

Elu Ọhụn: Ẹkụkwọ-Nsọ
(Azụn Ọhụn rịn'a)

Ika New Testament

Contents

Matiu	1
Maki	46
Luku	75
Jonu	124
Orun Ndi-Ozi	158
Ndi Rom	202
1 Ndi Korenti	223
2 Ndi Korenti	242
Ndi Galeshja	255
Ndi Efesosi	262
Ndi Filipi	269
Ndi Kolosi	274
1 Ndi Tesalonika	279
2 Ndi Tesalonika	284
1 Timoti	287
2 Timoti	293
Taitosi	297
Filemonu	300
Ndi Hibu	301
Jemisi	317
1 Pita	322
2 Pita	328
1 Jonu	332
2 Jonu	337
3 Jonu	338
Judu	339
Nghosi	341

Elu Ọhụn: Ẹkúkwo-Nso (Azụn Ọhụn rịn'a)

Revision of New Testament in Ika

Language: Ika

Provided by: Wycliffe

This print-on-demand edition of Scripture is produced and provided at cost by the Digital Bible Society in partnership with the Bible League of Canada, Open Doors International, and other missions and translation agencies. To order additional copies of this or other Bibles, please visit www.dbs.org (USA), www.bibleleague.ca (Canada), and www.opendoors.org (Europe).

Copyright and Permission to Copy

Copyright © 2010 Wycliffe

Copyright © 2010 Wycliffe. Scripture text used by permission.

PDF, ePub, and MOBI Bible covers and design are copyrighted 2017 by the Digital Bible Society (www.dbs.org).

PDF generated on 2017-08-24 from source files dated 2017-08-24.

676e8215-0c3f-5b79-b4fa-7a00d69469a1

ISBN: 978-1-5313-0299-3

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ

Matiu

Dọn De Ẹ

Isi Nke Mbu

Ndi Mu Jizos' Kraisti

1 Onwan wu Ekukwo we gi gba ndi mu Jizosi, nwa Defidi, nwa Ibrahim.

Gha Ibrahim D'e ru Defidi

²Ibrahim wu nedi Aziki, Aziki wu nedi Jekopu, Jekopu wu nedi Juda le umune-ekennye. ³Juda wu nedi Perezi le Zera. Nne mu ni we wu Tama. Perezi wu nedi Hezronu, Hezronu wu nedi Aram, ⁴Aram wu nedi Aminadabu, Aminadabu wu nedi Nashonu, Nashonu wu nedi Salumonu, ⁵Salumonu wu nedi Buzi, nne Buzi wu Rehabu. Buzi wu nedi Obedi, nne Obedi wu Rutu. Obedi wu nedi Jese. ⁶Jese wu nedi eze wu Defidi.

Gha Defidi D'e ru Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu

Eze wu Defidi wu nedi Solomonu, hun nne e [te] wu nwunye Yuria. ⁷Solomonu wu nedi Rehobuam, Rehobuam wu nedi Abija; Abija wu nedi Asa, ⁸Asa wu nedi Jehoshafati; Jehoshafati wu nedi Joram—hun wuzi Jehoram; Joram wu nedi Uzia. ⁹Uzia wu nedi Jotam, Jotam wu nedi Ahazi; Ahazi wu nedi Hezikaya. ¹⁰Hezikaya wu nedi Manase, Manase wu nedi Emosi; Emosi wu nedi Josaya. ¹¹Josaya no mu Jekonaya (hun wu Jehoyakin) le umune-ekennye—ogen we ke we gi wepu we ali we, we we si ali Babilonu.

Gha Ogen We Gi Weri We Si Ali Babilonu D'e Ru Ogen Kraisti

¹²Ogen we gi wepugu we si Babilonu, Jekonaya no mu Shiatelu, Shiatelu wu nedi Zerubabelu, ¹³Zerubabelu wu nedi Abiyudu, Abiyudu wu nedi Eliyakim, Eliyakim wu nedi Azo, ¹⁴Azo wu nedi Zadoku, Zadoku wu nedi Akim, Akim wu nedi Elayudu, ¹⁵Elayudu wu nedi Eleaza, Eleaza wu nedi Matani, Matani wu nedi Jekopu, ¹⁶Jekopu wu nedi Josefutu, di Meri—onye hun mu Jizosi, hun w'a kpọ Kraisti hun wu “Onye Ahun Osolobue Tume.”

¹⁷Ya wu, agbo we ile gha ogen Ibrahim d'e ru ogen Defidi wu agbo mmenọ; gha ogen Defidi d'e ru ogen we gi we we si ali Babilonu wu agbo mmenọ; gha ogen we gi wesi we Babilonu d'e ru ogen Kraisti wu agbo mmenọ.

Omumu Jizos' Kraisti

¹⁸Enina ke we don mu Jizosi wu Mezaya: e kweriwe we ni nne e wu Meri jenko d'a lu Josefutu. Kani, ni we d'a nogbama nke di-le-nwunye, Meri a turuguo ime ghahani iken Mmon-nso. ¹⁹Makeni Josefutu hun 'ya ni 'ya jenko d'a lu wu onye ezi-omume leni o choni n'o gbe ifenren ye e ihun id'anya ihian ile, o no bu e obi n'o siko d'e kpechan a nzuzue. ²⁰Kani, ogen o gi e ro ihienni, o no ro nro. Ime nro hu, o no hun mmon-ozu Di-nwonni-enyi k'o bia d'e kunrun e, si, “Josefutu nwa Defidi, atule egun; luma Meri, makeni nwa o ri ime e gha eka Mmon-nso bia. ²¹O jenko d'a mu okenye; i jenko d'a kpọ nwa hu Jesu/Jizosi* makele iya jenko d'a zuofuha ndi nke e ime njo we.”

²²Ihien ndini ile me keni we gi mezu ihien Onye-nwonni-enyi ku gha-

*1:21 Ani efanni wu Onye-nzuopuha.

hani onye-amuma: o si, ²³“Lee e, okpoho keleni marin okennye jenkọ d'a tu ime, mu okennye; we jenkọ d'a kpọ nwa hu ‘Imanuelu’, ya wu, ‘Osolobue son enyi nodi’.”

²⁴Ogen Josefụ gi tenhin, o no me ihien mmon-ozu Di-nwonn-enyi gwa a. O no luma Meri; ²⁵kani, aranhinni we nke di le nwunye d'e ru ogen o gi muguu okenny ibuzo a ahun. Josefụ no kpọ a Jizosi/Jesu.

Isi Nke Ebuo

Ndi Ahun Gha Azuun Owuwa-enya-anwun Bja

2 We mu Jesu ime obodo Betulehem hun ri azuun Judia ogen Herodu gi wu eze. Ogen hu, ndi marin ihien kokise ri e ku no gha ali ri azuun owuwa-enya-anwun bja Jerusalem, ²a ju ajuju, si, “Elebe ke onye hu we mu nke ohun hun wu eze ndi Ju ri? Makeni, enyi a hunole kokishia ku oku e k'o puha ogen enyi gi ri ali ri azuun owuwa-enya-anwun; enyi bja d'e fe e.”

³Ogen eze wu Herodu gi nu ihienni, obi eruzini 'ya le ndi Jerusalem ile ali. ⁴O no kpoqbama ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu, ju we, si, “Elebe ke we de ni iya ke we jenkọ d'a no mu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume?”

⁵We no za, si, “Betulehem hun ri Judia ro, makeni onye-amuma de, si, ⁶Betulehem hun ri ime Juda, ezioku ro ni i wu obodo me ekere ime ndi okiki Juda;

kani onye-okiki jenkọ d'a gha ime i puha, hun jenkọ d'a ki ndi nke m wu ndi Izrelu.”

⁷'Ya Herodu no kpọ ndi hu marin ihien kokise ri e ku, gi nzuzue ju we ogen we gi hun kokise hu. ⁸'Ya o no zi we jen Betulehem, si, “Jen ni; chokenme ni nwata hu. Onu hun a, bja ni d'a gwa m, ni mme le enwen m jenzi d'e fe e.”

⁹Ogen we gi nuchanriugu ihien eze ku, we no jenne ebe we jenkọ! Kokise hu no puhazi, du we ru Betulehem; e ru we ebe nwata hu ri, o no wuzo. ¹⁰Ogen we gi hun kokishia hu, ighogho no jun we obi. ¹¹Ogen we gi banye ime ulo hu, hun nwata hu le nne e wu Meri, we no sekpu, fe nwata hu. 'Ya we no topu eka we buche ihien nanranni ri ichen-ichen, ye e goru le frankisensi le maa.

¹²Makeni Osolobue a dolo we eka-ntin ime nro si w'e kinle azuun d'e kunrun Herodu, we no ghasi uzo ozo lashi ali we.

Josefu E Gi Nzuzue We We Gbasi Ijptu

¹³Ogen we gi lamaguu, mmon-ozu Di-nwonn-enyi no bja d'e kunrun Josefụ ime nro, si a, “Lihi oto! Weri nwata hu le nne e gbasi Ijptu; nodi ni ebahun d'e ru ogen m jenkọ d'a gwa i, makeni Herodu e buguo a obi n'o jenkọ d'a cho nwata hu keni o gbu e.”

¹⁴'Ya Josefụ no lihi, gi ime uhinhin weri nwata hu le nne e si Ijptu. ¹⁵We no nodi ebegu d'e ru ogen Herodu gi nwun. Onwan ke ihien ahun Di-nwonn-enyi gi onye-amuma ku gi mezu, ni “Ime Ijptu ke m gha kpopuha nwa m.”

Herodu A Si We Gbu Umeka

¹⁶Ogen Herodu gi hun ni ndi hu marin ihien kokise ri e ku e meole e ero, eje-olulu no bume e. O no zi ndi hun o zi, we no jen d'e gbupu umeka-ikennye ile ri Betulehem le ali ndi hu nokunmen'e, ikenny ndi hun ri ahua ebuo le ndi keleni ru ahua ebuo—ogen ndi ahun marin enya kokise gwa a ni ya ke we hun ya wu kokise k'o gha gbako ogen, me ihienni o me.

¹⁷'Ya ke we gi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Jerimaya ku, si, ¹⁸“We nu olu ohu ime obodo Rama, o hu a kwan—e goo ntan, e goo imon. Rechelu ro—o ri a kwan umu a;

o ninị wẹ hụhụ a,
makeni a nwunchanringuo wẹ.”

A Gha Wẹ Ijptu Lua

¹⁹Ogẹn Herodụ gi nwunhungu, mmon-ozị Di-nwonnị-enyi nọ bịa d'e kunrun Josefụ ime nro ime alị Ijptu, ²⁰sị a, “Lihi, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si alị Izreļu, makeni ndị rị a chọ nị wẹ gbu nwata hụ a nwunguo.” ²¹O nọ tēhin, weri nwata hụ lẹ nne ẹ si alị Izreļu.

²²Kanị, ogẹn o gi nụ nị Akilahusu rikin eze nēdị ẹ wụ Herodụ, a kị Judia, egun anin'a jẹn ebēhụ. A doguzi w'a ẹka-ntin ime nro, o nọ si egberẹ Galili. ²³O nọ jẹn d'e biri ime obodo w'a kpọ Nazareti. Erira kẹ ihien ahun ndi-amuma ku, si, “Wẹ jenkọ d'a kpọ a onyẹ Nazareti” gi mezu.

Isi Nke Ẹto

Ozi Jọnu Hun E Mẹ Mirin-Chuku Zi

3 O ru, Jọnu hun e mē mirin-Chuku nọ fūha ime atụ Judia, a hị,

²“Rogharị nị, makeni Alị-eze elu-igwee a riguo nsue!”

³Jonunị wụ onyẹ hụ onyẹ-amuma wụ Azaya ku oku ẹ ogẹn o gi sị,

“Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ,
a sị,

‘kwa nị nị Di-nwonnị-enyi ụzọ;
meme nị ụzọ a n'ọ zinrin’.”

⁴Ẹwuru wẹ gi ẹnenren anụ w'a kpọ kamelụ† mēme kẹ Jọnu e yi; akpukpo-anụ kẹ wẹ gi mēme akpukpo-ukun ẹ; ihien-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-ẹnwun rị ofia.

⁵Ndị Jerusalem lẹ ndị Judia ile lẹ ndi obodo ile nokunmē Iyi Jodani hụ e jẹn d'e kunrun ẹ. ⁶Wẹ hụ e kupuha njo wẹ, o hụ e mē wẹ mirin-Chuku ime mirin Jodani.

⁷Kanị, ogẹn o gi hun ndi bu oda ime ndi itu-Farisi lẹ ndi itu-Sadusi kẹ wẹ rị a bịa n'ọ mē wẹ mirin-Chuku ahun o rị e mē, o nọ sị wẹ, “Igunrun agwo! Onyẹ sị unu gba nị iwe lẹ onuma Osolobue lalani oso?! ⁸Mikwo nị nwan mkpuru ghosi nị onu e roghariguo; ⁹atukwole ni enwen unu ntu, a sị, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, m rị a gwakwo onu, Osolobue jenkọ d'a saeka gha omuma ndini wepuha nị Ebrahim umu.” ¹⁰“Anyun a rigwole nwan ukun osisi, e che: osisi owule mleni ezigbo mkpuru, e gbutu w'ẹ tuye okun. ¹¹Mme nwen gi mirin-mmaka e mē unu mirin-Chuku, unu gi a ghosi nị unu e roghariguo; kale onyẹ hun lala m azuun ka m iken ohunma-ohunma—erudeni m onyẹ hun jenkọ d'e bu akpukpo-uku a—o jenkọ d'e gi Mmon-nso lẹ okun mē onu mirin-Chuku. ¹²Ihien o gi a fuchan oka rị a ẹka: o siko d'a fuchanpu oka ile rị ebe o nọ a kuko oka a, kpompuchanrin oka a ye ebe o buto oka, kpombamazi efifia oka buche ime okun hụ wẹ ghaleni e ri-eka e tinyun.”

Jonu E Mē Jizosi Mirin-Chuku

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³'Ya Jizosi nọ gha Galili bịa Iyi Jodani d'e kunrun Jonu nị Jonu mē ẹ mirin-Chuku. ¹⁴Jonu te ju aju, sị Jizosi, “Mme te furu nị m bịa n'ị mē m mirin-Chuku, kanị 'yū bịa nwan d'e kunrun m?”

¹⁵Jesu nọ sị, “Hapu a n'ọ rị erira kikenni; o furu ni enyi mezukwama ihien ile Osolobue cho.” 'Ya Jonu nọ kweri mē ẹ mirin-Chuku.

¹⁶Jonu e meguu Jizosi mirin-Chuku, hun Jizosi gihu ghaguu ime mirin puła, elu-igwee nọ kpupun'a ideminzi; o nọ hun Mmon Osolobue k'ọ gi udi nduru hidanla, bịa ebe o rị, bekwasi a.

†3:4 “anyinnyan-mkpukpuke”

¹⁷Idumuzi, olu nọ gha elu-igwee si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m.”

Isi Nke Eno

Ekwensu A Nwan Jizosi

4 'Ya ke Mmon-nsọ nọ duru Jizosi si ime atụ kenị Ekwensu nwan a. ²Jizosi bu onu ukinkin le efinnai— orogbo akpu-uhokin ogunnai; omegu, egun nọ gunma a. ³'Ya ke onye-onwunwan hu nọ bia, si a, “Omeni 'yu wu Nwa Osolobue, si omuma ndini hen-rinsonme ogbe bredi.”

⁴Kani Jesu nọ si a, “E deguo w'a ime Ekwensu-nsọ ni, 'Ihian a ra gi ihien-oriri suo a ri ndun, oku ile gha Osolobue onu puha ke we gi a ri ndun.”

⁵'Ya ke Ekwensu nọ weri e si ime obodo nsọ wu Jerusalem, we tumẹ mkponunu Ulo-nsọ, ⁶si a, “Omele iyu wu Nwa Osolobue, tuha enwen i ye ali. Makele, e deguo w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'O jenko d'e ye ndi mmon-ozu e iwu banyen'i;

we siko d'a pari i, amangbe y'a kpogburu omuma.”

⁷Jizosi nọ si a, “E deguozikwo w'a ime Ehuho-nsọ, si, 'Anwankwole Dinwonnienyi wu Chuku i.” ⁸Ekwensu nọ werizi e si elu-ugu jen elu oda-oda, ghosikwama a ali-eze ile ri uwa le ogho we, ⁹si a, “M k'e ye i ihien ndini ile, omeni y'e keni m isi ali.”

¹⁰'Ya Jizosi nọ si a, “Ekwensu, puni m! Makeni, e deguo w'a ime Ekwensu-nsọ, si, 'Dinwonnienyi wu Osolobue i k'i k'e keni isi-ali; iya suo k'i k'e fe.”

¹¹'Ya ke Ekwensu nọ la Jizosi to, ndi mmon-ozu nọ puha, yeme e ihien ri a mkpa.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹²Ogen Jizosi gi nu ni e buguo we Jonu che ime ulo-ngan, o nọ si Galili.

¹³O nọ gha Nazareti ri ime Galili pu, jen d'e biri ime obodo Kapanom hun rizi Galili, ehu mirin Galili, egbere Zebulonule Naftali — ¹⁴keni ihien onye-amuma wu Azaya ku mezu. Azaya si,

¹⁵“Ali Zebulonule ali Naftali, hun risonme uzo 'Ohimin' — we fetuguo Iyi Jodani;

Galili we ile ri, ali ndi wuleni ndi Ju jun!

¹⁶Ndi bi ime ishi a hunole oken ukpe; ukpe e nwunmeguoni ndi bi ali onyinyon-onwun.”

¹⁷Jizosi nọ gha ogen hu zime ozi, a si, “Roghari ni, makeni Ali-eze Osolobue a riguo nsue!”

Jizosi A Kpo Ndi Okun-Azun Eno

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸Ogen Jizosi gi ghako mkpenren mirin Galili, o nọ hun umune-ikennyẹ ebuo, Saimonu (hun w'a kpo Pita) le Anduru nwene e, ebe we ri a tu oga e ye ime mirin ahun, (makeni we wu ndi a kun azun). ¹⁹O nọ si we, “Sonme ni m, m jenko d'e me unu wuru ndi a kupa ihian rike azun.” ²⁰We nọ na oga we to ozigbo, sonme e.

²¹Ogen o gi jenshi ihun, o nozi hun umune ebuo ozo, Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; uwe le nedi we ri ime ugbo, e donzi oga we. O nọ kpo we ebuo. ²²We nọ lato ugbo-mirin hu ni nedi we, sonme e ozigbo.

Jizosi A Kuzi, O Zi Ozioma, O Gwo Orja

(Luk 6.17-19)

²³Jesu nọ ghagbari Galili ile, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze,

a zuo emu le oṛia ile ri ichen-ichen ri a kuni we. ²⁴Ya ke otiti e no ghagbari ali Siria ile; we no wehe ne ndi ile emu ri a ku, ndi bu oṛia ichen-ichen le ndi ihien ri a turu, ndi ibobo le ndi oro le ndi ejemmon ri ime we—o no zuo we. ²⁵Igunrun hi-ogbe no gha Galili le obodo iri hu nogbamanu wu Dikapolisi, le Jerusalem le Judia le n fetu Iyi Jodani sonme e.

Isi Nke Isen

Nkuzi Jizosi No Elu Oke Kuzi

5 Ogen Jesu gi hun igunrun ihian hu, o no si enu oke; o nodiguu ali, 'ya umu-azuun a no bia d'e kunrun e.

Ndi Nke We Ka Mma

(Luk 6.20-23)

²O no kuzime we, si,

³“Nguzi ri ni ndi la enwen we toni Osolobue ime mmon[‡],

makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we!

⁴Nguzi ri ni ndi hun ri a kwanni, makeni we jenkọ d'a roko we obi.

⁵Nguzi ri ni ndi hun e welua enwen we ali,

makele we sikọ d'e nwonrin uwa ile.

⁶Nguzi ri ni ndi o ri a gun ni ihien ile ri ke Osolobue don cho a,

a gun we ke ihien-oriri le ihien-orira — makeni, efo jenkọ d'e jun we.

⁷Nguzi ri ni ndi hun e me ebere, makele we sikọ d'e me ni we ebere.

⁸Nguzi ri ni ndi obi we ri ochan, makeni we sikọ d'a hun Osolobue.

⁹Nguzi ri ni ndi hun e me ni udon ri, makeni we sikọ d'a kpo we umu Osolobue.

¹⁰Nguzi ri ni ndi we ri e kpokpo makeni we ri e bi ke Osolobue don cho a, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke we.”

¹¹“Nguzi wu nke onu we gha a kpari unu, e kpokpo unu,

e gi ifiri m e buo unu udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹²Ghogho ni; efo 'ya suo unu usuo — makele ugwo-orun onu hi-ogbe ime elu-igwee!

Makeni, erira ke we don kpokpo ndi amuma ndi hun buni unu uzo.”

Nnu Le Ukpe

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³“Unu wu nnu uwa, kani owuni nnu asozini usuo, eghani k'o jenkọ d'a don suomazi usuo? O nwonzini ihien owule we gi e e me, kama, w'a ma a e tuhu, a zogbume we'.

¹⁴Unu wu ukpe uwa. Obodo we tunye elu oke asaeka zueri. ¹⁵Ozozi, ihian a ra munyedikwo ukpe zueme e okpuru afere, kama, w'e bu e e che enu ihien, keni ihian ile gi e legha uzo. ¹⁶Mezikwoni ni erira: ni ni ukpe onu nwun hun ihian e legha, keni we hun orun-oma unu, gi e ja Nedi onu ri elu-igwee mma.”

Nkuzi Banyeni Iwu

¹⁷“Erokwole ni ni m bia d'a kagbu Iwu Mozizi mobu ihien ndi-amuma de. Abiani m d'a kagbu we, kama, m bia d'e mezu we. ¹⁸Makeni, m ri a gwa unu ezioku, d'e ru mgbe elu-igwee le uwa ghafe, o nwonni mkpuru-ekukwo owule mobu ihien we vinyede mkpuru-ekukwo, hun ri ime Iwu, hun jenkọ d'a ghafeni bu o mezuni—ke hun kachanrin ntin. ¹⁹Ya wu ni onye owule dan iwu ohu ime iwu ndini, kuzi ndi ozo erira, we sikọ d'a kpo a onye hun kachanrin ekerere ime Ali-eze elu-igwee. Kani, onye hun e meni we, a kuzi we, we sikọ d'a kpo a oken-ihian ime Ali-eze elu-igwee. ²⁰Ezioku ke m ri a gwa onu, mmani unu ka ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi uche Osolobue e me, onu asaeka banye Ali-eze elu-igwee.”

[‡]5:3 ...ndi wu “igbennyē” ime mmon.

Nkuzi banyeni Ibu-olulu

²¹ “Onu a nuguo ni we si ndi akan, ‘Egbule ni ochu; we siko d’a ma onye owule gbu-ochu ikpe.’ ²² Kani, mme le enwen m si onu ni we siko d’a ma onye owule buni nweneghe e olulu^f ikpe; onye owule kpo nweneghe e iyi jenkọ Ogwa Ndi-isi; okun-mmọn ri e che onye owule kpo nweneghe e ‘Onyeghe-nzuzu!’”

²³ “Yawu, omeni i ri e ye oyiye i ebahun w’a nodi e ye oyiye, y’a no ebegu nyanhan n’o nwon ihien i me, hun nweneghe i gi bu iwe i obi, ²⁴ la oyiye i to ebegu w’a no e ye oyiye, pu, iyu le nweneghe i sukungu, i kebe kinhen d’e ye oyiye i.”

²⁵ “Iyu le onyeghe-ikpe i sukun egwa, ebe ‘yu le ‘ya keleni ru ogwa, amangbe o weri i ye oka-ikpe, oka-ikpe e weri i ye onyeghe ewuru-ogi, a tu we i ye ulo-ngan; ²⁶ M ri a gwa i ezioku, y’a saeka fuha d’e ru mgbe i kuguu ikobo ikpazuun we be i.”

Nkuzi Banyeni Ughere

²⁷ “Unu a nuguo ni we si we, ‘Agherele.’ ²⁸ Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onyeghe owule lee okpoho enya, o la a enya, e meole mgba a ime obi e. ²⁹ Omeni enya eka-nni i a han i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye okun-mmọn. ³⁰ Omeni eka-ihien i a han i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni mkpamkpa ehụ i ohu arizi a, kari ni we tu ehụ i ile ye ime okun-mmọn.”

Nkuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “We sijekwo, ‘Onyeghe owule kpechan nwunye e jenkọ d’e ye e ekukwo ghosi n’o kpechanole a.’ ³² Kani mme le enwen m ri a gwa onu ni onyeghe owule kpechan

nwunye e, wezuka ni nwunye e zo uku ye ofia, ri e me e n’o zo oku ye ofia. Onyeghe owule lu okpoho we kpechanguu na nwunye ihian.”

Nkuzi Banyeni Ikun-iyi

³³ “Ozo, onu a nuguozu ni we si ndi akan, ‘Ekunle Osolobue tu ntụ; i jenkọ d’e me ni Di-nwonnienyi ihien i kunn’e.’ ³⁴ Kani mme le enwen m si unu, ekunkwole ihien-owule, kaka. Ekunkwole elu-igwee, makeni ‘ya wu ukpo Osolobue; ³⁵ ekunle uwa, makele ‘ya wu ihien o gi a tukwasu uku a; ekunle Jerusalem, makeni ‘ya wu obodo Eze uku hu; ³⁶ ekunkwole isi i, makeni ‘y’e ri-eka gbeshuto ntutu ohu n’o chanma uchian mobu n’o gime ngi. ³⁷ Sihu ‘Eghe’ mobu ‘Mba’; ihien owule kari onwan gha eka Eje-onyeghe hu bia.”

Nkuzi Banyeni Mmegwari

(Luk 6.29-30)

³⁸ “Unu a nuguo ni we si, ‘Onyeghe tikpo ihian enya ohu, we tikpogwari a enya ohu; onyeghe tikwon ihian eze ohu, we tikwongwari a eze ohu.’ ³⁹ Kama, mme le enwen m si i emegwarile onyeghe me i eje-ihien. Kama, omeni ihian a ma i ora nti eka-nni, y’e bu azuun hun-ebọ zimen’e. ⁴⁰ Onyeghe cho n’o kpe i narin i ewuru i yi ime, yezikwo a hun i yiye elu e. ⁴¹ Onyeghe waye i olu n’i jen maili ohu, y’e son e jen maili ebuo. ⁴² Onyeghe owule rio i ihien, y’e ye e; onyeghe owule cho n’o zinarin i ihien, ajule.”

Inwe Ihien-osisuo Ndi-inenren I

⁴³ “Onu a nuguo ni we si, ‘I siko d’e nweriri ihien-osisuo ndi-oma i, ze izize ndi-inenren i.’ ⁴⁴ Kani mme le enwen m si unu ‘E nwe ni ihien-osisuo jenni ndi-inenren onu; e me ni ni ndi ri e kpokpo ni unu ekpere.’ ⁴⁵ Onwan siko d’a ghosi

^f5:22 *mobu*: ...onyeghe owule buni nweneghe e olulu bu o nwonnien ihien nweneghe e me.

nke-esi nị ọnu wụ umụ Nēdi unu hụn rị elu-igwee. Makēni o mē anwun a e tikpu kē onyē-njọ kē onyē-oma; o zi mirin e jenni ndi e mē ihien o cho lē ndi ghaleni e mē ihien o cho. ⁴⁶ Makēni, emelē ndi ihien i a sụo sụo kē ihien wē a sụo i, elee ugwo-orun k'i k'e nwonhen? Elē erira kē ndi a na ugwo-isi, ndi hụ wē gi njọ marin, e mē? ⁴⁷ Ozozị, omēni ndi nke i sụo kē y'e kele, k'i gi mēkarị ndi ozo? Elē erira kē ndi kwerileni e mē? ⁴⁸ Zu ni nwan oke kē Nēdi unu hūn rị elu-igwee don zu oke."

Isi Nke Isin

Emekwọlę Nị Wę Hūn I

6 "Kpachanpukwo nị enya amangbe ihien ọnu rị e mēni Osolobue a wuru nị unu rị e mē ni wē hūn unu; makēni unu mē e, ọnu anarinkozi ugwo-orun eka Nēdi unu hūn rị elu-igwee."

Nkuzi Banyeni Imēni Ndi-igbennyę Qhūnma

² "Ya wu, ogen owule ọnu rị e ye ndi igbennyę ihien, akule ni egogo⁸ rike kē ndi-ihunnai don e mē ime ulo-ofufe lē okp'uzo, kēni ihian ile hūn uzọ ja wē mma. M rị a gwa unu ezioku, a narinchanringuole wē ugwo-orun wē. ³ Kama, unu gha e ye ndi-igbennyę ihien, anile ni eka-ekpen ọnu marin ihien eka-nni unu rị e mē, ⁴ kēni ihien unu mē ni ndi-igbennyę wuru ihien zuerini; nị Nēdi unu hūn a hūn ihien zuerini kụ ọnu ugwo."

Nkuzi Banyeni Ekpere

⁵ "Ozozị, unu gha e mē ekpere, emelē ni kē ndi-ihunnai, makēni o sụo wē ni w'e turu ime ulo-ofufe lē okp'uzo e mē ekpere, kēni ihian hūn wē. Ezioku kē m rị a gwa unu, a narinchanringuole

wē ugwo-orun wē. ⁶ Kama, unu jenkoni d'e mē ekpere, ban nị mmulo, gunma uzọ, mē ekpere jenni Nēdi ọnu hūn wē ghaleni e legha; Nēdi unu hūn a hūn ihien zuerini siko d'a kụ ọnu ugwo."

⁷ "Kanị unu gha e mē ekpere, aghale ni e ku oku ohu, e kudonzi e noke kē ndi hūn ghaleni e fe Osolobue don e mē, makēni wē rị e ro ni otutu-oku wē kē wē siko d'e gi nu ekpere wē. ⁸ Anole ni nwan kē wē, makēni Nēdi ọnu a maringho ihien rị unu mkpa nị unu d'a rjoma a." ⁹ "Ya wu, e mē ni nwan ekpere enina: 'Nēdi enyi hūn rị elu-igwee, wē donmę efan i nsọ.

¹⁰ Alj-eze i ya bia d'a kima, uche i ya mē elu-uwā, rike kē o don e mē elu-igwee.

¹¹ Ye enyi ihien enyi jenkọ d'e ri tanni; ¹² gbaghari enyi eje-ihien ndi enyi mē, noke kē enyi don gbaghari ndi hūn mē enyi eje-ihien.

¹³ Edule enyi ye ime onwunwan, ka gbafuha enyi eka Eje-onye hu."

¹⁴ "Egheę, ọnu gbaghari ndi ozo eje-ihien wē mē unu, Nēdi unu hūn rị elu-igwee siko d'a gbagharizikwo ọnu; ¹⁵ kanị, owuni unu agbagharini ndi ozo eje-ihien ndi wē mē unu, Nēdi unu a gbaghariko unu eje-ihien ndi unu mē."

Nkuzi Banyeni Ibu-onu

¹⁶ "Ogen owule unu rị e bu-onu, eronmele ni ihun rike ndi ihunnai. W'e ronme ihun, kēni ihian ile hūn nị wē rị e bu ọnu. Ezioku kē m rị a gwa unu, a narinchanringuole wē ugwo-orun wē."

¹⁷ "Kama, ọnu gha e bu ọnu, te ni uden isi unu n'o den, fin ni ihun, ọnu a ha ntutu, ¹⁸ amangbe w'a marin nị unu rị e bu ọnu, kēni Nēdi unu sụo, hūn wē ghaleni a hūn, marin; Nēdi ọnu hūn a hūn ihien zuerini siko d'a kụ unu ugwo."

⁸6:2 Egbuleni opi.

Aku-lẹ-uba Hun Ri Elu-igwee

¹⁹“Akpatọlẹ ni ni enwẹn unu aku-lẹ-uba ime uwani, ebe ekika siko d'a saeka ripu a, ebe o siko d'a saeka gba nchara, ebe ohin siko d'a saeka gbukpo banye, zun. ²⁰Kama, a kpatọ ni ni enwẹn onu aku-lẹ-uba elu-igwee, ebe ekika jenkoleni d'e ri-eka ripu a, ebe o jenkoleni d'a no gba nchara, ebe ohin jenkoleni d'a saeka gbukpo. ²¹Makeni ebe aku-lẹ-uba unu ri, iya ke obi onu jenkọ d'a rizi.”

Ukpe Hun Zu Oke

²²“Enya wu ukpe hun ri ehụ. 'Ya wu, omeni enya unu ri iken, ehụ unu ile jenkọ d'e nwon ukpe. ²³Kani, omele enya onu ari iken, ehụ unu ile siko d'a wu ishi-ishi. O me nwan ni ukpe hu ri ime unu wu ishi, ishi hu siko d'a kari eka!”

Odibo A Ra Saeka Fee Nna Ebuo

²⁴“O nwonni onye a saeka e fe nna ebuo, makele, ohu k'a rikemẹ e mkpa, hun-ebu arikako a mkpa; mobu o wechanrin enwẹn e ye ohu, legberi hun-ebu: y'a sakọ eka fe Osolobue le egbo.”

Ehuele Uhue, Choguu Nke Osolobue

²⁵“Ya wu, m ri a gwa onu, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ri mobu ihien unu siko d'a ra gi ri ndun mobu ihien unu jenkọ d'e yiye ehụ onu. Ele ndun ka ihien-oriri mkpa? Ele ehụ ka ekwa mkpa? ²⁶Lekpode ni nnunu ndi hun e fehunmeni: w'a ra kun ihien mobu e we ihien ugbo mobu donme ihien ime oban, bu Nedi onu hun ri elu-igwee hu e ye we ihien-oriri. Ele unu ka we mkpa a ri? ²⁷Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁸Ki hain onu gizi e hue uhue ihien unu jenkọ d'e yi? Lekpo ni

ke obobo ri ime ofia don e sue: w'a ra run orun, w'a ra kpa ekwa; ²⁹kani, m ri a gwa onu ni, ke Solomonu nwehanle ogbo, o yini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ³⁰Omeni Osolobue e yime efifia ri ogige ihien ri mma enina—efifia hun ri ndun tanni, eki fon e bu w'e che ime okun—o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe nta! ³¹'Ya wu, ehuele ni nwan uhue, a si, 'Ki enyi k'e ri?' mobu 'Ki enyi k'a ra?' mobu 'Ki enyi k'e yi?' ³²Ndi kwerileni, uwe a chu ihien ndini we, bu ezioku-ezioku, Nedi unu hun ri elu-igwee a maringho ni ihien ndini ile ri onu mkpa; ³³kama, chomagude ni Ali-eze Osolobue le ihien Osolobue cho, o siko d'e yezikwo unu ihien ndini ile.”

³⁴“Ya wu, ehuele ni uhue banyeni ekile, makeni ekile siko d'e nwon nsongbu nke e; nsongbu uhuohin e zuguo n'a.”

Isi Nke Esa

Ikin Ibe i Ikpe

7 “Amale ndi-ozo ikpe amamgbe Osolobue a ma i ikpe. ²Ki don han enen ke Osolobue siko d'a don han ni. Eka i gi mayeni ihian ihien ke Osolobue jenkọ d'e gi mayen'i.

³Ki hain i gi a hun irinrin-nkun ri nwene i enya, kani y'a ra hun ogwe-nkun ri i enya? ⁴Nani ke y'e donzi saeka si nwene i, 'Ni m wepu i irinrin-nkun ri i enya' bu ogwe-nkun ri 'yu le enwẹn i enya? ⁵Onye ihunna! Bu uzọ wefu ogwe-nkun ri i enya, keni i hun uzọ legha irinrin-nkun ri nwene i enya ohunma mefu.”

Egile Ihien Ri Nso Gu Egu

⁶“Eyekwole nkite ihien ri nso; atukwole ihien ri i mkpa yeni ezin, amamgbe w'a zokpukpoguu a, maye i ogun, ru i ehụ.”

Riọ, Chọ, Dụ Ẹka

⁷“Riọ ni, wẹ siko d'e ye onu; chọ ni, unu siko d'a hun; dụ ni ẹka, wẹ siko d'a kpopuni onu ọzo. ⁸Makeni onye owule rionni jenko d'e nwonhen; onye owule chonni siko d'a hun; wẹ siko d'a kpopuni onye owule dụ ẹka ọzo. ⁹Onye ime onu jenko d'e ye nwa a akpuru-omuma omeni o riọ a bredi ¹⁰mobu ye e agwo omeni o riọ a azun? ¹¹'Ya wu, omeni unu wu ndi njo marin ke unu don e ye umu onu ihien ri mma, Nedi onu ri elu-igwee eyeko ndi ri a rion'a ihien ka mma? ¹²'Ya wu, ihien owule i ri e me, e me ndi ozo ihien i chọ ni wẹ me i: onwan wegbame ihien ile Iwu le ndi-amuma ku.”

Uzo Me Warara

¹³“Ghasi ni onu-mgbon hu me warara. Makeni, onu-mgbon wẹ gha a banye ntikpo shia ashia, ọzo a rizikwo nfe, ndi hun a gha ọzo hu bu oda. ¹⁴Kani, onu-mgbon wẹ gha a banye ndun me warara, ọzo a zezikwo e ze, ndi a hun n'a ebuni oda.”

Osisi Le Mkpuru A

¹⁵“Kpachanpu ni enya banyeni ndi amuma-ntu: w'e konrin rike si wẹ wu atunrun, a bia d'e kunrun unu, kale, eje-eworo ke wẹ wu. ¹⁶Unu jenko d'e gi mkpuru wẹ marin we. Ihian a ra ghoru grepu enu abi-ogun; ihian a ra ghoru figi elu ogun-le-ekirika. ¹⁷Erira k'o gizi me ni mkpuru ri mma ke osisi ri mma a mi, kani mkpuru rileni mma ke osisi rileni mma a mi. ¹⁸Osisi ri mma asako ẹka mi mkpuru rileni mma; osisi rileni mma a sakọ ẹka mi mkpuru ri mma. ¹⁹Osisi owule hun mileni mkpuru ri mma, e gbutu wẹ e, tu ye okun. ²⁰Eghee, mkpuru ndini mi k'i jenko d'e gi marin we.”

“A Marin Mi!”

²¹“Ele ndi ile hun a kpo m 'Onye-nwonni-enyi, Onye-nwonni-enyi' jenko d'a banye Ali-eze elu-igwee, kani, ndi hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee, uwe sọ. ²²Uhuohin hu, ndi bu oda jenko d'a si m, 'Di-nwonni-enyi, Di-nwonni-enyi! Ele efan i ke enyi gi bu amuma? Ele efan i ke enyi gi chupu eje-mmön, run oken orun-atumenya ri ichen-ichen?’ ²³Ogen hu, m siko d'a gwapu we, si, 'O nwonni ogen m gi marin onu; gha ni ebe m ri pu! Unu ndi e me eje-ihien.”

Mmadu Ebuo Ahun Ri A Tun Ulo

²⁴“Ya wu, onye owule hun nu oku ndini m ri e ku, gi wẹ run orun, siko d'a no ke onye hu marin ihien, hun tun ulo a ye elu omuma. ²⁵Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere a kpokwasi ulo hu, kani o dani, makeni wẹ runye e elu omuma. ²⁶Kani, onye owule nu oku ndini m ri e ku bu o gini wẹ run orun siko d'a ri ke onye-nzuzu, hun tun ulo a ye elu uzunzun. ²⁷Mirin no zue, ide-mirin no huhe, oken ufere no kpokwasi ulo hu, o no dan, dankpochanrin ohunma-ohunma!”

Jizosi Ke Oku Ri Eka

²⁸“Ogen Jizosi gi kuguu ihien ndini wẹ, nkuzi e no tu igunrun hu ile enya. ²⁹Makeni o kuzi wẹ noke onye oku ri eka a, ele rike ndi-nkuzi Iwu we.”

Isi Nke Esato

Jizosi A Zuo Onye-oti

(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

8 Ogen Jesu gi hidan enu oke hu, igunrun hi-ogbe no sonme e. ²'Ya Okenye ohu wu onye-oti no bia d'e kunrun e, gbunle oseku si, “Di-nwonni-enyi,

owuni y'a chogho, i k'e ri-eka zuo m, a ri m ochan."

³ Jesu no tinpu eka, metu a, si, "A chogho m, dinhin ni ri ochan." Ozigbo, oti hu no gha a ehụ pu, o no ri ochan.

⁴ Jizosị no si a, "Hun a n'o nwonni onye i gwa ihienni; ka we enwen i d'a ghosi onye nchu-ejan, y'e ye oyiye hu Mozizi ku ime Iwu—gi ghosi we ni y'a dinhinguo."

Jizosị A Zuo Odibo Onye-isi-agma Ndi Rom

(Luk 7.1-10)

⁵ Ogen Jizosị gi banhan ime Kapanom, onye Romu ohu wu oki-agma, hun a ki ndi-agma ogun-isen no bia d'e kunrun e, rịo a, ⁶ si, "Di-okpa, emu ri a ku odibo m, o dine edine ulo—o ra sa eka mehunme, o ri ime oken afunfun." ⁷ Jizosị no si a, "M siko d'a bia d'a zuo a."

⁸ Kanị onyeni a ki ndi-agma ogun-isen no si a, "Di-okpa, eruni m onye i siko d'a banhan iwe e, ka kuhu oku sọ, odibo m k'a dinhin. ⁹ Makeni, mme nwen ri okpuru ihian, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onye ohu, 'Jen,' o jen; m'a si onye ozo, 'Bia,' o bia; sizi igbon m, 'Me ihienni,' o me e."

¹⁰ Ogen Jizosị gi nu ihien o ku, o tu a enya; o no si ndi ri e son n'e, "M ri a gwa onu ezioku, ahuntuni m onye Izrelu nwe okukwe no enina. ¹¹ M ri a gwa unu, ndi bu oda siko d'a gha azuun ile bia, ke azuun owuwa-enya-anwun ke azuun ndidan enya-anwun, bia d'e son Ebrahim le Aziki le Jekopu e ri oriri ime Ali-eze elu-igwee; ¹² kanị umu Ali-eze,** siko d'a wu ndi we tu ye ezi ime ishi, ebe we jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze." ¹³ O no si onye hu hun a ki ndi-agma ogun-isen, "Jenme; ya rin'i k'i don kweri."

Ogen hu hura, odibo e no dinhin.

Jizosị A Zuo Ndi Bu Oda

(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

¹⁴ Ogen Jizosị gi banye iwe Pita, o no hun ni nne nwunye Pita dine edine—emu ri a ku a, ehụ-okun ri e nwun e. ¹⁵ O no metu a eka, 'ya ehụ-okun hu no hapu a. O no lihi, leme Jizosị obia.

¹⁶ Ogen enyasi hu, we no wehe ni Jizosị ndi bu oda eje-mmon risonme ime we, o no gi oku-onu chupusonme mmon ndini we, zuozikwo ndi ile emu ri a ku. ¹⁷ Enina k'o don mezu ihien Chuku gi onye-amuma wu Azaya ku. Azaya si, "O wepu oria enyi, buru emu enyi."

Ihien Ison Jizosị Cho

(Luk 9.57-62)

¹⁸ Ogen Jizosị gi hun igunrun hi-ogbe nohunme n'e, o no si umu-azuun a fetu mirin hu. ¹⁹ Ya onye-nkuzi Iwu no bia d'e kunrun e, si a, "Di-nwonni-enyi, m jenko d'e son i ebe owule i jenko."

²⁰ Jizosị no si, "Ufu nwon okporo; nnunu e fe elu nwon ekwu; kanị mme wu Nwa nke Ihian e nwon ebe m'e buche isi m." ²¹ Onye ozo ime umu-azuun a no si a, "Di-okpa, ni m jengwu d'e li nedi m."

²² Kanị Jizosị no si a, "Sonme m, hapu ndi nwunni ni we li ndi nke we nwunni."

Jizosị E Tinyun Ebi

(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)

²³ Ogen o gi banyegwu ime ugbo-mirin, umu-azuun a no son e banye. ²⁴ Idenmizi, ebi no kpoma, hun wu ni ebiri-mirin no kponbanma ime ugbo hu; kale Jizosị ri uran. ²⁵ Ya we no jen d'a kpotien e, si, "Di-nwonni-enyi, zuopuha enyi! Enyi e d'a la iwi!"

²⁶ O no si we, "Ki hain onu gi a tu egun? Unu ndi okukwe nta!" Ya o no lihi oto, jugbo ebi hu le ebiri-mirin hu. Ebe owule no mehanrin rajuu.

**8:12 ndi hun nke a banye n'e

²⁷ O tūkenme wẹ ẹnya. Wẹ nọ sị, “Elee ụdị ihian wu ọnwani? Hụn wu nị ufere lẹ ebiri-mirin e hume n'ẹ isi!”

Jizọsị A Zuo Mmadu Ebuo Eje-mmọn Rị Ime We

(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)

²⁸ Ogen o gi ru azuun hụn-ẹbo—hụn wu alị ndị Gadara, ikennyẹ ẹbuo eje-mmọn rị ime wẹ nọ gha ikpekpe bia d'e kunrun ẹ. Wẹ tumẹ ẹnya, e gbogbo, nke wu nị o nwonnị onyẹ a saeka a ghafe azuun hu. ²⁹ Idumuzi wẹ nọ yi oro, sị, “K'i gi ẹnyi e mẹ Nwa Osolobue? I bia d'e ye ẹnyi afunfun bu ogen e ke ru?”

³⁰ Igunrun ezin rị ẹhu ebẹhu a kpa nni. ³¹ Eje-mmọn ndị hu nọ rịọ Jesu, sị, “Omele y'a chupu ẹnyi, dodo zi ẹnyi ye ime igunrun ezin hu.”

³² 'Ya o nọ sị wẹ, “Jenme ni!” 'Ya wẹ nọ puha, banyesonme ime ezin ndị hu. Igunrun ezin hu ile nọ kpotu, zunban ime mirin hu, ragbu enwen wẹ.

³³ Ndị rị e du ezin ndị hu nọ gbasi ime obodo d'a gwa wẹ ihien ile menị lẹ ihien mẹ ikennyẹ ndị hu eje-mmọn te rị ime wẹ. ³⁴ 'Ya ndị obodo hu nọ puha d'e kunrun Jizọsị; ogen wẹ gi hụn a, wẹ nọ rịọ a n'ọ gha ẹgbere wẹ pu.

Isi Nke Itenei

Jizọsị A Zuo Onyẹ-oro

(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)

9 Jizọsị nọ banye ime ugbo-mirin, fetu mirin si obodo ẹ. ² 'Ya wẹ nọ gi ute buhen'ẹ okennyẹ ohu ọro kinmin. Ogen Jizọsị gi hụn okukwe wẹ, o nọ sị onyeni ọro kinmin, “Atule egun nwa m, a gbaghariguo wẹ i njo i.”

³ 'Ya ndị hu ime ndị-nkuzi Iwu nọ sị enwen wẹ, “Okennyeni rị e ku aru.”

⁴ Kanị ogen Jizọsị gi marin ihien wẹ rị e ro, o nọ sị, “K'i haịn ọnu gi e ro eje-ihien ime obi ọnu? ⁵ Elee hụn ka nfe: i

sị, 'A gbaghariguo wẹ i njo i,' ra i sị, 'Lihi ọto jenme ijen?' ⁶ Kanị, m jenko d'a ghosị unu nị Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbagharị njo elu-uwani.” O nọ sị onyẹ hu ọro kinmin, “Lihi ọto! Heri ute i, lama iwe i!”

⁷ Okennyẹ hu nọ lihi ọto, lama iwe e. ⁸ Ogen igunrun ihian rị ebẹhu gi hụn ihienni, egun nọ tu wẹ, 'ya wẹ nọ ja Osolobue hụn ye ihian ụdị ikenni mma.

Jizọsị A kpọ Matiu

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ogen Jizọsị gi gha ebahun puko, o nọ hụn onyẹ ohu ẹfan a wu Matiu ebe o nodi alị ime ulo-oron ndi a na ugwo-isi. O nọ sị a, “Sonme m,” o nọ lihi ọto, sonme ẹ.

¹⁰ Ogen Jizọsị gi nodi alị ime ulo iwe Matiu e ri ihien-oriri, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi lẹ ndi njo nọ bia d'e du 'ya lẹ umu-azuun a ri ihien-oriri. ¹¹ Ogen ndi Itu-Farisi gi hụn ihienni, wẹ nọ sị umu-azuun a, “K'i haịn onyẹ-nkuzi ọnu gi e son ndi a na ugwo-isi lẹ ndi njo e ri ihien-oriri?”

¹² Kanị, ogen Jizọsị gi nọ a, o nọ sị wẹ, “Ndi ehịu rị iken a ra cho dibie, kama, ndi ehịu rileni iken wu ndi a cho dibie. ¹³ Jen ni d'a mu ihien okuni Ekukwo-nso ku wu, 'M cho omiken, ele ichu-ẹjan.' Makeni, ele ndi rị-ochan ke m bia d'a kpo nị wẹ roghari, kanị ndi njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Umu-azuun Jonu nọ bia d'e kunrun Jizọsị, ju a, sị, “K'i haịn ẹnyi lẹ ndi Itu-Farisi gi e bu ọnu mbu-le-ẹbo, kanị umu-azuun i a ra bu ọnu?”

¹⁵ Jizọsị nọ za wẹ, sị, “Nị ndi bia agbamekukwo sukuru ebe okennyẹ ri a gba ekukwo keleni pu? Ogen lala hụn wẹ e gi wehu a ime igunrun wẹ, ogen hu, wẹ jenko d'e bume ọnu.”

¹⁶ “O nwonnị onyẹ e gi ekwa ohun taleni a kwakin nke akan. Makeni, ekwa

ohun hu we gi kwakin e siko d'a dokapu, ebahun o doka a jowaye njo. ¹⁷ W'a ra gzikwo ihien akan gbaye manya ohun. Makeni we gi e, o gbawa, manya a kwanhu, ihien we gi gbaye e a la iwi. Kama, w'a gba manya ohun e ye ime ihien ohun, ogen ahun we ebuo alako iwi."

Jesu A Zuọ Okpoho Hu Ihien Ri A Gba, Kpotien Nwata Nwunhunni

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ebe o ri a gwa we ihien ndini we, onye ohu ime ndi-isi we no banhan, gbu n'e osekpui, si, "Nwa-m-okpoho nwunhunhu kikenni, ka bia d'e bu eka i kwasi a—makela, i bu eka i kwasi a, o siko d'a ri ndun."

¹⁹ 'Ya Jizosi no lihi oto sonme e, 'ya le umu-azuun a. ²⁰ Idemizi, okpoho ohu ihien ri a gba kete ahua mmebuo no ghaha azuun Jizosi, metu ntin efe Jizosi eka. ²¹ Makeni o si enwen e, "M metuhu ewuru e eka, m siko d'a ri mma."

²² Jizosi no gbehuto, ogen o gi hun a, o no si a, "A tula egun nwa m, okukwe i e meole i dinhin." Okpoho hu no dinhin ²³ Ogen Jizosi gi ru iwe onye-isi hu, hun ndi ri e gbu ekpiri le igunrun ihian ke we ri a zun uzun, ²⁴ o no si we, "Pu ni, ni nwata hu anwunni, uran k'o ri." We no muma a emu. ²⁵ Ogen we gi wepuguu igunrun hu ezi, o no banye, kwondon nwata hu eka, nwata hu no lihi. ²⁶ Ihienni no kpoqbama egbera hu ile.

Jizosi A Zuọ Ndi Enya-ishi Ebuo

²⁷ Ogen Jizosi gi gha ebahu puko, ikenny ebuo enya kpu ishi no sonme e, e yi oro, a si, "Me omiken enyi nwa Defidi!"

²⁸ Ogen o gi banye ime ulo, ndi enya-ishi hu no bia d'e kunrun e. O no si we, "Unu e kwerigho ni m siko d'a saeka me

ihienni?" We no si a, "Eghee, Di-nwonni-enyi."

²⁹ 'Ya o no metu we eka enya, si, "Ya ri ni onu ke unu don kweri." ³⁰ 'Ya enya we no shiapu, we no leghama uzọ. Ya Jizosi no dokeme we eka-ntin, si we, "Anikwole ni onye owule marin ihienni."

³¹ Kanj a pu we, we no kusonme oku e egbera hu ile.

Jizosi A Zuọ Onye Ghaleni E Ku Oku

³² Ogen ndi ahun enya te kpu ishi gi puko, ndi ozo no wehe onye-odin ejemmon ri ime e d'e kunrun Jizosi. ³³ Ogen Jesu gi chupuguu eje-mmon hu, onye-odin hu no kume oku. O tikenme igunrun hu enya. We no si, "A huntuni we ihien no enina ime Izrelu." ³⁴ Kanj ndi Itu-Farisi no si, "O gi iken onye-isi ejemmon a chupu eje-mmon."

Orun Rini E Hike. Kanj Ndi K'a Runn'a Ebuni Oda

³⁵ Jizosi no ghama obodo-obodo, ke ndi shiani ke ndi me ekere, a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju, e zi ozioma Ali-eze, a zuo udi emu le orja ile. ³⁶ Ogen o gi hun igunrun ndi hu risonme ime obodo ndi hu, omiken we no mema e, makeni we no ke ndi obi ruleni ali, ndi nweleni onye e yeni we eka—rike atunrun nwoleni onye-ndu. ³⁷ O no si umu-azuun a, "Ihien-ugbo we siko d'a gho e hike, kanj ndi orun ebuni oda. ³⁸ Me ni nwan ekpere rio Osolobue, Onye hun nwon ugbo, n'o zihie ndi-orun siko d'a gho n'a ihien-ugbo e."

Isi Nke Iri

Ndi-ozu Mmebuọ Pu-ichen

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

10 Jizosi no kpo umu-azuun a mmebuọ, ye we iken w'e gi chupu eje-mmon le iken w'e gi zuo

uḍi emu ile le ọriḗ ile. ²Ndini wu efan ndi-ozu hu pu-ichen mmẹbuo, ndi apostu mmẹbuo: ndi ibuzo wu Saimonu hun w'a kpọ Pita ni Anduru nwene e; Jemisi nwa Zebedi le Jonu nwene e; ³ndi ozo wu Filipu le Batolomi; Tamosi ni Matiu (Matiu hun e te na ugwo-isi); Jemisi nwa Alifiosu le Tadiosu;^{††} ⁴Saimonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we; onye ozo wu Judas' Iskarotu hun ren'e ogen ikpazuun.

Orun Mmadu Mmẹbuo Hu

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵Jizosi no zipu mmadu mmẹbuoni, si we, "Ejenkwole ni d'e kunrun ndi wuleni ndi Ju; abanyekwole ni obodo ndi ali Sameriya owule. ⁶Kani, jenne ni d'e kunrun ndi Izrelu, atunrun Osolobue huni. ⁷Onu jenkonu, e zi ni ozioma, a si, 'Ali-eze elu-igwee a riguo nsue.' ⁸Zuo ni ndi emu ri a ku, kpotien ni ndi nwunni, zuo ni ndi oti—keni we ri ochan, chupu ni eje-mmou. Unu nwonhen e ofe, ye n'e ofe. ⁹Ewerile ni ego owule. ¹⁰Ebule ni ekpa; ewerile ni ewuru mobu akp'oku ozo che ni hun unu yi; ewerile ni okpo. Make ni, o furu ni we ye ndi-orun ihien we gi e bi."

¹¹"Obodo owule onu banye, ke hun shia efo ke hun shialeni, choru ni onye furuni. Nodi ni iwe e d'e ru ogen unu e gi gha obodo ahun pu. ¹²Onu gha a banye ime ulo hu, kele ni we. ¹³Omeni ndi ri ulo hu e furugho nke-esi, udon hu unu kele a ri ni we; kani omeni efuruni we, udon unu e kinheni unu azuun. ¹⁴Onye owule mobu obodo owule nabanhanleni onu mobu ju n'o gonko ozi unu ntin, unu pukoni iwe onye hu mobu obodo hu, tichanpu ni ejan ri onu oku to n'a.

¹⁵Ezioku ke m ri a gwa unu, o siko d'a ka obodo hu njo kari ali Sodom-le-Gomora Uhuohin Ichin-ikpe."

Ukpoko Hun Lalani

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶"Lee n'e, m ri e zipu onu noko ebe we no zi atunrun jen ebe eworo^{‡‡} ri. E gi ni ako e bi, rike agwo, ka ri ni ke nduru hun ghaleni a ru onye owule ehu. ¹⁷Kpachanpu ni enya ebe ihian ri, make ni we jenko d'e wejen onu ogwa ri ichen-ichen, fian unu mkpinsin ime ulo-ofufe we. ¹⁸We siko d'e gi ufiri m dokpun onu jenni ndi Govano le ndi-nze, onwan jenko d'e me keni unu shia ni m eri id'enya we le id'enya ndi ali ndi ozo ile wuleni ndi Ju. ¹⁹Kani ogen w'e gi we onu ye we, ehuele ni uhue banyeni ihien unu jenko d'e ku mobu ke unu a don ku e, make ni unu jenko d'e nwonhen ihien unu jenko d'e ku ozigbo hu. ²⁰Make ni ele unu jenko d'e ku, kama, Mmon Nedi onu jenko d'e gi unu ku."

²¹"Umune jenko d'e we umune we ye we gbu; ndi nedi jenko d'e we umu we ye we gbu; umu jenko d'e bunumani ndi muni we, me we gbu we. ²²Ize unu jenko d'a ban ihian ile make ufiri efan m, kani onye hun din ndidi d'e ru njendeme jenko d'e nwe nzuopuha. ²³We kpoko onu ime obodo ohu, gbasi ni hun sonn'e. M ri a gwa unu ezioku ni unu gini d'e jenchanringuu obodo ile ri Izrelu, Nwa nke Ihian siko d'a bia.

²⁴Onye we ri a zun ara kari onye ri a zun'a, odibo ara kari nna a. ²⁵O hugho mma ni onye we ri azun ri ke onye ri a zun'a le ni odibo ri ke nna a. Owule we kpọ nna hun nwon ulo 'Bezibo' (onye-isi eje-mmou ile), ki we jenko d'a kpọ ndi ulo a?"

^{††}10:3 Lebayosu

^{‡‡}10:16 wofu

Onye Hun Furu W'a Tu Egun E

(Luk 12.2-7)

26 “Ya wu, atule ni nwan egun we. Makeni o nwonni ihien kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu, mobu hun zuerini hun jenkoleni d'a wa. 27 Ihien m gwa onu ime ishi, ku n'e ifonrin-ifon; ihien we kagwa unu, gi n'e yi oro elu ulo. 28 Atule ni egun ndi hun siko d'a saeka gbu ehụ bu a sa we eka gbu ume-ndun; ka tu ni egun onye hu siko d'a saeka tikpo ke ume-ndun ke ehụ ime okun-mmom. 29 Ele ebuo ikobo ke w'e re achu? Kani o nwonni achu ohu hun siko d'a dan ali omeni Nedi unu a ni n'a dan. 30 Ke ntutu ri unu isi, we gun we a gun. 31 Ya wu, atule ni nwan egun, onu ka mkpa a ri karide achu bu oda.”

Ikupu A Ni Wu Nke Kraisti Le Ighori Ni Yele Nke E

(Luk 12.8-9)

32 “Ya wu, onye owule no id'anya ihian kupu a no wu nke m, 'ya ke m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee kuzikwo a no wu nke m. 33 Kani onye owule no id'anya ihian ghori, si no marin m, m jenko d'a no id'anya Nedi m hun ri elu-igwee sizikwo ni a marin m'a.”

Ele Udon Kani Opia-agma

(Luk 12.51-53; 14.26-27)

34 “Erokwole ni ni m bia d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani opia-agma hun e kebeni. 35 Makeni m bia d'e kebe okenye le nedi e, okpoho le nne e, nwunye-nwa le nne-di e. 36 Ndi ulo ihian jenko d'a wu eje-inenren we.”

37 “Onye owule ihien nedi e mobu nne e ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m; onye ihien

nwa-a-okenye mobu nwa-a-okpoho ka a suo kari ke ihien m don a suo a efuruni onye siko d'e sonni m. 38 Onye owule hun buruleni obe^f e sonme m e furuni onye jenko d'e son ni m. 39 Onye owule cho no ghe isi e, isi e a to, kani onye hun tuhu ndun a make ufiri m jenko d'a hun a.”

Ugworun Ndi-ozu Jesu Le Ndi Nabanhanj We

(Mak 9.41)

40 “Onye owule nabanhan unu, nabanhan m; onye hun nabanhan ni m nabanhan onye zihen m. 41 Onye owule hun nabanhan onye-amuma makeni o wu onye-amuma jenko d'e nwonhen ugworun onye-amuma; onye owule hun nabanhan onye hun e bi ke Osolobue cho makeni o bi ke Osolobue cho jenko d'e nwonhen ugworun onye e bi ke Osolobue cho. 42 Onye owule ye onye ohu ime ndini me ekere mkpu mirin-oyi ohude makeni o wu nwa-azun m, m ri a gwa unu ezioku, ugworun onye hu etuhuko.”

Isi Nke Mmanaj

Ndi-ozu Jonu Hun E Mirin-Chuku Zihe

(Luk 7.18-35)

11 Ogen Jizosi gi gwagwu umu-azun a mmebuo hu ihien ndi we jenko d'e me, o no gha ebegu pu d'a kuzime, e zi ozi ime obodo we ndi shia-efo. 2 Ogen Jonu hun e me mirin-Chuku gi no ulo-ngan nu ihien ndi hu Kraisti ri e me, o no zi umu-azun a d'e kunrun e, 3 si a, “Iyu wu onye hu siko d'a biani ra enyi siko d'e leme enya onye ozo?”

4 Jizosi no za we, si, “Jen ni d'a gwa Jonu ihien onu ri a nu le ihien unu ri a

^f10:38 Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi mememe e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpo-gwu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru ni o nwunhun.

hụn: ⁵ ndi ẹnya te kpu ishi a hūnmaḡuḡo ẖzḡ; ndi ngurḡ e jenmeguḡo ijen; ndi oti hū a dīnhīn, a wūrū ndi rī ḡchan; ndi odin a nūmaguḡo ihien, wē hū e weli ndi nwūnni, wē hū e zi ndi igbēnyne ḡzioma. ⁶ Ngḡzi ya rī nī onyē gilēni ihien ḡ hūn m ēhū nwemē obi-ēbūḡ!”

⁷ Oḡen ūmū-azūn Jḡnū gi puko, Jizḡsi nḡ gwama igunrun hū oku Jḡnū, sī, “Kīnī kē ḡnū jēn imē atu d'e lee? Efiḡfia ufere rī e buhunme?” ⁸ Kīnī kē ūnū jēnzi nwan d'e lee? Onyē yi ēkwa nān-ranni? Kaka, ḡgwa ndi-nze kē wē nḡ a hūn ndi yi ēkwa ḡma nān-ranni. ⁹ Kīnī kē ūnū jēnzi nwan d'e lee? Onyē-amūma? M sī ḡnū egheē, ḡ karidē onyē-amūma. ¹⁰ Hūnni wū onyē hū wē de banyen'e, sī, 'Lee ē, m rī e zi onyē ozi m n'o buru n'i ẖzḡ, kwademē n'i ẖzḡ.'

¹¹ Ezioku kē m rī a gwa ūnū, imē ndi ikpoho mū, o ke nwḡn onyē ḡwūlē hūn ka Jḡnū hūn e mē mirin-Chuku. Kani onyē hūn kachanrīn ntīn imē Alī-eze elu-igwee ka a. ¹² Gha ḡḡen Jḡnū hūn e mē mirin-Chuku gi bidḡn ḡrūn a d'e ru ḡḡenni, Alī-eze elu-igwee hū e gi ikēn-ikēn a gha ihun, ndi-ikēn hūzī e gi ikēn a banye ē. ¹³ Makeni ndi-amūma ile lē Iwu *Mozizi* busḡnme amūma, kusḡnme uche Osolobūē d'e ru ḡḡen Jḡnū gi bīa. ¹⁴ Omēni ūnū jēnkḡ d'e kweri, Jḡnū lē enwēn ē wū Elaija hū wē de nḡ lalalala. ¹⁵ Onyē hūn nwḡn ntīn 'ya nū.”

¹⁶ “Kīnī kē m siko d'e gi nwan ma atu agbḡni? ḡ nḡ kē ūmūeka nḡdi alī imē afīa, a hī ibe wē, a sī,

¹⁷ 'Enyi gi ēkpirī bū ēbū a sḡni, ḡnū e tēnni egu; enyi e ye olu ēkwan, ḡnū akwannī ēkwan.’

¹⁸ Makeni, ḡḡen Jḡnū gi bīa, o rini, ḡ ranī—wē sī, 'Eje-mḡn rī imē ē.’ ¹⁹ Mmē wū Nwa nke Ihīan a bīa, m hū e ri, a ra—wē sī, 'Lee onyē ḡkēn ihien-oriri, onyē-

manya, ḡwū ndi a na ḡḡwḡ-isi lē ndi ḡzḡ wē gi nḡ marīn k'ḡ wū.’ Kani, ihien wē gi a marīn amamihien wū ihien ḡ rūnpūha.”

Jesu A Banmanī Obodo Ndi Hūn Kwerilēni Ozi Wē Zi Wē Mban

(Luk 10.13-15)

²⁰ 'Ya ḡ nḡ banmanī obodo ndi hū ḡ ka ḡrūn-atūmenya a rūn imē wē mban, makeni e rogharīnī wē. ²¹ “O siko d'a fū ūnū ndi Korazin' ḡrūn! O siko d'a fū ūnū ndi Bēsaiḡda ḡrūn! Makeni omēni imē alī Taya-lē-Sidḡnū kē wē nḡ rūn ḡkēn ḡrūn-atūmenya ndi wē rūn imē Korazin lē Bēsaiḡda, nkē o tekē ndi Taya-lē-Sidḡnū rogharī, yiri ēkwa ahīḡ, kḡn ntūn kpu enwēn wē gi ḡḡḡsī nī e rogharīḡuḡo wē.” ²² “M rī nwan a gwa ḡnū, nke Taya-lē-Sidḡnū k'a ka nke ūnū mma Ūhūḡhīn Okinkin-ikpe. ²³ Kē iyū wū obodo Kapanḡm, wē siko d'e busi i elu-igwee? Mba, wē jēnkḡ d'e wetu i si alī-mḡn. Makeni, omēni imē *eje-alī* ahūn wū Sodḡm kē wē nḡ rūn ḡkēn ḡrūn-atūmenya ndi wē rūn imē i, nkē o mē ni ḡ hū a d'e ru tannī. ²⁴ M rī nwan a gwa ī, nke Sodḡm k'a ka nke i mma Ūhūḡhīn Okinkin-ikpe!”

Bīa Nī D'e Kunrun M Nī ḡnū Zu Ikēn

(Luk 10.21-22)

²⁵ Oḡen hū, Jizḡsi nḡ sī, “M rī e kele i Baba, Onyē nwḡn elu-igwee lē ūwa, makeni i zuemēni ndi marīn ihien lē ndi nwē uche ihien ndīnī, wē ē ḡḡḡsī ūmūndu. ²⁶ Egheē Baba, ẹnina k'o dḡn sḡḡ ī.” ²⁷ “Nēdi m e buguḡo ihien ile che m ēka. O nwḡnni onyē ḡwūlē marīn Nwa wezūka Chuku-Nēdi; o nwḡnni onyē ḡwūlē marīn Chuku-Nēdi wezūka Nwa, lēzi onyē ḡwūlē Nwa ḡḡo n'o mē ē nḡ marīn Chuku-Nēdi.

²⁸ Bīa nī d'e kunrun m, ūnū ndi ndūn ḡḡū, ndi bu ibu nyīnni, m jēnkḡ d'e ye ūnū izu-ikēn. ²⁹ Yiri ni agbūn m—yoku

m^{§§}, unu a munarin m; makeni m wu onye ri juu, hun e welua enwen e ali ime obi. Onu me e, ume-ndun unu e zu iken. ³⁰Agbun yoku m* a ra kenren, ibu m'e buye ihian ara nyin."

Isi Nke Mmepuo

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

12 Ogen hu, o ru Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi ghafeko ugbo we kun oka-witi; egun hu a gun umu-azuun a, 'ya we no ghorima oka-witi a ta. ²Ogen ndi Itu-Farisi gi hun ihienni, we no si a, "Y'a hun a, umu-azuun i e memele ihien iwu si w'e mele Uhuohin Izu-iken."

³O no si we, "Unu e ke guntu ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴K'o don banye ulo Osolobue, ri bredi-nso ahun w'e bupuhani Osolobue, hun iwu si n'o furuni ni iya mobu ndi ya le we wi ri e, ni ndi nchu-ejan suot† e ri e?" ⁵"Ra onu e ke guntu ime Iwu k'o don wuru ni, o ru Uhuohin Izu-iken, ndi nchu-ejan ri a run orun ime Ulo-nso a dan iwu Izu-iken‡ bu ikpe amani we?"

⁶M ri nwan a gwa unu ni ihien ka Ulo-nso ri ebeni! ⁷Omeni unu te marin ali okuni: 'M cho omiken ele ichu-ejan†,' onu e ke gha a ma onye nwonleni ihien o me ikpe. ⁸Makeni, mmepuo wu Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka."

Okennye Eka Ohu Nwunhun

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹Jesu no gha ebahun pu, banye ulo-ofufe we. ¹⁰O nwon okennye eka ohu nwunhun ri ebeku. Ndi-Itu-Farisi ndi hu choko ihien w'e gi ma Jesu ikpe, we no ju a utaa, si, "Iwu kweroigbo ni we zuo ndi emu ri a ku Uhuohin Izu-iken?" ¹¹O no si we, "Omeni onye ohu ime onu nwon atunrun ohu suot, ni atunrun hu a danban ime olu Uhuohin Izu-iken, o zuko eka ye e, wepuha? ¹²Bu ihian ka mkpa oda-oda kari atunrun. 'Ya wu, iwu e kweroigbo ni w'e me ihien ri mma Uhuohin Izu-iken.'" ¹³'Ya o no si okennye hu, "Tinpu eka i." O tinpu a, o no ri mma ke hun-ebot. ¹⁴Kani, ndi Itu-Farisi ahun no pu d'e ri n'e ngo ke we siko d'a don gbu e.

Odibo Osolobue Hori

¹⁵Ogen Jizosi gi marin ihien ndi Itu-Farisi ahun rome, o no gha ebahun pu, ndi bu oda no sonme e, o no zuochanrin we ile. ¹⁶O no do we eka ntin w'a nile ihian marin ni iya ro. ¹⁷Onwan wu igi mezu ihien Osolobue gi onye-amuma wu Azaya ku, si,

¹⁸"Ledo odibo m, hun m hori; ezi odibo m ro; ihien e a suoka m.

M jenko d'e bu Mmon-nso m kwasu a; o jenko d'a ghosi ndi ali ndi ozot ile ri uwa ezigbo enen.

¹⁹O dokot ndondo mobu yi oro; o nwonni onye siko d'a nu olu e ogbara-ogbe.

²⁰O kpagipuko efiia-ridi ri a kpagini mobu tinyunpu ukpe ri e tinyunni, d'e ru ni o ye ezi-omume mmeri.

§§11:29 **Griki:** Yiri ni yoku m. **Yoku** wu ihien we gi e kengbama efin epuo we gi a run orun-ugbo ken we saeka jen ahanmahan.

*11:30 **Griki:** yoku m

†12:4 1 Samuelu 21.1-6

‡12:5 ghahani irun orun Ulo-nso Uhuohin Izu-iken

¶12:7 Hosaya 6.6 k'o ri

²¹ Ndị alị ndị ọzọ ile jenkọ d'e gide efan a nwon olil'anya."

Jizọsị Lẹ Bezibo

²² 'Ya wẹ nọ wehen'e onye eje-mmon ri ime e, hun o menị a ra legha ụzọ, a ra ku oku. O nọ ụzọ a, onye enya-mpin odin hu nọ kume oku, hunma ụzọ. ²³ O nọ tūkenme igunrun hu enya, wẹ nọ si, "Onwan wude nwan Nwa Defidi ra?" ²⁴ Kanị oge ndi Itu-Farisi gi nu a, wẹ nọ si, "Ikē Bezibo, onye-isi eje-mmon ile, ke okennyeni gihu a chupu eje-mmon."

²⁵ Jizọsị a maringwo ihien wẹ ri e ro ime obi wẹ, o nọ si, "O nwonni alị-eze owule kebeni hun wẹ jenkoleni d'a la iwi; o nwonni obodo mobu ikpun-ulo kebeni hun siko d'a toni. ²⁶ Omele Ekwensu ri a chupu Ekwensu, o kebegwo enwen e. Nani ke alị-eze e e don nwan to? ²⁷ Omeni ikē Bezibo ke m gi a chupu eje-mmon, ikē onye ke ndi nke unu gi a chupu wẹ? 'Ya wu, uwe jenkọ d'a ma onu ikpe. ²⁸ Kanị, omeni ikē Mmon-nsọ Osolobue ke m gi a chupu eje-mmon, 'ya wu ni Alị-eze Osolobue e rugwole ebe unu ri. ²⁹ Nani ke ihian e don saeka banhan iwe dike, kwari ibu e, mmani o bu ụzọ kenmegwo a? Eghẹ, o kenmegwo a k'o nọ saeka kwari ihien ri iwe e.

³⁰ Onye owule hun rileni azuun nke m ri a lusun m ogun; onye owule hun ghaleni e son m e kponkikome ri e kponyiya. ³¹ M ri nwan a gwa unu ni wẹ jenkọ d'a gbaghari ihian njo owule, gbaghari wẹ aru owule wẹ ku, kanị agbaghariko wẹ onye ku aru banyeni Mmon-nsọ. ³² Wẹ jenkọ d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian; kanị, agbaghariko wẹ onye kuja oku Mmon-nsọ, agbaghariko w'a ke ogenni ke ogen lalani."

Osisi Lẹ Mkpuru A

³³ "Meme osisi n'o ri mma, mkpuru a jenkọ d'a ri mma; meme osisi n'o jo

njo, mkpuru a siko d'a jo njo—make ni mkpuru osisi ke wẹ gi a marin a. ³⁴ Igurun agwo! Nani ke unu a don saeka ku ihien ri mma ebe onu wu ndi-njo? Ihien jun ihian ime obi y'a gha a onu a puha. ³⁵ Ezigbo ihian, a gha ihien ri mma ri a ime e wepuha ihien oma, kanị eje-ihian a gha eje-ihien ri a ime e wepuha eje-ihien. ³⁶ M ri a gwa unu n'o ru Uhuohin Ichin-ikpe, ihian jenkọ d'a za ajuju banyeni oku ile nwonleni isi hun wẹ ku. ³⁷ Make ni wẹ jenkọ d'e gi ihien i ku ma i ikpe, gizikwo ihien i ku si ni ikpe a mani i."

A Si Wẹ Jesu Ghosi Wẹ Ahima Pu-ichen

³⁸ 'Ya ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi nọ si Jesu, "Onye-nkuzi, enyi cho ni ghosi enyi ahima pu-ichen hun gha eka Osolobue bia." ³⁹ Kanị o nọ si wẹ, "Eje-agbo enya rileni ụzọ ohu si wẹ ghosi wẹ ahima! Kale, o nwonni ahima wẹ jenkọ d'a ghosi wẹ wezuka ihien me onye-amuma wu Jona: ⁴⁰ erira Jona don nodi ime efo azun hu hi-ogbe akpu-uhuhin eto ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'a nodi ime alị akpu-uhuhin eto.

⁴¹ Ndị Ninive jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri, make ni e rogharigho wẹ ogen Jona gi zi wẹ ozi Osolobue—bu ihien ka Jona ri ebeni!

⁴² Eze-okpoho alị Shiba, alị hu ri azuun ndidan-mirin, jenkọ d'a puha osheri Ogen Okinkin-ikpe, shiagbu ndi agboni eri. Make ni, o gha alị tegbu enwen e bia d'e gon amamihien Solomonu ntin; ka lee nwan, ihien ka Solomonu ri ebeni!"

Ihien E Wekinhen Eje-mmon Wẹ Chupugwu

(Luk 11.24-26)

⁴³ "Eje-mmon gha ime ihian pu, o ghasonme ebe mirin rileni, a cho ebe

o siko d'a nọ zu iken. Omenị ọ hunnị, ⁴⁴o jenkọ d'a sị enwẹn ẹ, 'M siko d'e kin-azụun iwe m hun m gha puha.' Ọ bia, hun a nị o nwonni ihien rin'a, nị a zachanringuo w'a, donzichanrin a, ⁴⁵o jẹn d'e wehe eje-mmọn ẹsa ozo hun ka ya le enwẹn ẹ njo, 'ya le we a wi banye ebegu d'e biri. Onodi ikpazuun onye hu a ka njo kari nke mbu. Eriira k'o jenkọ d'a rizikwo ni ndi eje-agboni."

Nne Le Umune Jizosi

(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)

⁴⁶Ogen Jizosi gi ri a gwa igunrun hu oku, nne ẹ le umune-ẹ-ikennyẹ nọ bia d'e turu ihun ezi, a cho ni we gwa a oku. [⁴⁷Ya ke onye ohu nọ si, "Lee, nne i le umune i ikennyẹ turu ihun ezi, we cho ni we gwa i oku."] ⁴⁸Kani, ọ nọ za onye hu gwa n'a, si, "Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennyẹ?" ⁴⁹Ọ nọ zin umu-azun a ẹka, si, "Ndiri ri ebeni wu nne m le umune-m-ikennyẹ. ⁵⁰Makeni onye owule hun e me uche Nedi m hun ri elu-igwee wu nwene-m-okennyẹ le nwene-m-okpoho le nne m."

Isi Nke Mmeto

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)

13 Uhuohin hu, Jizosi nọ gha ime ulo pu, jẹn d'a nodi ali mkpenren mirin Galili. ²Igunrun hi-ogbe nọ fi-hunme ẹ, hun wu ni ọ nọ banye ime ugbo, nodi ali, igunrun hu ile nọ turu mkpenren mirin. ³Ọ nọ gi ilu gwa we ihien bu oda, si, "Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jẹn d'a gha mkpuru ime ugbo.

⁴Ogen o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime we a danye okp'uzo, nnunu nọ bia d'e ripu we. ⁵Mkpuru ndi ozo a danye ali-omuma ebe ejan rileni oda, pu ozigbo makele ejan ari a oda. ⁶Kani, ogen anwun gi wa, ọ ma we, we nọ shinwun,

makeni enwon we nkpogun. ⁷Mkpuru ndi ozo a danye ebe ogun ri, ogun ndi hu nọ sue, dungbu we. ⁸Mkpuru ndi ozo a danye ali ri mma, mi mkpuru; ndi hu ime we a mi uzo ogun isen, ndi hu uzo ogun eto, ndi hu iri kwasị ogun.

⁹Onye nwon ntin 'ya nu."

Ihien Hai Jesu Gi A Tasonme Ilu

(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)

¹⁰Ya ke umu-azun Jizosi nọ bia d'e kunrun ẹ, si, "Ki hai i gi e gi ilu a gwa we oku?"

¹¹Ọ nọ za we, si, "E yeguo we unu oghere onu e gi marin ihien-mini risonme Ali-eze elu-igwee, kani eyeni we we. ¹²Makeni onye hun nwonni ke we jenkọ d'e yecheni, keni o nwe mmagi-mmagi; kani onye hun nwonleni, we k'a napu a hun o nwe." ¹³"Ihien hai m gi e gi ilu a gwa we oku wu ni we ri e lee ilee, kani a ri w'a hun uzo; w'e gon ntin, kani a ri w'a nu, a ri w'a ghoha. ¹⁴Ihien onye-amuma wu Azaya ku e meguo ebe we ri—Azaya si,

'Nke esi,
onu jenkọ d'a nu,
kale o nwonni ogen unu e gi ghoha;
unu jenkọ d'e lee ilee,
kani o nwonni ogen unu e gi legha uzo,
¹⁵makeni ndini a ra ghoha,
ntin we a kpokinguo,
a nyunmaguo we enya,
amangbe w'e gi enya we legha uzo, gi
ntin we nu ihien,
gi uche we ghoha,
gbehuto d'e kunrun m,
a gbaghari m we njo we—ya ke Osolobue ku."

¹⁶"Kani, we gozi enya onu agozi, 'ya hai we gi ri a hun uzo; we gozizikwo ntin unu agozi, 'ya hai we gi ri a nu ihien. ¹⁷Ezioku ke m ri a gwa unu, ndi-amuma bu oda le ndi bu oda hun me ihien Chuku cho e te choquo ni we hun ihien onu ri a hun, kani a hunni w'a; a

choḡuozi wẹ ni wẹ nū ihien unu ri a nū, kanī anunī w'a."

Ihien Jesu Gi Ilu Onye-ugbo Hu Kuzi

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ "Nū ni nwan nkowa ilu hu m gi onye-ugbo ta: ¹⁹ Oḡen ihian gi nū oku Alī-eze bu o ḡhoḡhan'a, Eje-onye hu a bia, o junarin a ihien wẹ kunye ime obi e. Onwan wu hun wẹ kunye okp'uzo. ²⁰ Hun danye alī-omuma wu onye hu hun nū oku hu, gi iḡhoḡho nabanhan a ozigbo. ²¹ Kanī, makeni onye hu e nwe nkpoḡun, o tohu ekere. Oḡen nsongbu moḡbu ukpokpo e gi bia make oku hu, o danpu ozigbo. ²² Hun wẹ kunye ime ogun wu onye hu hun nū oku hu, kanī uhue ihien uwanī le ihien oḡil'anya akule-uba uwanī a kpangbu oku hu, o minī mkpuru. ²³ Kanī, mkpuru wẹ kunye alī ri mma wu ndi hu hun nū oku hu, ḡhoḡha a, mi mkpuru ezie-ezie; ndi hu ime wẹ a mi uzo ogun-isen, ndi hu a mi uzo ogun-eto, ndi hu a mi uzo iri-kwasī-ogun."

Ilu Jesu Gi Ata-witi Ta

²⁴ O nọ ta ni wẹ ilu ozo, si,

"Alī-eze elu-igwee riḡe ebe ihian nọ kun mkpuru ri mma ime ugbo e. ²⁵ Kanī, ebe ihian ri uran, enenren nọ bia d'a kun ata-witi ye ime oka-witi ndi hu pu. ²⁶ Oḡen ihien-ugbo ndini gi nwan sueḡu, miḡa mkpuru, ata-witi ndi hu nozikwo puha.

²⁷ "Ya ndi idibo ahun nọ bia d'e kunrun onye hu nwe ugbo, si a, 'Di-okpa, ele mkpuru ri mma ki kunye ime ugbo i? Nani ke ata-witi don banzi a?'

²⁸ O nọ si wẹ, 'Onye-iwe me ihieni.'

Ndi idibo ndi hu nọ si a, 'Ni enyi jen nwan d'e huepu ata-witi ndi hu?'

²⁹ Kanī o nọ si, 'Mba, amamgbe onu e huepu 'ya le oka-witi. ³⁰ Hapu ni wẹ ebuo ni wẹ suegbame d'e ru ogen wẹ gi e be oka-witi. O ru ogen wẹ gi e be oka-witi, a si m ndi jenko d'e be ne, "Bu

ni uzo huepu ata-witi kenmesonme wẹ ukun-ukun d'a dun okun, unu e bepuha oka-witi buche ebe m'e buche ihien-ugbo." "

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ O nọ ta ni wẹ ilu ozo, si, "Alī-eze elu-igwee nọ ke akpuru mostadi ohu hun onye ohu weri, kunye ime ugbo e. ³² Iya kacharin nti ime mkpuru ile, kanī o sueḡu, 'ya kacharin ogbe e hi ime ihien-akunkun ndi hun hikeleni, o hande ke osisi, nke wu ni nnunu a bia d'a kpa ekpu e ye agalaba a."

Ilu Jesu Gi Yisti Ta

(Luk 13.20-21)

³³ O nọ ta ni wẹ ilu ozo, si, "Alī-eze elu-igwee riḡe yisti breḡi gi a fu hun okpoho ohu gi gwogbama flawa wẹ gi e shi breḡi hun k'e jun ihien nọke adana eto d'e ru n'o ḡhagbari flawa hu ile."

Ihien Hain Jizosi Gi E Gi Ilu A kuzi

(Mak 4.33-34)

³⁴ Jizosi gi ilu gwa igunrun hu ihien ndini ile. Onwoni ihien o gileni ilu gwa wẹ. ³⁵ Onwan wu igi mezu ihien onye-amuma ku, si, "M jenko d'a shiapu onu m e gi ilu e ku, m jenko d'a gha e ku ihien zuerini kete w'a tunle iyeto uwa."

Jizosi A Kowa Ilu Ata-witi Hu

³⁶ "Ya o nọ na igunrun hu to si ime ulo. Umū-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si a, "Kowa ni enyi ilu ata-witi hu wẹ kunye ime ugbo." ³⁷ O nọ za, si, "Onye hu kun mkpuru ri mma wu Nwa nke Ihian. ³⁸ Ugbo hu wu uwa; mkpuru hu hun ri mma wu umu Alī-eze; ata-witi hu wu umu Eje-onye hu. ³⁹ Enenren ahun kun ata-witi ndi hu wu Ekwensu; ogen

hụ wẹ jẹnkọ d'e gi ghọ ihien-ugbo hụ wụ oḡuḡu oḡenni; ndi ahun jẹnkọ d'a għon'a wụ ndi mmon-ozì.

⁴⁰ Kẹ wẹ dòn huepụ ata-witi ndi hụ, wegbama wẹ dụn okun, erira k'o jẹnkọ d'a rì oḡuḡu-ogen. ⁴¹ Nwa nke ihian jẹnkọ d'e zi ndi mmon-ozì ẹ. Wẹ jẹnkọ d'e kponpụ ihien oḡulẹ e buhe njo lẹ ndi ile e me eje-ihien ime Alì-eze ẹ, ⁴² tu wẹ ye oken okun hụ. Ebẹhụ, ihian jẹnkọ d'a rì a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze. ⁴³ Oḡen hụ, ndi ezi-omumẹ k'e timẹ kẹ enya-anwun ime Alì-eze Nẹdi wẹ. Onye hùn nwon ntin 'ya nù."

Ilu Ndi Jesu Gi Ihien Rì Oken-mkpa Zuerini Ta

⁴⁴ "Alì-eze elu-igwee rì kẹ ihien rì oken-mkpa zueri ime ugbo, hùn onye ohu hùn, zuemezi ẹ, gi ighoghò jèn d'e rechanrin ihien ile o nwon, bìa d'e non-rin alì hù."

⁴⁵ "Ozozi, Alì-eze elu-igwee nọ kẹ ebe onye-afia rì a chosonmẹ ihien rì mkpa a koni. ⁴⁶ Oḡen o gi hùn hùn a kokenmeni rigbu enwen ẹ mkpa, o nọ jèn, rechanrin ihien ile o nwẹ, bìa d'e nonrin ẹ."

Ilu Jesu Gi Oga Ta

⁴⁷ "Ozozi, Alì-eze elu-igwee rikẹ oga wẹ tuye ime ohimin, o nọ nwundon udi azun ile rì ichen-ichen. ⁴⁸ Oḡen o gi jun, wẹ nọ dokpunpuha a mkpenren mirin; ya wẹ nọ nodi alì, hopuha ndi rì mma, buche ime ukpali, kpon ndi rileni mma tuhu. ⁴⁹ Erira k'o jẹnkọ d'a rì o ru oḡuḡu-ogen. Ndi mmon-ozì jẹnkọ d'a puha, hopu ndi-njo ebe ndi-oma rì, ⁵⁰ kpon wẹ ye oken okun hụ. Ebẹhụ, ihian jẹnkọ d'a rì a kwan ẹkwan, a ta nkwenren-eze."

Ezioku Nke Ohun Lẹ Nke Akan

⁵¹ Jizosì nọ jù, sị, "Onu a ghotaguo ihien ndini ile?" Wẹ nọ sị a, "Egheẹ." ⁵² O nọ sị wẹ, "Ya wụ ni onye nkuzi Iwu oḡulẹ wẹ zun makẹ Alì-eze elu-igwee

nọkẹ onye nwon ulọ, hùn gha ebe o donmẹ ihien e wefuha kẹ ihien ohun kẹ ihien akan."

A jù Wẹ Jizosì Imẹ Nazareti

(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)

⁵³ Oḡen Jizosì gi tagu ilu ndini wẹ, o nọ gha ebahun pu, ⁵⁴ si obodo ẹ. O nọ kuzimẹ wẹ ime ulọ-ofufe wẹ, hùn wụ ni nkuzi ẹ nọ tu wẹ enya, wẹ nọ sị, "Elebe kẹ okennyeni nọ nwehen amamihienni lẹ orun-atumenya ndini o rì a run? ⁵⁵ Eḡe nwa Kapinta wụ onwan? Efan nne ẹ eḡe Meri? Eḡe Jemisi lẹ Josefụ lẹ Sajmonu lẹ Judasi wụ umune-ẹ-ikennyen? ⁵⁶ Eḡe enyi lẹ umune-ẹ-ikpoho rì ebeni? Elebe kẹ okennyeni gha nwehen ihien ndini ile?" ⁵⁷ "Ya wẹ nọ weme n'ẹ iwe. Jizosì nọ sị wẹ, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe ile mmani ime alì a lẹ ezi-lẹ-ulọ a." ⁵⁸ O runni orun-atumenya bu oḡa ebẹhụ makeni ekwerini ni w'ẹ.

Isi Nke Mmengo

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mak 6.14-21; Luk 9.7-9)

14 Oḡen hụ, Herodu hùn rì a kị Galili nọ nù ihien Jizosì rì e me, ² o nọ sị ndi idibo ẹ, "Onyeni wụ Jonu hùn e me mirin-Chuku. O ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwon iken o gi e me ihien ndini."

³ Herodu ku erira makeni Herodu nwunrun Jonu, ken ẹ egbun, bu ẹ che ime ulọ-ngan makẹ ufiri Herodiasì nwunye nweḡe ẹ wụ Filipu, ⁴ makeḡe o teguo Jonu gwama a, sị, "Iwu ekwerikwonì n'i siko d'a lu a." ⁵ O te cho n'o gbu Jonu, kalẹ egun ihien ndi alì k'e me anin'a makeni wẹ weri Jonu rikẹ onye-amuma.

⁶ Kanì, o ru uhuhin hụ wẹ gi a nyanhan omumu Herodu, nwa-okpoho Herodiasì mu nọ tenni wẹ egu, efo nọ

suo Herodu usuo, ⁷ hun wu ni Herodu no kwe e nkwa, kun iyi, n'o siko d'e y'e ihien owule o cho.

⁸ Nne e no dunye e, o no si Herodu, "Gi afereni ye m isi Jonu hun e me mirin-Chuku."

⁹ O no fu eze, kanj o no gi ifiri iyi o kun le ndi obia a si we ye nwata-okpoho hu ya. ¹⁰ O no zi we, we no jen d'e bepu Jonu isi ime ulo-ngan. ¹¹ We no gi efere buhe e, we e ye nwata-okpoho hu, o no we Jenni nne e.

¹² Umụ-azụun Jonu no bia, buru ehụ a li, jen d'a gwa Jizosi.

Jizosi E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 6.30-34; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

¹³ Ogen Jizosi gi nu onwan, ya suo no gi ugbo-mirin gha ebeku pu, si ebe ihian rileni. Kanj ogen ndi ri ebahun gi nu n'o pugo, we no gi uku gha ime obodo ndi hu sonme e. ¹⁴ Ogen o gi ru mkpenren mirin, o no hun igunrun hi-ogbe. O no me omiken we, zuo ndi emu ri a ku.

¹⁵ O ru ogen enyasi, umu-azun a no bia d'e kunrun e, si, "O nwonna onye bi ebeni, bu eki e gigo. Si igunrunni la, ni we jen ime obodo ndi me ekere-ekere risonme ebeni d'e nonrinsonme ihien-oriri."

¹⁶ Jizosi no si, "Ele hun w'e gi lama; ye ni we ihien-oriri." ¹⁷ We no si a, "Ogbe bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon ebeni." ¹⁸ O no si we, "Wehe ni ni m we."

¹⁹ Ya o no si igunrun hu nodi ali enu irurue ri ebahun. O no weri ogbe bredi isen hu le azun ebuo hu, lee enya elu-igwee, ye ekele, bebe bredi ndi hu ye umu-azun, we no ye igunrun hu. ²⁰ We ile no rijunchanrin efu. 'Ya we no tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali mmebuo.

²¹ Ndi hun ri bredini wu ihien noka ikennye ogun-iri kwasị nnu-mmebuo⁸, wezuka ikpoho le umueka.

Jizosi Le Pita E Jen Ijen Elu Mirin

(Mak 6.45-52; Jon 6.15-21)

²² Ya Jizosi no si umu-azun a banye ime ugbo-mirin buru ne uzo jenme azun hun-ebu. 'Ya le enwen e no nodi gbashia igunrun hu. ²³ O gbashiaagu we, 'ya suo no nyinrin ugu d'e me ekpere. O ru ogen enyasi, 'ya suo hu ebeku. ²⁴ Kanj, ugbo-mirin hu e jenteguo ogen hu, ebiri-mirin hu e ti ugbo hu, e tikin e azun—makeni ufere ri a gha ihun e fehe. ²⁵ O ru uzo-utuntun biribiri, Jesu no jenhjen ijen elu mirin Galili hu d'e kunrun we. ²⁶ Ogen umu-azun a gi hun a k'o jenna ijen elu mirin hu, 'ya egun no tuma we. We no si, "Onye-mmom ro!" We no gi egun yi oro. ²⁷ Kanj, o no kuyeni we oku ozigbo, si, "Kwondon ni obi unu, mme ro, atule ni egun."

²⁸ Pita no si a, "Di-nwonna-enyi, owule iyu ro, si m bia d'e kunrun i elu mirin."

²⁹ Jesu no si a, "Bia." 'Ya Pita no gha ime ugbo-mirin hu puha, jenme ijen elu mirin, buruko Jizosi.

³⁰ Ogen o gi hun oken ufere hu, egun no bia a, o no rubanma ime mirin. Ya o no yi oro, si, "Di-nwonna-enyi, zuopuha m!" ³¹ Jizosi no tinpu aka ozigbo kwondon e, si, "Onye okukwenta! Ki hain i gi nwon obi-ebu?" ³² Ogen we gi banye ime ugbo-mirin hu, oken ufere hu no kus. ³³ Ndi hun ri ime ugbo-mirin hu no gbu ne osekp, si, "Ezioku-ezioku, iyu wu Nwa Osolobue."

Jizosi A Zuo Ndi Emu Ime Obodo Genesareti

(Mak 6.53-56)

³⁴ Ogen we gi fetuguu mirin, we no puha obodo Genesareti. ³⁵ Ogen ndi

§14:21 ikennye nnu-uku isen

obodo hụ gi marin nị Jesu rọ, wẹ nọ zi ozi ghagbari egberẹ hụ ile, wehesonmen'e ke wẹ han emu ri a kụ. ³⁶Wẹ nọ rịo a nị wẹ metude ntin ewuru e eka; ke wẹ han metun'a nọ dinhin.

Isi Nke Mmisen

Odinali Ndi-akan

(Mak 7.1-13)

15 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu nọ gha Jerusalem bia d'e kunrun Jizosi, si a, ²“Ki hain umu-azuun i gileni a gbaye odinali ndi nedi enyi kani? W'a ra kwọ eka wẹ kebe ri ihien-oriri.” ³Ọ nọ za wẹ, si, “Ki hain onu gi a dan iwu Osolobue keni unu kwadon odinali onu? ⁴Makeni Osolobue ye iwu, si, ‘Gbaye nedi i le nne i,’ sizi, ‘Onye owule kuja oku nedi e mobu nne e, wẹ k'e gburiri onye ahun.’ ⁵Kani unu si, ‘Onye si nedi e mobu nne e, “E wegwo m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,” o rizin mkpa n'o gi ihien o nwe gbaye nedi e mobu nne e.’ ⁶'Ya wu, onu e gi ifiri odinali unu e me oku Osolobue a wuru ihien la iwi. ⁷Ndi ihunna ke unu wu! Amuma Azaya bu banyeni unu wu ezioku! Azaya si ni Osolobue si, ⁸“Onunu-ire suo ke ndini gi a gbaye m, obi wẹ e teke ebe m ri. ⁹Wẹ ri e fe m mmaka, ihien w'a kuzi wu odinali ihian mmaka tume.”

Ihien Ndi Hun E Meru Ihian

(Mak 7.14-23)

¹⁰Jesu nọ kpozunhan igunrun hụ ebe o ri, si wẹ, “Gon ni ntin; ghotu ni! ¹¹Ele ihien banye ihian onu e meru a, kani ihien gha onu puha, 'ya e meru ihian.” ¹²'Ya umu-azuun a nọ bia d'e kunrun e, si a, “Y'a maringho ni iwe we ndi Itu-Farisi ogen wẹ gi nū ihieni i ku?”

¹³Ọ nọ za, si, “Wẹ jenko d'e huepu ihien owule Nedi m ri elu-igwee kunleni. ¹⁴Hatu ni wẹ, wẹ wu ndi-ndu hun enya kpu ishi—owuni onye enya-ishi e du onye enya-ishi, wẹ ebuo jenko d'a danye ime olu.” ¹⁵Ya Pita nọ si a, “Kowa ni enyi ilu nei.”

¹⁶'Ya o nọ si, “Onu nwen e ke ghotakwo nwan? ¹⁷Unu a hun n'a ni ihien owule banye onu e si efo, gha erira shi mgbugbu-nsin? ¹⁸Kani ihien gha onu faha gha obi ihian puha—iya wu ihien e meru ihian. ¹⁹Makeni ime obi ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, igbu-ochu, ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, mgba-nzuzue, izun-ohin, ishia erintu le nkuto. ²⁰Ihien ndini wẹ nwe e meru ihian. Kani, igi eka wẹ kwoleni ri ihien-oriri ara meru ihian.”

Okukwe Okpoho Ohu Nwa A Nwon Nsongbu

(Mak 7.24-30)

²¹Jizosi nọ gha ebehu pu, si egberẹ Taya-le-Sidonu. ²²Ogen hụ hura, okpoho onye ali hụ wu Kena hun gha egberẹ ahun bia nọ puha, yime oro, a si, “Euu Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me omiken m, eje-mmōn ri ime nwa-m-okpoho, o ri e songbu e oda-oda.” ²³Kani Jesu azan'a kaka. Umu-azuun nọ bia, rịo a, si, “Gwa a lama, makeni o ri e yison enyi oro.”

²⁴Jesu nọ si, “Wẹ zi m d'e kunrun atunrun Izrelu huni suo.”

²⁵'Ya ke okpoho hụ nọ bia, sekpu ali ihun e, si, “Di-nwonni-enyi, ye ni m eka.”

²⁶Jesu nọ si, “O rinị mma ni wẹ tu bredi umueka ye ni nkite.”

²⁷Okpoho hụ nọ si a, “Eghe Di-nwonni-enyi, kani, ke nkite e ri ifunfun gha ebe ndi nwōnni wẹ ri e ri ihien-oriri a dan.”

²⁸'Ya Jizosì nọ sị, "Euu okpoho, okukwe i e hike ogbe! 'Ya rị nị ị k'i dọn chọ." Nwa a hụ nọ dìnhin ozigbo.

Jizosì A Zuọ Ndi Bu ọda

²⁹ Jizosì nọ gha ebahun pu, si mkpenren "Ohimin" Galili. O nọ nyinrin enu oke, nọdì alì ebahun. ³⁰ Wẹ hụ e huhe d'e kunrun e, e wehe n'ẹ ndi nguro, ndi oro, ndi enya-ishi, ndi odin le imerinme ndi ozo—e bu wẹ a to uku a. O nọ zuo wẹ, ³¹ nke wu ni o tu igunrun hu enya ke wẹ don ri a hun ebe ndi odin ri e ku oku, ndi oro e zuzi oke, ndi nguro e jenme ijen, ndi enya-ishi a hunna uzo, wẹ nọ ja Osolobue Izrelu mma.

Jizosì E Yezi Igunrun Ozo Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mak 8.1-10)

³²'Ya Jizosì nọ kpozunhan umu-azuun a ebe o ri, si, "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le wẹ a nopusu akp'ohin eto, kale ihien wẹ siko d'e ri a ri a, bu a choni m ni wẹ bu egun la, amangbe w'a dantsonme uzo."

³³ Umu-azuun a nọ ju a, si, "Elebe ke enyi jenko d'a nọ wehe bredi k'e zu igunrunni ri ime atu ebeni?" ³⁴ Jizosì nọ si wẹ, "Ogbe ole ke unu gi?" Wẹ nọ si a, "Ogbe esa le azun me kirikiri buleni oda."

³⁵ O nọ si igunrun hu nodi akpakali. ³⁶ O nọ weri ogbe esa hu le azun ndi hu; o yegu ekele, o nọ bebe wẹ ye umu-azuun a. Umu-azuun a nọ we wẹ ye igunrun hu.

³⁷ Wẹ ile nọ rijucharin efo: wẹ nọ tutukome ifunfun e hoduni, o jun ukpali esa.

³⁸ Ndi hun ri ihien-oririni wu ikennyen nnu-iri, wezuka de ikpoho le umuka.

³⁹ Jesu a gbashiagu igunrun hu, o nọ banye uguo-mirin si egerere Magadani hun wu Magdala.

Isi Nke Mmisin

A Si Wẹ Jizosì Ghosi Wẹ Ahima

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

16 Ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu, lele e, si a ghosi wẹ ahima gha elu-igwee bia.

² O nọ za wẹ, si, "O ru ogen enyasi, onu si, 'Uhuohin siko d'a ri mma, makeni igwere fon efon.' ³ Utuntun, unu si, 'Mirin jenko d'e zue tani makeni igwere efonni.' Onu marin ke wẹ don e gi igwere a kowa ihien jenko d'e meni, kale unu ara s'eka a kowa ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi.

⁴ Eje-agbo enya rileni uzo ohu ri a cho ahima. Kani, o nwonni ahima wẹ jenko d'a ghosi wẹ, wezuka ahima ihien me onye-amuma wu Jona." O nọ na wẹ to, gha ebegu pu.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Ndi Itu-Sadusi

(Mak 8.14-21)

⁵ Ogen umu-azuun a gi fetuguu mirin Galili, wẹ nọ hun a ni a zole wẹ bredi.

⁶ Jizosì nọ si wẹ, "Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri."

⁷ Wẹ nọ si ibe wẹ, "O ri e ku ihienni makele enyi e weheni bredi."

⁸ Ogen Jizosì gi marin ihien wẹ ri e ku, o nọ si wẹ, "Ki onu ri e kuni ni unu e nwon bredi? Euu, unu ndi okukwe nta!

⁹ Onu e k'e ghotakwo nwan? Unu anyanhanni ogbe bredi isen hu mmadu oguniri kwasì nnu-mmebuo ri le ukpali ole onu kponjun ihien wẹ rihodu?

¹⁰ Unu anyanhanni ogbe bredi esa mmadu nnu-iri ri le ukpali ole unu kponjun ihien wẹ rihodu?

¹¹ Ki hain onu gileni ghoha ni ele bredi mmaka ke m ri e ku? Kpachanpu ni enya ebe yisti ndi Itu-Farisi le ndi Itu-Sadusi ri!"

¹²'Ya wẹ nọ ghoha ni ele yisti bredi mmaka gi a fu k'o

sì wẹ kpachanpu nì ẹnya, kanì o gi ẹ e ku nkuzi ndì Itu-Farisi lẹ ndì Itu-Sadusi.

Pita E Ku Onyẹ Jizọsì Wụ

(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)

¹³ Ogen Jizọsì gi banye egberẹ Sizeria-Filipi, o nọ jù ọmụ-azuun a sị, “Onyẹ kẹ wẹ sị nì 'ya kẹ mme wụ Nwa nke Ihian wu?”

¹⁴ Wẹ nọ za, sị, “O nwe ndì sị Jọnu hun e me mirin-Chuku, ndì ọzọ sị Elaija, ndì ọzọ sị Jerimaya mọbu onyẹ ohu ime ndi-amuma mbu.”

¹⁵ Kanì o nọ sị wẹ, “Onyẹ kẹ unu sị nì 'ya kẹ m wu?”

¹⁶ Saimonu wu Pita nọ za, sị, “Yu wu Onyẹ Hụ Osolobue Tume, hun wu Kraisti, Nwa Osolobue—Osolobue hu ri ndun.”

¹⁷ Jizọsì nọ sị a, “Onyẹ wẹ gozi agozi k'ì wu Saimonu nwa Jona**! Makeni ele ihian ghosi i ihienni, kama, Nedi m hun ri elu-igwee ghosi i 'ya. ¹⁸ M ri a gwa i, i wu Pita††, m jenkọ d'a tun uka m ye elu omumanì, iken onwun a saeka meri ẹ. ¹⁹ M jenkọ d'e ye i isanhan Ali-eze elu-igwee: ihien owule i sị, 'Mba,' elu-owa elu-igwee siko d'a sị, 'Mba.' Ihien owule i sị, 'Eghee,' elu-owa, elu-igwee jenkọ d'a sị, 'Eghee.’”

²⁰ Ya Jizọsì nọ dokenme umu-azuun a eka-ntin, sị wẹ agwalẹ onyẹ owule nì 'ya wu Onyẹ Hụ Osolobue Tume wu Kraisti.

Jizọsì E Ku Oku Afunfun

O Sikọ D'a Ta Lẹ Onwun A

(Mak 8.31—9.1; Luk 9.22-27)

²¹ Gha ogen hu jenne, Jizọsì nọ gwama umu-azuun a, sị, “M jenkọ d'e jennri Jerusalem, ndi-isi lẹ ndi-isi nchujan lẹ ndi-nkuzi Iwu jenkọ d'e me m ni m ta afunfun bu oda. Wẹ jenkọ d'e gbu

m, kanì, hun m'ẹ akpu-uhuhin eto, Osolobue jenkọ d'a gha onwun weli m.”

²² Kanì Pita nọ weri ẹ si usuo, jugbo a, sị, “Di-nwonni-enyi, Osolobue a ju; o nwonni ogen ihienni e gi me i!”

²³ Kanì Jesu nọ gbehuto, sị Pita, “Ek-wensu, pu ni m! I ri a nokin m uzo, makeni ya ri e ro nke Osolobue, nke ihian k'i ri e ro.”

²⁴ Ya Jizọsì nọ sị umu-azuun a, “Onyẹ owule cho n'o son m, 'ya jukwo enwen ẹ, buru obe ẹ, sonme m. ²⁵ Makeni onyẹ owule cho n'o ghe isi, isi ẹ a to a, kanì onyẹ owule tuhu ndun a make ufiri m jenkọ d'a hun a. ²⁶ Elee erere k'o ban ni ihian e nwonchanringu uwa ile, tuhu umen-dun a? Kini kẹ ihian siko d'e gi gbari umen-dun a?”

²⁷ “Eghee, Nwa nke Ihian lẹ ndi mmon-ozì ẹ jenkọ d'a bia; o siko d'e gi ogho Nedi ẹ bia. Ogen hu, o jenkọ d'a ku onyẹ owule ugwo ihien o me. ²⁸ M ri a gwa unu ezioku, o nwongho ndi ri ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru ni a hun wẹ Nwa nke ihian k'o lala noke Eze ki Ali-eze ẹ.”

Isi Nke Mmesa

Jizọsì E Nwonhuto

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

17 Ogen akpu-uhuhin isin gi ghafeguu, Jizọsì nọ weri Pita lẹ Jemisi lẹ Jonu nwen Jemisi, kiri wẹ si elu-ugu jen elu oda-oda; 'ya lẹ wẹ suo wi. ² Jesu nọ nọ id'anya wẹ nwonhuto: ihun ẹ nọ nwunme rike enya-anwun, ewo o yi nọ henrin nke ochan, nwunme kẹ ukpe.

³ Idumuzi Mozizi lẹ Elaija nọ fopuha ebe wẹ ri, wẹ lẹ Jizọsì nọ kume oku.

**16:17 Jonu

††16:18 “Pita” wu “omuma” onu Griki.

⁴Pita nọ sị Jizọsị, “Di-nwonnị-enyi, ọ hugho mma ni enyi ri ebeni. Omenị y'a choghọ, m jenko d'e memẹ ọdu eto ebeni: ohu wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.”

⁵Ebe ọ ri e ku ihienni, idumuzi, orukpu nwunchanni nọ kpume we. Olu nọ gha ime orukpu ahun si, “Onwan wu ezi Nwa m; ihien e a suoka m; gon n'e ntin!”

⁶Ogen umu-azuun Jesu ndi hu gi nu ihienni, oken egun nọ tuma we, we nọ dan ali, we ihun kpume ali. ⁷Kani Jizọsị nọ bja ebe we ri, metu we aka, si, “Lihi ni, atule ni egun.” ⁸Ogen we gi wesi enya elu, o nwonzini onye we hun kari Jizọsị.

⁹Ogen we gi gha elu-ugu hu hidanla, Jizọsị nọ do we aka-ntin, si, “Agwakwole ni onye owule ihienni onu hun d'e ru ogen Osolobue e gi ghaguu onwun weli mme wu Nwa nke Ihian.”

¹⁰Umu-azuun nọ ju a, si, “Ki hain nwan ndi-nkuzi Iwu gi a si ni Elaija jenko d'e buriri uzo biagu?”

¹¹Ọ nọ za we, si, “Ezie ro ni Elaija jenko d'e bu'zo biagu d'a kwademchanringu ihien ile. ¹²Kani m ri a gwa unu ni Elaija a biagu bu amarinni w'a, e me we ihien suo ni we. Erira ke mme wu Nwa nke Ihian jenko nwan d'e gi ta afunfun aka we.” ¹³Ya umu-azuun a nọ ghotu ni Jonu hun e me mirin-Chuku k'o ri e ku.

Jizọsị A Zuo Nwata Eje-mmọn Ri Ime E

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴Ogen we gi ru ebe igunrun hu ri, okennyẹ ohu nọ bja d'e kunrun Jizọsị, sekpu n'e ali, si, ¹⁵“Di-okpa, me omiken nwa-m-okennyẹ! Ibobo ri a ku a. Ọ ri a ta oken afunfun; ọ danyesomme ime okun

le ime mirin. ¹⁶M wehe ni umu-azuun i 'ya, kani asani we aka zuo a.” ¹⁷Jesu nọ si, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Agbo zinleni?! Elee ogen ke m k'e sonru unu nodi? Elee ogen k'e m k'e dinruni onu?! Wehe ni ni me.” ¹⁸Ya k'o nọ jugbo ejemmọn hu, ọ nọ gha ime nwata hu puha, nwata hu nọ dihin ozigbo.

¹⁹Ya umu-azuun a nọ bja d'e kunrun e ebe 'ya suo ri, ju a, si, “Ki hain enyi gileni saeka chupu a?” ²⁰Ọ nọ za we, si, “Makeni okukwe unu ehini. M ri a gwa unu ezioku, omeni onu nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi, unu jenko d'a s'eka si uguni, ‘Gha ebeni pu si ebahun!’ Ọ jenme. Ọ nwonnị ihien jenko d'a kari unu aka! [²¹Kani udini a ra pu wezuka ni we bu-onu me ekpere.”]

Jizọsị E Kuzi Oku Onwun A

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

²²Ogen Jizọsị le umu-azuun a gi zu ime Galili, Jizọsị nọ si we, “We jenko d'e we mme wu Nwa nke Ihian che aka ihian, ²³we jenko d'e gbu m; hun m'e akp'ohin eto, Osolobue e weli m.” Onwan nọ fukemwe we.

Iku Ugwo-isi Ulo-nso

²⁴Ogen we gi ru Kapanom, ndi a na ugwo-isi Ulo-nso nọ jenburu Pita, si a, “Onye-nkuzi onu ara kude ugwo-isi[‡] Ulo-nso ra?”

²⁵Pita nọ si, “Ọ ku a ku.” Ogen o gi lua, Jizọsị nọ bu e uzo kupuha a, si a, “Saimonu-o, k'i ro? Onye ke ndi-nze uwanị a na utu ichen-ichen w'a na? Umu we ra ndi ozo?”

²⁶Ogen o gi si, “Ndi ozo.”

Jizọsị nọ si a, “Ya wu ni umu we ara ku. ²⁷Kani, amamgbe enyi e me ihien e se oku, shi mirin hu; y'a tuye ukpo i; y'e weri azun ibuzo i siko d'e gbu—shiapu a

[‡]17:24 ugwo-isi. Akpuru egbo w'a kpo “drak'ma” ebuo ke we gi a ku ugwo-isi Ulo-nsoni.

onụ, i siko d'a hun akpuru egho shekelu^{¶¶} ohu. Weri e n'i gi e ku ugwo-isi mme le 'yu."

Isi Nke Mmesato

Onye Kacharinni ime Ali-eze Elu-igwee

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

18 Ogen hu, umu-azuun Jizosi no bia d'e kunrun Jizosi, si, "Onye kacharin ime Ali-eze elu-igwee?"² O no kpọ nwata ohu, bu e che etintinnai we, si,³ "M ri a gwa unu ezioku, omeni unu egbehutoni, wuru ndi no ke umuaka, o nwonna ogen onu e gi banye Ali-eze elu-igwee.⁴ Onye owule welua enwen e ali, wuru onye no ke nwatani, 'ya wu onye kacharinni ime Ali-eze elu-igwee.⁵ Onye owule nabanhan nwata no enina make ufiri efan m a nabanhanguo m."

Onwunwan

(Mak 9.42-48; Luk 17.1-2)

⁶ "Kani onye owule han onye ohu ime ndini me ntin hun kwerini ni m me njo, o ka mma ni we kenme olo hi-ogbe ye onye hu olu, tu a ye ime ohimin mini.⁷ Uwa ri ime nsongbu, make ihien ndi hu e me ihian e me njo rin'a! Ihien k'a han ihian me njo k'a biakwo-o, kale nsongbu ri ni onye hu we jenko d'a gha aka a bia."

⁸ "Omeni aka i mobu uku i a hain i e me njo, bepụ a tuhu. O ka i mma ni banye ndun bu ehia i ezuni mobu ni dan nguro, kari ni we tu i ye ime okun itebite bu aka i ebuo le oku i ebuo zu oke.⁹ Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a tuhu. O ka i mma ni gi enya ohu suo banye ndun kari ni we tu i ye okun-mmon bu enya i ebuo ri a ri."

Ilu Jesu Gi Atunrun Hu Tuhuni Ta

(Luk 15.3-7)

¹⁰ "Hun n'a ni unu elegberini onye owule ime ndini me ekere. Make ni, m ri a gwa unu, ndi mmon-ozu we ri ebe Nedi m hun ri elu-igwee ri e lee ihun e ogen ile.¹¹ Make ni mme wu Nwa nke ihian bia d'a zuopuha ndi huni."

¹² "Kini ke onu ro? Omeni ihian nwon atunrun ogun-isen, ohu ime we a kpahu, o natoko ohu-aria-ogun-isen hoduni elu-ugu ebahun we no a kpa nni jenne d'a cho ohu hu kpahuni?¹³ O hun a, m ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a ghogho n'a kari ohu-aria-ogun-isen hu kpahuleni.¹⁴ Erirazikwo, Nedi onu hun ri elu-igwee achoni ni onye owule ime ndini me ekere la iwi."

Nwene I Me I Njo K'i Jenko D'e Me?

¹⁵ "Nwene i me i njo, jen d'a gwa a mmefie e ebe 'yu ni 'ya suo ri a. Omeni o gongho i ntin, 'ya wu ni y'e wechin-henguo nwene i azuun.¹⁶ Kani, omeni o gonni i ntin, weri onye ohu mobu mmadu ebuo che ni enwen i, 'yu le we e jenzi d'a hun a keni o meye we enya.¹⁷ O ju n'o gonko we ntin, gwa ndi uka. O ju n'o gonko uka ntin, weri e rike onye ghaleni e fe Osolobue mobu onye a na ugwo-isi njo a ma ikpe."

Iken Uka Kraisti Nwon

¹⁸ "Ezioku ke m ri a gwa unu, ihien owule unu si, 'Mba' elu-uwu, elu-igwee jenko d'a si, 'Mba.' Ihien owule onu si, 'Eghee,' elu-uwu, elu-igwee jenko d'a si, 'Eghee.'¹⁹ M rizi a gwa unu ezioku, omela mmadu ebuo ime onu e kweregbame elu-uwani rio ihien owule, Nedi m hun ri elu-igwee siko d'e me ni unu 'ya.²⁰ Make ni ebe owule mmadu ebuo

^{¶¶}17:27 "Shekelu" wu drak'ma eno.

mọbụ ẹtọ gi ufiri ẹfan m zu, mme lẹ wẹ rị ebẹhụ.”

Mgbaghari

²¹ Pita nọ bịa d'e kunrun Jizọsi, sị a, “Di-nwonnị-enyi, mgbe ole kẹ nwenẹ m siko d'e mẹ m njo a gbaghari m'a? Mgbe ẹsa?”

²² Jizọsi nọ sị, “Asịni m'i mgbe ẹsa, kanị mgbe ẹsa-ẹsa ụzọ iri kwasi oğun ẹtọ.”

Ilu Jesu Gi Odibo Hun Jụ N'ọ Gbaghariko Ta

²³ “Ya wụ, Ali-eze elu-igwee nọ kẹ ebe eze ohu nọ cho nị 'ya lẹ ndi idibo ẹ gbako egbo wẹ gi e. ²⁴ Ogen o gi gbakoma, wẹ nọ wehen'ẹ onye ohu gi ẹ egbo higbu enwen ẹ ogbe, k'e zu wẹ kusonme ndi-orun nnu isen-kwasi-ogun orogbo ahua mmisen. ²⁵ Kanị o sanị ẹka ku a. Eze nọ sị wẹ re 'ya lẹ nwunye ẹ lẹ umu a lẹ ihien ile o nwon, wehe egbo d'a ku a ugwo o gi e.”

²⁶ “Makẹ onwan, odibo hu nọ gbu os-ekpu, riokenme ẹ, sị, ‘Nna, nwon ni m ndidi, m jenko d'a kucharin ihien ile m gi i.’ ²⁷ Nna a nọ gi omiken hapu a, gbaghari a, sị a 'ya kuzile ugwo hu o gi e.”

²⁸ “Kanị, ogen odiboni gi pu, o nọ hun odibo ibe ẹ hun gi ẹ egbo-orun akp'ohin ogun-isen suo. O nọ todon ẹ ekpiri, sị a, ‘Ku m ugwo i gi m.’”

²⁹ “Ya odibo ibe ẹ hu nọ dan ali, riokenme ẹ, sị, ‘Nwon ni m ndidi, m jenko d'a ku i ugwo i.’ ³⁰ Kanị o nọ ju, jen d'e bu ẹ che ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenko d'a ku a ugwo hu.”

³¹ “Ogen idibo ibe ẹ gi hun ihienni, o futu wẹ oda-oda ime obi, wẹ nọ jen d'a gwa Nna wẹ ihien ile meni. ³² 'Ya nna a nọ kpọ a, sị, ‘Odibo ẹfo-njo! M hapu i, sị i akuzile ugwo hu ile i gi m, makeni i rijo m arijo. ³³ O furuni n'i m ni odibo ibe i omiken kẹ m don m n'i omiken?’

³⁴ Nna a nọ gi olulu w'e ye wẹ nị wẹ ye ẹ afunfun ime ulo-ngan d'e ru ogen o jenko d'a kucharin ugwo hu ile o gi.”

³⁵ Ya wụ, erira kẹ Nedi m hun ri elu-igwee jenko d'e mezikwo onye owule ime unu, omeni y'e gini obi i ile gbaghari nwene i.

Isi Nke Mmitenei

Jizosi A Kuzi Banyeni Mkpechan

(Mak 10.1-12)

19 Ogen Jizosi gi kucharinuu ihien ndini, o nọ gha Galili pu, shi egberẹ Judia hun ri n fetu Iyi Jodani. ² Igunrun hi-ogbe nọ sonme ẹ, o nọ zuo wẹ ebẹhụ.

³ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bịa d'e kunrun ẹ, keni wẹ shi n'ẹ onyan. Wẹ nọ ju a, sị, “O nwegho ihien owule iwu ku ni ya kẹ m ẹ okennyẹ kpechan nwunye ẹ?”

⁴ Jizosi nọ za, sị, “Onu e ke gun a ime Ekukwo-nsọ ni Onye hun keni wẹ ke wẹ oken lẹ onyennyẹ ogen mbidon? *Unu e ke gun a n'ọ* ⁵ sị, ‘Makẹ onwan, okennyẹ siko d'a nato nedi ẹ lẹ nne ẹ, jen d'a banye ni nwunye ẹ, wẹ ẹbuo a wuru ẹhu ohu.’ ⁶ Ya wụ, elezi wẹ mmadu ẹbuo, kanị wẹ wu ẹhu ohu. ‘Ya wụ, ihien Osolobue wegbamaguu, ihian y'e kebele ẹ.’”

⁷ Ndi Itu-Farisi hu nọ juzi a, sị, “Ki hain nwan Mozizi gi ye iwu ime Ehuho-nsọ, sị ni okennyẹ siko d'a s'eka ye nwunye ẹ ehuho-mkpechan, kpechanpu a?”

⁸ Jizosi nọ za, sị, “Makeni obi onu e zeke—'ya hain Mozizi gi hapu unu ni unu kpechan nwunye unu; kanị ele erira k'ọ ri ogen mbidon. ⁹ M ri a gwa unu, onye owule kpechan nwunye ẹ luma onye ozo, wezuka ni nwunye ẹ zo uku ye ofia, a gherele.”

¹⁰ Umụ-azuun a nọ sị, “Omeni erira k'ọ ri egbata okennyẹ lẹ nwunye ẹ, o ka mma ni aluni wẹ di-le-nwunye.”

¹¹ Kani Jesu no si we, “Ele ihian ile jenko d'a saeka nabanhan okuni, mmani ndi hun o wu nke we. ¹² O nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ehụ we ezuni oke kete w'a mule we; o nwon ndi ghaleni a lu di-le-nwunye makeni ihian memewe we erira; o nwon ndi si ni aluko we make ufiri Ali-eze elu-igwee. Onye hun jenko d'a saeka nabanhan okuni 'ya nabanhan a.”

Jizosi A Gozi Umundu

(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)

¹³ O nwe ndi weheni Jizosi umundu keni o bu eka kwasị we, me ekpere, kani umu-azun a no jugbo ndi hu. ¹⁴ Kani Jizosi no si, “Hatu ni umu-ndu ni we bia d'e kunrun m; egbondonle ni we, makeni Ali-eze elu-igwee wu nke ndi no enina.” ¹⁵ O no bu eka kwasị we, gha ebahun pu.

Okorobia Odafin Hu

(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)

¹⁶ Ya ke onye ohu no bia d'e kunrun Jizosi, si, “Onye-nkuzi, elee orun-oma ke m siko d'a run ni m nwonrin ndun itebite?”

¹⁷ Jizosi no si a, “Ki hañ i gi a ju m oku ihien ri mma? Onye ohu suo ri mma. I cho ni banye ndun, donme iwu ndi hu ri ime Iwu.”

¹⁸ O no si, “Elee ndi?”

Jizosi no si, “Egbule ochu; agherele; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; ¹⁹ gbaye nedi i le nne i; ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i.” ²⁰ Okorobia hu no si, “M hu e donme ihien ndini ile, ki hoduzi m jenko d'e me?”

²¹ Jizosi no si a, “I cho ni zu oke, jenme, rechanrin ihien ile i nwon, y'e we eghe e ye ndi igbenye, gi e nwon akule-uba ime elu-igwee, ya bia d'e sonme m.” ²² Ogen okorobia hu gi nu ihieni, ndun no guu a, o no sukuru, pu, makele o nwon ihien oda-oda.

²³ Jizosi no si umu-azun a, “M ri a gwa onu ezioku, o jenko d'a fu orun ebe odafin jenko d'a no banye Ali-eze elu-igwee. ²⁴ M rizi a gwa unu, o jenko d'a ka nfe ni anyinyan-mkpukpuke wu kamelu gha oghere oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue.” ²⁵ Ogen umu-azun a gi nu ihieni, o tukemwe we enya, we no si, “Onye jenko d'a sazi nwan eka nwon nzuopuha?”

²⁶ Kani Jizosi e lee we enya, o no si we, “Ebe ihian ri, o sako eka me, kani ebe Osolobue ri, o nwonni ihien we ghaleni a saeka e me.”

²⁷ 'Ya Pita no si, “Lee e, enyi a lagu o ihien ile to sonme i, kini ke enyi jenko nwan d'e nwonhen?”

²⁸ Jizosi no si we, “M ri a gwa onu ezioku, *ime uwa ohun lalani*, ogen we jenko d'e gi memewe ihien ile nke ohun, ogen hu Nwa nke Ihian jenko d'e gi nodi ukpo e nwe ogho, unu ndi hun sonni m siko d'a nodisonme ukpo mmebuo, a ki ebon mmebuo ri Izreli. ²⁹ Onye owule hun o meni o giguu ufiri m nato ulo ndi o nwon mobu umune-e-ikennyewe mobu umune-e-ikpoho mobu nedi e mobu nne e mobu umu a mobu ali o nwon, jenko d'e nwonhen we uzo ogun-isen, nwonhenzikwo ndun itebite. ³⁰ Kani, ndi bu oda bu uzo jenko d'a kpari azun, ndi kpa azun e buru uzo.”

Isi Nke Ogun

Ihien Jesu Gi Ndi Run Orun Ime Ugbo Kuzi

20 “Makeni Ali-eze elu-igwee ri ke ebe onye ohu no pu uz'utuntun d'e weri ndi orun hun jenko d'a run ime ugbo-vaini a. ² Ogen 'ya le we gi kw-erigbamaguu n'o jenko d'a ku we eghe orun akpu-uhuhin wu dinariosi ohu, o no zi we ban ime ugbo-vaini a d'a runma orun.”

³“Ihiẹn nọkẹ ọkụlọkụ itenei utuntun, ọ nọ puzi, hụn ndi ọzọ wuzo mmaka ime afia. ⁴Ọ nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d’a run orun, m jenko d’a ku unu ugwo ohunma.’ We nọ jenne.”

⁵Ọ puzikwo ọkụlọkụ mmebuo, oge hụ anwun gi a ri isi le ọkụlọkụ eto efinnai, ọ nọ mezikwo ihien ohu ahun.”

⁶“Ihiẹn rike ọkụlọkụ isen enyasi, ọ nọ puzi, hụn ndi ọzọ turusonmeni; ọ nọ si we, ‘Ki hai nọ gi turu ebeni mmaka kete utuntun?’”

⁷“We nọ si a, ‘Makeni o nwonni onye we enyi orun.’ Ọ nọ si we, ‘Unu nwen jenne ugbo-vaini m d’a run orun.’

⁸Ọ ru oge enyasi, onye hụ nwon ugbo-vaini hụ nọ si onye hụn e lepu n’a ugbo-vaini hụ enya, ‘Kpo ndi orun hụ ni ku we ugwo we, gha ndi ikpazun kuma d’e ru ndi ibuzo.’ ⁹Oge ndi hụ gha ọkụlọkụ isen enyasi runma gi bia, we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp’ohin ohu-ohu.”

¹⁰“Oge ndi ibuzo gi bia, we ro ni we jenko d’a kukari we egbo-orun akp’ohin; kani we nọ ku onye-onye ime we egbo-orun akp’ohin⁸⁸. ¹¹Oge we gi kuguu we ugwo, we nọ denwinwinma ni onye hụn nwon orun, ¹²si, ‘Ndi ikpazuunni run mgbahunme ọkụlọkụ ohu suo, bu enyi nwen bu orunni isi kete utuntun, ma anwun, kale y’a ku enyi le we ahanmahan.”

¹³“Kani ọ nọ shiri onye ohu ime we, si a, ‘Di-enyi, a ri m e megbu i; ele egbo-orun akp’ohin ke me le yu kwerigbama? ¹⁴Weri hụn wu nke i lama; mme cho ni m ye onyeni we we ikpazuun ke m don ye i. ¹⁵Anikozi de we m gi ihien m me ihien m cho ni m gi e me ra? Ra i ri e we iwe ni m ri a ha-eka?’”

¹⁶“Ya wu, ndi kpa azun jenko d’e bu uzọ, ndi bu uzọ a kpari azun.”

Hun m'e Mgbе Eto Jizosi Ku Oku Onwun A

(Mak 10.32-34; Luk 18.30-34)

¹⁷Oge Jizosi gi jenko Jerusalem, ọ nọ wesi umu-azun a nko ohu, si we, ¹⁸“Lee n’e, enyi jenko Jerusalem; enyi ru ebahun, we siko d’e re Nwa nke Ihian ye ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We jenko d’a ma a ikpe-onwun, ¹⁹we e ye ndi ali ndi ọzọ ni we kpa a ye emu, fian a mkpinsi, kpogbu e elu obe; kani hun m’e akp’ohin eto, Osolobue jenko d’e weli e.”

Ihiẹn Nne Ohu Rịo Ni Umu A

(Mak 10.35-45)

²⁰‘Ya nne Jemisi le Jonu, umu Zebedi, nọ wehe we d’e kunrun Jesu, ọ nọ gbu osekpui ihun e, rịo a n’o men’e ohunma. ²¹Jesu nọ si a, “Ki cho?” Ọ nọ si a, “Ku e ni onye ohu ime umu-m-ikenny e buoni jenko d’a nodi ali eka-ihien i, hun-ebọ a nodi ali eka-ekpen i ime ali-eze i.”

²²Kani Jizosi nọ si, “Onu a marin ihien onu ri a rịo. Ni unu saeka ra ihien ri ime mkpu hun m jenko d’a ra?” We nọ si, “Enyi jenko d’a seka.” ²³Ọ nọ si we, “Ezioku-ezioku, unu jenko d’a ra ihien ri ime mkpu m, kani ele mme jenko d’e ku onye siko d’a nodi ali eka-nni m le eka-ekpen m; kama ndi hụ Nedi m kwademe n’e, we jenko d’a nodi a.”

²⁴Oge umu-azun iri hoduni gi nu ihienni umune ebọ hụ me, we nọ bumeni umune ebọ hụ olulu. ²⁵Kani Jizosi nọ kpazunhan we, si we, “Unu a maringho ni ebe ndi ali ndi ọzọ ri ndi hun a kini e me rike si uwe nwon ndi we ri a ki, ndi-ndu we e me we a marin ni uwe ri a ki we. ²⁶Ka emele ni erira. Onye owule cho n’o wuru oken ihian ime onu, ‘ya wuru odibo unu; ²⁷onye owule cho n’o wuru onye ibuzo ime unu, ‘ya wuru

igbon onu — ²⁸ noke ke Nwa nke Ihjan don bia, ele ni we gba n'a odibo, kani, n'o gba odibo, yezikwo ndun a, gi e gbahua ndi bu oda.”

Jizosi A Zuo Ndi Enya-ishi Ebuo

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ogen Jesu le umu-azuun a gi gha Jeriko puko, igunrun hi-ogbe no sonme e. ³⁰ Ikennyee ebuo enya kpu ishi nodi ali mkpenren uzo hu. Ogen we gi nu ni Jizosi ghafeko, we no yi oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi me ni enyi ebere!”

³¹ Igunrun hu no jugbo we, si we kpukin onu; kani we no yikenmede oro, si, “Di-nwonni-enyi, Nwa Defidi, me ni enyi ebere!”

³² Jizosi no kusj, kpo we, si, “Kini ke unu cho ni m me ni onu?”

³³ We no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi cho ni enyi leghama uzo.”

³⁴ Jizosi no me ni we omiken, metu we eka enya. Ozigbo hu, we no hunma uzo; we no sonme e.

Isi Nke Ohu-kwasi-ogun

Jizosi A Banhan Jerusalem

Leka Onye-mmeri

(Mak 11.1-11; Luk

19.28-40; Jon 12.12-19)

21 Ogen we gi nokunmeme Jerusalem, e ru we Ugu Olivu hun ri Befaji, Jizosi no zipu umu-azuun a ebuo, ² si we, “Banye ni ime obodoni me ekeru hun ri unu ihun, onu jenko d'a hun Jaki we lime ebegu le nwa a nodiye ni n'e. Topu ni we wehe ni m. ³ Onye si unu ihien owule, si n'a hu, 'Nna cho we', o siko d'a si unu weri we

ozigbo.” ⁴ Onwan me keni we mezu ihien onye-amuma ku, si,

⁵ “Gwa ndi obodo Zayonu, lee e, eze onu lala d'e kunrun unu, o welua enwen e ali: o ri enu Jaki, le elu nwa-jaki.”

⁶ Umu-azuun a ebuo hu no jen, me ke Jizosi don zi we, ⁷ e wehe we Jaki hu le nwa-jaki hu, gi ewuru w'e yiye elu e gbama elu we, Jizosi no nyinrin we.

⁸ Imerinme ndi ri ime igunrun hu no gi ewuru we gbama uzo, ndi ozo a kpagiri agalaba osisi ndi risonme ebegu, gbama we uzo. ⁹ Igunrun hu ri a ihun le azuun hu e yi oro, a si,

“Ojija-mma ya ri ni Nwa Defidi!

Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi!

Ojija-mma 'ya ri ni Osolobue Ebegu Kacharin elu ejen*”

¹⁰ Ogen o gi banye Jerusalem, o rike si we kpasu obodo hu ile: We hu a ju, si, “Onye wu onwan?”

¹¹ Igunrun ahun no si, “Hunni wu onye-amuma hu w'a kpo Jizosi hun gha Nazareti ri Galili bia.”

Jizosi E Si Ulo-nsa

(Mak 11.15-19; Luk

19.45-48; Jon 2.13-22)

¹² Jizosi no banye Ulo-nsa, chupu ndi ile ri a zu afia ime Ulo-nsa, hukpume teburu ndi a gbahuto ego le oche ndi hun e re oluikuku. ¹³ O no si we, “We de e ime Ekukwo-nsa, si, ‘We jenko d'a kpo Ulo m ulo ekpere’, kale onu e gigu a henrin ebe ndi-ohin e zueri!”

¹⁴ Ndi enya-ishi le ndi-nguro no bia d'e kunrun e ime Ulo-nsa, o no zuo we.

¹⁵ Kani ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi nkuzi Iwu gi hun ihien ndi a tu enya o ri

*21:9 **Griki:** “...ime Elu-igwee kacharin elu e jen”. (Osolobue ke we gi ihien ni ku.)

e mē, hūnzị kē ụmụ-ndu rị ime Ụlọ-nso rị e yi oro, a sị, “Hozana (ojija-mma) rị nị nwa Defidi!” iwe nọ weme wē. ¹⁶ Wē nọ sị a, “Ị hụ a nū ihien ụmụ-ndu ndini rị e ku?” Jizosị nọ sị wē, “Egheē, m hụ a nū. Ụnū e ke guntu ebēhū Ẹhuhụo-nso nọ sị, ‘Ya zunguo ụmūeka lē ndi rị a ra eran nī wē ja i mma zu oke.’”

¹⁷ Ọ nọ la wē tọ, gha ime obodo hū pū, sị Bētanị, d’a nōdị uchinchin hū.

Jizosị A Bụ Osisi Figi Onu

(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Eki e fọn ụzọtuntun, ebe o kinko azuun Jerusalem, egun hū a gun a. ¹⁹ Ọ nọ hūn osisi figi ohu mkpenren ụzọ, ọ nọ jēn ebe ọ rị; kanj, ọ hūnni ihien ọwulē enu ē, mmanị ẹhuhū sūo. Ọ nọ sị a, “Amizilē mkpuru jenrin ejen.” Osisi hū nọ kpọpū-nkūn ozigbo. ²⁰ Ogen ụmū-azuun gi hūn ihienni, ọ tūkenmē wē ẹnya, wē nọ sị, “Nani kē osisi hū don kpọpū-nkūn ozigbo?” ²¹ Jizosị nọ sị wē, “M rị a gwa unū ezioku, ọwunū onū e nwongho okukwe bụ unū enwēni obi-ebuo, unū jenkō d’a saeka mekarị ihien wē mē osisi figi hū; ẹlẹde ọhūn sūo, ọsūon’a nī onū sị uguni, ‘Jen d’a tū enwēn i ye ime ohimin,’ o jenkō d’e mē. ²² Ihien unū gi okukwe mē ekpere rịo, onū jenkō d’e nwonhēn ē.”

A Jū Wē Jizosị Kē Onyē Zi E

(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Ogen o gi banye Ụlọ-nso, ndi-isi nchū-ejan lē ndi-isi nọ bja d’e kunrun ē ebe ọ rị a kuzi, sị a, “Elee ikēn k’i gi e mē ihien ndini, onyē ye i ikēni?” ²⁴ Jizosị nọ za wē, sị, “Mmē lē enwēn m jenkō d’a jū unū akpū otaa ohu, unū za m’a, a gwa m onū ikēn m gi e mē ihien ndini.” ²⁵ “Mirin-Chuku Jōnū mē, elebe k’o gha bja: ọ gha elu-igwee bja ra ọ gha ẹka ihian bja?”

Wē nọ tūgbamē iroro, sị, “Enyi sị, ‘Ọ gha elu-igwee bja,’ o siko d’a sị, ‘K’i hain nwan unū gilēni gi oku ē don?’” ²⁶ Kanj egun igunrunni aniko enyi sị, ‘Ọ gha ẹka ihian bja,’ makēni ihian ile weri ē nī Jōnū wū onyē-amūma.” ²⁷ ‘Ya wē nọ za Jizosị, sị, “Enyi amarin.” Ọ nọ sị wē, “Mmē nwen a gwako unū ikēn m gi e mē ihien ndini.”

Jesu E Gi Umunē Ebuo Kuzi Ime-ihien Chuku Ku

²⁸ “Kini kē onū ro nwan? Okennyē ohu mū ikennyē ebuo; o jēn d’e kunrun nke ibuzo, sị a, ‘Nwa m, jēn d’a run ọrun ime ugbo vaini tanni.’” ²⁹ Ọ nọ sị, ‘Ejenko m.’ Kanj, omeguu, ọ nọ gbehuto obi ē, jēnmē. ³⁰ ‘Ya nēdi ē nọ jēn d’e kunrun hūn-ebō, gwazị a ihien ohu ahūn. Ọ nọ sị, ‘Baba, m siko d’e jēn.’ Kanj o jenni. ³¹ Onyē ime wē mē ihien nēdi ē cho?” Wē nọ sị, “Nke ibuzo.” Jizosị nọ sị wē, “M rị a gwa unū ezioku, ndi a na Ugwo-isi wē gi njo wē marin lē ndi igbaraja hū e buni unū ụzọ a banye Alī-eze Osolobue. ³² Makēni Jōnū bja d’e kunrun onū, a ghosị unū ezigbo ụzọ ahūn Osolobue cho, kanj, unū egini oku ē don. Kanj ndi a na ugwo-isi wē gi njo wē marin lē ndi igbaraja gi ē don; ogen onū gidē hūn ihien rị e mēni unū egiden’ē cheghari, kweri ihien o ku.”

Ilu Jesu Gi Ndi Wē Ye Ugbo Run Ta

(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ “Nū nī ilu ozo: O nwon onyē ohu nwon alī, ọ nọ kūn a vaini, kēhunmē ē ugba, gu olu ebe w’a nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ugbo hū, tūnzikwo ulo-nche ye ē, bu ē che ẹka ndi siko d’a gha a run a e-gbu-e-ke. Ọ nọ si alī ozo. ³⁴ Ogen vaini e rumē, ọ nọ zi ndi idibo ē jenni ndi hū rị a run ugbo hū d’a nahan wē ihien vaini a mī. ³⁵ Ndi hū rị a runn’a nọ kwondon ndi-idibo ē, gbu onyē ohu ili, gbu onyē ohu ozun, mazī onyē ohu

omuma. ³⁶Ya o no zizeni ndi-idibo e ozo bu oda kari ndi ibuzo. E me we we ihien we me ndi ibuzo. ³⁷Omeguu, o no zijen nwa a, si, 'We siko d'a gbaye nwa m.' ³⁸Kani, ogen ndi hu ri a run ugbo-vaini hu gi hun nwa a, we no si ibe we, 'Onyeni wu hun jenko d'e nwonrin ebeni omeguu; ni enyi gbupun'a nwan weri ihien e!' ³⁹Ya we no weri e, chupu a ime ugbo-vaini hu, gbu e."

⁴⁰"Onye nwon ugbo-vaini hu bia nwan, k'o siko d'e me ndi hu ri a run ugbo hu?" ⁴¹We no za, si, "O jenko d'e gbu ndi-eti hu, gbu we la iwi, we ugbo-vaini hu ye ndi ozo hun jenko d'a runn'a, e yesonme e ihien-ugbo e ogen ihien-ugbo."

⁴²Jizosi no si we, "Onu e ke guntu ihien Ekukwo-nsọ ku? Ekukwo-nsọ si, 'Omuma hu ndi a tun ulo ju, a wuruole hun gi ulo;

Di-nwonni-enyi 'ya me ihienni, o tuka enyi enya!'

⁴³Ya wu, m ri nwan a gwa unu ni we jenko d'a narin onu Ali-eze Osolobue, we e ye ndi ali hu hun jenko d'a mi mkpuru a. ⁴⁴Onye owule danye elu omumani jenko d'e tikpochanrin, kani o jenko d'e gwerinrien onye owule o dankwasil!"

⁴⁵Ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi gi nu ilu ndini, we no marin ni uwe k'o ri e ku. ⁴⁶We te cho ni we nwunrun a, kale egun igunrun ri ebahun a nini we, make ni we weri e noke onye-amuma.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

Jesu E Gi Oriri-agbamekukwo Kuzi

(Luk 14.15-24)

22 Jizosi no tazi ni we ilu, si, ²"Ali-eze elu-igwee rike ebe eze ohu no kpọ ni nwa a oriri-agbamehuhuo. ³O no zi ndi-idibo e d'a kpọ ndi we kpọ oriri-agbamekukwo hu, kani abiani we. ⁴O no zizi ndi idibo ozo, si, 'Gwa ni ndi hu we

kpọ oriri, si, "Lee n'e, a kwademe guo m oriri m; e gbuole m oken-efin m le umu-efin m zunto. A kwademe guo m ihien ile; bia ni oriri-agbamehuhuo hu." ⁵"Kani egini w'e don, onye-onye no jenne ebe o jenko: onye ohu e jenne ugbo e, onye ozo e jenne afia a, ⁶ndi ozo we nwunrun ndi idibo e, gbe ifenren we we ihun, gbu we. ⁷Eze hu no bume olulu; o no zijen ndi-agma a, we no gbupu ndi ogbu-ochu hu, dunchanrin obodo we okun. ⁸O no si ndi idibo e, 'A kwademe guo we oriri-agbamekukwo hu, kani ndi we kpọ d'e ri e efuruni ndi we siko d'a kpọ. ⁹Jensonme ni nwan ogbara-ogbe ichen-ichen d'a kpọ ke we han unu hun; si ni we bia oriri.' ¹⁰Ndi idibo hu no jensonme ogbara-ogbe ichen-ichen d'e wehe ndi ile we hun, ke ndi-oma ke ndi-eje, nke wu ni ndi-obia e junchanrin ebahun we ri e me mmemme."

¹¹"Kani, ogen eze hu gi bia n'o hun ndi obia, o no hun onye ohu yileni ewuru we gi e jen agbamehuhuo. ¹²O no si a, 'Di-enyi; nani k'i don banhan ebeni bu y'e yi ewuru we gi e jen agbamehuhuo?' O shiarini ihien owule. ¹³Eze no si ndi hu e jenn'e ozi, 'Kenme n'e ukụ le eka, tu a ye ishi hu ri ezi, ebe ihian jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.' ¹⁴Make ni ndi we kpọ bu oda, kani ndi we hori ebuni oda."

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

¹⁵Ndi Itu-Farisi no jen d'a tu iroro ni we marin ke we a don gi ihien we le Jizosi k'e ku nwundon e. ¹⁶We no zijen umu-azun we le ndi itu Herodu d'a ju a utaan: "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni i ri a kuzi uzo Osolobue k'o furu, ni egun ihian ara tu i, y'a ra gbeyeni ihian. ¹⁷Gwa enyi nwan ihien i ro: O furugho ni enyi ku eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o furuni?" ¹⁸Kani Jizosi a maringuo ni we ju utaan make ni izize

ẹ rì e ze wẹ. Ọ nọ sị, “Kí hain ụnụ gi a nwan m, ọnụ ndị ihunnai. ¹⁹ Ghosidele ni m eghe wẹ gi a kụ ụgwọ-isi hụ.” Wẹ nọ wẹhẹn'ẹ akpuru ego dinariosi ohu. ²⁰ Jizosi nọ sị wẹ, “Isi onye ẹ fẹan onye wu ndini?” ²¹ Wẹ nọ sị, “Nke Siza ro.” ‘Ya ọ nọ sị wẹ, “We ni nwan ihien Siza ye Siza, ụnụ e we nke Osolobue ye Osolobue.” ²² Ogen wẹ gi nọ a, ọ tũkenme wẹ ẹnya, wẹ nọ na a to, pu.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi

(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Uhuohin ohu huzikwo, ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni a ra lihi: wẹ nọ ju a utoa, ²⁴ si, “Onye-nkuzi, Mozizi si ni ‘Omeni okennyẹ nwunhun bu ọ munni nwa, nwene ẹ 'ya luma okpoho hu di ẹ nwun, keni ọ mudon ni nwene ẹ nwunni nwa.’ ²⁵ Ikennyẹ esa wu umune te ri ime enyi; nke ibuzo a luguu nwunye, o meguu, ọ nọ nwunhun bu ọ munni nwa, ọ nọ la nwunye ẹ to, nwene ẹ hun e sonn'ẹ nọ luma a. ²⁶ Erirazikwo ke nke ebuo ahun me, le nke eto, d'e ru hun me wẹ esa, wẹ ile a nwunhunchanrin. ²⁷ Omeguu, okpoho hu nọ nwunhun. ²⁸ ‘Ya wu, ogen ndi nwunni e gi nwan lihi, nwunye onye k'o jenkọ nwan d'a wu ime mmadu esa hu, ebe o me ni wẹ ile lugbari a?’”

²⁹ Kani Jizosi nọ za wẹ, si, “Unu e fieguo uzo make ni unu a marin Ehuho-nso, onu amarin ke ikẹn Osolobue han. ³⁰ Ogen ndi nwunni siko d'e gi gha onwun lihi, aluko wẹ di le nwunye, eyeko wẹ wẹ luru, wẹ jenkọ d'a nọ ke ndi mmon-ozu. ³¹ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke guntu ihien Osolobue gwa onu ime Ehuho-nso? ³² O si, ‘Mme

wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki le Osolobue Jekopu.’ Osolobue ẹle Osolobue ndi nwunni, kani nke ndi ri ndun.” ³³ Ogen igunrun hu gi nọ nkuzi ẹ, ọ tũkenme wẹ ẹnya.

Iwu Kachanrinni

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ogen ndi Itu-Farisi gi nọ ni Jesu e kpukinguo ndi Itu-Sadusi onu, wẹ nọ zu, buru ẹ, ³⁵ onye ohu ime wẹ wu okaa-Iwu nọ gi otaa shin'ẹ onyan, si ³⁶ “Onye-nkuzi, elee iwu kachanrin ime Iwu Mozizi?” ³⁷ O nọ si a, “Gi obi i ile, enwen† i ile le uche i ile nwe ihien-osusuo Dinwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³⁸ Onwan wu iwu kachanrinni le nke ibuzo. ³⁹ Nke ebuo nozi ke nke ibuzoni, ọ si, ‘Thien ibe i siko d'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i.’ ⁴⁰ Iwu ebuoni gi Iwu Mozizi ile le ihien ile ndi-amuma ku.”

Ajuju Banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-47)

⁴¹ Ogen ndi hu ime ndi Itu-Farisi gi nogbame, Jizosi nọ ju wẹ utoa, ⁴² si, “Kini ke unu ro banyeni Kraisti? Nwa onye k'o wu?” Wẹ nọ si a, “Nwa Defidi.” ⁴³ O nọ si wẹ, “Nani ke Mmon-nso don nwan me Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’ ebehu Ehuho-nso nọ si, ⁴⁴ ‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m; nodi ali eka-nni m, d'e ru mgbe m buguu ndi ineren i che okpuru uku i?’”

⁴⁵ “O me nwan ni Defidi kpo a ‘Di-nwonni-m’, eghani k'o don wuru nwa Defidi?” ⁴⁶ O nwonni onye saeka za ihien owule. O nwonzini onye egun ni ju a utoa ozo gha uhuohin hu jenme.

†22:37 ume-ndun

Isi Nke Ẹ̀to-kwasi-ogun

Jizọsị Sị Wẹ Kpachanpukwọ Ẹnya Ebe Ndi-nkuzi Iwu Lẹ Ndi Itu-Farisi Ri

(Mak 12.38-39; Luk 11.43-46; 20.45-46)

23 'Ya Jizọsị nọ sị igunrun hụ lẹ ụmụ-azụn a, ² "Ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi nọdi alị elu Ocho-Mozizi— 'ya wu, uwe wu ndi a kuzi Iwu Mozizi; ³ e me ni nwan ihien owule we gwa unu, e gi n'e don; kale, esonkwole ni we me ihien we ri e me. Makeni, w'a kuzi, bu w'a ra me ihien we ri a kuzi. ⁴ W'e kenme ibu nyinni, hun a fu orun obubu e che ihian isi-uvun, kanj we lẹ enwen we ara tinpude mkpnsin-eka ohu ni we bu udi ibu hu. ⁵ We e me ihien ile w'e me keni ihian ile hun we: we gha e memẹ mkpo Filatri ahun ihian ilee deye ihien ri Ẹkukwo-nsọ e kenmeye ezimezi ihun, e memẹ we nke we n'o hi-ogbe. We gha e memẹ Taselu ahun ihian ile a kwaye ekwa ekpere, e memẹzi we nke we n'o sue, keni ihian hun we. ⁶ O sọ we ni w'a nọdi isi-ochwe we gha e ri oriri; a sọ we ni w'e ye we oche pu-ichen ime ulo-ofufe, ⁷ ni w'e kele we ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri, ni w'a kpọ we 'Onye-nkuzi.' ⁸ Ka anile ni ihian kpọ onu 'Onye-nkuzi,' makele Onye-nkuzi ohu sọ ke unu nwon, umune ke unu ile wu. ⁹ Akpokwole ni onye owule ri elu-uwani 'Nedi enyi,' makeni Nedi ohu sọ ke unu nwon, elu-igwee k'ọ ri. ¹⁰ Anikwole ni ihian kpọ unu 'Nna' makeni Nna ohu sọ ke unu nwon—Kraisti sọ wu Nna unu. ¹¹ Onye kacharinni ime onu, k'a wuru odibo unu. ¹² Onye owule busi enwen e elu, we siko d'e wetu e ali; kanj onye owule welua enwen e ali, we jenko d'e wesi e enu."

Jizọsị A Ban Mban Make Obibi Ihunnai We

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52; 20.47)

¹³ "Kanj nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Makeni onu a kpokin uzo Ali-eze elu-igwee: unu a banyeko, onu eyeko ndi cho ni we banye efe banye.

¹⁴ Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu e rigbu ikpoho di we nwun, e gi ekpere sueni e kpukin e. 'Ya wu, onu jenko d'a narin afunfun kanj.

¹⁵ Nsongbu ri ni unu, ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Makeni onu e jensonme ali ichen-ichen, e fetude ohimin, a cho ke unu a don nwehendẹ onye ohu hun siko d'e kweri femẹ ofufe onu, kanj onye gbhuto nwan sonme unu—unu e me e wuru nwa okun-mmọn rike unu, wukaride unu."

¹⁶ "Nsongbu ri ni onu ndi enya-ishi ri e duni, a si, 'Omeni ihian kun Ulo-nsọ, o nwonni ihien o wu; kanj, o kun goru ri ime Ulo-nsọ, o jenko d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁷ Unu ndi nzuzu enya kpu ishi! Elee hun ka? Goru ra Ulo-nsọ hun me goru hu ri nsọ? ¹⁸ Onu a si ni 'Omeni ihian kun ebe we nọ a chụ-ejan, o nwonni ihien o wu, kanj o kun oyiye ri elu e, iwu gi e, o siko d'e mezuriri ihien o kun n'e.' ¹⁹ Unu ndi enya-ishi! Elee hun ka? Oyiye ra ebe we n'a chụ-ejan hun me oyiye hu ri nsọ? ²⁰ Onye kun ebe we n'a chụ-ejan e kungu ebe we n'a chụ-ejan lẹ oyiye ile ri elu e. ²¹ Onye kun Ulo-nsọ kun Ulo-nsọ lẹ Osolobue hun bi ime e. ²² Onye kun elu-igwee kun ukpo Osolobue lẹ onye hu a nọdi alị elu ukpo hu."

²³ "Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a kusunmede uzọ-ohu-ime-uzọ-iri ihien e me ofe a sọ—ke arabasi-minti ke dilu

ke kumini—bu unu a natoguo ihien ndi hu ka mkpa ime Iwu—rike iye onye owule ihien run'e le omiken le okukwe. O te furu ni unu e me ihien ndini ka mkpa, bu ele hun unu e gi lato ndi ozo. ²⁴Ndi enya-ishi ri e du ndi ozo! Unu e shenpu nzinzin ri ime manya, kanj unu e luepu kamelu, anyinnyan-mkpukpuke higbu enwen e ogbe!”

²⁵“Nsogbu ri ni onu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Makeni unu a chanchan azuun mkpu le afere, kale ihien we gi enya-uku nwehen le ime ihien gunni unu ya jun ime we. ²⁶Onye Itu-Farisi enya-ishi! Bu uzo chanchan ime mkpu le ime afere, keni azuun we hun uzo nwunchan.”

²⁷“Nsogbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Onu no ke ili we gi ihien ochan tekware, hun magbu enwen e mma azuun a, kanj ihien jun ime we wu okpukpu ndi nwunni le ihien ile runi. ²⁸Erira ke unu rizikwo: enya ihian, onu ri ke ndi e me ihien Osolobue cho, kanj ihunnai le njo jun ime unu.”

**Jizosi E Ku Oku
Ikpe-omuma Lalani Ni We**
(Luk 11.47-51)

²⁹“Nsogbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, ndi ihunnai! Unu a tun ili ndi-amuma, a chosonme ihien we tun we gi a nyanhan ndi me ihien Osolobue cho mma; ³⁰a si, ‘Omeni enyi ri a ogen ndi nedi enyi we kanj, enyi e ke son we gbu ndi-amuma!’ ³¹Erira ke unu gi a shiagbu enwen unu eri ni unu wu umu ndi gbu ndi-amuma! ³²Mezuchanrin ni nwan ihien ndi nedi onu kanj bidon! ³³Agwo ke unu wu! Igunrun ejual! Nanj ke unu jenko d'e gi wanahin ikpe-omuma le afunfun okun-mmom?”

³⁴Lee n'e nwan, m jenko d'e zihen onu ndi-amuma, ndi marin ihien le ndi-nkuzi. Unu jenko d'e gbu ndi hu ime we, kpogbu ndi hu ime we, fian ndi hu

ime we mkpinsin ime ulo-ofufe unu, a chu we, e kpokpo we, gha obodo d'e ru obodo, ³⁵keni edeke ndi ezi-omume ile we gbu elu-uwu hun uzo ri onu isi—gha edeke Ebelu onye ezi-omume d'e ru edeke Zekaraya nwa Barakaya, hun unu gbuto ime Ulo-nso—egbata Ebelu-ri-nso le Ukpo w'a nodi a chu ejan. ³⁶M ri a gwa unu ezioku, agboni jenko d'e gi isi buru ihien ndini ile.”

Ke Obodo Jerusalem Rihan Jesu Obi
(Luk 13.34-35)

³⁷“Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, a magbu ndi we zihen'e omuma! Mge ole-le-ole ke m chopu ni m kigbama umu i ke nneku-ohuhu don a kigbama umu a e ye okpuru nku e, bu y'a nini m! ³⁸Lee e, a la we ulo i to okpokoro! ³⁹M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i siko d'a si, ‘Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Eno-kwasi-ogun

**Jizosi E Ku E Ni We
Jenko D'e Tikpo Ulo-nso**
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)

24 Jizosi no gha Ulo-nso pu; ebe o puko, umu-azuun a no bia d'e kunrun e, a ghosisonme e ulo ri ichen-ichen ri Ulo-nso. ²Kanj Jizosi no si we, “Onu a hunguo ihien ndini we, ele 'ya? M ri a gwa unu ezioku, o nwonni ogbe-omuma ohu hun jenko d'a hodu enu ibe we; we jenko d'e nutuchanrin we ile ye ali.”

Nsogbu Le Ukpokpo Lalani
(Mak 13.3-13; Luk 21.7-19)

³Ogen Jizosi gi nodi ali elu Ugu Olivu, umu-azuun a no bia d'e kunrun e ebe 'ya suo nodi, we no si, “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini jenko d'e me? Kiji jenko

d'a wu ahima obibia i le nke ogugu-ogon?"⁴ Jizosi no za we, si, "Kpachanpu ni enya make w'e dufie onu,⁵ make ni ndi bu oda jenkọ d'e gi efan m bja, si, 'Mme wu Kraisti.' We siko d'e gi e dufie ndi bu oda.⁶ Onu jenkọ d'a nusunme ukwere agha ndi we ri a lu, nusunme ni agha jenkọ d'a ri—kani, anile ni egun tu unu, make ni ihien ndini jenkọ d'e me bu ogugu-ogon e ke ru.⁷ Make ni ali siko d'a lusun ali; ali-eze a lusun ali-eze, unwun le ali-omahihie jenkọ d'a ri ebe ri ichen-ichen.⁸ Ihien ndini ile rike ebe ime nohu memẹ okpoho.

⁹Ogon hu, we jenkọ d'e we unu ye we ni we ye onu afunfun, we siko d'e gbu onu; ize unu jenkọ d'a ban ndi ali ile ri ichen-ichen make ufiri efan m.¹⁰ Ndi bu oda jenkọ d'a danpu ime okukwe, e re ibe we, e ze ize ibe we.¹¹ Ndi amumanu ndi bu oda jenkọ d'a puha, dufie ndi bu oda.¹² Ufiri ni njo jenkọ d'a barahi, ihien-osusuo ndi bu oda nwe jenkọ d'a juu oyi.¹³ Kani onye hun din ndidi d'e ru njendemẹ jenkọ d'e nwon nzuopuha.¹⁴ We jenkọ d'e zi ozioma banyeni Ali-eze ghagbari elu-uwu ile ke n'o wuru osheri ye ndi ali ile ri ichen-ichen; ogon hu ke ogugu-ogon e gi ru."

Arụ Hụ Hụ E Buhe Ntikpo

(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)

¹⁵"Ya wu, ogon onu jenkọ d'e gi hun aru hu hun e buhe ntikpo k'o wuzo ebahun ri nsọ, nọke ke onye-amuma wu Danelu don ku (onye ri a gunni 'ya ghoha),¹⁶ ndi ri Judia we gbasikwo elu ugu ndi risonme ebegu;¹⁷ onye hun ri elu ulo y'a gha ebegu gbama oso—y'e hidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule;¹⁸ onye hun ri ugbo, y'e kinkwole ulo n'o jenkọ d'e weri ewuru o yiye elu e.¹⁹ Euu, o jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun ogon hu!²⁰ Mekwo ni ekpere amamgbe oso unu a wu ogon oyi mobu Uhuohin

Izu-iken.²¹ Make ni oken nsongbu jenkọ d'a ri, udi hun rituleni kete uwa e bidonle d'e ru tanni: o ke ritu bu o rikozu.²² Omeni ebelauni we ogon hu, o nwonni onye siko d'a wanahinni; kale, we siko d'e gi ufiri ndi Osolobue hori belu ogon nsongbu ahun.

²³Onye si onu, 'Lee e, Kraisti ri ebeni!' Mobu 'Lee e ebegu,' ekwerikwole ni.²⁴ Make ni ndi kpo enwen we Kraisti jenkọ d'a fuha, we le ndi amuma-ntu, runsonme ihien-ahima hi-ogbe le oken orun-atumenya, keni we dufie ihian, dufiede ndi Osolobue hori owuni o te k'a ni we me.²⁵ Gon ni ntin! A gwatogukwo m onu ihienni o gini d'e me.²⁶ 'Ya wu, we si unu, 'Lee e, o ri ime atu', ejenkwole ni; we si, 'Lee e, o ri ime mmughe', ekwerikwole ni.²⁷ Make ni, rike ke amuma don e be elu-igwere ihian ile a hun a—ke ndi ri owuwa-enya-anwun ke ndi ri ndidan enya-anwun—erira ke obibia Nwa nke Ihian jenkọ d'a ri.²⁸ Ebe owule ozun ri, ebahun ke udele siko d'a gbakikome."

Obibia Nwa Nke Ihian

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹"Hun nsongbu ogon hu gi ghafeghu, enya-anwun jenkọ d'a gba ishi, ifon etikozu; kokishia jenkọ d'a ri a gha elu-igwere a dantusunme, icken ndi ri elu-igwere jenkọ d'e mehunme.³⁰ Ogon hu ke ahima Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi puha igwere. Ndi ali ile ri uwa jenkọ d'a kwan ekwan ogon w'e gi hun a. We k'a hun Nwa nke Ihian k'o ri elu orukpu elu-igwee hun o gi lala, k'o gi icken le ogho hi-ogbe lala.³¹ O siko d'e gi oken opi hannu zipu ndi mmon-ozu e jen d'e wegama ndi nke Osolobue ri ebe owule—ebe ile elu-igwere ru."

Ihien Jesu Gi Osisu Figi Kuzi

(Mak 13.28-31; Luk 21.29-33)

³²"Gi ni osisu figi munrun ihienni: Hun agalaba a gihu forima, y'a marin ni udu-

mirin e d'e bidon. ³³ Eriřazikwo, ogeń onu e gi hun ihien ndini ile, onu a marin ni ogeń hu e ruguo, egehe, o ruguo onumuzo. ³⁴ M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogeńni a guchanrinko ihien ndini kebe mezu. ³⁵ Elu-igwee le uwa jenko d'a ghafe, kani oku m aghafeko."

O Nwonni Onye Marin Uhuohin Hu Mabu Ogen Hu

(Mak 13.32-37; Luk 17.6-30, 34-36)

³⁶ "O me nke uhuohin o jenko d'a wu mabu ogeń o k'a wu uhuohin hu, o nwonni onye marinni—ke ndi mmon-oziri elu-igwee ke Nwa; kani Chuku-Nedi suo marin. ³⁷ Obibia Nwa nke Ihian jenko d'a no ke ihien me ogeń Nua. ³⁸ O k'a ri k'o ri ogeń hu ni oken-mirin hu d'a bia: we ri e ri, a ra; a lu di le nwnnye, e we umu we e ye di a luru—d'e ru uhuohin Nua banye ime ugbo-mirin hu, ³⁹ amarin we ihien ri e meni d'e ru ni oken ide-mirin hu a bia, gbupu we ile. Eriřa ke obibia Nwa nke Ihian jenko d'a ri. ⁴⁰ Ogeń hu, ikenny ebuo jenko d'a ri ime ugbo a run orun, e weri we onye ohu na onye ohu to; ⁴¹ ikpoho ebuo k'a gha a kw o ihien, e weri we ohu la ohu to. ⁴² 'Ya wu, munrun ni nwan enya makeni onu amarin uhuohin Dinwonni-onu lala! ⁴³ Kani, marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo marin ogeń ohin gi lala iwe e ime abali, nke o nodi che nche, o ke ni a gbukpo ulo a banhan." ⁴⁴ "Ya wu, unu le enwen onu siko d'a kwademezikwo, makele mme wu Nwa nke Ihian lala ogeń onu tuleni enya."

Odibo Furu We Gi E Don Enya Ra Hun Furuleni?

(Luk 12.41-48)

⁴⁵ "Onye wu nwan odibo hu furu ni we gi e d'anya, odibo ahun marin ihien, hun nna a si lefu ezi-le-ulo a enya, n'o ye we ihien-oriri ogeń furuni? ⁴⁶ O jenko

d'a ri ni odibo hu mma owuni nna a a lua, hun a n'o hu e me ihien ndi hu — ⁴⁷ m ri a gwa unu ezioku, o siko d'e bu ihien e ile che odibo hu eka lepu enya. ⁴⁸ Kani, omeni eje-odibo hu a si enwen e, 'Nna m e biekezi d'a lua,' ⁴⁹ o gbume ndi-idibo ibe e ili, e ri, a ra, 'ya le ndimanya, ⁵⁰ nna a jenko d'a lua uhuohin o tuleni enya a le ogeń o marinleni. ⁵¹ o jenko d'a jakika a, bu e che ebe ndi ihunai ri, ebahun ihian jenko d'a no a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze."

Isi Nke Isen-kwasigogun

Ihien Jesu Gi Igbagba Iri Kuzi

25 "Ogeń hu, ihien jenko d'e me ime Ali-eze elu-igwee jenko d'a no ke ebe igbagba iri no weri ukpe we jenme d'a nabanhan okenny jenko d'a gba ekukwo. ² Mmadu isen ime we wu ndi marin ihien, mmadu isen wu ndi nzuzu. ³ Makeńi, ogeń ndi nzuzu hu gi buru ukpe we, ewerini we mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe we, ⁴ kani ndi hu marin ihien gi ihien weri mirin-ukpe che ni hun ri ime ukpe.

⁵ Okenny hu ri a gba ekukwo abiani egwa, uran no tuma we ile, we no ranhin. ⁶ Kani, o ru ime abali, oro no pu, si, 'Lee n'e-o, okenny jenko d'a gba ehuhuo a biagu-o! Bia ni d'e kunrun e!' ⁷ 'Ya igbagba ndi hu ile no lihi, fisi ukpe we elu. ⁸ Ndi nzuzu hu no si ndi hu marin ihien, 'Yebeye ni enyi mirin-ukpe onu, ni ukpe enyi ri e tinyun.' ⁹ Kani, ndi hu marin ihien no si, 'Mba! O zuko enyi le onu; o ka mma ni unu jemburu ndi hun e ren'e d'e nonrin nke onu.' ¹⁰ Ogeń we gi jenmegwu d'e nonrin mirin-ukpe; okenny hun jenko d'a gba ehuhuo no banhan; ndi hu kwademeni no son e banye ime ebegu we k'a no ri oriri agbamekukwo, we no gunma uzo. ¹¹ Omegwu, igbagba ndi ozo hu no biatikwo, si, 'Di-okpa! Di-okpa! Kpopu uzo ni enyi banhan!'

¹² Kanị ọ nọ sị, 'M rị a gwa ụnụ ezioku, a marin m ndi onu wu.'"

¹³ Jizosi a taguu iluni, ọ nọ sị we, "Che ni nwan nche, make ni onu amarin uhuohin mobu ogen o siko d'a wu."

Ihiẹn Jesu Gi Idibo Eto Kuzi

(Luk 19.11-27)

¹⁴ "Thien jenkọ d'e me ime Ali-eze eluigwee jenkọ d'a ri ke ebe okennyẹ ohu nọ jenkọ ali-ihian, ọ nọ kpọ ndi idibo e, we ihien o nwon che we eka. ¹⁵ O ye onye ohu egbo jun ekpa isen, ye hun-ebọ egbo jun ekpa ebọ, ye hun me we eto egbo jun ekpa ohu—onye-onye ke iken e han. 'Ya ọ nọ jenne. ¹⁶ Onye o ye hun jun ekpa isen nọ jenne ozigbo, gi e zuma afia, ọ nọ nwonhenzi egbo jun ekpa isen che n'e. ¹⁷ Erira ke onye o ye hun jun ekpa ebọ don gi e nwonhen ekpa ebọ che n'e. ¹⁸ Kanị onye o ye hun jun ekpa ohu nọ jenne, gu ali, zueme egbo nna a ye e.

¹⁹ O tebe, nna we nọ lua; ọ nọ bia ni we gbako. ²⁰ Onye hu o ye hun jun ekpa isen nọ bia, wehezi egbo jun ekpa isen chen'e. O nọ sị, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa isen k'i ye m; lee e, e nwonhenguozu m egbo jun ekpa isen che n'e.' ²¹ Nna a nọ sị, 'Ye meyeke, odibo oma, hun we gi e d'anya! Y'a ghosigho n'i furu ni we gi i d'anya ime ihien me ntin, m jenkọ d'e tume i n'i lepu ihien bu oda enya. Bia d'e son m ghogho.' ²² Onye hu o ye egbo jun ekpa ebọ nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, egbo jun ekpa ebọ k'i ye m, lee e, e nwonhenole m egbo jun ekpa ebọ che n'e.' ²³ Nna a nọ sị a, 'Ye meyeke, odibo oma we gi e d'anya; y'a ghosigho n'i furu ni we gi i don enya ebe ihien me ekere ri, m jenkọ d'e ye i ihien bu oda n'i lepu enya. Bia d'e son m ghogho.'

²⁴ Onye hu o ye ekpa egbo ohu nọ biazikwo, si, 'Nna-enyi, a maringho m ni

obi i e zeke, ni y'a ghoru ihien i kunleni, e ri ihien i runleni. ²⁵ Egun ri a tu m, ya m nọ jen d'e zueme egbo i ye ime ali; lee e, weri ihien i.' ²⁶ Kanị nna a nọ shiri a, si, 'Eje-odibo! Odibo lagbu enwen e nzunzun! Y'a maringho ni m'a ghoru ihien m kunleni, e kpoin ihien m ghotoeni, ele iya? ²⁷ Nke y'e bu nwan egbo m cheni m ime ulo-egho, m lua, keni m weri hun wu nke m le omuninwa ri n'a. ²⁸ Napu n'a nwan egbo hu jun ekpa ohu, we ye onye hu nwon hun jun ekpa iri. ²⁹ Make ni onye gi ihien hu we ye e run orun, e yeche ni we keni o nwoncheni. Kanị onye gileni ihien we ye e run orun, a napu w'a ke ekere hun o nwon. ³⁰ Tu ni nwan odibo eti hu ye ishi ri ezi, ebe ihian jenkọ d'a nọ a kwan ekwan, a ta nkwenren-eze.'"

Okinkin-ikpe Ikpazuun

³¹ "Ogen Nwa nke Ihian jenkọ d'e gi gi ogbo a bia rike eze, 'ya le ndi mmon-ozile, o siko d'a nodi ali ukpo e nwe ogbo. ³² We siko d'e wehe ndi ali ile ri ichen-ichen ebe o ri; o jenkọ d'a hopuha we ohu-ohu ebe ibe we ri, erira onye e du anu don a hopuha atunrun ebe ewu ri. ³³ O jenkọ d'e donme atunrun ndi hu eka-ihien e, donme ewu ndi hu eka-ekpen e.

³⁴ Ogen hu, eze jenkọ d'a si ndi hu ri a eka-nni, 'Bia ni, ndi Nedi m gozi, weri ni Ali-eze hu we kwademe ni unu kete w'a tunle iyeto uwa. ³⁵ Make ni, ogen egun gi ri a gun m, onu ye m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu e ye m ihien-orira, a wu m otumunye, unu a nabanhan m, ³⁶ a gba m oto, unu e ye m ekwa, emu a ku m, unu a bia d'e lee m, ogen m gi ri ime ulo-ngan, onu a bia d'a hun m.' ³⁷ Ogen hu, ndi ezi-omume ahun jenkọ d'a za a, si, 'Di-nwonni-enyi, elee ogen ke enyi gi hun i ke egun ri a gun i, enyi nọ ye i ihien-oriri mobu ke egun-mirin ri a gun

ì, ẹnì nọ ye i ihien-orira? ³⁸Elee ogeṅ ke ẹnì gi hun ì n'ì wu otumunye, ẹnì nọ nabanhan ì mọbu n'ì gba oṭo, ẹnì nọ yime ì ekwa? ³⁹Elee ogeṅ ke ẹnì gizi hun ì n'ì emu rì a kù ì mọbu n'ì rì ọlonṅan, ẹnì nọ bia d'a hun ì? ⁴⁰Eze siko d'a za we, sị, 'M rì a gwa ọnu ezioku, ebe unu nọ me ni onye ohu ime ndini rike si arini nọ me mkpa ime umune m ndini iya, mme ke unu men'e!'"

⁴¹"Ogeṅ hu, o siko d'a si ndi hu ri eka-ekpen e, 'Pu ni ni m ebeni, onu ndi we bu-onu! Shi ni okun itebite hu we kwademe ni Ekwensu le ndi mmon-ozie! ⁴²Makeni ogeṅ egun gi gun m, unu eyeni m ihien-oriri, egun-mirin a gun m, unu eyeni m ihien-orira; ⁴³a wu m otumunye, unu anabanhanni m; a gba m oṭo, onu eyimeni m ekwa; emu a ku m, a nodizikwo m ime ọlonṅan, kani onu abiani d'a hun m.'

⁴⁴We k'a zazikwo a, sị, 'Di-nwonni-ẹnì, elee ogeṅ ke ẹnì gi hun ì ke egun rì a gun ì mọbu ke egun-mirin rì a gun ì mọbu k'ì wu otumunye mọbu k'ì gba oṭo mọbu ke emu rì a kù ì mọbu k'ì rì ọlonṅan bu ẹnì eyeni n'ì eka?' ⁴⁵O jenkọ d'a za we, sị, 'Ezioku ke m rì a gwa unu, ebe o meni unu emeni ni onye ohu ime ndini nọke si arini we mkpa ime umune m ndini iya, unu emeni ni m'e.' ⁴⁶We jenkọ d'e zi we si ime afunfun itebite, kani ndi ezi-omume siko d'e shi ndun itebite."

Isi Nke Isin-kwasị-ogun

E Rini We Jizosị Ngo

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jon 11.45-53)

26 Ogeṅ Jizosị gi kuguu ihien ndini ile, o nọ si umu-azuun a, ²"Unu a maringho ni akpu-uhuohin ebuo ghafegu Mmemme-Nghafe e ru.

Uhuohin hu ke we jenkọ d'e gi we mme wu Nwa nke Ihian ye we kpogbu."

³Ogeṅ ohu hu o gi ri e ku ihien, ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ri ime ogwa Kayafasi onye-isi nchu-ejan, e zu. ⁴We nọ tugbama iroro ni we gi nzuzue nwunrun Jizosị gbu. ⁵Kani, we nọ sị, "Elekwọ ogeṅ memmeni, amangbe isusu gha ri."

E Hukpu We Jizosị Uden Ime Betani

(Mak 14.3-9; Jon 12.1-8)

⁶Ogeṅ Jizosị gi ri Betani, iwe onye w'a kpọ Saimonu onye-oti, ⁷okpoho ohu nọ wehe ogo-alabasta uden nanranni ri ime e. O nọ hu e ye Jizosị isi ebe o nodi ali e ri ihien-oriri. ⁸Kani ogeṅ umu-azuun a gi hun ihien, iwe nọ weme we, we nọ sị, "Elee iwi wu onwan? ⁹Nke w'e re udenni eghe hi-ogbe, we e ye ndi-igbenye." ¹⁰Kani, ogeṅ Jizosị gi marin ihien we ri e ku, o nọ sị we, "Ki hain onu gi e songbu okpohoni? Ihien ri mma k'o meni m. ¹¹Unu le ndi igbenye ri ebeni ogeṅ ile, kale mme nwen esonko unu nodi ebeni ogeṅ ile. ¹²O gi udenni o hukpu m kwademe olili m. ¹³Ezioku ke m rì a gwa ọnu, ebe owule we nọ zi ozioma ime uwa ile, we jenkọ d'e ku ihien o me, gi e a nyanhan a."

Judas' E Kweri N'ọ Re Jizosị

(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴'Ya onye ohu w'a kpọ Judas' Iskarotu, hun wu onye ohu ime mmadu mmebuo hu nọ jen d'e kunrun ndi-isi nchu-ejan, ¹⁵sị we, "Kini ke unu jenkọ d'e ye m omeni e we m Jizosị ye unu? We nọ ku a mkpuru ego ọla (siva) iri-kwasị ogun, ego orun akpu-uhuohin iri kwasị ogun." ¹⁶Gha ogeṅ hu jenme, o nọ choma oghere o jenkọ d'e gi we Jesu ye we.

**Jizosị Lẹ Ụmụ-azụun
A E Ri Oriri Nghafe**

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13,
21-23; Jọn 13.21-30)

¹⁷ Ụhụọhịn hụ wẹ gi e bidon Mmemme ahun wẹ gi e ri Brẹdi nwonlenni yisti o gi a fu, ụmụ-azụun nọ bịa d'e kunrun Jizosị, jụ a, sị, “Elebe k'i chọ nị ẹnị kwademe hụn y'a nọ ri Oriri-Nghafe?” ¹⁸ Ọ nọ sị wẹ, “O nwẹ okennyẹ ohu m zijenko unu d'e kunrun ime obodo; jenni d'a sị a, ‘Onye-nkuzi sị, “Ogen m e ruguo, mme lẹ ụmụ-azụun m sikọ d'a nodi iwe i me Mmemme-Nghafe.” ” ¹⁹ Ụmụ-azụun nọ mē ke Jizosị don zi wẹ, wẹ nọ kwademe ihien-oriri Mmemme-Nghafe.

²⁰ O ru ogen enyasi, Jizosị lẹ ụmụ-azụun mmebuọ hụ nọ nodi alị e ri ihien-oriri. ²¹ Ebe wẹ rị e ri ihien-oriri hụ, ọ nọ sị, “Ezioku ke m rị a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m.” ²² Efo asuozini wẹ usuo, onye-onye nọ sị, “Elekwọ mme, Di-nwonni-enyi, mme ro?” ²³ Jizosị nọ sị, “Onye hụ mē lẹ iya buche eka ime afere jenkọ d'e re m. ²⁴ Nwa nke Ihian lakọ ke wẹ don de banyen'e, kanị nsongbu jenkọ d'a rị nị onye hụ jenkọ d'e we Nwa nke Ihian ye wẹ! O te ka onye hụ mma nị amuni w'a.” ²⁵ Judasi hun sikọ d'e re e ye wẹ nọ sị, “Onye-nkuzi, mme ro?” Ọ nọ sị a, “Iyuku.”

Oriri-nsọ

(Mak 14.22-26; Luk
22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²⁶ Ebe wẹ rị e ri ihien-oriri ahun, Jizosị nọ weri brẹdi, o yeguu Osolobue ekele, ọ nọ bebe e ye ụmụ-azụun a, sị, “Weri ni ri, onwan wu ehii m.” ²⁷ Ọ nọ weri mkpu, yeguu Osolobue ekele, ọ nọ we e ye wẹ, sị, “Unu ile, rarisonme ni; ²⁸ makaeni onwan wu edeke m, hun wẹ gi biye nkwerigbama ohun hụ Osolobue kwademe egbata iya lẹ ndi nke e eka; edeke m

hun wẹ hupu nị ndi bu oda, make mgbaghari njo. ²⁹ M rị a gwa onu, arakozị m manyani gha mkpuru osisi vaini puha d'e ru uhuhin hụ mme lẹ unu jenkọ d'a razi a nke ohun ime Ali-eze Nedi m.”

³⁰ Ogen wẹ gi buguu ebụ Mmemme-Nghafe, wẹ nọ shi Ugu Olivu.

**Jizosị E Ku E Nị Pita Jenkọ
D'a Ghorị N'ọ Marin A**

(Mak 14.27-30; Luk
22.31-34; Jọn 13.36-38)

³¹ Ya Jizosị nọ sị wẹ, “Ukinkinni, unu ile jenkọ d'a gba m to, makaeni Ehuhuo-nsọ sị, ‘Osolobue jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile a gbayiya.’ ³² Kanị, m ghaguu onwun lihi, m sikọ d'e buni unu uzo si Galili.”

³³ Pita nọ sị Jizosị, “O nwonni ogen m'e gi gba i to, osun'a nị ndi hoduni a na i to.” ³⁴ Jizosị nọ sị Pita, “M rị a gwa i ezioku nị okpa gini d'a kwan ime abalini, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto nị y'a marin m.” ³⁵ Pita nọ sị, “Kaka, aghoriko m, osun'a nị mme lẹ 'yu jenkọ d'a nwun!’ Ụmụ-azụun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

**Jizosị E Mē Ekpere
Ime Ugba Geshmani**

(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ya Jizosị lẹ ụmụ-azụun a nọ si ebe w'a kpọ Geshmani. Ọ nọ sị ụmụ-azụun a, “Nodi nị alị ebeni nị m jenzuka d'e me ekpere.” ³⁷ Ọ nọ weri Pita lẹ ụmụ Zebedi ebuo, ọ nọ sukuruma, obi nọ ferime e. ³⁸ Ya ọ nọ sị wẹ, “Obi e d'a gbawapu m; o d'e gbu m. Nodi nị ebeni son m mu enya.”

³⁹ Ọ nọ jenshi ihun ekere, tuha enwen e ye alị, mē ekpere, sị, “Baba, omeni ọ rị nfe, nị mkpu afunfunni ghafe m; kanị, uche i y'a mē, ele uche m.” ⁴⁰ Ọ nọ bịa d'e kunrun ụmụ-azụun a; ọ hūn nị wẹ rị uran, ọ nọ sị Pita, “Ya wu, onu e ri-eke son m mu enya mgbahunme okuloku ohu? ⁴¹ Mu nị enya,

mẹ ni ekpere, amamgbe unu a danye ime onwunwan; ezioku-ezioku, mmon ihian a choghọ, kanị ndun guu ehu.”

⁴² O nọ puzi nke mgbe ebuo d'e me ekpere, a si, “Baba, omeni mkpu afunfunni asaeka ghafe bu arani m'a, uche i 'ya me.” ⁴³ O nọ biazị ebe we ri, hun we ke we ri uran, makele enya we a nyintoguo.

⁴⁴ O nọ lazi we to, pu d'e me ekpere nke mgbe eto, e kuzikwo ihien ohu hu. ⁴⁵ 'Ya o nọ bia d'e kunrun umu-azun a, si we, “Unu rikwo uran, e zuru iken? Lee n'e, ogen hu e ruguo—e we we Nwa nke Ihian ye ndi njo. ⁴⁶ Lihi ni ni enyi jenme. Lee n'e, onye ri e reni m a biaguo.”

A Nwunrun We Jizosi

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴⁷ Jizosi rikwo e ku okuni, ke Judasi hun wu onye ohu ime umu-azun a mmebuọ bia. Judasi le igunrun hi-ogbe wi—we bu opia-agma le egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi zihę we. ⁴⁸ Onye hun ri e ren'e gwa we ihien we siko d'e gi marin Jesu. O si, “Onye m jenko d'e gi isu-onu kele, 'ya wu onye hu, nwunrun n'a.” ⁴⁹ O nọ bia d'e kunrun Jizosi ozigbo, si, “Uwa-oma, Onye-nkuzi!” O nọ su e onu. ⁵⁰ Jizosi nọ si a, “Di-enyi, me ihien i bia d'e me!” 'Ya we nọ kwonon Jizosi, nwunrun a. ⁵¹ Ozigbo, onye ohu ime ndi we le Jizosi wi nọ tinpu eka, sepuha opia-agma a, banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin. ⁵² 'Ya Jizosi nọ si a, “Wekin opia-agma i azun, makeni ndi ile e bu opia-agma, siko d'a gha opia-agma nwun. ⁵³ I ro ni asa m eka rjo Nedi m, o zihę ni m ihien karị igunrun ndi mmon-ozu agha mmebuọ ozigbo? ⁵⁴ Kanị, m me erira, nani ke we jenko d'e gi mezu ihien ndi ri ime Ehuho-nsọ hun ku n'o jenko d'a ri enina?”

⁵⁵ Ogen hu ke Jizosi gi si igunrun hu, “Unu gi opia-agma le egbe bia d'a nwun-

run m nọke si m wu onye-ohin? Uhuohin ile m'a nodi ali ime Ulo-nsọ a kuzi, onu a nwunrun ni m. ⁵⁶ Kanị, ihien ndini ile ri nwan e me keni ihien ndi-amuma ku ime Ekukwon-nsọ mezu.” 'Ya umu-azun a ile nọ na a to, gbama oso.

E We We Jizosi Si Ogwa Kayafasi, Onye-isi Nchu-ejan

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ 'Ya ndi nwunrun Jizosi nọ we e jenni Kayafasi wu onye-isi nchu-ejan ime ogwa a, ebe ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi gbakikome. ⁵⁸ Kanị Pita sonko a d'e ru ogwa onye-isi nchu-ejan, bu egbata we te e te. Ya Pita nọ banye, son ndi-nche nodi ali keni o hun njendeme ihieni.

⁵⁹ Ogenni, ndi-isi nchu-ejan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien w'e gi buokin Jizosi onu keni we gbu e; ⁶⁰ kanị, ahunni we, osun'a ni ndi osheri-ntu puhani bu oda. Omegu, mmadu ebuo nọ nwan puha, ⁶¹ si, “Onyeni si, 'M jenko d'a saeka tikpo Ulo-nsọ Osolobue, gi akpu-uhuhin eto tunkin e.” ⁶² 'Ya onye-isi nchu-ejan nọ lihi, si, “Ye nwon ihien i jenko d'a shari? Ki wu ihien ndini we ri a si ni 'ya k'i me?” ⁶³ Kanị, Jizosi ekuni ihien owule. Onye-isi nchu-ejan nọ si a, “E gi m efan Osolobue hun ri ndun si i gwa enyi mbuni iyu wu Kraisti, Nwa Osolobue.”

⁶⁴ Jizosi nọ si a, “Yu ku e. M ri nwan a gwa unu ile ni ogenni ghafegu, unu siko d'a hundę Nwa nke Ihian ebe o nodi ali eka-nni Osolobue, Onye hun nwon iken ile, hunzikwo a k'o ri elu orukpu o gi lala.”

⁶⁵ 'Ya onye-isi nchu-ejan nọ tika efe hun 'ya le enwen e wu onye-isi nchu-ejan yi, si, “O kuole aru! Ki enyi ri a chozini ndi osheri? Onu a nuguo nwan aruni o ku! ⁶⁶ Kiri ke unu ro?” We nọ za, si, “Ikpe a maol'a, o jenko d'a nwun!” ⁶⁷ We nọ ju a eson ihun, fian a ihien,

ndi hụ ime wẹ nọ ma a ọra, ⁶⁸si, “Iyū hūn sị nị i wụ Kraịstị, Onyẹ hụ Osolobue Tume, bu amụma n’i gwa enyi onyẹ fian i ihien?”

Pita A Ghorị N’ọ Marin Jizosị

(Mak 14.16-72; Luk 22.56-62;
Jon 18.15-18, 25-27)

⁶⁹Ogenni, Pita nodi ali ezi ogwa, 'ya nwa-agboọ wụ odibo nọ bia d'e kunrun e, si a, “Iyū le Jizosị onyẹ Galili wizikwo.” ⁷⁰Kani, o nọ ghorị id'enyi wẹ ile, si, “Amarin m ihien i ri e ku.”

⁷¹Ogen o gi si ebe wẹ gha a banye ezi-ogwa hụ, nwa-agboọ ozo wụ odibo nọ hūn a, si ndi turu ebeku, “Onyeni le Jizosị onyẹ Nazareti wi.” ⁷²O nọ ghorizi, kundẹ Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hụ!”

⁷³O nọbezi ekere, ndi turu ebahun nọ bia d'e kunrun Pita, si a, “I wụ onyẹ ohu ime wẹ nke-esi, asusu i e sepuhaguo i.” ⁷⁴Ya Pita nọ kunme Osolobue, si, “Amarinde m okennyẹ hụ.” Ozigbo hụ, okpa nọ kwan. ⁷⁵Ya Pita nọ nyanhan oku Jizosị ku, ni, “Okpa gini d'a kwan, i jenkọ d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” O nọ shi ezi d'a kwan ezigbo ekwan.

Isi Nke Eṣa-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizosị Si ogwa Paileti

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jon 18.28-32)

27 O ru ogen utuntun, ndi-isi nchu-ejan ile le ndi-isi nọ tugbame iroro ke w'a don gbu Jizosị. ²Wẹ nọ ken e egbun, we e jenni Paileti, onyẹ Rom hūn wụ Govanọ ri a kini wẹ.

Judasị E Hogbu Enwen E

(Orun Ndi-Ozi 1.18-19)

³Ogen Judasị hūn re e ye wẹ gi hūn a ni a maguo wẹ Jizosị ikpe-onwun, o nọ kwan mmani, wekin ni ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi akpuru egbo ọla iri-kwasị-ogun

hụ, ⁴si, “E meple m njo m gi re onyẹ nwonleni ihien o me.” Kani, wẹ nọ si a, “O gbashiarini enyi; ohun wụ mkpa i!”

⁵O nọ tu akpuru-egho ọla ndi hụ ye ali ime Ulo-nso, pu d'e hogbu enwen e. ⁶Ndi-isi nchu-ejan nọ tuturu akpuru-egho ọla ndi hụ; wẹ nọ si, “O furuni ni enyi bu wẹ che ebe w'e donme ihien ime Ulo-nso, makeni egbo edeke ro (eghommẹ).” ⁷Ya wẹ nọ tu iroro, gi e nonrin ogige onyẹ a kpu-ite, gi e memẹ ikpekpe itumunye. ⁸Ya hañ wẹ gi a kpo ogige hụ “Ogige Edeke” d'e rukwo tanni. ⁹Ya ihien Osolobue gi onyẹ-amuma wụ Jerimaya ku nọ mezu, ni,

“Wẹ nọ weri akpuru-egho ọla iri-kwasị-ogun hụ,

hūn wụ onu egbo ndi Izrelu kweri ni 'ya ke wẹ siko d'e non okennyẹ hụ;

¹⁰gi e nonrin ogige Okpu-ite rike ke Onyẹ-nwonni-enyi don gwa m.”

Paileti A Ju Jizosị Utaa

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jon 18.33-38)

¹¹Ogen ihieni gi ri e me, Jizosị turu ihun Paileti wụ Govano ri a kidon ni ndi Rom. Paileti nọ si, “Iyū wụ eze ndi Ju?” Jizosị nọ si a, “Iyū ku.” ¹²Kani, ogen ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi gi ri e kusonme ihien ndi wẹ si ni 'ya k'o me, o gba nkintin! ¹³Paileti nọ si a, “Y'a ri a nu ihien ole wẹ ri e ku ni 'ya k'i me?” ¹⁴Kani, o shiarini ihien owule, ke akpu ohu—nke wụ n'ọ tikenme Paileti wụ Govano enya.

A Ma Wẹ Jizosị Ikpe Onwun

(Mak 15.6-15; Luk 23.13-15;
Jon 18.39; 19.16)

¹⁵Ogen Mmemme-Nghafe owule, Govano a hapu ni wẹ onyẹ-ngan owule wẹ cho. ¹⁶Ogen hụ, eje-ihian ohu ihian ile marin ri ime ulo-ngan, efan a wụ [Jizosị] Barabasị. ¹⁷Ogen wẹ gi gbakikomegu, Paileti nọ si wẹ, “Onyẹ ke onu cho ni m hapu ni onu [Jizosị wụ] Barabasị ra Jizosị hūn w'a kpo Kraistị?” ¹⁸(Paileti ku

ihienni makeni o maringho ni iwe ke we gi we Jizosi wu Kraisti ye e.)¹⁹ Ogen o gi nodi ali elu Ocho-okink'ikpe, nwunye e no zi ozi jenn'e, si a, "Wepukwo eka oku onye ezi-omume hu, makeni e gigu o m ufiri e ta afunfun oda-oda ime nro tanni."²⁰ Ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi Izrelu no nwan gwa igunrun hu we si Paileti hapuni we Barabasi, gbu Jizosi. ²¹ Paileti no siji we, "Onye ime we ebuo ke unu cho ni m hapu ni unu?" We no si, "Barabasi."²² Paileti no si, "Ki m'e gi nwan Jizosi hun w'a kpo Kraisti me?" We ile no si, "Kpogbu e enu obe."²³ O no si, "Ki hai? Elee eje-ihien k'o me?" Kani we ile e yikenmede, si, "Kpogbu e elu obe."²⁴ Ogen Paileti gi hun ni ihien o ri e ku e nwonni isi ebe we ri, hunzi ni isusu choko n'o bidon, o no weri mirin kwopu eka id'enya igunrun hu, si, "Edeke onyeni ari m eka; eka onu k'o rizi!"²⁵ Igunrun hu ile no si, "Edeke e 'ya ri enyi le umu enyi isi!"²⁶ 'Ya o no hapuni we Barabasi, o fianguu Jizosi mkpinsin, o no we ye we kpogbu.

Ndi-agma A Kpa Jizosi Ye Emu

(Mak 15.16-20; Jon 19.2-3)

²⁷ 'Ya ndi-agma Paileti no weri Jizosi si ime ogwa Paileti, kpogbama itu-agma hu ile; ya we no fihunme e. ²⁸ We no yipu a ewuru e, yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni^f. ²⁹ We no weri agalaba osisi-ogun, gi e kpa okpu-eze, bu e che e isi, bu okpo che e eka-ihien; e gbu n'e osekp, a kpa a e ye emu, a si a, "Agu!! Eze ndi Ju!!"

³⁰ We no ju a eson, napu a okpo hu we te buche e eka, fianma a ya isi. ³¹ Ogen we gi kpagu a ye emu, we no yipu a ewo ufie hu, yimezi e ewuru e. We no duru e d'a kpogbu elu obe.

A Kpoma We Jizosi Elu Obe

(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

³² Ebe we jenko, we no kunrun onye Saირini ohu w'a kpo Saimonu, we no w'a ye olu buru obe Jizosi. ³³ Ogen we gi ru ebe w'a kpo Gogota ('ya wu Ebe-Okpokom'isi), ³⁴ we no ye Jesu manya we buche olulu-anu ra, kani, ogen o gi danmin a, o no ju n'o rak o a. ³⁵ Ogen we gi kpomaguu a elu obe, 'ya we no tu nkpo, gi e keru ewuru ndi o yi. [Onwan me keni ihien onye-amuma ku hun uzo mezu—makeni onye-amuma si, "E keru we ekwa m, a tu we nkpo, gi e keru ewuru m."]

³⁶ We no nodi ali, e che e nche. ³⁷ We de ihien we gi m'a ikpe ye enu obe hu. Ihien we de wu, "Onwan wu Jizosi, Eze ndi Ju."

³⁸ We kpomazi ndi ohin ebuo che n'e, onye ohu elu obe ri eka-nni e, onye ohu elu obe ri eka-ekpen e. ³⁹ Ndi hun ghafekoni hu a kpa a e ye emu, e finfin isi, ⁴⁰ a si, "Iyu hun jenko d'e tikpo Ulo-ns o, gi akpu-uhuohin eto tundonzi e, zuopuha nwan enwen ! Omeni i wu Nwa Osolobue, gha elu enu obe hidan."⁴¹ Erira ke ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi donzikwo kpa a ye emu, a si, ⁴² "O zuofuha ndi ozo, kani o sani eka zuopuha enwen e. Iya wu eze Izrelu nu! 'Ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi kweri n'e. ⁴³ O tukwasi Osolobue obi; Osolobue 'ya zuopuha a nwan owuni o sugho a. Makeni, o si, 'Mme wu Nwa Osolobue."⁴⁴ Erira ke ndi ohin ndi hu we kpogbu 'ya le we donzikwo kpari e.

^f27:28 ewuru ndi nze le ndi-idafin

Ọnwun Jizọsị

(Mak 15.33-41; Luk
23.44-49; Jọn 19.28-30)

⁴⁵ Efinnai hụ, gha ọkọlọkọ mmẹbuo, ogen hụ ẹnya anwun gi a ri isi, d'e ru ọkọlọkọ ẹto, ọkiki nọ gba alị hụ ile. ⁴⁶ Ihien riķe ọkọlọkọ ẹto, Jizọsị nọ gi oken olu yi oro, si, "Elai, Elai, lama Sabakitani?" 'Ya wu, "Osolobue m, Osolobue m, ki hai n i gi la m to?" ⁴⁷ Kani, ogen ndi hụ ime ndi turu ebahun gi nu a, we nọ si, "O ri a hi Elaija!" ⁴⁸ Ozigbo, onye ohu ime we nọ gba oso, weri eru bianye ime manya ru-uka, fa a ye mkpin-sin, ye 'ya n'ọ ra. ⁴⁹ Kani, ndi ozo si, "Cheri ni, ni enyi lee omeni Elaija jenko d'a bia d'a zupuha a." ⁵⁰ Jizọsị nọ gi oken olu yizi oro, kwonbepu, nwunhun. ⁵¹ Ozigbo hụ, ekwa we gi gbobepu Ebehu kachanrin-nso ime Ulo-nso nọ bawapu ebuo, gha elu d'e ru alị. Alị nọ mahihie, omuma hụ e tiwa; ⁵² ili ndi nwunni nọ kpupu, ndi nso bu oda nwunni nọ lihi. ⁵³ Ogen Jizọsị gi ghaguu onwun lihi, we nọ puha, si obodo nso hụ wu Jerusalem, ndi bu oda nọ hun we ebepu. ⁵⁴ Ogen oki-agma hụ le ndi-agma 'ya ni we ri e che Jizọsị nche gi hun alimahihie le ihien ndi hụ meni, egun nọ bia we, we nọ si, "Ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue!"

⁵⁵ Ikpoho bu oda gha Galili sonhen Jizọsị e yen'e eka rizi ebahun, we ri a gha ebe teni e lee ihien ri e meni. ⁵⁶ Ndi hụ ime we wu Meri onye obodo Mag'dala, Meri nne Jemisi le Josefụ le nne umu Zebedi.

Olili Jizọsị

(Mak 15.42-47; Luk
23.50-56; Jọn 19.38-42)

⁵⁷ O ru ogen enyasi, odafin ohu w'a kpo Josefụ, onye obodo Arimatia, nọ bia. Okennyeni wuzikwo onye e son uzo Jizọsị. ⁵⁸ O nọ jen d'e kunrun Paleti, si

a buye e ehụ Jizọsị. 'Ya Paleti nọ si we buye e ya. ⁵⁹ Josefụ nọ buru ehụ hụ; gi ekwa line nwunni fuma a, ⁶⁰ bu e che ime ili ohun o kwademeni enwen e, hun we gu nọke okporo ye ime omuma. O nọ gi omuma hi-ogbe nukin onu ili hụ, pu. ⁶¹ Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ ndi alị bu ihun zinme ili hụ.

E We We Ndi-nche D'e Chedon Ili Hụ

⁶² Ogen uhuhin Nkwademe gi ghafegu, o ru enyasi, ogen Uhuhin Izu-iken gi bidon, ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi nọ zugbama d'e kunrun Paleti, ⁶³ si a, "Di-okpa, enyi a nyanhangho ni ogen onye-ntuni gi ri ndun, o si, 'Akpụ-uhuhin eto ghafegu, m jenko d'e lihi.' ⁶⁴ Si we nwan d'e gbokinkenme ili hụ ohunma-ohunma d'e ru akpu-uhuhin eto hụ, amangbe umu-azupu a abia d'e zunrun ehụ a, gwama ihian ile ni, 'O ghaguo onwun lihi'; ogen hụ ndufie ikpazupu hụ a kari nke ibuzo njo." ⁶⁵ Paleti nọ si we, "Weri ni nwan ndi-agma; jen ni d'e chedon e ke unu siko d'a saeka." ⁶⁶ 'Ya we nọ jenme, kpukinkenme ili hụ, bu ndi-nche to ebepu.

Isi Nke Esato-kwasio-ogun

Jizọsị A Gha Onwun Lihi

(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jọn 20.1-10)

28 Ogen Uhuhin Izu-iken gi ghafegu, ogen eki gi fonme nke uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhin Sonde), Meri onye obodo Mag'dala le Meri hun-ebọ nọ jen d'e lele ili hụ. ² Idenmizi, alị nọ mahihie oda-oda, makeni mmön-ozidi-nwönni-enyi gha elu-igwee bia, nupu omuma hụ hi-ogbe, ndi alị elu e. ³ O hụ e be nwanran-nwanran riķe amuma, ewuru e hụ e nwun nọke igwere. ⁴ Egun e nọ bia ndi nche, ehụ nọ mama we nni,

wẹ nọ rịchanrìn kẹ ndị nwunhunnị. ⁵Kanị, mmon-ozì hụ nọ sị ikpoho ndị hụ, “Atulẹ ni egun, a maringhọ m nị unu rị a chọ Jizosì, hụn wẹ kpogbu elu obe. ⁶O rizi ebe; o lihiguo k'o don ku. Bja nị d'e lee ebe o te rị. ⁷Jenmẹ ni nwan ozigbo d'a gwa umu-azuun a, sị wẹ, ‘O ghaguo onwun lihi, o buruguo nị unu uzo si Galili; ebehu kẹ unu jenko d'a no hun a!’ A gwaguo kwọ m unu.” ⁸Ya wẹ nọ gi egun lẹ oken ihoghọ gha ili hụ pụ ozigbo, gbama oso d'a gwa umu-azuun a.

⁹Idumuzi, Jizosì nọ kunrun wẹ, sị, “Darụ nị!” Ya wẹ nọ bja d'e kunrun ẹ, fiedon ẹ oku, fe ẹ. ¹⁰Ya Jizosì nọ sị wẹ, “Atulẹ ni egun, jen ni d'a gwa umunẹ m wẹ jen Galili, ebahun kẹ wẹ k'a nọ hun m.”

E Ye Wẹ Ndị-nche Egho-azuun, Sị W'e Kulẹ K'o Mẹ

¹¹Ogen ikpoho ndị hụ gi jenko, ndị hụ ime ndi-nche hụ nọ si ime obodo d'a gwa ndi-isi nchu-ejan ihien ile meni. ¹²Ogen ndi isi nchu-ejan lẹ ndi-isi gi zuguu, tug-bamaguu iroro, wẹ nọ ye ndi-gha hụ

ego hi-ogbe, ¹³sị wẹ, “Gwakwo nị ihian ile nị, ‘Umu-azuun a bja d'e zunrun ẹ ime abali ebe enyi rị uran.’ ¹⁴Omeni onwan e ru ntin Govano wu Paleti, enyi jenko d'e me obi ru ẹ ali, hun a nị nsongbu arikonu unu.” ¹⁵Ya wẹ nọ narin wẹ egbo hụ, me ihien wẹ gwa wẹ. Echen kẹ wẹ rikwo a ko akikonu ime ndi Ju d'e ru tanni.

Orun Hụ Rị Mkpá Jizosì Ye Umu-azuun A

(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁶Ya umu-azuun mmanai hụ nọ nwan si ugu hụ rị Galili, ebahun Jizosì gwa wẹ. ¹⁷Ogen wẹ gi hun Jizosì, wẹ nọ fe ẹ, kanị ndi hụ ime wẹ nwon obi-ebu. ¹⁸Jizosì nọ jenzunhan, sị wẹ, “E yeole wẹ m iken ile rị elu-igwee lẹ elu-awa. ¹⁹Jenmẹ ni nwan d'e me ndi ali ile rị ichen-ichen nị wẹ wuru ndi e son ni m; e gi ni efan Nedi lẹ Nwa lẹ Mmon-nsọ e me wẹ mirin-Chuku. ²⁰Kuzi ni wẹ, nị wẹ hun uzo e me ihien ile m sị unu me. Ezie, m noye ni unu ogen ile d'e ru ogugu-ogen.”

Ozioma Jesu Kristi Lẹkẹ Kẹ

Makị

Dọn De Ẹ

Isi Nke Mbụ

Onyẹ Jẹnkọ D'a Kwani Kraistị Ụzọ

(Azaya 40.3; Malakaj 4.5; Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jọn 1.19-28)

1 Enina kẹ ozioma banyeni Jizọsị hụn wụ Kraistị, Onyẹ ahụn Osolobue tume, hụn wụ Nwa Osolobue dọn bidon: ²Nọkẹ kẹ wẹ dọn de ẹ ime ẹhuhụọ Azaya onyẹ-amụma, “Osolobue sị, ‘Lee ẹ, m rị e zi onyẹ-ozị m n'o buru n'i ụzọ, n'o kwan'i ụzọ.’”

³Olu onyẹ ohu rị a han ime atụ, a sị,

‘Kwa ni ni Di-nwonnị-onyi ụzọ; mēme ni ụzọ a n'o zinrin!’”

Jonụ Hụn E Mẹ Mirin-Chuku A Kwadememe Wẹ Makẹ Ọbịbia Jesu

⁴Jonụ hụn e mē mirin-Chuku nọ puha, mama okwa ime atụ, a sị wẹ gha ime njo wẹ roghari, keni wẹ mē wẹ mirin-Chuku wẹ gi a ghosị n'e roghariguo wẹ, keni Osolobue gbaghari wẹ njo. ⁵Ndi ile rị umu-alị ndi risonme Judia lẹ ndi Jerusalem ile hụ e jẹn d'e kunnrun Jonụ, wẹ hụ e kupuha njo wẹ, o hụ e mē wẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ⁶Jonụ yi ewuru wẹ gi enenren anụ w'a kpọ kamelụ mēme; akpukpo-anụ k'o gi kenme ukun ẹ. Ihiẹn-oriri ẹ wụ igurube lẹ mirin-enwun rị ofia.

⁷O hụ a sị wẹ, “Onyẹ kani m lala m azuun, erudeni m onyẹ jẹnkọ d'e hulua alị topu eriri akpukpo-uku a. ⁸M rị e

gi mirin mmaka e mē onụ mirin-Chuku, kani, 'ya nwen jenkọ d'e gi Mmon-nso mē unụ mirin-Chuku.’”

Jonụ E Mē Jesu Mirin-Chuku, Ekwensu A Nwan Jesu

(Mat 3.13—4.11; Luk 3.21-22; 4.1-13)

⁹Ogen hụ, Jesu nọ gha Nazaretị rị azuun Galili bia, 'ya kẹ Jonụ nọ mē ẹ mirin-Chuku ime Iyi Jodani. ¹⁰Hụn Jesu gihu gha ime mirin puha, o nọ hụn kẹ elu-igwere kpupu, hụn kẹ Mmon-nso gi ụdi nduru hidanla, bia d'a nokwasị a. ¹¹'Ya olu nọ gha elu-igwee sị, “Iyü wụ ezi Nwa m; ihiẹn i a suoka m.”

¹²Ozigbo hụ, Mmon-nso nọ nu ẹ shi ime atụ. ¹³O nọ nọdi ebahun akpu-uhuhin ogunna, iya lẹ eje-anụ rị ichen-ichen. Ekwensu hụ a nwan a; ndi mmon-ozị hụ e yen'ẹ ẹka.

Jesu E Bidon Orun A

(Mat 4.12-17; Luk 4.14-15)

¹⁴Ogen wẹ gi kpokingu Jonụ ye ime ulo-ngan, Jesu nọ bia Galili d'e zime ozioma Osolobue. ¹⁵O hụ a sị, “Ogen e zuguo, Alị-eze Osolobue a riguo nsue! Roghari ni, unu e kweri ozioma!”

Jesu A Kpoma Ndi K'e Sonne

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15; 5.1-11)

¹⁶Ebe Jizọsị ghako mkpenren “Ohimin” Galili, o nọ hụn Saimonu lẹ Anduru nwenẹ ẹ ebe wẹ rị a tu oga e ye ime mirin ahụn, makeni azun kẹ w'a kun. ¹⁷Jizọsị nọ sị wẹ, “Sonme ni m, m siko d'e mē onụ wuru ndi a kuha ihian rikẹ azun.” ¹⁸Wẹ nọ la oga wẹ to ozigbo, sonme ẹ.

¹⁹O jenshi ihun ekere, o nọ hụn Jemisi lẹ Jonụ, umu Zebedi ebe wẹ rị ime ugbo-mirin wẹ e donzi oga wẹ. ²⁰O nọ kpọ wẹ ozigbo; wẹ nọ na nedi wẹ lẹ ndi wẹ wẹ orun to ime ugbo, sonme ẹ.

Jesu A Chupụ Eje-mmon Rị Imẹ Okennyẹ Ohu

(Luk 4.31-37)

²¹ Wẹ nọ shi obodo Kapanom; o ru Uhuohin Izu-iken, o nọ banye ụlọ-ofufe rị ebẹhu d'a kuzi. ²² Nkuzi ẹ nọ tų wẹ ẹnya, makele o kuzi nọke onye oku rị eka ele nọke ndi-nkuzi Iwu. ²³ Ogen hụ dai, o nwon okennyẹ ohu eje-mmon rị ime e, hụn rị ime ụlọ-ofufe wẹ. Okennyẹ hụ nọ yi oro, si, ²⁴ “Hapụ ẹnị ye, k'i gi ẹnị e me, Jesu onye Nazareti? I bịa d'e tikpo ẹnị? A maringho m onye i wu, yu wu Onye-nso Osolobue.” ²⁵ Kanị, Jizosi nọ jugbo eje-mmon hụ, si a, “Kpume onu; gha ime ẹ puha!” ²⁶ Eje-mmon hụ nọ se okennyẹ hụ, gi oken olu yi oro, gha ime ẹ pu. ²⁷ O nọ tų wẹ ile ẹnya, wẹ hụ a ju ibe wẹ, si, “Ki wu hunni? Onwan wu nkuzi ohun—hun iken rị! O gwade eje-mmon oku, wẹ hụ a gbaye e!” ²⁸ Ozigbo, otiti ẹ nọ kpogbari egberẹ Galili ile.

Jizosi A Zuo Ndi Bu oda

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Hụn Jesu gihụ gha ime ụlọ-ofufe ahun pu, iya le Jemisi le Jonu nọ banye iwe Saimonu le Anduru. ³⁰ Emu rị a kụ nne nwunye Saimonu, o dine edine, ehụ okun rị e nwun e. Ozigbo, wẹ nọ gwa Jesu ni emu rị a kụ a. ³¹ Jizosi nọ jen d'e kunrun e, kwondon e eka, weli e enu, ehụ okun hụ nọ hapu a; o nọ leme wẹ obia.

³² O ru ogen enyasi, ogen anwun gi roguu, wẹ nọ wehen'e ndi emu ile le ndi eje-mmon rị ime wẹ. ³³ Ndi obodo hụ ile e jun onumuzo; ³⁴ Jesu nọ zuo ndi bu oda emu ichen-ichen rị a kụ, chupusonme eje-mmon bu oda, o nini eje-mmon ndi

hụ ku oku makeni a maringuo wẹ onye o wu.

Jizosi E Zisonme Ozioma Ime Galili

(Luk 4.42-44)

³⁵ O ru uzo-utuntun, ebe eki keleni fonchanpu, o nọ zopu egwa, jenme ebe ihian rileni, o nọ ebẹhu memẹ ekpere. ³⁶ Saimonu le ndi 'ya le wẹ wi nọ choma a. ³⁷ Ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ si a, “Ihian ile rị a cho i.” ³⁸ O nọ si wẹ, “Ni ẹnị shizi ni obodo ndi ozo rị ehụ ebeni, keni m zizikwo ozioma ime wẹ. Makeni 'ya wu ihien m bịa d'e me.” ³⁹ O nọ ghagbari azuun Galili ile, e zisonme ozioma ime ụlọ-ofufe wẹ rị ichen-ichen, a chupusonme eje-mmon.

Jizosi A Zuo Onye-oti

(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Okennyẹ ohu emu oti rị a kụ nọ bịa d'e kunrun Jesu, gbu osekpụ, rioma a, si a, “Omēni y'a choghọ, nibe i saeka zuo m, a rị m ochan.” ⁴¹ Omiken ẹ nọ me Jizosi, o nọ tinpu eka metu a, si a, “A choghọ m! Dinhin, ni rị ochan!” ⁴² Ozigbo, oti hụ nọ gha ehụ a pu, o nọ rị ochan! ⁴³ Jizosi nọ zi okennyẹ hụ lama ozigbo, ogen o gi dokenmeguu a eka ntin, ⁴⁴ si a, “A gwakwole onye owule ihieni; ka, jen d'e we enwen i ghosi onye nchu-ejan n'o lele i, y'e weri ihien ndi hụ Mozizi ku ime Iwu gi chụ-ejan, ni gi ghosi wẹ ni y'a riguo ochan.” O nọ si a lama. ⁴⁵ Kanị, okennyeni a ghaguu ebahun pu, o nọ kusonmede ihieni ebe ile. O kukenme ihieni, nke wu ni Jesu asazini eka puha ime obodo ebe ihian a nọ hūn a, kama, o ghasonme azuun ihian bileni, kanị wẹ huzikwo a gha ebe ile a bịa ebahun d'e kunrun e.

Isi Nke Ebuo

Jesu A Zuo Onye-oro

(Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

2 Akpu-uhuohin ole a ghaguu, Jesu no kinhen Kapanom, o no kpogbari n'oro ri ulo. ²Ndi bu oda no gbakikome, nke wu ni uzo eruzini we, ke ime ulo ke ihun-ezi, o nwonzini ebe e ru ihian. Jesu hu a gwa we oku-Chuku. ³'Ya ke ikennyee no buhen'e okennyee ohu oro kinmin; ikennyee eno bu e. ⁴Makeni ahunni we uzo d'e kunrun Jesu ufiri ni ihian jun ebehu, we no nyinrin elu ulo, be oghe ye e elu ebe Jesu wuzo. E beguu we oghe ye e, we no gha ebehu do onye hu oro kinmin le ute e ye ihun Jesu. ⁵Ogen Jizosi gi hun okukwe we, o no si onye hu oro kinmin, "Nwa m, a gbaghariguwo we i njo i."

⁶O nwon ndi-nkuzi Iwu nodisonme ali ebahun, we hu e ro ihieni ime obi we, a si, ⁷"Ki hain okennyeni gi e ku enina? O ri e ku aru! Onye e ri-eka a gbaghari njo wezuka Osolobue su?" ⁸Ozigbo, Jesu no marin ime mmon ihien we ri e ro ime obi we. O no si we, "Ki hain onu gi e ro udi ironi ime obi unu?" ⁹Elee hun ka nfe: isi onye-oroni, 'A gbaghariguwo we i njo i'—ra isi a, 'Lihio oto, heri ute i ni jenne ijen?' ¹⁰Kani, ni m ghosi onu ni Nwa nke Ihian nwon iken o gi a gbaghari njo elu-uwu." O no si onye-oru hu, ¹¹"M si i, lihio oto, heri ute i, lama iwe i!" ¹²O no lihio oto, heri ute e ozigbo, gha ebahun pu—id'enya we ile; nke wu ni o tu we ile enya, we no jama Chuku mma, si, "Enyi ahuntuni ihien no enina mbu!"

Jesu A Kpo Livai

(Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³'Ya Jesu no jennezi mkpenren mirin Galili. Igunrun ihian no fihunme e, o no kuzi we. ¹⁴Ebe o ghafeko, o no hun Livai nwa Alifosi k'o nodi ali odu ndi ugwo-

isi, o no si a, "Sonme m." Livai no lihio oto, sonme e.

¹⁵Ogen Jesu gi ri e ri ihien-oriri iwe Livai, ndi bu oda ime ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin hu e son Jesu le umu-azuun a e ri ihien-oriri, makeni ndi ri e son n'e bu oda. ¹⁶Ogen ndi-nkuzi Iwu hun ri ime ndi Itu-Farisi gi hun ni 'ya le ndi njo hu le ndi a na ugwo-isi ri e ri ihien-oriri, we no si umu-azuun a, "Ki hain o gi e du ndi a na ugwo-isi le ndi ozo we gi njo marin e ri, a ra?" ¹⁷Ogen Jesu gi nu ihien we ri e ku, o no si we, "Ndi ehuru ri iken ara cho dibie, kama, ndi emu ri a ku wu ndi a cho dibie; ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo, kama, ndi njo ke m bia d'a kpo."

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸O nwon ogen umu-azuun Jonu le ndi Itu-Farisi gi ri e bu onu. We no bia d'a ju Jesu, si, "Ki hain umu-azuun Jonu le umu-azuun ndi Itu-Farisi gi e bu onu, bu umu-azuun i a ra bu?" ¹⁹Jizosi no za we, si, "Ni ndi bia agbamehuhuo bu onu ebe okennyee ri a gba ekukwo ri ime igunrun we? Mba nu! Ebe we le okennyee hu ri a gba ehuhuo ri, ebuko we onu. ²⁰Kani, ogen lala hun we jenko d'e gi wepu okennyee hu ri a gba ekukwo ime we, ogen hu, e bume we onu."

²¹"O nwonni onye e gi ekwa ohun a kwakin ekwa akan. O gi e kwakin e, nke ohun ahun e hekapu, o tikakenme."

²²"O nwonzikwoni onye e gi ihien akan a gbaye manya ohun. O gi e gbaye e, manya hu a gbawapu a, ke manya ke ihien we gi gbaye e a la iwi. 'Ya wu, gi nwan ihien ohun gbaye manya ohun."

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka witi, ebe we ghako ime ugbo hu, 'ya umu-azuun a no ghorima

ọka-witi. ²⁴Ya ndi Itu-Farisi no si a, “Ki haij we gi a gho ihien ugbo Uhuohin Izu-iken, we ri a dan Iwu.”

²⁵Ya Jesu no si we, “Ya wu, unu aguntuni ihien Defidi me ogen o gi nwe mkpa, ogen egun gi ri a gun iya le ndi we ile wi? ²⁶K'o don banye ime ulo Osolobue ogen Abiata gi wu onye-isi nchu-ejan, ri bredinso hu we bupuhani Osolobue, hun o me ni Iwu si ni onye ozo eriko a mmani ndi nchu-ejan; kani Defidi ri e eri, yezikwo ndi 'ya le we wi.”

²⁷Ya Jesu no nwan si, “Make orinimma ihian ke we gi tumu Uhuohin Izu-iken, egini we ufiri Uhuohin Izu-iken ke ihian. ²⁸Ya wu ni mme wu Nwa nke Ihian wu Nna—ke ebe oku Uhuohin Izu-iken ri.”

Isi Nke Eto

Okennyẹ Eka Ohu Nwunhun

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

3 Ya Jizosi no banyezi ulo-ofufe. Ime ulo-ofufe ebahun, o nwe okennyẹ eka ohu nwunhun rin'a. ²We no keme Jesu nke ni we hun k'o jenko d'a zuo a Uhuohin Izu-iken keni we gi e ma a ikpe. ³Ya o no si okennyẹ hu eka nwunhun, “Puha ihun ebeni.” ⁴O no si we, “Elee hun ke Iwu kwadon ni we e me Uhuohin Izu-iken? Ime ihian ihien ri mma ra ime ihian eje-ihien? Izuo ihian ra igbun'e?” Kani a gba w'a nkintin.

⁵Jizosi no gi iwe lehunme we, makeni o fuka a ni obi we e zekẹ. 'Ya o no si okennyẹ hu, “Tɔpu eka i.” O no tɔpu a, eka a no ri mma. ⁶Ndi Itu-Farisi no pu; 'ya we ni ndi itu Herodu no zume ume ke w'a don gbu Jesu.

Eje-mmɔn A Koma Jizosi Enya

⁷Jesu le umu-azuun a no pu, jenne mkpenren iyi Galili; igunrun bugbu enwen e oda no gha Galili sonme e. ⁸Ndi

bu oda ghazikwo Judia le Jerusalem le Idumia le azuun nokunme Taya le Sidonu bia. Ndin bia makeni we nu ihien ile Jesu ri e me. ⁹O no si umu-azuun a kwademen'e ugbo-mirin make ufiri igunrun hu, amangbe w'a kpangbu e. ¹⁰Makeni ndi ile emu ri a ku ri a fufa a keni we metu a eka, makeni o zuoguo ndi bu oda mbu. ¹¹Ogen owule ndi ejemmɔn ri ime we gi hun a, a dani w'a ali, yi oro, si, “Iyu wu Nwa Osolobue!” ¹²O gbakeme eje-mmɔn ndi hu mkpinsin-eka, si we ekukwole onye o wu.

Jizosi E Tume Ndi-osi Pu-ichen Mmɛbuo

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³Omeguu, Jesu no si elu oke, kpɔ ndi hun o cho, we no bia d'e kunrun e. ¹⁴O no hori mmadu mmɛbuo, kpɔ we ndi-osi pu-ichen, ni we du e nodi, n'o zipu we d'e zi ozioma ¹⁵lezikwo ni we hun uzo nwe iken w'e gi a chupu eje-mmɔn. ¹⁶Mmadu mmɛbuo hu o tume wu: Saimonu (hun Jesu tu Pita); ¹⁷Jemisi le Jonu—we ebuo wu umu Zebedi (ndi hun o tu “Bonagesi”, 'ya wu Umu Akpabo); ¹⁸le Anduru le Filipu le Batolomi le Matiu le Tamosi le Jemisi nwa Alifosi le Tadiosi le Saimonu hun te ri ndi gi eka-iken e me ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we, ¹⁹lezi Judasi nwa Iskarotu hun re Jesu ogen ikpazuun.

Jizosi le Bezibo Onye-isi Eje-mmɔn ile

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10)

²⁰Ya Jesu no lama; igunrun ihian no gbakikomezi, nke wu ni 'ya le umu-azuun a ahundeni efe ri ihien-oriri. ²¹Ogen ezi-le-ulo Jesu we gi nu a, we no bia ni we weri e, makele we nu ke ndi ihian ri e kusonme, a si, “Era a pumaguo a!”

²²Ndi-nkuzi Iwu gha Jerusalem bia no si, “Onye-isi eje-mmɔn ile wu Bezibo ri ime e; iken Bezibo onye-isi eje-

mmon ile k'o gi a chupu eje-mmon.”
²³Ya Jizosi no kpozunhan we ebe o ri, gi ilu gwa we oku, si, “Nani ke Ekwensu a don chupu Ekwensu?”²⁴ Ali-eze owule kebeni, asakozi aka wuzo. ²⁵Ikpun-ulo kebeni, asaaka turu. ²⁶Ya wu, omeni Ekwensu e buguo lumanı enwen e, omeni o kebeguo—o sako aka turu, nke e a guguo!

²⁷Kani, o nwonni onye jenkọ d'a s'eka banye iwe diken, kiri ihien ri iwe e mmani o bu uzo kenmeguu a—ogon hu k'o no saeka banye, kiri ihien ri iwe e.

²⁸“M ri a gwa onu ezioku, we siko d'a gbaghari njo ile ihian me le eje-oku owule we ku; ²⁹kani agbaghariko we onye owule ku aru banyeni Mmon-nso, onye hu e meole njo itebite.”³⁰ O ku ihienni makeni we ri a si ni “Eje-mmon ri ime e.”

Nne Le Umune Jesu

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹Nne Jizosi le umune Jizosi no bia, turu ihun-ezi, zi ozi jenn'e, si a bia. ³²Igunrun ihian nodisonme ali, fihunme e; 'ya we no si a, “Nne i le umune i ikennye le [umune i ikpoho] ri ihun-ezi, a ju ukwere i.”³³ Ya o no shari we, si, “Onye wu nne m? Elee ndi wu umune-m-ikennye?”³⁴ O no lehunme ndi hu nodisonme ali, fihunmen'e, si, “Lee nne m le umune-m-ikennye ebeni! ³⁵Onye owule hun e me uche Osolobue wu nwenem-okennye le nwenem-okpoho le nne m.”

Isi Nke Eno

Ilu Jesu Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

4 Jesu no nodi mkpenren mirin Galili kuzimezi. Igunrun higbu enwen e ogbe no fihunme e, nke wu ni o no banye ime ugbo ri ime mirin ebahun

d'a nodi ali, igunrun hu ile no nodi akpakali mkpenren mirin Galili ebahun. ²O no gi ilu kuzi we ihien bu oda. Ime nkuzi e, o si we, ³“Gon ni ntin! O nwe onye-ugbo jen d'a gha mkpuru ime ugbo. ⁴Ogon o gi ri a gha a, mkpuru ndi hu ime we a danye okp'uzo, nnunu no bia d'e ripu we; ⁵mkpuru ndi hu ime we a danye ali omuma, ebe ejan rileni oda. O pupuha ozigbo, makeni o jenteni ime ejan. ⁶Ogon anwun gi wa, o ma a, o no shinwun, makeni mkpogun ari a; ⁷mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun, ogun ahun no sue, dungbu e, o mizini mkpuru; ⁸kani ndi hu ime we a danye ali ri mma, o pupuha, sue, du, mi mkpuru mmagi-mmagi: ndi hu ime we a bawaye uzo iri kwası ogun, ndi hu ime we uzo ogun eto, ndi hu ime we uzo ogun isen.”

⁹Ya o no si, “Onye nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Haij O Gi E Gi Ilu A Kuzi

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰Ogon 'ya suo gi nodi, ndi fihunmen'e le umu-azuun a mmebu hu no juma a nkowa ilu hu. ¹¹O no si we, “Onu ke we ye oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kani nke ndi ri ogbe, ilu ke we gi a gwa we ihien ile; ¹²keni ihien hu Ekukwo-nso ku hun uzo mezu, Ekukwo-nso si,

‘We siko d'e lee ilee kale eleghako we uzo, a nu onunu-onunu kani aghotako we, amangbe we e gbehuto d'e kunrun Osolobue, o gbaghari we njo we.’”

Jesu A Kowa Ilu Hu O Gi Onye-ugbo Ta

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³Ya o no ju we, si, “Onu aghotani iluni? Nani ke unu e gi nwan ghota ilu

ile?”¹⁴ “M gi onye-ugbo ahun e ku onye ri a ghaye oku-Chuku.¹⁵ Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu oku ndi hu we ghaye, hun o me ni ogen we gi nu a, Ekwensu no bia ozigbo d'e wefu oku hu we kun ime we.¹⁶ Ndi hu we ghaye ali omuma wu ndi hu nu oku hu, e gi we ighogho nabanhan a ozigbo,¹⁷ kani, e nwe we nkpogun; w'a tohu ekere suo. Nsongbu mobu ukpokpo gi ufiri oku ahun we nu bia, a danpu we ozigbo.¹⁸ Mkpuru ndi hu we ghaye ime ogun wu ndi hu nu oku hu,¹⁹ kani ufiri ni we ri e hue uhue banyeni ihien uwanj le ni aku-le-uba[§] uwa ri a la we enya le egun ihien ndi ozo, we ile banhan, a kpangbu we oku hu, o mikozi mkpuru.

²⁰ Kani ndi hu we ghaye ali ri mma wu ndi hu nu oku hu, nabanhan a, mi mkpuru mmagi-mmagi uzo iri kwasi ogun, ndi hu ime we a bawaye uzo ogun-eto, ndi hu ime we a bawaye uzo ogun-isen.”

Ukpe Ri Okpuru Afere

(Luk 8.16-18)

²¹ 'Ya Jizosi no siji we, “Onye e wehe ukpe e bu e e che okpuru afere, mobu okpuru bedi? Ele enu obu-ukpe ke we bu e e che? ²² O nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa, mobu ihien owule we kpume hun jenkoleni d'a wa. ²³ Onye nwe ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

²⁴ 'Ya o no si we, “E gikwo ni ihien unu nu e don! Mkpu i gi mayeni ihian ke we jenkole d'e gi mayeni i, kani we siko d'a machedeni y'e. ²⁵ Makeni, onye hun nweni ke we siko d'e yecheni; kale onye hun nwoleni a napude w'a ke hun o nwe.”

Ihien Jesu Gi Ihien-ugbo Ri E Sueni Kuzi

²⁶ Jesu no siji we, “Ali-eze Osolobue no ke ebe okennyeh ohu no ghigba mkpuru ye ali ugbo, ²⁷ jenme—o hu a ranhin e tenhin uhinhin le efinnai, ihien o kun no pu, sue, bu okennyeh hu a marin k'o don me. ²⁸ Ali e gi aka a e yeni ihien-akunkun aka e sue, a mi mkpuru. O bu'zo gbapu, osisi e a paha, o mi mkpuru. ²⁹ Mkpuru karaguhu, okennyeh ahun e weri ihien o gi a gho ihien-ugbo banye d'a ghoma a, makeni ogen igho-mkpuru e rugo.”

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Jizosi no siji, “Kini ke enyi e gi ma atu Ali-eze Chuku? Elee ilu ke enyi siko d'e gi kowa a? ³¹ O rike mkpuru mostadi, hun o me ni 'ya kacharin ntin ime mkpuru osisi ile; ³² kani we kun a, o sue, o hi-ogbe kari ihien-akunkun ndi ozo ile w'a kunye ime ugbo. O wa agala hi-ogbe, nke wu ni nnunu a bia d'a ku ekwu e ye elu e.”

Ilu-ilu Ke Jizosi Gi E Ku Oku

³³ Jesu no gisonme ilu bu oda no enina gwa we oku-Chuku; o gwa we ke we a sa aka ghota; ³⁴ o gwani we oku mmaka, ilu suo k'o gi gwacharin we oku; kani, 'ya le umu-azuun a suo nodi, o kowacharin ni we ihien ile.

Jizosi A kusi Ebiri-mirin

(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Ogen enyasi uhuhin hu, Jizosi no si we, “Ni enyi fetu ni azuun mirinni hun-ebọ.” ³⁶ 'Ya we no lato igunrun ahun; umu-azuun no banye ime ugbo hu hun Jizosi le enwen e ri ime e, we le 'ya no gi ugbo ahun jenme. O nwezikwo ugbo ndi

§4:19 “Aku-le-uba” ke we ka a kpo, kani lka a kpozị a efee.

ozo son Jesu. ³⁷ Idemizi, oken ebi no kpoma, ebiri-mirin no kponbanma ime ugbo hu, nke wu ni mirin e d'e jun ime ugbo. ³⁸ Kanı Jizosi ri ibe azuun ime ugbo ahun, bu isi kwası ofi-isi, a ranhin uran. Umı-azuun a no kpotien e, si, "Onye-nkuzi, y'a hunn'a ni enyi e d'a nwunhun!?"

³⁹ Jizosi no tenhin, jugbo ebi hu, si "ohimin" hu, "Kusi! Me juu!" Ebi ahun no kusi, uzọ ile no me rajuu. ⁴⁰ Ya Jesu no si umı-azuun a, "Ki hain egun gi a tu onu? Unu e ke nwekwo nwan okukwe?"

⁴¹ Egun no tuma we oda-oda, 'ya we no juma ibe we, si, "Onye wude onwan, o gi me ni ke ufere ke ohimin a gbaye e?"

Isi Nke Isen

Jesu A Zuọ Okennyẹ Eje-mmon Ri Ime e

(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

5 We no fetu mirin Galili, puha obodo ndi Gerasa (Gadara)**.

² Hun Jizosi gihu gha ime ugbo hidan, 'ya okennyẹ ohu eje-mmon ri ime e no gha ikpekpe puha d'e kunrun e. ³ Ikpekpe ebahun k'o bi; o nwonna onye e ri-eka e gbondonn'e, osuon'a ni we gi egan kpoma a. ⁴ Make ni mgbe ole-le-ole ke we te gipu egan kpoma a ukule eka: o tibepu egan ndi ahun, o kpagipu igwe ndi ahun ri a ukule. O nwezini onye a saeka e kwondonn'e. ⁵ O wahunme ikpekpe le elu ugu risonme ebahu, e yi oro, e gi omuma a dokika enwen e ehụ, ke ukinkin ke efinnai.

⁶ Ogen o gi lecheni Jesu, 'ya o no ghaburu e, gbun'e osekpı. ⁷ O no gi oken olu yikenme oro, si, "K'i siko d'e gi m me Jesu Nwa Chuku, Chuku Hun Kachan-

rinni? E gi m efan Osolobue ri o i, eyele m afunfun!" ⁸ O ku ihienni make ni Jesu a siguol'a, "Iyü wu eje-mmon, gha ime okennyẹ ahun puha!"

⁹ Ya ke Jesu no ju a, si, "Ki wu efan i?" O no shari, si, "Efan m wu Igunrun, makele enyi bu oda." ¹⁰ Ya o no riokemwe Jesu y'a chupule we ime egerere hu.

¹¹ Ogen hu, o nwe igwe ezin ri a kpa nni elu oke nokunme mkpenren ohimin hu, ehü ebahun we ri. ¹² Eje-mmon ndi hu no ri o a, si, "Chu enyi yesonme ime ezin ndini; ni enyi ban ime we." ¹³ O no ni we; 'ya eje-mmon ndi hu no gha ime okennyẹ hu puha, banyesonme ime ezin ndi hu, ezin ndi hu ile no gi oso kpotu, zunban ime mirin Galili ebahun, ragbu enwen we. Ezin hu ile ri ihien nọke nnu isen.

¹⁴ Ndi-ndu ezin ndi hu no gbajenme d'a gwa ndi obodo we le umu-ali ndi ri egerere hu ihien meni. We ile no puha d'e lee ihien meni. ¹⁵ Ya we no bia d'e kunrun Jesu; we no hun onye hu igunrun eje-mmon te ri ime e: o nodihu ali, o yi hu ekwa, o gi hu ezigbo uche e—egun no tu we. ¹⁶ Ndi o me enya no gwa we ihien me okennyẹ hu eje-mmon te ri ime e le ezin ndi hu.

¹⁷ Ya we no rioma Jesu n'o gha egerere we pu.

¹⁸ Ogen Jesu gi banko ime ugbo, okennyẹ hu eje-mmon te ri ime e no ri o a n'o sonme e.

¹⁹ Kanı Jesu no ju, si a, "Laburu ndi nke i d'a gwa we oken ihien Osolobue meni i, le k'o mehan ni omiken."

²⁰ Ya okennyeni no pu, ghagbama obodo iri hu nogbamanı w'a kpo Dikapolisi, a gwa we ihien Jesu men'e. O no tu we ile nu n'a enya.

**5:1 mọbu: Gegasa

Jesu A Zụọ Okpoho Ihien Rị A Gba, Kpọtien Nwata Nwunhunnị

(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)

²¹ Ogen Jizosị gi gi ugbo-mirin fetuguzi mirin ahun, kinhenzi azuun hun-ebọ, igunrun hi-ogbe nọ fihunme ẹ mkpenren mirin ebahun. ²² Onye ohu w'a kpọ Jairosi, hun wu onye ohu ime ndi-isi ulo-ofufe nọ bia; ogen o gi hun Jesu, 'ya o nọ dannị Jesu ali; ²³ rịokemme ẹ, si, "Emu rị a kụ nwa m okpoho hun nta, o d'a nwun. Dodo bia d'e bu ẹka i kwasị a, zụọ a, keni o rị ndun!"

²⁴ Ya Jizosị nọ sonme ẹ. Igunrun hi-ogbe nozi sonme we, we ile hu a fufa Jizosị.

²⁵ Ime igunrun hu, o nwe okpoho ihien rị a gba kete ahua mmebu. ²⁶ O hun-junguo enya ẹka ndi idibię, d'e ru ni ihien a guu a ẹka, kani, hun nke o gi dinhin, o hude a jowaye njo. ²⁷ Makeni o nuguo banyeni Jizosị, o nọ gha azuun nokunme Jizosị ime igunrun hu, metu ekwa a ẹka; ²⁸ makeni o si enwen ẹ, "Omeni m k'a sahu ẹka metu ekwa a ẹka, m siko d'a rị mma." ²⁹ Hun o gihu metu ekwa Jesu ẹka, ihien rị a gban'a nọ kusị ozigbo—ke ehụ don me ẹ, o nọ marin n'ọ dinhinguo. ³⁰ Ozigbo, Jesu nọ marin ni iken a ghaole ime ẹ pu, o gbhuto ime igunrun hu, si, "Onye metu ekwa m ẹka?"

³¹ Umụ-azuun a nọ si a, "I hu a hun igunrun ihian rị a fufan'i, y'a jumazi 'Onye metu m ẹka?'" ³² Kani Jizosị hukwo e lehunme enya n'ọ hun onye o wu. ³³ Makeni okpoho hu a maringuo ihien me n'e, ya o nọ gi egun le ehü-omuma-nni bia d'a dannị Jesu ali, gwapuchanrin a ezioku. ³⁴ Jesu nọ si a, "Nwa m, okukwe i e meguo i dinhin;

lama, udon 'ya rị ni i, dinhinchanrin ime nsongbu i."

³⁵ Ebe Jizosị rikwo e ku, ndi-ozu nọ gha iwe Jairosi bia, si a, "Nwa i a nwunhuguo, k'i nozi e songbuni onye-nkuzi?" ³⁶ Kani, ogen ihienni we rị e ku gi feban Jesu ntin††, o nọ si Jairosi, "Atule egun, ka kwerihu!"

³⁷ Jesu anini ndi ozo son ẹ kari Pita le Jemisi le Jonu nwenę Jemisi. ³⁸ Ogen we gi ru iwe onye-isi ulo-ofufe hu wu Jairosi, Jesu a hun oken isusu le ndi rị a kwan ekwan, e goshi elu. ³⁹ Ogen o gi banye ime ulo, o nọ si we, "Ki wu isusuni? Ki onu rị a kwanni? Nwata ahun a nwunhunnị, o rihu uran!" ⁴⁰ 'Ya we nọ muma Jesu emu. Kani, ogen o gi chupuguu we ile ezi, o nọ weri nedi le nne nwata ahun le umu-azuun a eto ahun ya le we wi, we ile nọ wiri banye mmughe ebe nwata hu dine. ⁴¹ 'Ya o nọ kwondon nwata hu ẹka, si a, "Talita, kum!" 'Ya wu, "Nwata okpoho, m si i lihi!"

⁴² Ozigbo, 'ya nwata ahun nọ lihi oto, jenhunmemę. (Nwata hu wu nwa ahua mmebu.) O nọ tikenme we ile enya. ⁴³ Jesu nọ dokemme we ẹka ntin, si we a gwakwole onye owule ihien meni, o nọ si we, ye nwata hu ihien-oriri ri.

Isi Nke Isin

Ndi Obodo Nazareti A Ju Jizosị

(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)

6 Jizosị a gha ebegu pu, o nọ si obodo ẹ wu Nazareti‡‡, umu-azuun a nọ sonme ẹ. ² O ru Uhuohin Izu-iken, o nọ kuzime ime ulo-ofufe. O tu ndi bu oda rị a nun'a enya, we hu a si, "Elebe ke oken-nyeni nọ nwonhen ihien ndini ile? Elebe amamihien wu hunni we ye ẹ? Elebe k'ọ

††5:36 *mobyu*: Kani, Jesu egondenị ntin ihien we rị e ku.

‡‡6:1 obodo o nọ sue

nọ nwonhen iken o gi a run oken orun-atumanya ndini o ri a run? ³ Onwan ele Kapinta, nwa Meri? Onwan ele nwene Jemisi le Josisi[¶] le Judasi le Saimonu? Ele enyi le umune-e-ikpoho ri ebeni?" 'Ya ke izize e nọ ban we, we nọ legberi e.

⁴ Jizosi nọ si we, "W'a gbaye onye-amuma agbaye ebe owule wezuka ime obodo e le ebe ndi nke e ri le ime ezi-le-ulo a."

⁵ O sani aka run orun-atumanya ebeku, kari ndi buleni oda emu ri a ku o bu aka kwasị zuo. ⁶ O nọ tu a enya ni enwe we okukwe.

Jesu E Zipu Umụ-azuun Mmēbuo Hu

(Mat 10.5-10; Luk 9.1-6)

'Ya ke Jesu nọ jensonmeme obodo-obodo mesonme ekere-ekere ri egbere hu, a kuzi we. ⁷ O nọ kpọ umụ-azuun a mmēbuo hu, zipu we mmadu ebuo-ebu, ye we iken w'e gi a chupu ejemmon. ⁸ O si we, unu jenkoni, ewerile ni ihien owule kari okpo: ewerile ni ihien-oriri mobu egbo, ebulu ni ekpa. ⁹ Yiri ni akpukpo-uku; ka ewerile ni ewo ozo che ni hun onu yi. ¹⁰ O siji we, "Ulo owule onu banye, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ¹¹ Kani, obodo owule nabanhanleni unu, mobu ju ni egonko we onu ntin, unu pukoni, kpukupu ni ejan ri onu uku toni we. Iya jenkọ d'a wuru ihien w'e gi shiagbu we eri."

¹² 'Ya we nọ jenne d'e gwasonme we roghari; ¹³ a chupusonme we ejemmon bu oda, a tankpu ndi emu ri a ku uden olivu, a zuo we.

Onwun Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Eze wu Herodu nọ nu ihien ndini Jesu ri e me—makeni efan Jesu a kpo-ogbari. O nwe ndi ri a si, "Jonu hun e me mirin-Chuku ro, o ghaguo onwun lihi, 'ya hain o gi nwe iken o gi a run orun-atumanya ndini." ¹⁵ Ndi hu ime we si, "Elaija ro." Ndi ozo si, "Onye-amuma ro—rike ndi-amuma mbu." ¹⁶ Kani, ogen Herodu gi nu a, o nọ si, "Jonu hun m bepu isi a ghaole onwun lihi."

¹⁷ Herodu ku enina makeni Herodu le enwen e zi we d'a nwunrun Jonu, ken e egbu, kpokin e ye ulo-ngan, make ufiri Herodiasị nwunye nwene Herodu wu Filipo, hun Herodu jen d'a luma; ¹⁸ ufiri ni Jonu si Herodu, "Iwu ekwerini ni weri nwunye nwene i luma; i ri a dan Iwu Osolobue." ¹⁹ Ize Jonu nọ zeme Herodiasị; o te cho n'o gbu Jonu, kale o sani aka. ²⁰ Egun Jonu a tu Herodu makeni Herodu a maringho ni Jonu wu onye ezi-omume le onye ri nso, Herodu anini we gbu e. O suo Herodu n'o gon ntin oku Jonu osun'a n'o gbu e mgbu obi ogen owule o gi nu a.

²¹ Omegu, efe nọ puhani Herodiasị uhuhin hu we gi a nyanhan omumu Herodu. O ru uhuhin hu, Herodu nọ kpọ oriri hi-ogbe. Ndi o kpọ 'ya wu oriri wu ndi-isi Orun-ebo le ndi oki-gha, le ndi we marin amarin ime Galili. ²² Ogen nwa Herodu okpoho hun w'a kpọ Herodiasị^{§§} gi puha, ten egu, o nọ suo Herodu le ndi-obia a usuo oda-oda; Herodu nọ si nwata hu, "Riọ m ihien suo ni, m jenkọ d'e ye i y'e." ²³ O nọ kun iyi, si, "Ihien owule i riọ m, m sikọ d'e ye i y'e, osun'a ni si m kebe ali-eze m uzo ebuo ye i azuun ohu." ²⁴ Nwata okpoho hu nọ jen d'a ju nne e, si, "Kini ke m

[¶]6:3 Josefụ

^{§§}6:22 *mobu*: nwa Herodiasị okpoho

sikọ d'a rịọ?" Nnẹ ẹ nọ za a, sị, "Isi Jọnu hụn e mę mirin-Chuku." ²⁵ Ozigbo, ọ nọ gbakin-azụun buru eze, sị a, "M chọ n'ị gi mgbadon* ye m isi Jọnu hụn e mę mirin-Chuku kikenị!" ²⁶ Ihienni nọ fụ eze, kani, makę iyi o kun lę ndi ọbia a, ọ chonị n'ọ sị nwata-okpoho hụ mba. ²⁷ Ọ nọ zi onye-agma ime ndi ri e dun'e e che ẹ nche jęn d'e behe isi Jọnu. Onye-agma hụ nọ jęn ime ulo-ngan, bepụ Jọnu isi. ²⁸ Ọ nọ gi mgbadon buhe ẹ, bu ẹ ye nwata-okpoho hụ, nwata-okpoho hụ nọ bu ẹ jenni nnẹ e. ²⁹ Ogen umu-azụun Jọnu gi nọ ihienni, wẹ nọ bia d'e buru ẹhụ a li.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihięn-oriri (Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jon 6.1-14)

³⁰ Ogen ndi-ozu hụ pu-ichen gi lua, wẹ nọ fihunmę Jizosị; wẹ nọ gwa a ihięn ile wẹ run lę ihięn ile wẹ kuzi. ³¹ Ọ nọ sị wẹ, "Puhā nị, nị enyi si ebe ihian bilęni keni unu zu ikęn ekere!" (O ku ihienni makęni ndi bu ọda ri a bia, a la, nke wu nị Jesu lę umu-azụun a ahundeni efe ri ihięn-oriri.) ³² Iya lę wẹ sọ nọ banye ugbo-mirin si ebe ihian bilęni. ³³ Ndi bu ọda hun wẹ kę wẹ jęnkọ, wẹ nọ marin nị uwę rọ, ya wẹ nọ gha obodo ri ichen-ichen weri uku gbama oso, buni wẹ uzọ ru ebahun. ³⁴ Ogen Jesu gi gha ime ugbo puha, ọ hun igunrun ahun hi-ogbe, omikęn wẹ e jun ẹ obi, makęni wẹ nọ kę atunrun nwonlęni onye-ndu, ọ nọ kuzimę wẹ ihięn bu ọda.

³⁵ Ogen eki gi gime, 'ya umu-azụun a nọ bia d'e kunrun ẹ, sị, "O nwonni onye bi ebeni enyi ri bu ohihi a gbamaguo; ³⁶ gbashia ndini nị wẹ shi ali-ofia lę obodo ndi mesonmę ekere-ekere ri ẹhụ ebeni d'e nonrin ihięn wẹ jęnkọ d'e ri." ³⁷ Jesu nọ sị wẹ, "Onu lę enwen unu, ye ni wẹ ihięn wẹ sikọ d'e ri." Wẹ nọ ju a, sị, "Nị enyi hun egbo orun akpu-uhuhin ogun-iri nonye ndini ile bredi

wẹ k'e ri?" ³⁸ Jesu nọ sị wẹ, "Ogbe bredi ole kę onu gi? Jęn ni d'e lele e." Ogen wẹ gi lelegu a, wẹ nọ sị a, "Ogbe isen lę azun ẹbuo." ³⁹ Ọ nọ sị wẹ gwa ndi hụ nodi ali okudu-okudu elu irurue ndun ri ebęhụ.

⁴⁰ Ndi hụ nọ nodisonmę okudu-okudu: ndi hụ ime wẹ madu ogun-isen, ogun-isen, ndi hụ ime wẹ iri-kwasị-ogunnai, iri-kwasị-ogunnai. ⁴¹ Ọ nọ wesi ogbe bredi isen hụ lę azun ẹbuo hụ enu, lee ęnya elu-igwee, ye Osolobue ekele. Ọ nọ bebe bredi ndi hụ buye umu-azụun a d'e ye wẹ. Ọ nọ kebezikwo nị wẹ azun ẹbuo ndi hụ.

⁴² Wẹ ile nọ rijunchanrin efo. ⁴³ Ogen wẹ gi tutukomeguu bredi lę azun wẹ rihodu, o jun ukpali mmębuo. ⁴⁴ Iken-nye ri ime ndi ri ihięn-oriri hụ wu mmadu ogun-iri kwasị nnu-mmębuo, 'ya wu nnu-uku isen.

Jesu E Jęn Ijęn Elu Mirin

(Mat 14.22-23; Jon 6.15-21)

⁴⁵ Jesu nọ zipu umu-azụun a ozigbo, sị wẹ banye ime ugbo keni wẹ bu n'e uzọ si Besaida hun ri azun ohimin hụ hun-ębo. 'Ya nwen nke nọ gbashia igunrun hụ. ⁴⁶ Ogen o gi gbashiagu wẹ, ọ nọ si elu ugu d'e mę ekpere. ⁴⁷ O ru ogen ęnyasi, ugbo e ru etintinnai mirin ahun bu Jesu sọ ri akpakali. ⁴⁸ Ọ nọ hun a n'ọ ri a fụ wẹ orun inyanshi ihun makęlę ufere ri e bukin wẹ azun. Ihięn rikę okulokę eto utuntun, ọ nọ jęnhen ijęn elu mirin d'e kunrun wẹ. O te k'a ghafe wẹ. ⁴⁹ Ogen wẹ gi hun a k'ọ jęnkọ ijęn elu mirin, wẹ ro ni onye-mmon rọ, 'ya wẹ nọ yi oro — ⁵⁰ makęni egun tuma wẹ kę wẹ ile hun a. Jesu nọ kuye ni wẹ oku ozigbo, sị, "Mme rọ, atule ni egun!" ⁵¹ Ya ọ nọ banye ni wẹ ime ugbo, ufere hụ nọ kusị. Ọ nọ tukęnmę umu-azụun a ęnya, makęni ⁵² aghotanị wẹ orun-atumęnya

* 6:25 afere

ahun o gi bredi hu run, makeni obi we ze eze.

Jesu A Zuo Onye Emu Ri A Ku Ime Genesareti

(Mat 14.34-36)

⁵³Ogen we gi fetuguu “ohimin” hu, e ru we obodo Genesareti, we no lime ugbo-mirin we ebeku. ⁵⁴Ozigbo we gha ime ugbo-mirin puha, ndi ri ebeku no marin ni Jesu ro. ⁵⁵We no gi oso ghagbame egbere hu ile, e gi ute e buhe ndi emu ri a ku ebe owule we nu ni 'ya k'o ri. ⁵⁶Ebe owule Jesu jen—ke obodo me ntin ke hun shia-efo ke ali-ofia, we hu e bu ndi emu ri a ku a to ime afia, a rifo Jesu ni we metuhu ntin ewuru e aka; ndi ile hun metu a aka no dinhin.

Isi Nke Esa

Odinali Ndi Nedi Kani

(Mat 15.1-9)

7 Ndi Itu-Farisi le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu hun gha Jerusalem bia no fi-hunme Jesu. ²We no hun a ni ndi hu ime umu-azuun a ri e gi aka runi e ri ihien-oriri, ya wu, aka we kwoleni ke we don a kwu.

³(Makeni ndi Itu-Farisi le ndi Ju ile ara ri ihien-oriri mmani we kwu aka hun we gi e donme enwen we nsu. W'e gi e e mezu omenali ndi nedi we kani; ⁴we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we;† o nwonsonmezi imerinme ihien w'e me hun we gi e donme omenali; ke ichanchan mkpu, ite, le ihien ndi ozu we gi igwe memu, hun w'e gi e shi ihien-oriri le ihien we gi e dine.)

⁵Ya ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu ahun no nwan ju Jesu ajuju, si, “Ki hain

umu-azuun i gileni e donme omenali ndi mbu, e gi aka runi e ri ihien-oriri?”

⁶O no si we, “Ezioku ke Azaya ku banyeni unu ndi ihunna ebeku we no de e ni:

‘Ndin gi ugbon-onu

a gbaye m,

kale obi we

e teke ebe m ri;

⁷ofufe olal'wi

ke we ri e fe m,

w'a kuzi omenali ihian tume

noke si Iwu Osolobue ro.’

⁸Onu e bu Iwu Osolobue che usuo, kwonkenme omenali ihian.”

⁹O no si we, “Onu marin ke unu don a kpachanpu enya a lato Iwu Osolobue, keni onu hun uzu e donme odinali unu!

¹⁰Makeni, Mozizi si, ‘Gbaye nedi i le nne i’, sizi, ‘Onye owule kpari nedi e mobu

nne e, we k'e gburiri a.’ ¹¹Kani, unu si ni onye sihu nedi e mobu nne e, ‘E wegwo

m ihien nke m'e ye i ye Osolobue oyiye,’

¹²ohun e higuu, unu a nikozu a meni nedi e mobu nne e ihien owule. ¹³Enina ke

unu gi e me oku Osolobue a pazile ire keni onu hun uzu chedon omenali unu a

kuzi. Unu e mesonmezi ihien bu oda no enina.”

Ihien Ndi E Meru Ihian

(Mat 15.10-20)

¹⁴Jesu no kpozunhanzi igunrun hu, si we, “Onu ile, gon ni m ntin, ni unu

ghota: ¹⁵O nwonni ihien a banye ime ihian hun e merun'a. Kama, ihien gha

ime ihian puha wu ihien e merun'a.”

¹⁶[Onye nwe ntin o gi a nu ihien y'a nu.] ¹⁷Ogen o gi na igunrun hu to banye

ime ulu, 'ya umu-azuun a no si a kowa ni we ilu hu. ¹⁸Ya o no si we, “Ya

wu, unu le enwen onu aghotazikwoni? Unu aghotani ni ele ihien banye ime

†7:4 ...we gha afia lua, eriko we ihien owule mmani ke we chanchanguu enwen we ke we don a chanchan gi donme enwen we nsu.

ihian e meru a? ¹⁹ Makeni o banyeni ime obi e, kanj, ime efo a k'o banye, o gha erira shi mgbugbu-nsin." (O gi ihieni ku ni ihien-oriri ile ri ochan[‡].) ²⁰ O no siji, "Ihien gha ime ihian puha wu ihien e merun'a. ²¹ Makeni, ime ihian, ime obi ihian, ke ihien ndini gha a puha: eje-iroro, udi ughere ri ichen-ichen, izun-ohin, igbu-ochu, ²² ina-nwunye-ihian le izo-uku-eye-ofia, enya-uku, ime ihien-ifenren, ndufie, obibi 'mme-nwon-enwen-m,' enya-ufu, nkuto, mpache le nzuzu. ²³ Ime ihian ke eje-ihien ndini ile a gha a puha, e meru a."

Okukwe

(Mat 15.21-28)

²⁴ Jizosi no gha ebeku buli, shi egeru Taya. O no banye ime ulo ohu; o te choni ni onye owule marin n'o ri ebahun, kanj o sani aka zueri.

²⁵ Ozigbo, okpoho ohu eje-mmon ri ime nwa-a-okpoho no nu banyen'e, 'ya okpoho hu no bia d'e gbun'e osekpu. ²⁶ Okpoho ahun wu onye ali ozo, ele onye Ju; ndi Finishia mu a, Siria wu ali we. O no rio Jesu n'o chupu eje-mmon hu ri ime nwa a. ²⁷ Jesu no si a, "Ni umeka rigude, makeni o rini mma ni ihian buru ihien-oriri umeka tuye ni nkite." ²⁸ 'Ya okpoho hu no si a, "Ezioku ro Di-nwonni-enyi; kale, nkite ri okpuru teburu e ri ifunfun ihien-oriri gha ebe umeka no e ri a danto ali." ²⁹ 'Ya Jesu no si a, "Maka ufiri ihieni i ku, lama, eje-mmon hu a ghaole ime nwa i pu." ³⁰ Ogen o gi ru ulo, o no hun nwata hu k'o dine elu bedi, eje-mmon hu a pugo.

Jesu A Zuo Onye Odin Ghalen E ku Oku Ohunma

³¹ Jesu no gha egeru ali Taya pu, ghashi ali Sidonu puha azun obodo iri

hu nogbamanj hun w'a kpo Dikapolisi, hun nokunme "Ohimin" Galili. ³² We no wehe n'e okenye ohu, onye ntin-okin hun ghalen e ku oku ohunma, we no rio Jesu n'o bu aka kwasia a. ³³ Jesu no weri e pu ebahun igunrun hu ri. We e si usuo ebe ihian rileni, o no ru mkpinsin aka ye e ime ntin, juu eson ye mkpinsin-aka, gi eson hu de e ire. ³⁴ 'Ya o no lee enya elu-igwee, gi okwonlua si, "Efata." Efata wu "Shiapu".

³⁵ Ozigbo, ntin okenye hu no shiapu, ire e a topu, o no kume oku ohunma. ³⁶ Jizosi no si we agwale onye owule; kanj k'o don ri a gwa we ekule, erira ke we don ri e kuenme e. ³⁷ O tu we ile enya oda-oda, we no si, "O me ihien ile ohunma! O mede onye ntin-okin numa ihien, mede onye odin kume oku!"

Isi Nke Esato

Jesu E Ye Mmadu Nnu-iri Ihien-oriri

(Mat 15.32-39)

8 Ogen hu, igunrun ozo hi-ogbe no gbakikome; o meguu, makeni ihien we siko d'e ri arja, Jizosi no kpo umu-azun a, si we, ² "Omiken igunrunni ri e me m, makeni mme le we a nopusole akpu-uhuhin eto, bu enwonzi we ihien we jenk'o d'e ri. ³ M si we bu egun lama, we siko d'a suohito uzo makele ndi hu ime we gha ebe tegbu enwen e bia." ⁴ Umu-azun a no ju a, si, "Elebe ke ihian jenk'o d'a no hun bredi hun siko d'e jun ndini ile efo ime ebeni ihian bileni?" ⁵ O no ju we, si, "Oge bredi ole ke onu nwon?" We no za, si, "Esa." ⁶ 'Ya o no si igunrun hu nodisonme ali akpakali; o weri ogbe bredi esa hu, o yeguu ekele, o no bebe we, we we ye umu-azun a ni we ke ni ndi hu 'ya, umu-azun a no ke ni igunrun hu 'ya. ⁷ We nwonzikwo

[‡]7:19 Ya wu ni we jenk'o d'a saeka ri we ile.

azun me kirikirı buleni oda; o yezikwo ekele make azun ndini we, o no si umu-azun a kezikwo ni we 'ya. ⁸ Igunrun hu no ri, efo e jun we, ifunfun e hoduni hun we kponkikome jun ukpalı esa. ⁹ Ndi ri ihien-oririni ri ihien rike mmadu nnu-iri. 'Ya o no gbashia igunrun hu. ¹⁰ Ya le umu-azun a no banye ugbo-mirin ozigbo si egerere Damanuta.

**Ndi Itu-Farisi Si
A Ghosi We Ihien Ahima**

(Mat 12.38-42; 16.1-4)

¹¹ Ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jesu, dosonme e ndondo, si a ghosi we ahima *hun siko d'a ghosi we n'o* gha elu-igwee bia. We gi ihienni shi n'e onyan. ¹² Kani, Jesu no sun oken uden, si, "Ki hain ndi agboni gi a cho ahima? Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwonni ahima owule we jenko d'a ghosi agboni!" ¹³ O no na we to, banyezi ime ugbo-mirin, fetu azun hun-ebo.

Yisti Ndi Itu-Farisi Le Nke Herodu

(Mat 16.5-12)

¹⁴ Umu-azun a nyanhanni weri bre; ogbe ohu suo ke we gi ime ugbo-mirin ebegu. ¹⁵ Jizosi no do we aka ntin, si we, "Elekwo ni enya! Kpachanpukwo ni enya make yisti ndi Itu-Farisi le nke Herodu." ¹⁶ We no si ibe we, "O ku ihienni makeni enyi e gi bre." ¹⁷ Jesu a maringwo ihien we ri e ku, o no si we, "Ki hain unu gi e ku oku bre oni gileni? Unu e ke leghamakwo nwan uzo? Unu e ke ghotamakwo nwan? A kpoingwo we obi unu?" ¹⁸ Onu nwe enya bu unu a ra gi e legha uzo? Unu nwe ntin bu onu a ra gi we nu ihien? Unu a nyanhanni?" ¹⁹ Ogen m gi bebe ni mmadu ogun-iri-kwası-nnu-mmebu ogbe bre isen, ukpalı ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Mmebuo." ²⁰ O sizi we, "Ogen m

gi bebe ni mmadu nnu-iri ogbe bre esa, ukpalı ole ke ifunfun e we rihodu jun?" We no si a, "Esa." ²¹ 'Ya o no si we, "Unu e ke ghotakwo nwan?"

**Jesu A Zuo Okennyen Enya-ishi
Ime Obodo Besaida**

²² E ru we Besaida, we no weheni Jesu okennyen enya-ishi, ri o a n'o metu a aka. ²³ O no weri okennyen hu aka, du e pu ime obodo hu, ogen o gi bugu eson che e enya, bugu aka kwası a, o no ju a, si, "O nwonho ihien i hun?" ²⁴ Okennyen hu e lee enya elu, o no si, "M hu e legha ihian, kani we no ke osisi ri e jen ijen." ²⁵ 'Ya Jizosi no buzi aka che e enya; o kparapu enya, o no leghamazı uzo, leghama ihien ile ohunma. ²⁶ 'Ya Jizosi no zi e lama, si, "I lakoni, abanyekwole ime obodo d'a gwa we."

Pita E Ku Onye Jizosi Wu

(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)

²⁷ Jesu le umu-azun a no si obodo ndi me ekere-ekere hun nokunme obodo Sizeria-Filipi; ebe we jenko, o no ju umu-azun a, si, "Onye ke we si ni 'ya ke m wu?" ²⁸ We no za a, si, "O nwe ndi si ni i wu 'Jonu hun e me mirin-Chuku' ndi ozo si, 'Elaija' ndi ozo si, 'Onye ohu ime ndi-amuma mbu.'" ²⁹ O no ju we, si, "Onye ke onu le enwen unu si nwan ni 'ya ke m wu?" Pita no za a, si, "Iyu wu Kraisti", Onye Hu Osolobue Tume." ³⁰ Jesu no dokenme we aka ntin, si we agwakwole onye owule onye o wu.

Jesu E Ku E N'o K'a Nwun, Lihizi

(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)

³¹ Jesu no kuzime umu-azun a, ni, Nwa nke Ihian jenko d'a ta oken afunfun ri ichen-ichen, ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu siko d'a ju a to. We jenko d'e gbu e; kani, hun me akpu-

uhụọhịn ẹtọ, o jenkọ d'a gha ọnwun lihi. ³²O gwapu wẹ ihien ndini, o gini ilu ku ẹ. Pita nọ weri ẹ si usuo jugboma a. ³³Kanị, o gbehuto, lee umu-azuun a, o nọ jugbo Pita, si, “Gha ebe m ri pu, Ekwensu! Makeni y'a rinị e ro nke Osolobue, kanị, nke ihian!”

³⁴O nọ kpozunhan igunrun hu le umu-azuun a, si we, “Onye cho n'ọ wuru nwa-azuun m, onye hu jenkọ d'a juriri enwen e, buru obe^s e, sonme m. ³⁵Makeni, onye owule cho n'ọ ghe isi, isi ẹ jenkọ d'a to a; onye owule tuhu ndun a make ufiri mme le ozioma jenkọ d'a zuopuha ndun a. ³⁶Elee erere ke ihian jenkọ d'e nwonhen omeni o nwonrin uwa ile kale o tuhu ume-ndun a? ³⁷Eghee, kini ke ihian jenkọ d'a saeka ye gi gbari ume-ndun a. ³⁸Onye owule hun ri e me ifenren m le ihien m ku ime agboni jogbu enwen ẹ enya rileni uzọ ohu, mme wu Nwa nke Ihian siko d'e me ifenren onye hu ogen mme le ndi mmon-ozu ri nsọ jenkọ d'e gi bia—ogen ahun m jenkọ d'e gi ogho Nedi m bia.”

Isi Nke Itenei

9 Jesu nọ sizi we, “Ezioku ke m ri a gwa onu, o nwon ndi wuzo ebeni hun jenkoleni d'a nwun d'e ru mgbe we hun Ali-eze Osolobue k'o gi iken hi-ogbe bia.”

Jizosi E Nwonhuto

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

²Akpu-uhuhin isin a ghafegu, Jesu nọ weri Pita le Jemisi le Jonu, duru we shi elu-ugu jen elu oda-oda, ya le we suo nọ nodi ebegu. Id'enya umu-azuun a ebegu, Jesu nọ nwonhuto, ³ekwa a nọ henrin nke ochan, e gbuke—nwunkari hun onye owule ri ime uwa jenkọ d'a

saeka su we. ⁴Ya ke Elaija le Mozizi nọ nwonpuha ebegu we ri, e son Jesu e ku oku. ⁵Pita nọ si Jesu, “Onye-nkuzi, o rika mma ni enyi nodichanrin ebeni! Ni enyi memẹ odu ẹtọ, ohu jenkọ d'a wu nke i, ohu wu nke Mozizi, ohu wu nke Elaija.” ⁶(O marinzi ihien o siko d'e ku, makeni egun ri a tu we). ⁷Ya orukpu nọ puha d'e kpume we; olu nọ gha ime orukpu ebegu hanpuha, si, “Onwan wu ezi Nwa m; gon n'e ntin!” ⁸We nọ lehunme enya ozigbo, kanị a hunzini we onye owule kari Jesu suo.

⁹Ogen we le Jizosi gi gha elu-ugu hu hidanla, o nọ si we, “Agwakwole ni onye owule ihien unu hun d'e ru mgbe Nwa nke Ihian ghagu u onwun lihi.” ¹⁰We noleni gwa onye owule, kanị we suo nodi, we hu e ku ẹ, a ju ihien “igha onwun lihi” wu. ¹¹Ya we nọ ju Jizosi, si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi si ni Elaija jenkọ d'e bu'zo biagu?” ¹²O nọ za we, si, “Ezioku ro ni Elaija siko d'e bu'zo bia keni o kwademechanrin ihien ile. Ki onu rozi nwan ni 'ya hain Ekwokwo-nsọ gi si ni Nwa Nke Ihian jenkọ d'a ta oken afunfun, ni we siko d'e legberi ẹ? ¹³M ri a gwa unu ni Elaija a biagu, kanị e meguo w'a ihien suo ni we—rike ke Ehuhuo-nsọ don ku banyen'e.”

Jizosi A Zuọ Nwata Okennyẹ Eje-mmon Ri Ime E

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43)

¹⁴Ogen we gi kunrun umu-azuun a ndi ozo, we nọ hun igunrun hi-ogbe fihunmeni we, le ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu ke we ri a doson we ndondo. ¹⁵Ogen igunrun hu ile gi hun Jizosi, o tu we enya oda-oda, we nọ gbaburu ẹ d'e kele ẹ. ¹⁶Jesu nọ ju umu-azuun a, si, “Kini ke onu le we ri a do?” ¹⁷Onye ohu ime igunrun hu nọ za a, si, “Onye-nkuzi, m

§8:34 Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi memẹ e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe ẹ sonme ndi-agma hun jenkọ d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebegu e che nche d'e ru n'ọ nwunhun.

wehe n'i nwa-m-okennyẹ; eje-mmon hun ghaleni a ni a e ku oku ri ime ẹ; ¹⁸ ogeṅ ọwule o gi kwondon ẹ, o bu ẹ e gbe ali, ufofo a gboma a onu, o tama nkwenren-eze, ehiu a ile e shiri. M si umu-azuun i we chupu eje-mmon hu, kanj asani we eka.”

¹⁹ Jizosi no si we, “Euu, agbo nwonleni okukwe! Elee ogeṅ ke m'e sonru unu nodi?! Elee ogeṅ ke m'e dinruni unu ndidi?! Wehe ni ni m nwata hu!”

²⁰ We no wehe ni Jesu nwata hu. Hun eje-mmon hu gihu hun Jesu, o no doma nwata hu, nwata hu no dan ali, kpereme, ufofo a gboma a onu. ²¹ Jesu no ju nedi nwata hu, si, “Kete elee mgbe ke ihienni bidon ẹ?” O no si, “K'o ri nwa-ndu k'o doma a. ²² Imerinme ogeṅ, o tu a e ye ime okun le ime mirin keni o gbu e. Kanj, omeni i saeka me ihien owule, y'e me ni enyi omiken, yeni enyi eka.” ²³ Jesu no si a, “I si, ‘Omeni i saeka?’ O nwonni ihien we ghaleni e ri-eka e me ni onye nwe okukwe.” ²⁴ Ozigbo, nedi nwata hu no dankpopu ekwan, si, “E kwerigho m, ye ni m eka ebe m noleni nwe okukwe!”

²⁵ Ogeṅ Jesu gi hun a ni igunrun ri a gbaha d'e kunrun we, o no jugbo ejemmon hu, si a, “Iyu eje-mmon odin hun ri a napu nwatani iku-oku le ihu-ihien, m si i gha ime nwatani pu! Abanzile ime ẹ ozo!” ²⁶ Mmon hu no yi oro; o dokenmegu nwata hu, o no gha ime ẹ puha. Nwata-okennyẹ hu no richanrin ke ozun, nkesini ndi bu oda no si, “O nwunole!” ²⁷ Kanj, Jesu no kwondon nwata ahun eka, tu udon yen'e eka lihi, o no turu oto.

²⁸ Ogeṅ Jizosi gi banyegu ime ulo, umu-azuun a no ju a ebe ya le we suo ri a, si, “Ki haiṅ enyi gileni saeka chupu a?” ²⁹ O no si we, “Ekpere** suo ke we gi a sa eka a chupu udini.”

Jesu E Kuzi Oku Onwun A, Kuzi N'o K'e Lihi

(Mat 17.22-23; Luk 9.43-45)

³⁰ Jizosi le umu-azuun a no pu ebahun, ghasi Galili. Jesu achoni ni onye owule marin ebe we ri, ³¹ makeni o ri a kuzi umu-azuun a, a si we, “We siko d'e we Nwa nke Ihan ye ndi siko d'e gbu'e; kanj, we gbugu a, nke akpu-uhuhin eto, o lihi.” ³² Kanj aghotan i we ihien o ri e ku, bu egun anini we ju a utaa.

Onye Kachanrin Ibe E Ime Umu-azuun Jesu?

(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)

³³ E ru we Kapanom, ogeṅ we gi banyegu ime ulo, Jizosi no ju umu-azuun a, si, “Ki unu rida a do ogeṅ enyi gi ri uzo?” ³⁴ Kanj azani we Jesu, makeni ke we ri uzo, we ri a do onye kachanrin i ime we ile.

³⁵ Jesu a nodi ali, kpo umu-azuun a mmebuo hu, si we, “Onye owule cho n'o wuru onye ibuzo, ya wuru onye ikpazuun, ya wuru odibo onu ile.” ³⁶ Ya o no weri nwata ohu, bu ẹ tumẹ ihun we. O no kon eka ye ẹ olu, si we, ³⁷ “Onye owule nabanhan onye ohu ime ndini make ufiri m, nabanhan m; onye owule hun nabanhanni m, ele mme k'o nabanhan, kanj onye hun zihẹ ni m k'o nabanhan.”

Onye Ghaleni A Lu Onu Ogun Ri Azuun Nke Unu

(Luk 9.49-50)

³⁸ Jonu no si Jesu, “Onye-nkuzi, enyi hun okennyẹ ohu k'o ri e gi efan i a chupu eje-mmon, enyi no si a kus i a, makeni o rini e son enyi.” ³⁹ Kanj Jesu no si a, “Akusile n'a; makeni o nwonni onye gi efan m runghu orun-atumanya hun siko d'e kujakenrin oku m. ⁴⁰ Makeni

**9:29 mọbu: ekpere le ibu-onu

onye owule hun ghaleni a lu enyi ogun ri azuun nke enyi. ⁴¹Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule ye unu mkpu mirin ohu ra makele unu ri a za efan Krajistı, jenko d'a narin ugwo orun a.”

Ihiyen E Buhe Njo

(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)

⁴²“Onye owule hun me onye ohu ime umueka ndini kwerini ni m me njo, o ka mma ni we yime onye ahun olo hiogbe olu, tu a ye ime ohimin. ⁴³Ya wu, omeni eka i a hain i me njo, bepu a. O ka mma ni i gi ehı zulenı oke banye ndun kari ni y'e nwongho eka ebuo, bu y'e si okun-mmon, okun hu ghaleni e tinyun. [⁴⁴Ohorı ri ebahun a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁵Omeni ukı i a hain i e me njo, bepu a: o ka mma n'i dan nguro banye ndun kari ni y'e nwongho ukı ebuo bu y'e si okun-mmon. [⁴⁶Ohorı ri ebuhu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.] ⁴⁷Omeni enya i a hain i e me njo, gupu a, o ka mma n'i gi enya ohu banye Ali-eze Osolobue kari ni y'e nwongho enya ebuo, a tu we i ye okun-mmon. ⁴⁸Ohorı ri ebuhu a ra nwun, okun rin'a ara tinyun.”

⁴⁹“We k'e gi okun me ihian suo ke we don e gi nnu e me ihien a suo. ⁵⁰Nnu ri mma; kanı, o tuhu usuo a, nani ke y'a don me e n'o suomazi usuo? A no ni ke nnu ebe ibe unu ri; e me ni ni udon a ri egbata onu le ibe unu.”

Isi Nke Iri

Jesu A Kuzi Banyeni Mkpechan

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

10 Jesu no gha Kapanom shi egbere Judia le nketu Iyi Jodani. Igunrun ihian a gbakikomezi ebe o ri. O no kuzime we ke o don e me ogen owule.

²Ya ke ndi Itu-Farisi no bia d'e kunrun Jesu, gi ajuju shin'e onyan, si a, “Iwu

enyi e kwerigho ni okenye kpechan nwunye e?”

³O no za we, si, “Kini ke Mozizi gwa onu?”

⁴We no si a, “Mozizi si ni okenye jenko d'a saeka de ehuhuo-mkpechan, kpechan nwunye e.” ⁵Kani Jizosi no si we, “Ufiri ni obi unu e zeke k'o gi deni unu iwuni, ⁶kafe, gha isi mbidon ahun Osolobue gi ke ihien lala 'Osolobue ke we oken le onyenye' rike ke Ekukwo-nsa don ku e, o no si: ⁷'Make onwan, okenye siko d'a lato nedi e le nne e, d'a banye ni nwunye e, we ebuo e henrin ohu.' ⁸We ebuo a wuru ehı ohu. 'Ya wu, elezi we ebuo, kani ehı ohu. ⁹'Ya wu nwan ni ihien Osolobue wegbama, onye owule ekebele e.”

¹⁰Ogen we gizi ri ime ulo, 'ya umuazuun a no juzi a oku mkpechani. ¹¹O no si we, “Onye owule kpechan nwunye e luma okpoho ozo, ghere aghere; o meole nwunye e njo. ¹²Erazikwo, okpoho kpechan di e, luma okenye ozo ghere aghere—o zogu oku ye ofia.”

Jesu A Gozi Umu-ndu

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³O nwon ndi ri e wehe ni Jesu umueka n'o metu we eka, kani umuazuun a no jugbo ndi hu weheni we. ¹⁴Ogen Jesu gi hun a, iwe no we e, o no si we, “Ni ni umueka bia d'e kunrun m; akusile ni we, makeni Ali-eze Osolobue wu nke ndi no enina. ¹⁵Ezioku ke m ri a gwa onu, onye owule nabanhanleni Ali-eze Chuku noke nwa-ndu, abanyeko a.” ¹⁶O no pari umueka hu, bu eka kwası we, gozi we.

Odafin Hu

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷Ogen Jesu gi puko, okenye ohu no gbaha d'e gbun'e osekpı, si a, “Onyenkuzi oma, ki m'e me hun m'e gi nwehen ndun-itebite?” ¹⁸Jesu no si a, “Ki hain i

gi kpọ m onye-oma? O nwonni onye ri mma wezuka Osolobue. ¹⁹ Y'a maringho ihien Iwu ku: 'Egbule ochu; agherele, ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; atunarinle ihian ihien e, gbaye nedi i le nne i.'"

²⁰ Okennyẹ hu nọ si Jesu, "Onyẹnkuzi, m hu e donmẹ iwu ndini ile kete m'a marinle ihien††"

²¹ Kanị Jizosị nọ gi ihien-osusuo lee e, si a, "O nwe ihien ohu ri a kon'i: jen d'e rekwama ihien ile i nwe; we eghe e ye ndi igbenye—y'e gi e nwe aku-leta ime elu-igwee, y'a bia d'e sonme m."

²² Ogen okennyẹ hu gi nu ihienni, o nọ ronmẹ ihun, sukuru pu, makeni o nwe aku-leta uba oda.

²³ Jizosị e lehunmẹ enya, o nọ si umu-azun a, "N'o fuka orun ebe ndi idafin jenko d'a nọ banye Ali-eze Osolobue!"

²⁴ Okuni nọ tu umu-azun Jizosị enya. Kanị Jizosị nọ siji we, "Umu m, ni Ali-eze Osolobue fuka orun obanye! ²⁵ O ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wu kamelu ghafe enya oloden kari ni odafin banye Ali-eze Osolobue."

²⁶ O tu we enya oda-oda, we nọ juma ibe we, si, "Onye siko d'a sazi nwan eka nwe nzuopuha?"

²⁷ Jesu e lee we, o nọ si, "Ebe ihian ri, o niko me, kanị ele ebe Osolobue ri, makeni ihien ile ri nfe ebe Osolobue ri."

²⁸ Pita nọ si a, "Lee e, enyi a latoguọ ihien ile sonme i."

²⁹ Jesu nọ si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, o nwonni onye hun o meni o giguọ ufiri mme le ozioma nato ulo, mobu umune-e-ikennyẹ mobu umune-e-ikpoho, mobu nne e mobu nedi e mobu umu a mobu ali o nwon, ³⁰ hun jenkoleni d'e nwehen ulo le umune-ikennyẹ le umune-ikpoho le nne le umu le ali—nwonhen we uzọ ogun-isen,

nwehenzikwo ukpokpo; nwehenzikwo ndun itebite ime uwa hun lalani. ³¹ Kanị, ndi bu oda wu ibuzo jenko d'a kpari azun, ndi ikpazun e buru uzọ."

Hun M'e Mgbe Eto Jizosị Ku Oku Onwun A Kuzi E N'o Shiko D'e Lih

(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)

³² Jesu le umu-azun a ri uzọ hun we gi jenko Jerusalem. Jizosị ri we ihun, o hu a tu umu-azun a enya; egun hu a tu ndi hun sonkonị we. Jizosị nọ werizi uwe mmebu si usuo, gwama we ihien jenko d'e men'e; ³³ o si we, "Gon ni ntin, enyi jenko Jerusalem; we siko d'e we Nwa nke Ihian che eka ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ma a ikpe-onwun, w'e ye ndi wuleni ndi Ju. ³⁴ We jenko d'a kpa a ye emu, ju a eson, fian a mkpinsi, gbu e; kanị hun m'e akp'ohin eto o k'e lihi."

Ihien Jemisi Le Jonu Rjo Jesu

(Mat 20.20-28)

³⁵ Umu Zebedi wu Jemisi le Jonu nọ puha ihun Jesu, si a, "Onyẹnkuzi, o nwon ihien enyi cho ni enyi rjo i; enyi cho ni me ni enyi 'ya."

³⁶ Ya o nọ si we, "Ki onu cho ni m me ni unu?" ³⁷ We nọ si a, "Kweri ni onye ohu ime enyi jenko d'a nodi ali eka-nni i, onye ohu a nodi ali eka-ekpen i, ime Ali-eze ogho i."

³⁸ Kanị Jizosị nọ si we, "Onu a marin ihien unu ri a rjo. Ni unu saeka ra mkpu afunfun m siko d'a ra mobu gha ime ihien m jenko d'a gha—hunjun enya ke mme?"

³⁹ We nọ si a, "Enyi jenko d'a s'eka." Jesu nọ si we, "Ezioku, onu jenko d'a ra mkpu afunfun m siko d'a ra, hunjunzikwo enya ke mme; ⁴⁰ kanị ele mme jenko d'e ku onye k'a nodi eka-ihien

††10:20 Ndi Ju weri e ni ahua mmeto ke nwata-okennyẹ gi a marin ihien ri mma enya Osolobue le ihien rileni mma.

m mọbụ ẹka-ekpen m; nke ndi wẹ kwademe n'ẹ ro."

⁴¹Ogen uwe iri hoduni gi nwan nu a, wẹ no bumeni Jemisi le Jonu olulu. ⁴²Jesu no kpozunhan wẹ ebe o ri, si, "Onu a maringho ni ime ndi ali ndi ozo, ndi hun a kini e me nọke si wẹ nwon ndi wẹ ri a ki, ndi nwe okwa ri ime wẹ a gho si ndi ri okpuru wẹ ni wẹ ka wẹ. ⁴³Kani emele ni erira; onye owule hun cho n'o me oken ihian ime unu siko d'a wuriri odibo unu; ⁴⁴onye owule cho n'o wuru onye ibuzo ime unu jenko d'a wuriri igbon onu ile — ⁴⁵makeni, ke Nwa nke Ihian abiani ni wẹ gba n'a odibo, kale, o bia n'o gba odibo, n'o ye ndun a, gi gbapuha ndi bu oda."

Onye Enya-ishi Njugbo Gbondonleni Okukwe e

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶'Ya wẹ no ru Jeriko. Ogen 'ya le umu-azuun a le igunrun ihian sonkoni wẹ gi gha ime Jeriko pukọ, onye enya-ishi ohu, hun a rijo urio nodi ali mkpenren uzo ebahun, efan a wu Batimiosi nwa Timosi. ⁴⁷Ogen o gi nu ni Jesu onye Nazareti ro, o no yime oro, si, "Jesu! Nwa Defidi! Me ebere m!"

⁴⁸Ndi bu oda ime ndi ri ebahun no jugbo a, si a gba nkintin; kani o no yikenmede oro ahun, si, "Nwa Defidi, me ebere m!"

⁴⁹Jizosi no wuzo, si, "Kpoha n'a." Wẹ no kpo onye enya-ishi hu, si a, "Kwondon obi i, lihi oto, o hu a kpo i."

⁵⁰O no fe ewuru o yiye elu e tuhu, felihito d'e kunrun Jesu. ⁵¹Ya Jizosi no si a, "Ki cho ni m me ni i?" 'Ya onye enya-ishi hu no si a, "Onye-nkuzi, m cho ni m leghama uzo." ⁵²Jesu no si a, "Jenme, okukwe i e meguo i ri mma." Ozigbo, o no leghama uzo, o no sonme Jesu.

Isi Nke Mmanai

Jizos' A Banhan Jerusalem Rike Onye-mmeri

(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jon 12.12-19)

11 Ogen wẹ gi rumẹ Jerusalem, nokunmeme Befegi le Betani, e ru wẹ ehụ Ugu Olivu, Jesu no zi umu-azuun a ebuo ozi, ²si wẹ, "Jen ni ime obodoni me ekere ri onu ihun: hun unu gihu banye ime e, unu jenko d'a hun nwa-jaki wẹ keleni nyintu wẹ limeto; topun'a, onu e weheni m'e. ³Onye si unu, 'Ki unu ri e meni ihienni?' Si n'a hu, 'Nna cho a, o jenko d'e wekinhen e kikenni.'" ⁴Wẹ no jenme. Wẹ no hun nwa-jaki wẹ limeto ihun-ezi ehụ onumuzo ogele uzo. Ogen wẹ gi ri a topu a, ⁵ndi hu ime ndi wuzo ebeku no si wẹ, "Ki unu ri a topu ni nwa-jaki hu." ⁶Wẹ no ku ihien Jesu si wẹ ku; wẹ no kweri ni wẹ weri e. ⁷Wẹ no weheni Jesu nwa-jaki hu, gbama ewuru wẹ ye enu e, o no nodi ali elu e. ⁸Ke Jizosi nyinko a, ndi bu oda no gbama ewuru wẹ e yiye elu e ye uzo, ndi ozo no gha ofia tigrisonme agalaba osisi, gbama wẹ ye uzo. ⁹Ndi hun ri ihun le ndi hun ri e sonne hu e yi oro, a si, "Hozana!

Onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! ¹⁰Ali-eze hu lalani wu ali-eze Chuku gozi agozi —

Ali-eze nedi enyi kani wu Defidi.

Ojija-mma ya ri ni Osolobue ebahun kachanrin elu e jen ime elu-igweel!"

¹¹'Ya Jizosi no banye Jerusalem, si Ulo-nso. O no lehunmechanrin ihien ile. Kani, ebe o meni ohii a gbaguo; 'ya le umu-azuun a mmebuo no si Betani.

Jesu A Bụ Osisi Figi Hụ Onụ

(Mat 21.18-22)

¹²Eki e fọn, ebe wẹ gha Bẹtanị lala Jerusalem, egun hụ a gun Jesu. ¹³O lee ẹnya, ọ nọ lecheni osisi figi ẹhụhụọ jun elu ẹ. Ọ nọ jẹn d'e lele kẹ mkpuru figi hụ elu ẹ. Kanị, ogen o gi ru ebahun, ẹhụhụọ suọ k'ọ hụn elu ẹ, makeni ogen figi gi a mi e ke ru. ¹⁴Jesu nọ si osisi figi hụ, "O nwonni onye siko d'e rizi mkpuru i!"

Umụ-azụn a nughọ kẹ o ku ihienni.

Jizosị E Jẹn Ulo-nso

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jón 2.13-22)

¹⁵Ogen wẹ gi ru Jerusalem, Jesu nọ si ime Ulo-nso, chupuma ndi ri a zu afia ebẹhụ—kẹ ndi ri e nonni kẹ ndi ri e reni. Ọ nọ hukpumesonme teburu ndi a gbahuto egbo lẹ oche ndi ri e re nduru. ¹⁶O nwonni onye ọ ni bu ihien owule ghafe ime Ulo-nso. ¹⁷Ọ kuzi ndi ri ebẹhụ, si, "Wẹ de ẹ ime Ẹkukwo-nso, si, 'Wẹ siko d'a kpo Ulo m ulo-ekpere ndi ali ile ri ichen-ichen', kanị onụ e giguọ a henrin ebe ndi ohin a wari!" ¹⁸Ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu a nu ihienni, wẹ nọ choma ụzọ w'e gi gbu Jesu. Egun ẹ hụ a tu wẹ makele nkuzi ẹ a nwunguọ igunrun hụ ile ri. ¹⁹O ru ẹnyasi, Jizosị lẹ umu-azụn a nọ gha ime Jerusalem pu.

Jesu E Gi Osisi Figi Ahun Kuzi Okukwe

(Mat 21.20-22)

²⁰Eki e fọn ụzọ utuntun, ebe wẹ ghako ụzọ hụ, wẹ nọ hụn ni osisi figi hụ a kpoguọ nkun d'e ru nkpogun. ²¹Pita nọ nyanhan ihien meni, ọ nọ si Jesu, "Onye-nkuzi, lee-o, osisi figi hụ i bu-onụ a nwunhunguọ!" ²²Jesu nọ za wẹ, si, "Nwẹ ni okukwe ime Osolobue. ²³Ezioku kẹ m ri a gwa unu, onye si uguni, 'Wẹ buli i elu, tu i ye ime ohimin' bu onye hụ enweni obi ẹbuọ, kama o

kwerigho ni ihien o ku jenko d'e me, wẹ jenko d'e men'e 'ya. ²⁴Ifiri ẹ, m ri a gwa unu, unu me ekpere rio ihien owule, kweri ni ni unu e nwehenguo a, unu k'e nwonhen ẹ ²⁵Ogen owule i ri e me ekpere, gbaghari—omeni o nwon onye me i eje-ihien, keni Nedi i hun ri elu-igwee gbaghari i njo i." ²⁶[Kanị, omeni y'a gbaghari, Nedi i hun ri elu-igwee agbaghariokwo i njo i.]

A Ju Wẹ Jizosị Onye Zi E

(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷Ya wẹ nọ banhanzi Jerusalem.

Ebe Jesu jenko ijen ime Ulo-nso, ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi-isi ndi Ju nọ bia d'e kunrun ẹ. ²⁸Wẹ nọ ju a, si, "Elee iken k'i gi e me ihien ndini wẹ? Onye ye i ikenni?" ²⁹Jesu nọ za wẹ, si, "M jenko d'a ju unu ajuju ohu; unu za m ajuju hụ, a gwa m onu iken m gi ri e me ihien ndini wẹ: ³⁰Mirin-Chuku Jonu me, ọ gha elu-igwee bia ra ọ gha ẹka ihian bia? Za ni m'a?" ³¹Wẹ wẹ nọ tugbama iroro, si, "Kini kẹ enyi jenko d'e ku? Enyi si, 'Ọ gha elu-igwee, ẹka Osolobue, bia,' ọ jenko d'a si, 'Ki hain nwan unu gileni kweyeni Jonu?' ³²Kanị enyi asiko, 'Ọ gha ẹka ihian bia.'"

(Egun ri a tu wẹ makeni ihian ile marin ni Jonu wu onye-amuma nke-esi.)

³³'Ya wẹ nọ za Jesu, si, "Enyi a marin." Jesu nọ si wẹ, "Mme nwen nke agwakokwo unu iken m gi e me ihien ndini wẹ."

Isi Nke Mmẹbuo

Ilu Jesu Gi Ndi Wẹ Ye Ugbo Lefu Enya Ta

(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

12 Jesu nọ tama ni wẹ ilu, si, "Okẹnye ohu nwẹ ali vaini, hun o kẹhunme ugba, guzi olu wẹ nọ a pinpuha manya-vaini ye ime ẹ, tun ulo nche ime

ẹ, bu ya wu alị vainị che ẹka ndị siko d'a run n'a e-gbu-e-ke, ọ nọ jenme alị ihian. ² O ru oge vainị, ọ nọ zijen odibo ohu d'e kunrun ndị hu ugbo hu rị ẹka d'e wehe hun we keton'a. ³ We nọ kwondon onye hu o zijen, gbu e ili, gbama a ẹka chupu. ⁴ Okennyẹ hu nọ zijen ni we odibo ozo, we nọ ti e ihien isi, gbe ifenren ye e ihun. ⁵ O nọ zijenzi ozo, we nọ gbu e. Eriira ke we mezi ndi bu oda o zijenzi; e gbu we ndi hu ime we ili, gbu ndi hu ime we ozun.

⁶ Onye ohu suo hodụ o keleni zi: ezi nwa a. Omeguu, ọ nọ zijen ni we nwa a, si, 'We jenko d'a gbaye nwa m.' ⁷ Kanị ndi hu nọ si ibe we, 'Onyeni siko d'e weri uku e ile omeguu, bia ni ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e ẹka wuru nke enyi!' ⁸ 'Ya we nọ kwondon nwa a hu, gbu e, gha ime ugbo hu tupu a.'

⁹ 'Kị onu ro ni 'ya ke onye hu nwe ugbo hu jenko d'e me? O siko d'a bia d'e tikpo ndi hu, we alị-vaini hu ye ndi ozo.'

¹⁰ Unu e ke guntu e ime Ehuhuo-nso ni 'Omuma hu ndi ri a tun ulo ju a wuruole omuma gi ulo.'

¹¹ Di-nwonni-enyi 'ya me e, ihien a tu enya ro ebe enyi ri!''

¹² Makeni ndi-ndu ndi Ju a ghotaguo ni uwe k'o ta ni ilu hu, we te nọ cho ni we nwunrun a, kanị egun ndi ri ebahun anini we. We nọ la a to, gha ebahun pu.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Luk 20.27-40)

¹³ Ya ndi-ndu nọ zi ndi hu ime ndi Itu-Farisi le ndi itu Herodu d'a cho ihien ri Jesu onu, ni we gi e kwondon e. ¹⁴ We nọ bia d'e kunrun Jesu, si a, "Onye-nkuzi, enyi a maringho ni wu onye ezioku, ni y'a ra lee ihian enya ihun, y'a ra gbeyeni ihian, kama, y'a kuzi uzọ Osolobue k'o ri. Gwa enyi nwan, ọ hughọ mma ni enyi ku eze-kanị wu Siza ugwo-isi ra ọ ri mma?"

¹⁵ Ni enyi ku we ra enyi akule?" Kanị, Jesu a hunguo a ni we gi ero bia, ọ nọ

si we, "Kị hain unu gi e shini m onyan? Wehe ni ni m akpuru egho dinariosi, ni m lele e."

¹⁶ We nọ wehen'e akpuru ego dinariosi ohu. O nọ si we, "Isi le efan onye wu hunni?" We nọ si a, "Nke Siza ro."

¹⁷ Jizosi nọ si we, "We ni ihien Siza ye Siza, onu e we ihien Osolobue ye Osolobue." Ihien o za nọ tukemwe we enya.

Ajuju Banyeni Igha Onwun Lihi

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ O nwon ndi Itu-Sadusi bia d'e kunrun Jesu. Ndi Itu-Sadusi weri e ni ndi nwunni ara lihi. We nọ ju Jizosi utaa, si a, ¹⁹ "Onye-nkuzi, Mozizi ye enyi iwu, si, 'Omeni okennyẹ a nwunhun, lato nwunye e, bu o muni nwa, nwehe-ekennyẹ y'a luma nwunye nwehe e hu, keni o mudonni nwehe e nwunhunni umu.' ²⁰ O nwon umune ikennyẹ esa; onye ibuzo ime we a lu nwunye, o nwunhun bu o muni nwa. ²¹ Hun me we ebuo nọ luma okpoho hu, o nwunhunzi bu o muni nwa. Eriira ke hun me we eto jenzi. ²² We mmadu esa lugbari okpoho hu, nwunhunchanrin, bu a muni we nwa. Omeguu okpoho hu nọ nwunhun. ²³ Oge ndi nwunni jenko d'e gi lihi, onye k'o jenko d'a wu nwunye e, ebe o me ni we esa lugbari a?"

²⁴ Jesu nọ si we, "Unu a marin Ekukwo-nso, onu a marin iken Osolobue, ya hain unu gi e fie uzọ, ele 'ya? ²⁵ Oge ndi nwunni siko d'e gi lihi, aluko we di le nwunye, eyeko we we luru, we jenko d'a ri ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee. ²⁶ O me nke iweli ndi nwunni, unu e ke gun ime Ekukwo Mozizi, ebeku o nọ ku banyeni aku-ofia hu ri e nwun okun, ke Osolobue don si Mozizi, 'Mme wu Osolobue Ebrahim, Osolobue Aziki, ni Osolobue Jekopu?' ²⁷ Ya wu n'ọ wu Osolobue ndi ri ndun, ele nke ndi nwunhunni. Unu e fiechanringuo uzọ."

Iwu Kachanrın Mkpa

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Onye-nkuzi Iwu ohu nọ jenzunhan, nı ke we-we ri a do ndondo, hunzi ni Jesu za we ohunma, o nọ ju Jesu otaa, si, “Elee iwu kachanrın mkpa?”

²⁹ Jesu nọ za a, si, “Hun kachanrinni wu onwan: ‘Onu ndi Izrelu, gon ni ntin! Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, iya sọ wu Nna.’ ³⁰ ‘I jenko d’e gi obi i ile le enwen[‡] i ile le uche i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i.’ ³¹ Hun me e ebuo wu onwan: ‘Ihien ibe i sikọ d’a sọrirı i ke ihien enwen i don a sọ i.’ O nwonni iwu ozo ka ndini.”

³² Onye-nkuzi Iwu hu nọ si Jizosi, “Y’e kughọ ohunma onye-nkuzi. Ezie k’i ku ni Di-nwonni-enyi sọ wu Osolobue, ozo arı a, ³³ leni igi obi i ile le nghoha i ile le iken i ile nwe ihien-osusuo Osolobue le ini ihien ibe i a sọ i ke ihien enwen i don a sọ i kachanrın ejan ile we dun okun le ejan ndi ozo ile mkpa a ri.”

³⁴ Ogen Jizosi gi hun a n’o za ohunma, o nọ si onye-nkuzi Iwu hu, “Y’a nokunmeguo Alı-eze Osolobue.”

Ogen onwan gi meguu, o nwonzini onye egun ni ju Jesu ajuju.

Ajuju Banyeni Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Ogen Jesu gi ri ime Ulo-nsọ a kuzi, o nọ si, “Ki hain ndi-nkuzi Iwu gi e ku ni Kraisti wu nwa Defidi?” ³⁶ “Bu Defidi le enwen e ku oku ghahani Mmon-nsọ, si, ‘Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m; nodi ali eka-nni m, d’e ru mgbe m buguu ndi inenren i che okpuru uku i’

³⁷ Ebe o me ni Defidi le enwen e kpo a ‘Di-nwonni-m,’ nani k’o don nwan wuru nwa Defidi?”

Ihien o ri e ku hu a sọ igunrun hu usuo.

Jesu A Do We Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

³⁸ K’o don ri a kuzi, o si, “Kpachanpu ni enya banyeni ndi-nkuzi Iwu, o sọ we ni w’e yi ekwa tueni a ghahunme; o sọzi we ni we e kele we ekele pu-ichen ime afia; ³⁹ o sọ we ni w’a nodi isi-ocho ime ulo-ofufe, a nodi isi-ocho we gha e ri oriri. ⁴⁰ W’e gi ero e rigbu ikpoho di we nwun le ulo we, e gi ekpere sueni e kpume e. Ikpe-omuma we jenko d’a ka njo.”

Oyiye Ogbenye Di E Nwun Ye

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Jesu nọ nodi ali bu ihun zinme ebe w’e buche oyiye, e lee ke igunrun hu ri e buche eghe ime ebegu. Ndi idafin bu oda hu e buche eghe hini. ⁴² Ogbenye ohu di e nwun nọ bia d’e buche akpuru eghe kopa ebuo me ekere, ‘ya wu ikobo. ⁴³ Jizosi nọ kpo umu-azuun a, si we, “Ogbenye ni di e nwun buche kari ihian ile hun ri e buche ego ime ebe w’e buche oyiye. ⁴⁴ Makeni we ile gha ime hun bu oda we nwe ye, kanı ‘ya le enwen e, k’o mehan ogbenye, yechanrın ihien ile o nwon, ihien ile o nwon hun o gi bi.”

Isi Nke Mmeto

Jesu E Ku E Ni We Jenko D’e Tikpo Ulo-nsọ

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

13 Ogen Jizosi gi gha Ulo-nsọ puko, onye ohu ime umu-azuun a nọ si

a, “Onye-nkuzi, lee ihien omuma ndini hi-ogbe-o! Lee oken ulo ndini magbu enwen we mma-o!”

² Jesu no si a, “Y'a hun oken ulo ndini? O nwonna ogbe-omuma ohu hun siko d'a hoduo elu ibe e, we jenkọ d'a tu we ile ye alı.”

Nsongbu Le Ukpoko

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Ogen Jesu suo gi nodi ali elu Ugu Olivu hun ri nchetari ihun Ulo-nso, Pita, Jemisi, Jonu le Anduru no bia d'e kunrun e, ju a ajuju ebe 'ya le we suo ri a, si, ⁴ “Gwa enyi, elee ogen ke ihien ndini siko d'e me? Ki wu ahima w'e gi marin ni ihien ndini ile e d'e me?”

⁵ Jesu no gwama we, si, “Kpachanpukwo ni enya amangbe w'e dufie unu. ⁶ Ndi bu oda jenkọ d'e gi efan m bia, si, ‘Mme wu Kraisti, Onye Ahun Chuku Tume!’ We siko d'e gi e dufie ndi bu oda. ⁷ Ogen unu jenkọ d'e gi nu ukwere agha ri ichen-ichen le kari-kari agha ndi we risonme a lu, atukwole ni egun. Ihien ndini jenkọ d'e me bu njendeme ogen e ke ru.

⁸ Ali siko d'a luson ibe we, ali-eze ohu jenkọ d'a luson ali-eze ozo, ali-omahihie siko d'a ri ebe ri ichen-ichen; unwun siko d'a ri; kani, ihien ndini no ke ebe ime nolu memekpoho.”

Ukpoko

⁹ “O me nke onu le enwen unu, kpachanpu ni enya; makeni we jenkọ d'e wejen onu ogwa ri ichen-ichen; we siko d'e gbu unu ili ime ulo-ofufe^f ri ichen-ichen; onu jenkọ d'e wuzo ihun ndi-Govanọ ri a kini le ndi-nze make ufiri m—unu k'e gi e shia ni m eri ebe we ri.

¹⁰ We k'e bu uzọ zigbariguu ndi ali ile ozioma. ¹¹ Ogen we siko d'e gi nwunrun

unu, we onu si ogwa, ehuele ni uhue ihien unu jenkọ d'e ku, kale, ku ni ihien owule Osolobue jenkọ d'e ye unu ogen hu, makeni ele unu jenkọ d'e ku, kama, Mmon-nso siko d'e gi unu ku. ¹² Umune jenkọ d'e we umune we ye we gbu; ndi nedi jenkọ d'e we umu we ye we gbu; umu jenkọ d'a luson ndi muni we, me we gbu we. ¹³ Ize unu jenkọ d'a ban ihian ile make ufiri m. Kani onye hu din ndidi d'e ru njendeme ke Osolobue siko d'a zuopuha.”

Eje-uru Hu

(Danlu 9.27; Mat

24.15-28; Luk 21.20-24)

¹⁴ “Kani, ogen onu jenkọ d'e gi hun ‘Eje-uru ahun’ k'o wuzo ebe furuleni n'o ri (onye hun ri a gun ihienni 'ya ghoha a), ogen hu, ndi ri Judia we gbasikwo elu-ugu. ¹⁵ Onye hun ri elu ulo ehidangukwole banyemezi ime ulo n'o jenkọ d'e weri ihien owule. ¹⁶ Onye ri ugbo ek-inhenkwole d'e weri ekwa a. ¹⁷ O jenkọ d'a fu ndi ri ime le ndi pa nweka orun ogen hu! ¹⁸ E me ni ekpere amangbe o gha e me ogen oyi! ¹⁹ Makeni oken afunfun jenkọ d'a ri ogen hu—udi hun rituleni, gha ogen Osolobue gi ke uwa d'e ru ogenni; udi a arikozı. ²⁰ Omeni Di-nwonna-enyi e te beluanı ogen hu, o nwonna onye siko d'a seka wanahinni. Kani, o giguo ufiri ndi o hori, ndi nke e, belua ogen hu.”

²¹ “Ogen hu, onye si i, ‘Lee e, Kraisti ri ebeni!’ Mbu, ‘Lee e, o ri ebahun,’ ekw-erikwole ihien o ri e ku. ²² Ndi kpo enwen we Kraisti le ndi-amuma-ntu jenkọ d'a puha. We jenkọ d'a risonme orun-atumenya, ihien-ahima ri ichen-ichen keni we dufie ihian, keni we dufiede ndi Osolobue hori—omeni o te k'a ni we me. ²³ Kpachanpukwo ni nwan enya, n'a gwatoguo m unu!”

^f13:9 Iya wuzikwo ogwa obodo owule ogen ahun.

Obibija Jesu

(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)

²⁴“Ogen hu, ogen afunfun hu ghafegu, enya-anwun jenko d'a gba ishi, ifon etikozi, ²⁵kokise jenko d'a gha elu-igwere a danye ali, iken ri elu siko d'e zinzin. ²⁶Ogen hu ke ihian ile jenko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁷O jenko d'e zipu ndi mmon-ozu e jen ime uwa ile, d'e wegama ndi nke Osolobue ri ebe owule—gha ebe uwa ru d'e ru ebe elu-igwere ru.”

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi

(Mat 24.32-35; Luk 2.29-33)

²⁸“Gi ni osisi figi munrun ihien: Hun o gihu forima onu a marin ni udu-mirin e d'e bidon. ²⁹Erira k'o rizikwo, ogen unu e gi hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni Nwa nke Ihian a riguo ehun sue, o ruguo onumuzo. ³⁰Ezioku ke m ri a gwa onu, agboni a ghafeguko ihien ndini kebe mezu. ³¹Elu-igwee le uwa siko d'a ghafe, kanj ihien ndi m ku a ghafeko.”

O Nwonna Onye Marin Uhuohin Hu Mabu Ogen Hu

(Mat 24.36-44)

³²“Kanj, o nwonna onye marin uhuohin o jenko d'e me mabu ogen o jenko d'e gi me ime uhuohin ahun, ke ndi mmon-ozu ri elu-igwee ke Nwa; Chuku-Nedi suo marin. ³³Kpachanpu ni enya, munrun ni enya, makeni unu amarın ogen o jenko d'a wu. ³⁴Obibija Nwa nke Ihian jenko d'a ri ke ebe okennyeh ohu no jenko ali-ihian, o no bu ihien e che aka ndi idibo e, onye le orun a, onye le orun a; o no si onye-nche 'ya chemenche. ³⁵Ya wu, munrun ni nwan enya, makele onu amarın ogen nna nwe ulo e gi lua—ke ogen enyasi k'o gi lua-o, ke ime abali ro-o, ke okpa kwan ro-o, ke eki fonme ro-o—o nwonna

onye marinni. ³⁶Omeni o bia idenmizi, amangbe o hun unu ke onu ri a ranhin uran. ³⁷Ihien m ri a gwa unu ke m ri a gwa onye owule: munrun ni enya!”

Isi Nke Mmengo

E Rini We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jon 11.45-57)

14 Ogen o gi hoduo akpu-uhuhin ehuo ni Mmemme-Nghafe le Mmemme we gi e ri Bredi nwonleni yisti o gi a fu ru, ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho ke w'a don gi nzuzue nwunrun Jesu d'e gbu. ²We no si, “Enyi emekokwo a ogen Mmemme, amangbe isusu gha a ri.”

E Hukpu We Jesu Uden

(Mat 26.6-13; Jon 12.1-8)

³Ogen Jesu gi ri obodo Betani, iwe Sajmonu hun emu oti te ku, e ri ihien-oriri, okpoho ohu no buhe ogo alabasta uden e shin ohunma jun ime e; uden ahun nanran oda-oda—nadi ke we gi meme e. O no kuke ogo hu, hu uden hu kpu Jesu isi. ⁴Kanj ndi hu ime ndi ri ebahun no weme iwe, a si ibe we, “Ki we ri e wiwini udenni nanranni? ⁵Nke e rekarj we udenni ihien nokene egbo orun akp'ohin ogun-mmisen, we egbo e ye ndi igbennye.” We no koriamani okpoho hu oda-oda.

⁶Kanj, Jesu no si we, “Hapun'a! Ki unu ri e songbun'e? O feguo m ofufe ri mma. ⁷Onu le ndi igbennye ri ebeni ogen ile, unu nwe iken meni we ohunma ogen owule unu cho; kanj mme nwen esonko unu nodi ebeni ogen ile. ⁸Okpohoni a nwanguo iken e; o hukpuguo m udenni ehju n'o gi kwademe olili m, o gini d'e ru. ⁹Ezie, m ri a gwa unu ni ebe owule we siko d'e zi ozioma ime uwa, we jenko d'e ku ihienni o me, e gi e a nyanhan a.”

Judası E Kweri N'ọ We Jesu Ye We

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰Ya Judası nwa Iskarotı, onye ohu ime we mmebuo hu no jemma d'e kunrun ndi-isi nchu-egan keni o hun uzo re Jesu ye we. ¹¹Ogen we gi nu ihien o biani, efo no suo we usuo ohunma-ohunma; we no kwe e nkwa ni we jenkọ d'e ye e egho. 'Ya o no choma efe o k'e gi we Jesu ye we.

Jesu Le Umụ-azụun A E Ri Oriri-Nghafe

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14,
21-23; Jón 13.12-30)

¹²O ru uhuhin ibuzo Mmemme we gi e ri Bređi nwonleni yisti o gi a fu, uhuhin hu we gi e gbu ebulu Oriri-Nghafe, umu-azun Jesu no ju a, si, "Elebe k'i cho ni enyi kwademẹ hun y'a no ri Oriri-Nghafe?"

¹³'Ya Jesu no zi mmadu ebuo ime umu-azun a, si we, "Jen ni ime obodo hu, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun onu; sonmen'e. ¹⁴Si ni onye nwe ulo o jenkọ d'a banye, 'Onye-nkuzi si, "Elee hun wu mmughe m ahun me le umu-azun m siko d'a no ri Oriri-Nghafe?" ' ¹⁵O jenkọ d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hun we kwademegu o hunma, no ni ebegu kwademẹ ni enyi ihien ile."

¹⁶'Ya umu-azun hu no shi ime obodo hu, hun ihien ile ke Jesu don ku; we no kwademẹ ihien-oriri Nghafe.

¹⁷O ru ogen enyasi, Jesu le umu-azun a mmebuo no bia ebegu. ¹⁸Ogen we gi nodigu alı e ri ihien-oriri, Jesu no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenkọ d'e re m—onye mme le 'ya ri e ri ihien-oriri."

¹⁹Efo asuozini umu-azun a usuo; onye-onye hu a si a, "Elekwo mme! Mme ro?"

²⁰Jesu no za we, si, "Onye ohu ime onu mmebuo ro, onye hun mme le iya gba e suru bređi ime aferẹ ohu e ri. ²¹Eghe, Nwa nke ihian k'a la rike ke Ehuho-nsọ don ku; kanı nsongbu jenkọ d'a ri ni onye hun siko d'e we Nwa nke Ihian ye we! O te ka onye hu mma ni amuni w'a!"

Oriri-nsọ

(Mat 26.26-30; Luk
22.14-20; 1Kọ 11.23-25)

²²Ogen we gi ri e ri ihien-oriri ahun, Jesu no weri bređi, o goziguu a, o no bebe e, w'e ye umu-azun a, si, "Weri n'e, onwan wu ehı m."

²³'Ya o no weri ope, o yeguu Osolobue ekele, o no ye we ile 'ya. We ile no rarisonme. ²⁴O no si we, "Onwan wu edeke m, hun we gi ufiri ndi bu oda hupu; edeke m, hun we gi biye nkwerigbama ^{ss}Osolobue tumẹ egbata 'ya le ndi nke e. ²⁵M ri a gwa unu ezioku, arakozı m manya vainı d'e ru ogen m jenkọ d'a ra a nke ohun ime Ali-eze Osolobue." ²⁶We no bu ebu Mmemme-Nghafe; a buguu w'a, we no gha ebahun jemma Ugu Olivu.

Jesu E Ku E Ni Pita Jenko D'a Ghorı N'ọ Marin A

(Mat 26.31-35; Luk
22.31-34; Jón 13.36-38)

²⁷Jesu no si we, "Unu ile jenkọ d'a gba m to, makeni Ekukwo-nsọ si, 'M jenkọ d'e gbu onye-ndu atunrun, atunrun ile jenkọ d'a gbayiya!'

²⁸Kanı m ghaguo onwun lihi, m k'e bu ni unu uzo si Galili."

²⁹Pita no si a, "Anako m'i to! Osuon'a ni ndi ozọ ile a la i to!"

^{ss}14:24 *möbu*: nkwerigbama ohun

³⁰ Jesu nọ sị Pita, “Ezioku kẹ m rị a gwa i, nị tanni, ime abalini, okpa gini d'a kwan mgbe ebuo, i jenko d'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.”

³¹ Kani, Pita e kusi e iken, si, “O nwonni ogen m'e gi la i to, osuon'a ni mmẹ le 'yu siko d'a nwun!” Umụ-azuun ile hoduni nọ kuzikwo erira.

Jesu E Mę Ekpere Imę Geshemani

(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)

³² Ya wẹ nọ shi ebe w'a kpo Geshemani, Jesu nọ sị umu-azuun a, “Nodi ni ali ebeni, ni m jen d'e mę ekpere.” ³³ O nọ weri Pita le Jemisi le Jon jenne.

Ya obi nọ ferime e, obi eruzin'e ali. ³⁴ O nọ sị wẹ, “Obi e d'a gbawapu m—o d'e gbu m; nodi ni ebeni, unu a munrun enya.”

³⁵ O nọ jenzukazi, tuha enwen e ye ali, kpe ekpere, ni mbuni o jenko d'a ni mę, nke a napu w'a ogen afunfun hu. ³⁶ O nọ sị, “Baba, Baba Nedi m! O nwonni ihien i ghaleni a s'eka e mę; napu m mkpu afunfunni. Kani uche i mę, ele nke m.”

³⁷ Ogen o gi kin-azuun, o hun wẹ ke wẹ rị uran. O nọ sị Pita, “Saimonu, i rị uran? 'Ya wu y'a s'eka munrun enya mgbahunmę okuloku ohu?” ³⁸ O nọ sị wẹ, “Munrun ni enya; e mę ni ekpere, amamgbe onu a danban ime onwunwan; mmọ ihian a chogho, kani ndun guu ehü.”

³⁹ O nọ puzi d'e mę ekpere, e mezikwo ekpere ohu hu. ⁴⁰ O kinhenzi azuun ebe umu-azuun a rị, hunzi wẹ ke wẹ rị a ranhin—ezigbo uran gi wẹ, asani wẹ eka shiapu enya. Amarinzini wẹ ihien wẹ siko d'a si a.

⁴¹ O kinhenzi nke mgbe eto, o nọ sị wẹ, “Unu rikwo a ranhin, e zuru iken? O higu! Ogen e ruguo. Lee n'e, e we wẹ Nwa nke Ihian che eka ndi-njo. ⁴² Lih ni ni enyi jenne. Lee n'e, onye rị e reni m e ruguo ehü ebeni!”

A Nwunrun Wę Jesu

(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jon 18.3-12)

⁴³ Ozigbo hu, ke Jesu rikwo e ku oku hu, Judasi, onye ohu ime umu-azuun a nọ bia, 'ya le igunrun busonme ihien ogun—ke opia-agma, ke egbe. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi zihę wẹ. ⁴⁴ (Onye hun rị e ren'e wu Judasi gwa wẹ ihien wẹ siko d'e gi marin Jesu, si, “Onye hun m jenko d'e su onu, iya wu onye hu unu choko, nwunrun n'a, onu e kwonkenme e, duru e jenne.”) ⁴⁵ Ogen Judasi gi nwan bia, o nọ jennburu Jizosi, si a, “Onye-nkuzi!” O nọ su e onu. ⁴⁶ Ndi hu nọ kwondon Jesu, nwunrun a. ⁴⁷ Kani, onye ohu ime umu-azuun a ndi ahun turu ebegu nọ sepua opia-agma, banpu odibo Onye-isi nchu-ejan ntin. ⁴⁸ Jesu nọ sị wẹ, “Ki unu buhe ni opia-agma le egbe d'a nwunrun m—noke si m wu onye-ohin? ⁴⁹ M rị ime igunrun unu ime Ulo-nso uhuhin ile a kuzi, unu anwunrunni m. Kani ihien ndini rị e mę keni ihien Ehuhuo-nso ku hun uzu mezu.”

⁵⁰ Umu-azuun a ile nọ la a to, gbama oso. ⁵¹ Okorobia ohu, hun yihu ekwa line w'e yiye elu e suo, nọ sonme Jesu. Wẹ nọ dodon ekwa a, cho ni wẹ nwunrun a, ⁵² kani o nọ la ekwa a toni wẹ, gi oto gha ebahun gbapu.

E We Wę Jesu Jenni Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jon 18.13-14, 19-24)

⁵³ Wẹ nọ weri Jesu si iwe Onye-isi nchu-ejan. Ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ile nọ gbakikomę ebegu. ⁵⁴ Kani, Pita sonko Jizosi; egbata wẹ e teyezi ekere. O banye ezi ogwa Onye-isi nchu-ejan, o nọ son ndi-nche nodi ali nyanma okun. ⁵⁵ Ndi-isi nchu-ejan le Ndi-isi Nkikwama ile hu a cho ihien wẹ

k'e gi hangbu Jizosị enēn, keni wẹ gbu ẹ, kalẹ ahunnị wẹ — ⁵⁶ ọsụon'a nị ndị bu ọda e buokinọlẹ Jesu ọnu, oku wẹ adangbamani. ⁵⁷ 'Ya kẹ ndị hụ ime ndị rị ebẹhụ nọ lihi ọto, buokin Jesu ọnu, sị, ⁵⁸ "Enyi nụ k'o ku n'o jenkọ d'e tikpọ Ulo-nsoni wẹ gi ẹka tūn, gi akpu ụhụhụn ẹto tūn hūn wẹ ghaleni e gi ẹka a tūn." ⁵⁹ Kanị, erị wẹ a dangbamazikwoni.

⁶⁰ 'Ya kẹ Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nọ lihi ọto ihun wẹ ile, jụ Jesu nju, sị, "O nwonnị ihien y'e ku banyeni ihienni ile wẹ rị e ku nị iya kẹ i me?"

⁶¹ Kanị Jesu a gba nkintin, ọ shiarini ihien ọwule. Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nozi jụ a, sị, "Iyụ wụ Kraistị, Nwa Onyẹ Hụ Rìchanrìn mma?"

⁶² Jesu nọ sị, "Mmẹ rọ; ọnu jenkọ d'a hụndẹ Nwa nke Ihjan ebe ọ nođi alị azuun ẹka-nni Osolobue, Onyẹ ahun lken ile wụ nke ẹ, hūnzị a k'o gi orukpu gha elu-igwee lala!"

⁶³ 'Ya Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nọ tika ẹkwa 'ya lẹ enwen ẹ wụ Onyẹ-isi nchụ-ẹjan, sị, "Kị enyi rizi a chonị ọsheri ozo?! ⁶⁴ Unu a nuguo aruni o ku. Kị wụ uche unu?" Wẹ ile nọ sị nị ikpe-onwun a maguo a.

⁶⁵ Ndi hụ ime wẹ nọ juma eson kpu Jesu, e kpumẹ wẹ enya, fian a ihien, sị a, "Bu amuma!" Ndi-nche nozi weri ẹ, gbu ẹ ili.

Pita A Ghorị N'ọ Marịn Jizosị

(*Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jon 18.15-18, 25-27*)

⁶⁶ Kẹ Pita rị ibe alị ime ezi-ogwa hụ, okpoho ohu ime ndi idibo Onyẹ-isi nchụ-ẹjan nọ bja ebẹhụ. ⁶⁷ Ogen o gi hūn Pita ebe ọ rị a nyan okun, o bu enya tuma a, sị a, "Iyụ lẹ Jizosị onyẹ Nazaretị hụ wizikwo."

⁶⁸ Kanị Pita nọ ghorị, sị, "Amarinde m ihien i rị e ku, aghotanị m ihien i rị e ku." Ọ nọ pu ebẹhụ, si ọnu-mgbon. 'Ya kẹ ọkpa nọ kwan.

⁶⁹ Okpoho odibo hụ a hūnzị a ebahun, ọ nọ gwama ndi wuzo ebẹhụ, sị, "Onyeni wụ onyẹ ohu ime wẹ!" ⁷⁰ Kanị Pita a ghorizi.

O tebe, ndi turu ebahun nozi sị Pita, "Ezioku-ezioku, i wụ onyẹ ohu ime wẹ, makeni i wụ onyẹ Galili."

⁷¹ Kanị, Pita nọ buma enwen ẹ ọnu, kundẹ Osolobue, sị, "A marin m okennyeni ọnu rị e ku oku ẹ."

⁷² Ozigbo, ọkpa nọ kwan nke mgbe ebụo, ya Pita nọ nyanhan oku Jesu gwa a; nị "Ọkpa gini d'a kwan mgbe ebụo, i jenkọ d'a ghorị mgbe ẹto nị y'a marin m." 'Ya ndun nọ guu a, ọ nọ kwan ezigbo ẹkwan.

Isi Nke Mmisen

E Weri Wẹ Jesu Jenni Paileti

(*Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jon 18.28-38*)

15 Hūn eki gihu fon, ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi lẹ ndi-nkuzi Iwu lẹ ndi ile rị Ndi-isi Nkikwama nọ zu, tugbama iroro ihien wẹ sikọ d'e me. Wẹ nọ ken Jesu egbun, duru ẹ pu, wẹ ẹ ye Paileti, hūn wụ Govano rị a kidon ni ndi Rom. ² Paileti nọ jụ a, sị, "Iyụ wụ Eze ndi Ju?" Jesu nọ za, sị, "Iyụ ku ẹ."

³ Ndi-isi nchụ-ẹjan nọ kusonmẹ ihien bu ọda wẹ sị nị 'ya k'o me. ⁴ Paileti nọ juzi a, sị, "O nwonnị ihien y'a za? Lee ihien ndini ile wẹ rị e ku nị iya k'i me."

⁵ Jesu ekuzini ihien ọwule, nke wụ nị ọ tu Paileti enya.

A Ma Wẹ Jesu Ikpe-onwun

(*Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jon 18.39—19.16*)

⁶ Ogen Mmemme-Nghafe ọwule, Paileti a gha ime ulo-ngan e wepuha nị wẹ onyẹ ohu ọwule wẹ cho. ⁷ Mmemme-Nghafeni, o nwon okennyeni ohu w'a kpọ Barabasị hūn rị ime ngan,

iyā lẹ ndị rị a lụsọn ndị-ọkiki; ndị ahun ya lẹ wẹ rị ime ngan gbu ọchụ oge isusu. ⁸Ya kẹ igunrun hụ nọ nwan bịa d'a rịọ Paileti n'o mę ni wẹ k'o don e mę mbụ, ⁹Paileti nọ jü wẹ, si, "Unu a choghọ nị m hapu nị unu Eze ndi Ju?" ¹⁰(Paileti jü wẹ erira makeni o maringuo nị enya-ufu kẹ ndi-isi nchụ-ejan gi we Jesu ye e.)

¹¹Ndi-isi nchụ-ejan nọ si igunrun hụ gwa a n'o wepuha nị wẹ Barabasi hün nkẹ o gi wepuha Jizosi. ¹²Paileti nọ jü wẹ, si, "Kị onu cho nwan nị m gi okenyeni unu a kpọ 'Eze ndi Ju' mę?"

¹³Wẹ nọ yi oro, za, si, "Kpogbu e!"

¹⁴Paileti nọ jü wẹ, si, "Kị hain? Elee njọ k'o mę?"

Kani, wẹ nọ yikenmede oro, si, "Kpogbu e!"

¹⁵Makeni Paileti cho n'o mę ihien siko d'a sọo igunrun hụ usuo, o nọ hapu Barabasi yeni we; o fianguu Jesu mkpinsi, o nọ w'e ye ndi jenkọ d'a kpogbun'e.

Ndi-agma A Kpa Jesu Ye Emu

(Mat 27.27-31; Jon 19.2-3)

¹⁶Ya ndi-agma rị okpuru Paileti nọ weri Jesu si ezi-ogwa Paileti; wẹ nọ kpogbama itu-agma wẹ. ¹⁷Wẹ nọ yime e ewuru nanranni e nwun ufie-roni, ufie-roni*; wẹ nọ gi ogun kpa n'a okpu-eze, bu e che e isi. ¹⁸'Ya wẹ nọ keleme e, a si, "Eze ndi Ju, isi i che!" ¹⁹A fian w'a mkpinsi isi, jukpu e eson; e gbuni w'e oseku, e liyen'e aka. ²⁰A kpaguu w'a ye emu, wẹ nọ yipu a efe popu hụ, yimezi e nke e. 'Ya wẹ nọ weri e d'a kpogbu.

A Kpoma Wẹ Jesu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jon 19.17-27)

²¹E ru wẹ uzo, wẹ nọ hün okennyehu w'a kpọ Saimonu, ebe o gha ali ofia lala ime obodo. Ndi-agma hụ nọ wa a ye e olu

n'o buru obe ahun wẹ jenkọ d'e gi kpogbu Jesu. (Saimonu wu nedi Alezanda lẹ Rufosi, onye ali Sairini k'o wu). ²²Wẹ nọ we Jesu si ebe w'a kpọ Gogota, hün wu "Ebe Okpokom'isi." ²³Ebehu kẹ wẹ nọ ye e manya wẹ gwogbama 'ya lẹ ihien e lu ilu w'a kpọ Maa n'o ra, kani Jizosi aran'a. ²⁴'Ya wẹ nọ kpoma a enu obe. Wẹ nọ kebe ekwa a, tū nkpo keni wẹ marin hün onye-onye jenkọ d'e weri.

²⁵Okuloku itenei utuntun kẹ wẹ gi kpoma a elu-obe. ²⁶Ihien wẹ deye elu obe nị iya kẹ wẹ gi ma a ikpe wu "Eze ndi Ju." ²⁷Wẹ kpoma Jizosi lẹ ndi ohin ebuo elu-obe ichen-ichen; onye ohu rị elu obe rị aka-ihien Jizosi, hün-ebọ rị elu-obe rị aka-ekpen e, ²⁸[keni ihien Ekukwo-nsọ ku hün uzo mezu—makeni Ehuho-nsọ si, "Wẹ gun a yeni ndi a dan iwu."] ²⁹Ndi ghafekoni hụ e finfin isi, a kpari e, a si, "Ha! Ele i si n'i jenkọ d'e tikpo Ulonso, gi akpu-uhuhin eto tundonzi e?! ³⁰Zuopuha nwan enwen i! Gha nwan elu obe hụ hidan."

³¹Ndi-isi nchụ-ejan lẹ ndi-nkuzi Iwu huzi a kpa a e ye emu ime igunrun wẹ, a si ibe wẹ, "O zuopuha ndi ozo, kani o sani aka zuopuha enwen e! ³²Onye nwen si n'o wu Kraisti, Eze ndi Izrelu, 'ya gha nwan elu obe hidan, keni enyi hün, kweri!"

Ndi ohin ebuo hụ wẹ kpoma wẹ lẹ iya huzikwo a kpari e.

Jizosi A Nwunhun

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jon 19.28-30)

³³O ru oge enya-anwun gi a rị isi, ali hụ ile nọ gba ishi d'e ru okuloku eto efina hụ. ³⁴Oge ihien nọke okuloku eto gi kụ, Jesu nọ gi oken olu yi oro, si, "Elo! Elo!! Lama Sabakitani?!" hün wu "Osolobue m! Osolobue m!! Kị hain i gi gbakito m azun?!"

* 15:17 ewuru ndi nze lẹ ndi-idafin

³⁵Ndi hü ime ndi wuzo ebəhu a nu ihien o ku, we no si, “Gon ni ntin, o ri a hi Elaija!” ³⁶Onye ohu ime we no gba oso, weri eru suru manya ru-uka, fa a ye onunu mkpinsin, ye e ra, si, “Cheri ni, ni enyi lele ke Elaija jenko d'a bia d'e wetu e enu obe!”

³⁷Ya Jesu no gizi oken olu yikenme oro, kwonbepu.

³⁸Ekwá we gi gbónbepu Ebehu-kachanrin-nso ime Ulo-nso no bawapu ebuo gha elu d'e ru ali. ³⁹Oki-agma hun wuzo ihun e ebəhu a hun ke Jesu don nwun, o no si, “Ezioku-ezioku, onyeni wu Nwa Osolobue.”

⁴⁰O nwonghozi ikpoho ndi hu ri a gha ebe teni e lee ile; ndi hu ime we wu: Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi hun-nta le Josisi†. ⁴¹Ikpoho ndini wu ndi e son Jesu, e yen'e eka, e jenn'e ozi ogen o gi ri Galili. Ikpoho ndi ozọ bu oda son e bia Jerusalem rizikwo ebahun.

E Li We Jesu

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jon 19.38-42)

⁴²O ru enyasi Uhuohin hu, ebe o meni Uhuohin-nkwademe ro, 'ya wu ohi gbama Uhuohin Izu-iken e ru, ⁴³'ya Josefú onye obodo Arimatia no jen d'e kunrun Paileti. Josefú wu onye we marin amarin ime Ndi-isi Nkikwama. O rizikwo ndi ri e che obibia Ali-eze Osolobue. O no wepu egun enya, buru Paileti, si a ye e ehú Jesu. ⁴⁴Ogen Paileti gi nu ni Jesu a nwunole, o tu a enya. O no kpo oki-agma hu, ju a k'o teguo Jesu nwun. ⁴⁵Ogen o gi nuguu ihien oki-agma hu za, o no si Josefú jen d'e buru ehú hu. ⁴⁶Josefú no nonrin ekwa line, butu ehú Jesu elu obe, gi ekwa hu fuma a, bu e che ime ili we gu rike okporo ye ime omuma

zeni ke we e me. 'Ya o no gi omuma hi ogbe nukin onu ili hu. ⁴⁷Meri onye Mag'dala le Meri nne Josisi‡ ri ebahun e lee ile, we no hun ebe we buto ehú Jesu.

Isi Nke Mmisin

Jesu A Gha Onwun Lih

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jon 20.1-10)

16Ogen Uhuohin Izu-iken gi ghafeguu, Meri onye Mag'dala le Salomi le Meri nne Jemisi no nonrin ihien ndi e shin ohunma kení we jen d'e gi e te ehú Jesu. ²Uzo-utuntun uhuhohin ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhuhohin Sonde), ogen anwun gi wama, we no jenme ili Jesu. ³Ogen we gi jenko, we hu a ju ibe we, si, “Onye jenko d'e nupu ni enyi omuma ri onu ili?” ⁴Ogen we gi ru ebəhu, lee enya, we no hun a ni e nupuguo we omuma hu higbu enwen e ogbe. ⁵Ya we no banye ime ili hu, we no hun okorobia yi ekwa ochan tueru ali k'o nodi ali eka-nni, o no tu we enya.

⁶Okennyé hu no si we, “Atule ni egun; onu ri a cho Jesu onye Nazareti, hun we kpogbu. O lihiguo! O rizi ebeni. Lee ni ebe we te buto a! ⁷Jen ni nwan d'e zi umu-azuun a le Pita ni 'O buruguo ni unu uzo shi Galili; ebəhu ke unu siko d'a no hun a—k'o don gwa onu.”

⁸Ya we no gha ili hu puha, gbama oso, makele o tu we enya, tu we egun. O nwonni onye we gwa ihien owule uzo make ni egun ri a tu we.

[We no be ni Pita le ndi 'ya le we wi ihien ndini nke-nke. Omeguu, Jesu le enwen e no zipu umu-azuun a, we gha owuwa-enya-anwun ru ndidan enya-anwun, we d'e zi ozi nzuopuha-

†15:40 Josefú

‡15:47 Josefú

itebite, ozi hu ri nsọ, ri ndun jenrin ejen. Isee.

**Meri Onye Mag'dala A Hun Jesu
Ogen O Gi Ghaguu Onwun Lihi**

(Mat 28.9-10; Jon 20.11-18)

⁹ Uz'utuntun uhuhin ibuzo ime izu-uka (hun w'a kpo uhuhin-uka tanni), ogen Jesu gi ghaguu onwun lihi, o no bu'zo nwonpuha ebe Meri onye Mag'dala ri—Meri onye Mag'dala hun o gha ime e chupu eje-mmọn esa. ¹⁰ O no jenme d'a gwa ibe e ndi we ile wi e son Jesu, ebe we ile sukuru, a kwan ekwan. ¹¹ Kani, ogen we gi nu k'o ku ni Jizosi rizi ndun, n'o hunguo a, egini w'e don.

**Jesu E Nwonpuha Ebe Umụ-azụun
A Ebuo Jenko Emausu Ri**

(Luk 24.13-35)

¹² Onwan e meguu, 'ya ke Jesu no gi udi ozo nwonpuha ebe umu-azun a ebuo jenko ali-ofia ri. ¹³ We no kin-azun d'a gwa umu-azun a ndi hoduni, kani egizikwoni w'a don.

**Jesu E Nwonpuha Ebe Umụ-azụun
A Mmanai Ahun Ri**

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

¹⁴ Omegu, Jesu no nwonpuha ebe umu-azun a mmanai ahun ri e ri ihien-

oriri. O no jugbo we make obi-ebu we le obi we zeni, makegi egini we ihien ndi hunn'a n'o ghaguu onwun lihi gwa we don. ¹⁵ O no ye we iwu, si, "Ghagbame ni uwa ile d'e zi ihian ile ozioma. ¹⁶ Onye owule hun kwerini, e me we e mirin-Chuku, jenko d'e nwe nzuopuha; kale, onye owule hun kwerileni, ikpe jenko d'a ma a. ¹⁷ Ahima ndini siko d'e son ndi kwerini: we siko d'e gi efan m chupu eje-mmọn; we jenko d'a su asusu ndi ozo ri ichen-ichen we marinleni; ¹⁸ we k'a saeka gi eka buru agwo; we ri nshi, o nwonni ihien o jenko d'e me we; we jenko d'e bu eka kwasị ndi emu ri a ku, a dinhin we."

E We We Jesu Si Elu-igwee

(Luk 24.50-53; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

¹⁹ Ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu gi gwaguu umu-azun a oku ndini, Osolobue no we e si elu-igwee d'a nodi ali eka-nni Osolobue. ²⁰ Ya umu-azun a no jenme d'e zi ozioma ebe ile, Di-nwonni-enyi no noyen we, e gi orun-atumenya o gi ri e son e a ghosi ni ozi we wu ezioku.]

Ozioma Jesu Kristi Rike Ke

Luku

Don De E

Isi Nke Mbụ

Ihiyen We De Ni Ekwkwonị

1 Tiofilosị Ikpen ile rị nị, ndị bu ọda a lili maguọ depuha ihien ndi hun me ime igunrun enyi; ² we de we hu ke ndi ahun gi enya we hun ihien ndini we gha isi mbidon le ndi zisonme ozi hu don gwa enyi. ³ Ya wu, makeni a kpachanpuogo m enya lebancharin ihien ndini ile enya gha mbidon lala, e roguo m'a ni o hugho mma ni mme nwen nke gi usonron-usonron deni k'o don mesonme, ⁴ keni o hun uzo we i enya ni ihien we kuzi i wu ezioku.

Mmon-ozì E Wehe Ozi Ni We K'a Mu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵ Ogen Herodu gi wu eze Judia, o nwon onye nchu-ejan ohu w'a kpo Zekaraya. Ke we don han ndi nchu-ejan, itu Abija k'o ri. Elizabeti nwunye e wuzikwo onye ebon Eronu ke ya. ⁶ We ebuo wu ndi ezi-omume enya Osolobue; enwon we nkoriani—w'e donmecharin iwu le odinali ile ri ofufe hun Di-nwonni-enyi tumesonme. ⁷ Kanị amuni we nwa, makele Elizabeti wu agan, bu we ebuo a kaguo egedi.

⁸ Uhuohin ohu, Zekaraya ri ime Ulo-nso a run orun nchu-ejan a, ogen ndi itu e gi ri orun. ⁹ Ke omenalị ndi nchu-ejan don ri, iya ke mkpo we tu hanrin hun siko d'a banye Ebehu-ri-nso ime Ulo-nso Di-nwonni-enyi d'a kpo nsensi okun. ¹⁰ K'o ri a kpo nsensi hu okun, ndi hu ile bia d'e fe ofufe hu ihun-ezi, e me ekpere. ¹¹ Ya ke mmon-ozì Di-nwonni-enyi no nwonpuha ni Zekaraya

ime ebahun; mmon-ozì hu wuzo azuun eka-ihien ukpo w'a no a kpo nsensi okun. ¹² Ogen Zekaraya gi hun a, ehụ no mama a nni oda-oda, egun no tuma a. ¹³ Mmon-ozì hu no si a, “Atule egun Zekaraya! Osolobue a nuguo ekpere i: Elizabeti nwunye i jenko d'a mun'i okenye! I siko d'a kpo a Jonu. ¹⁴ Unu jenko d'a ghoghoda; efo siko d'a suo onu usuo oda-oda; ndi bu oda jenko d'a ghoghoni omumu a, ¹⁵ makeni o jenko d'a wu oken ihian enya Di-nwonni-enyi. O rakokwo manya owule mobu manya zeni. We gini d'a mu a, Mmon-nso siko d'a gha ebe o ri efo nne e jun ime e. ¹⁶ O jenko d'e me ndi Izrelu bu oda gbetu d'e kunrun Di-nwonni-enyi wu Osolobue we. ¹⁷ O siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo ken'o kwan'a uzo; o jenko d'e gi agungun le iken onye-amuma wu Elaija me e—keni o me obi ndi nedi gbetu si ebe umu we ri, me ndi nupu-isi gbetu d'e romo iroro ndi ezi-omume, iroro ndi marin ihien—gi e kwademe ndi alini make obibia Di-nwonni-enyi.”

¹⁸ Zekaraya no si mmon-ozì hu, “Nani m'e don marin ni onwan siko d'e me? A kaguo m egedi, nwunye m a kaguozì egedi.” ¹⁹ Mmon-ozì hu no shiri a, si, “Mme wu Gebrelu hun e wuzo ihun Osolobue. Iya zi m d'a gwa i oku, zi i ozio-manì. ²⁰ Ebe o me nwan ni y'e gini ihien ndi hu m ku don, ihien ndi hu hun jenko d'e mezu ogen e ru, i jenko d'a wu odin: 'ya sakozì eka ku oku d'e ru uhuhin ihien m ku jenko d'e me.”

²¹ Ogen ihieni gi ri e me, ndi ahun hu e che Zekaraya, a si, “K'o biehanzini enina ime Ebahun-ri-nso?” ²² Ogen o gi puha, o sani eka gwa we oku, 'ya we no marin n'o hunole ohun ime Ebahun-ri-nso—makeni o to e gi eka a gwa we oku, o sazi eka ku oku.

²³ Ogen orun a a guu, o no lama iwe e. ²⁴ Omegu, Elizabeti nwunye e no turu ime. Elizabeti aghanì ime ulo pu

orogbo ifon isen. ²⁵ O si, “Di-nwonna-
enyi e meke ni m ebe o no gi enya ri mma
lee m, wepu uya ile m ri a hun ebe ndi
nke m ri!”

Mmon-ozì E Wehe Ozi Omumu Jizosi

²⁶ Ogen efo-ime Elizabeti gi ri ifon isin,
Osolobue no zi mmon-ozì ahun w'a kpo
Gebrelu jen obodo ohu me ekerere w'a kpo
Nazareti hun ri Galili; ²⁷ o zi e d'e kun-
run nwa-agbo ohu keleni marin oken-
nye. Efan nwa-agbo hu wu Meri. Nwa-
agbo ahun le okenye ohu w'a kpo
Josefu kwerigbama ni we jenkò d'a lu;
Josefu wu onye ikpun-ulo eze, ikpun-ulo
Defidi. ²⁸ Mmon-ozì hu no bia d'e kun-
run Meri, si a, “Darù! Onye Chuku gozi
agozi! Chuku noyeni i anoyeni.”

²⁹ Oku mmon-ozì hu gwa Meri anizini
obi ru Meri ali kaka; o hu a ju enwen e
ke elee udi ekele wu onwan. ³⁰ Mmon-
ozì hu no si a, “Atule egun. Osolobue e
meguo ni ohunma. ³¹ I k'a tu ime, wu
okenye; i jenkò d'a kpo a Jizosi/Jesu.
³² O k'a wu oken ihian; we jenkò d'a
kpo a Nwa Onye Hu Kacharinni. Di-
nwonna-enyi wu Osolobue jenkò d'e ye
e ukpo nedi-e-kani wu Defidi; ³³ o k'a ki
Izrelu, ikpun-ulo Jekopu, jenin ejen; ali-
eze e aguko!”

³⁴ Meri no si mmon-ozì hu, “Nani k'o
don me—bu m'e ke marin okenye?”

³⁵ Mmon-ozì hu no si a, “Mmon-nso
jenkò d'a biakwasì i; iken Onye Hu
Kacharinni jenkò d'e kpume i. Ya wu,
nwa i jenkò d'a mu k'a ri nso—we k'a
kpo a Nwa Osolobue. ³⁶ Ozosi, Elizabeti
nwene i a turuguo ime—ebeni o kaguu
egedi! Efo-ime ri a nwan ifon isin—onye
nwene we te si n'o wu agan! ³⁷ Makeni, o
nwonna ihien Osolobue ghaleni a saeka
e me!”

³⁸ Ya Meri no si, “Iyaa; odibo Di-
nwonna-enyi ke m wu—'ya ri ni m k'i don
ku!” 'Ya mmon-ozì hu no la a to, pu.

Meri E Jen D'a Hun Elizabeti

³⁹ Omeguu, 'ya Meri no kwademe
ozigbo-ozigbo jenne obodo ohu hun ri
oke ali Judia. ⁴⁰ O ru ebehu, o no banye
iwe Zekaraya, kele Elizabeti. ⁴¹ Ogen El-
izabeti gi nu ekele Meri, nwa ri a efo
no tusi elu. 'Ya Mmon-nso o gbajun
Elizabeti. ⁴² Ya Elizabeti no gi oken olu
dobepu oro, si, “Iyu ke we kacharin a
gozi ime ikpoho ile; nwa i siko d'a mu wu
onye we gozi agozi! ⁴³ Nani ke ihien oma
han enina don me m, ni nne Di-nwonna-
m bia d'a hun m? ⁴⁴ Makeni, hun m gihu
nu k'i kele, nwa ri m efo no gi ighoghò
tusi elu! ⁴⁵ Ngozi ri ni okpoho hu hun
kweri ni oku hun Di-nwonna-enyi gwa a
jenko d'e mezu!”

Ebu Meri Gi Ja Osolobue mma

⁴⁶ Meri no si,
“Obi m ri a ja Di-nwonna-enyi mma;
⁴⁷ mmon m ri a ghoghò ime Onye-
nzuopuha m wu Osolobue,
⁴⁸ makeni o giguo enya ri mma lee m —
mme, hun wu odibo e mmakalaka!
Ezioku-ezioku, gha nwan kiken e jen,
agbo ile siko d'a gha a kpo m onye we
gozi agozi,
⁴⁹ makeni Onye Hu Nwon Iken e meole
ni m oken ihien ri ichen-ichen;
efan a rizikwo nso!

⁵⁰ O mesonme ni ndi hun e humen'e isi
omiken —
gha agbo d'e ru agbo.

⁵¹ O tinpuguo aka a, kpa iken,
kponyiya ndi mpache le ihien we ri e ro.

⁵² O wetuguo ndi-nze uku elu ukpo we,
bushi ndi nwonleni ihien we wu enu.

⁵³ O giguo ihien ri mma yejun onye egun
ri a gun efo,
gbama odafin aka, chupu a.

⁵⁴ O yegunì odibo e wu Izrelu aka;
o nyanhanguo omiken ya le enwen e wu
Osolobue.

⁵⁵ O nyanhanguo a

k'o don kwe ndi nedi enyi kanj nkwa —
k'o don kwe Ebrahim le ebon a ile nkwa
jenrin ejen!”

⁵⁶ Ya Meri no son Elizabeti nodi ihien
rike orogbo ifon eto, o no lakin iwe e.

Omumu Jonu Hun E Me Mirin-Chuku

⁵⁷ O ru ogen Elizabeti k'e gi mu, o no
mu okenye. ⁵⁸ Ndi bikunmen'e le ndi
nke we no nu ni Di-nwonni-enyi e meguo
n'a oken omiken, we no son e ghoghoh.
⁵⁹ Nke akpu-uhuhohin esato, we no bia
d'a kwa nwata hu ugun; we te k'a gun
a Zekaraya noke nedi e, ⁶⁰ kale nne e no
si, “Mba-o! We jenko d'a kpo a Jonu.”
⁶¹ We no si a, “O nwonni onye nke unu
hun a za efan hu!” ⁶² We no gi eka ju
nedi e efan we siko d'a kpo a. ⁶³ O no si
we y'e omuma hun w'a kaye ihien, 'ya
o no de, “Efan a wu Jonu.” O no tu we
ile enya! ⁶⁴ Idumuzi, onu a no shiapu, ire
e a topu, o no kume oku, jama Osolobue
mma. ⁶⁵ Egun no tuma ndi ile bikunmeni
we; ndi ihian hu e ku oku ihien ndini eg-
ber'e oke Judia ile. ⁶⁶ Onye owule nun'a
hu e ro e, a si, “Kinj ke nwanj jenko
d'a wu?” We ri a ju enina makeni eka
Di-nwonni-enyi ri ime ndun a ezioku-
ezioku.

Amuma Zekaraya Bu

⁶⁷ Mmon-nso no jun ime nedi e wu
Zekaraya, 'ya o no bu amumanj:

⁶⁸ “Ojija-mma ya ri ni Di-nwonni-enyi
wu Osolobue Izrelu!

Makeni o bialole d'e yeni ndi nke e eka,
o gbapuhaguo we.

⁶⁹ O wepuhagunj enyi Mpin,
Oken Onye-nzuopuha, hun jenko d'a
zuopuha enyi —

onye ikpun-ul'o odibo e wu Defidi.

⁷⁰ O meguu a k'o don ku e edei,
ghahanj ndi-amuma nso a,

⁷¹ n'o jenko d'a zuopuha enyi eka ndi
ihenren enyi ile

le ndi iwe enyi ri e we;

⁷² n'o siko d'e meni ndi nedi enyi kanj
omiken

nyanhan nkwerigbama nso a —

⁷³ nyanhan efan a,

hun o kunni nedi enyi kanj wu Ebrahim
ogen o gi kwe e nkwa —

⁷⁴ n'o siko d'a gbapuha enyi eka ndi ihen-
ren enyi,

amangbe egun ghazi a tu enyi enyi gha
e fe e,

⁷⁵ kama, enyi e gi iri-nso le ime-ihien o
cho

e fe e,

ogologo ndun enyi ile.”

⁷⁶ “Nke iyu wu nwa,

we jenko d'a kpo i

onye-amuma nke Onye Hu Kachanrinj;
i siko d'e buru ni Di-nwonni-enyi uzo,

keni i hun uzo kwa n'a uzo a;

⁷⁷ i jenko d'e me ndi nke e marin

ke w'a don nwonhen nzuopuha
ghahanj inwonhen mgbaghari njo we.

⁷⁸ Onwan jenko d'e me

make efoma le omiken Osolobue enyi,

hun o jenko d'e gi me ukpe nzuopuha
nwunmeni enyi,

⁷⁹ me e gha elu-igwee nwunmeni

ndi hun ri ime ishi le ime onyinyon-
onwun;

du uku enyi

ye uzo udon.”

⁸⁰ Nwata hu wu Jonu e sue, wuru onye
zeni ime mmon; o no biri atu d'e ru
uhuhohin hu o puha d'a runma orun a
id'enya ndi Izrelu ile.

Isi Nke Ebuo

Omumu Jizosi

(Mat 1.18-25)

2 Ogen hu, eze-kanj w'a kpo Siza Ogos-
tusu no ye iwu, si we detuchanrin
efan ihian ile ri uwa—ebe ile ri okpuru
okiki ndi Rom. ² (Onwan wu nke ibuzo
we detu efan ihian ile; ogen Kwirinosi gi

wu Govano ri a ki ali Siria ke we gi detu efanni.)³ Onye owule hu e jen obodo e d'e deye efan.

⁴Ya Josefu no gha obodo Nazareti ri Galili si obodo Betulehem hun ri Judia, obodo we no mu Defidi—makeni ikpunulo Defidi k'o gha puha.⁵ Iya le Meri hun we ebuo kwerigbama ni we jenko d'a lu wi jen d'e deye efan. Meri ri ime ogen hu.⁶ Ebe we ri Betulehem, ogen Meri k'e gi mu nwa hu e ru, ime no memee e.⁷ O no mu nwa ibuzo a, mu a okennyee, gi ekwa we gi a pa nwa fuma a, bu e dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri—makeni uzo aria hun we siko d'a nodi ime ulo ndijen a nodi.

Ozi Ndi Mmon-ozu Wehe Ni Ndi-ndu Anu Ahun

⁸Uhinhin hu, o nwe ndi e du anu ri ofia egerere ahun, e lepu anu we enya.⁹ Mmon-ozu Di-nwonni-enyi no nwonpuha ebe we ri, ogho Di-nwonni-enyi no nwunhunme we leke ukpe. 'Ya egun no tuma we.¹⁰ Kani mmon-ozu hu no si we, "Atule ni egun! M bia d'e zi onu ozi oma hun siko d'e weheni ihian ile eregede ighogho."¹¹ A muguo ni we unu Onyenzuopuha tanni ime obodo Defidi; iya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, hun wu Di-nwonni-enyi!¹² Onwan ke unu jenko d'e gi marin a: unu jenko d'a hun nwa we gi ekwa fuma, bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri."

¹³Idenmizi, igunrun ndi mmon-ozu elu-igwee no fopuha che ni mmon-ozu hu, a ja Chuku mma, a si,¹⁴ "Ogho 'ya ri ni Osolobue ebegu kacharin elu ejen; udon 'ya ri ni ndi ri ime uwa, ndi o ri e meni ohunma!"

¹⁵Mgbe ndi mmon-ozu hu gi laguwe we to, si elu-igwee, ndi-ndu anu hu no si ibe we, "Ni enyi jenu Betulehem d'a hun ihieni meni, hun Di-nwonni-enyi gwa enyi."¹⁶ We no jenne ozigbo-ozigbo. We

no hun Meri le Josefu le nwa ahun we bu dine ime ihien anu gi e ri ihien-oriri.¹⁷ Ogen ndi hu a zun anu gi hun Jesu, we no gwa we ihien mmon-ozu hu gwa we banyeni nwa hu.¹⁸ Ihien ndi hu e du anu ku no tu ndi ile nun'a enya.¹⁹ Kani Meri e bucharin ihien ndini ile to ime obi e, e ro we.

²⁰Ndi hu e du anu no lama, e tuchan Osolobue, a ja a mma, makeni ihien ile we nu le ihien ile we hun richarin ke mmon-ozu hu don gwa we.

A Gun We Jizosi Efan

²¹Nke akpu-uhuhin esato, ogen we jenko d'e gi kwa nwata hu ugun no ru, we no gun a Jesu/Jizosi, efan hu mmon-ozu hu ye e ni nne e d'a tu ime e.

A Papuha We Jizosi Ime Ulo-nsu

²²O ru ogen Josefu le Meri e gi me Mmemme Idon-nsu rike ke Iwu Mozizi don ku, 'ya we no weri nwa hu shi Jerusalem keni we papuhani Di-nwonni-enyi 'ya,²³ (ke we don de e ime Iwu Di-nwonni-enyi, ni, "We siko d'e wepuha ni Di-nwonni-enyi nwa-okennyee ibuzo owule we mu").²⁴ We no chu ejan ke we don de e ime Iwu Di-nwonni-enyi, ebegu Iwu no si, "Nduru ebuo mobu umu oluikuku ebuo."

²⁵Ogen hu, o nwon okennyee ohu w'a kpo Simionu hun bi Jerusalem. Onye e me ihien Osolobue cho k'o wu; o gi obi e ile e fe Osolobue, e che ni Osolobue zuopuha ndi Izrelu. Mmon-nsu noyen e anoyeni.²⁶ Mmon-nsu me e marin n'o nwunko d'e ru n'o hun Kraisti, Onye Hu Di-nwonni-enyi Tume.²⁷ Mmon-nsu no duru Simionu si ime Ulo-nsu. Ogen ndi mu nwa hu wu Jizosi gi wehe e d'e me n'e ihien Iwu cho,²⁸ Simionu no pari nwa hu, ja Osolobue mma, si,²⁹ "Di-nwonni-enyi, i ri nwan a si odibo i ya gi udon lama, noke ke i don ku;

³⁰ makele e gigo m enya m hun
nzuopuha i,

³¹ hun i kwademe id'enya ndi ali ile ri
ichen-ichen:

³² Ukpe hun jenkō d'a ghoṣi ndi ali ndi
ozo uche i,

ukpe hun jenkō d'e wehe ni ndi nke i wu
ndi Izrelu ogho.”

³³ Ihien ndi hu we ku banyeni nwata
hu no tu nedi e le nne e wu Josefu le
Meri enya. ³⁴ Ya Simionu no gozi we; ya
o no si nne e wu Meri, “Gon ntin, we
tume nwatanu no wuru onye we siko d'e
gi budan ndi bu oda ime Izrelu, gizikwo
a busi ndi bu oda elu ime Izrelu.”

“O siko d'a wu ahima, hun gha eka
Osolobue bia, hun ndi ihian jenkō d'a
luson, ³⁵ keni ihien ndi bu oda ri e
ro hun uzō puha ifon—ihien ufu jenkō
d'e zupuzi iyu nwen obi rike opia-agma
make ufiri nwatanu.”

³⁶ O nwon onye-amuma ohu wu
okpoho, hun w'a kpō Ana^f, nwa
Fanuelu, onye ikpun-ulo Asha ro; o
kaguo egedi; di e a nwunhuguo—ahua
esa suo ke iya le di e bi ni di e d'a
nwunhun. ³⁷ O ri nwan nwa ahua eno
kwasi ogun-enō. A ra gha Ulo-nso pu, o
hu e fe Osolobue ukinkin le efinnai, e
bu onu, e me ekpere. ³⁸ Ogen ohu hu
k'o gi puhazikwo, ye Osolobue ekele,
kume oku nwa hu keni ndi ile ri e che
ni Osolobue gba puha Jerusalem nu.

A Lakin We Nazareti

³⁹ Ogen Josefu le Meri gi meguu ihien
ile Iwu Di-nwonni-enyi cho, we no lakin
obodo we bi wu Nazareti hun ri ime
Galili. ⁴⁰ Nwata ahun e sue, ka ehū,
marin ihien oda-oda, ewere Osolobue hu
e son e.

Ihien Jesu Me Ime Ulo-nso K'ọ Ri Nwata

⁴¹ Ahua ile ke ndi mu Jizosi gi e
jen Jerusalem d'e me Mmemme-Nghafe.

⁴² Ogen Jesu gi ri nwa ahua mmebuo, we
no jenzi mmemme hu ke we don e jen
mbu. ⁴³ Ogen mmemme gi guguu, we no
lama, kani nwata hu wu Jesu no dinu
Jerusalem bu ndi mun'a a marin.

⁴⁴ We ri e ro n'ọ ri ime igunrun ihian
hu we ile gba lakō, we noleni cho a d'e
ru ni e jempu we ijen akpu-uhuhin ohu
gbe-gbe-gbe—ya we no nwan choma a
ebe ndi nke we le ndi owu we ri. ⁴⁵ a
cho be w'e, ahunni w'a, ya we no kin-
azuun, si Jerusalem d'a cho a. ⁴⁶ Hun me
akpu-uhuhin eto ke we gi hun a ime
Ulo-nso, ebe o nodiye ni ndi-nkuzi, e gon
we ntin, a ju we otaa. ⁴⁷ Nghota a le aziza
a atukenne ndi ile ri e gon e ntin enya.
⁴⁸ Ogen ndi mun'a gi hun a, ndun a guu
we; nne e no si a, “Nwa m, ki meni enyi
ihienni? Mme le nedi i hu a gbaka-obi, a
cho i.”

⁴⁹ O no si we, “Ki unu chomazi ni m?
Unu amarin ni m jenkō d'a riri iwe^s
Nedi m?” ⁵⁰ Kani aghotanu we ihien o za
we. ⁵¹ Ya Jesu no sonme we, we ile no
lashi Nazareti. O hu e humeni we isi; nne
e a nacharin ihien ndini ile to ime obi e.
⁵² Jesu hu e sue, a ka ehū, a marinwaye
ihien; ihien e hu a suo ke Osolobue ke
ihian.

Isi Nke Eto

Ozi Jonu Hun E Me Mirin-Chuku Zi

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jon 1.1-28)

3 Hun me e ahua mmisen ime okiki
eze-kani w'a kpō Siza Taiberias,
ogen hu Pontus' Paileti gi wu Govano

^f2:36 *Griki*: Hana

^s2:49 *mōbu*: orun

rì a kị Judia—we kebe Izreḷu lẹ alì ndì nọkunmẹ n'ẹ ụzọ enọ ogen hụ: Herọdu hụ a kị Galili; Filipu nwene ẹ hụ a kị Ituria lẹ Trakonitisi; Lisaniasi hụ a kị Abileni. ²Anasi lẹ Kayafasi wụ ndi-isi nchụ-ẹjan. Ogen hụ ke oku Osolobue gi biani Jonu nwa Zekaraya ime atu. ³Ya o nọ ghaghambachanrin egbere Iyi Jodani, a ma okwa—a si we bia d'e me mirin-Chuku, gi ẹ ghoṣi n'e roghariguo we—keni Osolobue hun ụzọ gbaghari we njo. ⁴Erira ke we don de ẹ ime ehuhuo Azaya onye-amuma, ni,

“Olu onye ohu rì a han ime atu,
a si,

‘Kwa ni ni Di-nwonni-enyi ụzọ;
memẹ ni ụzọ a n'o zinrin.

⁵We jenkọ d'e hukin odanmgbugbu ile,
mẹ ugu lẹ oke ile henrinsonmẹ ali-
aradan;

we jenkọ d'e me ụzọ-ngirigọ ile zinpu,
mẹ ụzọ-mkpoke ile rienpu —

⁶ihian ile a hun nzuopuha Osolobue!”

⁷Ya Jonu no rì a gwa igunrun ndi hụ rì a bia d'e kunrunn'e n'o me we mirin-Chuku oku, a si, “Igunrun eju-alì! Onye si unu gba ni iwe lẹ onuma Osolobue lalani oso?! ⁸Mikwo ni nwan mkpuru hun jenkọ d'a ghoṣi ni unu e roghariguo! Aghakwole ni a si enwen unu, ‘Ebrahim wu nedi enyi nu!’ Makeni, ezioku ke m rì a gwakwo unu, Osolobue siko d'a saeka gi omuma ndini memesonme ni Ebrahim umu. ⁹Anyun a riguoḷe nwan ukun-osisi, e che: osisi owule mileni mkpuru rì mma, e gbutu w'e, tu a ye ime okun.”

¹⁰Igunrun ndi ahun hụ a si a, “Kini ke enyi siko d'e me nwan?” ¹¹O no si we, “Onye owule nwon ewuru ebuo jenkọ d'e weriri ohu ye onye nwonlani; onye owule nwon ihien-oriri siko d'e mezikwo erira.” ¹²Ndi a na ugwo-isi hun biazikwo d'e me mirin-Chuku no ju a, si, “Onye-nkuzi, kini ke enyi jenkọ d'e me?” ¹³O no si we, “Anakarile ni ihien we si unu na.” ¹⁴Ndi-agma no biazikwo d'a ju a, si,

“Enyi nwen? Kini ke enyi jenkọ d'e me?”
O no si we, “Aghazile ni e gi eka-iken a narin ihian ego; ebuokinzile ni ihian onu; ni ni ugwo-orun unu e jun unu efo.”

¹⁵Makeni we rì a tikenme enya Kraisti, Onye-nzuopuha Hụ Osolobue Tume, hun o kwe nkwa n'o jenkọ d'e zihẹ, lezi makeni we rì a ju enwen we ke Jonu ro, ¹⁶Jonu no si we, “M gi mirin mmaka e me unu mirin-Chuku, kani onye kani m lala: efurudeni m onye jenkọ d'a topu eriri akpukpo-uku a! O siko d'e gi Mmon-nso lẹ okun me unu mirin-Chuku.

¹⁷O gi ihien o gi a fuchan oka: o jenkọ d'a fuchanchanrin oka ile rì ebe o no a kuko oka, kpou akpuru a ye ebe o kponto oka, kpoukikome efifia kpouye ime okun hun we ghaleni e tinyun.”

¹⁸Jonu gizi oku ndunmodun bu oda risonme ichen-ichen zi we ozioma.

¹⁹Jonu no jugbo eze wu Herodu makeni o jen d'a luma Herodias wu nwunye nwene ẹ lezi make eje-ihien ndi ozo bu oda Herodu me. ²⁰Ya Herodu no mede hun ka njo ghahani ikpokin Jonu ye ulo-ngan.

E Me We Jizosi Mirin-Chuku

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹Ogen we gi rì e me ihian ile mirin-Chuku, we nozi me Jizosi. E megwu w'a 'ya, ebe o rì e me ekpere, elu-igwee no kpupu, ²²Mmon-nso no gi udi nduru hidan, bekwasi a. Olu no gha elu-igwee si, “Iyu wu ezi Nwa m; ihien i a suoka m.”

Ndi Mu Jizosi

(Mat 1.1-17)

²³Jizosi rì ihien rike nwa ahua iri-kwasi-ogun k'o bidon orun a. We weri Jizosi noke nwa Josefụ.

Josefu wu nwa Heli,

²⁴Heli wu nwa Matitai,

Matitai wu nwa Livai,

Livai wu nwa Meki,

Meki wu nwa Janai,
 Janai wu nwa Josefu,
²⁵ Josefu wu nwa Matatiasị,
 Matatiasị wu nwa Emosi,
 Emosi wu nwa Nahum,
 Nahum wu nwa Es'li,
 Es'li wu nwa Nagai,
²⁶ Nagai wu nwa Maati,
 Maati wu nwa Matatiasị,
 Matatiasị wu nwa Semei,
 Semei wu nwa Joseki,
 Joseki wu nwa Joda,
²⁷ Joda wu nwa Johanani,
 Johanani wu nwa Resa,
 Resa wu nwa Zerubabelu,
 Zerubabelu wu nwa Shiatelu,
 Shiatelu wu nwa Neri,
²⁸ Neri wu nwa Meki,
 Meki wu nwa Adi,
 Adi wu nwa Kosam,
 Kosam wu nwa Emadam,
 Emadam wu nwa Eh,
²⁹ Eh wu nwa Joshua,
 Joshua wu nwa Elieza,
 Elieza wu nwa Jorim,
 Jorim wu nwa Matitati,
 Matitati wu nwa Livai,
³⁰ Livai wu nwa Simionu,
 Simionu wu nwa Juda,
 Juda wu nwa Josefu,
 Josefu wu nwa Jonam,
 Jonam wu nwa Eliakin,
³¹ Eliakin wu nwa Melia,
 Melia wu nwa Mena,
 Mena wu nwa Matata,
 Matata wu nwa Natani,
 Natani wu nwa Defidi,
³² Defidi wu nwa Jese,
 Jese wu nwa Obedi,
 Obedi wu nwa Buzai,
 Buzai wu nwa Salumonu,
 Salumonu wu nwa Nashonu,
³³ Nashonu wu nwa Aminadabu,
 Aminadabu wu nwa Adimini,

Adimini wu nwa Ani,
 Ani wu nwa Hezronu,
 Hezronu wu nwa Perezị,
 Perezị wu nwa Juda,
³⁴ Juda wu nwa Jekopu,
 Jekopu wu nwa Aziki,
 Aziki wu nwa Ebrahim,
 Ebrahim wu nwa Tera,
 Tera wu nwa Nahu.
³⁵ Nahu wu nwa Serugu,
 Serugu wu nwa Reu,
 Reu wu nwa Pelegi,
 Pelegi wu nwa Eba,
 Eba wu nwa Shela,
³⁶ Shela wu nwa [Kainani],
 [Kainani] wu nwa Afasadi,
 Afasadi wu nwa Shem,
 Shem wu nwa Nua,
 Nua wu nwa Lameki,
³⁷ Lameki wu nwa Metusela,
 Metusela wu nwa Enoku,
 Enoku wu nwa Jaredi,
 Jaredi wu nwa Mahalalelu,
 Mahalalelu wu nwa Kenan **,
³⁸ Kenan wu nwa Enosi,
 Enosi wu nwa Seti,
 Seti wu nwa Adam,
 Adam wu nwa Osolobue.

Isi Nke Eno

Onwunwan Ekwensu Nwan Jesu

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

4 'Ya Jesu no gha Iyi Jodani lua. Mmon-nso jun ime e; Mmon-nso no duhunmeme e ime atu, ² Ekwensu no nwan a ebeku orogbo akp'ohin ogunnai. O rini ihien owule ogen hu ile. Mgbe akp'ohin ogunnai ahun gi zuguu, egun hu a gun a oda-oda. ³ Ekwensu no si a, "Owule i wu Nwa Osolobue, si omumani henrin ogbe bredi." ⁴ Jesu no si a, "E

** 3:37 *mobu*: Kainani (onu-Hibru)

deguo w'a ime Ekukwo-nso ni, 'Ihian ara gi ihien-oriri suo a ri ndun. ††'"

⁵Ya ke Ekwensu no we si ebe jen elu, gi njube-nya ohu ghosichanrin a ali-eze ile ri elu-owa; ⁶si a, "M jenko d'e ye i iken we ile le ogho we, makeni e buguo we uwe ile che m aka—onye suni m ke m'e ye." ⁷Ya wu, i ke ni m nwan isi ali, ihien ndini ile jenko d'e me nke i."

⁸Jesu no si a, "Ekukwo-nso si, 'Ke ni Dinwonna-nyeni wu Osolobue i isi-ali; fe iya suo!'"

⁹Ya ke Ekwensu no weri Jesu si Jerusalem, bu e che mkp'onunụ Ulo-nso, si a, "Omeni i wu Nwa Osolobue, gha ebeni tuha enwen i ye ali. ¹⁰Makeni, e deguo w'a ime Ehuho-nso, si, 'O siko d'a si ndi mmon-ozu e chem e i; ¹¹we jenko d'a pari i, amamgbe y'a kpogburu omuma.'"

¹²Kani, Jesu no si a, "Ehuho-nso si, 'Anwankwole Di-nwonna-nyeni wu Chuku i.'"

¹³Ekwensu a nwanchanringu Jesu, 'ya o no la a to, e che oghere ozo.

Jizosi E Bidon Orun A Ime Galili

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴Ya ke Jizosi no kinhen Galili. Iken Mmon-nso jun ime e. Efan a no kpogbari obodo ile ri eghere hu. ¹⁵O no kuzime ime ulo-ofufe ndi risonme ebahun, onye owule hu a ja a mma.

A Ju We Jizosi Ime Nazareti, Ali O No Sue

(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)

¹⁶Ya Jesu no si Nazareti, ebe o no sue; o ru Uhuohin Izu-iken, o no jen ulo-ofufe k'o don e jen mbu. O no lihi oto n'o gun Ekukwo-nso, ¹⁷we no ye ehuhuo Azaya onye-amuma. O fifipu a, *makeni ekukwo w'a fifima afifima ro*; o no chorị ebegu we deye ni

¹⁸"Mmon Di-nwonna-nyeni nokwasị m anokwasị, makeni o tumeguo m d'e zi ndi igbennye ozioma.

O ziguo m

d'a si ndi ri ime egbun weri enwen we, si ndi enya-ishi hunma uzo;

mme d'a gbapuha ndi we ri a biangbu;

¹⁹mme d'a ma okwa ni ahua hu e ruole hun Di-nwonna-nyeni e gi meni ndi nke e ohunma."

²⁰Jesu no fifimazi ehuhuo hu, we e ye onye e donme ne; 'ya o no nodi ali. Ihian ile ri ime ulo-ofufe e bu enya tuma a, ²¹o no gwama we, si, "Ebeni we gun ime Ekukwo-nso e mezuguo tanni ke unu don ri a nu a."

²²We ile hu e ku oku e ohunma, oku oma ndi hu ri a gha a onu a puha a tu we enya. We no si, "Onyeni ele nwa Josefu?" ²³O no si we, "A maringuo m ni unu siko d'a tuni m iluni: 'Dibie, zuo nwan enwen i!' 'Ihien ndi hun nyeni nu ni 'ya k'i me ime Kapanom, mezi e nwan ime obodo i.'"

²⁴"M ri a gwa unu ezioku, w'a ra nabanhan onye-amuma ime obodo e: ²⁵kani, ni m gwa unu ezioku rin'a: ezioku ro ni ikpoho di we nwun bu oda ime ali Izrelu ogen Elaija, ogen ahun mirin gileni zue orogbo ahua eto le ifon isin, oken unwun no mugbame ali ile, ²⁶kani o nwonna hun Osolobue zi Elaija d'e kunrun; o na we ile to, zi e jen ali ozo—obodo Zarefati hun ri ali Sidonu—d'e kunrun okpoho di e nwun ri ebegu.

²⁷Ndi-oti ri ali Izrelu ogen Elaija onye-amuma buzikwo oda; kale o nwonna hun o zuo; o na we ile to, zuo Nemani onye ali Siria—onye ali ozo."

²⁸Ogen ndi ri ime ulo-ofufe hu gi nu ihieni, iwe no weme we. ²⁹A fulihi we, nupu Jesu ime obodo hu, we si mkpenren oke hu obodo we ri. We te cho ni we

gha elu ebahun kwantu e, ³⁰ kanị Jesu nọ jenghafa etintinnaị igunrun ahun, jenme nke e.

**Jizosị A Zuọ Okennyẹ
Eje-mmọn Rị Imẹ Ɛ**

(Mak 1.21-28)

³¹ 'Ya Jesu nọ si obodo w'a kpo Kapanom, hun rị Galili. O nọ kuzimẹ wẹ Ụhọhọin Izu-ikẹn; ³² nkuzi e nọ tų wẹ ẹnya, makeni o ku lekẹ onye oku rị eka. ³³ Okennyẹ ohu eje-mmọn rị imẹ e rị imẹ ụlo-ofufe hụ; o nọ yi oken oro, si, ³⁴ "Euu! Hapụ ẹnị ye, Jesu onye Nazareti?! I bia d'e tikpo ẹnị? A maringhọ m onye i wụ: yụ wụ Onye-nso Osolobue!"

³⁵ Kanị, Jesu nọ jugbo eje-mmọn hụ, si a, "Gba nkintin! Gha imẹ e pụha!" Eje-mmọn hụ nọ bu okennyẹ hụ gbe alị id'anya wẹ ile, o nọ gha imẹ e pụ, kanị o run'a ehụ.

³⁶ O tų ndị hụ ile ẹnya, wẹ hụ a si ibe wẹ, "Kị wụ onwan? O nwẹ ikẹn hun o gi a gwa eje-mmọn oku rike onye oku rị eka, wẹ hụ a pụha" ³⁷ Oku Jesu nọ kpoğ-bari egbere hụ ile.

**Jizosị A Zuọ Ogo Pita
Lẹ Ndị Ozo Bu Oda**

(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)

³⁸ Jizosị nọ gha imẹ ụlo-ofufe hụ pụ, si iwe Saimonu. Oken ehụ-okun rị e nwun nne nwunye Saimonu; wẹ nọ juma Jizosị nani w'e m'e. ³⁹ Ozigbo, Jizosị nọ jemburu e, wuzo ebẹhụ, jugbo ehụ-okun hụ, ehụ-okun hụ nọ hapu a. O nọ lihi oto ozigbo, lemẹ wẹ obia.

⁴⁰ Ogen anwun gi roma, ndi ile nwon ndi emu ichen-ichen rị a kụ nọ we wẹ jenni Jizosị, o nọ bu eka kwasị onye-onye, zuochanrin wẹ ile. ⁴¹ Eje-mmọn huzi a gha imẹ ndi bu oda wẹ risonme

ime wẹ a pụ, e yi oro, a si, "Iyụ wụ Nwa Osolobue!" Kanị, Jizosị hụ a jugbo eje-mmọn ndi hụ—o nini wẹ ku oku, makeni a maringho wẹ ni 'ya wụ Kraisti, Onye Hụ Osolobue Tume.

Jesu E Zisonme Ozioma

(Mak 1.35-39)

⁴² Ogen eki gi fon, Jesu nọ gha ime obodo hụ pụ, si ebe ihian bileni, kanị igunrun ahun hụ a cho a. Ogen wẹ gi hun a, wẹ nọ cho ni wẹ gbondon e make o gha a la wẹ to. ⁴³ Kanị o nọ si wẹ, "M siko d'e ziriri ozioma Alị-eze Osolobue ime obodo ndi ozo, makeni 'ya ke Osolobue zihenị m.'" ⁴⁴ Eri a k'o gi jensonme, e ku oku-Chuku ime ụlo-ofufe ndi risonme ime Judia.††

Isi Nke Isen

Umụ-azuun Ibuo Jesu Kpo

(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)

5 Ụhọhọin ohu, Jesu turu mkpenren "Ohimin" Genesareti^{¶¶}, igunrun ihian hụ a fufa a, keni wẹ nụ oku-Osolobue. ² O hun ugbo-mirin ebuo wẹ limeto mkpenren mirin ebahun—ndi gi wẹ e gbu azun nato wẹ d'a su oga wẹ. ³ Jesu nọ banye ohu ime wẹ hun wụ nke Saimonu, o nọ si a gha mkpenren ebẹhụ nyanshi ihun ekere. Ya Jesu nọ nodi alị ime ugbo hụ, gha ebẹhụ kuzimẹ igunrun hụ.

⁴ Ogen o gi kuguu, o nọ si Saimonu, "Nyanshi ugbo ebe mirin nọ mi, ni unu tyesonme oga unu, keni unu nwun azun." ⁵ Saimonu nọ si a, "Di-okpa, ẹnị nọ ebeni eki e we fon, ẹnị anwunni ihien-anaị. Kanị, ebe o me ni i si ẹnị tuye, m jenkọ d'a tuye oga ndi hụ." ⁶ Wẹ nọ tyesonme oga wẹ: wẹ nọ nwun azun

††4:44 alị ndi Ju

¶¶5:1 Efanni ke w'a kpozị "Ohimin" Galili

bu ọda, nke wu ni oga we e te tikama. ⁷Ya we no fe ibe we ri ime ugbo hun-ebho eka we bia d'e yeni we eka. A bia we, 'ya we no kpon azun kponjun ime ugbo ebho hu, nke wu ni e te rubanma we ime mirin. ⁸Ogen Saiyonu wu Pita gi hun ihien meni, o no gbuni Jesu osokpu, si, "Gha ebe m ri pu, Di-nwonni-enyi, ni m wu onye njo!" ⁹O ku erira make ni o tu ya le ndi 'ya le we wi enya ni we gbu azun buhan oda erira. ¹⁰Erira k'o rizi umu Zebedi wu Jemisi le Jonu, ndi hun we le Saiyonu gba a run.

Ya Jesu no si Saiyonu, "Atule egun; gha kiken ni jenme, ihian k'i siko d'a gha a kaha rike azun." ¹¹A dokpunchaguu we ugbo we mkpenren mirin, 'ya we no la ihien ile to, sonme Jesu.

Jesu A Zuọ Onye-oti

(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)

¹²Ogen Jesu gi ri obodo ohu, okennye ohu oti fukpo ehule ile ri obodo hu. Ogen o gi hun Jesu, o no dan ali, rroma a, si, "Di-nwonni-enyi, mbuni y'a chogho, i jenko d'a s'eka zuo m, a ri m ochan!" ¹³Jesu no tinpu eka, metu a, si a, "A chogho m, ri ochan!" Orja hu no gha ehule okennyehu pu ozigbo. ¹⁴Jesu no si a, "Agwakwole onye owule; ka jen d'e kunrun onye nchu-ejan ozigbo, n'o lele i, y'a chuejan ahun Mozizi si onye dinginguu oti k'a chu, gi e ghosi ihian ile ni y'a dinginguo." ¹⁵Kani, oku Jesu no kpokaride k'o kpoan mbu; igunrun bu oda hu e ruhe ni we gon e ntin le ni o zuo we emu we. ¹⁶Kani o ru, o si ebe ihian bileni d'e me ekpere.

Jizosi A Zuọ Onye-orọ

(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)

¹⁷Uhuohin ohu, ogen Jesu gi ri a kuzi, ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu hun gha umu-ali ile risonme Galili le Judia bia le ndi gha Jerusalem bia ri ebegu. Iken Di-nwonni-enyi wu Osolobue hu a hun Jesu

jenko d'e gi gwo orja. ¹⁸Ogen ahun hura, ikennyehu gi ute bula okennyehu oro kinmin no bia; we hu a nwan ni we bubanhan a ime ulo hu d'e bu e to ihun Jesu, ¹⁹kani, ahunni we uzo bubanhan a make ni igunrun hu jun ebegu. 'Ya we no nyinrin elu ulo hu, be oghe ye okpukpu e, gha ebahun do 'ya le ute e ye etintinnai igunrun hu ihun Jesu.

²⁰Ogen Jesu gi hun okukwe we, o no si okennyehu hu, "Owu m, a gbaghariguo we i njo i." ²¹Ya ndi-nkuzi Iwu hu le ndi Itu-Farisi no juma ibe we, si, "Onye wu hunni ri e ku aru?! Onye a saeka a gbaghari njo wezuka Osolobue suo?!" ²²Jesu a maringuo ihien ri we obi, 'ya o no si we, "Ki hain unu gi e ro udi ironi?" ²³Elee hun ka nfe okuku: i si, 'A gbaghariguo we i njo i' ra i si, 'Lihio oto ni jenme ijen?'" ²⁴"M jenko nwan d'a ghosi unu ni Nwa nke Ihian nwe iken o gi a gbaghari njo ime uwa." 'Ya o no si okennyehu hu oro kinmin, "M si i nihi oto, heri ute i ni lama!"

²⁵Okennyehu hu no nihi oto ozigbo—id'anya we ile ri ebahun, weri ute hu o te gi dine, jari Chuku mma, lama. ²⁶O no tu we ile enya oda-oda, we no ja Osolobue mma. O tuka we egun; we hu a si, "Enyi a hunole ihien enyi huntulen tanni!"

Jizosi A Kpo Onye Ugwo-isi W'a Kpo Livai (Matu)

(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)

²⁷Onwan e meguu, Jizosi no pu; 'ya o no hun onye w'a kpo Livai, hun a na ni ndi Rom ri a kini ugwo-isi, ebe o nodi ali ime odu we n'a na ugwo-isi. Jizosi no si a, "Sonme m." ²⁸Livai no lihi oto, nato ihien ile, sonme e.

²⁹'Ya ke Livai no gi ifiri Jizosi kpo oriri hi-ogbe iwe e; igunrun ndi Ugwo-isi le ndi oro huzi teburu ebegu e du we e ri ihien-oriri. ³⁰Ndi Itu-Farisi le ndi-nkuzi Iwu we hun ri itu ndi Farisi no son umu-

azuun Jizosì kpeme, a sị, “Kì hain unu gi e du ndi Ugwo-isi le ndi-njo e ri, a ra?”³¹ Jizosì no shiari we, sị, “Ndi ri iken ara cho dibie, ndi emu ri a ku suo, uwe wu ndi a cho dibie.”³² Ele ndi ezi-omume ke m bia d'a kpo ni we roghari, kanì ndi-njo.”

Ajuju Banyeni Ibu-onu

(Mat 9.14-17; Mak 2.18-21)

³³ Ya we no si Jesu, “Umụ-azuun Jonu e bu onu mbu-le-ebọ, e me ekpere, umu-azuun ndi Itu-Farisi e mezikwo erira; kanì umu-azuun i e ri, a ra.”

³⁴ Jesu no shiari we, sị, “Unu asako eka me ndi bia oriri agbamekukwo bu onu ebe we le okennyè ri a gba ehuhuo ri. Ni unu sa eka? ³⁵ Ogen w'e gi wepu okennyè hun ri a gba ekukwo lala, we jenkọ d'e bu onu ogen hu.”

³⁶ Jizosì nozi tuni we iluni: “O nwonni onye hun a dokari ekwa ohun a kwakin nke akan. O m'e, nke ohun hu e tikapu; mpekele nke ohun hu efurukode nke akan. ³⁷ O nwonni onye e gi ihien-manyà akan a gbaye manyà ohun. Makeni, o m'e, manyà ohun hu siko d'a gbawa ihien-manyà hu, manyà hu a kwanhu, ihien-manyà hu a la iwi. ³⁸ Ya wu, gba manyà ohun ye ime ihien-manyà ohun! ³⁹ O nwonni onye a raguu manyà akan hun a cho nke ohun; makeni o jenkọ d'a sị, ‘Nke akan hu mma.’”

Isi Nke Isin

Ajuju Banyeni Uhuohin Izu-iken

(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)

6 Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ghako ime ugbo oka-witi, umu-azuun a no ghorima mkpuru oka-witi, e gi eka a fuchanpu, e ri. ² Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no juma we, sị, “Kì unu ri e meni ihien Iwu sị we e mele Uhuohin Izu-iken?”³ Jesu no shiari we, sị, “Unu e ke guntu

ihien Defidi me ogen egun gi ri a gun 'ya le ndi 'ya le we wi? ⁴ O banye ime ulo Osolobue, weri bredi-nso hu w'e bupuhani Osolobue, ri e—yezi ndi 'ya le we wi, bu Iwu sị onye owule erile bredi hu mmani ndi nchu-ejan suo.”⁵ Ya Jesu nozi sị we, “Nwa nke Ihian ke oku Uhuohin Izu-iken ri eka.”

Jesu A Zuo Onye Eka Nwunhun

(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ O ru Uhuohin Izu-iken ozo, Jizosì no banye ime ulo-ofufe ohu, kuzime. Okennyè ohu eka-nni nwunhun ri ebegu. ⁷ Ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi hu a cho ihien we k'a sị Jesu me; we hu e ke e nke keni we hun omeni o siko d'a gwọ oria Uhuohin Izu-iken, ni we gi e ma a ikpe. ⁸ Kanì Jizosì a maringuo ihien we ri e ro. O no si okennyè hu, “Lihì oto ni bia ihun ebeni d'e turu.” Okennyè hu no lihì oto, shi ebahun d'e wuzo. ⁹ Ya Jizosì no si we, “Ni m ju unu ajuju: Kiri ke Iwu sị enyi me Uhuohin Izu-iken? O sị we me ihien ri mma ra eje-ihien? O sị we zuo ihian ra o sị we gbu ihian?”¹⁰ O lehunmeguu we ile, o no si okennyè hu, “Tinpụ eka i.” Okennyè ahun no tinpu a, eka a no rizi mma. ¹¹ Kanì, eje-olulu no bumè we, we no zume umè ihien we jenkọ d'e me Jizosì.

Jesu A Hori Ndi-ozì Pu-ichen Mmebu

(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ogen hu, Jesu no si enu ugu d'e me ekpere, nochanrin uchinchin hu ile e me ekpere e jenni Osolobue. ¹³ Eki e fon, o no kpo umu-azuun a, hori mmadu mmebu ime we, kpo we ndi-ozì pu-ichen. We wu:

¹⁴ Saimonu hun o kpo Pita, Anduru nwene Pita, Jemisi, Jonu, Filipu, Batolomi,

¹⁵ Matiu,
Tamoši,
Jemisi nwa Alifiosij;
le Saiṃonuṅ hūn w'a kpo "Onye-Zilotu",
makeni o te ri ndi gi eka-iken e me
ni we chupu ndi Rom ri a ki ali we;
¹⁶ ndi ozo wu Judasi nwa Jemisi le
Judas' Iskarotuṅ hūn ren'e ogen ikpazuṅ.

Jesu A Kuzi Ndi Bu Oda, Zuṅ We Emu
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Ogen Jizosi le ndi-ozu hū pu-ichen
gi hidanguu, o no turu ali-aradan, 'ya
le igunrun umu-azuṅ a. Imerinme ndi
ozo ndi hūn gha ebe ile ri ime Judia le
Jerusalem le azuṅ ali Taya-le-Sidonu ri
mkpenren Ohimin bia rizikwo ebahun;
¹⁸ we bia keni we gon e ntin le n'o zuṅ
we emu ri a kuni we. Ndi hūn eje-mmōn
ri e ye nsongbu biazikwo ebeku, we no
dinhin. ¹⁹ Igunrun hū ile hū a cho ni we
metu a eka, makeni iken ri a gha ime e
a puha, a zuṅ we ile.

Ndi Nke We Ka Mma

(Mat 5.1-12)

²⁰ O no bu enya zinme umu-azuṅ a,
si,
"Ngozi wu nke unu ndi la enwen we
toni Osolobue^{§§}, makele Ali-eze Os-
olobue wu nke unu!

²¹ Ngozi wu nke unu, ndi hūn egun
ri a gun ogenni, makeni efo jenkō d'e
jun unu! Ngozi wu nke unu ndi hūn ri
a kwan ekwan ogenni, makeni unu siko
d'a mu emu.

²² Ngozi wu nke unu we gha a e gi ifiri
Nwa nke ihian e ze ize unu, a gunpu unu
onu ogun, a kpari unu, a gba ni unu oso!

²³ A ghoghō ni, a tusi ni elu ogen
owule we m'e! Makeni ugwo orun hi-
ogbe ri e che unu ime elu-igwee. Makeni,
erira ke ndi nedi we kani me ndi-amuma
ogen mbu.

²⁴ Kani nsongbu ri e che unu, ndi wu
odafin ogenni, makeni unu e riguo nke
unu!

²⁵ Nsongbu ri e che unu ndi efo jun
ogenni, makeni egun siko d'a gun unu!
Nsongbu wu nke unu, ndi ri a mu emu
ogenni, makeni unu jenkō d'a gha a
kwan, e goo!

²⁶ Nsongbu wu nke unu ogen owule
ihian ile gi e ku oku unu ohunma,
makeni erira ke ndi nedi we kani me ndi
amuma-ugha ogen mbu."

**E Nwe Ni Ihien-osusuo
Jenni Ndi Ineren Unu**

(Mat 5.38-48; 7.12a)

²⁷ "Kani m ri a gwa unu ndi ri e gon
m ntin: e nwe ni ihien-osusuo jenni ndi
ineren unu; e me ni ni ndi iwe unu ri e
we ihien ri mma; ²⁸ a gozi ni ndi hūn a
bu unu onu; e me ni ni ndi hūn e meja
ni unu ekpere. ²⁹ Onye ma i ora nti ohu,
y'e zinmen'e hūn-ebō; onye napu i ewo i
yiye elu e, yezi e hūn i yi ime e. ³⁰ Onye
owule ri i ihien, y'e ye e. Onye weri
ihien i, a dol'a 'ya. ³¹ E me ndi ozo ke
i cho ni we e me i."

³² "Omeni ndi ihien i a suo susuo ke
ihien we a suo i, elee ihien-oma ke i me
y'e gi narin ngozi? Ndi njo e nwezikwo
ihien-osusuo jenni ndi ihien we a suo!
³³ Omeni ndi hūn e me ni ohunma ke
y'e me ni ohunma, elee ihien-oma ke i
me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e mezi
erira! ³⁴ Omele ndi i marin ni we siko d'a
kukin i suo ke y'e zinye, elee ihien oma
ke i me y'e gi narin ngozi? Ke ndi njo e
mezikwo erira, keni we kukin we ihien
we zinye we! ³⁵ Mba! Kama, e nwe ni
ihien-osusuo jenni ndi ineren unu, e me
ni ni we ohunma. E zinye ni onye owule,
k'a tule ni enya ni we jenkō d'a kukin
unu. Unu me e, ugwo-orun unu jenkō d'e
hi-ogbe, unu jenkō d'a wuru ezigbo umu

§§6:20 ndi igbennye

Onyẹ Hụ Kachanrinni. Makeni, o mę ni ndi ọhunma-ogodan lę ndi-njo ẹfoma. ³⁶ E mę ni ebere kę Nędi unu don e mę ebere.”

Amalę Ndi Ozọ Ikpe

(Mat 7.1-5)

³⁷ “Amalę ndi-ozọ ikpe, makę Chuku gha a ma i ikpe; ekutole ndi ozọ makę Chuku gha e kuto i; gbaghari ndi ozọ keni Osolobue gbaghari i.”

³⁸ “Ye ndi ozọ keni Osolobue ye i: i siko d’e nwehen hun wę kponjun ọhunma, biantu ę ali, zinzin, o junpuha—e hu wę ę ye i ngadan. Makeni, kę i yehan ndi ozọ kę Chuku jenkọ d’e ye i.”

³⁹ Jizosị nozi tu ni wę iluni: “Onyẹ ęnya-ishi as’eka du ęnya-ishi ibe ę. N’ọ sa ęka? O m’e, ele wę ẹbuọ a danban ime mgbugbu? ⁴⁰ Onyẹ wę ri a kuzi ara kari onyẹ-nkuzi ę; kama, onyẹ wę kuziguu siko d’a no kę onyẹ hun kuzin’ę. ⁴¹ K’i ri a hunni irinrin-nkun ri nweņe i ęnya, bu y’a hunni ogwe-nkun ri i ęnya? ⁴² Nani ke y’e don si nweņe i, ‘Nweņe-onye, ni m wepu i irinrin-nkun ri i ęnya,’ bu y’a hundeni ogwe-nkun hun ri ‘yu lę enwen i ęnya? Onyẹ ihunna! Bu uzọ bupu ogwe-nkun ri i ęnya, keni i legha uzọ ọhunma wepu irinrin-nkun ri nweņe i ęnya.”

Osisi Lę Mkpuru A

(Mat 7.1-20; 12.33-35)

⁴³ “Osisi ri mma ara mi mkpuru rileni mma; osisi jo njo ara mi mkpuru ri mma. ⁴⁴ Mkpuru osisi owule mi kę wę gi a marin osisi hu: w’a ra ghorị figi elu ogunle-ekirika; w’a ra ghorị grepu elu abigun w’a kpọ brambu. ⁴⁵ Ezigbo ihian a gha ihien oma o buto ime obi ę e wepuha ihien ri mma; kani eje-ihian a gha eje-ihien o buto e wepuha eje-ihien. Makeni, ihien hun junpuha ime obi kę onu e ku.”

Ihien Jesu Gi Mmadu Ebuọ Ri A Tun Ulo Kuzi

(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Ki hain unu gi a kpọ m ‘Di-nwonni-ęnyi, Di-nwonni-ęnyi,’ bu unu ara mę ihien m ku? ⁴⁷ Ni m ghosi unu kę onyẹ hun bia d’e kunrun ni m, a nu ihien m ri e ku, e gi ę a run ọrun, no: ⁴⁸ ọ no kę onyẹ hun ri a tun ulo, hun gumi mgbugbu, gbe iyeto a ye elu omuma; ogen oken-mirin gi huru, ide ę no hukunrun ulo hu, kani, ọ sani ęka mehunme ulo hu—makeni wę tun a ọhunma, [wę tun a ye enu omuma].”

⁴⁹ “Kani, onyẹ hun nu oku m bu a ra gi ę run ọrun ri kę onyẹ hu tun ulo ye alimmakalaka bu o gbeni iyeto: hun mirin ahun gihu hukunrun ulo ahun, ọ dan ozigbo—dankpochanrin!”

Isi Nke Esa

Jizos’ A Zuọ Igbon Onyẹ-isi Agha Ndi Rom

(Mat 8.5-13)

7 Ogen Jesu gi gwachanringuu wę oku ndini, ‘ya ọ no si Kapanom. ² Onyęndu agha ohu hun a ki ndi-agma Rom ọgun isen ri ebęhu. Onyęni nwon igbon ohu hun ri a mkpa oda-oda. Emu ri a ku igbon hu, o d’a nwun. ³ Ogen onyęndu aghanị gi nu banyeni Jesu, ọ no zi ndi hu ime ndi-isi ndi Ju d’a rịo a bia d’a zuọ igbon ę. ⁴ Ogen wę gi kunrun Jesu, wę no rịokenme ę, si, “Okennyeni furu onyę i jenkọ d’e yeni ęka, ⁵ makele ihien ali ęnyi wu Izrelu suọ a asu—iya tun ulo- ofufe ęnyi.” ⁶ Jesu no sonme wę. Kani, ogen o gi rume ęhiu iwe onyęndu-agma hu, ‘ya okenye hu no zihę ndi ọwu a d’e kunrun ę, si a, “Di-okpa, esongbulę enwen i, makeni eruni m onyẹ hun i jenkọ d’a banhan iwe ę. ⁷ Ya hain m gi weri ę

nì eruni m hùn jẹnkọ d'a bía d'e kunrun i. Ka kuhù oku sùọ, igbọn m k'a dínhìn.”

⁸“Makẹni, mme nwen nwọn ndi m ri okpuru wẹ, nwonzikwo ndi-agma ri okpuru m. M'a si onyeni, 'Jen!' O jẹnme; m'a siji hùn-ẹbọ, 'Bia!' O bia; m'a si igbọn m, 'Mẹ ihienni!' O mẹ ẹ.”

⁹Ogen Jesu gi nù ihienni, ọ tọ a ẹnaya; ọ nọ gbẹhuto, bu ihun zimẹ igunrun hù sọnkọ n'a, si, “M ri a gwa unu ezioku, m'e ke huntu ọdi okukweni, ke ime Izrelu!”

¹⁰Ogen ndi hù onye-ndu agha hù zijen gi lẹ, wẹ nọ hùn a ni igbọn ahun a dínhinguo.

Jizos' E Weli Ni Okpoho Di E Nwun Nwa a Nwunni

¹¹O nọbe ẹkẹrẹ, Jesu nọ si obodo ohu w'a kpọ Nẹni. Umụ-azụun a lẹ igunrun hi-ogbe sọjẹn ẹ ebẹhù.

¹²Hun o gi rumẹ onu-mgbon obodo hù, e lee ozun wẹ bupuko d'e li—akpu-okennyẹ ohu hù sùọ nne ẹ mu rọ bu di okpoho hù a nwunhinguo. Igunrun ihian gha ime obodo hù sọnkọ okpoho hù. ¹³Ogen Di-nwonnienyi gi hùn a, ebere okpoho hù nọ mẹ ẹ oda-oda, 'ya ọ nọ si a, “Akwanlẹ ẹkwan.” ¹⁴O nọ jẹnpuha d'e metu ẹkpeti-ozun hù ẹka; ndi bun'ẹ nọ wuzo ọzọ ohu. 'Ya ọ nọ si, “Okorobia, m si i lihi ọto!” ¹⁵Okennyẹ hù nwunhunni nọ nọdi alì, kumẹ oku. Jizosi nọ w'ẹ ye nne ẹ. ¹⁶Egun nọ tọ wẹ ile; wẹ nọ ja Osolobue mma, si, “Onye-amuma hi-ogbe a puhaguo ime ẹnii!” “Osolobue a biaguo d'e meni ndi nke ẹ ohunma!” ¹⁷Ihienni Jesu mẹ nọ kpogbama Judia ile lẹ alì ile nọkunmen'ẹ.

Ndi-ozì Jọnu Hun E Mẹ Mirin-Chuku Zi

(Mat 11.2-19)

¹⁸Ogen umu-azun Jonu gi gwachanringuu a ihien ndini ile Jesu ri e me, 'ya ọ nọ kpọ mmadu ebọ ime wẹ, ¹⁹zi wẹ jẹn d'e kunrun Di-nwonnienyi d'a ju

a, si, “Iyù wù onyẹ hù Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni enyi lemẹ ẹnaya onyẹ ọzọ?” ²⁰Ogen wẹ gi bia d'e kunrun Jesu, wẹ nọ si a, “Jonu hùn e mẹ mirin-Chuku zi ẹnii d'a ju i, si, 'Iyù wù onyẹ hù Osolobue kwe nkwa n'ọ lala-alala, ra ni ẹnii lemẹ ẹnaya onyẹ ọzọ?’” ²¹Ogen ohu hù, Jizosi nọ zudo ndi bu oda emu ichen-ichen ri a ku, chupusunme eje-mmọn ime ndi bu oda, mẹ ndi ẹnayishi bu oda hunma ọzọ. ²²'Ya ọ nọ si wẹ, “Unu ru, unu a gwa Jonu ihien unu hùn lẹ ihien unu nu: ndi ẹnayishi e leghama ọzọ; ndi nguro e jẹnme ijen; ndi-oti a dínhìn, ri ochan; ndi odin a numa ihien; wẹ hù a kpotien ndi nwunni; e zi ndi igbennyẹ ozioma. ²³Ngozi wù nke onyẹ hùn gileni ifiri ihien ọ hùn m ehù nweme obi-ebọ!”

²⁴Ogen ndi ahun Jonu zihẹ gi puguu, Jesu nọ gwama igunrun hù oku Jonu, si, “Kini ke unu jẹn ime atọ d'e lee ogen unu gi jẹn d'e kunrun Jonu ime atọ? Efiia ufere ri e buhunmẹ? ²⁵Kini ke unu jẹn nwan d'e lee? Onyẹ yi ẹkwa oma nan-ranni? Kaka akp'ohu! Imẹ ogwa ndi-nze ke wẹ nọ a hùn ndi hùn e kọn erira lẹ ndi hùn e bi obibi ehù-ufu. ²⁶Kini ke unu jẹn nwan d'e lee ebahun? Onyẹ-amuma? Eghẹ, m ri a gwa unu n'ọ karide onyẹ-amuma. ²⁷Makẹni, Jonu wù onyẹ hù wẹ ku oku ẹ ebahun Ehuhuo-nsọ nọ si,

'Lee ẹ,
m jẹnkọ d'e zihẹ onyẹ-ozì m
n'ọ buru n'i ọzọ,
keni ọ kwan'i ọzọ i.”

²⁸Jesu nọzi si, “M ri a gwa unu, ime ndi ile okpoho mu, o nweni onyẹ ka Jonu. Kani, onyẹ hùn kachanrin ẹkẹrẹ ime Alì-eze Chuku ka Jonu.”

²⁹Ndi ile nù ihien o ku kweri ni ke Osolobue don e mẹ ihien ẹ ri mma—ke ndi ugwo-isi ri ime wẹ, makẹni wẹ gon Jonu ntin, ni a mẹ wẹ mirin-Chuku. ³⁰Kani, ndi Itu-Farisi lẹ ndi-nkuzi Iwu ju ihien

Osolobue kwademe ni we—makeni we ju ni Jonu e meko we mirin-Chuku.

³¹ “Ki m'e gi nwan ma atu ndi agboni? Nani ke we no?” ³² “We no ke umueka nodi ali ime afia, a hi ibe we, a si, ‘Enyi e gbu ni unu ekpiri hun a suoni, unu etenni egu; enyi e ye olu ekwan, unu a kwanni ekwan.’”

³³ “Jonu hun e me mirin-Chuku a bia, o rini ke ihian ile e ri, o rani manya, unu si, ‘Eje-mmom ri ime e!’” ³⁴ “Nwa nke ihian a bia nwan—o hu e ri, a ra, unu si, ‘Lee okennyeni! Onye oken ihien-oriri, onyemanya, owu ndi a na ugwo-isi le ndi we gi njo marin!’”

³⁵ “K'osileri, ihien amamihiem mupuha ke we gi a marin a.”

Jesu E Jen Iwe Onye Itu-Farisi Oti Te Ku

³⁶ Onye Itu-Farisi ohu kpọ Jesu d'e son e ri ihien-oriri iwe e, Jesu no jen, nodi ali, e ri ihien-oriri. ³⁷ O nwon okpoho ohu hun we gi eje-obibi e marin hun ri ime obodo hu. O nu ni Jesu ri iwe onye Itu-Farisi hu e ri ihien-oriri, 'ya o no wehe ogo-alabasta uden e shin ohunma jun ime e.

³⁸ O no nodi azuun ebe uku-ali Jesu ri, a kwan ekwan: o hu a kwan enya-mirin e ye Jesu uku-ali, e gi ntutu e e fikori a; o hu e su uku-ali Jesu onu, e hu uden hu e kpu e uku-ali. ³⁹ Ogen onye Itu-Farisi hu kpọ Jesu oriri ahun gi hun ihieni, o no si enwen e, “Omeni okennyeni te wu onye-amuma nke-esi, nke o marin onye okpohoni ri e metu a eka wu—nke o marin udi ihian o wu—n'o wu onye-njo!” ⁴⁰ Jesu no si a, “Saimonu, m nwon ihien m cho ni m gwa i.” O no si a, “Onye-nkuzi, kume.” ⁴¹ Jesu no si, “O nwon onye mmadu ebuo gi ugwo. Onye ohu gi e egbo orun akp'ohin iri kwasị ogunnai, hun-ebọ gi e egbo orun

akp'ohin ogun-isen kwasị nnu. ⁴² Asani we eka ku ugwo hu; 'ya o no gbaghari we ebuo, si we akuzile ugwo hu. Onye ime we ke ihien okennyeni ahun gbagharini we k'a ka nwan a suo?” ⁴³ Saimonu no si, “M weri e ni onye hun o gbaghari ugwo kani ro.” Jesu no si a, “Ya zaguo a ohunma.”

⁴⁴ “Ya o no gbehuto, bu ihun zinme okpoho hu, si Saimonu, ‘Ya hungho okpohoni? A banhan m iwe i, y'e yeni m mirin gi chanchan uku m, kale o giguo enya-mirin e chanchan m oku, gi ntutu e fikori a; ⁴⁵ ke m banhan, y'e suni m onu gi kele m, kani 'ya nwen e ke subehikwo m nwan onu uku kete m'a biale; ⁴⁶ y'e huyeni m uden isi, kani o huguo uden e shin ohunma ye m uku. ⁴⁷ M ri nwan a gwa i n'a gbaghariguo w'a njo bu oda o me, 'ya hain o gi a ghosi oken ihien-osusuoni; kani onye we gbaghari njo me ekere o me a ghosi ihien-osusu me ekere.”

⁴⁸ Ya Jesu no si okpoho hu, “A gbaghariguo we i njo i.”

⁴⁹ Ndi hu ya le we ri e ri ihien-oriri no juma enwen we, “Onye ke onyeni wude o gi a gbaghari njo?”

⁵⁰ “Ya Jesu no si okpoho hu, “Okukwe i a zuopuhaguo i. Lama, udon y'a ri ni i.”

Isi Nke Esato

Ikpoho Ndi Son Jizosi A Ghahunme

8 Otebe ekere, Jizosi no ghasonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere, e zi ozioma Ali-eze Osolobue; 'ya le umu-azuun a mmebuo hu wi, ² le ikpoho ndi hu ime ndi o chupu eje-mmom ime we le ndi o zuo oria ri ichen-ichen. Ikpoho ndini wu Meri hun w'a kpọ onye obodo Mag'dala, hun o chupu eje-mmom esa ime e ³ le Juana hun Chuza di e wu onye-isi orun ime ogwa Herodu, le Suzana, lezi ikpoho ndi-ozo bu oda hun gi ihien we e yeni Jesu le umu-azuun a eka.

Ilu Jesu Gi Onyẹ-ugbo Ta

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

⁴Ndi bu oda no ri a gha obodo ri ichen-ichen a bia d'e kunrun Jesu. Ogen igunrun hi-ogbe gi gbakikomeguu, Jesu no ta ni we iluni: ⁵“O nwon onyẹ-ugbo hun jen d'a gha mkpuru a. K'o don ri a gha mkpuru ime ugbo, ndi hu ime we a danye okp'uzo, we no zogbu e, nnunu no ripu a. ⁶Ndi hu ime we a danye elu omuma, ogen we gi pupuha, a kpopu we nkun, makeni e nwen we mirin. ⁷Mkpuru ndi hu ime we a danye ime ogun—we le ogun hu e suepuha, ogun no dungbu we. ⁸Ndi hu ime we a danye ezigbo ali, e pu we, sue, mi mkpuru mmagi-mmagi, mirude uzo ogun-isen.” Ogen o gi kuguu ihienni, o no wesi olu elu, si, “Onyẹ nwon ntin o gi a nu ihien, 'ya nu!”

Ihien Haij O Gi Ri A Ta Ilu

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

⁹Umụ-azụun Jesu no si a kowa ilu hu. ¹⁰'Ya o no si we, “Osolobue e yegu uhu oghere imarin ihien-mini risonme Ali-eze Osolobue, kale, nke ndi ozo wu ilu-ilu, ilu-ilu, keni o wuru ni, 'We hu e lee ile, kani ari w'a hun, we hu a nu, kani ari w'a ghota.”

Jesu A Kowa Ilu Onyẹ-ugbo

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

¹¹Jesu no si, “Onwan wu nkowa inu hu: Mkpuru hu wu oku Osolobue. ¹²Mkpuru ndi hu danye okp'uzo wu ndi hu nuni, kani, Ekwensu a bia d'e wefu ozi we nu ime obi we amangbe we e kw-eri, nwon nzuopuha. ¹³Mkpuru ndi hu danye elu omuma wu ndi hu nu ozi hu, gi ighoghọ nabanhan a. Kani enwe we nkpoğun—o jennimi ime obi we; w'e kw-

erihu ekere ogen, kani nlele bia, a danpu we. ¹⁴Mkpuru ndi hu danye ime ogun wu ndi hu nun'a—kani, ebe we biko elu, uhue le aku-le-uba* le ihien a suo usuo ri uwanị a kpangbu we, mkpuru we akaziñi.”

¹⁵“Mkpuru ndi hun danye ezigbo ali wu ndi hu nu oku hu, gi obi we ile nabanhan a, kwonkenme e, dikenme ndidi—d'e ru ni a mipuha we mkpuru.”

Ukpe We Gi Afere kpume

(Mat 4.21-25)

¹⁶“Thian ara muye ukpe, gi ihien kpume e mobu ru a ye okpuru bedi. Kama, w'e bu e e che elu obu-ukpe, keni ndi ri a banhan legba uzo.” ¹⁷“Makeni, o nwonni ihien owule zuerini hun jenkoleni d'a puha ifon; o nwonni ihien owule we kpume hun jenkoleni d'a wa.” ¹⁸“Kpachanpu ni nwan enya ihien unu gi ihien unu ri a nu e me; makeni ndi hun nweni gi e run orun ke we siko d'e yecheni; kale, ndi hun nwonleni ihien we gi nke we run, we siko d'a napude we hun nta we nwon.”

Nne Le Umune Jizosi

(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹Ya nne le umune Jizosi no bia d'e kunrun e, kale asani we eka nochime e make igunrun hu ri ebegu. ²⁰Onyẹ ohu no si Jizosi, “Nne i le umune-i-ikennyetu turu ezi e che; we cho ni we hun i.” ²¹Jizosi no si we, “Ndi hun a nu oku Chuku e gi e e bi—uwe wu nne m le umune m!”

Jesu A Kusị Ebi

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²²Uhuohin ohu, Jesu le umu-azụun a no banye ime ugbo-mirin, o no si we, “Ni enyi fetu ni azuun hun-ebu.” 'Ya we no jenne. ²³Ebe we nyanko, uran no buru

*8:14 “*Aku-le-uba* ke we ka a kpo, kani İka a kpozị a efee.”

Jizosì. Idumuzi, ẹbi nọ kpoma mirin hụ, mirin nọ junmẹ ime ụgbọ, nke wụ nị wẹ ile nọ rị eje-onọdị. ²⁴ Umụ-azụun a nọ jenburu ẹ, kpọtien ẹ, e yi oro, a sị, “Onyẹ-nwonnì-enyi! Onyẹ-nwonnì-enyi! Enyi e d'a nwun!” Jizosì nọ tēnhin, jugbo ẹbi hụ lẹ ebiri-mirin hụ; wẹ ile nọ kụsị, ebe ile nọ mē rajūu. ²⁵ 'Ya ọ nọ sị umụ-azūun a, “Elebe kẹ okukwe unu rị?” Kani ọ tu wẹ ẹnya, tu wẹ egun; wẹ nọ juma ibe wẹ, “Onyẹ wukwo nwan okennyeni? O yede ẹbi lẹ ebiri-mirin iwu, a gbaye w'e!”

Jesu A Zuọ Onyẹ Eje-mmon Rị Imẹ E

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ 'Ya wẹ nọ ru obodo Gadara hūn bu ihun zinmẹ Galili. ²⁷ Hūn Jesu gihū gha ime ụgbọ hidan ye mkpenren mirin hū, 'ya okennyẹ ohu eje-mmon rị ime ẹ nọ bịa d'e kunrun ẹ, okennyẹ ahun wū onyẹ obodo hū.

O tekemẹkẹ okennyeni yibemẹ ẹkwa; a ra nọdị ime ụlo—ikpekpe k'ọ nọdị. ²⁸ Mgbe o gi hūn Jesu, ọ nọ dọbepu oro, dan nị Jesu alị; gi ndun ile o nwẹ yi, “Jesu, Nwa Chuku-Kachanrinni! Kini kẹ i cho n'i gi m mē? Dodo, eyekwole m afunfun!” ²⁹ O ku ihienni makele Jesu a gwagwo eje-mmon hū 'ya gha ime ẹ pu. (Eje-mmon hū e kwondon ẹ mbu-le-ẹbo: o kwondon ẹ, osuon'a nị wẹ kpoma a ẹgan oku lẹ ẹka—chedon ẹ, o siko d'e tibepu ẹgan ndi ahun, eje-mmon hū e nurun ẹ si ime ofia lẹ ebe ihian bileni.) ³⁰ Jesu nọ sị a, “Kị wū ẹfan i?” 'Ya ọ nọ sị, “Efan m wū 'Igunrun.”” O za ẹnina makeni eje-mmon bu oda jun ime ẹ. ³¹ Eje-mmon ndi hū nọ rịo Jesu y'a chule wẹ ye ime Abisi, Eje-mgbugbu hū migbu enwen ẹ rị alị-mmon.

³² O nwon igunrun ezin bu oda rị nkpotu-oke nokunmẹ ebahun a kpa nni. 'Ya kẹ eje-mmon ndi hū nọ rịo Jesu 'ya nị wẹ banyesomme ime ezin ndi hū. Jesu nọ nị wẹ banye. ³³ 'Ya eje-mmon ndi hū nọ

gha ime okennyẹ hū puha, banyesomme ime ezin ndi hū. 'Ya igwee ezin hū ile nọ kpotu oke hū, zunban ime mirin Galili hū, ragbu enwen wẹ.

³⁴ Ogen ikennyẹ ndi hū rị e du ezin ndi hū gi hūn ihien meni, wẹ nọ gba pu, weri oku hū ghagbame ime obodo hū ile lẹ umu-alị ndi risomme egbere ahun. ³⁵ 'Ya ndi bu oda nọ puha d'a hūn ihien meni. Ogen wẹ gi ru ebe Jesu rị, a hūn wẹ okennyẹ ahun eje-mmon ndi hū gha ime ẹ pu k'ọ nọdị alị ẹhu uku Jesu: o yihu ẹkwa; uche ẹ e zu oke; egun nọ tuma wẹ. ³⁶ Ndi rị ebahun ogen ihienni gi mē nọ gwa ndi hū kẹ okennyẹ hū don dindhin. ³⁷ 'Ya ndi Gadara lẹ egbere ahun ile nọ sị Jizosì 'ya gha ebẹhu puni wẹ, makeni egun rị a tu wẹ oda-oda. 'Ya Jizosì nọ banyezi ime ụgbọ mirin hū, kin-azūun. ³⁸ Okennyẹ hū eje-mmon ndi hū gha ime ẹ pu nọ rịo Jizosì n'ọ nị a somme ẹ, kani Jizosì nọ zipu a, sị a, ³⁹ “Lashi iwe unu d'a gwa wẹ oken-ihien Osolobue meni i.” 'Ya okennyẹ hū nọ jenmẹ, ghasomme ebe ile ime obodo hū, kuko ihien hū Jizosì mē n'ẹ.

Jesu Lẹ Okpoho Ihien Rị A Gba Lẹ Nwata Nwunni

(Mat 9.18-26; Mak 5.21-43)

⁴⁰ Ogen Jesu gi gha alị ndi Gadara kinhen, igunrun ihian rị ebẹhu nọ nabanhan a, makeni wẹ ile rị e che ẹ. ⁴¹ Ebẹhu kẹ okennyẹ ohu w'a kpo Jairosi nọ bịa; okennyeni wū onyẹ ohu ime ndi-isi ụlo-ofufe wẹ. O nọ dan nị Jesu alị, rịo a n'ọ bịa iwe ẹ, ⁴² makeni akpu nwa okpoho ohu ọ mu hūn wū ihien nọ kẹ nwa ahua mmebuo rị a nwunhūn. Ogen Jesu gi jenko, igunrun ihian hū a fufa a.

⁴³ O nwon okpoho ohu ihien rị a gba kete ahua mmebuo rị ime igunrun ahun; ihien ile o nwon a guchanringwo hūn o gi e jen ẹka ndi dibie, kani o nwonnì onyẹ hūn saeka zuon'a. ⁴⁴ O nọ ghaha ibe azūun Jizosì metu ntin-ẹkwa Jizosì ẹka,

ihien rị a gban'a nọ kụsị ozigbo. ⁴⁵Ya Jizosị nọ sị, “Onye metụ m ẹka?”

Ogen we ile gi ghorị nị ẹle we, Pita nọ sị Jizosị, “Di-nwonn-enyi, ihian ile fihunme i ma, a fufa i!”

⁴⁶Kanị Jizosị nọ sị, “O nwongho onye metụ m ẹka. A maringho m nị o nwele iken gha ime m pu.” ⁴⁷Ogen okpoho hu gi hun a n'ọ sakọ ẹka zueri, ọ nọ puha—ehu hu a ma a nni; ọ nọ dan nị Jesu alị, nọ id'anya ndị rị ebehu gwa a ihien hain o gi metụ a ẹka le k'ọ don dnhin ozigbo. ⁴⁸Jizosị nọ sị, a, “Nwa m, okukwe i e meguo i rị mma. Lama, udon 'ya rị n'i.”

⁴⁹Ogen Jizosị gi rị e ku ihienni, onye ohu nọ gha iwe onye-isi ulo-ofufe hu bia d'a sị a, “Nwa i a nwunhuguo; eyezile onye-nkuzi nsongbu.”

⁵⁰Ogen Jizosị gi nū a, ọ nọ sị Jairosi, “Atule egun; nwehu okukwe; o jenko d'a dnhin.”

⁵¹Ogen Jesu gi ru iwe Jairosi, ọ nini onye owule son e banye ime ulo hu wezuka Pita le Jonu le Jemisi lezi ndi mu nwata hu. ⁵²We ile rị ebahun hu a kwan, e goo nwata hu. Kanị Jesu nọ sị we,

“Akwanzile ni; nwata hu anwunni, ọ rihu uran!”

⁵³We nọ muma Jizosị emu, make ni a maringuo we nị nwata hu a nwunhuguo.

⁵⁴Kanị Jizosị nọ kwondon nwata hu ẹka, sị, “Nwata, lihi oto!”

⁵⁵Mmon nwata hu nọ kinhen, ọ nọ rizi ndun; 'ya ọ nọ lihi oto ozigbo. Jizosị nọ sị we ye nwata hu ihien-oriri. ⁵⁶Ọ tu ndi mun'a enya oda-oda, kanị Jizosị nọ sị we agwakwole onye owule ihien meni.

Isi Nke Itenei

Jesu E Zipu Umụ-azụun Mmēbuo Hu

(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)

9 Jesu nọ kpokikome umu-azun a mmebuo hu, ye we iken hun ejemmon ile e gi rị okpuru we le hun we e gi gwọ ọrịa. ²Ya ọ nọ zipu we keni we jen d'e zi ozi Alị-eze Osolobue leni we jen d'a zuo ndi emu rị a kụ. ³Ọ nọ sị we, “Ewerile ni ihien owule unu jenkoni: ke okpo, ke ekpa, ke ihien-oriri, ke egbo; ewerile ni ekwa ozọ che ni hun unu yi. ⁴Ulo owule we nọ nabanhan unu, nodi ni ebahun d'e ru mgbe unu gha obodo hu pu. ⁵Ebe owule we noleni nabanhan unu, unu pukoni obodo hu, kpukpupu ni ejan rị unu uku n'ọ wuru ihien we gi shiagbu we eri.” ⁶Umụ-azun hu nọ jenme, a ghasonme we umu-alị ile rị ichen-ichen, e zi ozioma, a gwọ ọrịa ebe ile we ru.

Obi Eruzini Herodu Alị

(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)

⁷Ogen Herodu, hun rị a kị azun Galili, gi nū ihien ile rị e meni, obi eruzin'e alị. Make ni o nwe ndi rị a sị nị Jonu hun e me mirin-Chuku a ghaguo onwun lihi; ⁸ndi hu ime we sị nị Elaija a puhaguo; ndi hu ime we sị nị onye ohu ime ndi-amuma mbu e lihiguo. ⁹Herodu nọ sị, “E bepuo m Jonu isi; onye wuzi nwan onyeni m rị a nū otiti e?” 'Ya ọ nọ choma n'ọ hun Jizosị.

Jesu E Ye Igunrun Hi-ogbe Ihien-oriri

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)

¹⁰Ndi-ozu hu pu-ichen a luaha, we nọ gwa Jesu ihien ile we mesonme ebe we jen. Ọ nọ gi nzuzue weri we pu, we nọ si obodo w'a kpo Besaida. ¹¹Kanị ogen igunrun ndi ahun gi nū a, we nọ rusonme

ẹ. Ọ nọ nabanhan wẹ, gwa wẹ oku Ali-eze Osolobue, zuo ndi hun cho nzuori.

¹²Ogen anwun gi roma, umu-azuun a mmebuo hu no bia d'e kunrun e, si a, "Si igunrunni lama, ni we jen obodo ndi me ekere-ekere le ali-ofia ri egbereni d'a chori ihien we siko d'e ri le ebe we k'a ranhin, makele o nwonni onye bi ebeni enyi ri." ¹³Kani Jizosi no si we, "Unu le enwen unu, yeni we ihien we jenko d'e ri."

We no si a, "Ogbe-bredi isen le azun ebuo suo ke enyi nwon—mmani i cho ni enyi jen d'e non ni igunrunni ile ihien-oriri." ¹⁴Makeni we ri ihien rike ikennyẹ ogun-iri-kwasi-nnu-mmebuo (hun wu nnu-uku isen). 'Ya o no si umu-azuun a, "Donmesonme ni we okudu-okudu—ihien noke mmadu iri-kwasi-ogunnaị nodisonme okudu-okudu." ¹⁵Umu-azuun a no me k'o ku, we no si ndi hu ile nodisonme ali. ¹⁶Jesu no weri ogbe-bredi isen hu le azun ebuo hu, o lee enya elu-igwee, ye Osolobue ekele, 'ya o no bebe we, weye umu-azuun a ni we kesonme ni igunrun hu 'ya. ¹⁷We ile no rijunchanrin efo. We no kponkikome hun hoduni, o no jun ukpali mmebuo.

Pita E Ku Onye Jesu Wu

(Mat 16.13-19; Mak 8.27-29)

¹⁸Uhuohin ohu, Jesu suo nodi e me ekpere. Umu-azuun a suo nokunme e. O no ju we, si, "Onye ke we si ni iya ke m wu?" ¹⁹We no si, "Ndi hu ime we si ni i wu Jonu hun e me mirin-Chuku; ndi hu ime we si ni i wu Elaija; ndi ozo si ni onye ohu ime ndi-amuma mbu a ghaguo onwun lihi—ni iya k'i wu."

²⁰O no nwan si we, "Onye ke unu le enwen unu si ni iya ke m wu?" Pita no

za, si, "Iyu wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume."

Jesu E Ku E N'o K'a Ta Afunfun, Nwunhun, Lihizi

(Mat 16.20-28; Mak 8.30—9.1)

²¹'Ya Jizosi no dokenme we eka-ntin, si we agwakwole onye owule ihienni. ²²O nozi si we, "Nwa nke Ihian jenko d'a tariri oken afunfun eka ndi-isi le ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu. We siko d'a ju a, gbu e—kale, nke akp'ohin eto Osolobue siko d'a gha onwun weli e."

²³O no si we, "Onye owule cho n'o sonme m, 'ya ju enwen e, buru obe† e uhuohin ile, sonme m. ²⁴Makeni onye owule cho n'o ghe isi e, isi e a to a; kani, onye owule hun gi ufiri m tuhu ndun a jenko d'a zuopuha a. ²⁵Elee erere k'o ban ni ihian, owuni o nwonchanringuu uwa ile, 'ya le enwen e e tuhu?"

²⁶"Makeni, onye owule hun me iferen mme le oku-onu m, onye hu ke mme wu Nwa nke Ihian siko d'e mezi iferen e ogen m jenko d'e gi gi ogho m le nke Chuku-Nedi le nke ndi mmon-ozinso bia. ²⁷M ri a gwa unu ezioku, ndi hu ime ndi turu ebeni anwunko d'e ru ni a hun we Ali-eze Osolobue."

Jizosi E Nwunhuto

(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)

²⁸O ri ihien rike akpu-uhuohin esato Jesu kuguu ihien ndini, o no weri Pita le Jonu le Jemisi si elu ugu d'e me ekpere. ²⁹K'o ri e me ekpere, ihun e no nwunhuto, ekwa a no nwunme nke ochan, gbukepuma. ³⁰Idenmizi 'ya le ikennyẹ ebuo no kume oku. Ikennyẹ ndi ahun wu Mozizi le Elaija; ³¹we gi ogho puichen puha; we le Jizosi ri e ku oku ula o jenko d'a la ghaghani onwun o k'a nwun ime Jerusalem gi mezu uche Osolobue.

†9:23 Ogen ahun, ndi Rom e gi obe we gi osisi meme e gbu onye we ma ikpe-onwun. Onye hu e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu-obe, a nodi we ebehu e che nche d'e ru n'o nwunhun.

³² Ẹnya uration rì e mẹ Pita lẹ ndì 'ya lẹ wẹ òdì ọda-oda, kanì oḡen uration gi fọn wẹ ẹnya, wẹ nọ hùn oḡhọ Jizọsì, hùnzikwo ikẹnnẹ ẹbụọ ahùn turuye ni n'ẹ. ³³ Hùn ikẹnnẹ ẹbụọ hụ gi latọkọ Jesu, Pita nọ sị Jesu, “Di-nwọnni-ẹnyi, ọ rika mma ni ẹnyi òdìchanrìn ebèni! Nì ẹnyi tùn ọdu ẹto: nke i wụ ohu, nke Mozizi wụ ohu, nke Elaija wụ ohu.” (Ọ marin ihien ọ rì e ku, kaka!) ³⁴ Oḡen ọ gi rì e ku ihienni, orukpu nọ pùha d'ẹ kpumẹ wẹ; egun nọ tuma umu-azụun a ndì hụ oḡen orukpu hụ gi rì e kpumẹ wẹ. ³⁵ Olu nọ gha ime orukpu hụ sị, “Ọnwán wụ Nwa m, Onyẹ hùn m hórì—gón n'ẹ ntin!” ³⁶ Mgbe olu hụ gi kuguu, Jesu sọọ kẹ wẹ hùnzi.

Umu-azụun a ẹto hụ ekupuhadeni oku ihienni wẹ hùn oḡen hụ wẹ gi hùn a; agwanì wẹ onyẹ ọwụlẹ ihien wẹ hùn.

Jesu A Zụọ Nwata Okẹnnẹ Eje-mmon Rì Imẹ Ẹ

(Mat 17.14-21; Mak 9.14-29)

³⁷ Eki e fọn, oḡen Jesu lẹ umu-azụun a ẹto ahùn gi gha elu ugu hụ hidan, igunrun hi-ogbe nọ kunrun Jesu. ³⁸ Okẹnnẹ ohu nọ gha ime igunrun hụ yi oro, sị, “Onyẹ-nkuzi! Dodo, lee nwa m—iya sọọ kẹ m mu!” ³⁹ O nwe eje-mmon e kwọndon n'ẹ: o m'ẹ a ọbepu oro, ufọfọ a pùhama a ọnu; ọ ru a ẹhụ; a ra yen'ẹ efe! ⁴⁰ M rìọ umu-azụun ì wẹ chupụ a, asanì wẹ ẹka.” ⁴¹ Jesu nọ shìarì, sị, “Eje-agbo nwonlẹni okukwe kẹ unu wu! Nanì kẹ mmẹ lẹ unu jenkọ d'a nọbiehan?! Elee oḡen kẹ m k'ẹ dinruni unu ndidi?!” 'Ya ọ nọ sị okẹnnẹ hụ, “Wẹhẹ nwa ì ebèni.” ⁴² Oḡen nwata-okẹnnẹ ahùn gi pùla, eje-mmon hụ nọ kwantuzi ẹ, ọma a, kanì Jesu nọ jugbo eje-mmon hụ, zụọ nwata hụ, wẹ ẹ ye nẹdi ẹ. ⁴³ Ikẹnni hi-ogbe Osolobue kpa nọ tų ndì hụ ile ẹnya.

Jizọs' E Kuzi Oku Ọnwun A

(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)

Kẹ ihien ile Jesu rì e mẹ rìkwọ a tų ihian ile ẹnya, ọ nọ sị umu-azụun a, ⁴⁴ “Azọkwọlẹ ni ihienni m jenkọ d'a gwa unu kikẹnni: Wẹ siko d'ẹ re Nwa nke Ihian ye ndì ihian.” ⁴⁵ Kanì umu-azụun a aghotanì ihien ọ rì e ku. Wẹ zuemẹ ni wẹ iya, amamgbe w'a ghotà a—bụ egun aninì wẹ jù a ihien ọ gi ẹ ku.

Onyẹ Kachanrìn Ibe Ẹ

⁴⁶ Oḡen ohu, umu-azụun Jesu nọ ọma oku onyẹ hùn jenkọ d'a kachanrinnì ime wẹ. ⁴⁷ Jizọsì a maringwo ihien wẹ rì e ro ime obi wẹ, 'ya ọ nọ weri nwa-ndu ohu, w'ẹ wuzo ẹhụ a, ⁴⁸ sị wẹ, “Onyẹ ọwụlẹ gi ufiri ẹfan m nabanhan nwata nọ ẹnina nabanhan m, bụ onyẹ hùn nabanhan nì m nabanhan onyẹ hùn zini m. Makẹni onyẹ hụ kachanrìn ẹkerẹ ime unu ile, iya wụ onyẹ hùn kachanrinni.”

Onyẹ Ghalẹni A Nọkin Unu Uzo Rì Azụun Nke Unu

(Mak 9.38-40)

⁴⁹ Jọnu nọ sị Jizọsì, “Di-nwọnni-ẹnyi, ẹnyi hùn okẹnnẹ ohu rì e gi ẹfan ì a chupụ eje-mmon, ẹnyi nọ sị a kusì a, makẹni ẹlẹ onyẹ itu ẹnyi.” ⁵⁰ Kanì Jesu nọ sị 'ya lẹ umu-azụun ndì ọzo, “Akusilẹ n'a, makẹni onyẹ ọwụlẹ ghalẹni a nọkin unu ọzo rì azụun nke unu.”

Obodo Jù Jesu

⁵¹ Mgbe oḡen hụ wẹ jenkọ d'ẹ gi wẹ Jizọsì si elu-igwee gi rumẹ, ọ nọ kwademẹchanrìn obi ẹjenmẹ Jerusalem, o leni ẹnya azụun. ⁵² Ọ nọ zi ndi-ozì buru n'ẹ ọzo. Wẹ nọ banye obodo ohu rì ime Sameriya d'a kwademẹ n'ẹ ihien. ⁵³ Kanì ndì rì ebẹhụ anabanhan'a makẹni Jerusalem kẹ ẹnya a rì. ⁵⁴ Oḡen umu-azụun a wụ Jemisi lẹ Jọnu gi hùn ihienni, wẹ nọ sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, y'a

choghò nì ẹnì gha elu-igwee kpòtu òkùn n'ò ripù wẹ [kẹ Òlajija dòn mẹ]?"⁵⁵ Kanì Jesu nọ gbehuto, jugbo wẹ, [sì, "Ụnụ amarìn ụdì obi ụnụ nwọn!]"⁵⁶ [Mmẹ wụ Nwa nke Ịhian abianì d'e tikpò ndun ihian, kama, m bia d'a zuoṣuha wẹ]."⁵⁶ Ya lẹ wẹ nọ si alì ozo mẹ ẹkẹrẹ.

Ndị Hụ Chọ Nị Wẹ Sọnme Jizosị

(Mat 8.19-22)

⁵⁷ Ogen wẹ gi jenkò, okennyẹ ohu nọ sị Jesu, "M k'e sòn i ebe owule i jenkò."⁵⁸ Jesu nọ sị a, "Ufu nwọn okporo ebe w'e bi; nnunụ nwonzikwo ẹkụ; kanì mmẹ wụ Nwa nke Ịhian enwọn ebe m'e buche isi m."

⁵⁹ Jesu sị okennyẹ ozo, "Sọnme m." Kanì okennyẹ hụ nọ sị, "Di-òkpa, nì m bu ụzo jèn d'e ligụ nedi m."⁶⁰ Ya Jesu nọ sị, "Hapụ ndị nwunni nì wẹ li ndị nke wẹ nwunni. Iyù nwen, jènme d'e zi ozi Alì-eze Osolobue."

⁶¹ Onyẹ ozo sịzi, "Di-òkpa, m jenkò d'e sòn i, kale, nì m bugu ụzo jèn d'a sị ezile-ulo m, 'Nodi nì ohunma.'"⁶² Jizosị nọ sị a, "Onyẹ owule hùn e buchegu ẹka orun e lee ẹnà azuun, efuruni Alì-eze Osolobue."

Isi Nke Iri

Jizosị E Zipu Mmadu Mmẹbuo-kwasì-ogun-eto Ozo

10 Onwan e meguu, Di-nwonnì-ẹnì nọ horì ikennyẹ mmẹbuo-kwasì-ogun-eto ndì ozo. O nọ zipu wẹ mmadu ebuo-ebuo, nì wẹ buru n'ẹ ụzo jèn obodo ile lẹ ebe ile 'ya lẹ enwen ẹ jenkò d'e jèn. ² Q nọ sị wẹ, "Ihiyen-ugbo wẹ jenkò d'a ghò ebuke, kanì ndì jenkò d'a ghon'a ebuni oda. Mè ni nwan ekpere riọ onyẹ nwọn ugbo n'ò zi ndì orun d'a ghon'a ihien-ugbo ẹ.

³ Jènme ni! Lee ẹ, m rì e zipu ụnụ rìkẹ atunrun e ye ime igunrun eworo.⁴ Ewerile ni ego; ebule ni ẹkpa; ewerile ni akp'uku; akusile ni ụzo d'e kele onyẹ owule. ⁵ Ulo owule ụnụ banye, bu ni ụzo kele, sì, 'Udòn 'ya rì nì uloni.' ⁶ Omeni onyẹ udòn rì ulo hụ, udòn ụnụ a noyen'e; kanì, omeni o nwonni onyẹ udòn rin'a, udòn ụnụ e kinhen ni ụnụ.

⁷ Nodi nì ulo ohu ahun ndì rin'a nabanhan ụnụ, e ri, a ra ihien owule wẹ ye ụnụ, makeni o furu nì wẹ kù ndì orun ugwo. Akwahunmele ni. ⁸ Obodo owule ụnụ banye, nì a nabanhan wẹ ụnụ, rì ni ihien owule wẹ ye ụnụ; ⁹ zuo nì ndì emu rì a kù ime obodo hụ; sì nì ndì rì n'a, 'Alì-eze Osolobue a riguo nsue.' ¹⁰ Kanì obodo owule ụnụ banhan nì anabanhan nì wẹ ụnụ, shi ni ogbara-ogbe, ụnụ a nodi ebegu sì, ¹¹ 'Kẹ ẹjan obodo ụnụ hùn rì ẹnì ụkù, ẹnì rì e tichanpu a atoni ụnụ n'ọ shiagbu ụnụ ẹri. Kanì, nyanhan nì nì Alì-eze Osolobue a riguo nsue!' ¹² M rì a gwa ụnụ ezioku, o jenkò d'a rì nì *eje-alì* ahun wụ Sodòm nfe Uhuohin Okinkin-ikpe karì obodo hù!"

Jizosị A Ban Nì Obodo Ndì Hụ Kwerileni Mban

(Mak 11.20-24)

¹³ "Okèn nsongbu jenkò d'a rì nì ndì obodo Korazin! Okèn nsongbu jenkò d'a rìzikwo nì ndì obodo Besaida! Makeni, omeni ime *eje-alì* wụ Taya-lẹ-Sidonu kẹ wẹ nọ run orun-atumenya ndì hùn wẹ run ime ụnụ, nke o teke ndì Taya-lẹ-Sidonu roghariguu, yiri ẹkwa-ahio, buo ntun kpu enwen wẹ, nodi akpakali—gi ghosi n'e roghariguu wẹ! ¹⁴ Ụnụ jenkò d'a takari ndì Taya-lẹ-Sidonu afunfun Uhuohin Okinkin-ikpe."

¹⁵ "Nke ụnụ ndì obodo Kapanom, ụnụ ro ni wẹ sikò d'e busi ụnụ elu-igwee?"

⁵9:55 *mọbu*: "ụdì Mmon ụnụ wụ nke ẹ"

⁶10:3 *Griki*: wofu

Mba! Wẹ jenkọ d'a tutu unu ye alimmon!"

¹⁶ O nọ si umu-azun a, "Onye owule gon unu ntin ri e gon m ntin; onye owule ju unu ri a ju m; onye owule ju ni m ri a ju onye hun zihen m."

Ndi hu Jesu Zipu A lua

¹⁷ Omequu, ikennyē mmebuo-kwasigun-eto hu nọ gi oken ighoghọ lua. Wẹ nọ si, "Di-nwonni-enyi, ke eje-mmon ri ichen-ichen humeni enyi isi hun enyi gihu gi efan i gwa wẹ oku!" ¹⁸ Jesu nọ si we, "A hungho m ke Ekwensu gha eluigwee dan 'nwaïn!', rike ebe amuma nọ be. ¹⁹ Lee e! E yeole m unu iken hun unu e gi zo agwo le akpi oku ghafe, lezikwo hun unu e gi meri iken ile Enenren hu nwon—o nwonna ihien siko d'a ru unu ehụ. ²⁰ K'osilerị, egile ni ifiri ni eje-mmon hume ni unu isi ghoghọ, ka ghoghọ ni makeni e deyegwo wẹ efan unu ime elu-igwee."

Jesu A Ghoghọ

(Mat 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Ogen ohu hu, Jesu nọ ghoghọ ime Mmon-nso, si, "Baba, Onye nwon eluigwee le uwa! M ri e kele i makele 'ye zuemequo ni ndi marin ihien le ndi nwe nghota ihien ndini, we wẹ ghosi umundu. Eghẹ Baba, enina k'i cho n'o ri." ²² "Nedi m e bugwo ihien ile che m eka. O nwonna onye marin onye Nwa Osolobue wu wezuka Chuku-Nedi; o nwonzikwoni onye marin Chuku-Nedi wezuka Nwa a—lezi onye owule Nwa a cho n'o me e marin a."

²³ Ya ke Jizosi nọ gbehuto, bu ihun zime umu-azun a, kagwa wẹ, si, "Unu wu ndi wẹ gozi agozi ni enya unu ri a hun ihien ndini unu ri a hun! ²⁴ M ri a gwa unu, ndi-amuma le ndi nze bu oda a chogwo ni wẹ hun ihien unu ri a hun,

ahunni w'a; a chozikwo wẹ ni wẹ nu ihien unu ri a nu, anuni w'a."

Onye Sameria Hun Me Ohunma

²⁵ Okaa-Iwu ohu bia d'e shini Jesu onyan. O si Jesu, "Onye-nkuzi, kini ke m jenko d'e me ni m nwonhen ndunitebite?" ²⁶ Jesu nọ si a, "Ki Iwu Mozizi ku? Nani i ghota a?" ²⁷ Okennyē hu nọ za, si, "'Gi obi i ile, enwen^s i ile, iken i ile lezi uche i ile nwe ihien-osuswo Di-nwonni-enyi wu Osolobue i'; lezikwo 'ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a swo i.'" ²⁸ Jesu nọ si a, "'Y'a zagwo ohunma; me onwan keni i ri ndun.'" ²⁹ Kani Okaa-Iwu hu cho n'o kuni enwen e ohunma, o nọ ju Jesu, si, "Onye wu nwan ibe m?"

³⁰ Jesu nọ za, si, "Okennyē ohu gha Jerusalem jenko Jeriko. O nọ danban eka ndi ohin, wẹ nọ napuchanrin a ihien ile o gi, gbama a oto, gbu e ili—nke wu ni o hodu ekerē n'o nwun, wẹ nọ la a to uzo. ³¹ O nọ nwan me ni onye nchu-ejan ohu ghako uzo hu; kani, ogen o gi hun okennyē hu, o nọ ghakpen e. ³² Erija k'o gi mezikwo ni onye Livai, onye a run ime Ulo-nso, ghako uzo hu; o hun okennyē ahun, o nozi ghakpen e. ³³ Kani, ogen onye Sameria ohu hun ghako uzo hu jenko ali-ihian gi puha ebe okennyē hu ri, hun a, omiken e nọ me e. ³⁴ O nọ jen d'e kunrun e, hu uden le manya yesonme ebe ile o ru ehụ, kenmechanrin a wẹ ile. Onye Sameria hu gi anyinnyan—o nọ bu okennyē hu che enu anyinnyan hu, we okennyē ahun si ulo ndi ijen a nodi, nọ ebehụ lefu a enya. ³⁵ Ogen eki gi fon, o nọ wepuha egwo orun akpu-uhuohin ebwo, ye onye hun e lepu ulo ndi ijen hu enya, si a, 'Dodo, lepu a enya; m kinhen, a kukin mi ihien hoduni hun i gi lepu a enya.'"

³⁶ Ya Jesu nọ nwan sị onye-nkuzi Iwu hụ, “K’i ro? Onye ime mmadu etonị henrin ibe okennyè hụ danban aka ndi ohin?”

³⁷ Onye-nkuzi Iwu hụ nọ za, sị, “Onye hụ m m’è efoma.” Ya kè Jesu nọ sị a, “Jenmè nwan d’e m’èrira.”

Jizọsị A Bịa Iwe Mata Lè Meri

³⁸ Ogen Jesu lè umu-azuun a gi jenko, wè nọ banye obodo ohu m’èkèrè. Okpoho ohu efan a wu Mata nọ nabandan a iwe e: ³⁹ Mata nwè nweñ-okpoho efan a wu Meri, hùn nodi alì ehù ukù Di-nwonnì-enyi, e gon ntin ihien o rì e ku. ⁴⁰ Kani, Mata asani aka nodi make orun bu oda o rì a run mmulo; 'ya o nọ bìa d'e kunrun Jesu, sị, “Di-nwonnì-enyi, o nwonnì ihien i kpọ a nì nweñ m la orun ile toni mmè sọ? Gwa a nwan ya d'e yeni m aka.” ⁴¹ Kani Di-nwonnì-enyi nọ za a, sị, “Mata, Mata! I rì e hue uhue, e songbu enwen i banyeni ihien bu oda — ⁴² bu ihien ohu sọ rì mkpa; Meri a horiguọ hùn ka mma; anapuko w'a ya.”

Isi Nke Mmanai

Jizọsị A Kuzi Kè Wè Dọn E Mè Ekpere

(Mat 6.9-13; 7.7-11)

11 Jizọsị rì ebe ohu e m’è ekpere; ogen o gi megwu, nwa-azuun a ohu nọ sị a, “Di-nwonnì-enyi, kuzi enyi ekpere—kè Jonu don kuzi umu-azuun a.” ² Jizọsị nọ sị wè, “Unu gha e m’è ekpere, sị ni:

‘Baba,

nì wè donmè efan i nsọ;

Alì-eze i 'ya bìa d'a kima.

³ Ye enyi ihien-oriri siko d'e zu enyi uhuhohin-uhuhohin;

⁴ Gbaghari enyi njo enyi,

makeni enyi a gbaghari onye owule me-jani enyi a gbaghari.

Edubanle enyi ime onwunwan, [ka gbapuha enyi aka Eje-onye hu**].”

⁵ 'Ya Jizọsị nọ sị umu-azuun a, “Ni enyi weri e ni onye ohu ime unu jen iwe owu a ime abali d'a si a, ‘Di-enyi, zinye m ogbe-bredi eto. ⁶ Owu m hun ri uto-ijen rihu a banhan iwe m kikenni, kani enwe m ihien-oriri owule m siko d'e ye e.’ ⁷ Ni enyi werizikwo a ni owu i ahun gha ime ulo si, ‘Ewele m nsongbu; a kpoingwo we uto; mmè lè umu m e dineguo. Asa m aka lihi oto d'e ye i ihien owule.’ ⁸ M ri a gwa i ni osuon'a n'o gini ifiri ni i wu owu a lihi ye i bredi, o siko d'e ye 'y'e makeni y'a rihobehini.

⁹ 'Ya wu, m ri a gwa i: rijo, i k'e nwonhen; cho, i jenko d'a hun; du aka, wè siko d'a gunpun'i uto. ¹⁰ Makeni ndi ile hun rionì jenko d'e nwehen; ndi hun choni jenko d'a hun; wè siko d'a gunpuzikwoni ndi ile du aka uto. ¹¹ Imè unu ile, elee nedi siko d'e ye nwa a agwo o rijo a azun ¹² mobu ye e akpi omeni o rijo a ekwan? ¹³ O m'è nwan ni unu hun wu ndi-njo ma ye umu unu ihien ri mma, nani kè Nedi ahun ri elu-igwee k'e yehan ndi rijo a Mmon-nsọ? O yekariko wè?”

Jesu Lè Bezibo

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Uhuohin ohu, Jesu chupu eje-mmon odin. Ogen eje-mmon hu gi pugwu, okennyè hu o te ri ime e nọ kumè oku. O tukenmè igunrun ri ebahun enya; ¹⁵ kani, ndi hu ime ndi ri ebèhu nọ sị, “Bezibo, hùn wu onye-isi eje-mmon ile, 'ya rì e ye e ikèn o gi a chupu eje-mmon.” ¹⁶ Ndi ozo nọ shini Jesu onyan, sị a runghosi wè orun-atumenya pu-ichen gha elu-igwee bìa. ¹⁷ Kani Jesu a maringuo ihien wè rì e ro, o nọ sị wè, “Alì-eze owule kebeni, nwon itu rì ichen-

**11:4 mobu: eje-ihien

ichen rị a lụsọn ibe wẹ ọgụn, jẹnkọ d'e henrin ọfịa; ezi-łẹ-ụlọ ọwụlẹ ndị rị n'a kebe, a lụsọn ibe wẹ ọgụn siko d'a dan."

¹⁸"Ya wụ, omēni alị-eze Ekwensu kebe ekebe, nwẹ itu ichen-ichen rị n'a hun a lụsọn ibe wẹ ọgụn, ẹghani kẹ alị-eze ẹ e don turu?—bu unu sị nwan ni m gi iken Bezibọ a chupụ eje-mmon.

¹⁹Omēni iken Bezibọ kẹ m gi a chupụ eje-mmon, iken onyẹ kẹ ndi nke unu gi a chupụ wẹ? Uwẹ jẹnkọ d'a ma unu ikpe!"

²⁰"Kani, o mē nwan ni iken Osolobue kẹ m gi a chupụ eje-mmon, 'ya wụ ni Alị-eze Osolobue e ruguolẹ ebe unu rị."

²¹"Owulẹ diken a kwademechan-ringuu ihien ọgụn a, nodi e che oken-ulo a nche, o nweni ihien jenkọ d'e mē ihien o nwẹ. ²²Kani, omēni onyẹ ka a iken a maye ẹ ọgụn, meri ẹ, o jenkọ d'a napuchanrin a ihien ọgụn ile hun o gi don enya, buru ihien ẹ ile, kesonmē ni ndi ozo ya." ²³"Onyẹ ọwulẹ rileni azuun nke m rị a lụsọn m ọgụn; onyẹ ọwulẹ hun ghaleni e ye ni m ẹka a kikwama rị e kponyiya."

Ihien E Wekinhen Eje-mmon Wẹ Chupuguu

(Mat 12.43-45)

²⁴"Eje-mmon ghaguu ime ihian pu, o ghahunmeme ebe mirin rileni, a cho ebe o jenkọ d'a nodi zu iken. Omēni o hunni, o siko d'a sị enwen ẹ, 'M siko d'e kin-azuun ulo hu m gha puha.' ²⁵O kinhen, hun a ni a zachanguo w'a, donkwamaguu a, ²⁶o jen d'e wehezi eje-mmon esa ozo ka 'ya le enwen ẹ njo, a bia wẹ d'e biri ebegu. Onodi onyẹ hu a ka njo kari kẹ o rị mbu."

Ndi Wẹ Gozi Agozi

²⁷Ogen Jesu gi rị e ku ihieni, okpoho ohu rị ime igunrun hu no gha ebahun

sị a, "Efo mun'i le eran i ra wuchanrin ihien wẹ gozi agozi!" ²⁸Kani Jesu no sị, "Mba, ngozi wu nke ndi hun a nu oku Osolobue, e gi ẹ e bi!"

Ihien Mē Onyẹ-amuma Wu Jona Wu Ahima

(Mat 12.38-42)

²⁹Ogen ndi rị e ruhe ebe Jizosi rị gi rị e buwaye oda, o no kumezi, sị, "Agboni jo njo! Wẹ sị m ghosi wẹ ahima pu-ichen, kani o nwonni ahima owule pu-ichen wẹ jenkọ d'a ghosi wẹ wezuka ihien mē onyẹ-amuma wu Jona. ³⁰Kẹ Jona don wu ahima ebe ndi Ninive rị, erira kẹ Nwa nke Ihian jenkọ d'a wu ahima ebe agboni rị. ³¹O ru Ogen Ichin-ikpe, eze-okpoho alị Shiba, alị hu rị azuun ndidan-mirin, jenkọ d'e lihi, shiagbu agboni eri. Makeni, o gha alị hu tegbu enwen ẹ bia d'e gon ntin amamihien Solomonu—bu onyẹ ka Solomonu rị nwan ebeni. ³²O ru Ogen Okinkin-ikpe, ndi Ninive jenkọ d'a puha osheri, ma ndi agboni ikpe, makeni wẹ roghari eroghari ogen wẹ gi nu ozi Jona zi—bu onyẹ ka Jona rị nwan ebeni!"

Ukpe Hun Ri Ehu

(Mat 5.15; 6.22-23)

³³"O nwonni onyẹ hun a muye ukpe e bu ẹ e zueme mobu e bu ẹ che okpuru afere. Mba, w'e buto a elu obu-ukpe—keni onyẹ owule banhanni gi ẹ legha uzo." ³⁴"Enya i wu ukpe rị i ehụ. Omēni enya i rị mma, ukpe jenkọ d'e junchanrin i ehụ. Kani omēni enya i a rị mma, ishi jenkọ d'e junchanrin i ehụ. ³⁵Hunkwo a ni ukpe hun rị ime i ele ishi. ³⁶'Ya wu, omēni ukpe junchanrin i ehụ ile, bu o nwonni mkpamkpa owule rị ime ishi, ehụ i ile siko d'e mē ukpe-ukpe nọke ebe ukpe no e nwunkpu i."

Jesu A Jugoŋ Ndi Itu-Farisi Le Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷Ogen Jesu gi kuguu, onye Itu-Farisi ohu no si a bia iwe e d'e du e ri ihien-oriri. 'Ya o no jenne; o no weri onodi a elu teburu ihien-oriri ahun.

³⁸Ogen onye Itu-Farisi hu gi hun ni Jesu a chanchanni ehụ a ke we don a chan n'o d'e rime ihien-oriri, o no tu a enya. ³⁹Ya ke Di-nwonni-enyi no si a, "Lee nwan, unu ndi Itu-Farisi a chanchan azuun mkpu le afere unu, kani enya-uku le eje-ihien jun ime unu. ⁴⁰Ndi-nzuzu! Ele onye hun meme azuun a memezikwo ime e? ⁴¹Ka we ni nwan ihien ndi hun ri ime e ye ndi igbenye; unu me e, m ri a gwa unu, ihien ile jenko d'e nwunchan ni unu.

⁴²Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! Unu a kusunmede uzo-ohu-ime-uzo-iri ihien e me ofe a suo—ke arabasi-minti ke riu ke ihien-akunkun ndi ozo ri ichen-ichen—bu unu a nato iye onye owule ihien run'e le inwe ihien-osusuo jenni Osolobue—ndini te furu unu k'a gha e me; kani, ele hun unu e gi lato ihien ndi ahun unu a ku."

⁴³"Nsongbu ri ni unu ndi Itu-Farisi! O suo unu ni unu a nodi isi-ochi ime ulo-ofufe lezi ni we e kele unu ekele pu-ichen ime afia ebe ihian ri. ⁴⁴Nsongbu ri ni unu! Unu no ke ili w'a ghafe elu e bu a marin we ni ili ro."

⁴⁵Onye ohu ime ndi-nkuzi Iwu no si a, "Onye-nkuzi, i gha e ku ihien ndini we, i ri a kparizikwo enyi nwen!"

⁴⁶Jesu no si a, "Nsongbu rizikwonni unu nwen, ndi-nkuzi Iwu! Unu e buyesonme ndi ozo ibu a fu orun obubu, kani unu le enwen unu ara tinpude mkpinsin-eka ohu yeni we eka bu ibu ndi

ahun. ⁴⁷Nsongbu ri ni unu! Unu a tun ili ndi-amuma hu ndi nedi unu kani gbu — ⁴⁸hun unu gi a ghosi ni unu kwadon ihien ndi nedi unu me—makeni, uwe gbu ndi-amuma, unu nwen no tun ili ndi-amuma ahun we gbu. ⁴⁹Ufiri ihieni ke Osolobue gi gi Amamihien e si, 'M jenko d'e zijen ni we ndi-amuma le ndi-ozu pu-ichen: we jenko d'e gbu ndi hu ime we, kpoko ndi hu ime we' — ⁵⁰keni we ju agboni ukwere edeke ndi-amuma ile we gbu kete w'e kele uwa — ⁵¹ghakwori edeke Ebelu d'e ru edeke Zekaraya we gbuto Ulo-nsọ, egbata Ukpo nchu-egan le Ebehu-ri-nsọ. Eghee, m ri a gwa unu, we siko d'a ju agboni ukwere we ile!"

⁵²"Nsongbu ri ni unu ndi-nkuzi Iwu! Unu e wepuguo isafin amamihien: unu le enwen unu abanyeni, unu eyeni ni ndi ri a cho ni we banye efe banye!"

⁵³Ogen Jesu gi ghaguu ebahun pu, ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no korjama n'a oda-oda, juchanma a onu ihien bu oda, ⁵⁴a cho ihien ri a onu, keni we hun ihien we e gi kwondon e.

Isi Nke Mmebu

Gbakwoni Ni Ihunna Oso!

(Mak 10.26-27)

12 Ke mmadu nnu ole-le-ole don ri a gbakikome, nke wu ni we hu a zo ibe we uku, Jizosi no bu uzo si umu-azuun a, "Kpachanpu ni enya banyeni yisti^{††} ndi Itu-Farisi—hun wu ihunna we. ²O nwonna Ihien owule kpumeni hun jenkoleni d'e kpupu; o nwonna ihien zuerini hun jenkoleni d'a wa. ³'Ya wu, ihien owule unu ku ime ishi, ihian jenko d'a nu a ifonrin-ifon; ihien owule unu gunma enwen unu ime-ulo ka-uka ku, ihian siko d'e gi e yi oro elu ulo."

^{††}12:1 *yisti*: ihien bredi gi a fu

Onye Wẹ K'a Tụ Egun Ẹ

(Mat 10.28-31)

⁴“Ndị ọwụ m, m rị a gwa unu, atule ni egun ndi e gbu ehu sọ bu o nwonzini ihien we siko d'a s'eka me kari ohun. ⁵Kama, ni m ghoji unu onye unu siko d'a tu egun e: tu ni egun Osolobue, onye hun o me ni o gbuchanrin ehu, o nwonghozikwo iken o gi a tu ihian e ye okun-mmon. Eghae, tu ni egun e! ⁶Ele isen 'ikobo' ebuo ke w'e re achu^{††} Kani, Osolobue ara zo ke akp'ohu ime nnunu ndini. ⁷Ke ntutu ri unu isi, Osolobue a gunguo a. Atule ni nwan egun: unu ka achu mkpa a ri ebe Osolobue ri—oson'a ni achu bu oda ro!”

Ikwere Ni Wu Nke Krajistị Le Ighori Ni Y'ele Nke Ẹ

(Mat 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸“M ri a gwapu unu ezioku, onye owule no id'enya ihian kwere n'o wu nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenko d'a no id'enya ndi mmon-ozu Osolobue kwerezikwo ni onye hu wu nke m. ⁹Kani, onye no id'enya ihian ghorị ni ele nke m, mme wu Nwa nke Ihian jenko d'a no id'enya ndi mmon-ozu Osolobue kuzikwo ni onye hu ele nke m.” ¹⁰“Ozozi, we siko d'a gbaghari onye owule kuja oku mme wu Nwa nke Ihian, kani agbaghariko we onye owule kuja oku Mmon-nso. ¹¹Ogen we jenko d'e gi wehe unu ulo-ofufe mobu ebe ndi hun a kini mobu ndi-nze ri d'e kin unu ikpe, ehuekwole ni uhue ke unu k'a don kinrin onu unu mobu ihien unu k'e ku. ¹²Makeni, ogen hu ru, Mmon-nso jenko d'a kuzi unu ihien furu unu k'e ku.”

Ilu Wẹ Gi Odafin Nzuzu Ta

¹³Okennyeh ohu ri ime igunrun hu no si Jizosi, “Onye-nkuzi, dodo gwa nwenem n'o keye m uku nedi enyi lato ni enyi.”

¹⁴Jizosi no si a, “Owu m, onye tume m onye a hannu unu ebuo enen mobu onye e keni unu ihien?”

¹⁵‘Ya o nozi si we, “Kpachanpukwo ni enya, unu e gbondon enwen unu make udi enya-uku owule gha a ri ime ndun unu; makeni, ele ihien ihian nwon wu ezigbo ndun a, oson'a n'o meke odafin.”

¹⁶‘Ya Jizosi no ta ni we iluni: “O nwon okennyeh ohu wu odafin, hun nwon ali. Ali hu no men'e ihien oda-oda. ¹⁷O no si enwen e, ‘Enwon m ebe siko d'e zu m buto ihien ugbo m. Kini ke m jenko d'e me?’ ¹⁸O no si enwen e, ‘Lee ihien m siko d'e me: m k'a totusonme oban m ile, tun ndi kani we; ebeku ke m jenko d'e donme oka m le ihien m ndi ozo.

¹⁹Ogen hu, m k'a si enwen m, “Enwen m, y'e nwonguo ihien ile ri mma siko d'e zu i bi ahua bu oda lalani! Eyezile enwen i nsongbu! Ri! Ra! Efo ya ssuma i usuo!” ²⁰Kani Osolobue no si a, ‘Onye nzuzu! Uhinhinni ke we jenko d'a napu i ndun i—onye jenko nwan d'e nwonrin ihien ndini ile i buto ni enwen i?’”

²¹Igi mekin iluni, Jizosi no si, “Enina k'o ri ni ndi hu a kpatu ni enwen we aku-le-uba kani ele we odafin ime ihien Osolobue.”

Ehuele Uhue, Gi Osolobue Don Enya

(Mat 6.25-34)

²²‘Ya Jesu no si umu-azun a, “Ya ke m gi ri a si unu ehuele uhue ihien unu jenko d'e ri ri ndun mobu ekwa unu jenko d'e yi. ²³Ndun ka ihien-oriri; ehia ka ekwa. ²⁴Lekpo ni nnunu: w'a ra kun mkpuru mobu we ihien-ugbo; w'a ra nwon mmughe mobu oban w'e buto ihien—kani Osolobue hu e ye we ihien-oriri! Bu unu kade mkpa a ri oda-oda kari nnunu! ²⁵Onye ime unu siko d'a saeka gi uhue o ri e hue gi mgbahunme okuloku ohu tocheni? ²⁶Omeni y'a s'eka

mẹ ihien mehan ntin enina, k'i ri nwan e songbuni enwen i banyeni ihien ndi ozo?

²⁷ Lekpo ni ke obobo ofia don e sue: w'a ra nungbu enwen we mobu kpa ekwa—kani m ri a gwa unu ni, ke eze wu Solomonu eyini ihien owule rihan mma ke obobo ohu ime ndini. ²⁸ Omele Osolobue e yime efifia ihien ri mma enina—efifia hun a ri ebeni tanni, eki fon a tu w'a ye okun, o yimeko unu hun ka mma? Euu, ndi okukwe-nta!

²⁹ Ya wu, atole ni e ro ihien unu jenko d'e ri le ihien unu siko d'a ra; esongbule ni enwen unu banyen'e. ³⁰ Makeni, ndi ghaleni e fe Osolobue ime uwa ile a chosonme ihien ndini—bu Nedi unu a maringho ni ihien ndini ri unu mkpa. ³¹ Kama, chomagude ni Ali-eze e—o siko d'e yezikwo unu ihien ndini we.”

Kpato Aku-le-uba Elu-igwee

(Mat 6.19-21)

³² “Umu-atunrun m, atule ni egun, makeni o suo Nedi unu usuo n'o ye unu Ali-eze. ³³ Repu ni ihien unu nwe, we eghe e ye ndi igbenye, unu e gi uzoni memem ni enwen unu ekpa hun ghaleni e wiwi, wuru ndi nwe aku-le-uba ghaleni a guu aguu ime elu-igwee. Ebehu, ohin asako eka ru e; ekika a sako eka ripu we. ³⁴ Makeni, ebe aku-le-uba unu ri, iya ke obi unu jenko d'a rizi.”

Kwademe Ni, Ni Di-nwonna-enyi Lala

³⁵ “Kwademe ni orun; hun n'a ni ukpe unu e nwunsonme; ³⁶ no ni ke idibo ri e che nna we n'o gha oriri agbamehuhuo lua. O lua, du eka, keni unu saeka gunpu n'a uzozigbo. ³⁷ O jenko d'a ri ni idibo ndi hu mma omeni nna we a lua, hun a ni we mu enya, kwademe, e che e! M ri a gwa unu ezioku, o jenko d'a si we weri onodi we teburu, o konrin, gi eka a buye we ihien-oriri. ³⁸ O siko d'a ri ni idibo ndi

ahun mma owuni ogen o gi lua—o suo n'a ni ime abali mobu igirigi utuntun k'o gi lua—o hun a ni a kwademequo we!

³⁹ Marinkwo ni ni omeni onye nwon ulo te marin ogen ohin e gi bia, o ke ni a gbukpo iwe e banhan. ⁴⁰ Ya wu ni unu le enwen unu jenko d'a kwademezikwo, makeni Nwa nke Ihian siko d'a bia ogen unu tuleni enya a.”

Odibo Furu We Gi E D'anya Ra Hun Furuleni?

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Pita no si, “Di-nwonna-enyi, enyi ke i ri a tu ni iluni ra i ri a tu ni ihian ile ya?” ⁴² Di-nwonna-enyi no za, si, “Onye wu onye-nlepu-enya ahun furu we gi e d'anya, hun marin ihien, hun nna a tumem n'o lehu n'a idibo ri ulo a enya, e ye we ihien-oriri we ogen o furu? ⁴³ O jenko d'a ri n'a mma omeni nna a lua, o hun a n'o hu e me ihien ahun o si a me! ⁴⁴ Ezioku ke m ri a gwa unu, nna a ahun jenko d'e we ihien ile o nwe che e eka lepu enya.”

⁴⁵ “Kani, omele odibo hu a si enwen e, ‘Nna m e biekezi d'a lua’, o gbume idibo ibe e hoduni ili—ke ikennyee ke ikpoho—e ri, a ra, a ra manya a tu, ⁴⁶ ya wu ni nna a jenko d'a lua idumuzi—uhuhohin odibo hu tuleni enya a le ogen hun o marinleni. O siko d'a jakika a, we e che ebe ndi nnupu-isi ri.”

⁴⁷ “Odibo hun marin ihien nna a cho n'o me, bu o kwademeni enwen e n'o me e mobu o men'e, we siko d'a fian a mkpinsin oda-oda. ⁴⁸ Kani, odibo hu marinleni ihien nna a cho bu o me ihien w'e gi a fian mkpinsin, we jenko d'a fian a hun buleni oda.”

“Thien bu oda ke w'a tu enya a eka onye we ye ihien bu oda; kani, hun ka oda ke w'a tu enya a eka onye we ye hun ka oda.”

Jesu E Kebe Ihian

(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “M bja d'a mu okun ye uwa; k'o ri m, o dunmaguole! ⁵⁰ Kani we jenk'e gi afunfun meguu m mirin-Chuku; ehụ efuko m d'e ru ni e meguu m ya wu mirin-Chuku. ⁵¹ Unu ri e ro ni m bja d'e me ihian ile henrin ohu elu uwa? Mba, ezioku ke m ri a gwa unu, ele iri-ohu kani nkebe. ⁵² Gha ogenni jenme, mmadu isen hun ri ezi-le-ulo siko d'e kebe make ufiri m: eto gha a luson ebuo ogun, ebuo hu a luson eto; ⁵³ nedi ihian gha a luson nwa a okenye, nwa-okenye hu a luson nedi e; nne gha a luson nwa-a-okpoho, okpoho hu a luson nne e; nne-di siko d'a gha a luson nwunye nwa a, nwunye ihian jenko d'a gha a luson nne-di e.”

Ighota Ihien Ri E Meni

(Mat 16.2-3)

⁵⁴ Jizosi no sizikwo ndi hu, “Unu hun ke mirin ri e ru azuun ndidan enya-anwun, unu si ni mirin jenko d'e zue—o zue. ⁵⁵ Unu hunzi a ni ufere gha azuun ndidan-mirin fehe, unu si ni uwowo jenko d'a ri—o me. ⁵⁶ Ndi ihunnai! Unu ma ke w'e lee ali le igwere enya e ku ke uhuhin jenko d'a ri; ki hain unu gizileni a saeka e ku ihien ihien ri e me ogenni ri a ghosi?”

Iyu Le Onye Ikpe I Donkwọ Egwá

(Mat 5.25-26)

⁵⁷ “Ki hain unu gileni a marinde ihien ri mma unu jenko d'e me? ⁵⁸ Liliima ni iyu le onye-ikpe i don, unu gini d'e ru ogwa, amamgbe o dokpun i ye oka-ikpe, oka-ikpe e we i ye onye ewuru-ogi—o tu i ye ime ulo-ngan. ⁵⁹ M ri a gwa i ezioku, i k'a to ebahun d'e ru ni y'a hanchanrin ihien ile we be i—d'e rufe ikobo ka ntin.”

Isi Nke Mmeto

Roghari! I Ju, Y'a La Ntikpo

13 Ogen ohu hu ke ndi hu ime ndi ri ebehu gi gwa Jesu oku ndi Galili hu Paileti gbu ebe we ri a chuye ni Osolobue ejan, gi edeke we gwọ ejan ahun we ri a chu. ² Jesu no shiarị we, si, “Unu ro ni ihien me ndi Galili hu ghosi ni uwe ka ndi Galili ndi ozo ile njo e me? ³ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu le enwen unu erogharini, unu ile siko d'a lazikwo ntipko ke we. ⁴ Ra unu ro ni mmadu mmesato ahun ulo-nche uku ahun ri Siluam dangbu ka ndi ozo ile bi ime Jerusalem njo e me? ⁵ Mba! M ri a gwa unu ni omeni unu erogharini, unu ile jenko d'a la ntipko ke we.”

Ilu Jesu Gi Osisi Figi

Mileni Mkpuru Ta

⁶ Ya Jesu no ta ni we iluni: “Okenye ohu ku figi ime ali-vaini a. O hu a choha mkpuru elu figi hu, o hunni. ⁷ O no si onye hun e lepun'a ali vaini hu enya, ‘Lee e, kete ahua eto enwain ke m bama d'a cho mkpuru elu figini, ahunni m. Gbutu e! K'o ri e wiwini ali?’ ⁸ Kani, onye e lefu ugbo hu enya no si a, ‘Di-okpa, dodo hapuzi a ahua ohu suo, ni m hun uzo guhunme e, buche e ejan hun e me ihien. ⁹ Omeni o mi mkpuru akan-ile, o hu mma; kani, owuni o mini, n'i siko d'e gbutu e, y'e gbutu e.”

Jizosi A Zuo Okpoho

Eje-mmon Hieme

¹⁰ Uhuohin Izu-iken ohu, Jesu ri ulo-ofufe ohu, a kuzi. ¹¹ Okpoho ohu eje-mmon ri ime e ri ebehu. Eje-mmon hu hieme e kete ahua mmesato—nke wu ni a ra saeka tinpu. ¹² Ogen Jizosi gi hun a, o no kpoche n'e, si, “Okpoho, y'a dinhinole emu i!” ¹³ Ya Jesu no bu eka kwasị

a, o nọ tɪnpu ozigbo; o nọ jama Osolobue mma.

¹⁴ Kanị iwe nọ we onye-isi ulo-ofufe ni Jizosi zuo emu Uhuohin Izu-iken, o nọ si ndi ri ebefu, “Akpu-uhuhin isin ri a hun furu enyi e gi run orun—bija ni ogen hu d'a zuo isi, ele Uhuohin Izu-iken!” O hu e ku e, e kudonzi.

¹⁵ Di-nwonni-enyi nọ si a, “Ndi ihunnai! Onye-onye ime unu a topu oken-efin e mofu jaki e ulo-anu we limeto a Uhuohin Izu-iken, du e e si ebe o jenko d'a nọ ra mirin; ele iya?”

¹⁶ “Lee ni nwan okpohoni: nwa Ebrahim hun Ekwensu ken egbun kete ahua mmesato; o runi hun w'a topu Uhuohin Izu-iken?” ¹⁷ Ogen o gi ku ihienni, ifenren nọ me ndi inenren e. Kanị igunrun ahun ri ebefu hu a ghoghọ make ihien ile a tu enya o ri e me.

Ilu Jesu Gi Mkpuru Mostadi Ta

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Ya Jesu nọ nwan si, “Kinị ke Ali-eze Osolobue yi? Kinị ke m'e gi ghosi k'o nọ? ¹⁹ Ali-eze Osolobue nọ ke ebe onye ohu nọ weri mkpuru mostadi, kun a ye ugbona a, ihien akunkunni e sue, henrin osisi, nnunu nọ bija d'a ku ekuu we ye agalaba a.”

Ilu Jesu Gi Yisti Bredi Gi A Fu Ta

(Mat 13.33)

²⁰ Jesu nọ sizi, “Kinị ke m'e gi ghosi ke Ali-eze Osolobue nọ? ²¹ Enina k'o nọ: o nọ ke ebe okpoho ohu nọ weri ekere yisti bredi gi a fu, gwogbame ya le adana oka eto we gwe—d'e ru ni we ile a fuchanrin.”

Onumuzo Hun Me Mwara

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Ebe Jesu jenko Jerusalem, o hu a banyesonme obodo ndi hi-ogbe le ndi me ekere-ekere, a kuzi ndi ri ime we. ²³ Onye ohu nọ ju a ajuju, si, “Di-

nwonni-enyi, ndi buleni oda suo jenko d'e nwe nzupuha?” Jesu nọ si we, ²⁴ “Gikwo ni ndun ile unu nwe lilima ni unu banye onumuzo hu me mwarara! Make ni ndi bu oda jenko d'e me ni we banye, kanị asako we aka.”

²⁵ “Make ni, onye nwe ulo ma-ama gunma uzo, unu e turu ezi ebahun duma aka onumuzo, a si, ‘Di-nwonni-enyi, dodo gunpuni enyi uzo!’ O jenko d'a za unu, si, ‘Amarin m ebe unu gha bija!’ ²⁶ Ogen hu, unu jenko d'e kume, si, ‘Ele enyi le iyu wi ri, ra? Y'a noguozide ogbe enyi kuzi!’ ²⁷ Kanị o siko d'a si, ‘Amarin m ebe unu gha bija! Gha ni ebe m ri pu, unu ile hun e me njo!’ ²⁸ Ikwanekwa le ita nkwenren-eze jenko d'a ri ogen unu jenko d'e gi hun Ebrahim le Aziki le Jekopu lezikwo ndi-amuma ile ime Ali-eze Osolobue, bu a tu we unu le enwen unu ye ezi!”

²⁹ “Ihian jenko d'a gha ebamin-enu uwa bija d'e ri oriri ime Ali-eze Osolobue—we k'a ghasonme azuun owuwa-enya-anwun le ndidan enya-anwun le azuun ugu le ndidan-mirin bija. ³⁰ Ezie, o nwongho ndi kpa azuun ogenni jenko d'a wuru ndi bu uzo ogen ahun le ndi bu uzo kikenni hun k'a wuru ndi kpa azuun.”

Obodo Jerusalem Ri Jizosi Obi

(Mat 23.37-39)

³¹ Ogen ohu hu, ndi hu ime ndi Itu-Farisi nọ bija d'e kunrun Jizosi, si a, “Ghakwo ebeni pu, make ni Herodu cho n'o gbu il!” ³² Jesu nọ si we, “D'a gwa ni ni m ufu ahun e me ero ni m si, ‘Gon ntin, m ri nwan a chupu eje-mmon, a zuo emu tanni, ekile e mezi m erira, hun me e akpu-uhuhin eto, a runchanrin m orun m.’”

³³ Jesu nozi si, “K'osileri, m puko apuko—m siko d'a ririri uzo tanni le ekile le nweneki—makele Jerusalem

suo ke we no e gbu onye-amuma—onwonzini ebe ozo.”

³⁴“Euu Jerusalem! Jerusalem!! Obodo hun e gbu ndi-amuma, e gi omuma a magbu ndi we zihen'e! Mgbe ole-le-ole ke m chopu ni m kponkikome ndi ri ime i ke nneku-ohuhu don e kponkikome umu a e ye nku e, kanj y'a nini m! ³⁵Lee e, a la we nwan Ulo i ton'i! M ri a gwa i ni y'a hunkozi m d'e ru ogen i jenko d'a si 'Onye hu gi efan Di-nwonni-enyi a bia wu onye we gozi agozi.’”

Isi Nke Mmepo

Jesu A Zuo Okenye Ehu A Fun

14 Uhuohin Izu-iken ohu, Jizosi no jen d'e ri ihien-oriri iwe onye ohu ime ndi-isi ndi Itu-Farisi; ndi ri e ke Jizosi hu e ke e. ²Ya ke okenye ohu ehu a fun nohu puha ihun Jizosi ebefu. ³Jesu no ju ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi, si, “Iwu e kwerigho ni we zuo emu Uhuohin Izu-iken ra o kwerini?”

⁴Kanj we ile a gba nkintin. Ya Jesu no weri okenye hu, zuo a, si a lama. ⁵Ya o no si we, “Omeni nwa i okenye mobu oken-efin i danban omi Uhuohin Izu-iken, y'e wepuhako a ozigbo?” ⁶Kanj, asani we eka za ihien owule.

Iwelua-Enwen-Ihian-Ali Le Ime Ni Ndi Igbennyeh Ohunma

⁷Jesu a hun ke ndi obia ri a horisonme isi-ochi, o no kuzime we, si, ⁸“Ogen owule we kpo i oriri-agbamehuhuo, ejenkwole d'a nodi ali isi-ochi. Ikenkwo o nwon onye ka i mkpa a ri hun we kpozi oriri hu. ⁹Ogen hu onye hu kpo unu ebuo oriri jenko d'a bia d'a si i, 'Owu m, lihi oto ni onyeni nodi ali.' Ogen hu ifenren e megbu i, y'e gi ifenren jenme nwan d'a nodi ali ochi mmaka. ¹⁰Kama, we kpo i oriri, jen d'a nodi ali ochi mmaka, keni onye hun kpo i oriri bia, o si i, 'Owu m, bia d'a nodi ali isi-ochi.' Ogen ahun

oghoe jun i ehu ihun ndi we kpo 'yu le we oriri ahun.’”

¹¹“Makeni onye wesi enwen e enu, e wetu we ali; onye welua enwen e ali, e wesi we elu.”

¹²Ya Jizosi no si onye hun kpo a oriri, “I kpo oriri, akpole ndi owu i mobu umune i mobu ndi-idafin ibe i amamgbe w'a kpo gwari i—o wuru ni a kukunguo we i ugwo.”

¹³“Kama, i kpo oriri, kpo ndi igbennyeh le ndi nguro le ndi uku rileni iken le ndi enya-ishi.”

¹⁴“I jenko d'e nwehen ngozi makeni asa we eka kukin i y'e—Osolobue siko d'a kukin i y'e uhuohin hu ndi ri ochan k'a gha onwun lihi.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Kpo Oriri Hi-ogbe Ta

(Mat 22.1-10)

¹⁵Ogen onye ohu ime ndi hu bia oriri hu gi nu ihienni, o no si, “Ndi hu siko d'e ri oriri hu ime Ali-eze Osolobue e nwekekwo ewere!”

¹⁶Jizosi no si a, “Okenye ohu kpo oriri hi-ogbe; o no kpo ndi bu oda oriri ahun. ¹⁷Ogen oriri hu e ru, o no zi odibo e d'a gwa ndi o kpo oriri, si we, 'Bia ni ni a kwademeguwo we ihien ile!’”

¹⁸“Kanj, we ile no kume ihien jenko d'e me we abiale. Onye ibuzo si odibo hu, 'M nonhu ali; m siko d'e jenriri d'e lele e. Dodo, asa m eka bia.' ¹⁹Onye ozo no si, 'M nonhu oken-efin iri we gi a run ugbo, m jenko nwan d'e lele we—dodo asa m eka bia.' ²⁰Onye ozo si, 'M luhu nwunye ma!—Asa m eka bia.' ²¹'Ya odibo hu no bia d'a gwa nna a k'o jen. Olulu no bumeh onye hu nwe ulo, o si odibo e, 'Jensonme nwan ogbara-ogbe le uzo-upu ozigbo, d'e wehesonme ndi igbennyeh le ndi-nguro le ndi enya-mpin le ndi uku we rileni iken.' ²²Omeguu, odibo hu no bia d'a si a, 'Di-okpa, e meguwo m ihien i zi m, kanj ebefu eke

junkwo.’²³ Ya nna odibo hụ nọ si a, ‘Shi nwan ụwaya lẹ nwa-ozue: liliima n’i mē ihian bia—keni ụlọ m jun.’²⁴ M rị a gwa ụnu nị o nwonni akpụ onyē ohu ime ndi hụ wē bu ụzọ kpọ hụn jenkọ d’a danmin ihien-oriri m!’”

Ihien Ison Jesu Cho

(Mat 10.37-38)

²⁵ Igunrun ihian sonko Jesu, o nọ gbe-huto, si wē, ²⁶ “Onyē owule hūn bia d’e kunrunni m, bu ihien m ason’a kari ihien nedi e lẹ nne e lẹ nwunye e lẹ umu a lẹ umune-e-ikennyē lẹ umune-e-ikpoho—egheē, ke ndun a de, o sako eka wuru nwa-azun m; ²⁷ onyē owule buruleni obe e sonme m asako eka wu nwa-azun m.”

²⁸ “Onyē owule ime unu hūn cho n’o tun oken-ulo ebuko uzọ nodi ali, chopuhaguu ihien jenkọ d’a ban n’a—n’o marin ke o nwongho ego jenkọ d’e zu e runchanrin a? ²⁹ Omeni y’e meni erira, i gbeguu iyeto a ni y’a sazi eka tunguu a, onyē owule hūn ihien meni siko d’a mu i emu. ³⁰ We jenkọ d’a si, ‘Onyeni jen d’a tunma ulo bu o sani eka tunguu a!’

³¹ Ra o nweđe eze jenkọ d’e kunrun eze ozo hūn lala d’a luson e agha, hūn jenkoleni d’e bu uzọ nodi ali leleguu ke n’o saeka gi mmadu nnu isen-kwasigun o nwe luson eze hū gi mmadu nnu iri-kwasigunnai lala d’a luson e agha? ³² Omeni o sako eka, o siko d’e zi ozi jenni eze hūn-ebọ ogen o keleni nokunme e—keni wē ku ke w’e me don.”

³³ “Erirazikwo, o nwonni onyē owule ime unu hūn jenkọ d’a s’eka wu nwa-azun m mmani o latochanrin ihien ile o nwon!”

Nnu Tuhu Usuo A

(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ “Nnu ri mma; kani omeni nnu e tuhu usuo a, nani ke wē jenkọ d’e gi me e n’o suomazi usuo a? ³⁵ O nwonni erere o

ban: o rikọ mma ali; o rikọ mma ihien wē gi e ye ihien-akunkun. W’a m’a e tuhu. Onyē hūn nwon ntin o gi a nu ihien, y’a nu.”

Isi Nke Mmisen

Ilu Jesu Gi Atunrun Tuhuni Ta

(Mat 18.12-14)

15 Uhuohin ohu, ogen ndi ile hūn a na ugwo-isi lẹ ndi wē gi njo marin gi ri a bia d’e gon Jizosi ntin, ² ndi Itu-Farisi lẹ ndi-nkuzi Iwu nọ denwin-nwinma, a si, “Okennyeni a nabanhan ndi njo, e son wē e ri ihien-oriri.”

³ Ya Jizosi nọ ta ni wē iluni: ⁴ “Omeni onyē ohu ime unu nwe atunrun ogun-isen, ni ohu e tuhu ime wē, kini k’o jenkọ d’e me? O hapuko ohu-aria-ogun-isen hū ogige ebegu wē ri a kpa nni d’a cho ohu hū tuhuni d’e ru mgbe o hūn a? ⁵ O hūn a, o ghoghoma—nke wu ni o siko d’a pa a che uvun, ⁶ bulua a ulo. O ru ulo, o kpogbama ndi owu a lẹ ndi bikunme n’e, si wē, ‘Son ni m ghoghọ, makeni a hunguo m atunrun m te tuhuni.’ ⁷ M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ jenkọ d’a ri elu-igwee oda-oda make ufiri onyē-njo ohu rogharini kari ndi ezi-omume ohu-aria-ogun-isen hūn o me ni o rini mkpa ni wē k’e roghari.”

Ilu Jesu Gi Egho Tuhuni Ta

⁸ “Ra, omeni okpoho donme egho orun akpu-uhuohin iri, egho orun akpu-uhuohin e tuhu, k’o jenkọ d’e me? Ele o jenkọ d’a muye ukpe, zachanrin ulo a, cho a itan, cho a imon—d’e ru mgbe o hūn a? ⁹ O hūn a, o kpokikome ndi owu a lẹ ndi bikunme n’e, si wē, ‘Son ni m ghoghọ makeni a hunguo m egho m te tuhuni.’” ¹⁰ “M ri a gwa unu ni erira ke ighoghọ don a ri ebe ndi mmon-ozu Osolobue ri make ufiri onyē-njo ohu rogharini.”

Ilu Jesu Gi Nwa Kpahuni Ta

¹¹ Ya Jizosị nọ sịzi, “Okennyẹ ohu mu ikennyẹ ebuo. ¹² Hụn-nta nọ sị nedi e, ‘Baba, kebe ihien ile, y’e ye m hūn k’e runi m.’ ‘Ya o nọ kebe ni wẹ ihien ile o nwe. ¹³ O ke mehu akpu-uhuohin ole, hūn-nta nọ kponkwame ihien ile wẹ keye e, bu e re, gha ulo pu, si ali ohu teni, ebahun k’o nọ ritita ego e ebe o ri e bi obibi nwonleni isi.

¹⁴ Ogen o gi riguu ihien ile o nwon, oken unwun nọ mugbama ali hu, elu nọ fuma a. ¹⁵ ‘Ya o nọ jemma d’a runma ni onye ali hu orun. Onye ahun nọ zi e si ebe o nọ a zun ezin d’e yeme ezin ndi hu ihien-oriri. ¹⁶ O te ri a n’o gi ihien-oriri ezin e gbon egun, kale o nwonna onye y’e ihien owule.

¹⁷ Ogen uche e gi kinhen, o nọ si, ‘Ke ndi ile nedi m we orun nwon hūn w’e ri e rihodu, mme nwen hu ebeni a ka enwen m egun?’ ¹⁸ ‘M jenkọ d’e lihi, buru nedi m; m jenkọ d’a si a, “Baba, e meole m elu-igwee njo, mezikwo ‘yu le enwen i njo. ¹⁹ Efuruzini m onye wẹ siko d’a kpo nwa i; weri m ke onye ohu ime ndi hūn i we orun.”’

²⁰ Ya o nọ buli, buru nedi e. Kani, ebe o ri ebe teni, nedi e nọ lechen’e; omiken e nọ me nedi e oda-oda, ‘ya o nọ gbaburu nwa a, dide e, su e onu. ²¹ Ya nwa a nọ si nedi e, ‘Baba, e meole m elu-igwee njo, mezikwo ‘yu le enwen i njo, efuruzini m onye w’a kpo nwa i!’”

²² Kani, nedi e nọ kpo ndi idibo e, si we, ‘Ogbahu-ogbahu! Wehe ni ekwa hūn kacharin mma yime e! Yime n’e ola mkpinsi-eka! Yimen’e akp’uku! ²³ Wepuha ni nwa-efin ahun kacharin mma enyi zunto ni unu gbu e! Ni enyi ri ni oriri, ni enyi ghogho— ²⁴ make ni nwa m ni te nwunhun anwunhun, kani o ri nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani

a hunguo m’a nwan.’ Wẹ nọ rime oriri, ghogho.”

²⁵ “Ogen hu, nwa a hūn kani ri ugbo. Ogen o gi lala, o rume ehu ulo, o nọ nu ukwere egu wẹ ri a kpo, e ten. ²⁶ ‘Ya o nọ kpo odibo ohu, ju a, si, ‘Kini ri e me?’ ²⁷ Odibo hu nọ si a, ‘Nwene i bia abia; nedi i e gbuguo nwa-efin ahun kacharin mma wẹ zunto, make ni o nwehenzi nwa a ebe o ri ndun, o nwonna ihien men’e.’ ²⁸ Iwe nọ weme nwehe e hūn kani, nke wu ni o kwerini banye ime ulo; ‘ya nedi e nọ puha, rioma a. ²⁹ Kani, o si nedi e, ‘Lee e, kete ahua ole-le-ole m ri a run ni ke igbon, enuputuni ni m’i isi. Kani, y’e yetuden i m ke nwa-ewu mmaka ni mme le ndi owu m gi ri oriri! ³⁰ Kani, nwa i ni giguu ihien i ile bupu igbaraja a lwa nwan, y’e gbun’e nwa-efin hu kacharin mma enyi zunto!’ ³¹ Ya Nedi e nọ si a, ‘Nwa m, mme le yu richarin ebeni, ihien ile m nwon wu nke i. ³² Kani, o furu ni enyi ri oriri, ghogho, makele nwehe i ni te nwunhun anwunhun, kale o ri nwan ndun; o te tuhu etuhu, kani, a hunguo w’a nwan.”’

Isi Nke Mmisin

Ilu Jesu Gi Onye-nlepụ-nya Nwe Akọ Ta

16 Jizosị nọzi si umu-azuun a, “O nwon odafin ohu, hūn nwon onye e lepun’a ihien e ɛnya. Odafin hu nọ numa ni onye hu ri e lefun’a ihien ɛnya ri e ritita ihien e. ² Ya o nọ kpo a, si a, ‘Ki wu ihienni m ri a nu ni ‘ya ke i ri e me? Kowacharin ni m k’i don run—make ni y’e lepukozi ihien m enya.’ ³ Onye nlepụ ɛnya hu nọ si enwen e, ‘Hunni nna m jenkọ d’a chu m nwan orun, kini ke m jenkọ d’e me? Enwe m ndun m’e gi run orun-ugbo, bu ifenren aniko m riu urio. ⁴ A maringuo m nwan ihien m jenkọ d’e

^{¶¶}15:21 ...weri m nọke onye ohu ime ndi i we orun.

mẹ, omeni a chụ wẹ m orun, keni m hun ndi jenkọ d'a nabanhan m iwe wẹ.'

⁵'Ya ọ nọ kpọ ndi gi nna a ugwo ohu-ohu. Ọ nọ ju onye ibuzo, si, 'Ole k'i gi nna m?' ⁶Ọ nọ za, si, 'Galonu uđen-olivu ogun-isen.' Onye-nlepu-nya hu nọ si a, 'Lee ehuhuo wẹ gi de ẹ ebeni. Nodi ali, ejijei-ejijei, n'i dehuto a si galonu irikwasi-ogunnai.' ⁷Ya ọ nọ juzi hun mẹ ẹ ebuo, 'Ole ke 'yu nwen gi?' Ọ nọ si a, 'Eka oka-witi ogun-isen.' Onye-nlepu-nya hu nọ si a, 'Lee ehuhuo wẹ gi de ẹ ebeni, dehuto a si ogun-eno.' ⁸Ufiri ihienni o mẹ, odafin hu nọ ja onye-nlepu-nya hu hun furuleni wẹ gi e don enya mma—make akoni o nwon. Eghee, make ni ndi uwanị ka umu ukpe ako e nwon ebe wẹ n'e son ibe wẹ."

⁹Jizosi nọ si, "M ri a gwa i: gi aku-le-uba uwanị han owu, omeni ọ guu keni i hun onye jenkọ d'a nabanhan i iwe ẹ biri jenrin ejen."

¹⁰"Onye owule hun furu wẹ gi e don enya ebe ihien mẹ ekere ri furuzikwo wẹ e gi don enya ebe ihien hi-ogbe ri; onye owule hun furuleni ni wẹ gi ẹ don enya ebe ihien mẹ ekere ri efuruko wẹ e gi don enya ebe ihien hi-ogbe ri."

¹¹"Ọ mẹ nwan ni y'a ghoşiole ni y'e furuni wẹ gi e don enya ebe aku-le-uba uwanị ri, onye jenkọ d'e ye i ezigbo aku-le-uba lepu enya?" ¹²"Omeni y'e donmeni ihien onye ozo ohunma, onye jenkọ d'e ye i nke i?"

¹³"O nwonni odibo jenkọ d'e ri-eka fe nna ebuo; o jenkọ d'e ze ize ohu, nwe ihien-osusuo hun-ebọ mọbu o wecharin enwen ẹ ye ohu, lelia hun-ebọ. Y'a sako eka fe Osolobue le gho."

Jesu E Ku Banyeni Nkpechan Le Ihien Ndi Ozo

(Mat 11.12-13; 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴Ogen ndi Itu-Farisi gi nuguu ihienni ile, wẹ nọ ru Jesu imi, make ni egho a suka wẹ.

¹⁵Kani Jizosi nọ si wẹ, "Unu wu ndi hun e mẹ ke si unu a rika mma id'anya ndi ozo, kani, Osolobue a maringuo obi unu. Make ni, ihien hun ihian weri n'ọ rika mkpa wu aru enya Osolobue."

¹⁶"Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ke wẹ gi run orun d'e ru ogen Jonu hun e mẹ mirin-Chuku gi bidon orun a. Kete mgbe hu, wẹ hu e zi ozioma Ali-eze Osolobue, ihian ile hu e gi iken a zuo ni wẹ banye e."

¹⁷"Ọ ka nfe ni elu-igwee le uwa ghafe kari ni akpu ihien ohu ri ime Iwu a danpu, ọ suo n'a ihien kacharin ntin wẹ kaye mkpuru-ekukwo ri ime Iwu."

¹⁸"Okennyẹ owule hun kpechan nwunye ẹ luma okpoho ozo ghere aghere; okennyẹ hun luma okpoho wẹ kpechan ghere aghere."

Odafin Hu Le Lazarosi

¹⁹"O nwon odafin ohu, hun e kon ekiken odafin, e ri ke eze uhuhon ile."

²⁰"O nwonzikwo okennyẹ ohu w'a kpọ Lazarosi, ogbenye ro, ete jun ẹ ehụ a ile. W'e bu Lazarosi a to onu-mgbon odafin hu ogen ile. ²¹Lazaros' a chode n'ọ gi ifunfun ihien-oriri hun a dannahin odafin hu ọ gha e ri ihien-oriri gbon egun. O ru, nkitẹ a biade d'a rachan ete ndi hu ri a ehụ."

²²"Omeguu, ogbenye hu nọ nwun-hun, ndi mmon-ozu nọ bu ẹ si ebe Ebrahim ri. Odafin hu a nwunhunzikwo, wẹ nọ li ẹ. ²³Ime ali-mmon, ebe odafin hu ri a ta afunfun, o wesi enya elu, ọ nọ gha ebe teni lecheni Ebrahim, hunzi Lazarosi k'ọ nodiyen'e. ²⁴'Ya ọ nọ kpochen'e, si, 'Nedi enyi Ebrahim! Mẹ omiken m zi Lazarosi n'ọ gi onunu mkpinsin-eka a deri mirin tanye m ire keni ire hun uzo juu m oyi, makele m ri a ta oken afunfun ime okunni!'"

²⁵"Ebrahim nọ si a, 'Nwa m, nyanhan n'i nwehancharin ihien ile ri mma ogen i gi ri ndun, bu Lazarosi nwehen

ihien ile jọ njo. Kani, ehu fu e nwan ebeni, bu yu nwen ri nwan a ta afunfun. ²⁶Wezukade ihien ndini ile, o nwonzikwo ogheshiagbu enwen e we donme egbata enyi le unu, nke wu ni onye owule cho no fetu shi ebe unu ri asako aka, bu o nwonna onye owule ri ebahun jenko d'a saaka fetu bia ebe enyi ri.' ²⁷'Ya odafin hu no si a, 'Baba dodo nwan, zi Lazarosi jen iwe nedi m— ²⁸ni m nwon umune ikennyese. Y'a jen d'a do we aka-ntin make we gha a bia ebeni afunfun ri.'"

²⁹"Kani, Ebrahim no si a, 'E nwegho we Iwu Mozizi le Ihien ndi-amuma de; umune i we gon we ntin.' ³⁰Odafin hu no si a, 'Mbakwo nedi enyi Ebrahim, ohun ezuni! Kani, omeni onye gha onwun lihi jen d'e kunrun we, we jenko d'e roghari.' ³¹Kani, Ebrahim no si a, 'Omeni egonni we Iwu Mozizi le ihien ndi-amuma de ntin, ekweriko we—osukwon'a ni ihian gha onwun lihi d'a gwa we.'"

Isi Nke Mmesa

Njo Le Igbagharị-njo

(Mat 18.6-9, 21-22; Mak 9.42)

17 Jizosi no si umu-azuun a, "Thien ndi hun a han ihian e me njo jenko d'a bhariri; kani, nsongbu ri ni onye hun we k'a gha aka a bia! ²O ka onye hu mma ni we kenme olo ye olu, tu a ye ime ohimin kari no han onye ohu ime ndi-ntani me njo."

³"Ya wu, kpachanpu ni enya! Nwene i me njo, jugbo a; o gbehuto obi, y'a gbaghari a. ⁴Oson'a n'o me i njo mgbe esa ime uhohin, bu o biachanrin mgbe esa hu d'a si i, 'E gbehutoغو m obi; dodo.', i siko d'a gbaghariri a."

Okukwe

⁵Ndi-ozu hu pu-ichen no si Di-nwonna-enyi, "Me okukwe enyi waye." ⁶Di-

nwonna-enyi no si we, "Omeni i nwon okukwe hun hande ke mkpuru mostadi megbu enwen e ntin, i jenko d'a sa aka si osisi Muberi-ni higbu enwen e ogbe ri ebeni, 'Hueri, ye jen d'a gbori ime ohimin!' O jenko d'a gbaye i."

K'o Furu Ni Odibo E Me

⁷"Onye ime unu k'o me ni odibo e hun gha ebe o jen d'a run orun ime ugbo mobu ebe o jen d'e lepu atunrun enya luhaha, y'a si a 'Bia ozigbo d'a nodi ali ni ri ihien-oriri?' ⁸Mba nu! I jenko d'a si a, 'Meme ni m ihien-oriri enyasi, y'a kwademe ni buye m 'ya wu ihien-oriri; ye cheri m ni m riguu, ra, ni kipu ihien; i kebe ri, ra.' ⁹Eghee, ye keleko odibo hu kaka ebe o nohu me ihien i si a me. Ni kele e?"

¹⁰"Erija k'o rizikwo ni unu: unu mechanringuu ihien ile we si unu me, si ni, 'Idibo mmaka furuleni w'e kele ke enyi wuhu, make ni ihien furu ni enyi me suko ke enyi mehu.'"

Onye Bia D'a Kpanmin Jizosi

¹¹Ogen Jizosi gi jenko Jerusalem, o no ghasi egbata Sameria le Galili. ¹²Ogen o gi banyeko ime obodo ohu me ekere, ndi oti iri no kunrun e. Anokunmechanrini w'a; ¹³we no hijenn'e, si, "Jizosi! Dinwonna-enyi! Me omiken enyi!" ¹⁴Jizosi a hun we, o no si we, "We ni enwen unu d'a ghosi ndi nchu-egan ni we ghosi we ni unu a dishingo." E ru we uzo, 'ya we no ri mma. ¹⁵Ogen onye ohu ime we gi hun a n'o riguo mma, o no kinazuun, yiko, jako Osolobue mma. ¹⁶O no dan ni Jizosi ali, kpanmin a. Okennyehu wu onye Sameria. ¹⁷Jizosi no si, "Ele mmadu iri ke we zuo, me we ri uchan? Elebe ke mmadu itenei hoduni ri? ¹⁸Ya wu, o nwonna onye hun kin-azuun d'a ja Osolobue mma wezuka onye ali-ozoni?"

¹⁹Ya Jizosi no si okennyehu, "Lihi oto ni lama, okukwe i e meguo i dinhin."

Kẹ Alì-eze Dọn A Bịa

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ O nwọn ndị Itu-Farisi jù Jesu oḡen Alì-eze Osolobue jenkọ d'e gi bịa. Ọ nọ shiari wẹ, sị, “Eḡe ẹnya kẹ wẹ gi a marin nì Alì-eze Osolobue a bialẹ d'a kịma. ²¹ O nwonni onye jenkọ d'a sị, ‘Lee ẹ, ebeni k'ọ rì!’ mọbụ ‘Ebenẹi k'ọ rì’, makẹni, ezie, Alì-eze Osolobue a rìḡoḡe imẹ igunrun unu.”

²² Ya ọ nọ sị umụ-azụun a, “Oḡen lala hun o gi rì unu nì unu hunde ọsụon'a akpụ-uhụohin ohu hun rì imẹ oḡen Nwa nke Ihian, kanì unu ahunko a. ²³ Wẹ k'a sị unu, ‘Lee ẹ ebenẹi!’ mọbụ ‘Lee ẹ ebeni!’ Kanì, ekwerikwoḡe ni; esonkwoḡe ni wẹ d'a choma a. ²⁴ Makẹni, kẹ amuma dọn e be elu-igwere, a gha wẹ azụun ile hun a, erira kẹ Nwa nke Ihian jenkọ d'a rì uhụohin o jenkọ d'a bịa. ²⁵ Kanì, o jenkọ d'e bu ụzọ taguụ afunfun bu oḡa, ndi agboni a juguu a.

²⁶ K'ọ dọn rì oḡen nke Nua k'o jenkọ d'a rìzikwo oḡen nke Nwa nke Ihian. ²⁷ Wẹ hụ e ri, a ra; wẹ hụ a lụ di lẹ nwunye, e we wẹ e ye wẹ a luru—d'e ru uhụohin hụ Nua banye imẹ ugbo hụ pu-ichen, okenmirin hụ nọ bịa d'e gbupuchanrin wẹ ile.

²⁸ O jenkọ d'a rìzikwo kẹ oḡen Lotu. Ihian ile hụ e ri, a ra; e non, e re; a kun, a tun. ²⁹ Kanì, uhụohin hụ Lotu gha Sodom pu, okun lẹ nsin-ẹnya-anwun nọ gha elu-igwee zuetu kẹ mirin, gbu wẹ ile. ³⁰ Erira k'o jenkọ d'a rì uhụohin hụ Nwa nke Ihian jenkọ d'e kinhen.

³¹ Uhụohin hụ, onye rì elu ụlọ a, hun ihien ẹ rì mm'ulo, y'e hidangukwole banyemezi imẹ ụlọ n'o jenkọ d'e weri ihien ọwule. Erirazikwo, onye ọwule rì imẹ ugbo y'a lashikwoḡe ụlọ n'o jenkọ d'e weri ihien. ³² Nyanhankwo nì ihien mē nwunye Lotu! ³³ Onye ọwule cho n'o ghe isi ẹ, isi ẹ a to a; onye ọwule tuhu ndun a k'a zuopuha a. ³⁴ M rì a gwa unu nì uhin-

hin hụ, mmadu ẹbuo jenkọ d'e dine elu-ukpo ohu, e weri wẹ onye ohu, na hun-ẹbo to. ³⁵ Ikpoho ẹbuo jenkọ d'a gha a kwọ ihien, e weri wẹ onye ohu, a la wẹ hun-ẹbo to. [³⁶ Ikennyẹ ẹbuo jenkọ d'a rì imẹ ugbo a run ọrun, e weri wẹ onye ohu, a la wẹ onye ohu to.”]

³⁷ Umụ-azụun a nọ jù a, sị, “Dinwonni-enyi, elebe kẹ ihienni jenkọ d'a nọ mē?” Jizosi nọ sị wẹ, “Ebe ọwule ozun rì kẹ udele a gbakikome!”

Isi Nke Mmesato

Ime Ekpere Ogen Ile

18 Ya Jizosi nọ lu ni umu-azun iluni, gi ẹ ghosị wẹ mkpa ọ rì nì wẹ e mē ekpere oḡen ile bu aniko wẹ ndun guu wẹ. ² O sị, “O nwe okennyẹ ohu a han enen hun rì imẹ obodo ohu. Okennyeni ara tu egun Osolobue, ara gbaye ihian. ³ O nwonzikwo okpoho di ẹ nwun, hun rì imẹ obodo hụ, hun a biasonme d'a sị a, ‘D'a hagbuni m onye rì e megbuni m enen!’ ⁴ O biabe, okennyẹ hụ a jù n'o leko a ẹnya ihun. Kanì, ọ nọbe, okennyẹ ahun nọ sị enwen ẹ, ‘Osuon'a nì m'a ra tu egun Osolobue mọbụ gbaye ihian, ⁵ m siko d'a hun a nì wẹ ye okpohoni di ẹ nwun ihien run'e, makẹ nsongbuni ọ rì e ye m, makẹ ehii gha a ghanahin m makẹ obibiani ọ rì a bịa oḡen ile!”

⁶ Dinwonni-enyi nọ sị, “Unu a nughọ ihien eje okennyẹ ahun a han enen ku. ⁷ Osolobue ahunko a nì wẹ ye ndi nke ẹ hun a kwanghosị a efinai lẹ uhin-hin ihien runi wẹ? N'o bieke d'e yeni wẹ ẹka?”

⁸ “M rì a gwa unu n'o jenkọ d'e mē ezioku puha ifon, mede ẹ ngwa, e nwehen wẹ ihien furu ni wẹ. Kanì, nì Nwa nke Ihian hun ndi nwe okukwe imẹ uwa oḡen o gi bịa?”

Ilu Jesu Ta Ni Ndị Hụn Ro Ni A Rika Wẹ Mma

⁹ Jizọsị nọ tani ndị ahụn ro ni a rika wẹ mma, e lenịa ndị ọzọ ile iluni: ¹⁰ Ọ si, “Ikennyẹ ẹbụọ jẹn Ụlọ-nsọ d’e mę ekpere: ohu wụ onyẹ Itu-Farisi, hụn-ẹbọ wụ onyẹ a na ụgwọ-isi wẹ gi njo marin. ¹¹ Onyẹ Itu-Farisi nọ wuzo n’o mę ekpere: ọ nọ kumę banyeni enwẹn ẹ ẹnina: ‘Osolobue, a kpanmịn m’i ni anọni m ke ndi ọzọ: ẹlẹ m onyẹ a tunarin ihian ihien mọbu onyẹ-ntu mọbu onyẹ-ughere. A kpanmịn m’i ni anọdeni m ke onyẹ ụgwọ-isi hụ ri ebẹhu. ¹² M’e bu ọnu mgbe ẹbụọ ime izu-uka, m’e ye i ụzọ-ohu-ime-uzo-iri ihien ọwụlẹ m nwe.”

¹³ “Kani, onyẹ ụgwọ-isi nọ wuzo ebe teni; ọ sadeni ẹka bu ihun zinmę elu-igwee, kama, ọ hụ a fian ẹka obi, a si, ‘Osolobue, dodo mę omiken m, onyẹ njo kę m wụ!’” ¹⁴ Jesu nọ si, “M ri a gwa unu ni onyẹ ụgwọ-isi hụ kę Osolobue kuni ohunma n’o d’a lama iwe ẹ, ẹlẹ onyẹ Itu-Farisi hụ. Makeni, onyẹ busi enwẹn ẹ elu, e wetu w’ẹ alị; onyẹ welua enwẹn ẹ alị, e busi wẹ ẹ enu.”

Jizọsị A Gozi Ụmụẹka

(*Mat 19.13-15; Mak 10.10-16*)

¹⁵ O nwę ndi ri e wehede ụmụẹka wẹ pa ẹka keni Jesu metu wẹ ẹka, gozi wẹ. Kani, ogen umu-azuun a gi hụn ihienni, ‘ya wẹ nọ jugboma wẹ. ¹⁶ Kani, Jizọsị nọ si wẹ wehę ụmụẹka hụ, ọ nọ si, “Ni ni umu-ndu bia d’e kunrun m; akusile ni wẹ—makeni Alị-eze Osolobue wụ nke ndi nọ ẹnina. ¹⁷ M ri a gwa unu ezioku, onyẹ ọwụlẹ hụn nabanhanleni Alị-eze Osolobue rike nwata abanyekọ a.”

Onyẹ-ndu Ahụn Wụ Ọdafi

(*Mat 19.16-30; Mak 10.17-31*)

¹⁸ Onyẹ-ndu ohu ju Jizọsị ajuju, si a, “Onyẹ-nkuzi oma, kini kę m jenko d’e mę ni m nwehen ndun itebite?”

¹⁹ Jizọsị nọ si a, “K’i ri a kponi m onyẹ-oma? O nwonni onyẹ ri mma wezuka Chuku suọ. ²⁰ Ya maringho Iwu ndini wẹ: ‘Agherele; egbulę ochu; ezunle ohin; ebuokinle ihian onu; gbaye nedi i le nne i.’”

²¹ Okennyẹ hụ nọ si a, “M hụ e donmę iwu ndini ile kete n’a marinle ihien.”

²² Ogen Jizọsị gi nọ ihienni, ọ nọ si a, “O nwę ihien ohu i keleni mę: repu ihien ile i nwon, y’e we egbo ẹ ye ndi igbennye, gi ẹ wuru onyẹ nwon aku-le-uba ime elu-igwee; y’a bia d’e sonmę m.” ²³ Kani, ogen okennyẹ hụ gi nọ ihienni, ẹfọ a suozin’a usuo kaka—makeni o hike odafin.

²⁴ Ogen Jizọsị gi hụn ni ẹfọ asuozin’a usuo, ọ nọ si, “Nibe ọ fuka orun ebe ndi idafin a nọ banye Alị-eze Osolobue!

²⁵ Ezioku-ezioku, ọ ka nfe ni anyinnyan-mkpukpuke wụ kamelụ gha enya oloden kari ni odafin banye Alị-eze Osolobue.”

²⁶ Ndi hụn nọ ihienni nọ si, “Onyẹ k’a sazi nwan ẹka nwę nzuopuha?”

²⁷ Jesu nọ si wẹ, “Ihien ihian ghaleni a sa ẹka e mę, Osolobue k’a sa ẹka mę ẹ.”

²⁸ Ya Pita nọ si, “Lee ẹ, ẹnyi a laguokwo ihien ile ẹnyi nwon to sonmę i!”

²⁹ Jizọsị nọ si wẹ, “M ri a gwa unu ezioku, o nwonni onyẹ ọwụlẹ hụn o mę ni ọ natoguo ulo mọbu nwunye mọbu umunę mọbu nedi le nne mọbu umu—makę ufiri Alị-eze Osolobue, ³⁰ hụn jenkoleni d’e nwehen wẹ mmagi-mmagi ogeni, nwehen ndun itebite ogen hụn lalani.”

Hụn Mę Ẹ Mgbe Ẹto Jesu Ku Ẹ N’o Jenko D’a Nwun, Lihizi

(*Mat 20.17-19; Mak 10.30-34*)

³¹ Jizọsị nọ weri mmadu mmębuo hụ si usuo, si wẹ, “Gon ni ntin! Ẹnyi jenko nwan Jerusalem; ihien ile ndi-amuma de banyeni mmę wụ Nwa nke Ihian jenko d’e mezuchanrin.”

³² “Wẹ siko d'e we ẹ che ẹka ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; wẹ jenko d'a kpa a ye emu, kpari ẹ, ju a ẹson.”

³³ “Wẹ siko d'a fian a mkpinsin oda-oda; wẹ k'e gbu ẹ; kani, hun me ẹ akpu-uhuohin eto, o jenko d'e lihi.”

³⁴ Kani, o nwonni ihien mmadu mmebuọ hu ghota ime ihienni ile o ku; oku ndi hu wu ihien zuerini ebe we ri; aghotani wẹ ihien Jizosi ri e ku.

Jesu A zuo Onye Enya-ishi

(Mat 20.29-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Ogen Jizosi gi nokunmeme Jeriko, okennyẹ enya-mpin ohu nodi ali mkpenren uzo hu, a rijo urio.

³⁶ Ogen onye enya-mpin hu gi nu uzun igunrun ghafekoni, o no ju wẹ ke ki ri e me?

³⁷ Ya wẹ no si a, “Jesu onye Nazareti ghafeko.”

³⁸ Ya o no yi oro, si, “Jizosi, Nwa Defidi, me omiken m!”

³⁹ Ndi ri ihun igunrun hu no jugbo a, si a kpume onu. Kani, o no yikenmede, si, “Nwa Defidi, me omiken m!”

⁴⁰ Ya Jesu no wuzo, si wẹ wehe okennyẹ hu. Ogen o gi nozunhan, Jesu no ju a, si, ⁴¹ “K'i cho ni m me n'i?” O no si, “Dinwonni-enyi, m cho ni m leghama uzo.”

⁴² Jizosi no si a, “Leghama uzo! Okukwe i a zoguọ i.”

⁴³ Ozigbo, o no leghama uzo; o no sonme Jizosi, a ja Osolobue mma. Ihian ile hun n'a nozikwo ja Osolobue mma.

Isi nke Mmitenei

Jizosi Le Zakiosu

19 Ya Jizosi no banye obodo Jeriko. Ogen Jizosi gi ghafeko ime ẹ, ² okennyẹ ohu w'a kpo Zakiosu ri ebegu. Zakiosu wu onye ohu ime ndi-isi ndi a na ugwo-isi; odafin ro. ³ O hu a cho n'o legha Jesu, kani o me mkpuru, o sani ẹka legha Jesu make igunrun hu.

⁴ Ya o no gbaghafa igunrun hu, si ihun d'e nyinrin elu osisi w'a kpo Sikamo, keni o hun Jesu, make ni uzo ahun ke Jesu jenko d'a gha. ⁵ Ogen Jesu gi jenu ebahun, o lee enya elu, o no si a, “Zakiosu, mengwa hidan, makele m jenko d'a nodiriri iwe i tanni.”

⁶ Zakiosu no hidan ozigbo-ozigbo, gi ighoghọ nabanhan a. ⁷ Ihian ile hunn'a no denwinwinma, a si, “Okennyeni e jenneguọ iwe onye-njo!”

⁸ Zakiosu no wuzo uzo ohu, si, “Dinwonni-enyi, lee e, m ri nwan e kebe ihien ile m nwe uzo ebuo; m jenko d'e we azuun ohu ye ndi igbennye. Omeni o nwon onye m megbu, m jenko d'a kukin ẹ 'ya uzo eno.”

⁹ Ya Jizosi no si a, “Nzuopuha a biale ezi-le-uloni tanni, make ni okennyeni wuzikwo nwa Ibrahim. ¹⁰ Mme wu Nwa nke Ihian bia d'a cho ndi tuhuni ni m zuopuha we.”

Ilu Jesu Gi Ndi We Ye Egho Gi Zu Afia Ta

(Mat 25.14-30)

¹¹ Ke wẹ don ri e gon ntin ihien ndini o ri e ku, Jizosi no ta ni wẹ ilu. Make ni o rumeguọ ehụ Jerusalem, wẹ ri e ro ni Ali-eze Osolobue e d'a bahu d'a kima kikenikeni. ¹² Ya o no si, “O nwe okennyẹ ohu; okennyeni wu nwa-eze; o jenko ali ohu teni ni w'e d'e kin ẹ eze. Uche ẹ wu ni wẹ kinguọ a eze, o luhazi. ¹³ N'o d'e jenne, o no kpokikome ndi idibo ẹ iri, we egho orun uhuhin ogun-isen ogun-isen uzo iri ye we, si we, ‘Gi ni eghoni zu afia d'e ru ni a lua m.’ ¹⁴ Kani, ize okennyẹ ahun ri e ze ndi ali a. Wẹ no zi ndi-ozu sonme ẹ, d'a si, ‘Enyi achoni ni okennyeni ki enyi.’”

¹⁵ “Kani, e kinkwo w'a eze nwen.

O no lua; ozigbo, o no kpo ndi idibo ẹ ndi hu o ye ego, keni o mari erere wẹ nwehen.

¹⁶Nke ibuzo a puha, si, 'Nna-enyi, e giguu m egbo i ye m nwehen uzọ iri elu e.' ¹⁷O no si a, 'Odibo oma! Y'e meke. Ebe o me ni y'a ghosiguu n'i furu onye we gi e don enya ime ihien me ekere, weri obodo iri kima.' ¹⁸Hun me e ebuo no puha, si, 'Nna-enyi, e giguu m egbo i ye m nwehen uzọ isen chen'e.' ¹⁹O no si a, 'Yu nwen, weri obodo isen kima.' ²⁰Odibo ozọ no puha, si, 'Nna-enyi, lee egbo i; m gi ekwa kenme e, bu e to ohunma. ²¹Egun i ri a tu m, make ni y'e zeke; y'e weri ihien i donmeleni, a ghorị ihien i kunleni.' ²²Eze no si a, 'Eje-odibo! M jenko d'e gi oku onu i kin i ikpe. Y'a maringho ni e zeke m, ni m'e weri ihien m donmeleni, a ghorị ihien m kunleni. Ele iya?' ²³O hugho nwan mma. Ki hain nwan i gileni bu egbo m che ni m ime ulo-egho^{§§}, keni, m bia, e weri m 'ya le omuninwa rin'a?'"

²⁴"Ya eze hu no si ndi turu ebegu, 'Napuha n'a ego hu, we e ye odibo ahun nwe uzọ iri.' ²⁵Kani we no si a, 'Nna-enyi, o nweguozọ uzọ iri nu!' ²⁶Eze no si we, 'M ri a gwa unu, ndi ile nwe ihien we gi ihien we ye we runpuha ke we jenko d'e yecheni. Kani, ndi nweni ihien we gi nke we runpuha, we jenko d'a napude we hun we nwon. ²⁷O me nke ndi ineren m ahun choleni ni m wuru eze we, weheni we d'e gbu id'enya m ebeni.'"

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak
11.1-11; Jon 12.12-19)

²⁸Ogen Jesu gi kuguu ihienni, o no jenne Jerusalem o jenko. O hu ihun; ndi 'ya le we wi hu e son e. ²⁹O rumu Befaji le Betani, hun ri ugu w'a kpo Ugu Olivu, o no zi umu-azuun ebuo ozi, ³⁰si we, "Banye ni obodo ahun me ekere ri ihun; unu banye, unu siko d'a hun nwa-jaki we limeto ebegu, hun we nyintuleni kaka;

topu n'a, unu e wehe e ebeni. ³¹Onye si unu, 'Ki unu ri a topun'a?' Si n'a hu, 'Nna cho a.'"

³²Ya ndi o zi ozi no jenne, a hunchanrin we ihien ile ke Jesu don gwa we. ³³Ebe we ri a topu nwa-jaki hu, ndi nwonn'e no si we, "Ki unu ri a topu ni nwa Jaki hu?"

³⁴We no si, "Nna cho a." ³⁵Ya we no weri nwa-jaki hu jenni Jesu. We no gbama ewuru we yiesonme elu e ye elu anu hu; ya we no yeni Jesu eka nyinrin enu e. ³⁶Ogen o gi nyinko, igunrun ahun hu e gi ewuru we yiesonme elu e a gbama uzọ.

³⁷Ogen o gi ru ehụ Jerusalem, uzọ ahun we gha a kpotu Ugu Olivu, igunrun umu-azuun a no ghoghoma, wesi olu elu a ja Osolobue mma make ihien a tu enya ndi we hun, a si,

³⁸"Eze ahun gi efan Di-nwonn-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! Udon 'ya ri elu-igwee, ogho 'ya ri ni Osolobue ebe hu kachanrin elu ejen."

³⁹Kani ndi hu ime ndi Itu-Farisi ri ime igunrun hu no si Jesu, "Onye-nkuzi, jubo umu-azuun i!"

⁴⁰Jizosi no si we, "M ri a gwa unu, ndini gba nkintin, omuma ndini ri ebeni jenko d'e yime oro hu."

Jizosi A Kwan Ni Jerusalem Ekwani

⁴¹Ogen Jesu gi ru ehụ ya wu obodo wu Jerusalem, hun a, o no kwanma n'a ekwan, ⁴²si, "Eghee, iyu, iyude! Omeni i te marin tanni ihien nke e ye i udon! Kani, e zuemegu ni we i 'ya! ⁴³Ogen lala, hun ndi ineren i jenko d'e gi gi ihien mgbondon tunhunmeharini i, gha azuun ile zunbanhan ime i. ⁴⁴We jenko d'e tikpochanrin i—'yu le ndi ri ime i—o nwonna ogbe-omuma ohu we gi tun i hun we jenko d'a lato elu ibe e, make ni

y'a marinnì ogen Osolobue gi bia d'e menì i ohunma.”

Jizosì A Chupù Ndì Rì Ụlọ-nso A Zụ Afia

(Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jọn 2.13-22)

⁴⁵Ya ke Jizosì nọ banye ime Ụlọ-nso, chupuma ndì rì ebahun a zụ afia, ⁴⁶a sị we, “Wẹ de e ime Ekwkwo-nso nì Osolobue sị, ‘Ụlọ m jenkọ d’a wụ ụlọ w’a nọ e me ekpere’, kani unu e gigo a nwan henrin ‘ebe ndi ohin a wari.’”

⁴⁷Uhuohin ile, Jizosì hu a kuzi ime Ụlọ-nso. Ndì-isi nchụ-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi ndi Ju hu a cho ni we gbu e, ⁴⁸kani, a hunni we uzọ w'e gi me e, make ni nkuzi e a nwunguọ igunrun ahun ile ri.

Isi Nke Ogun

A Ju Wẹ Jesu Kẹ Onyẹ Zi E

(Mat 21.23-27; Mak 11.27-33)

20 Uhuohin ohu, ebe Jesu rì a kuzi, e zi ozioma ime Ụlọ-nso, ndi-isi nchụ-ejan le ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nọ puha, ²sị a, “Gwa enyi, elee iken k'i gi e me ihien ndini? Onyẹ ye i ikenni?” ³Jesu nọ za we, sị, “Mme nwen jenkọ d'a ju unu ajuju ohu: gwa ni m, ⁴mirin-Chuku Jonu me, elebe k'ọ gha bia? O gha elu-igwee bia ra o gha eka ihian bia?”

⁵Ya we nọ tugbame iroro yen'e, sị ibe we, “Kini ke enyi jenkọ d'e ku? Enyi sị, ‘O gha elu-igwee bia,’ o jenkọ d'a sị, ‘Kini hain unu gileni gi ihien Jonu ku don?’”

⁶Kani enyi sị, ‘O gha eka ihian bia,’ we jenkọ d'e gi omuma magbu enyi make ni we ile kweri ni Jonu wu onyẹ-amuma.”

⁷Ya we nọ sị a, “Enyi amarin ebe o gha bia.”

⁸Ya Jizosì nọ sị we, “Me nwen agwako unu onyẹ ye m iken m gi e me ihien ndini.”

Ilu Jesu Gi Ndì Wẹ Ye Ugbo-vaini Run Ta

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹O nọ ta ni ndi ile rì ebahun iluni: “Okennyẹ ohu run ugbo-vaini, 'ya o nọ we e ye ndi jenkọ d'a runn'a e-gbu-e-ke, o nọ si ali ozo d'a nobie. ¹⁰Ogen vaini e ru, 'ya o nọ zi odibo ohu jenni ndi hu rì a run 'ya wu ugbo ni we keye e ihien run'e; kani, ndi hu nọ gbu e ili, gba a eka la. ¹¹O nọ zijenzi odibo ozo; kale ndi hu nozi gbu e ili, gbe ifenren ye e ihun, gba a eka la. ¹²O nọ zijenzi odibo hun me we eto; we nọ rude ohun ehụ, chupu a. ¹³Ya onyẹ hu nwe ugbo-vaini hu nọ sị enwen e, 'Kini ke m'e me nwan? M jenkọ d'e zi ezi nwa m, ikenkwo a gbaye we e!' ¹⁴Kani, ogen ndi hu gi hun a, we nọ sị ibe we, 'Onwan wu hun siko d'e nwonrin ugboni omegu, ni enyi gbu e keni ihien nke e ru e eka henrin nke enyi!' ¹⁵Ya we nọ gha ime ugbo-vaini hu dokpunpu a, gbu e.”

Jesu nọ sị, “Kini ke onyẹ hu nwon ugbo hu jenkọ d'e me ndi hu rì a run ugbo hu? ¹⁶O siko d'a bia d'e tikpo we, we ugbo hu ye ndi ozo.”

Ogen we gi nu ihien ni, we nọ sị, “Chuku a ju!”

¹⁷Kani, Jesu e lee we, 'ya o nọ sị, “Ki we den'e nwan ime Ehuho-nso ni 'Omuma hu ndi a tun ulo jutọ, e henringuọ omuma hun gi ulo.””

¹⁸“Omuma hu jenkọ d'e tikpo onyẹ owule dankwasị n'a; kani o siko d'e gwerien onyẹ owule o dankwasị.”

¹⁹Ya ke ndi-nkuzi Iwu le ndi-isi nchụ-ejan nọ cho ni we nwunrun Jesu ozigbo—makele a ghotaguo we ni uwe k'ọ tuni ilu hu; kani, egun igunrun ahun anini we.

Ajuju Banyeni Iku Ugwo-isi

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰Ya wẹ nọ keme Jesu nke. Wẹ nọ zi ndi wẹ zi d'e kunrun ẹ, si wẹ mẹ lẹkẹ si wẹ gi ezioku bia—keni wẹ hun ọzọ gi ihien o k'e ku kwondon ẹ, w'ẹ che ẹka Gowanọ ri a kidon ni ndi Rom. ²¹Wẹ nọ si a, "Onye-nkuzi, ẹnyi a maringho ni oku-onu i lẹ nkuzi i kuru-oto; y'a ra lee ihian ẹnya ihun, kama, y'a kuzi ọzọ Osolobue k'o rīchanrīn. ²²Gwa ẹnyi, Iwu ẹnyi e kwerigho ni ẹnyi kọ eze-kani wu Siza ugwo-isi ra o kwerini?"

²³Kani, Jizosi nọ ghotā ni ero kẹ wẹ gi bia, ọ nọ si wẹ, ²⁴"Ghosidele ni m akpuru egho dinariosi: isi onye lẹ ẹfan onye ri a?" Wẹ nọ za, si, "Nke Siza ro."

²⁵'Ya Jesu nọ si wẹ, "We ni nwan ihien Siza ye Siza; unu e we ihien Osolobue ye Osolobue."

²⁶Ahunzini wẹ ihien wẹ siko d'e gi nwundon ẹ id'ẹnya ndi hu. Oku hun ọ shiari wẹ a tukenme wẹ ẹnya, wẹ nọ kpume onu.

Ajuju Banyeni Igha-onwun-lihi

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷Ndi hu ime ndi Itu-Sadusi nọ bia d'e kunrun Jesu. (Ndi Itu-Sadusi kweri ni ndi nwunni ara lihi.) ²⁸Wẹ nọ ju a ajuju, si a, "Onye-nkuzi, Mozizi de ni ẹnyi 'ya ime Ekukwo Iwu, ni: 'Omeni okennyẹ a nwunhun bu nwunye ẹ amuni nwa, nwene okennyẹ hu nwunni ya luru nwunye ẹ, ni wẹ mudonni nwene ẹ nwa.'

²⁹O nwon nwan umunẹ ikennyẹ ẹsa. Nke ibuzo a lu nwunye, ọ nwunhun bu ọ munni nwa. ³⁰Hun mẹ ẹ ẹbuo nọ luma okpoho hu; omegu, ọ nọ nwunhun bu ọ muzikwonni nwa. ³¹Ihien ohu hu mezikwo hun mẹ wẹ eto lẹ ndi ozo ile hoduni, d'e ru ni wẹ ẹsa lugbari okpoho hu—a nwunhunchanrīn wẹ, bu amuni wẹ nwa. ³²Omegu, okpoho nwen nọ nwunhun. ³³O ru ogen ndi nwunni e gi

lihi, nwunye onye kẹ okpoho hu jenko d'a wu ime wẹ ile ebe o mē ni wẹ ẹsa lugbari a?"

³⁴Jesu nọ si wẹ, "Ndi ogeni suo a lu di lẹ nwunye, e ye wẹ a luru; ³⁵kani ọ rikọ ẹrira ogen hu lalani. Makeni, ndi hu wẹ jenko d'e weri ni wẹ furu efuru, hun wẹ jenko d'a gha onwun weli keni wẹ bi ogen hu a luko di lẹ nwunye, eyeko wẹ wẹ luru. ³⁶Wẹ siko d'a nọ kẹ ndi mmon-ozī; anwunkozi wẹ. Wẹ wu umu Osolobue—makeni wẹ wu ndi gha onwun lihi—elezi wẹ ihian-mmaka. ³⁷O mē nke iweli ndi nwunni, Mozizi lẹ enwen ẹ e kuguo d'a ime Ekukwo-nso ni wẹ siko d'e weli ndi nwunni. Ebehu ọ nọ ku oku aku-ofia hu ri e nwun okun bu ọ dunni okun k'o nọ ku ẹ, ebehu ọ nọ kpọ Di-nwonni-ẹnyi 'Chuku Ebrahim lẹ Chuku Aziki lẹ Chuku Jekopu'. ³⁸Osolobue ndi ri ndun k'o wu, ele nke ndi nwunni, makeni ebe ọ ri, ihian ile ri ndun."

³⁹Ndi hu ime ndi-nkuzi Iwu nọ si, "Onye-nkuzi, y'a zaguo ohunma!"

⁴⁰Egun anizini wẹ juzi a ajuju.

Nwa Onye Kẹ Kraisti Wu?

(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹'Ya Jesu nọ si wẹ, "Ki hain wẹ gi e ku ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, wu nwa Defidi? ⁴²Bu Defidi lẹ enwen ẹ e kuguo oku ime ehuhuo Ebu-oma, si, 'Di-nwonni-ẹnyi si Di-nwonni-m, "Nodi ali ẹka-nni m, ⁴³d'e ru mgbe m giguu ndi inenren i henrin ihien i gi a zoma uku."'

⁴⁴O mē nwan ni Defidi kpọ Kraisti 'Di-nwonni-m', nani k'o donzi nwan wuru nwa Defidi?"

Jizosi A Do Wẹ Eka-ntin Banyeni Ndi-nkuzi Iwu

(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵Ebehu ihian ile ri e gon ẹ ntin, Jizosi nọ si umu-azuun a, ⁴⁶"Kpachanpu ni

enya ebe ndi-nkuzi Iwu ri: o sọọ wẹ ni w'e yi ewuru tueni a ghahunmẹ; o sọọ wẹ ni w'e kelesonmẹ wẹ ekele pu-ichen ime afia le ebe ndi ozo ihian risonmẹ; o sọọ wẹ ni wẹ a nodi isi-oche ime ulo-ofufe le ebe wẹ no e ri oriri. ⁴⁷ W'e rigbu ikpoho di wẹ nwun, e gi ekpere sueni e kpume e! Wẹ jenkọ d'a narin afunfun ka njo."

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Oyiye Ogbennyẹ Di Ẹ Nwun Ye

(Mak 12.41-44)

21 Jesu no lee enya, hun ke ndi idafin ri e bu oyiye wẹ e che ime ebẹhu w'e buche oyiye ime Ulo-nsọ; ² o hunzi ogbennyẹ mgbeleke ohu di ẹ nwun k'o buche ikobo ebuo. ³ 'Ya o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu ni okpoho ogbennyẹ-mgbelekeni di ẹ nwun kachanrin wẹ ile e ye. ⁴ Makeni wẹ ile gha ime hun bu oda wẹ nwe wepuha, ye—kale 'ya nwen, ke o mehan ogbennyẹ, o yechanrin ihien ile o nwe o gi bi."

Jizos' E Ku Ẹ Ni Wẹ K'e Tikpo Ulo-nsọ Ri Jerusalem

(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Ndi hu ime umu-azun a hu e ku oku Ulo-nsọ, e ku oku omuma ndi magbu enwen wẹ mma le oyiye pu-ichen ndi wẹ ye Osolobue hun wẹ gi cho Ulo-nsọ mma. Kani, Jizosi no si wẹ, ⁶ "O me nke ihien ndini unu ri a gba-ilee, ogen lala hun o gi meni o nwonna kaka ogbe omuma ohu hun k'a hodu elu ibe e, wẹ k'e tituchanrin wẹ ile."

Nsongbu Le Ukpokpo Lalan

(Mat 24.3-14; Mak 13.3-13)

⁷ Wẹ no ju a, si, "Onye-nkuzi, elee mgbe ke ihien ndini jenkọ d'e gi me? Ki wu ahima hun siko d'a ghosi ni ihien ndini e d'e me?"

⁸ Jesu no si wẹ, "Donrin ni enya make wẹ gha e dufie unu. Makeni, ndi bu oda siko d'e gi efan m bia, si, 'Mme wu Kraisti', a sizi, 'Ogen hu e ruguo!' Kani, esonkwole ni wẹ. ⁹ Unu nu otiti agha ichen-ichen le otiti ndi risonmẹ a luson ndi okiki, anikwole ni egun tu unu. Makeni, udi ihien ndini jenkọ d'e bu uzo me—kani ogugu-ogen abiako ozigbo hu."

¹⁰ 'Ya o nozi si wẹ, "Ali le ali jenkọ d'a lu agha; ali-eze siko d'a luson ali-eze agha. ¹¹ Oken ali-omahihie le unwun le eje-emu ichen-ichen e feni siko d'a ri ebe ri ichen-ichen. Ihien ndi a tu egun le ihien ndi a tu enya jenkọ d'a puha igwere.

¹² Kani, ihien ndini ile gini d'e me, wẹ jenkọ d'a nwunrun unu, kpokpo unu; wẹ unu ye wẹ ni wẹ kin unu ikpe ime ulo-ofufe ndi Ju ebe ri ichen-ichen, bu unu che ulo-ngan; wẹ siko d'e gi ufiri efan m we unu jenni ndi nze le ndi Govano. ¹³ Onwan siko d'a wu oghere unu e gi shia ni m eri ebe wẹ ri. ¹⁴ Kwademẹ ni nwan obi unu ni unu erotoko ke unu a don kinrin onu unu o gini d'e ru. ¹⁵ Makeni m siko d'e ye unu amamihien le oku-onu hun ndi ikpe unu jenkoleni d'a saeka shiri mobu papu.

¹⁶ Ndi muni unu le umune unu—ikennyẹ le ikpoho—le ndi nke unu le ndi owu unu jenkọ d'e rede unu. Wẹ jenkọ d'e gbu ndi hu ime unu. ¹⁷ Ize unu jenkọ d'e ze ihian ile make ufiri efan m. ¹⁸ Kani o nwonna akpu ntutu ohu ri unu isi hun jenkọ d'a la iwi. ¹⁹ Dikenme ni ndidi keni unu hun uzo nwe nzuopuha."

Jesu E Ku Ẹ Ni Wẹ Jenkọ D'e Tikpo Obodo Jerusalem

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ "Kani, unu hun ke ndi-agma fihunmẹ Jerusalem, unu a marin ni ogen wẹ jenkọ d'e gi tikpo a ariguo nsue. ²¹ Ogen hu, ndi hun ri Judia wẹ gbasi elu-ugu ndi

risonme ebèhù; ndi hun ri ime Jerusalem we gha ime e pu; ndi rileni ime e abanyekwole ime e. ²²Makeni ogen hu siko d'a wu ogen Osolobue gi e megwari, ogen hun w'e gi mezuchanrin ihien ile we de ime Ekwokwo-nsò. ²³O jenko d'a fu ndi ri ime le ndi pa nw'eka orun uhuhin hu. Makeni, oken nsongbu siko d'a ri alini; oken onuma k'e we k'e gi son ndini. ²⁴We jenko d'e gi opia-agma gbu we; we meriguu we, e duru we we nke ndi we meri, si ali ile ri ichen-ichen. Ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju jenko d'a gha a zo Jerusalem uku d'e ru ni ogen ali ndi ozo e zu."

Obibia Nwa Nke Ihian

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵"We jenko d'a hun ihien-ahima ime enya-anwun le ifon le kokishia ri igwere. Ime uwa, ali ichen-ichen jenko d'a ri ime nsongbu, make oken uzun ohimin ri a zun le ebiri o ri a kpo; o siko d'a gba we nghari-nya. ²⁶Ndun siko d'a guu ihian make egun ihien jenko d'e me uwa ile, makeni iken ndi ri igwere jenko d'e mehunme. ²⁷Ogen hu ke we jenko d'e gi hun Nwa nke Ihian k'o gi iken le ogho hi-ogbe lala ime orukpu. ²⁸Ogen ihien ndini e gi bidon, turu ni nwan oto, unu e wesi isi elu, makeni ogen we gi gba puha unu a riguo nsue!"

Ihien Jesu Gi Osisi Figi Kuzi

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹Ya Jizosi no tu ni we ilu: "Lekpo ni osisi figi le osisi ndi ozo ile: ³⁰Hun we gihu foma ehuhuo, unu le enwen unu e gi enya unu hun a, gi e marin ni udu-mirin e d'e bidon. ³¹Erirazikwo, unu hun ke ihien ndini ri e me, unu a marin ni alize Osolobue a riguo nsue."

³²"M ri a gwa unu ezioku, ndi ri ogenni aguchanringuko ihien ndini we kebe me. ³³Elu-igwee le uwa jenko d'a

ghafe, kani, ihien m ku aghafeko: o k'e mezuriri."

Kwademe Enwen I!

³⁴"Kani, kpachanpu ni enya, amangbe oken ehufu, oken oriri-le-orira le uhue ihien uwani a nyindan obi unu, uhuhin hu a nwundon unu idumuzi ke onyan. ³⁵Makeni, uhuhin hu siko d'e kunrun ihian ile ri elu-uwa. ³⁶Munrun ni nwan enya ogen ile; e me ni ekpere ni Osolobue me unu sa-eka wanahin ihien ndini ile jenko d'e meririni, sazikwo aka turu ihun Nwa nke Ihian."

³⁷Uhuhin ile ke Jesu gi a kuzi ime Ulo-nsò, kani ohi gba, o pu, si ugu ahun w'a kpo Oliveti d'a nodi. ³⁸Uzo utuntun ile ihian ile hu a bia d'e kunrun e ime Ulo-nsò, e gon e ntin.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

E Ri Ni We Jesu Ngo

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jon 11.45-53)

22 Ogen Mmemme ahun we gi e ri Bradi nwonleni yisti o gi a fu hun w'a kpozikwo Mmemme-Nghafe gi rume, ²ndi-isi nchu-ejan le ndi-nkuzi Iwu hu a cho uzo we gi gi nzuzue gbu Jizosi, makele egun ndi ali ri a tu we.

Judas E Kweri N'o Siko D'e Re Jesu

(Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³Ya Ekwensu no banye ime Judasi hun w'a kpo Iskarotu, hun wu onye ohu ime umu-azuun mmebuo hu. ⁴Q no pu, jenne d'e son ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nsò ku ke o don re Jesu ye we.

⁵Ogen we gi nu a, efò no suo we usuo, we no kwere ni we jenko d'e ye e egho. ⁶Ya o no kwere. O no choma ezigbo efe o jenko d'e gi we Jesu ye we ebe ndi bu oda rileni.

Oriri-Nghafe

(*Esòdosì 12.1-20; 13.3-10; Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jòn 13.21-30*)

⁷ Uhuòhìn hù wẹ gi e bidòn Mmemme wẹ gi e ri Brẹdi nwonlẹni yisti o gi a fù e ru, uhuòhìn ahùn wẹ gi e gbu nwa-ebulu Nghafe, ⁸ Jizosì nọ zipu Pita lẹ Jòn, sị wẹ, “Jenmẹ ni d'a kwademẹ ihien ni ẹnì ri Oriri-Nghafe.”

⁹ Wẹ nọ ju a sị, “Elebe k'ì cho ni ẹnì nọ memẹ ẹ?”

¹⁰ O nọ sị wẹ, “Gòn ni ntìn: unu banyekoni imẹ obodo, okennyẹ ohu bu ite-mirin jenkọ d'e kunrun unu. Sòn'ẹ banye ọlọ o siko d'a banye. ¹¹ Sị ni onyẹ nwon ọlọ hù, ‘Onyẹ-nkuzi sị i, “Elebe kẹ mmughe hù obia a nodi ri, hùn mmẹ lẹ unu-azun m jenkọ d'a nodi ri ihien-oriri Nghafe?”’ ¹² O siko d'a ghosi unu mmughe ohu shiani ri ibe elu, hùn wẹ kwademeguun ohunma-ohunma; nọ ni ebẹhù kwademechanrin ihien ile.”

¹³ Ya wẹ nọ jẹmẹ. Wẹ nọ hunchanrin ihien ile k'o don gwa wẹ, 'ya wẹ nọ kwademẹ Oriri Nghafe.

Oriri-nsọ

¹⁴ Ogen e ru, Jizosì nọ weri oche, ndi-ozì hù pu-ichen nọ sòn ẹ nodisonmẹ alì—ni wẹ ri Oriri hù. ¹⁵ Jizosì nọ sị wẹ, “A chọkenmekẹ m ni mmẹ lẹ unu ri Oriri-Nghafeni m gini d'a ta afunfun! ¹⁶ Makẹni, m ri a gwa unu, erikozi m'a d'e ru mgbe ihien wẹ gi ẹ e ku jenkọ d'e gi mezu imẹ Alì-eze Osolobue.”

¹⁷ Ya o nọ weri mkpu, o yeguun Osolobue ekele, o nọ sị, “Weri ni onwan kerì. ¹⁸ M ri a gwa unu ni arakozi m manya vaini d'e ru mgbe Alì-eze Osolobue bia.”

¹⁹ Ya o nọ weri ogbe-brẹdi, ye Osolobue ekele, bebe ẹ, wẹ ẹ ye wẹ, sị, “Onwan wu ehiu m, hùn wẹ ri e gi ufiri unu e ye. E mẹ ni onwan e gi a nyanhan m.” ²⁰ Erira k'o donzikwo weri mkpu hù ye

wẹ, ogen wẹ gi riguu, sị, “Mkpuni wu nkwerigbama ohun hù Osolobue tumẹ, hùn wẹ gi edeke m biye ẹka—edekem wẹ gi ufiri unu gbapu.”

²¹ “Ka lee n'ẹ, mmẹ lẹ onyẹ jenkọ d'e re m ri ebeni e ri ihien-oriri! ²² Nwa nke Ihian siko d'a nwun kẹ Osolobue don ku, kani nsongbu ri ni onyẹ hù jenkọ d'e ren'ẹ!”

²³ Ya wẹ nọ juma ibe wẹ kẹ onyẹ imẹ wẹ jenkọ d'e mẹ ihienni.

Onyẹ Kachanrin?

²⁴ Ndi-ozì ahun pu-ichen nọ domazikwo ndondo imẹ igunrun wẹ onyẹ wẹ siko d'e weri ni 'ya kachanrin imẹ wẹ ile. ²⁵ Jizosì nọ sị wẹ, “Ndi-nze uwa a ki ndi wẹ ri a ki rike sị uwe nwe wẹ; ndi ri a kini a za ‘Ome-oghò!’ ²⁶ Kani, emekwole ni erira. Kama, onyẹ kachanrinni imẹ unu 'ya nọ kẹ onyẹ kachanrin nwata; onyẹ-ndu 'ya nọ kẹ odibo. ²⁷ Eghẹ, onyẹ kadẹ ibe ẹ? Onyẹ hùn nodi alì e ri ihien-oriri ra onyẹ hùn ri e buhe ihien-oriri, e jẹn ozi rin'a? E lẹ onyẹ hùn nodi alì e ri ihien-oriri ka? Kani, m ri nwan imẹ igunrun unu lẹkẹ onyẹ e jẹn ozi.”

²⁸ “K'osilerì, unu wu ndi sòn m nodi imẹ nsongbu ile wẹ gi lele m, unu anatonì m: ²⁹ m ri nwan e ye unu Alì-eze a ki—noke kẹ Nedi m don ye m, ³⁰ keni unu hùn ọzọ sòn m ri, sòn m ra imẹ Alì-eze m; unu siko d'a nodisonmẹ enu ukpoeze, e kin ikpun-ulo mmẹbuo ri Izrelu ikpe.”

Jizos' E Ku Ẹ Ni Pita Jenkọ D'a Ghori N'ọ Marìn A

(*Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Jòn 13.36-38*)

³¹ “Saimonu, Saimonu! Gòn ntìn! Ek-wensu a siquọ Osolobue ni a lele unu ile, keni o yọ unu kẹ wẹ don a yọ oka. ³² Kani, e meguo ni m'i ekpere Saimonu, amangbe okukwe i a dan. Ogen y'e gi

gbehutoguu obi kinhen azuun, y'a gba umune i ume.”

³³ Kani, Pita no si, “Di-nwonni-enyi, a kwademegu o m ni m jenko d'e son i jen ngan, sonde i nwunhun!”

³⁴ Jizosi no si a, “Pita, m ri a gwa i, okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i siko d'a ghorì mgbe eto ni y'a marin m.”

Ekpa Le Opi-agha

³⁵ Ya Jesu no ju umu-azuun a ajuju, si, “Ogen hu m gi zipu unu, si unu ewerile egbo mobu buru ekpa mobu akpukpo-uku, o nwongho ihien koni unu?” We no si a, “Mba, o nwonni.”

³⁶ Jesu no si we, “Ujeni, onye nwon egbo ya weri e nwan; onye nwe ekpa ya buruzikwo a. Onye nwonleni opia-agma 'ya re ewuru o yiye elu e, gi e nonrin opia-agma. ³⁷ Makeni, m ri a gwa unu ni ihien ahun Ekukwo-nso ku, ni

‘We jenko d'a gun a yeni ndi a dan iwu’ jenko d'e mezuriri ebe m ri.

Ezie, ihien we de ime Ekukwo-nso banyeni m hu e mezu.”

Umu-azuun a no si a, “Di-nwonni-enyi, lee e, opia-agma ebuo ri ebeni!”

³⁸ Ya o no si we “Ohun e higu.”

Jesu A No Elu Ugu Olivu Me Ekpere

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Jesu no gha ime obodo hu pu, jenme elu Ugu Olivu k'o don e me mbu, umu-azuun a no sonme e. ⁴⁰ Ogen o gi ru ebahun, o no si we, “Me ni ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

⁴¹ Ya o no jenshi ihun ekere, ihien rike ebe mburu e ru we ma a, gbu osekp, me ekpere, ⁴² si, “Baba, omeni y'a chogho, napu m mkpu afunfunni; kani, uche i 'ya me, ele nke m.” ⁴³ Ya mmon-ozu no gha elu-igwee d'e kunrun e, yeche ne iken. ⁴⁴ Makeni o ri ime oken ufu, o mekenme ekpere kari k'o me mbu; obanje e no ke edeke ri a tatuni.

⁴⁵ Ogen o gi gha ebahun o ri ali e me ekpere lihi oto, o no bia d'e kunrun umu-azuun a; o no hun ni we ri uran, makeni ehuru we we gi kwan ekwan. ⁴⁶ Ya o no si we, “Ki unu ri a ranhinni? Lihi ni oto me ekpere make unu gha a danban ime onwunwan.”

E We We Jizosi Ye We, A Nwunrun Wa

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Jon 18.3-16)

⁴⁷ Ebe Jizosi rikwo e ku oku, idenmizi, igunrun ihian no bia. Onye hu wa kpo Judasi, onye ohu ime ndi-ozu puchen mmebu hu, duhe we. O no jemburu Jizosi d'e su e onu. ⁴⁸ Kani Jizosi no si a, “Judasi, isu-onu k'i gi e re Nwa nke Ihian?”

⁴⁹ Ogen umu-azuun ndi we le Jesu wi gi hun ihien jenko d'e meni, we no si Jesu, “Di-nwonni-enyi, ni enyi gi opia-agma enyi lu ogun?” ⁵⁰ Onye ohu ime we no banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin eka-ihien.

⁵¹ Jesu no si we, “Kusi ni ihieni!” 'Ya o no metu okenye hu eka ntin, zuo a.

⁵² Ya Jizosi no si ndi-isi nchu-ejan le ndi-isi ndi-unakpa Ulo-nso le ndi-isi—hun we ile gba bia ebegu d'a nwunrun a, “Ki unu buheni opia-agma le egbe, rike si m wu onye-ohin? ⁵³ Ogen ahun mme le unu gba a ri ime Ulo-nso uhuhin ile, unu anwunni m. Kani hunni wu ogen unu le ogen iken ishi gi a ki!”

Pita a Ghorì N'ò Marin Jizosi

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 67-72; Jon 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ 'Ya we no nwunrun Jesu, duru e jenme, we si iwe onye-isi nchu-ejan. Kani Pita sonko a azuun—bu egbata we e teyeghozi. ⁵⁵ Ogen ndi ri ebegu gi fiye okun ahanmahan ezi-ogwa onye-isi nchu-ejan hu, nohunme okun ahun, Pita no nodiyeni we. ⁵⁶ Ogen nwa-agbo ohu

hụn wụ odibo gi gi ọkụn ahụn wẹ fiye legha Pita k'ọ nọđi ebahun a nyan ọkụn, o bu ẹnya tuma a, ọ nọ sị, “Okennyeni le Jizosị te wizikwo!”

⁵⁷ Kanị Pita nọ ghorị, sị, “Okpoho, amarin m'a!”

⁵⁸ O tebe, onye ozo a hụn Pita, ọ nọ sị a, “I wuzi onye ohu ime wẹ!” Pita nọ sị a, “Di-enyi, ele mme!”

⁵⁹ Ihien nọ ke mgbahunme okuloğu a ghafeguu, onye ozo nozi sị, “Iru-uka ari a, okennyeni le Jesu wi, makeni onye Galili k'ọ wu!”

⁶⁰ Pita nọ sị a, “Di-enyi, amarin m ihien i ri e ku!”

Ke Pita don ri e ku okuni, okpa nọ kwan.

⁶¹ 'Ya Di-nwonni-enyi nọ gbehuto, bu ẹnya zinme Pita. Pita nọ nyanhan oku Di-nwonni-enyi gwa a, k'ọ don sị a, “Okpa gini d'a kwan ukinkin tanni, i k'a ghorị mgbe eto ni y'a marin m.” ⁶² Pita nọ pu d'a kwan ezigbo ekwan.

E Gbu wẹ Jizos' Ili, Kpa A Ye Emu

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Ikennyẹ ndi hu gi Jesu e che e nche nọ kpama a e ye emu, e gbu e ili. ⁶⁴ E kenkin wẹ e ẹnya, a ju a, a sị, “Bu nwan amuma! Onye ime enyi fian i ihien?!” ⁶⁵ Wẹ nọ kusunmezi ihien ndi ozo bu oda, e gi e a kpari e.

E Weri Wẹ Jizosị Si Ogwa Ndi-isi Nkikwama

(Mat 26.59-66; Mak
14.55-64; Jon 18.19-24)

⁶⁶ Ogen eki gi fon, Ndi-isi ile nọ zu ogwa—ke ndi-isi nchu-egan ke ndi-nkuzi Iwu. 'Ya wẹ nọ duru Jizosị, duhe e Ogwa Ndi-isi nkikwama ahun zuni. ⁶⁷ Ndi-isi nkikwama ahun nọ sị a, “Omeni 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, gwa enyi?” O nọ sị wẹ, “M gwa unu, unu e kweriko; ⁶⁸ m ju unu ajuju, unu azako. ⁶⁹ Kanị, gha kikenị jenne, Nwa nke Ihian

jenko d'a nodi ali eka-nni Chuku, Onye nwe iken ile.” ⁷⁰ Wẹ ile nọ sị, “Iyu wu nwan Nwa Osolobue?”

O nọ sị wẹ, “Ya ke unu ri e ku ni ya ke m wu.”

⁷¹ Wẹ nọ sị, “Ki enyi ri a chozi ni osheri! Enyi e giguon ntin enyi nu ihien o ku!”

Isi Nke Eto-kwasị-ogun

E We Wẹ Jizosị Jenni Govanọ Wu Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak
15.1-5; Jon 18.28-38)

23 'Ya Ndi-isi Nkikwama hu ile nọ lihi oto, weri Jizosị jenni Paileti, hụn wu Govanọ ri a kidon ni ndi Rom. ² Ebehu ke wẹ nọ kinme, sị, “Enyi nwundon okennyeni k'ọ ri e dufie ndi ali enyi, a sị wẹ akuzile eze-kanị wu Siza ugwo-isi. O sizikwo ni 'ya le enwen e wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, 'ya wu ni o wu eze.”

³ Paileti nọ ju Jesu, sị, “Iyu wu eze ndi Ju?”

O nọ sị a, “Y'e kuguo a.”

⁴ Ya Paileti nọ sị ndi-isi nchu-egan le igunrun hu, “Ahunni m ihien m'e gi ma okennyeni ikpe.”

⁵ Kanị, wẹ hukwo e ku e, a sị, “O gi nkuzi e e buheni ndi ile ri ime Judia usu. Ime Galili k'ọ gha bidon, o ruguo nwan ebeni.”

Paileti A Sị Wẹ We Jesu Jenni Herodu

⁶ Ogen Paileti gi nu ihienni, o nọ ju wẹ ke okennyẹ hu wu onye Galili. ⁷ Ogen o gi marin ni azuun Herodu ri a ki k'ọ gha bia, 'ya o nọ zi e jenni Herodu, hụn rizi ime Jerusalem ogen hu. ⁸ Ogen Herodu gi hụn Jesu, efọ nọ suo a usuo oda-oda, makeni o teke o choma n'ọ hụn a. Makeni, o nuguo otiti e, a tu ẹnya n'ọ siko d'a hụn a ebe o ri a run orun-

atụmēnya. ⁹'Ya ọ nọ jụsọnmē Jizọsị ajujụ bu ọda, kalē Jizos' a shiarin'a ihien ọwụlę. ¹⁰Ndi-isi nchụ-ejan lę ndi-nkuzi Iwu turuhukwo ebahun e kuenmę eje-ihien bu ọda wę si ni 'ya k'o mę.

¹¹Herodu lę ndi-agma a nozi mę Jesu rikę onye-eti, kpa a ye emu. 'Ya Herodu no yime ę ekwa ma mma, zikin ni Paileti ya. ¹²Uhuohin hu kę Herodu lę Paileti henrin ọwu; wę te wu enenren mbu.

E Węhę Wę Jizosị Ebe Ihian Ile Ri

¹³Paileti nọ kpogbama ndi-isi nchụ-ejan lę ndi-isi lę ndi alı hu ile, ¹⁴si we, "Unu węhę ni m okennyeni; unu si n'ọ ri e dufie ndi alini. E leleguo m'a nwan id'enya unu; ahunni m eje-ihien ndi hu unu si ni 'ya k'o mę. ¹⁵Herodu lę enwen ę ahunzikwonı eje-ihien ọwụlę o mę, 'ya k'o gi zikinhen ni enyi 'ya azuun. Lee ni enya, o nwonni ihien okennyeni mę hun wę gi gbu e. ¹⁶'Ya wu, m jenkọ d'a si wę fian a mkpinsin, a hatu m'e n'ọ lama."

¹⁷(Ogen Mmemmę-Nghafe ọwụlę Paileti k'e wepuhariri ni wę onye-ngan ohu.)

¹⁸Kani igunrun hu ile nọ yime oro, a si, "Wepu onyeni! Gbu e! Wepuha ni enyi Barabasi!" ¹⁹(Barabasi ni wu okennyę ohu wę buche ime ulo-ngan make ufiri isusu mę ime obodo hu lę ochu o gbu.)

²⁰Makeni Paileti te cho n'ọ hapu Jizosı ye, ọ nọ gwamazı igunrun hu oku. ²¹Kani wę ile hukwo e yi oro, a si, "Kpogbu e! Kpogbu e!"

²²Paileti nọ gwazi ndi ahun oku hun mę mgbe eto, si, "Ki hain? Elee eje-ihien k'o mę? Ahunni m ihien ọwụlę o mę hun wę e gi gbu e! 'Ya wu, m jenkọ nwan d'a fian a mkpinsin, hatu e ye."

A Ma Wę Jesu Ikpe-önwun

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jón 18.39—19.16)

²³Kani wę hukwo e yi oro, a gwakenmę ę 'ya kpogbu Jizosı. Oro wę nọ kari eka; nke wę nọ bun. ²⁴'Ya Paileti nọ ma Jizosı ikpe hu wę cho n'ọ ma a. ²⁵Ọ nọ hatu onye hu wę cho—onye hun wę gi ufiri isusu lę igbu-ochu buche ime ngan.

Ọ nọ we Jizosı ye wę kpogbu—nọke kę ndi hu don cho.

E Duru Wę Jesu D'a Kpogbu Elu Obe

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jón 19.17-27)

²⁶Ebe ndi-agma dukọ a, wę nọ hun okennyę ohu w'a kpo Saimonu, onye obodo Sairini, hun gha ali-ofia lala ime obodo. Wę nọ kwondon e, bu obe hu kwası a uvun, si a buru ę sonmę Jesu.

²⁷Igunrun ihian hu e son Jizosı, wę lę ikpoho ndi ri a kwan ni Jizosı ekwan, e ti eka obi, e gon'e. ²⁸Jesu nọ gbewuto, si wę, "Ikpoho Jerusalem! Akwanlę ni ni m ekwan, ka kwanmani ni enwen unu lę umu unu. ²⁹Makeni ogen zeni lalariri, hun wę e gi si, 'Ndi-agan lę ikpoho mutulenı nwa lę ndi yetulenı nwa eran e nweke isi-oma.' ³⁰Ogen hu ihian jenkọ d'a gha a si ugu, 'Dankwası enyi ndo-o!', a si oke, 'Kpumę enyi ndo-o!' ³¹Makeni, o mę nwan ni wę ri e mę ihienni ogen osisi gi ri ndun, kini k'e mę ọ kpogbu nkun?"

A Gun W'a Yeni Ndi Njo

(Azaya 53.12)

³²O nwon ikennyę ebuo ozọ hun wę duru wę lę Jesu d'a kpogbu—kani ndini mę eje-ihien.

A Kpoma Wę Jesu Elu Obe

³³Ogen wę gi ru ebęhu w'a kpo "Okpokom'isi", wę nọ nọ ebęhu kpoma

Jesu elu obe, iya lẹ ndi hụ mẹ eje-ihien—onye ohu azuun eka-nni e, hun-ebọ azuun eka-ekpen e.

³⁴ Jesu nọ si, “Baba, gbaghari wẹ, makele amarin wẹ ihien wẹ ri e me.”

Wẹ nọ tu-nkpọ, gi e kerikwa a.

³⁵ Igunrun ihian turu ebẹhụ, e lee ile; kanj, ndi-isi ndi Ju hụ a kpa a e ye emu, a si, “O zuo ndi ozo. Ya zuo nwan enwen e nu—mbuni iya wu Kraisti Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume, Onye Hu o hori!”

³⁶ Ndi-agma huzi a kpa a e ye emu: a bia wẹ d’e kunrun e, ye e manya ru-uka, ³⁷ si a, “Omeni iyu wu Eze ndi Ju, zuopuha enwen i!”

³⁸ O nwezikwo ihien wẹ deye elu obe hụ. Ihien wẹ de wu, “Onwan wu Eze ndi Ju.”

³⁹ Onye ohu ime ndi hụ mẹ eje-ihien hun wẹ kpoma elu obe nọ kparime e, a si a, “Ele 'yu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume? Zuopuha nwan enwen i, y'a zuopuhazikwo enyi!”

⁴⁰ Hun ebọ nọ jugbo hun ku ihieni, si, “Y'a ra tudẹ egun Osolobue—ebe o mē ni ikpe ohu kẹ wẹ ma 'yu lẹ iya? ⁴¹ Ikpe wẹ ma enyi nwen furu efuru, make ni ihien enyi cho kẹ enyi ri a hun; kanj o nwonna ihien okennyeni me.” ⁴² Ya o nọ si Jesu, “Jizosi, ogen y'e gi bia rike Eze, dodo nyanhankwo m-o!”

⁴³ Jesu nọ si a, “M ri a gwa i ezioku, tanni, i siko d'e son m nodi ime Ali Izuiken wu Paradaisi.”

Onwun Jizosi

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jon 19.28-30)

⁴⁴ Ihien nọkẹ okulokwu mmebuofinnai, ogen hụ enya-anwun gi a ri isi, ohihi nọ gbachanrin ali hụ ile d'e ru okulokwu eto efinnai, ⁴⁵ make ni anwun amuzini. Ekwa wẹ gi gbobepu

Ebẹhụ-kachanrin-nso ime Ulo-nso nọ bawapu ebọ*. ⁴⁶ Ya Jesu nọ gi oken olu yi oro, si, “Baba, e bu m mmon m che i eka!” O kuguu ihieni, o nọ kwonbepu, nwunhun.

⁴⁷ Ogen onye-isi agha hụ hun ki ndi-agma kpogbun'e gi hun ihien meni, o nọ ja Osolobue mma, si, “Ezioku-ezioku, eka okennyeni ri ochan!” ⁴⁸ Ogen ndi hụ ile gbakikomẹ ebahun e lee ilee gi hunguu ihien meni, wẹ nọ tiri eka obi lama. ⁴⁹ Ndi ile marin Jesu ohunma lẹ ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen e notezi ekere, e lee ihien ndi ri e meni.

Olili Jizosi

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jon 19.38-42)

⁵⁰ Ogen hụ, o nwon okennyeni ohu efan a wu Josefu, hun gha obodo Arimatia ri Judia bia. O wu ezigbo ihian lẹ onye e bi obibi ri ochan. O ri e che obibia Ali-eze Osolobue.

O wu onye ohu ime Ndi-isi Nkikwama— ⁵¹ kanj, o kweyeni ni wẹ ime ihien wẹ ku lẹ ihien wẹ mē Jesu.

⁵² O nọ jẹn d'e kunrun Paleti, si a buye e ehụ Jizosi. ⁵³ Ya o nọ gha elu obe butu e, gi ekwa line kwama a, bu e che ime ili wẹ liyetuleni ihian hun wẹ gu rike okporo ye ime omuma zeni. ⁵⁴ Uhuohin Nkwademe ro (Uhuohin Fraide), hun wẹ gi a kwademe Uhuohin Izu-iken, bu o rumeguof enyasi hun Uhuohin Izu-iken gi e bidon.

⁵⁵ Ikpoho ndi hụ gha Galili sonhen Jizosi nọ sonme Josefu, wẹ nọ hun ili hụ, hunzi kẹ wẹ don donme ehụ Jizosi. ⁵⁶ Ya wẹ nọ lama d'a kwademe ihien ndi e shin ohunma lẹ uden wẹ jenkọ d'e gi te ehụ hụ.

O ru Uhuohin Izu-iken, wẹ nọ zu iken—make ni erira kẹ Iwu ku.

*23:45 Esodosi 26.31-33

Isi Nke Ẹnọ-kwasị-ogun

Jesu A Gha Ọnwun Lih

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jọn 20.1-10)

24 Kani, ụzọ-utuntun biribiri uhụọhịn ibuzo ime izu-uka (hun wu nwan uhụọhịn Sonda), ikpoho ndi hu no weri ihien ndi ahun e shin ohunma we kwademegu, jenme ili hu. ²We no hun a ni e nupuguo we omuma we gi nukin onu ili hu. ³Ya we no banye ime e; kale ahunni we ehụ Di-nwonni-enyi wu Jesu. ⁴O no gba we nghari-enya. Ke we don ri e ro e, idenmizi ikennyẹ ebuo yi ekwa ri e be nwanran-nwanran no wuzoye ni we. ⁵Oken egun no tuma we, 'ya we no bu ihun koma ali. Ikennyẹ ndi hu no si we, "Ki hain unu gi a cho onye ri ndun ebe ndi nwunni ri?" ⁶O rizi ebe; o ghaguo onwun lihi. Nyanhan ni ihien o gwa unu ogen o gi ri Galili: ni, ⁷'We jenko d'e bu mme wu Nwa nke Ihian che aka ndi njo, a kpogbu we m; kani hun m'e akp'ohin eto, m k'a gha onwun lihi."

⁸Ya ikpoho ndi hu no nyanhan ihien Jesu ku, ⁹a gha we ili ahun lua, we no gwa madu mmanai hu le ndi ozo ile hoduni. ¹⁰Ikpoho ndi hu wu Meri onye Mag'dala le Juana le Meri nne Jemisi; uwe le ikpoho ndi ozo we ile wi gba gwa ndi-ozu hu pu-ichen ihien ndini. ¹¹Kani, ndi-ozu hu pu-ichen egini e don makeni ihien we ri e ku ri we hu ke oku nwonleni isi.

¹²Kani Pita no lihi oto, gbasi ili ahun; o hulua ali, nyonye, 'ya o no hun ekwa line hu we te gi kwama Jesu, kani o nwonzini ihien ozo o hun. O no pu, e ro ihien meni.

Umụ-azụun A Jenko Ẹmausụ A Hun Jesu K'ọ Ghagụ Ọnwun Lih

(Mak 16.12-13; Luk 24.44-47;

Jon 5.39, 45-47)

¹³Uhụọhịn ohu ahun zi, umụ-azụun Jesu ebuo jenko obodo ohu me ekere w'a kpo Ẹmausụ. (Gha Jerusalem d'e ru Ẹmausụ wu ihien ri ke maili esa.) ¹⁴We hu e ku oku ihien ndi hu ile meni. ¹⁵Ke we ri e ku, e shi inyenren, 'ya Jizosi le enwen e no nochime we, son we jensonme; ¹⁶kani anini we we koma a enya. ¹⁷Ya Jizosi no si we, "Elee inyenren ke unu shiko ihienni ile jenko?"

We no biwuzo, ronme ihun. ¹⁸'Ya onye ohu ime we w'a kpo Klopasi no si a, "O noke si 'yu suo wu onye obia ri ime Jerusalem hun marinleni ihien ndi me ebahun kete uhuhinni?"

¹⁹Jesu no si, "Ki me?"

We no si a, "Ihien ndi gbashari Jesu onye Nazareti: Okennyeni gi orun a le oku-onu a ghosichanrin no wu oken onye-amuma ri mkpa—ke ebe Osolobue ri ke ebe ihian ri— ²⁰lezi ke ndi-isi nchuejan le ndi-isi enyi don we e ye we ni we ma a ikpe-onwun; 'ya we no ma a ikpe onwun, kpogbu e; ²¹kani enyi te nwon olile-enya ni iya wu onye hun jenko d'a gbapuha Izrelu!"

"Eghee, wezukade ihien ndini ile, onwan me e nwan akpu-uhuhin eto ihien ndini me. ²²Ozozu, ikpoho ndi hu ime ndi itu enyi me ihien tu enyi enya; we jen ili e ụzọ-utuntun tanni, ²³kani ahunni we ehụ a. We no kinhen d'a gwa enyi ni a hunguode we ohun ebe ndi mmon-ozu pua d'a gwa we ni o hu ndun. ²⁴Ndi hu ime ndi enyi le we wi e jenguzi ili hu, we no hunzikwo a ni o richanrin ke ikpoho ndi hu don ku; kani ahunni we 'ya le enwen e."

²⁵'Ya Jizosi no si we, "Euu! Unu e zuzuke; o fuka unu orun ikweri ihien ile ndi-amuma ku ime Ekukwo-nso!

²⁶ Ekuni w'ẹ ni Mezaya jẹnko d'a taguu afunfun ndini o kebe banye ogho a?"

²⁷ 'Ya Jizosì nọ gha ihien Mozizi de ime Ekwukwo-nsọ d'e ru ihien ndi-amuma ile de kowachanrin ni wẹ ihien ile Ekwukwo-nsọ ku banyeni 'ya lẹ enwen ẹ.

²⁸ Hun wẹ gi rumẹ ehiu obodo hu wẹ jẹnko, Jizosì nọ mẹ rikẹ sị o k'e jenghafa; ²⁹ wẹ nọ riokenmẹ ẹ, sị a, "Du ẹnyi nodi ndo-o, ni ohi a gbamaguo, uhuohin tanni a gumaguo ma." 'Ya o nọ banye d'e son wẹ nodi.

³⁰ Ogen o gi nodi ali n'o son wẹ ri ihien-oriri, o nọ weri bredi, gozi ẹ; o nọ bebe ẹ, we ẹ ye we. ³¹ Ebehẹ kẹ ẹnya wẹ nọ shiapu, wẹ nọ marin ni iya ro. 'Ya o nọ fori, ahunzini w'a!

³² Wẹ nọ sị ibe we, "Ogen o gi a gwa ẹnyi oku uzọ lẹ ogen o gi ri a kowa ni ẹnyi Ehuhuo-nsọ, ele o nọ kẹ sị okun ri ime obi ẹnyi a dun?"

³³ Wẹ nọ lihi otọ ozigbo ahun, kin-azun si Jerusalem; wẹ nọ hun umu-azun mmanai hu lẹ ndi ozo wẹ lẹ wẹ wi kẹ wẹ gbakikome; ³⁴ wẹ ile gbakikomeni hu a sị, "Ezioku ro! Di-nwonni-ẹnyi e lihigo, Saimonu a hunguo a!"

³⁵ Wẹ ebubuo nọ nwan gwa wẹ ihien mẹ uzọ, gwazikwo wẹ kẹ wẹ don ghoha ni Di-nwonni-ẹnyi ro ogen o gi bebe bredi.

Umụ-azun Jesu A Hun Jesu K'ọ Ghaguu Onwun Lih

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jon 20.19-23; Orun Ndi-Ozi 1.6-8)

³⁶ Ebe mmadu ebuo hu ri a gwa wẹ ihieni, Jizosì lẹ enwen ẹ nọ nwonpuha idemizi, turu etintinnai wẹ. O nọ sị wẹ, "Udon 'ya ri ni unu."

³⁷ Wẹ ile nọ jusohi, ezigbo egun nọ tuma wẹ; wẹ hu e ro n'a hun wẹ onyemmon. ³⁸ 'Ya o nọ sị wẹ, "Ki hain egun gi

a tu unu? Ki hain unu gi e nwe obi-ebuo?"

³⁹ Lee ni eka m; lee ni uku m: Mmẹ ro! Metu ni m eka ni unu hun a ni mmẹ ro; onye-mmon ara nwe uru lẹ okpukpu kẹ unu don hun ni e nwonho m."

⁴⁰ O kuguu ihieni, o nọ ghosi wẹ eka a ebuo lẹ oku a ebuo. ⁴¹ Ebe omeni ekw-erikwonì wẹ—makẹ o tu wẹ ẹnya leni ighoghọ jun wẹ obi—ya Jesu nọ sị wẹ, "Unu e nwegho ihien owule w'e ri eri ebenu?" ⁴² Wẹ nọ ye ẹ mkpikpi azun wẹ shi, ⁴³ o nọ narin wẹ iya, ri ẹ id'ẹnya wẹ.

⁴⁴ 'Ya o nọ sị wẹ, "Ihien ndini kẹ m gwa unu ogen mmẹ ni unu gi ri: ni ihien ile wẹ de banyeni m ime Iwu Mozizi lẹ ime ihien ndi-amuma de lẹ ime Ebu-oma jẹnko d'e mezuchanrinri."

⁴⁵ 'Ya o nọ kpupu uche wẹ keni wẹ sa-eka ghota Ekwukwo-nsọ, ⁴⁶ sị wẹ, "Onwan wu ihien wẹ de: ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a ta afunfun, nwun-hun, nke akpu-uhuohin eto o gha onwun lihi; ⁴⁷ ni wẹ jẹnko d'e gi efan a zi ndi ali ile ozi nroghari lẹ mgbaghari njo—ni Jerusalem kẹ wẹ jẹnko d'a gha bidon.

⁴⁸ Unu wu osheri ihien ndini ile hun meye unu ẹnya. ⁴⁹ Lee n'e, m jẹnko nwan d'e zihẹ ni unu Mmon-nsọ ahun Nedi m kwe nkwa a. Ka cherikwo ni ime obodo ebenu d'e ru ogen wẹ yimeguu unu iken hu gha Elu-igwee bia."

Jizosì E Si Elu-igwee

(Mat 28.19-20; Orun Ndi-Ozi 1.9-11)

⁵⁰ O nọ duru wẹ gha ime obodo hu puha, duru wẹ rukworì Betani; e ru wẹ ebehẹ, o nọ kishi eka enu, gozi wẹ.

⁵¹ Ogen o gi ri a gozi wẹ, 'ya o nọ gha ime igunrun wẹ pu, e wẹ w'e shi elu-igwee.

⁵² 'Ya wẹ nọ fe ẹ.

Wẹ nọ gi oken ighoghọ lakin Jerusalem. ⁵³ Wẹ hu a nọ ime Ulo-nsọ ogen ile, a ja Osolobue mma.

Ozioma Jizos' Kraistì Nọkẹ Kẹ

Jónu

Dọn De E

Isi Nke Mbụ

Jesu Wụ Oku Osolobue

1 Ogen mbidọn, oku hụ rị ari; Oku hụ lẹ Osolobue rị; Oku hụ wụ Osolobue. ²Oku ahun lẹ Osolobue rị ogen mbidọn. ³Osolobue ke ihien ile rinị ghahan'a; o nwonni ihien Osolobue ke hun o keleni ghahan'a. ⁴Ime ẹ kẹ ndun rị; ndun hụ wụ ukpe ihian ile. ⁵Ukpe hụ e nwun ime ishi, kanị ishi, mkpokiki, a s'eka tinyun a mọbụ ghọha a.

⁶O nwon okennyẹ ohu Osolobue zihẹ; efan a wụ Jónu. ⁷O bịa d'a shia ẹri banyeni ukpe hụ, keni ihian ile nụ ẹri ẹ, kweri. ⁸Ele 'ya wụ ukpe hụ, kalẹ o bịa d'a shia ẹri banyeni ukpe hụ. ⁹Onye hụ wụ Ezigbo Ukpe hụ hun e ye ihian ile ukpe lala ime uwa ogen ahun.

¹⁰Osolobue ke uwa ghahan'a, kanị uwa amarinn'a ogen o gi bịa. ¹¹O bịa d'e kunrun ndi nke ẹ, kanị ndi nke ẹ ana-banhann'a. ¹²Kanị, ndi ile hun nabanhan n'a, ndi ile hun kwerini n'ẹ, o ye wẹ iken ni wẹ wuru umu Osolobue: ¹³ele ihian mu wẹ; eginị wẹ uche ihian mu wẹ, o nwonni okennyẹ owule han wẹ mu wẹ, kama, Osolobue mu wẹ.

¹⁴Oku hụ nọ henrin ihian, o nọ son enyi biri elu-uwa. Efoma lẹ ezioku jun ime e! Enyi a hunole ogho a, ogho akpu Nwa ohu Chuku-Nedi mu.

¹⁵Jónu ku banyen'ẹ, yi oro si, "Onwan wụ onye hun m rị e ku ogen m gi si, 'Onye hun lalanị m memegu u ka m, makele o rị a rị ni wẹ d'a mu m.'"

¹⁶Make ihien ahun jun ime ẹ, enyi hụ e nwehen ngozi mmagi-mmagi. ¹⁷Wẹ

ye Iwu ghahanị Mozizi; kanị efoma lẹ ezioku ghaha ẹka Jesu Kristi. ¹⁸O nwonni onye huntu Osolobue, kanị akpu Nwa ohu o mu suo, hun wụ Osolobue, hun nokunme n'ẹ, e meguo enyi marin a.

Osheri Jónu Hun E Mẹ Mirin-Chuku Shia

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹Onwan wụ ẹri Jónu shia ogen ndi ndu ndi Ju gi gha Jerusalem zihẹ ndi nchu-ẹjan lẹ ndi Livai d'a ju a, si, "Onye k'i wu?" ²⁰Jónu a ghorini; mba, o kupu a, si, "Ele m Kraistì Onye Nzuopuha hụ Osolobue Tume." O ghorini.

²¹Wẹ nozi ju a, si, "Onye k'i wu? Iyu wu Elaija?"

O no si, "Mba."

"Iyu wu Onye-amuma hụ pu-ichen?"

O si, "Mba."

²²Wẹ no si a, "Onye k'i wu nwan? Gwa enyi keni enyi marin ihien enyi siko d'a gwa ndi zihẹ ni enyi. K'i jenko d'e ku banyeni enwen i?"

²³O no gi ihien onye-amuma wu Azaya ku za wẹ, si,

"Mme wu

'Olu hụ rị e yi oro ime atụ,

a si,

"Kwa ni uzo Di-nwonni-enyi n'o zinrin!"

”

²⁴Ndi Itu ndi Farisi hun rị ime ndi hụ wẹ zi ²⁵no ju a, si, "Ki haịn nwan i gi e me mirin-Chuku mbuni y'ele Mezaya mọbụ Elaija mọbụ Onye-amuma hụ pu-ichen?"

²⁶Jónu no za wẹ, si, "M gi mirin mmaka e me mirin-Chuku, kanị o nwon onye rị ime unu hun unu marinleni. ²⁷Iya wu onye hụ lalanị m memegu u. Erudeni m onye siko d'a topu akpukpo-uku a."

²⁸Onwan me ime Betani, n fetu Jodani, ebe Jónu no e me mirin-Chuku.

Nwa-ebulu Osolobue

²⁹ Eki e fon, o no hun Jizosi k'o lala ebe o ri, Jonu no si, "Lee n'e! Onwan wu Nwa-ebulu Osolobue hun e wepu njo uwa!" ³⁰ Ya wu onye m ri e ku ogen m gi si, "Omequu, okennyeh ohu kanj m lala; iya ka m makeni o ri a-ri ni we d'a mu m." ³¹ E te marin m'a, kanj m ri e gi mirin e me mirin-Chuku keni ndi Izrelu marin a." ³² Jonu no shia eri, si, "M hun Mmon-nso k'o gi udi nduru gha elu-igwee hidanla, nokwasj a." ³³ E te marin m'a, kanj onye hun zi ni m si m, 'Onye i jenk'o d'a hun ke Mmon-nso hidan d'a nokwasj a d'e son e nodi, iya wu onye hu jenk'o d'e gi Mmon-nso me ihjan mirin-Chuku.' ³⁴ A hunole m'a; e kuole m ni iya wu Onye Hu Osolobue Tume."

Umụ-azuun Ibuto Jesu Kpo

³⁵ Eki e fon, Jonu ni umu-azuun a ebuo wuzo, ³⁶ ya Jonu no hun Jesu k'o ghafeko, o no si, "Lehu Nwa-ebulu Osolobue!" ³⁷ Umu-azuun Jonu ebuo ahun a nu k'o ku ihienni, we no sonme Jesu. ³⁸ Ogen Jesu gi gbehuto, o hun we ke we ri e son e, o no si we, "K'i unu ri a cho?" We no za, si, "Rabai, elebe k'i bi?" ("Rabai" wu "onye-nkuzi.")

³⁹ O no si we, "Bia ni d'e lee e." We no jen d'a hun ebe o bi; ihien rike okuloku eno efinnai ri a ku ogen hu; we no du e nodichanrin uhuhin hu.

⁴⁰ Onye ohu ime umu-azuun ebuoni nu ihien Jonu ku sonme Jesu wu Anduru nweneg Saimonu Pita. ⁴¹ O no bu uzọ chojen nweneg e wu Saimonu, si a, "Enyi a hunole Onye Hu Osolobue Tume wu Kraisti." ⁴² Anduru no weri Pita d'e kunrun Jizosi. Jizos' e lee Pita, o no si a, "Yu wu Saimonu nwa Jonu. Efan i jenk'o d'a wu Kefasi." (Ani efanni asusu Griki wu Pita, ya wu "omuma.")

⁴³ Eki e fon, Jesu cho n'o jen Galili; o hun Filipu, o no si a, "Sonme m." ⁴⁴ (Fil-

ipu wu onye Besaida, obodo Anduru le Pita.) ⁴⁵ Filipu a hun Natanelu, o no si a, "Enyi a hunole onye hu Mozizi de banyen'e ime Iwu, hun ndi-amuma dezikwo banyen'e—Jesu onye Nazareti nwa Josefu ro."

⁴⁶ Natanelu no si a, "Ni ihien owule ri mma s'eka gha Nazareti puha?" Filipu no si a, "Bia d'e lee." ⁴⁷ Ogen Jizosi gi hun Natanelu k'o lala ebe o ri, o no si, "Onwan wuchanrin onye Izrelu hun nwonleni ero!"

⁴⁸ Natanelu no ju a, si, "Nani k'i don marin m?"

Jizosi no za, si, "A hungu o m'i okpuru osisi figi hu ni Filipu d'a kpo i!"

⁴⁹ Natanelu no si, "Onye-nkuzi, ezije iyu wu Nwa Osolobue; iyu wu Eze ndi Izrelu!"

⁵⁰ Jizosi no si a, "Y'e kweri o le makeni m gwa i hu ni m hun i okpuru osisi figi?! I jenk'o d'a hun ihien ndi ka onwan!" ⁵¹ O no si we, "M ri a gwa unu ezioku, unu siko d'a hun ke elu-igwee kpupu, hun ke ndi mmon-ozu Osolobue ri e jenjen, e jenua d'e kunrun Nwa nke Ihjan."

Isi Nke Ebuo

Jesu E Gi Mirin Henrin Manya

2 Hun me e akpu-uhuhin eto, o nwon agbamehuhuo ri obodo Kana ri Galili. Nne Jizosi ri ebahun. ² We kpozikwo Jizosi le umu-azuun a agbamekukwo hu. ³ Ogen manya gi guu, nne Jesu no si Jesu, "Manya we a guu." ⁴ Jizosi no si a, "Okpoho, hatu m ye nu, ogen m e ke ru." ⁵ Nne e no si ndi ri e jen ozi, "Ihien owule o si unu me, unu e me."

⁶ O nwon ite-mirin isin we gi omuma memeri ebahun. Ohu-ohu ime we jenk'o d'e ripu ogbogoro mirin isen mobu esa. We gi we e donme mirin we gi a chanchan ihien, hun we gi e mezu omenali ndi Ju.

⁷ Jesu no si idibo ndi hu, “Gbajun ni ite ndi hu mirin.” ‘Ya we no gbajun we d’a pu onu. ⁸ O no si we, “Kuru ni nwan ekere jenni onye-isi ocho.” ‘Ya we no me ihien o ku.

⁹ Onye-isi ocho no danmin mirin hu henringu manya, bu o marin ebe o gha bia, (kani, ndi hu ri e jen ozi a maringho), o no kpo okennyeh hu ri a gba-ekukwo, ¹⁰ si a, “Ndi ozo ile e bu uzo e wepuha manya ka a suo, ihian ile rajungu efo we kebe wepuha hun suoleni; kale y’e bu hunni suni to d’e ru ogenni.”

¹¹ Ime Kana ri Galili ke Jesu no run orun-atumenya ibuzoni hun o gi ghosi ogho a, umu-azuun a no kweri n’e. ¹² Omegu, Jesu no si Kapanom—‘ya le nne e le umune e le umu-azuun a, we no nodi ebegu ekere.

Jesu E Jen Ulo-nso

(Mat 21.12-13; Mark 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Ogen ndi Ju gi e me Mmemme-Nghafe e rume, ‘ya Jesu no si Jerusalem. ¹⁴ O no hun ndi ri Ulo-nso ebegu e re efin le atunrun le oluikuku lezi ndi a gbahuto ego ebe we nodiyesonme ni teburu we. ¹⁵ O no kpa iberi (aya), gi e chupu we ile le oken-efin we le nduru we ime Ulo-nso, buoyiya eghe ndi a gbahuto eghe, hukupesonme teburu we. ¹⁶ O no si ndi ri e re nduru, “Wepu ni ihien ndini we ebeni; egizileni ulo Nedi m henrin ebe we no a zu afia!” ¹⁷ Umu-azuun a no nyanhan ni we de e ime Ekukwo-nso ni, “Adudu ulo i jenko d’e bu m ri.”

¹⁸ Ya ndi-ndu ndi Ju no nwan si a, “Ghosi enyi ahima enyi e gi marin ni Osolobue si i me ihienni.”

¹⁹ Jizosi no za we si, “Tikpo ni Ulo-nsoni, e gi m akpu-uhuhin eto wesi e elu.”

²⁰ Ndi-ndu ndi Ju no si a, “Ulo-nsoni we gi ahua isin-kwasigunnai tun k’i jenko d’e gi akpu-uhuhin eto wesi elu?”

²¹ Kani Ulo-nso Jesu ri e ku oku e wu ehue a. ²² Ogen o gi ghagu onwun lihi, umu-azuun a no nyanhan n’o kuoghohienni, we no gi ihien Ehuhuo-nso ku le ihien Jesu ku don.

Jesu Marin Ke Ihian No

²³ Ogen Jesu gi ri ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe, ndi bu oda no kweri n’e makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a run. ²⁴ Kani Jizosi ebuni enwen e ye we, makeni o maringuo ke ihian ile no. ²⁵ Ele hun onye owule e gi gwa a ke ihian no, makeni ‘ya le enwen e a maringuo ihien ri ime ihian.

Isi Nke Eto

Nikodimosi A Bia D’a Hun Jizosi

3 O nwon okennyeh ohu w’a kpo Nikodimosi. Onye Itu Ndi Farisi ro, onye ohu ime ndi-isi ndi Ju k’o wu. ² O gi ime uhinhin bia d’e kunrun Jizosi, si a, “Onye-nkuzi, enyi a maringuo n’i wu onye-nkuzi gha ebe Osolobue ri bia, makele o nwonni onye jenko d’e ri-eka run orun-atumenya ndini i ri a run mmani Osolobue noyen’e.”

³ Jesu no za, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mudonzi ihian, o saeka hun Ali-eze Osolobue.” ⁴ Nikodimosi no si a, “Nani ke w’a don mudonzi ihian ebe o kagu egedi? Ni ihian sazi eka banye efo nne e, a muzi w’a nke mgbe ebuo?” ⁵ Jizosi no za a, si, “Ezioku ke m ri a gwa i, mmani we mu ihian ghahani mirin le Mmon-nso, o sako eka banye Ali-eze Osolobue. ⁶ Hun ihian mu wu ihian; hun Mmon-nso mu wu mmon. ⁷ Y’a tule i enya ni m si ni we siko d’a mudonziriri unu.” ⁸ Ufere e fesi ebe owule o cho—unu a nu uzun a, kani unu ara marin ebe o gha a bia mobu ebe o feko—erira k’o ri ebe onye owule Mmon Osolobue mu ri.

⁹ Nikodimosi no si a, “Nani ke onwan e don saeka me?”

¹⁰ Jizosì nọ sị a, “Ị wụ onyẹ-nkuzi ime Izrelụ, bụ y'a ghotanị ihien ndịni?”

¹¹ Ezioku kẹ m rị a gwa unu, enyi rị e ku ihien enyi marin, a shja eri ihien enyi hun, kanị unu ara nabanhan eri enyi.

¹² Ebe o mę nwan nị m gwa unu ihien ndi rị elu-ụwa bụ unu e kwerini, nanị kẹ unu a don kweri omeni a gwa m unu ihien ndi rị elu-igwee? ¹³ Makeni, o nwonni onyẹ jentu elu-igwee wezuka onyẹ hu gha elu-igwee bia—wụ Nwa nke Ihian.”

¹⁴ “Eriira Mozizi don wesi agwo hu elu ime atu kẹ wẹ jenkọ d'e wesi Nwa nke Ihian elu, ¹⁵ keni onyẹ owule hun kwerini n'e hun ụzọ nwon ndun itebite.”

¹⁶ “Makeni Osolobue nwe ihien-osisuo jenni ndi rị ụwa oda-oda, 'ya hain o gi ye akpu Nwa ohu o nwe, ken'o wuru nị onyẹ owule hun kwerini n'e alakọ iwi, kama o nwon ndun itebite. ¹⁷ Ezie, Osolobue ezini Nwa a d'a ma ndi rị ụwa ikpe, kama, o zi ẹ keni wẹ hun ụzọ nwon nzuopuha ghahan'a. ¹⁸ Ikpe amanị onyẹ owule kwerini n'e, kanị ikpe a maguo onyẹ owule hun kwerileni, makeni o kwerini ime efan akpu Nwa ohu Osolobue. ¹⁹ Onwan kẹ wẹ gi hangbu wẹ enen: nị ukpe a biaguo ime ụwa, kale ishi ka ihian a suo kari ukpe, makeni eje ihien kẹ w'e mę. ²⁰ Ize ukpe e ze ndi ile e mę eje-ihien, w'a ra bia ebe ukpe rị make eje-ihien wẹ rị e mę gha a puha ifon.”

²¹ “Kanị ndi hun e mę ihien rị mma a bia ebe ukpe ri, keni ihian ile hun a nị wẹ rị e mę ihien Osolobue cho.”

Jizosì Lẹ Jonu Hun E mę Mirin-Chuku

²² Omegu, Jizosì lẹ umu-azuun a nọ si Azuun Judia, o nọ du wẹ nodi ebegu, e mę ndi ihian mirin-Chuku. ²³ Jonu nke rizi obodo Enom hun nokunme Salim e mę mirin-Chuku makeni mirin rị ebahun oda-oda. Ihian hu e jen d'e kunrun ẹ, o hu e mę wẹ mirin-Chuku. ²⁴ W'e ke bu Jonu che ime ulo-ngan ogen hu.

²⁵ Ogen hu, umu-azuun Jonu lẹ onyẹ Ju nọ doma oku ichan-ehu w'a chansonme hun wụ odinali ofufe wẹ gi e don enwen wẹ nsọ. ²⁶ Wẹ nọ bia d'e kunrun Jonu, sị a, “Onyẹ-nkuzi, onyẹ hu yu lẹ 'ya ritan n fetu Jodani, onyẹ hun i gwasonme ndi ihian oku ẹ, lee ẹ nwan k'o rị ebeni e mę mirin-Chuku, ihian ile hu e jen d'e kunrun ẹ.”

²⁷ Jonu nọ za, sị, “O nwonni onyẹ hun e nwehen ihien owule mmani wẹ gha elu-igwee y'e ihien hu. ²⁸ Unu lẹ enwen unu wu osheri m nị e kughọ m'a nị 'Ele m Kristi, kanị wẹ zi m buru n'e ụzọ.’ ²⁹ Okpoho hun wẹ rị a lu wu nke okennyẹ hun rị a lu n'a. Owu okennyẹ hu rị a gba ekukwo, hun wuzoye n'e e gon ẹ ntin, a ghoghọ oda-oda o nu olu okennyẹ hun rị a gba ekukwo. Ya wu nị ighoghọ m e zuole nwan oke. ³⁰ O k'a riwaye mkpa, kanị mme nwen k'e belua.

³¹ Onyẹ hun gha elu bia ka ihian ile; onyẹ hun gha ụwa bia wu nke ụwa, o ku oku ihien rị ime ụwa. Hun gha elu-igwee bia ka ihian ile. ³² O hu a shja eri ihien o hun lẹ ihien o nu, kanị o nwonni onyẹ e gi eri ẹ e don. ³³ Onyẹ owule gi oku ẹ don a ghosiole nị Osolobue wu onyẹ-ezioku. ³⁴ Makeni onyẹ Osolobue zihẹ k'o wu, oku Osolobue k'o rị e ku, makeni Osolobue e yehodu n'a Mmon-nsọ. ³⁵ Ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o wegwo ihien ile che ẹ aka. ³⁶ Onyẹ hun kweri ni Nwa Osolobue nwon ndun itebite; onyẹ hun ju n'o kwerikonị Nwa Osolobue ahunko ndun; mba, iwe-le-onuma kẹ Osolobue k'e gi sonsonme ẹ.”

Isi Nke Enọ

Jizosì Lẹ Okpoho Onyẹ Samerja

4 Ogen ahun, Jesu nọ nwan marin nị itu-ndi Farisi a nuguo nị umu-azuun ndi Jesu rị e nwehen e mę mirin-Chuku kade nke Jonu. ² (Kanị, ele Jesu rị e mę wẹ mirin-Chuku, umu-azuun a suo rị e

me.)³ Ya Jesu nọ gha Judia pu, kinko Galili.⁴ O nọ ghasi alị Sameriya makele o ri mkpa n'o k'a ghariri ebehu.⁵ Ya o nọ puha obodo ohu w'a kpọ Sika, hun ri ime Sameriya, ehụ alị hụ Jekopu ye nwa a wu Josefụ.⁶ Omi Jekopu ri ebehu; ndun guu Jesu make ijen o jen; otudeni, o nọ ndi alị ehụ omi hụ. (Ihiẹn rike okuloku mmebu efinnai ro, ogen hụ anwun gi a ri isi.)

⁷ Ya ke okpoho ohu, onye alị Sameriya, nọ bia d'a dorị mirin. Jesu nọ si a, "Ye m mirin ra."⁸ (Ogen hụ, umu-azupun a e jenneguọ ime obodo d'e nonhen ihien-oriri.)⁹ Okpoho onye Sameriya hụ nọ si a, "Nani ke iyu wu onye Ju don nwan a riọ mme wu okpoho onye Sameriya mirin?" (O ku onwan make ni ndi-Ju le ndi-Sameriya ara meko.)¹⁰ Jizosi nọ za a, si, "Omeni i te marin ihien Osolobue e ye le onye hun ri a si i, 'Ye m mirin ra', nke ya riọ a, o ye i mirin hun e ye ndun."¹¹ Okpoho hụ nọ si a, "Di-okpa, omi ni mi emi bu y'e gi mkpu y'e gi do mirin. Elebe ke ya nọ nwan nwehen mirin hụ e ye ndun?"¹² Yu ka Jekopu nedi enyi kani hun ye enyi omi ni, hun 'ya le umu a le ihien-uriri e ra mirin rin'a?"¹³ Jesu nọ si a, "Onye owule hun ra mirinni, egun mirin jenkọ d'a gunzi a."¹⁴ Kani, onye owule hun ra mirin hụ m jenkọ d'e ye e, egun mirin agunkozi a; kama, mirin hụ m siko d'e ye e jenkọ d'e henrin n'e isi-mirin hun ri ime e e hupuha ndun itebite."

¹⁵ Okpoho hụ nọ si a, "Di-okpa, ye m nwan mirin hụ amangbe egun-mirin gha a gunzi m mobu a biamazi m ebeni d'a do mirin."¹⁶ Jizosi nọ si a, "Jen d'a kpọ di i, y'e kinhen azupun."¹⁷ Okpoho hụ nọ si a, "Enwon m di." Jesu nọ si a, "Ezioku ke i ku ebe i nọ si, 'Enwon m di',¹⁸ make ni y'a lupugu di isen, bu okennyehun iyu le 'ya ri nwan ele di i; ezioku k'i ku!"

¹⁹ Okpoho hụ nọ si a, "Di-okpa, a hunole m'a ni i wu onye-amuma."²⁰ Ndi-nedi enyi we kani nọ uguni fe ofufe, bu unu ndi Ju si ni Jerusalem wu ebe furu ihian jenkọ d'a noriri e fe ofufe."²¹ Jesu nọ si a, "Okpoho, gi ihien m ri e ku don: ogen lala, hun o gi me ni elezi enu uguni mobu ime Jerusalem ke unu siko d'a nọ fe Chuku-Nedi."²² Unu amarin onye unu ri e fe; kani, enyi a maringho onye enyi ri e fe, make ni eka ndi Ju ke nzuopuha gha a bia."²³ Kani ogen lala, o rugode nwan, hun ndi hun e fe ezigbo ofufe k'e fe Chuku-Nedi ofufe ime-mmon le nke ezioku. Make ni ndi hun e fe ofufe nọ eria ke Chuku-Nedi cho ni w'e fe e ofufe."²⁴ Osolobue wu Mmon, ele ihian; ndi hun k'e fe e ofufe siko d'e feriri a ime-mmon, gi ezioku fee e."²⁵ Okpoho hụ nọ si a, "A maringho m ni Onye Hụ Osolobue Tume wu Mezaya, (hun w'a kpọ Kraisti), lala; o bia, o gwachanrin enyi ihien ile."²⁶ Jesu nọ si a, "Mme hun ri a gwa i oku ro."

²⁷ Ozigbo hura, umu-azupun a nọ lua. O nọ tu we enya oda-oda nọ ri e son okpoho e ku oku; kani o nwonna onye si, "K'i cho", mobu "K'i hañ i gi ri e son e e ku oku."²⁸ Ya okpoho hụ nọ la ite mirin e to, kin-azupun si ime obodo; o nọ si ndi rin'a,²⁹ "Bia ni d'e lee onye hun gwa m ihien ile m me. Onye ma ke 'ya wu Onye Hụ Osolobue Tume wu Kraisti?"³⁰ We nọ gha ime obodo puha, ruheme ebe Jesu ri.

³¹ Ogen hụ, umu-azupun hụ a riọ Jesu, a si, "Onye-nkuzi, dodo ri ihien-oriri."³² Kani o nọ si we, "M nwon ihien-oriri m'e ri hun unu marinleni."³³ Ya umu-azupun a nọ juma ibe we, si, "O nwonde nwan onye wehe n'e ihien-oriri ra?"³⁴ Jizosi nọ si we, "Ihien-oriri m wu ime uche onye zini m le irunchanrin orun a."³⁵ Ele unu a si, "O hodu ifon eno ni ogen we gi a gho ihien-ugbo ru?" Kani m ri a gwa unu, lehunme ni enya ebe unu ri ni

unu hun ni ihien-ugbo a kaguole hun w'a gho. ³⁶ Onye hun a gho ni ri nwan a gho, a narin ugwo-orun a; o hu e kponkikome mkpuru a toni ndun itebite, keni onye hun kunn'a le onye hun gho'n'a hun uzo wongbame ighogho. ³⁷ O meguo nwan ke we don e ku, 'Onye ozo a kun, onye ozo a gho.'

³⁸ "M zi unu d'a gho ihien unu runleni; ndi ozo a runguole orun, unu a banhanguo d'a gho mkpuru we runpuha."

Ndi Sameria A Bia D'e Kunrun Jesu

³⁹ Ndi Sameria bu oda wu ndi obodo hu no kwereini Jesu makeni okpoho hu si, "O gwa m ihien ile m me!" ⁴⁰ Ogen ndi Sameria gi nwan bia d'e kunrun Jesu, we no rijo a n'o son we nodi. 'Ya o no son we nodi akp'ohin ebuo. ⁴¹ Ndi bu oda no gi ufiri ihien ndi o ri e ku kwereizi, cheni ndi ibuzo. ⁴² We no si okpoho hu, "Elezi ihien i ku suo ke enyi gi kwere, makele enyi le enwen enyi a nuole onu a, marin ni ezioku-ezioku, onwan wu Onye-nzuopuha uwa."

Jizosi A Zuo Nwa Onye-isi-orun Eze

⁴³ Ogen akpu-uhuhin ebuo gi ghafegu, Jesu no gha Sameria si Galili. ⁴⁴ (Jizosi le enwen e e kuguo a ni w'a ra ye onye-amuma mgbaye ime ali onye-amuma ahun.) ⁴⁵ Ogen o gi ru Galili, ndi Galili no nabanhan a, makeni a hunguo we ihien ile o me ime Jerusalem ogen Mmemme-Nghafe (makeni we nwen e jenghozi mmemme hu).

⁴⁶ O no biazu obodo Kana hun ri ime Galili ebe o no gi mirin henrin manya.

O nwe okennyehi ohu emu ri a ku nwa-a-okennyehi ime Kapanom. Okennyehi wu onye ohu ime ndi-isi-orun eze. ⁴⁷ Ogen okennyehi hu gi nu ni Jizosi a ghaguo Judia kinhen Galili, o no buru e, rijo a 'ya bia d'a zuo nwa a makeni o d'a

nwan. ⁴⁸ 'Ya Jesu no si a, "Mani unu hun ahima le ihien atumenya, unu ekw-eriko." ⁴⁹ Onye-isi orun hu no si a, "Di-oka bia ndo-o, nwa m gini d'a nwan." ⁵⁰ Jizosi no si a, "Lama, nwa i jenko d'a ri ndun." Okennyehi hu no kwere oku Jizosi gwa a, o no lama. ⁵¹ Ebe o lako, ndi idibo e no kunrun e; we no gwa a ni nwa a hu a riguo mma. ⁵² O no ju we ke ele ogen k'o gi rima mma. We no si a, "Okuloku ohu efinnai unyanhun ke ehuhun hu gi hapu a." ⁵³ Nedi e no nyanhan ni ogen hu ke Jizosi gi si a, "Nwa i jenko d'a ri ndun." Ifiri e, ke ya le enwen e ke ikpun-ulo a no kwereini Jesu. ⁵⁴ Onwan wu orun-atumenya nke ebuo Jesu run ogen o gi ghagu Judia bia Galili.

Isi Nke Isen

Jesu A Zuo Onye Nwonleni Onye E Yen'e Eka

5 Omegu, Jesu no kin-azuun si Jerusalem makeni o nwon mmemme ndi Ju rini.

² Ime Jerusalem, o nwon mirin ri ehuhun Onu-mgbon Atunrun, hun ndi Hibru a kpo mirin Betes'da [mohu mirin Bezata], hun nwon uzo isen we kpumesonme elu we hun we gha e ru e. ³ Igunrun ndi-emu ri a ku e dinesonme uzo ndi hu: ke ndi enya-ishi, ke ndi nguro, ke ndi oro kinmin, [e che ni we mehunme mirin hu. ⁴ Makeni, o ru, mmon-ozu Di-nwonni-enyi e hidan d'e mehunme mirin hu. Onye owule ime ndi emu ri a ku, hun bu uzo banye ime mirin hu ogen we gi mehunmegu a, o dinhin emu owule ri a kun'a.]

⁵ Onye ohu ime ndini dine ebahun ri a ku emu kete ahua ebuo-aria-ogunnai. ⁶ Ogen Jizosi gi hun a, marin n'o teguo emu hu kuma a, o no si a, "Y'a choghho ni dinhin?" ⁷ Okennyehi hu emu ri a ku no za, si, "Di-oka, enwon m onye e bu m e che ime mirinni ogen owule we gi

mehunme e; m cho ni m banye ime e, onye ozo e bu m uzo banye.”

⁸ Jizosi no si a, “Lihi oto! Heri ute i, jenne ijen!” ⁹ Ozigbo, okennyeh ahun no dinhin; o no buru ute e, jenne ijen.

Uhuohin ahun wu uhuohin izu-iken. ¹⁰ 'Ya ndi-ndu ndi Ju no si okennyeh hu Jizosi zuo, “Onwan wu Uhuohin Izu-iken, o furuni ni y'e bu ute i, i ri a dan Iwu.” ¹¹ O no za we, si, “Onye hun zuo ni m si m, 'Heri ute i, jenne ijen.” ¹² We no ju a, si, “Onye wu onye hu si i, 'Heri ute i jenne ijen?” ¹³ Kanj okennyeh hu we zuo amarin onye o wu, make ni Jizosi a rubanguo ime igunrun ri ebahun.

¹⁴ Omequu, Jizosi no hun a ime Ulonso, o no si a, “Lee enya, y'a riguo nwan mma! Emezile njo, amamgbe ihien ka njo gha e me i.” ¹⁵ 'Ya okennyeh hu no jennburu ndi-ndu ndi Ju d'a gwa we ni Jesu wu onye hu zuo n'a. ¹⁶ 'Ya ke ndi-ndu ndi Ju no kpokpome Jesu make ni o ri e me ihien ndi no enina Uhuohin Izu-iken. ¹⁷ Kanj Jizosi no si we, “Echen ke Nedi m rikwo a run orun, mme nwen siko d'a gha a runzikwo orun.” ¹⁸ Ifiri ihien ni o ku, ndi-ndu ndi Ju no chokenmede ni we gbu e. Makele, ele n'o dan iwu Izu-iken suo, kanj, o kpozikwo Osolobue Nedi e—gi ohun ku ni 'ya le Osolobue han.

Iken Jesu

¹⁹ Jizosi no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, Nwa a saeka gi uche e me ihien owule—mmani ihien o hun Chuku-Nedi ri e me; make ni ihien owule Chuku-Nedi me, 'ya ke Nwa a e mezikwo. ²⁰ Make ni ihien Nwa a a suo Chuku-Nedi, o ghosi Nwa a ihien 'ya le enwen e ri a run. O jenko d'e ye e iken gi run orun kade ndini we run keni o tu unu enya. ²¹ Ezie, erira Chuku-Nedi don e weli ndi nwunni we ndun ye we ke Nwa a donzikwo e we ndun e ye ndi Nwa a cho n'o ye. ²² Ozosi, Chuku-Nedi ara kin onye owule ikpe, kama, o buguo okinkin-ikpe ile che

Nwa a eka, ²³ keni ihian ile gbaye Nwa ke we don a gbaye Chuku-Nedi. Onye hun ghaleni a gbaye Nwa arizikwoni a gbaye Chuku-Nedi hun zihē n'e.”

²⁴ “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun nu oku m, kweye ni onye ziheni m, onye ahun e nweguo ndun itebite. Amako we onye hu ikpe; kama, onye hu a ghaguo onwan banye ndun.

²⁵ Ezioku ke m ri a gwa unu, ogen lala—o ruguode nwan—hun ndi nwunni siko d'e gi nu olu Nwa Osolobue; ndi nun'a jenko d'a ri ndun. ²⁶ Ke Chuku-Nedi don nwon ndun ime enwen e, erira k'o yeziwu Nwa iken n'o nwon ndun ime enwen e. ²⁷ O yeguo Nwa a iken n'o kin ihian ile ikpe—make ni iya wu Nwa nke Ihian. ²⁸ Anile ni onwan tu unu enya, make ni ogen lala hun ndi ile ri ime ili jenko d'e gi nu olu e ²⁹ puha—ndi hun me mma jenko d'e lihi banye ndun itebite; ndi hun me njo siko d'e lihi narin ikpe-omuma.”

Ndi Hun A Shiani Jesu Eri

³⁰ “Asa m eka gi iken m me ihien owule. M'a han enen ke Osolobue don gwa m—'ya wu ni ezigbo enen ke m'a han, make ni ari m e me uche m, kale uche onye hun zihē ni m. ³¹ M shiani enwen m eri, 'ya wu ni eri m wu ntu.

³² M nwon onye ozo hun a shia ni m eri. A maringho m ni eri o shia ni m wu ezioku. ³³ Unu e ziguo we jenni Jonu, o shiaguo eri wu ezioku. ³⁴ (Ele ni eri ihian shia ri m mkpa, kanj m ri e ku ihien ni keni unu hun uzo nwon nzuopuha.) ³⁵ Jonu e te nwungho ke ukpe—a dun, e ti, unu no gi ukpe e ghoghho ekere ogen.”

³⁶ “Kanj m nwon ihien a shia ni m eri hun ka hun Jonu shia. Orun ndi hun Nedi m ye m run, 'ya wu orun ndini m ri a run, uwe nwe a shiani m eri ni Chuku-Nedi zihē m.”

³⁷ “Chuku-Nedi le enwen e hun ziheni m a shiaguoni m eri. Unu anutuni olu e; unu ahuntuni k'ọ no; ³⁸ oku e ari ime ndun unu, makeni unu ekwerini ni onye hun o zihē.

³⁹ Unu a mu ihien ndi ri ime Ekwkwo-nsọ a mukemme, makeni unu ro ni uwe ke unu e gi nwon ndun-itēbite; bu Ehuhuo-nsọ ri a shiani m eri, ⁴⁰ kani unu ekwerini bia d'e kunrun m keni unu nwon ndun. ⁴¹ Ele m choko ojija-mma ihian; ⁴² kani a maringho m ndi unu wu, ni ihien Osolobue a ra suo unu. ⁴³ M gi efan Nedi m bia, unu a nabanhanii m, kani onye ozo gi efan nke e bia, unu siko d'a nabanhan a. ⁴⁴ Nani ke unu e don kw-eri? Unu hun a cho ni ibe unu ja unu mma, kani o nwonni ihien unu kpo ija-mma hun gha eka onye hu 'ya suo wu Osolobue bia. ⁴⁵ Erokwole ni ni m jenko d'e kpe unu eka Chuku-Nedi; Mozizi wu hun e kpeni unu, Mozizi ahun unu gi don enya. ⁴⁶ Omeni unu gi oku Mozizi don, nke unu e gi oku m don, makeni Mozizi de banyeni m. ⁴⁷ Kani omeni unu egini ihien Mozizi de don, nani ke unu e don gi oku m don?”

Isi Nke Isin

Jesu E Ye Mmadu Ogun-iri kwasi nnu-mmebuọ Ihien-oriri

(Mat 14.13-21; Mak
6.30-44; Luk 9.10-17)

6 Onwan e megwu, Jizosi no fetu “Ohimin” Galili hu shi azuun hun-ebọ. W'a kpozi “Ohimin” Galili ohimin Taiberiasị. ² Igunrun hi-ogbe hu e son e, makeni we hun orun-atumenya ndi o ri a runni ndi emu ri a ku. ³ Jizosi no si elu ugu, 'ya le umu-azuun a no nodi ali ebegu. ⁴ (Ogen hu, mmemme ndi Ju e me ahua-ahua w'a kpo Mmemme-Nghafe e rumegu.) ⁵ Jizosi e wesi enya elu, o no hun igunrun ihian ke we lala

d'e kunrun e. O no si Filipo, “Elebe ke enyi a no non bredi keni ndini ri?” ⁶ (O ku ihieni n'o gi cho ihien ri Filipo onu, makeni 'ya le enwen e a maringho ihien o jenko d'e me.) ⁷ Filipo no za a, si, “Egho orun ifon isin ezuko non bredi siko d'e rusonme we eka—osun'a ekere-ekere.” ⁸ Onye ohu ime umu-azuun Jesu w'a kpo Anduru, hun wu nwen Saimon' Pita, no si a, ⁹ “O nwon nwata-okennyu bu ogbe bredi isen we gi oka bali memē le azun ebuo ebeni; kale, ebe we siko d'a pu igunrunni?” ¹⁰ Jizosi no si, “Gwa ni we nodi ali.”

(Iruwe ri ebegu oda.)

Ya ndi hu no nodi ali—ihien rike ikennyu ogun-iri-kwasi-nnu-mmebuọ ri ime we, (ya wu ihien noke nnu-uku isen). ¹¹ Jesu no weri ogbe bredi ndi hu, o yegwu Osolobue ekele, o no keni ndi nodi ali 'ya; o no memēzi azun erira, we no ri ke we cho. ¹² Ogen efo gi jungwu we, Jesu no si umu-azuun a, “Kponkwama ni ifunfun e hoduni, amangbe ihien-anai a la iwi.” ¹³ 'Ya we no kponkwame we, che ime ukpali. Ifunfun bredi hoduni ime ogbe-bredi bali isen hu ogen ndi hu gi rigwu jun ukpali mmebuọ.

¹⁴ Ogen ndi hu gi hun orun-atumenya hun Jizosi run, we no gwama ibe we, si, “Ezioku-ezioku, onwan wu onye-amuma hu enyi ri e lee enya a n'o jenko d'a bia ime uwa!”

¹⁵ Ogen Jesu gi hun ni w'e d'a bia d'e gi iken weri e, kin e eze, o no gha ebahun pu, 'ya suo no kin-azuun shizi elu-ugu.

Jesu E Jen Ijen Elu Mirin

(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)

¹⁶ O ru ogen enyasi, umu-azuun Jesu no shi “Ohimin”, ¹⁷ banye ime ugbo-mirin, buli, jenko Kapanom. (Ohihi no gbachanrin bu Jesu eke bjakwo d'e kunrun we.) ¹⁸ Mirin hu e mehunme oda-oda makele oken-ufere ri a kpo. ¹⁹ Ogen we gi nyanru ihien rike maili eto mobu

enọ, wẹ nọ hun Jesu kẹ o jẹnla ijen elu mirin, a nọkunmẹ ugbo. Egun nọ tuma wẹ. ²⁰ Kanị o nọ sị wẹ, “Mmẹ ro, atulẹ ni egun!” ²¹ Wẹ nọ cho n’o banye ni wẹ ime ugbo; ozigbo, ugbo hu nọ ru mkpenren mirin alị hu wẹ jenkọ.

Igunrun Hu A Choma Jizosị

²² Eki e fon, o nọ we ndi ahun nodi azuun “Ohimin” hu hun-ebọ hun umu-azuun Jizosị gha bia Kapanom enya ni ugbo ohu sọ te ri ebẹhu; ni Jesu esonni umu-azuun a banye ime ugbo le ni umu-azuun a sọ gba gha ebẹhu pu. ²³ Kanị ogeṅni, ugbo ndi ozo gha Taiberiasị bia ri nwan ehị ebahun wẹ nọ ri bredi ogeṅ Di-nwonni-enyi gi yeguu ekele. ²⁴ Ogeṅ ndi hu gi nwan hun ni kẹ Jesu kẹ umu-azuun a arizi ebahun, wẹ le enwen wẹ nọ banye ugbo ndi hu chosonmẹ Jesu shi Kapanom’.

Jesu Wu Ihiẹn-oriri Hu Hun E Ye Ndun

²⁵ Ogeṅ wẹ gi hun Jesu azuun “ohimin” hu hun-ebọ, wẹ nọ sị a, “Onyẹ-nkuzi, elee ogeṅ k’i gi puha ebenu?” ²⁶ Jesu nọ za wẹ, sị, “Ezioku kẹ m ri a gwa unu, unu ri a cho m makeṅi unu ri bredi, o jun unu efo, ele makeṅi unu hun orun-atumenya ndi hun m run. ²⁷ Egile ni ifiri ihien-oriri hun e wiwini a rungbu enwen unu, ka gi ni ifiri ihien-oriri ahun sikọ d’a to jenin ejen, e ye ndun itebite, rungbu enwen unu, ihien-oriri hu Nwa nke Ihian jenkọ d’e ye unu; makeṅi iya wu Nwa nke Ihian kẹ Chuku wu Nedi tume.”

²⁸ Wẹ nọ sị a, “Ki enyi jenkọ d’a run hun wu orun Osolobue cho ni enyi run?”

²⁹ Jesu nọ za wẹ, sị, “Onwan wu orun Osolobue cho ni unu run: O cho ni unu kweri ni onye hun o zihẹ.”

³⁰ Wẹ nọ sị a, “Elee orun-atumenya k’i jenkọ nwan d’a runghosi enyi keni enyi hun a, enyi e kweyeni ihien i ku? Kiji kẹ

i jenkọ d’e mẹ? ³¹ Ndi nedi enyi kanị ri mana ime atụ; ya kẹ wẹ de ime Ekwkwonso, sị, ‘O ye wẹ bredi gha elu-igwee bia ri.’” ³² Jizosị nọ sị wẹ, “Ezioku kẹ m ri a gwa unu, ele Mozizi ye unu bredi gha elu-igwee bia; Nedi m wu hun ri nwan e ye unu ezigbo bredi gha elu-igwee bia. ³³ Makeṅi bredi Osolobue wu onye hu gha elu-igwee bia, hun e ye uwa ndun.” ³⁴ Wẹ nọ sị a, “Di-okpa, yeme enyi bredi ogeṅ ile.”

³⁵ Jizosị nọ sị wẹ, “Mmẹ wu bredi hun e ye ndun. Egun agunko onye hun bia d’e kunrun ni m; egun mirin agunko onye hun kwerini ni m.

³⁶ Kanị, nọkẹ kẹ m don gwa unu mbu, unu a hunole m, kanị unu e kwerini. ³⁷ Ndi ile Nedi m ye m sikọ d’a bia d’e kunrun m; a chupuko m onye owule hun bia d’e kunrun ni m.” ³⁸ Makeṅi ele m gha elu-igwee bia d’e mẹ uche m, kanị m bia d’e mẹ uche onye hun zihẹ ni m. ³⁹ Onwan wu uche onye ziheni m: ni etuhuko m onye owule ime ndi ile o ye m, kama, ni m jenkọ d’a gha onwun weli wẹ Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁰ Makeṅi uche Nedi m wu ni onye owule hun hun Nwa, kweri n’e, jenkọ d’e nwon ndun itebite; m sikọ d’e weli e Uhuohin-ikpazuun.

⁴¹ Ndi Ju nọ denwinwinma n’a makeṅi o sị, “Mmẹ wu bredi hu hun gha elu-igwee bia.” ⁴² Wẹ hu a sị, “Ele Jesu nwa Josefụ wu onwan—hun enyi marin ndi mun’a? Nani k’o don nwan a sị, ‘M gha elu-igwee bia?’”

⁴³ Jizosị nọ za wẹ, sị, “Edenwinwinzile ni. ⁴⁴ O nwonni onye jenkọ d’a s’eka bia d’e kunrun m mmani Chuku-Nedi hun zihẹ ni m doha a; m jenkọ d’e weli onye ahun Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁵ Wẹ de e ime Ekwkwọ ndi-amuma ni, ‘Osolobue sikọ d’a kuzi wẹ ile.’ Onye owule hun ri e gon Chuku-Nedi ntin, a munarin a, iya wu onye hun a bia d’e kunrun ni m. ⁴⁶ (Ele n’o nwe onye hun huntu Chuku-Nedi—onye hu hun gha

ebe Chuku ri bja, 'ya sọ ọhun Chuku-Nedi.)⁴⁷ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule kwere ni won ndun itebite.

⁴⁸ Mmẹ wu bredi hun e ye ndun. ⁴⁹ Ndi nedi unu kanj ri mana† hu we ri ime atu, kanj, a nwunhughọ we. ⁵⁰ Kanj onwan wu bredi hun gha elu-igwee bja hun o me ni onye ri n'e anwunhunko. ⁵¹ Mmẹ wu bredi hu ri ndun hun gha elu-igwee bja. Onye owule ri bredi ni jenko d'a ri ndun jenin ejen. Bredi hu m siko d'e ye make ufiri ndun ndi ri ime uwa wu ehụ m."

⁵² 'Ya ke ndi Ju ahun no doma ndondo ime we, a si, "Nani ke okennyeni a don ye enyi ehụ a ri?"

⁵³ 'Ya Jizosi no si we, "Ezioku ke m ri a gwa unu, mmani unu ri ehụ Nwa nke Ihjan, ra edeke e,—unu enwonko ndun ime unu. ⁵⁴ Onye ri ehụ m, ra edeke m, o wuru onye nwe ndun itebite; m siko d'e weli e Uhuohin-ikpazuun. ⁵⁵ Make ni, ehụ m wu ezigbo ihien-oriri, edeke m wuzikwo ezigbo ihien-orira. ⁵⁶ Onye hun ri ehụ m ra edeke m, bi ime m, mme le enwen m bi ime e."

⁵⁷ "Ke m don ri ndun make ni Chuku-Nedi hun zihę ni m ri ndun, erira ke onye hun ri ni m k'a don ri ndun make ufiri m. ⁵⁸ Onwan wu ezigbo bredi hun gha elu-igwee bja; o noni ke ihien ahun ndi mbu ri, omeguu a nwunhunkwo we. Onye hun ri bredi ni jenko d'a ri ndun jenin ejen."

⁵⁹ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime ulo-ofufe ndi Ju ri ime obodo Kapanom k'o gi ku ihien ndini.

Oku Hun E Ye Ndun Itebite

⁶⁰ Ndi bu oda ime umu-azuun a a nu ihieni, we no si, "Okuni e zekewo! Onye siko d'a saeka nabanhan a?"

⁶¹ Kanj, Jizos' a maringwo ni umu-azuun a ri e denwinwin make ihieni o ku. O no si we, "Onwan k'e me unu ekwerizile? ⁶² Ki unu jenko d'e mezi nwan omeni unu a hun Nwa nke Ihjan k'o lako elu-igwee ebe o ri mbu? ⁶³ Mmon-nso iya sọ e ye ndun, ihien ihian mmaka ara ban erere owule: oku ndini m ri a gwa unu wu oku ime-mmon le oku hun e ye ndun. ⁶⁴ Kanj ndi hu ime unu ekwerini." (Gha isi mbidon lala, Jesu a maringwo ndi hun jenkoleni d'e kwere le onye hun jenko d'e re n'e.) ⁶⁵ O no siji, "Onwan hain m gi si unu n'o nwonna onye jenko d'a saeka bja d'e kunrun mmani Chuku-Nedi me e n'o bja."

⁶⁶ Make onwan, umu-azuun Jesu bu oda no kin-azuun, esonzini we.

⁶⁷ 'Ya Jizosi no si umu-azuun a mmebu hu, "Unu le enwen unu siko d'a puzide nwan ra?" ⁶⁸ Saimonu wu Pita no za a, si, "Di-nwonna-enyi, onye ke enyi jenburuko? Iyu nwon oku ndi e ye ndun itebite. ⁶⁹ Enyi e kweregho, marizikwo, ni iyu wu Onye-nso Osolobue." ⁷⁰ Jizosi no si we, "Mme hori unu mmebu, ele 'ya? Kanj onye ohu ime unu wu Ekwensu!" ⁷¹ (Judasi nwa Saimonu Iskarotu k'o ri e ku, make ni o wu onye ohu ime umu-azuun mmebu hu bu 'ya jenko d'e re e.)

Isi Nke Esa

Ogen Umune Jesu Keleni Kwere N'e

7 Omeguu, Jesu no ghagbari ime Galili, latoguu Judia; o jehunmeni ime Judia, make ni ndi-ndu ndi Ju ri a cho ni we gbu e. ² Ogen hu, mmemme ndi Ju gi a nodisonme ime Odu³ e ruguo. ³ 'Ya umune Jesu no si a, "O furu ni gha ebeni pu, si Judia, keni umu-azuun i hun

†6:49 mana: Iya ke we kpọ ihien-oriri hu Osolobue gha elu-igwee zihę ni ndi Izrelu ime atu ogen Mozizi.

‡7:2 Livitikosi 23.34

orun-atumanya ndi i ri a run. ⁴ Makeni o nwonni onye hun a run orun ime nzuzue owuni o cho ni we marin a. Ebe o me ni i ri e me ihien ndini ile, we nwan enwen i ghosi uwa.” ⁵ (Onwan me makeni ke umune e de e kwerini n'e.)

⁶ 'Ya Jizosi no si we, "Ogen furu ni m e ke ru, kanj ogen ile furu unu. ⁷ Izize unu ezeko uwa, kale izize m e ze we makele m ri a gwa we ni ihien w'e me jo njo. ⁸ Jenme ni nwan mmemmeni, mmele enwen m eke jenk ommemmen hinni, makeni ogen furu ni m e ke ru." ⁹ O kuguu ihieni, o no nodikwo ime Galili.

Jesu E Jen Mmemme-odu

¹⁰ Kanj ogen umune Jesu gi jenmeguu mmemme hu, o nozi jenme, kanj nzuzue k'o gi jen.

¹¹ Ndi-ndu ndi-Ju hu a cho a ime mmemme hu, we hu a si, "Elebe k'o ri?"

¹² Ndi ri igunrun risonme ebahu hu a kasonme murinmurin. Ndin si, "Ezigbo ihian k'o wu," ndin si, "Mba, o rihu e dufie ndi ali." ¹³ Kanj, makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we, o nwonni onye s'eka ku oku e ifonrin-ifon.

¹⁴ Ogen mmemme hu gi ruguu ahanmahan, Jizosi no si Ulo-ns o d'a kuzime.

¹⁵ O no tu ndi-ndu ndi Ju enya, we no si, "Nani ke okennyeni don marin ihien oda enina, bu o ke jentu ozunzun owule?"

¹⁶ Jesu no za we, si, "Nkuzi m ele nke m kanj nke onye zih e ni m ro. ¹⁷ Omeni ihian a kwademe obi e n'o jenk o d'e me uche Osolobue, onye hu sik o d'a marin omeni nkuzi m gha eka Osolobue bia ra m gi iken m e ku. ¹⁸ Onye hun e gi iken e e ku ri a cho ni we ja a mma; kanj onye ri e me ni we ye onye zihen'e ogho wu onye ezioku, ntu a ri ime e."

¹⁹ "Mozizi ye unu Iwu, ele 'ya? Kanj o nwonni onye ohu ime unu hun e donme Iwu hu. Ki hain unu gi a cho ni unu gbu m?"

²⁰ Igunrun hu no za, si, "Eje-mm on ri ime i! Onye ri a cho n'o gbu i?"

²¹ Jesu no si, "M run orun-atumanya ohu, o no tu unu ile enya. ²² Mozizi ye unu iwu ikwa-ugun. (Kanj ele Mozizi bidon ikwa-ugun, ndi nedi unu kanj bidon e.) Unu a kwade okennyeni unu Uhuohin Izu-iken keni unu uz o mezu iwu hu. ²³ Omeni we hu a kwa okennyeni unu Uhuohin Izu-iken amangbe w'a dan Iwu Mozizi, ki hain unu gi e we ni m iwe makeni m zochanrin okennyeni ehu a ile Uhuohin Izu-iken? ²⁴ Ahanzile ni enen ke unu hun a, kama, e leban ni ihien enya ohunma keni unu hun uz o han enen ri mma."

Onye Ke Jesu Wu?

²⁵ Ya ndi hu ime ndi Jerusalem no si, "Ele onwan wu okennyeni hu ndi-ndu ri a cho ni we gbu? ²⁶ Lee e nwan k'o ri ebeni e ku oku id'enya ihian ile, a gba w'a nkintin! A maringuode we nwan ni 'ya wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume ra? ²⁷ Kanj enyi a maringho ebe okennyeni gha bia; ogen Kraisti jenk o d'e gi bia, o nwonni onye jenk o d'a marin ebe o gha bia."

²⁸ Ogen Jesu gi ri a kuzi ime Ulo-ns o, o no weshi olu elu, si, "Ezie, unu a maringuo m, marinzikwo ebe m gha bia! Kanj, egin m ihien eka m bia; onye hun zih e ni m furu we gi don enya—'ya ke unu marinleni! ²⁹ A maringho m'a makeni m gha ebe o ri bia, 'ya zih e m."

³⁰ 'Ya we no cho ni we nwunrun a; kanj o nwonni onye metu a eka, makeni ogen e e ke ru. ³¹ K'osiler i, ndi bu oda ri ebahu no kwerini n'e; we hu a si, "Ogen Kraisti wu Mezaya, Onye Hu Osolobue Tume, k'e gi bia, n'o runkar i okennyeni orun-atumanya?"

E Zi We Ndi-ụnakpa Ulo-nso D'a Nwunhan Jesu

³² Ndi Itu-Farisi a nu ke igunrun hu ri e ku ihien ndini we banyeni Jizosi, 'ya ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi no zi ndi unakpa Ulo-nso d'a nwunhan a.

³³ Jizosi no si, "M jenkọ d'e son unu nodi ekere, omeguu, a laburu m onye hun zihę ni m; ³⁴ unu jenkọ d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu e rika bja." ³⁵ Ndi-isi ndi Ju no si ibe we, "Elebe ke okennyeni cho n'o jen, hun enyi jenkoleni d'a hun a? O cho n'o jen ali ndi Griki—ali ndi wuleni ndi Ju—ebe ndi nke enyi risonme d'a kuzime ime igunrun ndi wuleni ndi-Ju? ³⁶ K'o gi ihienni e ku: 'Unu siko d'a cho m, kani, unu ahunko m; ebe m ri, unu asako eka bja a.?'"

Mirin Hun E Ye Ndun

³⁷ Uhuohin ikpazuun mmemme hu, hun wu uhuohin kachanrin mkpa, Jesu no wuzo oto, yi oro, si, "Omeni o nwon onye egun mirin ri a gun, 'ya bja d'e kunrun m n'o ra! ³⁸ Onye owule hun kwerini ni m, ya ra; o siko d'a ri n'a ke Ehuho-nso don ku:

'Mirin hun e ye ndun jenkọ d'a gha ime e e hupuha ke iyi.'"

³⁹ Jizosi gi onwan e ku oku Mmon-nso hun ndi kwerini n'e jenkọ d'e nwehen. W'e ke ye we Mmon-nso ogen hu makeni Jesu e ke banye ogho a.

Igunrun Hu E Kebe

⁴⁰ Ogen we gi nu oku ndini, ndi hu ime igunrun hu no si, "Ezioku, onwan wu onye-amuma Hu pu-ichen." ⁴¹ Ndi ozo si, "Onwan wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume!" Kani ndi hu ime we si, "Kraisti k'a ghade nwan Galili bja ra?! ⁴² Ehuho-

nso e kuguon'a ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, siko d'a gha ebọn Defidi puha; n'o siko d'a gha Betulehem, obodo Defidi te bi bja?" ⁴³ Oku banyeni Jizosi no kebe igunrun ahun. ⁴⁴ Ndi hu ime we te cho ni we nwunrun a, kani o nwonni onye metu a eka.

Ndi-ndu Ndi Ju A Ju N'e Kwerikoni We Jesu

⁴⁵ Ogen ndi-ụnakpa Ulo-nso ahun gi kinhen azuun d'e kunrun ndi-isi nchu-ejan le ndi Itu-Farisi, we no juma we, si, "Ki hain unu gileni wehe e?" ⁴⁶ Ndi unakpa Ulo-nso hu no za, si, "O nwonni onye kutu oku ke okennyeni!"

⁴⁷ Ndi Itu-Farisi no ju we, si, "E du fieguozide we nwan unu nwen ra? ⁴⁸ O nwongho kaka akpu onye-ndu mobu onye Itu-Farisi ohu unu marin hun kwerini n'e? ⁴⁹ Igunrunni amarin Iwu Mozizi, ndi we bu onu ke we wu."

⁵⁰ Nikodimosi hun jen d'e kunrun Jesu mbu, hun wu onye ohu ime we no si we, ⁵¹ "Iwu enyi a made ihian ikpe bu ebuni we uzo nu onu a mobu chopuha ihien o me ra?"

⁵² We no za, si, "I wuzide onye Galili ra? Mu Ekukwo-nso n'i marin ni onye-amuma ara gha 'Galili bja.'" [⁵³ Onye owule no lashi iwe e.

Isi Nke Esato

Okpoho Hu Zo-uku-ye-ofia

8 Kani, Jesu no si Ugu Olivu. ² O ru uzo-utuntun, o kinhenzi Ulo-nso. Ndi hu ile no bja d'e kunrun e, o no nodi ali, kuzime we.

³ Ya ndi-nkuzi Iwu le ndi Itu-Farisi no wehe okpoho ohu we nwun ebe o ri a zo-uku-eye-ofia. We no bu e tume ihun ihian ile. ⁴ We no si Jizosi, "Onye-nkuzi, we nwun okpohoni ebe o ri a zo uku e ye

ofia. ⁵Ime Iwu, Mozizi si enyi gi omuma magbu okpoho no enina, kale, k'i k'e ku nwan banyen'e?" ⁶(We ju a ihienni ni we gi e kwodon Jizosi, ken i we hun ihien we k'a si ni ya k'o me.) Ya ke Jizosi no hulua ali, gi mkpinsin-eka a dema ihien ali. ⁷Ogen we gi to a ju a, o no lihi oto, si we, "Onye owule ime unu metuleni njo, 'ya bu uzo ma a omuma." ⁸'Ya o no huluzi ali, dema ihien ali. ⁹Ogen we gi nu ihienni, we ile no puma, ohu-ohu, ndi kan i bu uzo puma, d'e ru n'o hodu Jizosi suo; okpoho hu turuhukwo ebeku ihun Jizosi. ¹⁰Ya Jesu no lihi oto, si a, "Okpoho, elebe ke we ri? O nwonna onye ma i ikpe?" ¹¹O no si, "Di-okpa, o nwonna." Jizosi no si a, "Mme nwen e amakokwo i ikpe. Jenme. Kan i, gha kiken i jenme, emezile njo.]"

Jizosi Wu Ukpe Uwa

¹²Jizosi no siji ndi ahun o te ri a kuzi, "Mme wu ukpe uwa. Onye owule hun ri e sonni m aghako ime ishi, kama, o siko d'e nwon ukpe hu hun e ye ndun."

¹³Ndi-Farisi no shiri a, si, "I ri nwan a shiani enwen i eri, egiko we eri i don."

¹⁴Jesu no za, si, "Osun'a ni m shia ni enwen m eri, eri m furu we gi don, makele a maringho m ebe m gha bia le ebe m jenko. Unu amarin ebe m gha bia mobu ebe m jenko. ¹⁵Unu e gi ihien enya e legha a han enen. O nwonna onye m'a hann i enen. ¹⁶Kan i o suo n'a ni m jenko d'a han enen, enen m'a han wu ezioku, maken i ele mme suo a han a, kama mme le Chuku-Nedi hun zih e ni m gba a han a.

¹⁷Ime Iwu unu, we de e ni eri mmadu ebuo ke we gi e don. ¹⁸M ri a shiani enwen m eri; Nedi m hun zih e ni m ri a shiazikwo ni m eri." ¹⁹Ya we no si a, "Elebe ke Nedi i ri?" Jesu no za, si, "Unu amarin m, unu amarinzikwo Nedi m. Omela unu marin m amarin, nke unu a marinzikwo Nedi m."

²⁰Jesu ku ihien ndini ogen o gi ri eh u ebe w'e buche oyiye ime Ulo-nso a kuzi, bu o nwonna onye nwunrunn'a maken i ogen e e ke ru.

Ebe Jesu Gha Bia Le Ebe O Jenko

²¹Jizosi nozi gwa we, si, "M jenko d'a pu; unu siko d'a cho m—kan i unu jenko d'a nwunto ime njo unu. Unu asako eka bia ebe m jenko."

²²Ndi-ndu ndi Ju no si, "O si ni enyi asako eka bia ebe o jenko. 'Ya wu n'o jenko d'e gbude nwan enwen e ra?" Iya k'o gide nwan ihienni e ku ra?

²³Jizosi no za we, si, "Unu gha ibe ali bia, kale m gha elu bia. Unu wu nke uwani, kan i ele m nke uwani. ²⁴'Ya hain m gi gwa unu ni unu siko d'a nwunto ime njo unu. Unu jenko d'a nwunto ime njo unu mmani unu kweri ni m wu onye ahun m si ni 'ya ke m wu."

²⁵We no si a, "Onye k'i wu?" Jesu no si we, "Ihien hu m gwa unu isi mbidon ke m wu. ²⁶M nwon ihien bu oda m k'a saeka ku banyeni unu, ihien bu oda m'e gi ma unu ikpe; kan i, onye hun zih e ni m furu we gi e don enya, m rihu a gwa uwa ihien ndi m nu onu a." ²⁷(Kan i aghotani we n'o ri a gwa we banyeni Chuku-Nedi.) ²⁸'Ya Jizosi no si, "Ogen unu jenko d'e gi wesi Nwa nke Ihian enu ke unu jenko d'e gi marin ni m wu onye m wu—Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume—ni m'a ra gi uche m me ihien owule, kama, ni m ri a gwa unu ihien ndini we ke Nedi m don kuzi m. ²⁹Onye hu zih e ni m noyeni m anoyeni; o natoni m, maken i ogen ile ke m gi e me ihien a sun'a."

³⁰Ogen o gi ri e ku ihien ndini we, ndi bu oda no kweri.

Ezioku Jenko D'e Me Unu Weri Enwen Unu

³¹Jizosi no si ndi Ju hun kwerini n'e, "Omene unu e son nkuzi m, 'ya wu unu wu umu-azuun m nke-esi. ³²Unu me e,

unu jenkọ d'a marin ezioku, ezioku jenko d'e me unu nwonrin enwen unu.”³³ We no za a, si, “Enyi wu umu Ibrahim, enyi awutuni igbon onye owule. K'i ri a sini, 'Unu jenkọ d'e weri enwen unu?'”³⁴ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun e me njo wu igbon njo.³⁵ Igbon ara nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen, kani, nwa nwon onodi ime ezi-le-ulo jenrin ejen.”³⁶ 'Ya wu, omeni Nwa Osolobue me unu weri enwen unu, unu jenkọ d'e nwonrin enwen unu nke-esi.³⁷ A maringho m ni unu wu umu Ibrahim, kani unu ri nwan a cho ni unu gbu m, make ni oku m enwon onodi ime unu.³⁸ M'e ku ihien m hun ebe Nedi m ri, kale unu e me ihien unu nu onu nedi unu.”

³⁹ We no za a, si, “Ibrahim wu nedi enyi.” Jesu no si we, “Omeni ezie ro ni unu wu umu Ibrahim, nke unu hu e me ihien Ibrahim me.⁴⁰ Kani unu cho nwan ni unu gbu m, onye hun gwa unu ezioku hun m nu onu Osolobue. Ibrahim e meni ihien no erira!⁴¹ Unu rihu e me ihien nedi unu e me.”

We no si a, “Enyi ele umu owu; Osolobue le enwen e suo wu Nedi enyi nwon.”

⁴² Jizosi no si we, “Omeni Osolobue wu Nedi unu, nke ihien m a suo unu, make ni m gha ebe Osolobue ri bia; iya me m nwan ri ebeni. Ele mme gi ihien aka m bia, iya zihę m.⁴³ Ki hain unu gileni a ghota ihien m ri e ku? Unu ari a ghota make ni unu asani aka nabanhan oku m.

⁴⁴ Unu wu nke Ekwensu nedi unu, ihien Ekwensu nedi unu cho ke unu cho nwan ni unu me. Ogbu-ochu k'o wu gha isi mbidon lala; o kwadontuni ezioku—make ni ezioku ari ime e. O gha a tu ntu, o nwonni ihien o wu ebe o ri, make ni onye ntu le nedi ntu ile k'o wu.⁴⁵ Ya hain unu gileni kweri ihien m ri e ku,

make ni m ri e ku ezioku.⁴⁶ Onye ime unu siko d'a saaka ghosi ni m me njo? O me nwan ni ezioku ke m ri a gwa unu, ki hain nwan unu gileni kweri ihien m ri e ku?⁴⁷ Onye owule hun wu nke Osolobue e gi oku Osolobue e don. Ihien hain unu gileni e gi oku Osolobue e don wu ni unu ele nke Osolobue.”

Jizosi Le Ibrahim

⁴⁸ Ndi-ndu ndi Ju no za, si, “Ele ezioku ke enyi ri e ku ni i wu onye Sameria, ni eje-mmom ri ime i?”⁴⁹ Jesu no za, si, “Eje-mmom a ri ime m; m'a gbaye Nedi m, kani unu ara gbaye m.⁵⁰ Ari m e me ni we ye m ogho; kani, o nwongho onye ri e me ni we ye m ogho—Nedi m ro; iya a han enen.⁵¹ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule me ihien m ku ahunko onwun, kaka.”

⁵² Ndi Ju no si a, “O wegwo nwan enyi enya ohunma-ohunma ni eje-mmom ri ime i! Ibrahim le ndi-amuma a nwungho, kani i si, 'Onye owule hun donme oku m ahunko onwun.'⁵³ 'Yu ka nedi enyi wu Ibrahim hun nwunni le ndi-amuma ndi nwunzikwo onwun? Onye k'i ro ni 'ya ke i wu?'”

⁵⁴ Jizosi no za, si, “M ja enwen m mma, ojija-mma m wu ihien mmaka. Onye hun a ja m mma wu Nedi m, hun unu si ni 'ya wu Osolobue unu,⁵⁵ bu unu amarın a, kale a maringho m'a. M si n'a marin m'a, m jenkọ d'a wu onye ntu ke unu; kani a maringho m'a; m'e me ihien o ku.⁵⁶ Nedi unu kani wu Ibrahim ghogho n'o jenkọ d'a hun ogen m; o hun a, efo no suo a usuo.”

⁵⁷ 'Ya ndi Ju no si a, “Y'e ke ru ahua iri-kwası-ogunnai, y'a hunole Ibrahim?”

⁵⁸ Jesu no si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, ni we d'a mu Ibrahim, m ri ari!”

⁵⁹ 'Ya we no tuturu omuma ni we ma a, kani Jesu no wari, gha ime Ulo-nso pu.

Isi Nke Itenei

Jizosi A Zuo Okennyè Wè Mụ Ẹnya-ishi

9 Ogen Jizosi gi ghafeko, o no hun onye ẹnya kpu-ishi kete w'a mul'a. ² Umụ-azuun a no ju a, si, "Onye-nkuzi, onye me njo hun we gi mu okennyeni ẹnya-ishi, iya le enwen ra ndi mun'a?" ³ Jesu no za, si, "Eleni okennyeni mobu ndi mun'a me njo, kanj we mu a ẹnya-ishi keni iken Osolobue hun uzo puha ifon ime ndun a. ⁴ Enyi siko d'a gha a run orun onye hun zihè ni m ebe eki keleni gi, makeni, ohi gba, o nwonni onye jenko d'a saeka run orun. ⁵ Hunni m ri ime uwa, mme wu ukpe uwa."

⁶ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ju eson to ali, gi eson hu memè urua, gi e te onye ẹnya-ishi hu ẹnya. ⁷ O no si a, "Jenme d'e fin ihun ime mirin Siluam." (Ali efanni wu "E zijeguo.") O no jen d'e fin ihun e, o no leghama uzo, luaha. ⁸ Ndi nochimen'e le ndi marin n'ò te rio urio hu a si, "Onwan ele onye hu a nodi ali a rio urio?" ⁹ Ndi hu ime we hu a si, "Iya ro." Ndi ozo si, "Mba, ele ya; kanj o yi e eyi."

Kanj 'ya nwen no si, "Eghèe, mme wu okennyè hu." ¹⁰ We hu a ju a, a judonzi, a si, "Nani k'i don nwan leghama uzo?" ¹¹ O no si, "Okennyè hu w'a kpo Jizosi/Jesu memè urua gi e te m ẹnya, o no si m, 'Jen Siluam d'e fin ihun.' 'Ya m no jenme d'e fin ihun, m no leghama uzo!" ¹² We no ju a, si, "Elebe k'ò ri?" O no si, "Amarin m."

Ndi Itu-Farisi E Leban Nzuori Hu Ẹnya

¹³ We no weri onye hu ẹnya te kpu-ishi jenni ndi Itu-Farisi. ¹⁴ (Uhuohin Izuiken ke Jesu memè urua gi e shiapu a ẹnya.) ¹⁵ 'Ya ndi Itu-Farisi no juma a k'ò don leghama uzo. O no si we, "O bu urua che m ẹnya, e fin m ihun m—e legham-

aguo m nwan uzo." ¹⁶ Ndi hu ime ndi Itu-Farisi no si, "Okennyeni ele nke Osolobue makeni o rinj e donme iwu Izuiken." Ndi ozo si, "Nani ke onye-njo don saeka a run orun-atumenya ndini?" We no kebe. ¹⁷ We no siji onye ẹnya-ishi hu, "K'i nwon y'e ku banyen'e, ebe o me ni 'ya shiapu i ẹnya?" O no si, "O wu onye-amuma."

¹⁸ Ndi-ndu ndi Ju e te kwerini ni ẹnya te kpu e ishi d'e ru n'a kpo we ndi mun'a. ¹⁹ We no ju ndi mun'a, si, "Onwan wu nwa unu hun unu si ni unu mu a ẹnya-mpin? Nani k'o don nwan leghama uzo?" ²⁰ Ndi mun'a no za, si, "Enyi a maringho ni onwan wu nwa ẹnyi; ni ẹnyi mu a ẹnya-mpin. ²¹ Kanj, ẹnyi amarin k'o don nwan leghama uzo mobu onye shiapu a ẹnya. O ruguo ogo; jun'a. 'Ya siko d'e ku onu a." ²² (Ndi mu n'a ku erira makele egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu we. Makeni, ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaole ni onye hun jenko d'a si ni Jesu wu Kristi, Onye Hu Osolobue Tume, a chupu w'a ime ulo-ofufe. ²³ 'Ya hain ndi mun'a gi si, "O ruguo ogo; jun'a.")

²⁴ 'Ya we no kpoz okennyè hu ẹnya te kpu ishi, jumazi a ajuju nke mgbe ebuo, si a, "Ku ezioku ni ye Osolobue ogho! Enyi a maringho ni okennyeni wu onye-njo." ²⁵ O no za, si, "Amarin m omeni o wu onye-njo mobu ele onye-njo. Kanj ihien ohu m marin wu ni ẹnya te kpu m ishi, kale, e leghamaguo m nwan uzo!" ²⁶ 'Ya we no si a, "K'o me i? Nani k'o don shiapu i ẹnya?" ²⁷ O no si we, "A gwaguo m unu, kanj unu egini e don; ki hain unu gi a cho ni unu nuzi a? Unu chozikwo ni unu wuru umu-azuun a?"

²⁸ 'Ya we no kpoma a iyi, si, "Nwa-azuun a k'i wu, kanj ẹnyi nwen wu umu-azuun Mozizi. ²⁹ Enyi a maringho ni Osolobue gwa Mozizi oku, kanj nke okennyeni, ẹnyi amarinde ebe o gha bia!" ³⁰ Okennyè hu no za, si, "Onwan wu ihien a tu ẹnya! Unu amarin ebe o

gha bja, bu o shiapu m enya. ³¹Enyi a maringho ni Osolobue ara gon onyenjo ntin, kanj o gon onye hun e fe n'ele onye hun e me uche e ntin. ³²Kete uwa e bidonle, anutuni we ni onye owule shiapu enya onye we mu enya-mpin. ³³Owule okennyeni ele nke Osolobue, o ke sa eka me ihien owule.”

³⁴We no za a, si, “Ime njo ke we nochanrin mu i; i ri nwan a cho ni kuzi enyi?” We no chupu a ime ulo-ofufe.

Enya-ishi Ime-mmon

³⁵Ogen Jizosi gi nu ni a chupuguo w'a, o hun a, o no si a, “Y'e kwerigho ni Nwa nke Ihian?”

³⁶O no za, si, “Onye k'o wu di-okpa? Gwa m, keni m hun uzo kweri n'e!”

³⁷Jizosi no si a, “Y'a hunguo a—onye hun ri e du i e ku oku ro.”

³⁸O no si, “Di-nwonni-enyi, e kwerigho m.” O no sekpu ali, fe e.

³⁹Jesu no si, “M bja uwanj d'a han enen, keni ndi enya-ishi leghama uzo, ndi hun e legha uzo a wuru ndi enya-ishi.”

⁴⁰Ndi Itu-Farisi nokunme n'e a nu ihienni o ku, we no ju a, si, “Enyi wuzikwo ndi enya-ishi?”

⁴¹Jizosi no za we, si, “Omeni unu wu ndi enya-mpin, we e ke si ni unu me njo; kale, ebe unu si ni unu hu e legha uzo, njo unu hukwonj unu.”

Isi Nke Iri

Ilu Jesu Gi Ezigbo Onye-ndu Atunrun Ta

10 “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun ghalenj onumuzo banye ime ulo-atunrun, kanj o gha uzo ozo nyinban, onye ahun wu onye-ohin le onye e chekin ihian uzo a napu a ihien e. ²Onye hu gha onumuzo banye,

'ya wu onye-ndu atunrun ndi hu. ³Iya ke onye nche a kpopu ni uzo; atunrun ndi hu e gon ntin olu e. O kpo atunrun a efan, o dupuha we. ⁴O wepuhaguu we ile wu ndi nke e, o buruni we uzo; atunrun ndi hu e son e makenj we marin olu e. ⁵Esonko we onye we marinlenj, kama, w'a gban'a oso, makenj amarj we olu e.”

⁶Jizosi gi iluni gwa we oku, kanj a ghotanj we.

Jizosi Wu Ezigbo Onye-ndu Atunrun Hu

⁷'Ya Jizosi nozi si we, “Ezioku ke m ri a gwa unu, mme wu onumuzo atunrun gha a banye. ⁸Ndi ozo ile bu m uzo bja wu ndi ohin le ndi e chekin ihian a napu a ihien e; kanj atunrun ndi hu egonni we ntin. ⁹Mme wu onumuzo. Onye owule hun gha m banye siko d'e nwon nzuopuha; o jenko d'a gha e jen, a lua, a hunsonme efifia o siko d'e ri. ¹⁰Onye ohin ara bja wezuka n'o bja n'o zun, n'o gbu le n'o tikpo, kanj m bja keni we nwon ndun, nwon e mmagi-mmagi.”

¹¹“Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. Ezigbo onye-ndu atunrun gi ufiri atunrun e ye ndun a. ¹²Nke onye we wehu orun, hun wulenj onye-ndu atunrun ndi hu, hun atunrun ndi ahun wulenj nke e, o hun eworo^s k'o lala, o la atunrun ndi hu to, gbapu—eworo hu nwunrun we, o chuziza we. ¹³Onye we we orun a gbapu makenj o wuhu onye we we orun, ele iya nwon atunrun, o nwonni ihien o kpo atunrun ndi hu.

¹⁴Mme wu ezigbo onye-ndu atunrun. A maringho m atunrun m; atunrun m a maringhozi m— ¹⁵rike ke Nedi m don marin m, a marin m Nedi m. M ri e ye ndun m make ifiri atunrun. ¹⁶M nwon atunrun ndi ozo rileni ime igunrunni. M jenko d'e wehezi we. We jenko d'e gon

^s10:12 *Griki*: wofu

ntin olu m, kenì ọ wùrù igunrun ohu lẹ onyẹ-ndu ohu. ¹⁷ Ihiẹn m sùọ Nẹdi m makeni m rị e we ndun m e ye kenì m werizi ẹ. ¹⁸ O nwonni onyẹ rị a napu m ndun m; kama, mmẹ rị e gi uche m e ye ẹ. Ọ rị m ẹka iyen'ẹ; ọ rizi m ẹka iwerizin'ẹ. Nẹdi m sị m mẹ ihienni.”

¹⁹ Ya kẹ ndi-ndu ndi Ju no kebezi makẹ ihiẹn ndini ọ rị e ku. ²⁰ Ndi bu ọda ime wẹ hu a sị, “Eje-mmọn rị ime ẹ; ẹra rị a pu a! Kẹ ẹnyi rị e gonn'ẹ ntin?” ²¹ Ndi ozo hu a sị, “Oku ndini ẹlẹ oku onyẹ eje-mmọn rị ime ẹ. Ni eje-mmọn saẹka shiapu ẹnya onyẹ ẹnya-ishi?”

A Ju Wẹ Jesu

²² Ogen hu wu ogen oyi. Wẹ rị ime Jerusalem, e mẹ Mmemmẹ wẹ gi e don Ulo-nso nsọ **, ²³ Jizosị ghako ẹtu-ulo Solomonu hun rị Ulo-nso, ²⁴ 'ya ndi-ndu ndi-Ju no fihunmẹ ẹ, sị a, “Elee ogen kẹ y'e konmeru ẹnyi obi elu? Omeni 'yu wu Kraisti, Onyẹ Hu Osolobue Tume, gwapu ẹnyi?”

²⁵ Jizosị no za, sị, “A gwaguo m unu, kanị unu ekwerini. Orun-atumenya ndi m gi efan Nedi m a run wu osheri m; ²⁶ kalẹ unu ekwerini makelẹ unu ẹlẹ atunrun m. ²⁷ Atunrun m a maringho olu m; a maringho m wẹ; w'e son m eson. ²⁸ Mm'e ye wẹ ndun itebite; alakọ wẹ ntikpo. O nwonni onyẹ siko d'a napu ni m wẹ. ²⁹ Nedi m hun we wẹ che m ẹka ka ihiẹn ile; o nwonni onyẹ jenko d'e ri-ẹka wepu wẹ ẹka Nedi m.”

³⁰ “Mmẹ lẹ Nedi m wu ohu.”

³¹ Ndi-ndu ndi-Ju no burusonmezi omuma, cho ni wẹ magbu ẹ. ³² Jizosị no za wẹ, sị, “A runghosiguo m unu orunoma bu ọda gha ẹka Nedi m bja: elee hun ime wẹ kẹ unu jenko d'e gini ufiri ẹ ma m omuma?” ³³ Ndi-ndu ndi-Ju no za, sị, “Elẹ orun rị mma kẹ ẹnyi k'a ma

n'i omuma, kanị, aru i ku. Makeni ihian mmaka k'i wu bu i ri e weri enwen i n'i wu Osolobue.” ³⁴ Jesu no za wẹ, sị, “Elẹ wẹ de ẹ ime Iwu unu, sị, ‘M sị ni unu wu chi††.’” ³⁵ Ebe o mē ni w'a ra s'ẹka gb hutọ oku rị ime Ehuhuo-nso, omeni ọ kpọ ndi hu wẹ zijienni oku Osolobue mbu ‘chi’, ‘ndi rị kẹ Chuku’, ³⁶ nani kẹ unu gi rị a sị ni, mmẹ, hun Chuku-Nedi don nsọ zihẹ ime uwa, rị e ku aru, makeni m sị, ‘M wu Nwa Osolobue?’ ³⁷ Omele arị m a run ihiẹn Nedi m a run, egile ni ihiẹn m ku don. ³⁸ Kanị omeni m hu a run wẹ, osun'a ni unu egin ihiẹn m ku don, gi ni orun-atumenya ndi m run don, kenì o we unu ẹnya ni Chuku-Nedi rị ime m, mmẹ nwen rị ime Chuku-Nedi.” ³⁹ 'Ya wẹ no chozi ni wẹ nwunrun a, kanị ọ no gbu-nahin wẹ.

⁴⁰ Jizosị no kin-azuun, fetu Iyi Jodani, si ebẹhu Jonu no mē mirin-Chuku ogen mbu, ọ no nodi ebẹhu. ⁴¹ Ndi bu ọda no bja d'e kunrun ẹ, wẹ hu a sị, “Jonu a runni orun-atumenya kaka akpu-ohu, kanị, ihiẹn ile Jonu ku banyeni oken-nyeni wu ezioku.” ⁴² Ndi bu ọda no kwerini Jesu ebahun.

Isi Nke Mmanai

Onwun Lazarosi

11 O nwon okennye ohu w'a kpọ Lazarosi hun emu rị a ku. Onyẹ Betani, obodo Meri lẹ nwene ẹ okpoho wu Mata ro. ² Merini wu hun hu ude e shin ohunma ye Di-nwonni-ẹnyi wu Jesu ukọ, gi ntutu ẹ fikori a; nwene ẹ wu Lazarosi kẹ emu rị nwan a ku. ³ 'Ya umune-ikpoho ebuoni no zi ozi jenni Jizosị, sị, “Di-nwonni-ẹnyi, emu rị a ku onyẹ ahun ihiẹn ẹ a sọ i.”

⁴ Kanị, ogen Jizosị gi nu ihienni, ọ no sị, “Emuni ẹlẹ nke onwun, kama, o k'e

** 10:22 Mmemmẹ Hanuka

†† 10:34 mọbu: Unu no kẹ Osolobue (Ebu-oma 82.6)

wɛheni Osolobue ogho; o jenkɔ d'a wu ɔzo Nwa Osolobue jenkɔ d'e gi nwonhen ogho.”⁵ (Ihiɛn Mata le nwonɛ-ɛ-okpoho wu Meri lezi Lazarosi a suokwo Jesu asuo.)

⁶ O nuguu ni emu ri a ku Lazarosi, kuguu ihiɛni o ku, o no nodizi ebɛhu o ri akpu-uhuhin ebuo.

⁷ Omeguu, o no nwan si umu-azun a, “Ni ɛnyi kin ni azun si Judia.”⁸ Umu-azun a no si a, “Onye-nkuzi, o ke te ndi Ju cho ni we ma i omuma ebɛhu, i choko ni kinzi ebɛhu?”⁹ Jesu no si, “Ele mg-bahunme okuloku mmebuo ke anwun gi a ri elu? Ndi hun a ghahunme ebe eki ri elu ara kpogburu, make ni we gi ukpe unani e legha ɔzo.”¹⁰ Kani ndi hun a ghahunme ime ukinkin a kpogburu akpogburu, make ni ukpe a ri ime we.”

¹¹ Ogen o gi kuguu ihiɛni, o nozi si we, “Uran e buruole owu ɛnyi wu Lazarosi, kale, m jenkɔ ebɛhu d'a kpotien e.”

¹² Umu-azun a no si a, “Di-nwonni-ɛnyi, omeni o ri uran, o siko d'a ri mma.”¹³ (Jizosi gi e e ku ni o nwun-hunguo, kani we ri e ro n'o ri e ku uran mmaka.)¹⁴ Ya Jizosi no gwapu we, si, “Lazarosi a nwunhunguo,”¹⁵ kani, make ufiri unu, efo ri a suo m usuo ni ari m ebahun, make ni o k'e me unu kwere. Kani, bia ni nwan ni ɛnyi jen d'e kunrun e.”¹⁶ Tamosi (hun wa kpɔ Ejime) no si umu-azun ibe e, “Ni ɛnyi nwen jenzi, ken i ɛnyi son onye-nkuzi nwun!”

Jesu Wu Onye Hun E Weli Ndi Nwunni

¹⁷ Ogen Jizosi gi ru ebahun, o no hun a ni Lazarosi a rirole ime ili kete akpu-uhuhin eno.¹⁸ Betani nokunme Jerusalem, egbata we wu ihiɛn ri ke maili ebuo.¹⁹ Ndi Ju bu oda a ghaole Jerusalem bia d'e kunrun Meri le Mata ni we rokɔ we obi make onwun nwonni-ɛnye.

²⁰ Ogen Mata gi nu ni Jizosi lala, o no jenme d'e kunrun e, kani Meri nodi ali ime ulo.²¹ Mata no si Jesu, “Di-nwonni-ɛnyi, omeni i te ri ebeni, nwonni m e ke nwun.”²² Kani a maringho m ni ke kikenni o nwunhuguu, Osolobue jenkɔ d'e ye i ihiɛn owule i ri o a.”

²³ Jizosi no si a, “Nwonni i jenkɔ d'a gha onwun lihizi.”

²⁴ Mata no si a, “A maringho m n'o jenkɔ d'e lihi ogen ndi nwunni siko d'e gi lihi uhuhin-ikpazun.”

²⁵ Jizosi no si a, “Mme wu onye hun e weli ndi nwunni; mme wu onye hun e ye ndun. Ndi hun kwere ni m, o suo n'a ni we nwunhun anwunhun, we siko d'a ri ndun; ²⁶ onye owule ri ndun hun kwere ni m anwunko, kaka. Ye gigho a don?”

²⁷ Mata no za a, si, “Eghe Di-nwonni-ɛnyi, e kweregho m ni 'yu wu Onye Hun Osolobue Tume, Nwa Osolobue, hun we ri e lee ɛnya a n'o lala ime uwa.”

Jizosi Kwan Ekwani

²⁸ Ogen Mata gi kuguu ihiɛni, o no kin-azun d'a kpɔ nwonni e wu Meri. O no kagwa a, si, “Onye-nkuzi ri ebeni, o ri a kpɔ i.”²⁹ Ogen o gi nu ihiɛni, o no lihi oto ozigbo, jen d'e kunrun e.³⁰ Ogen hu Jesu e ke banye ime obodo hu—echen k'o rikwo ebe Mata no kunrun e.³¹ Ndi Ju ahun we le Meri ri ime ulo ri a rokɔ a obi a hun Meri k'o lihi oto ozigbo pu, we no sonme e make ni we ro n'o jenkɔ ili hu d'a kwan ekwan.

³² Ogen Meri gi ru ebɛhu Jizosi ri, hun Jizosi, o no dann'a ali, si a, “Di-nwonni-ɛnyi, omeni i te ri ebeni, nwonni m e ke te nwun!”

³³ Ogen Jizosi gi hun a k'o ri a kwan ekwan, hunzi ndi Ju ndi 'ya le we wi ke we ri a kwan, o no metu a obi oda-oda, futu a.

³⁴ O nọ si wẹ, “Elebe kẹ unu liye ẹ?” Wẹ nọ si a, “Di-nwonn-ẹnyi, bja d'e lee ẹ.”

³⁵ Jizosì nọ kwan ẹkwan. ³⁶ 'Ya ndi Ju ahun nọ si, “Euu, lee kẹ ihien ẹ sọhan a!”

³⁷ Kanì ndi hù imẹ wẹ nọ si, “Onyeni shiapu ẹnya onyẹ ẹnya-ishi, o ke sa ẹka gbondon okennyeni anwunle?”

Jizosì A Gha Imẹ Onwun Weli Lazarosì

³⁸ O metukenmezi Jesu obi, o nọ bja ebe ili hù ri. Ili hù wu okporo hun wẹ gi omuma hi-ogbe nukin onu a. ³⁹ Jizosì nọ si, “Nupu ni omuma hù.”

Mata, nweñe okennyẹ hù nwunhunni nọ si a, “Di-nwonn-ẹnyi, o siko d'e shin oda-oda, makele o meole akpu-uhuhin eno wẹ li e.”

⁴⁰ Jizosì nọ si a, “Agwanì m'i n'i jenko d'a hun kẹ Osolobue hihan ogbe omeni y'e kwerigho?”

⁴¹ E nupu wẹ omuma hù, Jizosì nọ wesi ẹnya elu, si, “E kele m'i Baba, makeni y'a nuguo ekpere m, ⁴² a maringuo m ni y'a nu ekpere m ogen ile, kanì ifiri ndini ri ebeni kẹ m gi ku ihieni, keni wẹ kweri ni 'yu zihẹ m.”

⁴³ Ogen o gi kuguu ihieni, o nọ gi oken olu yi oro, si, “Lazarosì, puha!” ⁴⁴ Okennyẹ nwen nwunni nọ puha, ẹkwa wẹ gi li ẹ a fukpume e: ohu fukpume oku le ẹka, ohu fukpumezi ẹ ihun. Jizosì nọ si wẹ, “Topu n'a n'o jenne.”

E Rini Wẹ Jesu Ngo Keni Wẹ Gbu Ẹ

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Ndi bu oda imẹ ndi Ju ahun bja d'a hun Meri, a hun ihien ndi Jesu mẹ, wẹ nọ kweri n'e. ⁴⁶ Kanì ndi hù imẹ wẹ nọ jẹn d'e kunrun ndi Itu-Farisi, gwa wẹ ihien Jizosì mẹ. ⁴⁷ 'Ya ndi Itu-Farisi le ndi-isi nchu-ẹjan nọ kpọ Ogwa Ndi-isi Nkikwama, si, “Kì ẹnyi jenko nwan d'e mẹ? Lee ni orun-atumẹnya ile okennyeni

ri a run! ⁴⁸ Omeni ẹnyi a ni a runsonme enina, ihian ile jenko d'e kweri n'e; ogen hù, ndi Rom ri a kini ẹnyi siko d'a bja d'e mẹ ihien banyen'e, wẹ siko d'e tikpo Ulo-nsọ ẹnyi le alì ẹnyi!”

⁴⁹ Ya kẹ onyẹ ohu imẹ wẹ ẹfan a wu Kayafasi, hun wu onyẹ-isi nchu-ẹjan ahua hù, nọ si wẹ, “Unu a marin ihien kaka! ⁵⁰ Unu a marin n'o ka unu mma ni onyẹ ohu nwundonni ihian ile, kari ni ndi alì ẹnyi ile a la iwi?” ⁵¹ (Kanì, ezioku ri n'a wu ni ebe o mē ni Kayafasi wu onyẹ-isi nchu-ẹjan ahua hù, amuma k'o bu ihien hù—ni Jesu jenko d'a nwunni ndi Ju onwun; bu o marin ni amuma k'o bu. ⁵² Eledẹ ndi Ju sọ k'o k'a nwunni, kanì, keni o gizi onwun a wegbama ndi nke Osolobue ile risonme ebe ile.)

⁵³ Gha uhuhin hù jenne, ndi-ndu ndi Ju nọ tuma iroro kẹ w'e don gbu Jesu. ⁵⁴ Ufiri ẹ, Jesu akpazini ebe ihian ri imẹ Judia, kama o nọ gha ebẹhù pu, shi obodo ohu w'a kpọ Ifrem, hun ri egberẹ nokunme atu—iya le umu-azun a nọ nodi ebẹhù.

⁵⁵ Ogen Mmemme-Nghafe e rume, ndi bu oda nọ ghasonme alì ofia si Jerusalem d'e mẹ omenalì w'e gi e don enwen wẹ nsọ, hun wẹ gi a kwademe memme hù. ⁵⁶ Wẹ hù a cho Jesu, a ju ibe wẹ ebẹhù wẹ wuzo imẹ Ulo-nsọ, si, “K'i ro? O biakode memmeni ra?” ⁵⁷ Ogen hù, ndi-isi nchu-ẹjan le ndi Itu-Farisi e yegbo wẹ iwu banyeni Jesu: ni owunì onyẹ owule marin ebe o ri, 'ya bja d'a gwa wẹ, keni wẹ hun ọzọ nwunrun a.

Isi Nke Mmẹbuo

E Hukpu Wẹ Jesu Uden

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

12 Ogen o gi hodù akp'ohin isin ni Mmemme-Nghafe ru, Jizosì nọ jẹn Betani, iwe Lazarosì, okennyẹ hù o gha onwun weli. ² Wẹ nọ shi ni Jesu

ihien-oriri enyasi ahun. Mata hu e jen ozi, e buye we ihien-oriri ahun; Lazarosi ri ndi ri e son e e ri ihien-oriri.

³Ya ke Meri no wehe uden e shin ohunma nanrani we gi osisi nadi mema, hun we gwaleni. Uden hu k'e jun ihien no ke ogo-nta ohu le nkirishi. O no hu e ye Jesu uku, gi ntutu ri a isi e fikori a; ishin uden hu no kungbama ulo hu ile. ⁴Kani onye ohu ime umu-azuun Jizosi, 'ya wu Judasi nwa Iskarotu (hun jenko d'e re n'e), no si, ⁵"Ki hain we gileni re udenni, we egbo e ye ndi igbennye? O ruguo ihien rike egbo-orun akp'ohin ogun-mmisen." ⁶(Ele ni ndi igbennye ri a mkpa hain o gi ku ihieni. Kani, onye-ohin k'o wu: iya nwe e donme ni Jesu we egbo; o werisonme egbo we ye e donme.)

⁷Kani Jizosi no si, "Hatu n'e, n'o gi e kwademe olili m.

⁸Unu le ndi igbennye ri ogen ile, kani mme nwen esonko unu nodi ogen ile."

E Rini We Lazarosi Ngo

⁹Ndi Ju bu oda a nu ni Jesu ri Betani, 'ya we no bia ebahun. Kani, ele ifiri Jesu suo ke we gi bia, kani, we chozi ni we hun Lazarosi, hun o gha onwun weli. ¹⁰'Ya ndi-isi nchu-ejan no rimeni Lazarosi ngo ni we gbuzi ya nwen, ¹¹makele ufiri e ke ndi Ju bu oda gi ri a ju nke we a to, e kwerini Jesu.

Onye Mmeri A Banhan Jerusalem

(Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40)

¹²Ogen eki gi fon, igunrun hi-ogbe hun bia Mmemme-Nghafe no nu ni Jesu lala Jerusalem. ¹³'Ya we no werisonme iguru, jen d'e kunrun e. Ya we no yime, "Ja ni Osolobue mma; onye ahun gi efan Di-nwonni-enyi bia wu onye Chuku gozi agozi! Eghee, Eze Izrelu

wu onye Chuku gozi agozi."

¹⁴Jesu no chozi nwa jaki, nyinrin e jenme, noke ke Ekwkwo-nsa don ku—Ehuhuo-nsa si,

¹⁵"Obodo Zayonu, a tula egun!

Lee Eze i k'o lala,

o ri elu nwa jaki."

¹⁶Umu-azuun Jesu a ghotani ihieni ogen hu, kani, ogen Jesu gi nweinguu ogho, we no nyanhan ni Ekwkwo-nsa ku ihieni banyen'e, nyanhanzikwo ni we me n'e ihien ndini.

¹⁷Ndi ri igunrun ahun we le Jizosi wi ogen o gi gha ili kpopuha Lazarosi, ogen o gi gha ime onwun weli e, hu a gwasonme ndi ozo ihien meni. ¹⁸'Ya hain igunrun hu gi bia d'e kunrun e—make ni we nu n'o run orun-atumenyani.

¹⁹'Ya ndi Itu-Farisi no si ibe we, "Unu hu a hun a?! Ihien ile enyi ri e me a ri a danye kaka! Lee nwan, uwa ile e sonmego a!"

Ndi Griki Hun Cho Ni We Hun Jesu

²⁰Ogen hu, o nwe ndi Griki hun ri ndi jen Jerusalem d'e fe ofufe ogen mmemme hu. ²¹We no jen d'e kunrun Filipu hun wu onye obodo Besaida ri ime Galili. We no si a, "Di-okpa, enyi cho ni enyi hun Jesu." ²²Filipu no jen d'a gwa Anduru, ya we ebubuo no wiri jenme d'a gwa Jesu.

²³Jesu no za we, si, "Ogen e ruguo hun w'e gi ye Nwa nke Ihian ogho. ²⁴M ri a gwa unu ezioku, akpuru-oka nodi nke e akariko ohu suo wezuka n'o dan ali nwunhun. O nwunhun, 'ya wu o mi mkpuru oda-oda. ²⁵Nke ndi hu ndun we ka we mkpa, ndun we siko d'e tuhunahin we; kani, nke ndi hu o me ni ndun we akani we mkpa elu uwan, ndun we k'a rini we—e nwe we ndun itebite. ²⁶Onye owule hun cho n'o gba ni m odibo jenko d'e sonriri m, keni odibo m hun uzo son m nodi ebe m ri; Nedi m jenko d'e ye onye owule gba ni m odibo ogho."

Jesu E Ku Banyeni Onwun A

²⁷ “Obi ri nwan e feri m. Ke m k'e ku nwan? Ni m si, 'Baba, anile ogen-afunfunni bia ni m?' Mba! Makeni, 'ya hain m gi ri ebeni—m bia keni m hun uzọ ta afunfunni. ²⁸ Baba, ye efan i ogho!’ ‘Ya ke olu no gha elu-igwee si, ‘E yeguole m efan m ogho. M jenkọ d'e yezi e ogho.’”

²⁹ Igunrun ahun ri ebegu nu olu hu. Ndi hu si akpabo ro, ndi ozo si mmon-ozia a gwaol'a oku!

³⁰ Kani, Jesu no si we, “Ele ufiri m ke olu hu gi bia, kale ufiri unu. ³¹ Kikenni ke we jenkọ d'a ma uwanj ikpe; kikenni ke we siko d'a chupu onye hun a ki uwanj. ³² Mmē nwen, ogen we k'e gi gha ali wesi m enu, m jenkọ d'a dohanj enwen m ihian ile.” ³³ (O gi ihienni o ku ghosi udi onwun o jenkọ d'a nwun.)

³⁴ Igunrun hu no si a, “Iwu enyi gwa enyi ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, jenkọ d'a ri ndun jenin ejen. Ki i ri a sinj ni we siko d'e wesi Nwa nke Ihian elu? Onye wu Nwa nke Ihianni?”

³⁵ Jesu no si we, “Ukpe jenkọ d'e sonzi unu nodiji ekeru su. A gha ni ogenni unu nwon ukpe, amangbe ishi e kunrun unu. Makeni, onye hun a gha ime ishi, ime mkpokiki, amarinko ebe o jenkọ. ³⁶ ‘Ya wu, kwerini ni ukpe ogenni unu nwon ukpe, keni unu hun uzọ wuru umu ukpe.’”

Ogen Jesu gi kuguu ihienni, o no gha ebe we ri pu d'a wari, ahunzini w'a.

Ndi Hu Ekwerini Ni Jesu

³⁷ Osun'a ni Jesu runchanrin orun-atumenya bu oda id'anya we, ekwerini ni we e, ³⁸ keni ihien onye-amuma wu Azaya ku hun uzọ mez: Azaya si, “Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi? Onye ke Di-nwonni-enyi ghosi iken e?”

³⁹ Asani we eka kweri, makeni, rike ke Azaya donzi ku e,

⁴⁰ “Chuku e meguo enya kpu we ishi, tikin obi we— amangbe we e gi enya we legha uzọ, gi obi we ghota, e gbehuto we d'e kunrun m; a zuo m we—'ya ke Chuku ku.’”

⁴¹ Azaya ku ihienni makeni o hun ogho Jizosi, o no ku banyeni ogho a. ⁴² K'osileri, ndi bu oda hun rife ime ndindu we kwerini Jesu ekweri. Kani, egun ndi Itu-Farisi anini we ku e ebe ihian ri, amangbe we a chupu we ime ulo-ofufe.

⁴³ “Ojija-mma ihian k'a ja we ka we a suọ kari hun Osolobue k'a ja we.”

Ihien Jesu Ku Ke We K'e Gi Han Enen

⁴⁴ Jesu no weshi olu elu, si, “Onye owule hun kwerini ni m ele mmē k'o kwerini, kani onye hun zihen m k'o kwerini. ⁴⁵ Onye owule hun ni m, a hunguo onye hun zihe ni m. ⁴⁶ M banhan ime uwa d'a wu ukpe, amangbe ndi hun kwerini ni m a to ime ishi, ime mkpokiki. ⁴⁷ Onye nu ihien m ku bu o me n'e, amako m'a ikpe. Makeni, abiani m d'a ma uwa ikpe, kama, m bia d'a zuopuha a. ⁴⁸ Onye hun ju ni m, hun kwerileni oku m, nwon onye k'a ma a ikpe: ihien hun m ku, ya jenkọ d'a ma a ikpe Uhuohin-ikpazuun. ⁴⁹ Makeni, ele m gi uche m e ku, kani Nedi m hun zihen m ye m iwu ihien m siko d'a si le ihien m siko d'e ku. ⁵⁰ A maringho m ni iwu e e ye ndun itebite. ‘Ya wu, ihien m'e ku wuchanrin ihien Chuku-Nedi si m ku.’”

Isi Nke Mmeto

Jesu Chanchan Umuzazuun A Uku

13 Ni Mmemme-Nghafe d'e ru, Jesu a maringuo ni ogen e e ruguo hun o gi hapu uwanj, buru Nedi e. Ebe o nwe ihien-osusuo ndi nke e ri ime uwa, o no nwan ghosichanrin we ya wu ihien-osusuo d'e ru isi e.

² Ekwensu e buguole a che ime obi Judasi nwa Saimonu Iskarotu n'o re e.

Ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi, ³ Jizosi a maringuo ni Chuku-Nedi e weole ihien ile che eka, n'o gha ebe Osolobue ri bia le n'o laburuko Osolobue: ⁴ O no gha ebe o ri e ri ihien-oriri lihi oto, yipu ekwa o yiye elu e, jeri towele we gi e finchan ehụ. ⁵ O no hu mirin ye ime afere, chanchanma umu-azuun a uku, e gi towele hu o je e finchanpu we iya. ⁶ O ru Saimonu hun w'a kpo Pita, Pita no si a, "Di-nwonni-enyi, iyu k'a chanmazi m oku?" ⁷ Jizosi no za, si, "Y'a marin ihien m ri e me kikenni; kanj omegu, i k'a ghota a." ⁸ Pita no si a, "O nwonni ogen y'e gi chanchan m uku!" Jesu no si a, "Omeni achanchanni m'i, y'e nwonko okeri owule ime m." ⁹ Saimonu wu Pita no si a, "Ya wu ni elede uku m suo ki k'a chan, Di-nwonni-enyi—chanzi m nwan aka le isi!" ¹⁰ Jesu no za a, si, "Onye hun wuguu ehụ, o rizini mkpa n'o wuzi ehụ, mmani uku a—makeni o nwuncharinguo. Unu e nwunguo nkesi—kanj ele unu ile." ¹¹ Makeni Jesu a maringuo onye hun jenko d'e ren'e, 'ya hain o gi si, "Ele unu ile nwun."

¹² Ogen o gi chanchanguu we oku, yiriguzi ewuru e, o werizi onodi a teburu hu. 'Ya o no si we, "Unu a ghotagho ihien m me ni unu?" ¹³ Unu a kpo m 'Onyenkuzi', a kpo m 'Di-nwonni-enyi'; o furu efuru, makeni 'ya ke m wu. ¹⁴ O me nwan ni mme nwen, hun wu Nna-unu le Onyenkuzi unu, chanchan unu uku, o furu ni unu chanchanzikwo ibe unu uku. ¹⁵ A ghosiole m unu nzomuku unu jenko d'e son, keni unu mezikwo ni ibe unu ke m don me ni unu. ¹⁶ Ezioku ke m ri a gwa unu, odibo ara ka nna a; onye we zi ozi ara ka onye zin'e. ¹⁷ Omeni unu a maringho ihien ndini, Osolobue jenko d'a gozi unu omeni unu e me we.

¹⁸ Kanj, ele unu ile ke m ri e ku; a maringho m ndi hun m hori. Kanj, we jenko d'e gi ihien k'e meni mezu ihien Ehuho-nsokwu, ni, 'Onye hun ri bredi m e buguo numanim.' ¹⁹ M ri nwan a gwato unu ihieni o gini d'e me, keni—o me, ni unu kweri ni mme wu Onye Hu. ²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, onye owule hun nabanhan onye hun m zihē, nabanhan m; onye owule hun nabanhan ni m, nabanhan onye hun zihē ni m."

Jesu E Ku Onye Hun Siko D'e Ren'e

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ogen Jizosi gi kuguu ihieni, obi eruzin'e ali, o no si, "Ezioku ke m ri a gwa unu, onye ohu ime unu jenko d'e we m ye we." ²² Umu-azuun a no leme ibe we, makeni ihien o ku gba we nghari-nya, amarin we onye o ri e ku. ²³ Onye ohu ime umu-azuun a, onye hun ihien e a suo Jesu, noson Jesu. ²⁴ 'Ya Saimonu w'a kpo Pita no gi aka gwa a 'ya ju Jizosi onye o ri e ku. ²⁵ 'Ya nwa-azuun hu no nokunmekeme Jizosi, si a, "Di-nwonni-enyi, onye ro?" ²⁶ Jesu no za, si, "Onye hun m jenko d'e ye bredini, m suruguu a ime afere ro." 'Ya o no suru bredi hu ime afere, we e ye Judasi nwa Saimonu Iskarotu.

²⁷ Ogen Judasi gi naringuu bredi ahun, Ekwensu no banye ime e. Jesu no si a, "Me ihien i k'e me ozigbo!" ²⁸ Kanj, o nwonni onye ozo ri ebahun e ri ihien-oriri hun ghota ihien Jesu gi gwa Judasi okuni. ²⁹ Makeni Judasi e kwodon ni we ego, o nwe ndi ro ni Jizosi ri a gwa a 'ya d'e nonhen ihien we siko d'e gi me mmemme hu, mobu 'ya d'e ye ndi igbenye ihien. ³⁰ Ogen Judasi gi naringuu bredi hu, o no pu ozigbo; ime uchinchin ro.

Iwu Ohun

(Jerimaya 31.31; Gal
3.24-25; Hib 8.13; 1Jn 2.8)

³¹ Ogen Judasi gi puguu, Jesu no si, “We jenko nwan d’e bushi Nwa nke Ihian elu—gi Nwa nke Ihian bushi Osolobue elu. ³² Omeni we bushi Osolobue elu ghaha n’a, Osolobue siko d’e bushizikwo Nwa a enu ime ‘ya le enwen e; o jenko d’e busi e elu ozigbo. ³³ Umụ m, mme le unu siko d’a nodizi ekere suo. Unu jenko d’a cho m, unu ahunko m. Ke m don gwa ndi-ndu ndi Ju ke m ri nwan a gwa unu: ‘Unu asako eka bia ebe m jenko.’ ³⁴ M ri nwan e ye unu iwu ohun: e nwe ni ihien-osisuo ibe unu. Ke m don nwe ihien-osisuo unu ke unu k’a don nwe ihien-osisuo ibe unu. ³⁵ Omeni ihien ibe unu a suo unu, ‘ya ke ihian ile e gi marin ni unu wu umu-azun m.”

Jesu E ku E Ni Pita Jenko D’a Ghorị N’o Marin A

(Mat 26.31-35; Mak
14.27-31; Luk 22.31-34)

³⁶ Saimonu w’a kpo Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, elebe k’i jenko?” Jizosi no za, si, “Ebe m jenko, y’a sako eka son m kikenni—kani omegu, i jenko d’e son m.” ³⁷ Pita no si a, “Di-nwonni-enyi, ki hain o gi me ni asako m eka son i kikenni? M k’a nwundeni i onwun!” ³⁸ Jesu no za, si, “N’i nwunni m onwun? Ezioku ke m ri a gwa i, okpa gini d’a kwan, i jenko d’a ghorị mgbe eto ni ‘ya marin m.”

Isi Nke Mmenọ

Jesu Suo Ke W’a Gha D’e Kunrun Chuku-Nedi

14 Jizosi no si we, “Anile ni obi unu songbu unu. Kweri ni ni Osolobue; kwerizikwo ni ni m. ² Iwe Nedi m, mmughe bu oda ri a. Omeni ele erira,

nke m’a gwa unu. M shiko nwan d’a kwademe ni unu ebe unu jenko d’e bi. ³ M jenguu d’a kwademe ni unu ebe unu jenko d’e bi, e kinhen m azun d’e weri unu, keni unu rizikwo ebe m ri. ⁴ Unu a maringuo uzo ebehu m jenko.”

⁵ Tamosi no si a, “Di-nwonni-enyi, enyi amarin ebe i jenko, eghani ke enyi e don marin uzo a?” ⁶ Jizosi no si a, “Mme wu uzo le ezioku le ndun. O nwonni onye siko d’a sa eka bia d’e kunrun Chuku-Nedi mmani ghahani m. ⁷ Omeni unu a maringuo m, unu jenko d’a marinzikwo Nedi m. Unu a maringuo a nwan gha kikenni jenne; unu a hunguo a.”

⁸ Filipu no si a, “Di-nwonni-enyi, ghosihu enyi Chuku-Nedi, efo e jun enyi.” ⁹ Jesu no si a, “Filipu, hunni ile mme le unu ri, ‘y’a marin m? Onye owule hunni m, a hunguo Chuku-Nedi. K’i ri a sini, ‘Ghos enyi Chuku-Nedi.’” ¹⁰ Unu ekwerini ni m ri ime Chuku-Nedi le ni Chuku-Nedi ri ime m? Ari m e gi uche m a gwa unu oku ndini m ri a gwa unu; mba, Chuku-Nedi hun ri ime m ya ri a run orun a.”

¹¹ “Kweri ni ihien m ku ni m ri ime Chuku-Nedi, Chuku-Nedi rizikwo ime m. Kani, omeni unu egiko oku-onu m kweri, gi ni ihien ndi m ri a run kweri.”

¹² “Ezioku ke m ri a gwa unu, onye hun kwerini ni m siko d’a run orun ndi hun m ri a run; o jenko d’a runkaride ndini m ri a run, makele m laburuko Chuku-Nedi. ¹³ Ihien owule unu gi efan m rijo, m siko d’e me e, keni mme wu Nwa hun uzo wehe ni Chuku-Nedi ogho. ¹⁴ Unu gi efan m rijo m ihien owule, m jenko d’e me e.”

Jizosi E Kwe Nkwa N’o K’e Zihę Mmon-nsọ

¹⁵ “Omeni ihien m a suogho unu, unu jenko d’e donme iwu m, ¹⁶ a rijo m Chuku-Nedi n’o zihę ni unu Onye-nkasi-obi ozo n’o noyeni unu jenin ejen.

¹⁷ Onye ahun wu Mmon-nso—onye hun a ghosi ezioku; uwa asaeka nabanhan a, makeni uwa as'eka hun a mofu marin a. Kani unu a maringho a, makeni o bi ime unu; o k'e bisonme ime unu. ¹⁸ Ele m k'a lato unu rike ndi nwonleni nne le Nedi; m siko d'a bia d'e kunrun unu.

¹⁹ O hodu ekere ni uwa hunbehi m, kani unu jenkō d'a hun m. Makeni m ri ndun, unu le enwen unu siko d'a rizi ndun. ²⁰ O ru uhuhin hu, unu jenkō d'a marin ni m ri ime Nedi m, ni unu ri ime m, mme nwen ri ime unu. ²¹ Ndi hun marin ihien m ku, gi we e bi, uwe wu ndi ihien m suo. Ndi ihien m suo ke ihien we k'a suo Nedi m; ihien we jenkō d'a suozikwo mme nwen, e we m enwen m ghosi we.”

²² Nwa-azupun a ohu w'a kpo Judasi (kale ele nwa Iskarotu) no si a, “Dinwonni-enyi, ki mezi i k'e gi ghosi enyi enwen i bu 'y'a ghosiko uwa?”

²³ Jesu no za a, si, “Onye owule ihien m a suo jenkō d'e me ihien m ku. Ihien e k'a suo Nedi m, mme le Nedi m a bia d'e kunrun e, du e bi. ²⁴ Onye owule ihien m ghaleni a suo ara me ihien ndi m ku—bu oku ndini unu ri a nu ele nke m, we wu nke Chuku-Nedi hun zihen m. ²⁵ A gwaguo m unu ihien ndini hunni mme le unu ri; ²⁶ kani, Onye-nkasi-obi wu Mmon-nso, hun Chuku-Nedi jenkō d'e gi efan m zihe, jenkō d'a kuzi unu ihien ile; o siko d'a nyanhan ni unu ihien ile m gwa unu.

²⁷ Udōn ke m ri a lato ni unu; udōn nke m ke m ri e ye unu—ele ke uwa dōn e ye ke m'e ye. Anile ni obi unu songbu unu, atule ni egun. ²⁸ Unu a nughō ke m si unu, 'M pukō apukō' le ni 'm siko d'e kinhen d'e kunrun unu.' Omeni ihien m suo unu, nke unu hu a ghoghō ni m jenkō d'e kunrun Chuku-Nedi, makeni 'ya ka m. ²⁹ A gwatoguo m nwan unu ihieni hunni o keleni me—keni, o me, unu e kweri. ³⁰ Ogen arja m'e gi gwamazi

unu ihien bu oda, makeni onye hun a ki uwan lala; o nweni iken owule o nwon ebe m ri, ³¹ kani, m ri e me ni uwa marin ni ihien Chuku-Nedi suo m a suo, ni ihien Chuku-Nedi si m me ke m'e me; lihi ni nwan ni enyi gha ebeni pu.”

Isi Nke Mmisen

Ezigo Osisi-vaini Le Aganaba A

15 “Mme wu ezigo vaini; Nedi m wu hun e lepu a enya. ² Agalaba owule ri ime m hun milen mkipuru, o bepū a; kani agalaba hun mi mkipuru, o befōn e, keni o mikenme. ³ Oku m gwa unu e befonguo unu, me unu nwunchan, keni unu mikenme mkipuru. ⁴ Nodisonme ni ime m, mme nwen a nodisonme ime unu. K'o dōn wuru ni agalaba nodi nke e ara saeka mi mkipuru, mmani o nyankunma osisi e, erira k'o dōn wuru ni unu asako eka mi mkipuru wezuka ni unu nodisonme ime m.”

⁵ “Mme wu ukun vaini, unu nwen wusonme agalaba rin'a; Onye hun nodi ime m, mme nwen hu ime e, 'ya siko d'a mi mkipuru oda-oda, makeni, wezuka m, unu a s'eka me ihien owule. ⁶ Onye owule hun nodileni ime m, e tuhu w'a, leke ebe we no bepū agalaba, o kpopu nkun; w'e kponggame agalaba ndi no erira, tu we ye okun, dunpu. ⁷ Omeni unu a nodi ime m, oku m a nodizikwo ime unu, rijo ni ihien owule unu cho; Osolobue jenkō d'e me ni unu 'ya. ⁸ Omeni unu a mi mkipuru oda-oda, o jenkō d'a ghosi ni unu wu umu-azupun m: ohun jenkō d'e wehe ni Nedi m ogho.

⁹ Ke Chuku-Nedi dōn nwe ihien-osusuo ebe m ri ke m dōn nwe ihien-osusuo ebe unu ri; risonmekwo ni ndi ihien we a suo m. ¹⁰ Omeni unu e dōnme iwu m, unu siko d'a risonme ndi ihien we a suo m—leke ke m dōn dōnme iwu Nedi m ye m, gi e wusonme onye ihien e asuo Nedi m.

¹¹ A gwatoḡuḡo m unu ihien ndini, keni ighoḡho m ri ime unu le ni ighoḡho unu zu oke.

¹² Onwan wu iwu m: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu ke m don nwe ihien-osusuo unu.”

¹³ “O nwonna onye nwe ihien-osusuo ka onwan: ni ihian gi ifiri ndi owu a we ndun a ye. ¹⁴ Ndi owu m ke unu wu—omeni unu e me ihien m si unu me. ¹⁵ Arizi m a kpo unu igbon, makele igbon ara marin ihien di-nwonn'e ri e me. Kama, m kpo unu ndi owu m make ni a gwatoḡuḡo m unu ihien ile m nu onu Nedi m.”

¹⁶ “Ele unu hori m; mba, mme hori unu, tumu unu keni unu jen d'a mi mkpuru—mkpuru hun siko d'a toni, keni Chuku-Nedi ye unu ihien owule unu gi efan m rijo. ¹⁷ M ri e ye unu iwuni: e nwe ni ihien-osusuo ibe unu.”

Izize Unu Jenko D'e Ze Uwa

¹⁸ “Omeni izize unu ri e ze uwa, nyanhankwo ni ni izize m bu uzọ ze e. ¹⁹ Omeni unu te wu nke uwa, nke ihien unu a suo uwa rike nke e. Kani, ebe o me ni unu ele nke uwa make ni a hopuguo m unu ime uwa, 'ya hañ izize unu gi e ze uwa. ²⁰ Nyanhan ni ihien m gwa unu, ni, 'Odibo ara ka nna a.' Omeni we kpokpo m ekpokpo, we siko d'e kpokpozikwo unu; omeni we me ihien m si we me, we jenko d'e mezikwo ihien unu si we me. ²¹ We k'e me unu ihien ndini we make ni unu wu nke m, unu ri a za efan m, make ni amarın we onye hun ziheni m. ²² Omeni abiani m d'a gwa we oku, ikpe njo e ke ma we; kani o nwonzini nwan ihien we k'e gi wanahin njo we me. ²³ Onye owule ri e ze izize m ri e zezikwo izize Nedi m. ²⁴ Omeni arunni m orun we runtuleni ime we, ikpe njo e ke ma we; kani, a hunchanringuo we nwan orun-atumenya ndi m run—bu ize mme le Nedi m hukwo e ze we. ²⁵ Kani,

o ri enina ni we hun uzọ mezu ihien hu we de ime Iwu we, ni, 'Izize m ri e ze we bu o nwonna ihien m me.’

²⁶ Kani, Onye nkasi-obi hu m jenko d'a gha ebe Chuku-Nedi ri ziheni unu bia, o jenko d'a shiani m eri. Onye nkasi-obi hu wu Mmon-nso—Onye hun a ghosi ezioku. O k'a gha ebe Chuku-Nedi ri bia. ²⁷ Unu le enwen unu siko d'a shiazikwo ni m eri, make ni mme le unu ri gha isi mbidon lala.”

Isi Nke Mmisin

16 “A gwatoḡuḡo m unu ihien ndini amangbe unu a danpu ime okukwe. ² We jenko d'a chupu unu ime ulo-ofufe; ezioku-ezioku, ogen lala hun onye owule gbuni unu jenko d'e weride e ni orun oma k'o ri a runni Osolobue. ³ We jenko d'e me ihienni makele w'e ke marin Chuku-Nedi mobu mme le enwen m. ⁴ Kani, a gwatoḡuḡo m unu ihien ndini, keni ogen w'e gi me, unu a nyanhan ni a gwatoḡuḡo m unu.”

“E te gwani m unu ihien ndini isi mbidon, make ni m ri ime igunrun unu. ⁵ Kani m jenko nwan d'e kunrun onye hun ziheni m, bu o nwonna onye owule ime unu ju m ke elebe ke m jenko? ⁶ Hun nke unu e gi ju m'a, unu a sukuru make ni m gwa unu ihien ndini m gwa unu.”

Orun Mmon-nso Siko D'a Run

⁷ “Kani ezioku ke m ri a gwa unu, erere unu ro omeni a pu m; make ni, Onye nkasi-obi abiako mmani m lama alama. Kani, m lamaguu ke m'a no zihē ni unu 'ya. ⁸ Ogen o jenko d'e gi bia, o siko d'a ghosi ndi uwa ni a ghotani we ihien njo wu, ni a ghotani we ihien Osolobue cho, leni aghotani we ke okinkin-ikpe no. ⁹ ni aghotani we ihien njo wu—make ni njo wu ni e kwerini ni we m; ¹⁰ ni aghotani we ihien Osolobue cho—make ni mme nwen jenko ebe Nedi m ri, unu ahunkozi

m; ¹¹ ni a ghotani we ke okinkin-ikpe no makeni Osolobue a maguwo onye hun a ki uwanj ikpe.

¹² Ihien bu oda hodu hun m cho ni m gwa unu, kanj unu asako aka ghota a kikenni. ¹³ Ogen Mmon-nsọ, Onye hun a ghosi ezioku, k'e gi bia, o siko d'e du unu ye ime ezioku ile. Makela, ele uche e k'o k'e ku; kama, ihien owule o nu, 'ya k'o jenko d'e ku. O jenko d'a gwazikwo unu ihien ndi k'e me ihun. ¹⁴ O jenko d'e ye m ogho, makeni o siko d'e weri ihien wu nke m, hun m k'e ye e, gwa unu ya—¹⁵ ihien ile Nedi m nwon wu nke m; 'ya hajin m gi si ni Mmon-nsọ jenko d'e weri ihien wu nke m gwa unu.”

Ekwan Jenko D'e Henrin Ighogho

¹⁶ “O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenko d'a hun m.”
¹⁷ Ndi hu ime umu-azuun a no si ibe we, “K'o gi ihien ni o ri a gwa enyi e ku—ni, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m; o nobezi ekere unu jenko d'a hun m,’ o siji, ‘Makeni m jenko ebe Chuku-Nedi ri?’”
¹⁸ We hu a si, “K'o gi ‘O nobe ekere ni’ e ku? Enyi aghotani ihien o ri e ku!”

¹⁹ Jesu a maringwo ni we cho ni we ju a ajuju, o no si we, “Unu ri a jutari ibe unu ihien m gi si, ‘O nobe ekere, unu ahunkozi m, o nobezi ekere, unu jenko d'a hun m.’?”
²⁰ Ezioku ke m ri a gwa unu, unu jenko d'a kwan ekwan, goo—kanj uwa jenko d'a ghogho; o k'a gha a fu unu. Kanj, o nobe, ufu ahun e henrin ighogho.”

²¹ “Ime gha e me okpoho, o turu a aturu makeni ogen e e rugwo; kanj o mugwu, o nyanhankozi afunfun hu ebe o n'a ghogho n'o mubanagwo nwa ime uwa. ²² Eriira ke unu ri nwan a kwan; kanj, m k'a hunzi unu—ogen hu, ighogho siko d'e jun unu obi, o nwonna onye jenko d'a napu unu ighogho unu. ²³ O ru ogen hu, o nwonzini ihien unu jenko d'a rijo m. Ezioku ke m ri a gwa

unu, gi ni efan m rijo Chuku-Nedi ihien owule, o siko d'e ye unu 'ya. ²⁴ D'e rukwo nwan ogenni, unu egituni efan m rijo ihien owule; rijo ni, unu jenko d'e nwonen, keni ighogho unu zu oke.”

Imeri Uwa

²⁵ “M gi ilu gwa unu ihien ndini; kanj ogen lala hun m siko d'e gi gwapu unu banyeni Chuku-Nedi, egikozi m ilu ogen hu. ²⁶ O ru ogen ahun, unu jenko d'e gi efan m rijo. Ekuni m ni m jenko d'a riodonni unu Chuku-Nedi, ²⁷ makeni ihien unu a suo Chuku-Nedi le enwen e a suo; ihien unu a suo a asuo makeni ihien m a suo unu a suo, lezi makeni unu kweri ni m gha ebe Osolobue ri bia.

²⁸ M gha ebe Chuku-Nedi ri bia ime uwa; m pukozu nwan ime uwa keni m laburu Chuku-Nedi.”
²⁹ ‘Ya umu-azuun a no si a, “I ri e kuchanpu a nwan ohunma-ohunma, elezi ilu!”
³⁰ Echen ke enyi marin nwan ni marinchanrin ihien ile, n'o nwonna onye furu n'o ju i ajuju; onwan ke enyi gi kweri ni gha ebe Osolobue ri bia.”
³¹ Jesu no za, si, “Unu e kwerigwo nwan?”
³² Ogen lala—o rugwo nwan, ogen unu jenko d'e gi gbayiya, onye-onye e si iwe e, na mme suo to. Kanj, ele mme suo wi, Nedi m noyeni m anoyeni. ³³ A gwagwo m unu ihien ndini keni obi gi ifiri m ru unu ali. Ime uwa, unu jenko d'e nwon nsongbu; ka kwondon ni obi unu, n'e merigwo m uwa!”

Isi Nke Mmesa

Ekpere Jizosi Meni Ndi Nke E Ile

17 Ogen Jizosi gi kugwu ihien ndini we, o no lee enya elu-igwee, si, “Baba, ogen hu e rugwo! Ye Nwa i ogho, keni Nwa i hun uzọ ye i ogho—² ebe o me ni y'e bugwo ihian ile che okpuru e, keni o ye ndi ile hun i ye e ndun itebite. ³ Onwan wu ndun itebite: imarin ni—

'yu, hun ya suo wu Osolobue nke-esi le imarin Jizos' Krajistu hun i zihē.”

⁴“E yeguo m'i ogho ime uwani gahani irunchanrin orun hun i ye m run. ⁵Baba, yezi m nwan ogho i, ogho ohu hu mme le 'yu nwongbama ni uwa d'e bidon.”

⁶“E meguo m ndini marin i, marin efan i—ndini i gha ime uwa weye m. We wu nke i; 'yu we we ye m; e meguo we ihien i ku. ⁷A maringuo we nwan ni ihien ile i ye m gha eka i bia, ⁸makele a gwaguo m we ihien ndi hu i si m gwa we. A nabanhanguo we ihien ndi hu; a maringuo we ni m gha ebe i ri bia nke-esi. E kwerguo we ni 'yu zihē m.”

⁹“M ri e me ni we ekpere; ele ndi uwa ke m ri e me ni ekpere, kale ndi hun i ye m; make ni, nke i ke we wu. ¹⁰Ihien ile m nwe wu nke i, nke i wuzikwo nke m. W'e wehe ni m ogho. ¹¹Arikozu m nwan ime uwa, kanu we ri ime uwa—mme nwen lala d'e kunrun i. Nedi hun ri nsu, gi efan i chemē we, efan i ahun i ye m, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu. ¹²Ogen mme le we gi ri, m gi efan i chemē we—efan ahun i ye m. E chemēguo m we: etuhuni m kaka onye ohu ime we—wezuka onye ahun me ihien we e gi tikpo a—keni ihien Ekukwo-nsu ku hun uzọ mezu. ¹³Kanu, m lala nwan d'e kunrun i; m ri e ku ihien ndini ime uwa keni we hun uzọ nwe ighoghō m ime ndun we, nwe e hun zu oke.”

¹⁴“E yeguo m we oku i, izize we no zeme uwa—make ni ele we nke uwa, rike ke o don me ni mme le enwen m ele nke uwa. ¹⁵Ari m a riu i ni gha ime uwa wepu we; kama, m ri a riu ni chemē we make Eje-onye hu gha e me we ihien owule. ¹⁶Ele we nke uwa—k'o don me ni ele m nke uwa. ¹⁷Gi ezioku don we nsu: oku i wu ezioku. ¹⁸Ke i don zihē m ime uwa ke m don ri e zi we e ye ime uwa.”

¹⁹“M ri nwan e gi ifiri we e wepuha enwen m, keni m hun a ni we wuru ndi we wepuha n'i, hun we don nsu nke-esi.

²⁰Ele ndini suo ke m ri e me ni ekpere; kama, m rizikwo e meni ndi hun jenko d'e gi ufiri ozi we zi kweri ni m. ²¹M ri a riu ni we ile wuruchanrin ohu, noke ke iyu, Baba, don ri ime m, mme nwen huzikwo ime i; m ri a riu ni we rizikwo ime enyi—keni uwa hun uzọ kweri ni iyu zihē m. ²²E weguo m ogho hu i ye m ye we, keni we wuru ohu ke mme le 'yu don wu ohu: ²³keni o wuru ni mme nwen hu ime we, 'yu nwen hu ime m; a wuruchanrin we ohu, uwa e gi e marin ni iyu zihē m leni uwe wu ndi nke m ri i obi ke mme nwe don ri i obi.”

²⁴“Baba! M cho ni ndi ile i we ye m son m nodi ebe m ri, ni we hun ogho m hun i ye m make ihien-osisuso i nwe jenni m ni d'e kedu uwa.”

²⁵“Euu Nedi m, Onye ezi-omume, osun'a ni uwa amarun n'i, mme nwen a maringho i, ndini we a maringhozi ni iyu zihē m. ²⁶E meguo m we marin i, m jenko d'a gha e mezikwo we a marin i, keni ihien-osisuso i nwon ebe m ri hun uzọ ri ime we leni mme nwen rizi ime we.”

Isi Nke Mmesato

A Bia We D'a Nwunrun Jesu

(Mat 26.47-56; Mak

14.43-50; Luk 22.47-53)

18 Ogen Jesu gi meguu ekpereni, 'ya le umu-azuun a no fetu Qdanmgbu Kidronu. O nwe ugba ri ebeku; Jesu le umu-azuun a no banye ugba ahun. ²(Judasu, hun ren'e a maringhozi ebahun, make ni Jesu le umu-azuun a a no ebeku e zu mbu-le-ebu.)

³'Ya Judasi no weri igunrun ndi-agma Rom le ndi-unakpa Ulo-nsu, ndi hun ndi-isi nchu-ejan le ndi itu-Farisi zihē, ban-

han ime alı vaini hu. We busonme ihien-ogun ichen-ichen le owa le ukpe.

⁴ Jesu a maringwo ihien ile jenko d'e me n'e, 'ya o no jenuha ihun, ju we, si, "Onye ke unu ri a cho?" ⁵ We no za, si, "Jesu, onye Nazareti." O no si we, "Mme ro." (Judasi hun ren'e wuzoyeni we ebahun ogen o gi ku ihienni.) ⁶ Ogen Jesu gi si we, "Mme ro", we no jenkins azuun, danchanrin ali. ⁷ Jizosi no juzi we, si, "Onye ke unu choko?" We no si, "Jizosi onye Nazareti." ⁸ Jizosi no si, "A gwagwo m unu ni mme ro. O me nwan ni mme ke unu ri a cho, ni ni ndini hoduni lama." ⁹ (O ku ihienni keni ihien hu o ku mbu hun uzọ mezụ: "Etuhuni m kaka onye ohu ime ndi hun i ye m.")

¹⁰ Ya ke Sajmonu wu Pita, hun bu opia-agma, no sepua a, banpu odibo onye-isi nchu-ejan ntin eka-ihien. (Efan odibo ahun wu Makusu.) ¹¹ Jizosi no si Pita, "Wekin opia-agma i onodi a! Ni m ju n'a rakọ m mkpu afunfun hun Nedi m ye m?"

E We We Jesu Jenni Anasi N'o Kin E Ikpe

¹² Ya ndi-agma Rom le Onye-isi-agma we kani le ndi-unakpa ndi Ju no nwunrun Jesu, ken e egbun. ¹³ We no bu uzọ we e jenni Anasi. Anasi wu nedi nwunye Kayafasi. Kayafasi wu onye-isi nchu-ejan ahua hu. ¹⁴ (Kayafasini wu onye hun dun ndi-isi ndi Ju odun n'ọ kakwo we mma ni onye ohu nwundonni ihian ile onwun.)

Pita A Ghorị N'ọ Marị Jesu

(Mat 26.69-75; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Sajmonu wu Pita le nwa-azuun ozọ no sonme Jesu. (Onye-isi nchu-ejan marin nwa-azuun ozọ hu amarin, 'ya nwa-azuun hu no son Jesu banye ime ezi ogwa onye-isi nchu-ejan.) ¹⁶ Kani Pita abanhanji. Ya nwa-azuun ozọ hu no

kin-azuun d'a gwa okpoho hun ri e che nche onu-mgbon oku, webanhan Pita. ¹⁷ Okpoho ahun ri onu-mgbon no si Pita, "Yelee onye ohu ime unu-azuun okenny hu?" Pita no si, "Mba, ele mme."

¹⁸ Oyi ri a tu; 'ya ndi idibo le ndi-unakpa hu no fiye okun, fihunme okun hu, a nyan a. 'Ya Pita no jen d'e son we turu ebegu, a nyan okun.

Onye-isi Nchu-ejan A Ju Jesu Ajuju

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Ogen ahun, onye-isi nchu-ejan hu a ju Jesu ajuju banyeni unu-azuun a le nkuzi e. ²⁰ Jesu no si, "Id'anya ihian ile ke m no ku ihien m ku; ime ulo-ofufe ri ichen-ichen le ime Ulo-nso—ebe ndi Ju ile no e zu ke m no kuzi nkuzi m; ekutuni m ihien owule nzuzue. ²¹ K'i ri nwan a juni m ajuju? Ju ndi hun nu ihien m ku, a maringwo we ihien m ku." ²² Ogen Jesu gi ku ihienni, unakpa ohu turu ehụ ebahun no fian Jesu ihien, si, "Eriira ke ya a gwa onye-isi nchu-ejan oku!" ²³ Jesu no si a, "Omeni o nwon eje-oku m ku, gwa ihian ile ri ebeni ihien o wu; kani, mbuni ezioku ke m ku, k'i fiani m ihien?" ²⁴ Ya Anasi no si we weri ya le egbun hu we ken e jenni Kayafasi onye-isi nchu-ejan.

Pita A Ghorizi N'ọ Marị Jesu

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Pita turukwo ebegu a nyan okun. 'Ya ndi ozọ no si, "Yelee onye ohu ime unu-azuun okenny hu?" Kani, Pita no ghorị, si, "Mba, ele mme." ²⁶ Onye ohu ime ndi idibo onye-isi nchu-ejan, hun wu nwene okenny hu Pita banpu ntin no si Pita, "Ahunni m 'yu ni 'ya ime ugba ahun?" ²⁷ Pita no ghorizi. Ozigbo, okpa no kwan.

E We We Jesu D'e Kunrun Paileti

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak
15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Uzo-utuntun biribiri, we no gha iwe Kayafasi weri Jizosi si ime ogwa Govano hun ri a kini. Kani, abanyeni we ime ogwa hu, makeni achoni we ni we meru enwen we, keni we hun uzo ri Oriri-Nghafe hu. ²⁹ Ya Paileti no jemburu we ezi, si, "Elee ikpe ke unu ri e kpe okennyeni?" ³⁰ We no si a, "Omehi okennyeni ele eje-ihian, enyi eke weheni i y'e." ³¹ Paileti no si we, "Weri n'e, ni unu le enwen unu d'e gi iwu unu kin e ikpe." Ndi-ndu ndi Ju no si a, "Iwu unu tini enyi si enyi egbulu onye owule." ³² (Hunni ke ihien Jesu ku banyeni udi onwun o jenko d'a nwun gi mezu.)

³³ Paileti no sizi ime ogwa a, zi we kpo Jesu; ya o no juma Jesu, "Iyu wu eze ndi Ju?" ³⁴ Jesu no si a, "Uche i k'i gide nwan a ju ajujuni ra ndi ozo gwa i oku m?" ³⁵ Paileti no si a, "I rode ni m wu onye Ju ra? Ndi Ju ibe i le ndi-isi nchu-ejan we i che m eka; k'i me?" ³⁶ Jesu no si, "Ali-eze m ele nke uwan. Omehi ali-eze m te wu nke uwan, nke ndi m ri a ki a lu ogun gi gbondon we ebulu m che eka ndi-ndu ndi Ju. Mba, ali-eze m ele nke ebeni."

³⁷ Ya Paileti no ju a, si, "Eze k'i wu nwan?" Jizosi no shiari a, si, "Iyu ku ni m wu eze. M bia d'a shiani ezioku eri: ifiri e ke we gi mu m; iya hain m gi bia ime uwa. Onye owule hun wu nke ezioku e gon nti oku m." ³⁸ Paileti no ju a, si, "Ki wu ezioku?"

Paileti e kuguu ohun, o no jemburu ndi hu ezi.

A Ma We Jesu Ikpe-onwun

(Mat 27.15-31; Mak
15.6-20; Luk 23.13-25)

Ya Paileti no si ndi hu ri ezi, "Ahunni m ihien owule o me hun m'e gi ma a ikpe. ³⁹ Kani, ke omehi unu don ri, m'a hatu ni unu onye-ngan ohu ogen Mmemme-Nghafe owule; unu a chogho ni m hatu ni unu Eze ndi Ju?" ⁴⁰ We no yi oro, shiari a, si, "Mba, ele iya! Barabasi ke enyi cho!" (Barabasi ri ndi a luson ndi Rom ri a kini.)

Isi Nke Mmitenei

19 Ya Paileti no weri Jesu, we e ye ndi-agma, we no gbu e mkpinsi.

² Ndi-agma hu no gi mkpinsi ogun risonme kpa okpu-eze, bu e che e isi; e yime w'e ewuru e nwun ufie-roni, ufie-roni^{††}. ³ We no bia d'e kunrun e mgbe ole-le-ole, a si, "Isi i chei, eze ndi Ju!" E jemburu w'e, a fian a ihien.

⁴ Paileti no jenzi d'a gwa we, si, "Lee e, m jenko d'e wepuha ni unu 'ya, ni unu marin ni ahunni m njo o me!" ⁵ Ya Jizosi no puha: o kpuhu okpu ogun; o yihu ewuru popu hu we yime e. Paileti no si we, "Lee ni okennyu hu ebeni!"

⁶ Ogen ndi-isi nchu-ejan le unakpa Ulo-nso gi hun a, we no yi, "Kpogbu e! Kpogbu e!" Paileti no si we, "Weri n'e nwan, ni unu gi eka unu kpogbu e; ni ahunni m eje-ihien o me hun m siko d'e gi ma a ikpe." ⁷ Ndi-ndu ndi-Ju no za, si, "Enyi nwongho Iwu. Iwu enyi si n'o furu hun a nwunni, makeni o weri enwen e n'o wu Nwa Osolobue."

⁸ Ogen Paileti gi nu hunni, egun no tukarid'a k'o tuhan a mbu. ⁹ O no shizi ime ogwa a d'a ju Jesu ajuju, si, "Elebe k'i gha bia?" Kani Jesu asharin'a. ¹⁰ Paileti no si a, "I ri a gba m nkintin? Y'a marin ni

^{††}19:2 ewuru ndi nze le ndi-idadin

m nwon iken hun m'e gi hatu i le hun m'e gi kpogbu i?" ¹¹ Jesu no shiari a, si, "O nwonni iken i nwon ebe m ri wezuka ni Osolobue gha elu ye 'y'e. Ya wu, onye hu bu m che aka i me njo kani." ¹² Gha ogen Paileti gi nu hunni jenme, o no mememe n'o hatu Jizosi ye; kale, igunrun hu no yi oro, si, "I hatu okennyeni ye, 'ya wu ni y'ele owu eze-kani wu Siza; makele, onye owule weri enwen e n'o wu eze ri a luson Siza ogun!"

¹³ Ogen Paileti gi nu oku ndini, o no wepuha Jizosi ihun-ezi, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe elu Mgba-nkpo w'a kpo "Mgba-nkpo Omuma." (Kani "Gabata" ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi Ju). ¹⁴ Uhuohin hu wu uhuohin we gi a kwademe Mmemme-Nghafe. O rumeg ogen anwun gi a ri isi, Paileti no si ndi Ju, "Lee ni eze unu!" ¹⁵ We no yi oro, si, "Gbu e! Gbu e! Kpogbu e!" Paileti no ju we, si, "Unu cho ni m kpogbu eze unu?" Ndi-isi nchu-ejan no shiari a, si, "Siza, eze Rom, 'ya suo wu eze enyi nwon!" ¹⁶ Ya Paileti no we Jesu ye ndi-agma d'a kpogbu.

A Kpogbu We Jizosi

(Mat 27.32-34; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

'Ya ndi agha no weri Jesu. ¹⁷ O no buru obe^f gha ime obodo ahun pu, si ebe w'a kpo "Ebe-Okpokom'isi." ("Gogota ke w'a kpo a onu Hibru hun wu asusu ndi-Ju") ¹⁸ Ebehu ke we no kpoma a elu-obe; we kpomazikwo ikennyee ebuo elu obe ichen-ichen che n'e, onye ohu ri azunni, onye ohu ri azunni, Jizosi ri etintin we. ¹⁹ Paileti no de ihien buche elu obe hu. Ihien o de wu, "Jesu onye Nazareti, eze ndi Ju." ²⁰ Ndi bu oda gun a, makeni ebahun we no kpogbu Jesu nokunme ime obodo hu lezi makeni we gi asusu

ndi Ju wu Hibru le asusu ndi Rom wu Latini le asusu Griki hun ali ichen-ichen a su ogen hu de ihien hu. ²¹ Ndi-isi nchu-ejan ndi-Ju no si Paileti, "Edele e 'Eze ndi Ju,' kama, de 'Okennyeni si, "Mme wu eze ndi Ju." "²² Paileti no shiari, si, "E deguo m ihien m de."

²³ Ndi-agma hu a kpomaguu Jesu elu-obe, we no kiri ekwa ndi o yi kebe we uzo eno, onye-onye no weri uzo ohu-ohu. Nke efe tueni o yiye enu e, hun nwonleni ebe we gi wegbama a makeni ibe ekwa ohu rochanrin, gha elu d'e ru ali, ²⁴ ndi-agma ndi hu a si ibe we, "Enyi etikako n'a; ni enyi tu nkpo gi marin onye siko d'e weri n'e." Onwan me keni ihien Ehuho-nsoku hu hun uzo mezu, Ekukwo-nsoku, "E keru we ewuru m, tu mkpo gi weri ewuru m yiye elu e."

'Ya ke ndi-aghani me.

²⁵ Ndi wuzo ehue obe Jesu ogen ahun wu nne e, nwene nne e okpoho, Meri nwonye Klopasi le Meri onye Magidala. ²⁶ Jesu a hun nne e le nwa-azuun hu ihien e a suo Jesu ke we turu ebehu, o no si nne e, "Okpoho, hunni wu nwa i." ²⁷ O nozi si nwa-azuun a ahun, "Hunni wu nne i." Ya nwa-azuun hu no gha erira weri nne Jesu si iwe 'ya wu nwa-azuun, nne Jesu no du e biri.

Onwun Jesu

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Omegu, makeni Jesu a maringuo ni ihien ile e mechanringuo, o no si, "Egun mirin ri a gun m." O ku okuni n'o gi mezu ihien Ekukwo-nsoku. ²⁹ Ite ohu manya ru-uka jun ri ebahun; 'ya we no weri eru suye ime manya hu, gi mkpin-sin ihien-akunkun w'a kpo haisopu wesi e elu, su e ugb'onu. ³⁰ Manyani a banguu

^f19:17 Ogen hu, obe osisi ke ndi-Rom gi e gbu onye we ma ikpe-onwun. O ru, onye we ma ikpe onwun e buru obe e, sonme ndi-agma hun jenko d'a kpogbun'e. We kpomaguu a elu ya wu obe, a nodi we ebehu, e che nche, d'e ru ni o nwonhun.

Jizosị onu, o no si, “O guguo!” Ya o no bu isi koma ali, nwunhun.

A Dụn Wẹ Jesu Obo Ẹkunkun

³¹ Makeni Uhuohin Nkwademe Izu-iken ro—ndi-ndu ndi Ju achoni ni we lato ehio ndi ahun elu-obe ebegu, ebe o me ni Uhuohin-Izu-iken hu lalani ariken-meke nsu. 'Ya we no si Pailleti 'ya si ndi-agma a kpagisonme ndi hu we kpoma elu obe uku⁸⁸, keni we butusonme ehio we enu obe. ³² 'Ya ke ndi-agma hu no jenne d'a kpagisonme ikenny ndi hu we kpogbu we le Jesu uku—a kpagi we nke onye ibuzo, kpagizikwo nke hun-ebu.

³³ Kani ogen we gi ru ebe Jesu ri, a hun we n'o nwunhuguo, 'ya we noleni kpagi e uku. ³⁴ Kama, onye ohu ime ndi-agma hu no dun Jesu obo ekunkun, edeke le mirin no gba puha. ³⁵ (Onye hu hun ke ihienni me e kuguo a, keni unu le enwen unu hun uzọ kweri. Ihien o ku wu ezioku; o maringho ni ezioku ro). ³⁶ Ihien ndini me keni ihien Ekukwo-nsu ku hun uzọ mezu: Ehuho-nsu si, “O nwonna akpu okpuku a ohu hun jenko d'a kpagini*.” ³⁷ Ekukwo-nsu e kuguosi ebe ozọ, si, “We jenko d'a gba onye hu we dun ihien ilee.”

Olili Jesu

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Ome guu, Josefu, onye obodo Arimatia, no jen d'a si Pailleti 'ya buye e ehio Jizosi (Josefu gi nzuzue e son uzọ Jesu makeni egun ndi-ndu ndi Ju ri a tu a). Pailleti no kweri, si a d'e buru ehio Jesu; 'ya o no jen d'e buru e. ³⁹ Nikodimosi hun bia d'e kunrun Jizosi ime ukinkin ogen mbu no sonme Josefu. Nikodimosi wehe uden e shin ohunma we gi ehuhuo

maa le alo meme, hun nyinkari nkirishi ekpa nnu. ⁴⁰ Ikenny ebuo hu no buru ehio Jesu, gi ekwa line fugbame 'ya le ihien ndi ahun e shin ohunma—rike ke ndi Ju don a kwama ozun we k'e li. ⁴¹ O nwon ugba ri ebahun we no gbu Jesu; ili-okporo ohun we keleni liyetu ihian ri ime ugba hu. ⁴² Makeni Uhuohin hu ndi Ju gi a kwademe Izu-iken a gumaguo bu ili hu ri nsue, we no gweru bu ehio Jesu che ili ahun ri ebegu.

Isi Nke Ogun

Okpokoro Ili

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

20 Uzọ-utuntun uhuhio ibuzo ime izu-uka[†], ebe eki keleni fonguu, Meri onye Magidala no jen ili hu hun no ke okporo. 'Ya k'o no hun a ni e nupuguo we omuma hun ri onu ili hu. ² O no gi oso jen d'e kunrun Saimonu hun w'a kpo Pita le nwa-azun ozọ hu ihien e a suo Jesu, si we, “E bupuguo we Di-nwonna-enyi ime ili hu bu enyi amarin ebe we buche e.” ³ 'Ya ke Pita le nwa-azun ozọ hu no gbashi ili hu. ⁴ Nwa-azun hun-ebu hu no gbaghafa Pita, bu uzọ ru ebahun. ⁵ O hulua ali, nyonye ime ili, 'ya o no hun ekwa line ndi ahun we te gi kwama Jesu ebe we ri ali ebegu, kani o banyeni ime ili hu. ⁶ Saimon' Pita hun sonko a azun e ru ebegu, o no shi ime ili hu ozigbo-ozigbo. O no hun ekwa line ndi hu ali ebegu, ⁷ hunzi ekwa hu te ri isi Jesu. Ekwa hu te ri isi Jesu le line ndi ahun ari uzọ ohu; kama, we fuma ekwa hu te ri isi Jesu, bu e to nko ohu. ⁸ Ya nwa-azun hun-ebu hu, hun bu uzọ ru ili hu no banyezikwo; o hun, o no kweri. ⁹ (Ogen ahun, w'e ke ghotakwo ihien

§§19:31 Onwan ke we gi e me we a nwunkenrin.

*19:36 Esodosi 12.46; Nombasi 9.12; Ebu-oma 34.20

†20:1 hun wu nwan uhuhio Sunde

hụ Ehuhuo-nso ku—n'o jenko d'a gha on-wun lihi.)¹⁰ Ya umu-azuun a ndi ahun no lashisonme iwe we.

Meri Onye Magidala A Hun Jesu K'o Ghaguu Onwun Lihi

(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Kani Meri e turukwo ihun ili hu, a kwan ekwan. K'o don ri a kwankwo, o hulua ali, nyonye ime ili hu, ¹² o no hun ndi mmon-ozu ebuo yi ekwa ochan ke we nodi ali ebahun ehju Jesu te ri, onye ohu ri ibe isi e, hun-ebu ri ibe oku a. ¹³ We no ju a, si, "Okpoho, ki ri a kwanni?" O no shari we, si, "E wepuguo we Di-nwonni-m, bu a marin m ebe we buche e!" ¹⁴ Ogen o gi kuguu ihienni, o no gbehuto, hun Jesu k'o turu ebegu, kani o marin ni Jesu ro. ¹⁵ Jesu no ju a, si "Okpoho, ki ri a kwanni? Onye ki ri a cho?" Meri ro ni onye hun e lefu ugbo-nta hu enya ro, 'ya o no si a, "Di-okpa, owuni 'yu bupu a, gwa m ebe i buche e, m k'e jen d'e buru e." ¹⁶ Jizosi no hi a, "Meri!" Meri no gbehuto bu ihun zinme e, gi asusu Hibru yi, "Raboni!" (Raboni wu Onye-nkuzi asusu ndi Ju) ¹⁷ Jesu no si a, "Ekwondole m aka, make ni m'e ke jen elu-igwee d'e kunrun Chuku-Nedi. Ka jen d'e kunrun umune m, y'a si we, 'M lako elu-igwee d'e kunrun Nedi m hun wuzi Nedi unu, Osolobue m hun wuzi Osolobue unu.'" ¹⁸ Ya ke Meri onye Magidala no jen d'a gwa umu-azuun Jesu, si, "A hunguo m Di-nwonni-enyi!" Ya k'o nozi gwacharin we ihien ndi hu o gwa a.

Jesu E Nwopuha Ebe Umu-azuun A Ri

(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Enyasi uhuhin hu, hun wu uhuhin ibuzo ime izu-uka, umu-azuun Jesu no kpokin enwen we ye ebe we ri make ni egun ndi-ndu ndi-Ju ri a tu we. Ya

Jesu no nwopuha idenmizi d'e turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya ri ni unu.'" ²⁰ Ogen o gi kuguu ihienni, o no ghosi we aka a ebuo le ekunkun a. Ogen umu-azuun a gi hun Di-nwonni-enyi, ighoghoe e jun we obi. ²¹ Jizosi nozi nwan si we, "Udon 'ya rini unu. Ke Chuku-Nedi don zi m ke m ri nwan e zi unu.'" ²² O kuguu ihienni, o no horokpu we, si, "Narin ni Mmon-nso. ²³ Unu gbaghari ihian njo we, Osolobue a gbaghari we ya; omeni unu agbagharini we njo we, Osolobue agbaghariko we."

Jesu Le Tamosi Hun Ru-uka

²⁴ Tamosi (hun w'a kpoe Ejime), hun wu onye ohu ime we mmebuo, ari ime we ogen Jesu gi bia. ²⁵ Ya umu-azuun ibe e no si a, "Enyi a hunguo Di-nwonni-enyi." Kani Tamosi no si we, "Mani m hun ebe we dusonme e ntu ndi hu aka ebuo, bu mkpinsi-eka m che ebe ntu ndi hu rusonme e ehj aka ebuo, e bu m aka che ekunkun a—ekweriko m!"

²⁶ Hun me e izu-uka, umu-azuun Jesu rizi ime ulo; uwe le Tamosi ri. Uzo kpokin akpokin, kani Jesu no nwopuha, turu ime igunrun we, si, "Udon 'ya rini unu.'" ²⁷ Ya o no si Tamosi, "Bu mkpinsi-eka i che ebeni, lee aka m ebuo; tinpu nwan aka i buche m ekunkun. Aruzile uka; kweri!" ²⁸ Tamosi no za a, si, "Di-nwonni-m le Chuku m!" ²⁹ Jesu no si a, "I kweri makele y'a hunguo m? Ngozi wu nke ndi hun keleni hun bu e kweri we."

Ihien We Deni Ekukwoni

³⁰ O nweghozi orun-atumenya ndi ozo bu oda we deyeleni ime ekukwoni hun Jesu runzi idenya umu-azuun a. ³¹ Kani, we deye ndini keni unu hun uzo kweri ni Jesu wu Kraisti, Nwa Osolobue, Onye Hu Osolobue Tume; le ni unu gi efan a nwon ndun ghahani ikwerinin'e.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Jesu E Nwọnpuhazị Ebe Umụ-azụun A Rị

21 Ihien ndini e meguu, Jesu no nwonpuhazị d'e kunrun umu-azun a mkpenren "Ohimin" Taiberiasị. Enina k'o don me: ²Saimonu hun wu Pita, le Tamosi (hun w'a kpọ Ejime) le Natanelu (onye obodo Kana ri Galili) le umu-ikennyē Zebedi lezi umu-azun Jesu ebuo ozo gba nodi. ³Saimon' Pita no si ndi ahun ya le we ri, "E shi m d'e gbu azun." We no si a, "Enyi siko d'e sonme i." Ya we no jenne. We no banye ugbo-mirin d'e gbume. Kani, egbuni we ihien owule ukinkin hu ile.

⁴Ogen eki gi fonguu, Jesu no turu mkpenren mirin; kani umu-azun a amarin ni Jesu ro. ⁵'Ya k'o no ju we, si, "Umueka, o ke nwon azun unu gbu?" We no za, si, "Kaka akp'ohu." ⁶O no si we, "Tu ni oga unu ye azun eka-nni ugbo unu, unu jenko d'e gbu azun." 'Ya we no tuye oga hu, o te nizin we dobanhan ime ugbo, makeni azun we gbu e buke oda.

⁷Nwa-azun hu ihien e a suo Jesu no si Pita, "Di-nwonni-enyi ro mai!" Ogen Pita gi nwan nu ni Di-nwonni-enyi ro, o no yiri ewuru o yiye elu e (makeni o te yipuguu a). Ya o no tuban ime mirin. ⁸Umu-azun isin ahun hodu ime ugbo no gi ugbo dokpunpuha oga hu azun jun mkpenren mirin. Gha ebeku we ri d'e ru mkpenren-mirin eteni—ihien rike ama-uku iri kwasị ogun-isin suo ro; o rucharinni polu ebuo. ⁹Ogen we gi ru mkpenren mirin, we no hun oboko okun ebahun; azun ri elu e; bređi huzikwo ebeku. ¹⁰Jesu no si we, "Wehe ni azun ime ndi hun unu gbu kikenni."

¹¹Ya Saimonu wu Pita no si ime ugbo-mirin, dokpunpuha oga hu mkpenren mirin. Azun hisonme ogbe jun e, azun mmeto-kwasị-ogun-esa. Azun ri ime oga

hu e bukenmeke oda bu oga hu etikani. ¹²Jesu no si we, "Bia ni nwan d'e ri ihien-oriri utuntun." Bu o nwonni nwa-azun a owule egun ni ju a, "Onye ki wu?" makeni a maringwo we ni Di-nwonni-enyi ro. ¹³'Ya ke Jesu no jen d'e weri bređi hu ye we, werizikwo azun hu ye we.

¹⁴Onwan me e mgbe eto umu-azun Jesu hun a k'o ghaguu onwun lihi.

Jesu E Wekinhezi Pita Onodi A

¹⁵Ogen we gi riguu ihien-oriri utuntun ahun, Jesu no si Saimonu wu Pita, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i kari ndini?" O no za, si, "Eghee Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no si a, "Lefu umu-atunrun m enya." ¹⁶Jesu no ju a hun me e mgbe ebuo, si, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?" O no za, si, "Eghee Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no sizi a, "Lefu atunrun m enya." ¹⁷Jesu no juzi a 'ya hun me e mgbe eto, "Saimonu nwa Jonu, ihien m a suoghọ i?" O no fu Pita ni Jesu ju a ya mgbe eto, "Ihien m a suoghọ i?" Pita no si a, "Di-nwonni-enyi, 'ya maringho ihien ile; 'ya maringho ni ihien i a suoghọ m." Jesu no si a, "Lefu atunrun m enya. ¹⁸M ri a gwa i ezioku, ogen i gi ri okoro, 'ye konrin, e jen ebe owule suo n'i; kani i kaguu egedi, i jenko d'a tinpu eka i, ndi ozo e konme i, we i si ebe i choleni ni jen." ¹⁹(Jesu gi ihienni o ku ghosi udi onwun Pita jenko d'a nwun gi wehe ni Osolobue ogho).

Jesu e kuguu ihienni, o no si Pita, "Sonme m!"

Jesu Le Pita Le Nwa-azun Ahun Ihien E A Suo Jesu

²⁰Pita e lee enya azun, o no hun nwa-azun ozo hu ihien e a suo Jesu. (Hun noson Jizosi ogen we gi ri e ri ihien-oriri enyasi ahun, nwa-azun hu hun ju

Jizọsị, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, onye jenko d’e re i?”²¹ Ogeṅ Pita gi hun a, o nọ ju Jesu, sị, “Di-nwọnni-ẹnyi, okennyeni?”²² Jizọsị nọ sị a, “Omeni m cho n’o ri ndun d’e ru mgbe m bia, ele hun biri i? Sonme m!”²³ Ya okuni nọ kpoḡbama ime igunrun ndi e son Jesu, ni nwa-azuunni anwunko. Kani, Jizọsị ekuni n’o nwunko, ihien o ku wu, “Omeni, m cho n’o ri ndun d’e ru mgbe m bia, ele hun biri i?”

²⁴ Ya wu nwa-azuun wu onye hun ri nwan e ku oku ihien ndini; iya detuzikwo nwan ndini we; ẹnyi a maringho ni ihien o ku wu ezioku.

Mmekin

²⁵ Kani, o nwezikwo ihien ndi-ozo bu oda Jesu me. Omeni we dechanrin we ile ohu-ohu, e rogho m’a ni uwa ile erugoko ehuhuo we siko d’e gi de we.

Orun Ndi-Ozi Ahun Pu-ichen

Isi Nke Ohu

Jesu A Lashi Elu-igwee Id'enya Ndi E Son N'e

1 Tiofilosi-o, ime ekukwo nke ibuzo, m de ihien ile Jesu run le ihien ile o kuzi—gha ogen o gi bidon orun a ² d'e ru uhohin hu we veri e si elu-igwee, ogen o gi giguwa iken Mmon-nso gwa Ndi-ozi hu pu-ichen o hopuha ihien we jenko d'e me.

³Ogen o gi taguu afunfun, nwunhunguu, o hu a bia d'e kunrun ndi-ozi hu pu-ichen orogbo akp'ohin ogunnai, e gi uzọ ri ichen-ichen a ghosi we n'o ghaguo onwun lihi. Ogen hu o gi ri a bia, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue.

⁴O nwe ogen o gi bia k'o don a bia. Ebe ya le we ri e ri ihien-oriri, o no si we, "Aghakwole ni Jerusalem pu; ka cheri ni onye ahun Nedi m kwe nkwa n'o k'e zihē, hun m gwa onu oku e. ⁵Jonu gi mirin me mirin-Chuku; kanj, o gini d'e me akp'ohin ole, we k'e gi Mmon-nso me unu mirin-Chuku."

Jesu E Si Elu-igwee

⁶Ogen we gi zuzi, we no ju a, si, "Di-nwonni-enyi, ogenni ke y'e gi nwan gbafuha enyi ndi Izrelu eka ndi ri a kini enyi keni enyi kima enwen enyi?"

⁷Jizosi no shiarj we, si, "Ele hun onu e gi marin ogen mobu mgbe Chuku-Nedi gi eka a tume. ⁸Kama, unu jenko d'e nwonhen iken ogen Mmon-nso k'e gi bjakwasiguu onu, onu a wuru ndi-osheri m ime Jerusalem le ime Judia ile le ime Samerja lezi ime uwa ile—d'e ru ebe uwa ru." ⁹Ogen o gi kuguu ihienni, we hu e lee e, o no buli elu, orukpu no kpume e, ahunzini w'a. ¹⁰Ebe we rikwo e lee enu-igwere moo k'o lako, ikennyē

ebuọ yi ewuru ochan tueni no nwonpuha idenmizi, turuyeni we, ¹¹si we, "Ikenye Galili, ki unu turuni ebeni e lee elu-igwere moo? Jesuni we gha ebe onu ri wesi elu-igwee jenko d'e kinhen-azun ke unu don hun a k'o nako enu-igwee."

Onye Nokin Enya Judasi

¹²Ya umu-azun Jesu no gha ugu hu w'a kpọ Oliveti hun nokunme Jerusalem lakin Jerusalem. (Gha Oliveti d'e ru Jerusalem tehan ke ijen Uhohin Izuken hun wu nkirishi maji ohu.) ¹³Ogen we gi banye obodo hu, we no si mmughe hu ri ibe enu hun w'a nodi. We wu ndini: Pita, Jonu, Jemisi, Anduru; Filipu le Tamosi, Batolomi le Matiu, Jemisi nwa Alifosi le Saimonu le Judasi nwa Jemisi. Saimonu te wu onye ohu ime ndi hun gi eka iken a nwan ni we chufu ndi Rom ri a ki ali we. ¹⁴Ndini ile hu e gi obi ohu e me ekpere, e we enwen we che ime e—uwe le ikpoho ndi ozọ le Meri nne Jizosi lezikwo umune Jizos' ikennyē.

¹⁵Ogen hu, Pita no lihi oto ime igunrun ndi kwerini; (ihien rike madu ogun-isin gbakikome ebegu); ¹⁶o no si, "Umune m, Ekukwo-nso jenko d'e mezuriri. O meguo nwan ebe Judasi ri nọke ke Mmon-nso don ku ghahani Defidi—Judasi hun duhe ndi nwunrun Jesu. ¹⁷Makeni, o te wu onye ohu ime enyi; o te nwonzikwo ogbo e ime orunni." Ya ke Pita ku.

¹⁸(Makeni, okennyē ahun wu Judasi gi eghe eje-ihien hu o me nonrin ani: o dan, gi isi zu ali, etintin e no gbawa, aku-efo a no yofuha. ¹⁹Ndi ile bi ime Jerusalem no nu ihienni, we no gi asusu we kpọ ali hu, "Hakedama" ya wu "Ogige edeke.")

²⁰Ya Pita no kusonme, si, "Makeni we de e ime Ekukwo Ebu-oma, si, 'We la ulo a to okpokoro, onye owule ebile e; onye ozọ ya weri okwa a.'

²¹ Ya wu nwan ni onye ozo jenko d'e son enyi wuru osheri. O k'a wuriri onye ohu ime ikennye ndi hu sonni enyi ogen hu ile Di-nwonni-enyi wu Jesu gi ri ime igunrun enyi—²² ghakworị ogen Jonu gi ri e me mirin-Chuku d'e ru uhuohin we gha ime igunrun enyi weri Jesu si elu-igwee. Onye hu siko d'e son enyi a shia eri ni Jesu a ghaguo onwun lihi.”

²³ Ya we no hopuha madu ebuo—Josefu le Matiasị. W'a kpo Josefu Basabasi, a kpozikwo a Jostusu. ²⁴ Ya we no me ekpere, si, “Di-nwonni-enyi, iyu marin obi ihian ile; dodo, ghosi enyi onye i hori ime madu ebuoni, ²⁵ keni o weri okwa le orun onye-ozu pu-ichen hun Judasi lato jenne ebeku furu n'e.” ²⁶ We no tu mkpo, o no hanrin Matiasị; we no we e cheni ndi-ozu pu-ichen mmanai hu.

Isi Nke Ebuo

Mmon-nso A Bia Uhuohin Mmemme-Pentikosu[‡]

2 Ogen o gi ru uhuohin Mmemme ahun w'a kpo Pentikosu, ndi ile kw-erini ri uzo ohu. ² Idenmizi, uzun no gha elu-igwee bia: uzunni noke oken ufere ri a kponi. O no jun ime ulo ebe we nodisonme ani. ³ Ya we no hun ihien risonme ke ire k'o puha, e nwun ke okun, nokwasisonme onye-onye ime we. ⁴ Mmon-nso no jun ime we ile, we no suma asusu ndi ozo ri ichen-ichen, noke ke Mmon-nso don ye we iken we gi e ku.

⁵ Ogen hu, ndi Ju hun a tu egun Osolobue, hun bisonme ali ile ri enu-
uwa, ri ime Jerusalem. ⁶ Ogen we gi nu uzunni, igunrun ihian no gbakikome. O tu we enya, makeni onye-onye ime we hu a nu ke we ri a su asusu a. ⁷ O gba we

nghari-enya oda-oda; we no si, “Ndiri ile ri e ku oku ele ndi Galili? ⁸ Nani k'o don nwan me ni onye-onye ime enyi hu a nu ke we ri a su asusu ali we no mu a? ⁹ Ke ndi Patia ke ndi Media ke ndi Elamu; ke ndi bi Mesopotemia le Judia le Kapadosia le Pontusu le Eshia ¹⁰ le Frigia le Pamfilia le Ijiptu le azuun Libia ndi hu nochime Sairin, le ndi obia gha Rom bia, ¹¹ (ke ndi Ju ke ndi gha ofufe ozo sonme ofufe ndi Ju); lezi ndi gha Kriti bia le ndi Arabu—enyi ile hu a nu ke we gi asusu enyi e ku oken orun a tu enya Osolobue runsonme.” ¹² O tukenme we ile enya, gba we nghari-enya; we hu a ju ibe we, “Ki wu onwan?”

¹³ Kani ndi ozo hu a mu emu, a si, “E gigo we manya ohun ragbu enwen we!”

Ozi Pita Zi Ogen Mmon-nso Gi Bjakwasiguu We

(Juelu 2.28-32; Ebu-oma 16.8-11; 110.1)

¹⁴ Kani Pita le ndi-ozu pu-ichen mmanai ndi ozo no lihi oto, Pita no wesi olu elu gwa ndi hu gbazuni oku, si, “Ndi Ju ibe m le ndi ile bi Jerusalem, ni m kowa ni onu ihienni ri e meni; gonkenme ni m ntin. ¹⁵ Manya ari a tu ndini ke onu don ri e ro, kaka—makeni okuloku itenei nke utuntun rihu a ku. ¹⁶ Mba, manya a ri a tu we. Kani, ihienni ri e meni wu ihien hu Osolobue gi Juelu onye-amuma ku, si,

¹⁷ ‘Osolobue si,

“Ogen ikpazuun,

m jenko d'e hu Mmon-nso m kpu ihian ile.

Umụ unu ikennyē le umu onu ikpoho k'e bu amuma;

ikorobia onu k'a hun ohun;

ikennyē-oba unu k'a ro nro.

¹⁸ Eghēe, ogen hu,

[‡]2:0 Pentikosu wu memme ndi Ju e me ahua-ahua (Livitikosi 23.16). Gha uhuohin Jesu gi nwunhun d'e ru uhuohin o gi lashi elu-igwee wu ihien noke akp'ohin ogunnai (1.3). Gha ogen Jesu gi nwunhun d'e ru uhuohin Mmemme-Pentikosu wu akp'ohin iri kwasị ogunnai.

m k'e hude Mmon-nso m kpu ndi idibo
m—

ke ikennyē ke ikpoho,
e bu wē amuma.

¹⁹M k'a ghoṣiṣonmezikwo ihien a tu
enya elu-igwere,
ghoṣiṣonme ahima elu-uwa—
ke edeke ke okun ke enwunrun.

²⁰Enya-anwun jenko d'a gba ishi,
ifon e nwanme edeke-edeke,
Uhuohin Di-nwonni-enyi kebe ru—
oken uhuohin hu nwe ogho.

²¹Ogen hu,
onye owule hun k'a kpoku efan Di-
nwonni-enyi
k'e nwon nzuopuha.” ’

²²Ndi Izrelu, gon ni m ntin! Osolobue
wu onye hun zihē okennyē hu wu Jizos'
onye Nazareti. O no gi e run orun-
atumenya le ahunlele le ihien ahima bu
oda ebe onu ri, gi e ghoṣi unu ni 'ya zihē
e. Unu le enwen onu a maringwo ihien
ndini ohunma-ohunma. ²³Kani, noko ke
Osolobue hun marin ihien k'e me ihun
don kwademe, we no we e che aka unu,
onu no we e ye ndi ani ndi ozo hun
marinleni Osolobue—we no kpoma elu-
obe, kpogbuni unu 'ya. ²⁴Kani Osolobue
no gha onwun weli e, gha iken onwun
gbafuha a, makeni onwun asako aka
kwondon e. ²⁵Makeni Defidi ku oku e,
si,

'M'a hun Di-nwonni-enyi ogen ile ebe o
noyeni m;
makeni o ri aka-nni m,
emehunmeko m.

²⁶Ya hain obi gi a soso m usoso;
ya hain m gi a bu ebu.
Ehu m enwekodesonogbu,
makeni m nwe olile-enya.

²⁷Makeni, y'a lako m to ime ili;
y'a niko Onye-nso i rehi.

²⁸Y'e meguo m marin uzo ndun;
i k'e me m ghogho ebe i ri.'

²⁹Umune m, o furu ni m gwapu onu ni
nedi enyi kani wu Defidi a nwunhungho,

e li we e—ili e rikwo nwan ebeni d'e
ru tanni. ³⁰Kani, makeni o wu onye-
amuma, makeni o maringwo ni Osolobue
kwe e nkwa, kun enwen e, n'o jenko
d'e tumē nwa Defidi ohu eze n'o nodi
ukpo ya le enwen e wu Defidi, ³¹De-
fidi hun ihien ni n'o d'e me. O no ku
e ni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume,
jenko d'a gha onwun lihi, ni anani w'a to
ime ili leni ehu a eretoni ime ili. ³²Os-
olobue a ghagwo nwan onwun weli Je-
suni: enyi ile wu osheri. ³³E wesigwo
w'a onodi ogho aka-nni Osolobue; o na-
hangwo Chuku-Nedi Mmon-nso hu Nedi
kwe nkwa a. O no nwan hupuha ihien ni
unu ri a hun, a nu. ³⁴Makeni Defidi le en-
wen e aghani onwun lihi lashi elu-igwee,
kani 'ya le enwen e ku, si,

'Di-nwonni-enyi si Di-nwonni-m,
"Nodi ali aka-nni m,

³⁵d'e ru

mgbe m giguu ndi-inenren i
memē ihien i gi a zoma uku.” ’

³⁶Unu ndi Izrelu ile, marin ni nwan
ohunma-ohunma ni Osolobue e meole
Jesuni unu kpogbu elu obe wuru Nna le
Onye-nzuopuha hu unu ri e lee enya a,
hun wu Kraisti.”

Ndi Kwerini

³⁷Ogen we gi nu ihien ni, o gbu we
mgbu obi oda-oda. We no si Pita le
ndi-ozu pu-ichen ndi ozo, "Umune, kini
ke enyi k'e me?" ³⁸Pita no za we, si,
"Onye owule ime onu ya roghari, keni
we gi efan Jizos' Kraisti me e mirin-
Chuku, keni Osolobue gbaghari a njo,
o k'e nwonhen oyiye hu wu Mmon-
nso. ³⁹Makeni unu ke Osolobue kwe
nkwani n'o k'e zihē Mmon-nso—onu le
umu unu le ndi ri ebe teni—onye owule
Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi k'a
kpori.”

⁴⁰Pita no gwazi we ihien ndi ozo bu
oda, gi e do we aka-ntin, a rio we, si,
"Zuopuha ni enwen onu ime agboni zin-

leni!”⁴¹ Wẹ nọ mę ndị ile nabanhan ozi ę mirin-Chuku. Ihięn nọkę madu ọgụn-iri kwasi nnu-ęsa⁴¹ nọ banye ni wẹ ụhụọhịn hụ. ⁴²Ndịni ile nọ bu enwęn wẹ che nkuzi ndị-ozii hụ pu-ichęn, imegbama ihien ile, iri Oriri-nsọ lę ime ekpere.

Obibi Ndị Kwerini

⁴³Egun-Osolobue hụ a tų onye ọwule; Osolobue hụ e gi ndi-ozii hụ pu-ichęn a runsonme ọrun-atumenya lę ihien-ghosi bu ọda. ⁴⁴Ndị ile kwerini hụ a nọgbama; o nwonzini onye weri ę ni ihien o nwe wu nke 'ya suo. ⁴⁵We resonme ihien wẹ nwon, e keyesonme onye ọwule k'o don nwe mkpa. ⁴⁶Wẹ hụ e gi obi ohu e zu ime Ụlọ-nsọ ụhụọhịn-ụhụọhịn; e ri Oriri-nsọ ụlọ-ụlọ; a shiapu efọ e gi ighoghọ e rigbama ihien-oriri iwe wẹ, ⁴⁷a ja Osolobue mma. Ihien wẹ hụ a suo ihian ile. Ụhụọhịn-ụhụọhịn, Dinwonni-enyi hụ e bucheni wẹ ndi hun ọ ri a zuofuha.

Isi Nke Eto

Pita A Zuo Onye-nguro

3 Ụhụọhịn ohu, Pita lę Jonu jęnkọ Ụlọ-nsọ oge ekpere, ihien nọkę okuloku eto nke efinnai. ²O nwe okennyę ohu dan nguro kete w'a mul'a, hun w'e buhe ebęhụ. Ụhụọhịn ile kę wẹ gi e buto a onu-mgbon ri Ụlọ-nsọ hun w'a kpọ “Onu-mgbon Ma mma,” keni ọ hun uto a rto ndi ri a banye ime Ụlọ-nsọ ihien. ³Oge o gi hun Pita lę Jonu kę wẹ banyeko Ụlọ-nsọ, ọ nọ rto ma wẹ ihien. ⁴Pita nọ bu ęnya tuma a. (Eriira kę Jonu buzikwo ęnya tuma a.) Pita nọ si a, “Bu ęnya zinme enyi!” ⁵Okennyę hụ nọ bu ęnya tuma wẹ, a tų ęnya n'o nwe ihien wẹ k'e ye ę. ⁶Kani Pita nọ si a, “Enwon m egho ọwule, kani, m jęnkọ d'e ye i ihien m nwon: ghahani efan Jesu Kristi onye

Nazareti lihi oto ni jęnme ijen!”⁷ O nọ kwodon ę ęka-nni, weli ę. Ozigbo, ukuli a lę olu-uku a nọ kęren. ⁸Okennyę hụ nọ tisi elu, turu oto, jęnme ijen. O nọ son wẹ banye ime Ụlọ-nsọ, e jen ijen, a wusi elu, a ja Osolobue mma. ⁹Ihian ile a hun a k'o ri e jęnhunme, a ja Osolobue mma, ¹⁰wẹ nọ lepuha a ni iya wu onye hun te a ndi ani Onu-mgbon Ma-mma a rto urio. Ihienni me n'e nọ tų wẹ ęnya, gba wẹ nghari-ęnya.

Ozi Pita Zi Imę Ụlọ-nsọ

¹¹Ebęhụ ọ nyankunma Pita lę Jonu ime ebęhụ w'a kpọ Etu-ulo Solomonu, ihian ile nọ gbaha d'e fihunme wẹ makeni ihienni meni tų wẹ ile ęnya ọda-oda. ¹²Oge Pita gi hun ihienni, ọ nọ si ndi hụ, “Ndị Izrelu, ki ihienni ri a tųni unu ęnya? Ki onu gbanị enyi ilee nọkę si iken enyi mọbu ezi-omume enyi kę enyi gi me okennyeni jęnme ijen?” ¹³Osolobue Ebrahim lę Aziki lę Jekopu, Osolobue ndi nedi ęnyi wẹ kani, e yeguọ odibo ę wu Jizos' ogho—Jizosi, hun unu we ye wẹ, hun unu ju id'ęnya Paleti—osun'a ni Paleti e te kuguọ n'o k'a hafu a. ¹⁴Unu a ju Onye-nsọ hụ, Onye ahun ri ochan—si wẹ hapu ni unu izighe. ¹⁵Unu nọ gbu onye hun e ye ndun, kani Osolobue nọ gha onwun weli ę. ęnyi wu osheri ihienni. ¹⁶Makeni wẹ gi okukwe gi efan a don ęnya, efan a e meguọ okennyeni kęren—okennyeni unu a hun, okennyeni unu marin. Eghęę, itukwasi Jesu obi kę okennyeni gi nwan dinhin idęnya unu ile.

¹⁷Umune m, a maringho m ni amarın hain unu gi me ihienni—kę unu kę ndi-isi unu. ¹⁸Kani ęnina kę Osolobue gi nwan mezu ihien ndi ọ gha onu ndi-amuma ile ku mbu-mbu—ni Kraisti a, Onye-nzuopuha hụ o tume, k'a ta afunfun. ¹⁹Roghari ni nwan, unu e kinhen d'e

kunrun Osolobue. Unu me e, o jenkọ d'a fichanpu unu njo, ²⁰keni ogen igba-ume ihien gi a ri mma hun uzọ gha ebe Dinwonnienyi ri bja, o zihelikwo ni onu Kraisti, Onye Nzuopuha hu o tumen ni unu, hun wu Jizosi.

²¹Kani, Jizosi k'a rigude elu-igwee d'e ru ogen Osolobue k'e gi donzichanrin ihien ile, noke ke Osolobue don ku mbu-mbu ghahani onu ndi-amuma a ri nso. ²²Mozisi si, 'Dinwonnienyi wu Osolobue onu jenkọ d'a gha ime ndi nke unu wepuha ni unu onye-amuma—k'o don wefuha m. Unu k'e gonriri ntin ihien ile onye-amuma hu k'a gwa onu. ²³Onye owule gileni ihien o ku don, e gbupu w'a ime ndi Izrelu.' ²⁴Ndi-amuma ndi ozo ile e kughosi oku ihien ndini ri e me ogenni—ghakwori Samuelu d'e ru ndi amuma ndi ozo ile sonn'e. ²⁵Unu ke ihien ndi-amuma ndi ahun ku ru nwan eka; unu ke Osolobue kwetoni nkwa o gi tumen nkwerigbama hu o tumen egbata 'ya le ndi nedi onu kani. O si Ibrahim nedi unu, 'Eka onye hu k'a gha ehụ i puha ke ndi ali ile ri elu-uwaa k'a gha nwe ngozi.' ²⁶Ogen Osolobue gi wepuha odibo e, o no bu uzọ zihę ni onu ya, n'o gozi unu—ghahani ime onye-onye ime onu gha ime njo a puha."

Isi Nke Eno

E Wehe We Pita Le Jonu Ogwa Ndi-isi Nkikwama

4 Ogen Pita le Jonu gi ri a gwa ndi hu oku, ndi nchu-ejan le onye hun a ki ndi unakpa Ulo-nso le ndi hu ime ndi itu-Sadusi no bja d'e kunrun we. ²Ize hu e ze we oda-oda makeni ndi-ozii ahun pu-ichen ri e gi ihien we ri a kuzi banyeni Jesu a gwa ndi ahun ni ndi nwunni jenkọ d'a gha onwun lihi. ³We no nwunrun Pita le Jonu. Kani, makeni eki e gigu, we no bu we to ime unonangan d'e ru mgbę eki fon. ⁴Kani ndi bu oda ime ndi

nu oku hu kweri-ekweri; we no me ndi hun kwerini ihien noke ikennyę ogun-iri kwasị nnu mmebuo, ya wu nnu uku isen.

⁵Eki e fon, Ndi-isi Nkikwama ile: ke ndi-isi nchu-ejan ri a kini ke ndi-isi ke ndi nkuzi-Iwu no zu ime Jerusalem.

⁶Anasi wu onye-isi nchu-ejan le Kayafasi le Jonu le Alezanda le ndi ozo hun wu ndi ikpun-ulo onye-isi nchu-ejan—ndini ile ri ndi zuni. ⁷We no wefuha Pita le Jonu ihun we, juma we, si, "Elee iken mobu efan ke unu gi me ihienni?" ⁸Ya Pita, hun Mmon-nso jun ime e no za we, si, "Ndi-ndu le Ndi-isi, ⁹omeni orun ri mma we runni onye-nguro ke we ri a juni enyi utaa tanni, a ju ke nani k'o don dindhin, ¹⁰marin ni nwan, onu le ndi Izrelu ile, ni efan Jesu Kristi onye Nazareti, hun unu kpogbu enu-obe, hun Osolobue ghaguu nwan onwun weli, ke ehụ okennyeni wuzo ihun onu gi kenren. ¹¹Jesuni wu

'Omuma hu' unu 'ndi ri a tun ulo ju', hun 'wuruguu nwan omuma gi ulo.'

¹²O nwonni onye ozo nzuopuha ri ime e, makeni o nwonni efan ozo ri okpuru elu-igwee we ye ihian hun enyi k'e gi nwon nzuopuha kari efan Jesu."

¹³Ogen we gi hun ke Pita le Jonu gi ri e ku e kushi iken, bu a maringuo we ni we wu ndi mmaka jenleni ozunzun, o tu we enya; o no ban we enya ni we le Jesu a wiole. ¹⁴Kani ebe o me ni okennyę hu dindhini turuyeni we ebhu, asazini we eka ku ihien owule hun w'e gi pa oku we.

¹⁵Ya we no si Pita le Jonu ye ni we efe ekere. We no tugbama iroro, si, ¹⁶"Kini ke enyi jenkọ d'e gi ndini me? O wegwo ihian ile bi Jerusalem enya ni ndini run orun a tu enya pu-ichen. Enyi a s'eka si n'o meni. ¹⁷Kani, amamgbę okuni a kpokari enina, ni enyi do we eka-ntin, si we agwazile onye owule oku efan."

¹⁸Ya we no kpobanhanzi we, gbakenme we mkpinsin eka, si we ekuzile oku efan Jesu, w'e gizile efan a kuzi onye owule!

¹⁹Kanị Pita lẹ Jọnu nọ shiari wẹ, si, “Omeni o hugho mma enya Osolobue ni enyi gon onu ntin kari Osolobue, unu k'e ku; ²⁰kanị, enyi lẹ enwen enyi e kubehiko ihien enyi hun lẹ ihien enyi nu.” ²¹Ogen wẹ gi ronguzi Pita lẹ Jọnu egun, wẹ nọ hafu wẹ ni wẹ lama. Ahunzini wẹ ke w'a don ye wẹ afunfun, make ni ihian ile ri a ja Osolobue mma make ihien hu meni— ²²make ni okennyeni wẹ gi orun-atumenyani zuo kari nwa aha ogunna.

Ndi Kwerini A Rio Osolobue N'o Wepu Wẹ Egun Enya

²³Ogen wẹ gi hatuguu wẹ, wẹ nọ laburu ndi itu-Kraisti ibe wẹ. Wẹ nọ gwa wẹ ihien ile ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-isi gwa wẹ. ²⁴Ogen wẹ gi nu ihienni, wẹ ile nọ gi obi ohu wesi olu wẹ enu, me ekpere, kpoku Osolobue, si, “Di-nwonni-enyi, Onye ihien ile ri eka a, Onye hun ke elu-igwee lẹ uwa lẹ ohimin lẹ ihien ile ri ime wẹ, ²⁵iyu gi Mmon-nso ku oku ghahani onu nedi enyi kanị wu Defidi, hun wu odibo i[§], si,

‘Kinị ke ndi ali ndi ozo ri e buni olulu?
Kinị ke ihian ri a tuni iroro na iwi?’

²⁶Ndi-nze uwa e konrinsonmeguo agha; ndi ri a kinị e zugbamaguo d'e bulumanị Di-nwonni-enyi lẹ Kraisti a—Onye hun o tume.’

²⁷Ezioku-ezioku, Herodu lẹ Pontus' Paileti lẹ ndi ani ndi ozo lẹ ndi Izrelu zugbama ime obodoni, bulumanị odibonso i wu Jizosi hun i tume. ²⁸Ihien ile wẹ me danye k'i don cho lẹ k'i don kwademe e. ²⁹Di-nwonni-enyi, lee nwan egun wẹ ri e ron ndi idibo i; dodo wepu ndi-idibo i egun enya, y'e yeni wẹ eka ku oku i; ³⁰y'a tinfu eka zuo ndi emu ri a ku, runsonme orun ahima lẹ orun-atumenya ghahani efan odibonso i wu Jesu.” ³¹Ogen wẹ gi meguu ekpere, ebegu wẹ nodi nọ mehunme, Mmon-nso

nọ jun ime wẹ ile, egun nọ pu wẹ enya; wẹ nọ kume oku Osolobue, e kushi e iken.

Ndi Ile Kwerini Nwe Obi Ohu

³²Ndi ile kwerini hu e gi obi ohu e bi, e ro ihien ohu; o nwonni onye weri e ni ihien o nwon wu nke 'ya suo, kama, w'e weri e ni ihien onye nwe wu nke wẹ ile. ³³Ndi-ozu hu pu-ichen hu a kpa oken iken wẹ gi ghosichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jesu a ghaguo onwun lihi nkesi; Osolobue hu e yeni wẹ eka ohunma-ohunma. ³⁴O nwonni onye ihien a ko ime wẹ. Make ni, ndi nwon ali mobu ulo hu e re e, e wehe egho wẹ re e, ³⁵e bu e a to ni ndi-ozu ahun pu-ichen. Ndi-ozu ahun pu-ichen e keyesonme onye-onye ke mkpa a han.

³⁶Erira ke Josefụ me. Josefụ wu onye ebon Livaị lẹ onye ali Saiprosi. Ndi-ozu ahun pu-ichen tu e “Banabasi” (ali efanị wu, “Onye akasi obi”). Erira ³⁷k'o don re ani a, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen egho e.

Isi Nke Isen

Ananayasi Lẹ Nwunye E Wu Safaira

5 Ya okenny e ohu efan a wu Ananayasi lẹ nwunye e w'a kpọ Safaira nozi re ali. ²O nọ bu mgbube egho e to, wehe ni Ndi-ozu ahun pu-ichen hun hoduni. Nwunye e kweye n'e me ihienni o me. ³Kanị Pita nọ si, “Ananayasi, ki Ekwensu nu n'i tu Mmon-nso ntu, me i bu mgbube egho i re ali hu to? ⁴N'i d'e re e, ele nke i ro? Ogen i gidu reguu a, egho e ele nke i? Nani k'i don ro eje-ihien nọ enina? Elekwọ ihian k'i tu ntuni, Osolobue k'i tu a!” ⁵Ogen Ananayasi gi nu ihienni, o nọ dan, nwunhun. Oken egun nọ tuma

[§]4:25 mobu: nwa i

ndi nū ihien meni. ⁶ Ikorobia nō puha, kwama a, buru ẹ pu, d'e li.

⁷ Ihien nō kẹ mgbahunmẹ okulokū ẹto a ghafeguū, nwunye ẹ nō banhan, kanī o marin ihien meni. ⁸ Pita nō jū a, sị, “Onu-eghoni kẹ yū lẹ di i re alī hū?” O nō sị, “Egheẹ, 'ya rọ.” ⁹ Ya Pita nō sị a, “Kī hain unū gi kwerigbama nī onū lele Mmonnsō Di-nwōnni-enyi? Le'e, ikorobia li di i lala, e ruguode wẹ onumūzo; wẹ jenko d'e bupuzi i!” ¹⁰ O nō dantō ẹhū ukū Pita ozigbo, nwunhūn. Ikorobia ndi ahun a banhan, a hūn w'a n'ọ nwunhūnguọ, wẹ nō buru ẹ pu d'e li ẹ nokunmẹ di e. ¹¹ Oken egun nō tuma ndi ũka Kraistī ile lẹ ndi ile nū ihien ndini meni.

Ndi-ozī Pū-ichēn A Zuọ Ndi Bū Oda Emu Rī A Ku

¹² Ogen hū, Ndi-ozī ahun pū-ichēn hū a runsonmẹ orun-atumenya lẹ ahīma ichēn-ichēn hūn ihian ile rī a hūn. Ndi ile kwerini hū e gi obi ohu a nō ebēhū w'a kpọ Ẹtū-ulo Solomonū e zu. ¹³ O nwōnni onyẹ kwerilēni egun nī tū kporokporo banni wẹ—bū ihian ile hū e ku oku wẹ ohunma. ¹⁴ Kama, ndi bukenmẹ oda hū e kweri ni Di-nwōnni-enyi nke-esi, a banni wẹ, kẹ ikennyẹ kẹ ikpoho. ¹⁵ Wẹ e bufuhade ndi emu rī a kū okp'uzo, e bu wẹ a tọ elu ute lẹ ihien ndi ozo wẹ gi e diñe, keni onyinyon Pita hūn uzo kunrunde ndi hū ime wẹ o ghafekoni. ¹⁶ Igunrun ihian hū a gha obodo ndi nōhunmẹ Jerusalem a bīa, e wẹhẹ ndi emu rī a kū lẹ ndi eje-mmon rī e ye nsongbu. Wẹ ile hū a dinhin.

E Kpokpo Wẹ Ndi-ozī Pū-ichēn

¹⁷ Ya kẹ onyẹ-isi nchū-ejan nō cho kẹ w'e mẹ e, ya lẹ ndi ile rī e sōn n'e (ya wū, ndi wẹ ile gba rī itu ndi Sadusi)—wẹ nō gi eje enya-ufu ¹⁸ nwunrun ndi-ozī ahun pū-ichēn tūye ime ngan ihian ile.

¹⁹ Kanī, ime uhinhin hū, mmon-ozī Di-nwōnni-enyi nō kpopu uzo ulo-ngan,

dufūha wẹ, sị wẹ, ²⁰ “Jenmẹ ni d'e wuzo ime Ulo-nso; gwachanrin nī wẹ oku ndun ohun nī.” ²¹ Anuguu wẹ ihienni, eki e fon, wẹ nō banye Ulo-nso d'a kuzime.

Ogen onyẹ-isi nchū-ejan lẹ ndi ya lẹ wẹ wī gi bīa, wẹ nō kpogbama ndi ile e zu Ogwa Sahedrini—ya wū ndi ile rī Ndi-isi Nkikwama anī Izrelū. Wẹ nō zi ihian jen unō-ngan d'e wẹhẹ Ndi-ozī hū pū-ichēn. ²² Kanī, ogen ndi unakpa Ulo-nso hū wẹ zijen gi ru ebēhū, ahunni wẹ ndi-ozī hū pū-ichēn ime ulo-ngan, wẹ nō kinhen d'a gwa ndi-isi, sị, ²³ “Wẹ kpokin ulo-ngan ohunma-ohunma; ndi nche turuhū onumūzo, kanī ogen enyi gi kpopu uzo, o nwōnni onyẹ rī ime e.” ²⁴ Ogen onyẹ hūn a kī ndi unakpa Ulo-nso lẹ Ndi-isi nchū-ejan gi nū ihienni, o gba wẹ nghari-enya, wẹ hū a jū enwen wẹ ihien rī e meni. ²⁵ Ya onyẹ ohu nō bīa d'a gwa wẹ, sị, “Lee n'e, ndi hū unū buche ime unō-ngan turuhū ime Ulo-nso, a kuzi wẹ!” ²⁶ Ya kẹ onyẹ hūn a kī ndi unakpa Ulo-nso lẹ ndi unakpa a nō jenmẹ d'e wẹhẹ wẹ—kanī, egun ndi rī ebēhū anini wẹ gi ẹka-iken mẹ e, amamgbe w'e gi omuma magbu wẹ.

²⁷ A ghaguū wẹ Ulo-nso wẹhẹ wẹ, wẹ nō bu wẹ tumẹ ihun ndi rī Ogwa Ndi-isi Nkikwama ahun. Ya Onyẹ-isi nchū-ejan nō juma wẹ ũtaa, ²⁸ sị, “Enyi a gbaguọ nī unū mkpinsin-eka, sị onū e gizilẹ efan onyeni a kuzi? Kanī unū a kuzigbamaguọ Jerusalem ile ihienni, a chozi nī onū bu edeke okennyeni che enyi isi.”

²⁹ Pita lẹ Ndi-ozī ahun pū-ichēn hodunī nō shiarī wẹ, sị, “Osolobue kẹ enyi jenko d'e humeni isi, ẹlẹ ihian. ³⁰ Osolobue ndi nedi enyi kanī weli Jesu hūn unū gbu ghahanī ihogbu ẹ elu obe wẹ gi osisi memẹ. ³¹ Osolobue e wesiguọ a nwan elu, bu ẹ che ẹka-nni e, ebēhū ogħo rī, memẹ e Onyẹ-ndu lẹ Onyẹ-nzuopuha, keni o ye ndi Izrelū oghere w'e gi roghari, keni o gbaghari

wę njo wę. ³²Enyi wu ndi ri a shia eri ihien ndini, enyi le Mmon-nso hun Osolobue ye ndi e humen'e isi."

³³Ogen wę gi nu ihien ndini, ize no zeme wę oda-oda, wę no cho ni wę gbu wę. ³⁴Kani, onye ohu ime wę, hun ri Itu-Farisi no lihi oto: efan a wu Gamalielu; onye-nkuzi Iwu Mozizi k'o wu. Ihian ile a gbaye okennyeni. O no si wę wefuguu ndi-ozu ahun pu-ichen ezi ekere.

³⁵Ya o no si Ndi-isi Nkikwama ibe e, "Ikennyę Izrelu, lebankwo ni ihien onu cho ni unu me ikennyę ndini enya ohunma. ³⁶Ogen mbu, onye ohu w'a kpo Tiodasi puha, si n'o wu oken-ihian, ihien no ke madu nnu no sonme e. Kani e gbu wę e, ndi hu sonne'e no gbayiya; ohun a guu. ³⁷Onwan e meguu, onye w'a kpo 'Judasi onye Galili' no puha ogen hu wę gi gun ihian, ndi bu oda no sonme e. E gbuzikwo w'a, ndi son n'e a gbayiya.

³⁸O me nke okuni ri nwan ali, ndun-modun m jenkọ d'e ye unu wu onwan: la ni ndini to! Hatu ni we! Makeni, omeni ihien wę bu obi mobu ihien wę ri e me gha eka ihian bia, o k'a dan. ³⁹Kani, omeni o gha eka Osolobue bia, unu erika kusị we; o ru e, onu e d'a lusunmede Osolobue ogun!"

Ya wę no kweri ihien o ku.

⁴⁰A kpoanhan wę ndi-ozu ahun pu-ichen, wę no fian wę mkpinsin, gba wę mkpinsin-eka enya, si wę kubehi oku efan Jesu; ya wę no hatu wę. ⁴¹Ndi-ozu ahun pu-ichen no gha Ogwa Ndi-isi Nkikwama hu pu, a ghoghọ ni Osolobue weri wę ke ndi ru ogo inarin ifenren make Efan Jesu. ⁴²Uhuohin ile, ke ime Ulo-nso ke ulo-ulo, wę hu a kuzi, e zi ozi ni Jesu wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume, akusini wę kaka akp'ohu!

Isi Nke Isin

Ndi Eyemeka Esa

6 Ogen hu, ke ndi ri e son Kraisti gi ri e buwaye oda, ndi Ju hun a su Griki (ya wu ndi te ri ali ihian) no kpeme— ni ndi Ju hun a su Hibru (ya wu ndi ri ulo) ari e keye ikpoho wę di we nwun ihien runi wę we gha e ke ihien-oriri hu w'e ke uhuohin-uhuohin. ²Ya ndi-ozu pu-ichen mmebuo hu no kpoqbama ndi ile kwerini, si we, "O furuni ni enyi k'a nato ikuzi oku Osolobue d'e keme ihien-oriri. ³Umune enyi, lehunme ni nwan enya ime igunrun unu, ni onu hofuha madu esa w'e ku oku wę ohunma hun Mmon-nso jun ime wę a ki wę, hun marin ihien ohunma-ohunma, ni enyi ye wę orunni— ⁴enyi le enwen enyi e bu enwen enyi che ime ekpere le ikuzi oku Osolobue."

⁵Okuni no suo ndi uka ile usuo; wę no hofuha okennyę ohu w'a kpo Stivin', hun nwon okukwe oda-oda, hun Mmon-nso jun ime e, a ki a; iya le Filipu le Prokorosi le Nikano le Timonu le Pamenasi le Nikolasi onye Antioku. (Nikolasi ele onye Ju, kani o te fe ofufe ndi Ju.) ⁶Ya wę no wepuha ndini ihun Ndi-ozu ahun pu-ichen, Ndi-ozu ahun pu-ichen no me ni wę ekpere, bu eka kwasi wę.

⁷Oku-Chuku hukwo a ghagbari, e ru ndi bu oda eka, ndi kwerini hu e buwaye oda ime Jerusalem; ndi nchu-ejan bu oda no gbewuto sonme Uzo Jesu.

A Nwunrun We Stivin'

⁸Ogen hu, makeni eka Osolobue rikenne ime okennyę hu w'a kpo Stivin', o hu a run oken orun-atumenya le ihien-ahima hun ihian ile ri a hun. ⁹Kani ndi hu ime ndi Ju, ndi ulo-ofufe w'a kpo "Ulo-ofufe ndi Ju weriguu enwen we", no lihi, donsonme e. Ndinu wu ndi Ju ghasonne Sairini le Alezandria le ndi

ghazị Azuun Silisia lẹ Eshia bja. ¹⁰ Kanị a sanị wẹ ẹka sọn amamihiẹn lẹ Mmọnnsọ hun Stivin' gi e ku oku se. ¹¹ Wẹ nọ gha azuun zi ndị wẹ zi d'a sị, “Enyi nọ kẹ Stivin' rị e ku arụ, e kuja oku Mozizi lẹ Osolobue.” ¹² Wẹ nọ kpasu ndị alị lẹ Ndi-isi lẹ ndi nkuzi-Iwu, wẹ nọ jemburu Stivin', nwunrun a, wehe ẹ Ogwa Ndi-isi Nkikwama. ¹³ Wẹ nọ kpopuha ndi osheri-ntu, ndi osheri-ntu hu nọ sị, “Okennyeni ara kujabehi oku ebeni rị nsọ lẹ Iwu Mozizi. ¹⁴ Enyi a nuole k'ọ sị ni Jesu onye Nazaretini jenkọ d'e tikpọ ebeni, gbehuto odinali ile Mozizi tumesonmeni enyi.” ¹⁵ Ndi hu ile rị ime Ogwa hu nọ bu enya zime Stivin', wẹ nọ hun a ni ihun ẹ nọ kẹ ihun mmọn-ozị.

Isi Nke Eṣa

Oku Stivin' Gwa Ndi-isi Nkikwama

7 Onye-isi nchu-egan nọ ju Stivin', sị, “Ihiẹn ndini wẹ rị e ku wu ezioku?” ² Stivin' nọ za, sị, “Umune m lẹ ndi nedi enyi, gon ni m ntin! Osolobue hun nwon ogho me nedi enyi kanị wu Ebrahim hun a ime alị Mesopotemia—ni Ebrahim d'e jẹn anị Haran d'e biri. ³ O nọ sị a, ‘Latọ alị i lẹ ndi nke i, ni si alị m jenkọ d'a ghosị i.’ ⁴ Ya k'ọ nọ la alị ndi Kal'di to, jẹn d'e biri anị Haran. Ogen nedi ẹ gi nwunhun, Osolobue nọ zihẹ ẹ alini unu bi nwan— ⁵ bu o yen'e alị owule ime ẹ—osun'a ama-uku ohu de. O kwe ẹ nkwa n'o jenkọ d'e ye 'ya lẹ umu a iya, bu o k'e mu nwa ogen hu. ⁶ Osolobue nọ sizi a, ‘Umụ i jenkọ d'a wu itumunye ime alị ozo; wẹ k'e gi wẹ henrin igbon, meja wẹ orogbo ahua nnu. ⁷ Kanị m k'e ye alị hu gi wẹ henrin igbon afunfun. Omegu, umu i k'a fuha, bja d'e fe m ebeni’—'ya kẹ Osolobue ku. ⁸ Osolobue nọ kwademe nkwerigbama, tume ẹ egbata ya lẹ Ebrahim. Ahima nkwerigbamani wu ikwa-ugun. Ebrahim a mu Aziki; nke akpu-uhuohin esato, o nọ kwa

a ugun. Aziki nọ mu Jekopu, Jekopu nọ mu ndi nedi enyi mmebuo hu.”

⁹ “Umụ Jekopu ndi ahun wu ndi nedi enyi nọ gi enya-ufu re nwenẹ wẹ wu Josefụ ye ndi wẹ si Ijiptu. Kanị Osolobue nọ nọyen'e; ¹⁰ o nọ zuopuha a ime nsongbu ẹ ile. O nọ m'e ni ihien ẹ sọ Fero eze Ijiptu, yezikwo Josefụ amamihiẹn pu-ichen ogen o gi puha ihun Fero, nke wu ni Fero nọ tume ẹ n'ọ kị anị Ijiptu lẹ ezi-lẹ-ulo Fero ile.

¹¹ Omegu, oken unwan nọ nwan muma ime alị Ijiptu ile lẹ Kenan' ile, oken afunfun nọ bidon, d'e ru ni ndi nedi enyi wẹ ahunzini ihien-oriri. ¹² Ogen Jekopu nedi wẹ gi nọ ni ihien-oriri rị alị Ijiptu, o nọ zi ndi nedi enyi wẹ jẹn d'e nonlwa ihien-oriri. Onwan wu nke ibuzo wẹ jẹn Ijiptu. ¹³ Ogen umune ẹ gi bja Ijiptu hun me ẹ mgbe ebuo, Josefụ nọ nwan me wẹ marin ni 'ya ro, Fero nozi marin ndi nke Josefụ. ¹⁴ Ya Josefụ nọ zi ozi sị nedi ẹ lẹ ebọn wẹ ile bja alị Ijiptu. Wẹ ile biani wu madu isen aria ogunenọ. ¹⁵ Jekopu nọ nwan jẹnme anị Ijiptu. Omegu, o nọ nwunto ebeku, kẹ iya kẹ ndi nedi enyi wẹ kanị. ¹⁶ Wẹ nọ bukin wẹ ile obodo Shekem, li wẹ ye ime ili hu nọ kẹ okporo, hun rị Shekem, hun Ebrahim gi egbo nonnarin umu Hamo.”

¹⁷ “Ogen e rumẹ hun Osolobue e gi mezu nkwa o kwe Ebrahim, ndi nke enyi nọ bakenme uba ime alị Ijiptu. ¹⁸ Omegu, Fero ozo hun marinleni Josefụ nọ kima Ijiptu. ¹⁹ Ezeni wu hun gi aghigho sọn ndi nke enyi, mejama ndi nedi enyi wẹ oda-oda, gi ẹka-iken me wẹ lato umu wẹ mu nke ohun, keni onwan gbu wẹ. ²⁰ Ogenni kẹ wẹ gi mu Mozizi. Mozizi ma mma, ihien ẹ sọ Osolobue. Ndi mun'a nọ gi nzuzue zun a iwe wẹ ifon eto. ²¹ Ogen wẹ gi nwan la a to, nwa-okpoho Fero nọ munrun a, zun a nọkẹ nwa-efo a. ²² Wẹ nọ kuzi Mozizi ihien ile ndi Ijiptu marin, o nọ wuru oken ihian—kẹ oku-onu kẹ orun.”

²³“Ogen o gi ri nwa ahua ogunnai, o no ban a obi n'o j'en d'a hun ndi nke we wu ndi Izrelu. ²⁴O hun ke onye Ijptu ri e meja onye ohu ime we, o no no onye we ri e meja ye azuun, megwarin'a, gbu onye Ijptu hu ri e mejan'a. ²⁵O te ro ni umune e k'a ghota ni Osolobue ri e gi e a zuopuha we, kanj aghotani we. ²⁶Eki e fon, Mozizi no hun ndi Izrelu ebuo ke we ri a lu ogun. O cho n'o gb'on we: o no si, 'Ikenny'e, onu wu umune, ki unu ri a runi enwen onu eh?' ²⁷Kanj hun cho oku no kwan a ye usuo, si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hannj enyi enen?' ²⁸I cho n'i gbu m k'i don gbu onye Ijptu ahun unyanhun?' ²⁹Ogen Mozizi gi nu ihienni, o no gbasi Midiani d'e biri ebegu rike abiam-abia, no ebegu mu ikenny'e ebuo.”

³⁰“Ogen ahua ogunnai gi ghafegu, mmon-ozu no bia d'e kunrun e ime atu hun nokunme Ugu Sainai; ime okun ri e nwun ime aku-ofia ke mmon-ozu ahun gha gwa a oku. ³¹Ogen Mozizi gi hun ihienni, o tu a enya, o nokunme e n'o legha a ohunma, ya o no nu olu Dinwonni-enyi k'o gha ebegu si a, ³²'Mme wu Osolobue ndi nedi i—Osolobue Ebrahim le Aziki le Jekopu.' Ehj no mama Mozizi nni, egun anin'a lee enya. ³³Dinwonni-enyi no si a, 'Gbupu akp'uku i, make ni ali i turu ri nso. ³⁴A hunchanringuo m eje-afunfun ndi nke m ri a ta ime Ijptu; a nuole m uden we ri a sun; a bialo m nwan d'a zuopuha we. Bia nwan ni m zijen i Ijptu.”

³⁵“Mozizi nwen we juaju; onye nwen we si, 'Onye tume i n'i kima enyi, a hannj enyi enen?', iya ke Osolobue zi nwan d'a wuru onye-okiki le onye-nzuopuha. O zi e ghahani mmon-ozu hu o hun ime aku-ofia hu. ³⁶Mozizi no gha ali Ijptu dufuha we—runko orun-atumenya le ihien-ahima ime anj Ijptu le Ohimin ufie le ime atu, orogbo ahua ogunnai.

³⁷Mozizini wu hun si umu Izrelu, 'Osolobue k'a gha ime ndi nke unu wepuha ni onu onye-amuma k'o don wepuha m.'

³⁸Mozizini wu onye hu ya le Igunrun ndi nke Osolobue ahun ri ime atu ogen ahun, iya le ndi nedi enyi we le mmon-ozu ahun gwa a oku elu Ugu Sainai; o no nahan Osolobue oku ri ndun o ye e ye enyi.”

³⁹“Kanj ndi nedi enyi kanj a ju n'e humekoni w'a isi; hun nke w'e gi me ihien o ku, a jude w'a; we no lakin ali Ijptu ime obi we. ⁴⁰We no si Eronu, 'Meme ni enyi mmon ndi k'e duni enyi; make ni, enyi a marinzi ihien me Mozizini gha ali Ijptu dupuha enyi.' ⁴¹Ogen hu ke we gi kpu nwa-efin, chuyen'e ejan; we no rime oriri, e gi ihien eka we meme a ghogho. ⁴²Ya ke Osolobue no gbakito we azuun, ha we ye ni we feme ihien ndi ri igwere. Ya ke ndi-amuma de ebahun we no de, si,

'Euu, ikpun-ulo Izrelu!

Mme ke unu gbusonmedeni anu ndi ahun,

chuyesonmeni ejan ndi ahun

ime atu

orogbo ahua ogunnai ra?

⁴³Bu unu e buru uno-mmon Moleki

le kokise mmon onu wu Refani,

mmon ndi unu kpu

ni unu hun uzoe e fe we;

m k'e gi ifiri e chu onu shikworj Babilonu**.”

⁴⁴“Ogen ahun we gi ri a ghahunme ime atu hu, ndi nedi enyi bu Odu Ashiaeri hu hun a ghosi ni we le Osolobue ri. We run a ke Osolobue don gwa Mozizi, ogen Osolobue gi si a run a n'o ri ke hun o ghosi a. ⁴⁵Odu hu e ru eka ndi nedi enyi hun ri ogen Joshua gi wu onyendu, we no bubanhan a ime ali hu Osolobue kwe nkwa. Ohun me ogen we gi banhan d'a nafu ndi ali ndi hu Osolobue chupu ni we anj. O no nodi ebegu d'e

**7:43 M k'a chu unu ghafekworj Babilonu.

ru ogeṅ Defidi. ⁴⁶Defidi nwọn ewere ebe Osolobue ri; o me ekpere, riṅ Osolobue n'ọ ni a tun ni 'ya wu Osolobue Jekopu ebe ebibi. ⁴⁷Kanị Solomonu wu onye tun ni Osolobue ulo hu.

⁴⁸Kanị Onye Hu Kachanrinni ara bi ulo we gi eka tun—iya ke onye-amuma gi si,

⁴⁹'Osolobue si,

"Elu-igwee wu ukpo m;

uwa wu ihien m'a zoma uku.

Elee udi ulo k'i k'a tun ni m,

elebe ke m'a no zu iken?"

⁵⁰Ele mme memeh ihien ndini ile?"'

⁵¹Unu ndi isi-iken, hun kwaleni ugun—ke ime obi ke ntin! Onu e gbondon Mmon-nso ogeṅ ile rike ndi nedi unu don me! ⁵²Elee onye-amuma ke ndi nedi unu kanị kpokpoleni? Uwe gbu ndi hun ku oku obibia Onye Ahun Ri Ochan wu Kraisti, unu e henriguo nwan ndi ren'e le ndi gbun'e; ⁵³ndi nwehen Iwu Osolobue ye ndi mmon-ozu bia, kanị unu emen'e!"

E Gi We Omuma Magbu Stivin'

⁵⁴Ogeṅ we gi nu ihienni Stivin' ri e ku, oken onuma no bia we, nkesini we node ta n'a eka eze††. ⁵⁵Kanị, nke Stivin, Mmon-nso jun ime e, a ki a; o no lee enya enu-igwee, hun ogho Osolobue, hunzi Jesu k'o turu eka-nni Osolobue. ⁵⁶O no si, "Lee ni! M ri a hun elu-igwee k'o kpupu: m rizi a hun Nwa nke Ihian ebe o turu eka-nni Osolobue!"

⁵⁷Kanị, we no gi eka kukin ntin, do oro ye onu, zunburu e. ⁵⁸We no gha ime obodo dokpunpuha a; ya we no nwan mama a omuma—ogeṅ ndi osheri hu wehen'e gi gbupusommeguu ekwa we, yoto we uku okorobia ohu efan a wu Solu n'o lepu enya. ⁵⁹Ogeṅ we gi ri a ma Stivin' omuma, o no me ekpere, si, "Di-nwonni-enyi wu Jesu, nabanhan

mmon m!" ⁶⁰Ya o no gbu osekp, wesi olu elu, yi, "Di-nwonni-enyi, agunkwole njonni yeni we!" O kuguu onwan, o no nwunhun.

Isi Nke Esato

Solu E Kpokpo Ndi Uka

8 Solu hu ebefu ogeṅ we gi ri a magbu Stivin', e ye we ndu we gbu e.

Gha uhuhin hu jenme, we no kpokpome ndi uka ri Jerusalem oda-oda. We ile no gbayiya, gbashisonme egbere Judia le Sameria—wezuka ndi-ozu hu pu-ichen. ²Ikennye ndi a tu egun Osolobue no bia d'e buru ozun Stivin' d'e li; we no kwan ekwan ohunma-ohunma ni Stivin' a nwunhun. ³Kanị Solu hu a sukpo uka-Jesu, a gha ulo-ulo a dokpunfuha ikennye le ikpoho kweri ni Jesu, e we we e che ulo-ngan.

Uka E Bidon Ime Ali Sameria

⁴Ogeṅ hu, ndi hun gbayiani hu e zi ozioma ebe owule we ru. ⁵Filipu no jen Isi obodo Sameria, gwa we banyeni Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume. ⁶Ogeṅ igunrun ndi risonme ebefu gi nu ihien Filipu ri e ku, hunzi orun-atumenya o ri a run, we no gonkenme e ntin, ⁷makeni eje-mmon ri ime ndi bu oda hu a puhasonme ime we, yiko oro; ndi oro le ndi nguro bu oda hu a dinhin. ⁸Oken ighogho no ri ime obodo hu.

Saimonu Hun Gi Eje-iken A Run

⁹Ogeṅ ahun, o nwe okennyeh ohu ri ime obodo hu; efan a wu Saimonu. Onyeni e gi eje-iken e mesonme ihien a tu ndi Sameria ile enya; o hu a nyan isi n'o wu oken ihian. ¹⁰We ile e gonkenme e ntin, gha onye nta d'a pu onye uku, a si, "Okennyeni ya gi Iken Osolobue ahun w'a kpo 'Oken-iken.'" ¹¹We e gon e ntin

††7:54 **Griki:** tan'a nkwenren-eze

makeni o tekemeke o gi iken eje-mmon e me ihien a tu enya. ¹² Kani, ogen we gi kweri ihien Filipu ri e ku ebe o ri e ku oku ozioma Ali-eze Osolobue le efan Jizos' Kraisti, we no me we mirin-Chuku, ke ikennyekwe ikpoho. ¹³ Saimonu nwen no kwerizide; e megwu w'a mirin-Chuku, o no sonhunmeme Filipu; oken orun-atumenya le ihien ahima ndi o ri a hun Filipu ri a run hu a tu a enya oda-oda.

¹⁴ Ogen Ndi-ozu hu pu-ichen hun ri Jerusalem gi nwan nu ni ndi Sameria a nabanhanole oku Osolobue, we no zijienni we Pita le Jonu. ¹⁵ Ogen we gi ru ebeku, we no me ni ndi kwerini ekpere keni we nwonhen Mmon-nso—¹⁶ (makeni o ke nwe onye Mmon-nso bjakwasu ime we ile, we gihu efan Di-nwonni-enyi wu Jizosu me we mirin-Chuku.) ¹⁷ Ya Pita le Jonu no bu eka kwasu we, we no nwonhen Mmon-nso.

¹⁸ Ogen Saimonu gi hun ni Ndi-ozu hu pu-ichen buhu eka kwasu we, e nwehen we Mmon-nso, o no wehe egho n'o ye we, ¹⁹ si, "Yezi ni mme nwen ikenni, keni m buhu eka kwasu ihian, o nwonhen Mmon-nso."

²⁰ Pita no si a, "Iyu le egho i na iwi! Makeni i ro ni k'a saeka gi egho nonrin oyiye Osolobue! ²¹ Ya ri ime ihien, o nwonzikwoni ihien runi i ime e, makeni obi i ezinrinni ebe Osolobue ri. ²² Rogharikwo nwan hun i gi me eje-ihien, y'e me ekpere, ri Di-nwonni-enyi; ikenkwo o gbaghari i hun i gi ro ironi. ²³ Makeni a hunole m ni eje enya-ufu gi i, ni njo kenzikwo i egbu."

²⁴ Saimonu no si Pita le Jonu, "Dodo ni, me ni ni m ekpere, ri Di-nwonni-enyi, make ihien unu ku gha e me m."

²⁵ Ogen Pita le Jonu gi shiguni Di-nwonni-enyi eri, ziguu ozi Di-nwonni-enyi, we no lakin Jerusalem. Ke we lako, we hu e zisonme ozioma ime obodo

mesonme ekere-ekere bu oda risonme ali Sameria.

Filipu Le Oken-Ihian Hu Gha Ali Etiopia Bia

²⁶ Ya mmon-ozu Di-nwonni-enyi no si Filipu, "Lihi, gha azuun ndidan-mirin si uzo hu gha Jerusalem si Gaza." (Uzoni ri ime atu.) ²⁷ Ya o no lihi, jenne; o no kunrun onye ali Etiopia hun nwe oken-okwa; oken-okporo ro—o luni nwunye. Iya wu onye hun e donme egho le ihien ile okpoho wu eze ali Etiopia wu Kadesi nwe. O bia Jerusalem d'e fe ofufe. ²⁸ O lako nwan alako; o nodi ani ime ugbo-anyinyan a, gunko Ekukwo onye-amuma wu Azaya. ²⁹ Mmon-nso no si Filipu, "Jen d'e kunrun ugbo-anyinyan hu." ³⁰ Ya Filipu no gbakunrun ugbo-anyinyan hu; o no nu ke okennyekwe hu ri a gun Ekukwo onye-amuma wu Azaya. O no ju a, si, "I hu nwan a ghota ihien i ri a gun?"

³¹ Okennyekwe hu no za, si, "Nani ke m'e don saeka ghota omeni o nwonni onye kowanu ni m'a?" O no ri Filipu n'o nyinhen d'e du e nodi ime ugbo-anyinyan hu. ³² O ri a gun ebeku Ekukwo-nso no si,

"We no duru e
noke atunrun we dushiko
ebe we no e gbu atunrun;
o gba we nkintin
noke ke atunrun we ri a ko enenren
don a gba nkintin.

³³ We no kpari e;
we no ma a ikpe—
bu o nwonni ihien o me.
Onye jenko d'e kuzi oku umu a,
ebe o meni e wepugo we ndun a enu
uwa?"

³⁴ Oken-okporo hu no si Filipu, "Dodo, gwa m, onye ke onye-amumanu ri e ku oku e? Ya le enwen e ra onye ozo?" ³⁵ Ya

††8:27 O nwe ikennyekwe ndi w'a wara, keni w'e fe ndi-nze ikpoho le ndi ozo.

ke Filipu nọ gha ebehu o ri a gun zi e ozioma Jizosi. ³⁶ Ke we jenkọ nwan, we nọ hun mirin, oken-okporo hu nọ si, “Lee mirin ebeni! Kini k'a han m emele mirin-Chuku?” ³⁷ [Filipu nọ si a, “Omēni y'e gigho obi i ile kweri, we k'a saeka me i mirin-Chuku.” O nọ za, si, “E kwerigho m ni Jesu Kristi wu Nwa Osolobue.”]

³⁸ Ya o nọ si onye ri a nyann'a ugbo- anyinyan hu kusi; 'ya le Filipu nọ banye ime mirin, Filipu nọ me e mirin-Chuku.

³⁹ Ogen we gi gha ime mirin puha, idenmizi, Mmon-nso Di-nwonni-enyi nọ juru Filipu; oken-okporo hu ahunzin'a, ya oken-okporo nọ ghoghoma, jenme nke e.

⁴⁰ Nke Filipu, ebe o nozi hun enwen e wu obodo w'a kpọ Azotusu. O nọ jensonme, ziko ozioma ime obodo ile ri egerere hu d'e ru n'ọ puha Sizarja.

Isi Nke Itenei

Kę Solu Don Gbehuto Sonme Uzọ Jesu

(Orun Ndị-Ozi 22.6-16; 26.12-18)

9 Kanị Solu hukwo a ban mban, e ku n'o k'e gbuchanrin ndi ile e son Di-nwonni-enyi. Ya o nọ jenburu Onyē-isi nchū-ejan, ² si a deye e ekukwo-ozii jenni ndi ulo-ofufe ndi Ju ile risonme Damas'kosi, keni, o hun onye owule hun e son Uzọ-Jesu ebehu, o kenmehen we Jerusalem—ke ikennyē ke ikpoho.

³ Ogen o gi nwan jenkọ, nochimeme Damas'kosi, idenmizi, ukpe nọ gha eluigwee nwanhunme e. ⁴ O nọ dan; o nọ nu olu hun si a, “Solū, Solū, ki hain i gi e kpokpo m?”

⁵ O nọ si, “Onyē k'i wu, Di-nwonni-m?” Olu hu nọ si, “Mme wu Jizosi hun i ri e kpokpo. ⁶ Ka lihi nwan, ni banye ime obodo, ebehu ke we k'a nọ gwa i ihien i jenkọ d'e me.”

⁷ Ikennyē ndi 'ya le we wi turuhu ebehu—oku anizini we ku, makeni we

nu olu hu bu ahunni we onye owule. ⁸ Ya Solu nọ lihi oto: enya a hukwo e ti, kanị o leghazini uzo. We nọ kwodon e eka, we e ban obodo Damas'kosi. ⁹ O leghanị uzo, o rini, o ranị—orogbo akpu-uhuhin eto.

¹⁰ Ogen hu, onye ohu w'a kpọ Ananayasi ri ime Damas'kosi. Ananayasini ri ndi e son Uzọ-Jesu. O nọ hun ohun ebe Di-nwonni-enyi nọ si a, “Ananayasi!” O nọ za, si, “Di-nwonni-enyi, lee m.”

¹¹ Di-nwonni-enyi nọ si a, “Lihi ni jen ogele ahun w'a kpọ Streti; i ru iwe Judasi, y'a ju ukwere okennyē ohu wu onye Tasosi hun w'a kpọ Solu. O ri e me ekpere kikenni, ¹² o hunole ohun ebe okennyē ohu efan a wu Ananayasi banhan, bu eka kwasị a, keni o leghamazi uzo.”

¹³ Kanị Ananayasi nọ za, si, “Di-nwonni-enyi, ndi bu oda a gwaole m oku okennyēni le eje-ihien ile o me ndi-nso i ri Jerusalem. ¹⁴ O ri nwan ebeni makeni onye-isi nchū-ejan e yeole a iken n'o gi nwunrun ndi ile a kpokpo efan i.”

¹⁵ Kanị Di-nwonni-enyi nọ si a, “Jenme, makeni okennyēni ke m hori n'ọ wuru ihien-orun m hun k'e we efan m jenni ndi ali ndi ozo wuleni ndi Izrelu le ndi-nze le ndi Izrelu; ¹⁶ mme le enwen m jenkọ d'a ghosi a oken afunfun o jenkọ d'e gi ufiri efan m ta.”

¹⁷ Ananayasi nọ jenme. O ru ebehu, o nọ banye ime ulo ahun, bu eka kwasị Solu, si a, “Solū nwene m, Di-nwonni-enyi wu Jesu hun i hun uzo ogen i gi lala zihē m—keni i leghamazi uzo leni Mmon-nso jun ime i.” ¹⁸ Ozigbo hu, ihien nọke okpukpu-azun nọ gha Solu enya danfaha, o nọ leghamazi uzo. Ya o nọ lihi, we nọ me e mirin-Chuku; ¹⁹ o riguu ihien-oriri, ndun nozi ban a.

Ya le umu-azuun Kraisti ri Damas'kosi nọ nodi uhuhin ole-le-ole.

Solù E Zi Ozioma Imè Damas'kòsì

²⁰ Ozigbo, o nọ kumẹ oku Jesu ime unọ-ofufe ndi Ju risonme ebẹhu, a si wẹ ni, “Okennyeni wu Jesu wu Nwa Osolobue!”

²¹ O tu ke wẹ han nun'a ẹnya, wẹ hu a si, “Onwan ẹlẹ okennyeni te ri e kpokpo ndi hun a kpọku ẹfanni ime Jerusalem? Ẹlẹ ya k'ọ biani nwan ebeni, keni o kenmerin wẹ jenni ndi-isi nchụ-ẹjan?”

²² Kani Solu hu e zewaye ime ozi o ri e zi—nkesini ndi Ju bi Damas'kosi asani ẹka e son ẹ do make ni o hu a ghosicharin ni Jizosi wẹ ri e ku oku ẹ wu Kraisti, Onye Hu Osolobue Tume.

Solù A Wanahin

²³ O tebe, ndi Ju nọ rin'ẹ ngo ni wẹ gbu ẹ. ²⁴ Kani Solu nọ nu ihien wẹ romẹ. Wẹ hu e che nche onu-mgbon risonme obodo hu uhinhin lẹ efinnai ni wẹ gbu ẹ. ²⁵ Kani ndi kweri oku ẹ ri e son'ẹ nọ gi ime uhinhin bu ẹ che ime ukpalị, gha oghere ri mgbon obodo hu do a ye azuun hun-ẹbo.

Solù A Bija Jerusalem

²⁶ Ogen o gi ru Jerusalem, o nọ cho n'ọ banyeni ndi ri e son Uzọ-Jesu, kani egun ẹ ri a tu wẹ ile make ni ekwerini wẹ n'ọ henringuọ onye nke Jesu. ²⁷ Ya ke Banabasi nọ nwan we Solu jenni ndi-ozì ahun pu-ichen, kowa ni wẹ ke Solu don hun Di-nwonni-enyi uzọ, kowazini wẹ ni Di-nwonni-enyi a gwaguọ Solu oku; o gwazi wẹ ke Solu don ku oku ẹfan Jizosi ime Damas'kosi, e ku ẹ e kusi ẹ ikẹn. ²⁸ 'Ya lẹ wẹ nọ wima ime Jerusalem, ni wẹ ile wu ohu. O hu e ku oku Di-nwonni-enyi, e kushi ẹ ikẹn. ²⁹ O hu a gwa ndi Ju te ri alị ndi ozọ hun a su Griki oku Jesu, e son wẹ a do—kani, wẹ hu a cho ni wẹ gbu ẹ. ³⁰ Ogen ndi kweri ni Kraisti gi marin ni wẹ ri a cho ni wẹ gbu ẹ, wẹ

nọ we ẹ si Sizaria, gha ebẹhu zipu a si Tasosi.

³¹ Ya udon nọ rinị ndi uka ri Judia lẹ Galili lẹ Sameria. Mmon-nso hu a gba wẹ umẹ, wẹ hu e zekemẹ, e buwaye oda, e gi egun Di-nwonni-enyi e bi.

Pita E Jẹn Lida lẹ Jopa D'a Run Orun Di-nwonni-enyi

³² Ogen Pita gi ri e jensonme ebe ile d'a hun ke ndi ile kwerini nọ, o nọ jenzi d'e kunrun ndi kwerini bi obodo Lida. ³³ Ebẹhu k'ọ nọ hun okennyẹ ohu ẹfan a wu Enasi, hun dineni kete ahua ẹsato enwai, make ni orọ kinmin ẹ. ³⁴ Pita nọ si a, “Enasi, Jesu Kristi a zuo i nwan; lihi ni gbama bedi i!” Ya o nọ lihi oto ozigbo hu. ³⁵ Ndi ile bi Lida lẹ Sharonu nọ hun Enasi n'o lihiguọ, wẹ nọ roghari, sonme Di-nwonni-enyi.

³⁶ Ogen hu, o nwon okpoho ohu ri obodo Jopa hun e son uzọ Jesu; ẹfan a wu Tabita. (Onu Griki Tabita wu Dokasi—ya wu “Ele.”) O mẹ ogho oda-oda, e yezikwo ni ndi igbennyẹ ẹka ohunma-ohunma. ³⁷ Ogen hu, emu nọ kuma a, o nọ nwunhun. Ogen wẹ gi wuguu a ẹhu, wẹ nọ bu ẹ dinẹ ime mmughe ri ibe elu. ³⁸ Make ni Lida nokunme Jopa, ogen ndi hun e son uzọ Jesu gi nu ni Pita ri Lida, wẹ nọ zi ikennyẹ ẹbuo d'a rọ a, si, “Dodo, bakenrin d'e kunrun enyi.” ³⁹ Ya Pita nọ lihi, sonme wẹ. Ogen o gi ru ebẹhu, wẹ nọ w'ẹ si mmughe hu ri ibe elu. Ndi ile di wẹ nwun nọ fihunme Pita, a kwan ẹkwan, a ghosisonme ẹ ewuru tueni lẹ ẹkwa ndi ozọ Dokasi kpa ogen o gi ri ndun. ⁴⁰ Pita nọ si wẹ ile pu; o nọ gbu osekpụ, mẹ ekpere. Ya o nọ gb hutọ, bu ihun zime ozun hu, si, “Tabita, lihi.” Ya Tabita nọ nodi alị elu bedi. ⁴¹ Pita nọ we ẹka a ye ẹ, yen'ẹ ẹka lihi oto. Ya Pita nọ kpọ ndi-nso ile lẹ ikpoho ndi ahun di wẹ nwun, we Tabita ghosi wẹ, wẹ nọ hun a n'ọ rizi

nwan ndun. ⁴²Ihienni nọ kpogbarị Jopa ile, ndị bu ọda nọ kwere ni Di-nwonnienyi. ⁴³Pita nọ nọdị Jopa uhụọhịn ole-ole, iwe onyẹ ohu w'a kpọ Saimonụ, hụn a kwa akpukpo.

Isi Nke Iri

Pita Lẹ Kọnelusu

10 Ime obodo Sizaria, o nwon okenye ohu efan a wu Konelusu. Onye a ki ndi-agma ro: o ki ndi-agma ogun-isen ime itu-agma w'a kpọ Itu Itali. ²Okennyeni e gichanrin obi e ile e fe ofufe; 'ya le ezi-le-ulo a ile a tu egun Osolobue. O yesonme ndi igbenye ri ime ndi ali ahun ihien. O me ekpere, a kpoku Osolobue ogen ile.

³Uhuhin ohu, ihien nọke okuloku eto nke efinnai, o nọ hun ohun. Ime ohun ahun, mmon-ozu Osolobue nọ banhan, si a, "Konelusu!" ⁴Ya Konelusu nọ bu enya tuma mmon-ozu hu, gi egun si a, "Di-nwonnim, ki ro?" Mmon-ozu hu nọ si a, "Ekpere i le ihien ile i ri e ye ndi-igbenye e ruguo ebe Osolobue ri nọke ihien w'e gi nyanhan i. ⁵Zi we nwan Jopa d'e wehe okenye ohu efan a wu Saimonụ hun w'a kpọ Pita; ⁶o ri iwe Saimonụ hun a kwa akpukpo, hun iwe e ri ehụ Ohimin." ⁷Ogen mmon-ozu hu gwa a oku gi puguu, Konelusu nọ kpọ ndi idibo e ebuo le onye-agma ohu hun a tu egun Osolobue hun ri ime ndi e jenn'e ozi. ⁸Ogen o gi gwaguu we ihien ile meni, o nọ zi we Jopa.

⁹Eki e fon, ihien nọke okuloku mmebu nke efinnai, ogen anwun gi a ri isi, ikennyehun nọ rumeh obodo hu. Ogen hu ke Pita gizikwo shi enu ulo d'e me ekpere. ¹⁰Egun a gunma Pita, o nọ choma ihien o k'e ri. Ogen we gi ri e memeh ihien-oriri hu, idenmizi, o nọ nokesi uran buru e—bu ehẹ uran. ¹¹O nọ hun ke enu-igwee kpupu, hunzi ke ihien nọke ekwa shiani gha elu lala rike si we

dodon e ntin eno. ¹²Udi anu ile nwon uku eno le ndi ile a rin lezi nnunu ile e fe elu—richanrin ime e. ¹³Ya o nọ nu olu si, "Pita, lihi, gbu n'i ri."

¹⁴Kani Pita nọ za, si, "Mba-o, Dinwonnienyi! Erituni m ihien runi mọbu ihien enyi a so."

¹⁵Olu hu nọ biazin'a hun me e mgbe ebuo, si, "Akpokwole ihien Osolobue meguu n'o ri ochan ihien w'a so."

¹⁶Ihienni e mefu mgbe eto, we nọ weri ihien nwen ozigbo si elu-igwee.

¹⁷Ihienni nọ gba Pita nghari-enya oda-oda. Ogen o gi ri e ro ihien hu o hun ke ndi-ozu hun Konelusu zi gihu ru ebuhu, turu onu-mgbon, a ju ke elebe ke iwe onye w'a kpọ Saimonụ ri. ¹⁸We nọ wesi olu we elu, ju ke Saimonụ hun w'a kpọ Pita hu ebuhu.

¹⁹Ogen Pita gi rikwo e ro ihien hu o hun, Mmon-nso nọ si a, "Lee e, ikennyeh eto ri a cho i. ²⁰Lihi nwan, n'i hidan d'e kunrun we. Etule, ka sonme we—ni mme zihẹ we." ²¹Ya Pita nọ buru ikennyeh ndi hu, si, "Mme wu onye ahun onu ri a cho; ki hain unu gi bia?"

²²We nọ za, si, "Konelusu zi enyi. Onye a ki ndi-agma ro, o ki ndi-agma ogun-isen; o wu onye ezi-omume hun a tu egun Osolobue; ndi Ju ile e ku oku e ohunma. Mmon-ozu ri nso gwa a d'a kpọ i, n'i bia iwe e ken i nọ ihien i k'e ku." ²³Ya Pita nọ si we banhan, o nọ ye we ebe we k'a ranhin.

Eki e fon, o nọ lihi, sonme we; ndi hu ime ndi kwere ni ri Jopa nọ sonme e. ²⁴Eki e fonzi, we nọ ru Sizeria. Konelusu hu a tu enya we, obi e konrin e elu; o kpokikomeguo ndi nke e le ndi wu ezigbo owu a. ²⁵Ogen Pita gi bia, Konelusu nọ jen d'e kunrun e, gbun'e oseku, fe e. ²⁶Kani Pita nọ me e lihi oto, si, "Lihi oto, ni ihian mmaka ke m wuhu." ²⁷K'o don ri e son Konelusu e ku, o banye ime ulo, o nọ hun ni igunrun ihian a gbakikomeguo. ²⁸O nọ si we,

“Unu le enwen onu a maringho ni Iwu kwondon onye Ju k'e son onye ali ozo meko mabu jen iwe e. Kani Osolobue a ghosiguo m'a kpolo onye owule onye runi mabu onye we k'a so. ²⁹ Ya hain m gileni tu ke we bia d'a kpo m; m ri nwan a ju, ki unu kponi m?”

³⁰ Konehusu no za, si, “Nwene mgbeni taino, m ri iwe m e me ekpere, ihien no ke okuloku eto nke efinnai; ya okennyee ohu no wuzo m ihun idemizi. O yi ewuru ri e gbukeni. ³¹ O no si, ‘Konehusu, Osolobue a nwole ekpere i, o nyanhanguo aka i ri e yeni ndi igbennye. ³² Zi nwan ozi jen Jopa d'a cho Saimonu hun w'a kpo Pita, o ri iwe Saimonu hun a kwa akpukpo, hun ri ehụ Ohimin.’ ³³ Ya m no zi we d'a kpo i ozigbo. Y'e meke i gi bia. Enyi ile ri nwan id'anya Osolobue ebeni keni enyi gon ntin ihien ile Di-nwonne-enyi si i ku.”

Ozi Pita Zi Iwe Konehusu

³⁴ Ya ke Pita no gwama we oku, si, “A hunguo m'a nwan ni Osolobue ara tu onye ihian wu. ³⁵ Kama, o nabanhan onye owule hun a tu egun e, e me ihien ri mma—a ra tu onye ali ihian wu. ³⁶ Unu a maringho ozi o zijenni ndi Izrelu hun wu ozioma hun e wehe udon, udon hun a bia ghahani Jesu Kristi Onye nwe ihien ile le ihian ile. ³⁷ Unu a maringhozi ihien ile me ime ali ndi Ju. Ime Galili k'o gha bidon—ogen we gi meguu mirin-Chuku ahun Jonu si ihian ile d'e me; ³⁸ ya wu ni unu a maringho ke Osolobue don tumo Jizos' onye Nazareti, gi Mmonso le iken gbajun e; le k'o don jenhunme, e me ihien-oma, a zuo ndi ile Ek-wensu ri a lu, make ni Osolobue noyen'e. ³⁹ Enyi wu osheri ihien ile o me ime ali ndi Ju, ke hun o me ime obodo we kani wu Jerusalem. We no gbu e ghahani ihogbu e elu obe we gi osisi mema. ⁴⁰ Kani hun me akp'ohin eto, Osolobue no weli e. Osolobue no ni ihian hun-

sonme e, ⁴¹ kani ele ihian ile—kama enyi suo, enyi ndi Osolobue hopuhagu, ni enyi wuru osheri, enyi wu ndi son e ri, son e ra, k'o ghagu onwun lihi. ⁴² O nozi si enyi hun a ni enyi zi ihian ile ozini, gwa we ni iya wu Onye hun Osolobue tumo hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe. ⁴³ Ndi-amuma ile shia n'a eri ni onye owule hun kwerini n'e e nwonhen mgbaghari njo ghahani efan a.”

Ndi Wuleni Ndi Ju E Nwonhen Mmon-nso

⁴⁴ Ebe okuni rikwo Pita onu, Mmonso no biakwasu we ile nu oku-Chuku hun Pita ri e ku. ⁴⁵ O no tu ndi ahun kwa ugu (ya wu ndi Ju) hun kwerini hun gha Jopa sonhen Pita enya ni Osolobue e hukpughozide ndi wuleni ndi Ju Mmonso ahun o si o k'e ye. ⁴⁶ Make ni, we nu ke we ri a su-asusu ndi ozo ri ichen-ichen, a ja Osolobue mma. Ya Pita no si, ⁴⁷ “Onye k'a si we emele ndini mirin-Chuku, ebe o meni e nwonhenguo we Mmonso ke enyi don nwonhen” ⁴⁸ O no si we gi efan Jizos' Kraisti me we mirin-Chuku.

We no si a sonzi we nodi uhuhin ole-le-ole.

Isi Nke Mmanai

Pita A Kowanị Ndi Ghotafie N'e K'o Jen

11 Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi ozo kwerini ri Judia no nu ni ndi wuleni ndi Ju a nabanhanguzi oku Osolobue.

² Kani, ogen Pita gi ru Jerusalem, ndi kwa ugun kwerini no du e kpeme, ³ si, “Ki hain i gi jen nke ndi kwaleni ugun, son we ri ihien-oriri!” ⁴ Ya Pita no gi uri-uri kowamani we ke o don me, si,

⁵ “Ebe m ri e me ekpere ime obodo Jopa; o nokesi uran buru m—bu ele

uran; m nọ hun ohun. Ime ohun hu, m nọ hun ihien nọ ke ekwa shiani k'ọ gha elu-igwee lala rike si we dodon e ntin eno, o nọ ru ebe m ri. ⁶Ogen m gi lekpo a, a hun m anu ri ichen-ichen nwe uku eno le anu ndi e ri anu le ihien ndi a rini le nnunu e fee elu ime e. ⁷M nọ nu olu si m, 'Pita, lihi, gbu n'i ri.' ⁸Kani, m nọ si, 'Mba Di-nwonna-enyi, make ni ihien runi mọbu ihien enyi a so a bantu ni m onu.' ⁹Kani olu hu a gha enu-igwee kuzi oku, za, si, 'Thien Osolobue meguu n'ọ ri ochan, akpokwol'a ihien w'a so.' ¹⁰Ihienni e mepu mgbe eto, we nọ dori ihien hu ile shi elu-igwee.

¹¹Ozigbo hu hura, ikennyet eto we gha Sizarja zi ozi bia ni m nọ ru ulo ebe enyi ri. ¹²Ya Mmon-nso nọ si m sonme we, m'e tule. Ikennyet isinni wu umune enyi ime Kraisti nọ sonmezi m, enyi nọ banye iwe okennyet hu. ¹³O nọ gwa enyi k'o don hun mmon-ozii ohu puha, turu ime ulo a, si a, 'Zijen ihian Jopa d'e wehe Saimonu hun w'a kpo Pita. ¹⁴O k'e zi i ozi 'yu le ikpun-ulo i ile k'e gi nwon nzuopuha.' ¹⁵Ogen m gi kume, Mmon-nso nọ biakwasii we k'o don biakwasii enyi isi-ibuzo. ¹⁶Ya m nọ nyanhan oku Di-nwonna-enyi ku: k'o don si, 'Jonu gi mirin me mirin-Chuku, kani Mmon-nso ke we k'e gi me onu mirin-Chuku.' ¹⁷O me nwan ni Osolobue ye we udi oyiye ohu hu o ye enyi ogen enyi gi kweri ni Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, onye wu mme hun m'e gi gbondon Osolobue!?"

¹⁸Ogen we gi nu ihien ni, o nwezini ihien we ku. We nọ ja Osolobue mma, si, "Ya wu ni Osolobue e yeguozide ndi wuleni ndi Ju oghere w'e gi gbehuto ime njọ we, nwon ndun!"

Uka E Bidon ime Antiokwu

¹⁹Ndi uka gbayiyani ogen ukpokpo le ihien me Stivin gi me rukworii Finishia, Saiprosi le Antiokwu, ziko ozioma; kani ezini we onye owule mmani ndi Ju suo.

²⁰Kani, o nwegho ikennyet wu ndi ali Saiprosi le Sarin' ri ime we hun ru Antiokwu, gwazikwo ndi wuleni ndi Ju oku hu, zime we ozi Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi. ²¹Eka Di-nwonna-enyi noyeni we, igunrun ihian nọ kweri, roghari, sonme Di-nwonna-enyi.

²²Ogen ndi uka ri Jerusalem gi nu a, we nọ zi Banabasi jen Antiokwu. ²³Ogen o gi ru e, hun efoma Osolobue k'ọ ri orun, o nọ ghogho; o nọ dun we odun we wusonne ndi Di-nwonna-enyi gi e don-nya le ndi gichanrin akpakali obi we e fe Di-nwonna-enyi. ²⁴Banabasi wu ezigbo ihian; Mmon-nso jun ime e, a ki a; o nwon okukwe oda-oda. Ogen hu, ndi bugbu enwen we oda nọ sonme Di-nwonna-enyi.

²⁵Ya Banabasi nọ jenme Tasosi d'a cho Solu. ²⁶Ogen o gi hun a, o nọ wehe e Antiokwu. Uwe le ndi uka ahun hu e zgbama orogbo ahua; we hu a kuzi ndi bu oda. Ime Antiokwu ke we nọ kpoma ndi kwerini Kraisti "Kristiens," ya wu, "Ndi Nke Kraisti."

²⁷Ogen hu, o nwe ndi-amuma gha Jerusalem bia Antiokwu. ²⁸Ya ke onye ohu ime we hun w'a kpo Agabosi nọ lihi oto, bu amuma ghahani ikon Mmon-nso, ni okon uganii k'a mugbari uwa ile. Ihienni o ku me ogen Klodiosi gi wu ezekani ri a ki Rom. ²⁹Ndi e son uzọ Jesu nọ kwerigbama ni onye-onye jenk'e wehe ke eka a han, ni we zijenni ndi kwerini hun bi ime Judia. ³⁰Ya we nọ nwan tu ihien ke we don ku; we nọ we ihien we tu ye Solu le Banabasi jenni ndi-isi uka ri Jerusalem.

Isi Nke Mmebuọ

Herodu E Kpokpo Jemisi Le Pita

12 Ogen hu, Herodu wu eze nọ nwunrun ndi hu ime ndi uka, ken'o me we eje-ihien.

² O giguu opia-agma gbu Jemisi nwene Jonu, ³ o no hun ni ihienni suo ndi Ju usuo, o no nwan nwunrun Pita. (Ihienni me ogen Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu.) ⁴ Ogen o gi nwunrunguu Pita, o no bu e che ulo-ngan, we e che eka itu-agma eno ndi-agma eno-eno risonme. Herodu bu obi n'o k'e kin e ikpe id'anya ihian ile we meguu Mmemme-Nghafe hun ya le Mmemme Bredi nwonleni yisti o gi a fu wi. ⁵ Ya we no bu Pita to ulo-ngan; kanj ndi-uka no wepuha obi we memen'e ekpere, a kpoku Osolobue banyen'e.

Mmon-ozì E Wepuha Pita Ime Ulo-ngan

⁶ W'a kpo a eki ke we k'e wepuha Pita, o ru ime uhinhin, Pita ri uran egbata ndi-agma ebuo. We gi egan ebuo kpoma a; o nwezi ndi-agma ri ezi ehụ onumuzo unonngan ahun e che nche.

⁷ Idenmizi, mmon-ozì Di-nwonni-enyi no fopuha ebeku; ukpe no nwun ime mmughe hu we kpokin e ye ime ulonngan. Mmon-ozì hu no kpa Pita eka ekunkun, kpotien e, si, "Lihì otò ozigbo!" Ya egan ndi hu no gha a olu-eka danfu. ⁸ Mmon-ozì hu no si Pita, "Kenme akpukpo-ukun i, y'e yiri akp'uku i." Pita no me ihien o ku. O nozi si Pita, "Yiri ekwa y'e yiye e elu e, y'e sonme m." ⁹ Pita no son e gha ime ulonngan pu. Pita amarin ni ihien we ri e gi mmon-ozì ahun e me wu enya-uke, o ro n'o ri a hun ohun. ¹⁰ A ghafeguu we itu ibuzo le nke ebuo ri e che nche, we no fuha onu-mgbon igwe hun we gha a puha ime ngan hu, banye ime obodo. Ya ke onu-mgbon hu no gi eka a gunpunj we, we no pu, puha ogele ohu. E jenzukazi we, idenmizi mmon-ozì hu no na Pita to.

¹¹ Ya enya no fon Pita, o no si, "O weguo m nwan enya ni Di-nwonni-enyi zi mmon-ozì e d'a zuopuha m eka

Herodu le ihien ile ndi Ju te ri a tu enya a."

¹² Hun o gihu ghota ihien meni, o no si iwe Meri, nne Jonu, ebe ndi bu oda gbakikome e me ekpere. Efan Jonu wuzi Makj. ¹³ Ogen o gi du eka onu-mgbon ri ezi, odibo ohu wu okpoho hun w'a kpo Roda no puha d'a za. ¹⁴ Ogen o gi ghota ni olu Pita ro, oken ighoghò no jun e obi, nke wuni hun o k'e gi gunpu onu-mgbon hu, o ghabanzi ime ulo d'a gwa we ni Pita turu onu-mgbon. ¹⁵ We no si a, "Era ri a pu i!" Kanj o hukwo e ku e ni ezioku ro. We no si, "Mmon-ozì e ro." ¹⁶ Kanj Pita hukwo a du eka. Ogen we gi nwan gunpu onu-mgbon, a hun w'a, o no tu we enya. ¹⁷ O no gi eka si we gba nkintin, o no kowa ni we ke Di-nwonni-enyi don wepuha a ime ulonngan. O nozi si, "Gwa ni Jemisi le ndi uka hoduni ihienni." Ya ke o no pu, si uzò ozò.

¹⁸ Ogen eki gi fon, oken isusu no ri ime igunrun ndi-agma te ri e che Pita nche make ihien meni, we gileni marin k'o jen.

¹⁹ Ogen Herodu gi choquu a, o hunn'a; o no jukemne ndi nche hu onu—o no si we gbu we. Ya o no gha Judia pu, si Sizarja d'a nodi.

Onwun Herodu

²⁰ Ogen hu, Herodu ri e bu ni ndi Taya le Sidonu olulu. Ya we no zугbama d'a hun a. E buguu we uzò jen d'a hun Blastosi hun e lefu ogwa Herodu enya, keni o kweri yeni we eka. Ya we no nwan jen d'e kunrun Herodu d'a rjo a ni ya le we don—makeni ani Herodu ri a ki ke ali we gha e nwehen ihien-oriri.

²¹ Uhuohin we kaye e ru, Herodu no yiri ewuru-nze e, nodi ali ukpo e, gwama ndi hu oku. ²² Ndi ahun hu e yi oro, a si, "Oluni wu olu mmon, ele olu ihian-mmaka!" ²³ Ozigbo, mmon-ozì Osolobue no titu Herodu, makeni o narin ojija-

mma hụ hụ nke o gi we e ye Osolobue. Ohorị nọ bu e ri, o nọ nwunhụn.

²⁴Kanị oku Osolobue hụ a gha ihun, ndị bu-oda hụ e kwere.

Banabasi Lẹ Solu E Kinhen Antiokwu

²⁵Ogen Banabasi lẹ Solu gi rungụu ihien ahun we bja Jerusalem d'a run, we nọ gha Jerusalem kinhen Antiokwu. Ogen hụ we gi kinko, we nọ weri Jonu hụ w'a kpozị Makị.

Isi Nke Mmeto

Ndi-uka E Zifu Banabasi Lẹ Solu D'e Zi Ozioma

13 O nwe ndi-amuma lẹ ndi-nkuzi ri uka ri Antiokwu. Ndinị wu: Banabasi, Simionu (w'a kpo Onye-ogi), Lushios (onye ali Sairin'), Maneni (hun ya lẹ Herodu hun ri a kinị wu owu gha ali lala) lẹzi Solu. ²Ogen we gi ri e fe Di-nwonni-enyi, e bu onu, Mmon-nso nọ si, "Wefuha ni ni m Banabasi lẹ Solu, ni we hun uzọ d'a run orun m kpo we d'a run." ³Ogen we gi bugu onu, meguu ekpere, we nọ bu eka kwasị Banabasi lẹ Polu, zipu we.

Banabasi Lẹ Polu E Zi Ozi Ime Ali Saiprosi

⁴Mmon-nso e zipuguu Banabasi lẹ Solu, ya we nọ si Selusia, gi ugbo-mirin gha ebeku si ani Saiprosi hun mirin nahunme. ⁵Ogen we gi ru Salamisi hun ri ime Saiprosi, we nọ ku oku Osolobue ime ulo-ofufe ndi Ju risonme ebeku. We lẹ Jonu wizikwo, keni o hun uzọ e yeni we eka.

⁶Ogen we gi ghagbariguu ali hụ mirin nahunme d'e rukworị Pafosi, we nọ kunrun onye ohu gi eje-iken a run. Onye Ju k'o wu, onye amuma-ntu; efan a wu Ba-Jizosi. ⁷'Ya lẹ Govano ri a kinị wu Sejos' Polosi ri. Sejos' Polosini wu onye nwe uche, o nọ zi we kpo Banabasi

lẹ Solu, makeni o cho n'o nū oku Osolobue. ⁸Kanị onye hụ e gi eje-iken a run wu Ba-Jizosi hun w'a kpozikwo Elimasi (makeni efan a wuzikwo Elimasi) hụ a papu oku we, a lilima n'o me Govano hụ wefu obi e, amangbe o kwereini Jizosi. ⁹Kanị Solu hun w'a kpozikwo Polu hun Mmon-nso jun ime e, a ki a, nọ bu enya zime onye hụ gi eje-iken a run, ¹⁰si a, "Nwa Ekwensu! Enenren ihien ile Chuku cho k'i wu! Ero lẹ eje-ihien ile ri ichen-ichen jun ime i! 'Ya rukpobehiko ezioku Di-nwonni-enyi, e me e n'o ri ke ntu?"

¹¹Gon nwan ntin: eka Di-nwonni-enyi jenkọ d'e bitu i kikenni—enya k'e kpu i ishi, y'e leghakozị uzọ ekere ogen!"

Ozigbo ahun, ebe ile nọ me Elimasi' igirigi-igirigi, gba a ishi enya. O nọ bisonmeme eka, jenhunmeme, a cho onye jenkọ d'e kwondon e eka, e du e. ¹²Ogen Govano hụ gi hun ihien meni, o nọ kwere ni Di-nwonni-enyi; nkuzi banyeni Di-nwonni-enyi tu a enya oda-oda.

E Zi We Ozi-oma Ime Antiokwu Ri Pisidia

¹³Polu lẹ ndi ya lẹ we wu nọ gi ugbo-mirin gha Pafosi jenne Pega hun ri Pamfilia. Ebeku ke Jonu hun w'a kpo Makị nọ la we to, lakin Jerusalem.

¹⁴We nọ jenshi ihun, gha Pega si Antiokwu hun ri Pisidia. O ru Uhuohin Izuiken, we nọ banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ya we nọ ndi ali. ¹⁵Ogen we gi gunguu Iwu Mozizi lẹ ihien ndi-amuma de, ndi ishi unofufe hụ nọ zi ozi jenni we, si, "Umune, omeni unu nwe oku unu k'e gi gba ndini ri ebeni ume, ku ni nwan."

¹⁶Ya Polu nọ lihi oto, gi eka gwa we gba nkintin, o nọ kume, si,

"Unu ndi Izrelu lẹ ndi ozo a tu egun Osolobue, gon ni ntin! ¹⁷Chuku ndi Izrelu hori ndi nedi enyi kanị, meme we ndi uku ogen hụ we gi bi ani Ijiptu, ya o nozi gi iken hi-ogbe gha ali Ijiptu

wepuha we. ¹⁸ O no dinchanrin ihien ile we ri e me ime atu orogbo ahua ogunnai. ¹⁹ Ogen o gi tikpogu alì esa ri Kenani, o no we alì we ye ndi Izrelu n'o henrin nke we. ²⁰ We no bi ebefu orogbo ahua iri-kwasì-ogunnai kwasì nnu. Omeogu, o no yesonme we ndi ahun hannì we enen d'e ru ogen onye-amuma wu Samuelu. ²¹ Ogen we gi si ni we cho eze, Chuku no ye we Solu nwa Kishi, onye ebón Benjaminì. Solu no ki we orogbo ahua ogunnai. ²² Ogen Chuku gi napugu Solu eze, Chuku no tumè eze we wu Defidi. Ihienni ke Chuku ku banyeni Defidi, 'A hunguò m'a ni Defidi nwa Jese wu udi ihian hun a suo ni m, onye hun k'e me ihien ile m cho.' ²³ Osolobue a ghaguò ebón okennyeni wu Defidi wepuha ni ndi Izrelu Onye-nzuopuha wu Jizosi noke k'o don kwe nkwa.

²⁴ Ni Jesu d'a puha d'e bidon orun a, Jonu e zigule ndi Izrelu ile ozi we gi me mirin-Chuku we gi ghosi ni e roghariguò we. ²⁵ Ogen orun Jonu gi guma, Jonu no si, 'Onye ke unu ro ni 'ya ke m wu? Ele m Kraisti. Mba. Kani, o nwe onye ohu lalani m memegu, erudeni m hun a topu eriri akpuke ri a uku.'

²⁶ Umune m, umu Ibrahim le ndi ozo hun a tu egun Osolobue, e ziheguò ni we enyi ozioma nzuofuhani. ²⁷ Kani, make ni ndi bi ime Jerusalem le ndi-ndu we amarin ni ya ro, make ni aghohazikwoni we oku ndi-amuma hun w'a gun Uhuohin Izu-iken ile, we no gbu e, gi e mezu oku ndi hu—bu a marin we. ²⁸ O suo n'a ni a hunni we ihien owule we gi ma a ikpe onwun, a si we Paileti 'ya gbu e. ²⁹ Ogen we gi mezugu ihien ile we de banyen'e ime Ekukwo-nsò, we no gha osisi ahun (ya wu elu obe) wetu e, bu e che ime ili. ³⁰ Kani Osolobue no gha onwun weli e. ³¹ Orogbo akp'ohin ole-le-ole, o hu e we enwen e a ghosi ndi son e gha Galili bja Jerusalem. Ndinì wu nwan ndi osheri e ebe ndi nke enyi ndi Izrelu ri.

³² Enyi wehe ni onu ozioma, hun wu ni: nkwa hu Osolobue kwe ndi nedi enyi kani, ³³ a wuruguò nwan ihien o mezuni enyi wu umu we ghahani iweli Jesu—noke ke we donzikwo de e ime Ebu-oma nke ebuò, si, 'I wu Nwa m; a ghosiguò m tanni ni wu nwa m.'

³⁴ O me nke oweli o weli Kraisti ime onwun, nke wu ni o nwonni k'o k'a don rehi, Osolobue ku oku e ime Ekukwo-nsò, si, 'M k'e meni i ihien ndi hu ri nsò hun m kwe Defidi nkwa a.'

³⁵ Ya hain o gi kuzi uzo ozo ime ebuoma, si, 'Y'a niko Onye-nsò i rehi.'

³⁶ O me nke Defidi, ogen o gi meguò uche Osolobue ogen nke e, o nwunhun, e li w'e ebe we liye ndi nedi e kani, o no rehi. ³⁷ Kani, onye hu Osolobue weli e rehini.

³⁸ Umune m, marin ni nwan ni we gi efan Jizosini e zi unu ozi mgbahari njo; ³⁹ ni onye owule kwerinin'e k'a wanahin ikpe-omuma ya le ihien ile onye ahun me wi, bu Iwu Mozizi asako eka me onu wanahin.

⁴⁰ Kpachanpu ni nwan enya amangbe ihien ndi-amuma ku gha e me unu. Ndi amuma si,

⁴¹ 'Lee n'e, unu ndi emu!

Y'a tugbu onu enya keni unu la ntikpo—make ni m ri e me ihien ogen nke unu,

ihien unu jenkoleni d'e kweri, osuon'a ni ihian gwa onu ya.'"

⁴² Ogen Polu le Banabasi gi puko, ndi hu no riu we ni we gwazi we ihien ndini Uhuohin Izu-iken lalani. ⁴³ Ogen we gi gbashagu, ndi Ju bu oda le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju no sonme Polu le Banabasi. Polu le Banabasi no gba we ume, si we turukenme ime efoma Osolobue meni enyi.

⁴⁴ Uhuoḥin Izu-iken sɔnn'ẹ, ebẹḥu ile nọ jun, makeni ndi obodo hu ile e te d'e zuchanrin keni we nu oku Osolobue. ⁴⁵ Kani, ogen ndi Ju gi hun igunrun hu, enya nọ fuma we. We nọ papuma oku Polu, kume eje-oku. ⁴⁶ Kani Polu le Banabasi no ku e, kushi e iken, si, "O te ri mkpa ni we bu'zo gwagwu unu wu ndi Ju oku Osolobue. Kani, ebe o me ni unu a jugo a, ma enwen onu ikpe ni unu efuruni ndi e nwe ndun itebite, lee n'e, enyi k'e weri e nwan jenni ndi wuleni ndi Ju. ⁴⁷ Makeni ya ke Di-nwonna-enyi si enyi me. O si enyi, 'E tumegu o m unu ni onu wuru ukpe ebe ndi ali ozo wuleni ndi Ju ri, keni unu wehe nzuopuha ebe ile ri elu uwa.'"

⁴⁸ Ogen ndi wuleni ndi Ju gi nu ihieni, efo no suo we usuo, we no ja oku Di-nwonna-enyi mma. Ndi ile hun we hoto, ni uwe k'e nwe ndun-itebite no kwere. ⁴⁹ Erira ke oku Di-nwonna-enyi don ghagbarichanrin egeru hu ile. ⁵⁰ Ndi-Ju no kpasu ikpoho we marin amarin ime obodo hu hun e son ndi-Ju e fe Osolobue bu ele we ndi-Ju le ikennyu we marin a-marin ime obodo hu, we ile no kpkpome Polu le Banabasi, chupu we egeru we. ⁵¹ Ya we no tichanfu ejan ri we uku to ni we, gi gwa we ni emeni we ohunma; ya we no gha ani hu pu, shi Ikoniom'. ⁵² Ighoghohole Mmon-nso e jun ime ndi hun e son Jesu hun ri Antioku Pisidia.

Isi Nke Mmengo

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Ikoniom

14 Ihien ohu hu me ime Antioku ri Pisidia mezikwo ime Ikoniom. Ebẹḥu, Polu le Banabasi banye ime ulo-ofufe ndi Ju, ku oku, nke wu ni ndi bu oda no kwere Jesu—ke ndi Ju ke

ndi wuleni ndi Ju. ² Kani, omeguzi, ndi Ju kwerele ni no kpasu ndi wuleni ndi Ju, wiwi we obi, we no bu luman ndi kwerele.

³ We nobie ebẹḥu, e zi ni Di-nwonna-enyi ozi—e zi e, e zishi e iken. Di-nwonna-enyi no gi we runsomme ihien-ahima le orun-atumenya hun o gi ghosi ni ozi we ri e zi banyani efoma o me wu ezioku. ⁴ Kani ndi obodo hu kebe ekebe: ndi hu a noyeni ndi Ju, ndi hu a noyeni ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu. ⁵ Ogen ndi hu ime ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju le ndi-ndu we gi cho ni we meshi ndi-ozu hu pu-ichen iken, gi omuma magbu we, ⁶ ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu no nu a; ya we no gbasi Likonia. We no jensomme obodo ndi ri ebẹḥu—ke Litra ke Debe ke ali ndi nohunme ni we, ⁷ e zisonme ozioma.

Polu Le Banabasi E Zi Ozioma Ime Litra le Debe

⁸ Ime Litra, o nwe okennyu ohu hun nodi ani; o jentuni ijen makeni o wu nguro kete w'a mul'a. ⁹ Okennyu ahun hu e gon ntin ebe Polu ri e ku oku. Polu no bu enya tuma a, hun a ni o nwongho okukwe hun o k'e gi dinhin. ¹⁰ Polu no yi, "Gi uku i ebuo wuzo oto!" Okennyu hu no tusi elu, jenne ijen. ¹¹ Ogen ndi hu jun ebẹḥu gi hun ihien Polu me, we no gi asusu Likonia yi oro, si, "Ndi mmon e giolo udi ihian hidan d'e kunrun enyi-oo!" ¹² We no kpọ Banabasi Zeusu, kpọ Polu Hemisi—makeni 'ya wu onye e kuni. ¹³ Ulo-mmon we no e fe mmon ahun w'a kpọ Zeusu rihu mkpenren obodo hu. Ohen-mmon Zeusu no wehe oken-efin bu oda le obobo onumgbon obodo hu, makeni iya le igunrun hu cho ni we chuyeni ndi-ozu hu pu-ichen ejan. ¹⁴ Kani ogen ndi-ozu hu pu-ichen wu Banabasi le Polu gi nu ihieni, we no doka ewuru we, yisonme oro, gban ime igunrun hu, ¹⁵ si, "Ikennyu,

kị unu rị e menị ihienni? Enyi wuhu ihian mmaka nọke unu. Enyi weheni onu ozioma, kenị unu hun uzo gbehuto, la ihien ndini nwonleni-isi to puha d'e kunrun Osolobue ri ndun, hun ke elu-igwee le uwa le ohimin le ihien ile ri ime we. ¹⁶ Ogen mbu, o hapuguo ndi ali ile ri ichen-ichen ni we bi k'o suo we. ¹⁷ Kanj, o gibehini ihien-oma o ri e me a shia ni enwen e eri. O hu a gha enu-igwee e mesonme mirin e zueni unu, e yesonme unu mkpuru a ghorị ogen we, e yesonme unu ihien-oriri hun unu gi e rijun efo, e me ighogho e jun onu obi.” ¹⁸ Ke okuni ile Polu le Banabasi kude, o fukwo we orun ni we d'a s'eka gbondon we achuyele ni we ejan.

E Kinhen We Antiokwu Ri Siria

¹⁹ Kanj ndi hu ime ndi Ju no gha Antiokwu le Ikoniom bia Listra. We no dorị igunrun hu ye azuun nke we. Ya we no ma Polu omuma, dokpunfu a ime obodo hu, e ro n'o nwunhuguo. ²⁰ Kanj, ogen ndi kwerini gi fihunme e, o no lihi oto, banye ime obodo hu. Eki e fon, ya le Banabasi no si Debe.

E Kin We Azuun Si Antiokwu Ri Siria

²¹ Ogen we gi ziguu ozioma ime Debe, kpohaguni Jesu ndi bu oda, we no kin-azuun, si obodo Listra, gha ebegu si Ikoniom, gha Ikoniom si Antiokwu ri Pisdija: ²² meko ihien ndi ri e son Uzọ-Jesu ime obodo ndi hu gi zekenme; a gba we ume, a si we wuzo ime okukwe. A si we, “Enyi k'a tarii afunfun bu oda emeni enyi jenko d'a banye Ali-eze Osolobue.” ²³ Ogen we gi ghagbariguu uka ndi ri ebegu, tumesonmeguni we ndi-isi, we no gi ekpere le ibu-onu ha we ye eka Di-nwonni-enyi hun we kwerini. ²⁴ Ya we no ghasi Pisdija pu Pamfilia. ²⁵ Ogen we gi ziguu ozioma ime Pega, we no jenme Atalja. ²⁶ Ya we no gi ugbo-mirin gha Atalja kin-azuun si Antiokwu

ebe we no bu we che eka Osolobue ni we d'a runma orunni we runguu nwan. ²⁷ Ogen we gi ru Antiokwu, we no kpog-bama ndi uka, gwa we ihien ile Osolobue gi we run le k'o don kpogu ni ndi ali ndi ozo uzo okukwe. ²⁸ We no son ndi kwerini ri ebegu ndi ekere.

Isi Nke Mmisen

Ndi-isi Uka Ri Ali Ichen-ichen E Zu Ime Jerusalem

15 Ogen ahun, o nwe ndi gha Judia bia Antiokwu, a kuzi ndi uka, a si, “Mani onu kwa ugun gi mezu odinali Mozizi tume, unu a sakọ eka nwon nzuopuha.” ² Ogen Polu le Banabasi gi duguu we kpe oda-oda, songuu we do oku hu ohunma-ohunma, ya ndi uka no han Polu le Banabasi le ndi ozo ime ndi kwerini jen Jerusalem d'e kunrun ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi kenị we ku okuni. ³ Ya ndi uka no zifu we. Ogen we gi jenko, we no banyesonme ali Finishia le ali Sameria, gwasonme we ke ndi ani ndi ozo ri ichen-ichen wuleni ndi Ju don ri e roghari, e sonme Jesu; ozini no me ndi kwerini ghogho oda-oda. ⁴ Ogen we gi ru Jerusalem, ndi-uka le ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no nabanhan we, ya we no gwa we ihien ile Osolobue gi we run. ⁵ Kanj ndi hu ime ndi kwerini hun ri itu ndi Farisi no lihi oto, si, “We ka gwariri ndi ali ozo wuleni ndi Ju ni we k'a kwariri ugun, tizikwoni we iwu we donme Iwu Mozizi.”

⁶ Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi no zugbama ni we leban okuni enya. ⁷ Ogen we gi dobe okuni, Pita no lihi oto, si we, “Umune m, unu a maringho ke Osolobue don hopya m ime unu mbu- mbu, gi m me ndi ali ozo nu ozioma, kw-eri. ⁸ Osolobue hun mari obi ihian ile no shia ni we eri ghahani iye we Mmonso k'o don ye enyi. ⁹ O nwonni ihien o si n'o ri ichen egbata enyi le we, makeni

o chanchanpuzikwo obi we makeni we kweri ekweri. ¹⁰Ki hain nwan unu gi a nwan Osolobue ghahani ibu oken ibu e che ndi kwerini olu; ibu hun o meni ke enyi ke ndi nedi enyi kani asani aka bu?" ¹¹Pita no siji, "Mba! Enyi kweri ni ke enyi don nwe nzuofuha ghahani efoma Onye-nwene-enyi wu Jesu ke we donzikwo nwe."

¹²Ndi hu ile zu ebefu no gba nkintin, e gon ntin ke Polu le Banabasi ri a gwa(zikwo) we ihien-ahima le orun-atumenya Osolobue gi we runsonme ime igunrun ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju.

¹³Ogen we gi kuguu, Jemisi no si, "Umune m, gon ni m ntin. ¹⁴Simionu^{¶¶} e kuguu ke Osolobue don meni ndi ali ozo efoma, keni o hun uzọ gha ime we wepuha ndi k'a wu nke e. ¹⁵Ihienni le ihien ndi-amuma ku ime Ekukwo-nsọ dangbama. Makeni, ime Ekukwo-nsọ, ndi-amuma de, si,

¹⁶'Ihienni meguu,

m k'e kinhen;

m k'a tndonzi ulo^{§§} Defidi,

hun dann;

m k' a tndonzi ihien wiwini;

m k'e me e rizi k'o ri mbu,

¹⁷keni ndi ali ndi ozo ile hoduni

hun uzọ bia d'e kunrun Di-nwonna-
enyi—

ke ndi ali ndi ozo ile ahun

hun m k'a kpọ d'a za efan m.

Di-nwonna-enyi hun me we marin ihien
ndini ¹⁸ketekete ri e ku e.'

¹⁹Ya wu, ihien m ri e ku wu ni enyi esongbukọ ndi ani ozo ahun wuleni ndi-
Ju hun ri e roghari d'e kunrun Osolobue. ²⁰Kama, enyi k'e dejen ni we ekukwo, si we hu erile ihien owule we gi rua mmon, makeni o ru a ru; w'a gherere; w'e rile anu owule we rukwon olu; w'e rile edeke. ²¹Makeni, kete elee-

mgbe, ndi a kuzi Iwu Mozizi akoni ime obodo owule—gha agbo d'e ru agbo; we huzikwo a gun ni ihian ile ya ime ulo-ofufe ndi Ju ri obodo ri ichen-ichen Uhuohin Izu-iken owule."

Ekukwo-ozu We Dejenni Ndi Wuleni Ndi Ju Ri E Son Jesu

²²Ya ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi le ndi uka ile ri ime Jerusalem no kw-erigbama ni we hanpuha ihian ime we, ni we son Polu le Banabasi jen Antioku. Madu ebuoni ke we hanpuha: Judasi hun w'a kpọ Basabasi le Saïlasi—we ebuo wusonme ndi-isi ndi-isi ime ndi kwerini. ²³We no we ekukwo-ozu ye we. Ihien we de ime e wu:

"Enyi ile wu umune unu gba de ehuhuo-ozini, ke ndi-ozu ahun pu-ichen ke ndi-isi; enyi ri e dejenni umune enyi ndi wuleni ndi Ju, hun risonme Antioku le Siria le Silisia. Enyi e kele unu!

²⁴Ebe o me ni enyi a nuguo n'o nweguo ndi gha ebe enyi ri bia d'e kunrun unu, kusonme oku ri e ye unu mmakp'ehu, e me obi erule onu ali, bu enyi ezini we, ²⁵enyi e kwerigbamaguo nwan hanpuha ndi k'a nokin enya enyi, ni we sonhen ezi umune enyi wu Banabasi le Polu— ²⁶ndi hun bu ndun we che ob'eka make ufri Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

²⁷Ya ke enyi zini nwan Judasi le Saïlasi, keni we gizi onu we gwa unu ihien ndi hu enyi de. ²⁸Makeni o hugho Mmon-nsọ le enyi le enwen enyi mma ni enyi ebuyeko onu ibu ozo—wezuka ihien ndini ri mkpa: ²⁹erile ni ihien-oriri we gi rua mmon le edeke le anu we rukwon olu; agherele ni. Unu na ihien ndini we to, o k'a rini unu mma. Nodi ni ohunma."

^{¶¶}15:14 Erira ke ndi Ju don a kpọ Saïmonu.

^{§§}15:16 Emosi 9.11 Ali-eze

³⁰Ya we nọ zipu we; we nọ si Antioḱu. Ogen we gi kpoḱbamaguu ndi uka hu ile, we nọ we ekukwo-ozu hu ye we. ³¹Ogen we gi gunguu a, we nọ ghogho makeḱni ozi rin'a gba we uḱe. ³²Judasị le Saịlasị, hun wuzikwo ndi-amuma, nọ gizi oku bu oḱa gba ndi kwerini uḱe, me we zekenme. ³³Ogen we gi nọbe ebegu, ndi kwerini nọ gi udon zi we lanị ndi zihę ni we. ³⁴[Kanị Saịlasị nọ sị n'o k'a nọḱi ebegu.] ³⁵Polu le Banabasị esonni ndi ahun lama, kama, we nọ nọḱi ime Antioḱu. We le ndi ozo bu oḱa nọ nọḱi ebegu a kuzi, e zi ozi Di-nwonni-enyi.

Polu le Banabasị E Kebe

³⁶A nọbe we, Polu nọ sị Banabasị, “Bia ni enyi kin-azun d'a hun umune enyi ime Kraịsti ndi risonme obodo ile enyi nọ zi ozi Di-nwonni-enyi, ni enyi hun ke we ri.” ³⁷Banabasị te cho ni we weri Jonu hun w'a kpo Makị. ³⁸Kanị Polu achonị ni we weri onye na we to ime Pamfilia, hun sonleni we run orun we jen d'a run. ³⁹We nọ donkenme okuni, nke wu ni onye owule nọ jenne nke e. Banabasị nọ weri Makị, we nọ chorị ugbo-mirin, buli, shi Saiproḱi. ⁴⁰Kanị Polu nọ weri Saịlasị. Ndi uka nọ ha a ye eka Di-nwonni-enyi ke n'o yen'e eka. ⁴¹O nọ jensonme ime Siria le Silisia, meko ndi uka risonme ebegu zekenme.

Isi Nke Mmisin

Timoti E Sonme Polu le Saịlasị

16 Polu e ruguu Debe, o nọ si Lистра. Ime Lистра, o nwe onye ohu kwerini w'a kpo Timoti; nne e wu onye Ju kweri ni Jesu; kanị nedi e wu onye Griki. ²Ndi kwerini ri Listra le Ikoniom e ku oku Timotini ohunma. ³Polu cho ni Timoti sonme e; ya o nọ gi ifiri ndi Ju ri Listra le Ikoniom ebegu weri e d'a kwa a ugun—makeḱni we ile amaringuo ni nedi e wu onye Griki, ele onye Ju.

⁴We nọ nwan ghasonme obodo-obodo, gwako ndi uka iwu ndi hu ndi-ozu ahun pu-ichen le ndi-isi ri Jerusalem ye, a si we hunkwọ a ni we e donmecharin we ile. ⁵Ya uka ndi hu nọ zekenme ime okukwe, e buwaye oḱa uhuhin-uhuhin.

Ohun Polu Hun Ime Trasi

⁶We nọ fetu Azun Frigia le Galeshia, ebe o me ni Mmon-nso a sigo we ekukwole oku-Chuku ime Azun Eshia. ⁷Ogen we gi ru ebe we gha a banye Mishia, we nọ memę ni we banye ime Azun Bitinia, kanị Mmon nke Jizos' anini we. ⁸Ya we nọ ghafe Mishia jenne Trasi.

⁹Ime uhinhin ahun, Polu nọ hun ohun: hun ke okenye ohu, onye Masedonia turuhu, a ri o a, si, “Bia Masedonia d'e yeni enyi eka ndo-o!” ¹⁰Ogen o gi hunguu ohun hu, enyi nọ kwademe ozigbo-ozigbo ni enyi fetu Ohimin banye Masedonia, makeḱni enyi gi e don ni Osolobue si enyi d'e zi ndi ri ebegu ozioma.

Lidia E Roghari, Sonme Jesu

¹¹Ya enyi nọ banye ugbo-mirin ghaferi Trasi, shi Samotresi; eki e fon, enyi nọ ru Niapolisi. ¹²Enyi nọ gha ebegu si Filipi, obodo ri mkpa ime Azun Masedonia. Ndi Rom keti-keti uwe bi obodo Filipi. Enyi nọ nobie ebegu.

¹³O ru Uhuhin Izu-iken, enyi nọ gha ime obodo pu, si mkpenren iyi, ebe enyi ro ni iya wu ebe w'a nọ e me ekpere, enyi nọ nọḱi alı gwama ikpoho ndi gbakikome ebegu oku. ¹⁴Okpoho ohu w'a kpo Lidia hun e son ndi Ju e fe Osolobue, hu e gon enyi ntin. Onye obodo Tiatira ro; o re ekwa ananranị hun e nwun ufie-roni, ufie-roni. Di-nwonni-enyi nọ shiapu obi e n'o gi ihien Polu ri e ku don. ¹⁵Ogen we gi meguu 'ya le ikpun-ulo a mirin-Chuku, o nọ ri o enyi,

si, “Omeni unu e kwerigho ni m wu onye kweri ni Di-nwonni-enyi, bia ni iwe m d'a nodi nwan.” Nke e no bun.

A Tu We Polu Le Sailasi Ye Ime Ulo-ngan

¹⁶ Uhuohin ohu, ebe enyi jenke ebe we a nodi e me ekpere, enyi no hun nwa-agboohu wu igbon, hun eje-mmohon o gi a hun uzor ri ime e. O gi ihienni a kpanani ndi nwonne'egho oda-oda. ¹⁷ Nwa-agbooni hu e sonhunme Polu le enyi ndi uwe le Polu wi. O nobe, o dobefu oro, si, “Ndinu wu ndi-idibo Osolobue hun kachanrinni! We ri a gwa onu ke unu k'a don nwon nzuofuha.” ¹⁸ O mepu ihienni akp'ohin ole-le-ole, o nizini Polu din; Polu no gbefu, si mmohon hu, “M ri e gi efan Jizosi Kraisti a si i gha ime e puha!” O no puha ozigbo.

¹⁹ Kani ogen ndi nwonne'egho gi hun a ni ihien we gi a kpa egbo a la, we no kwonon Polu le Sailasi, dokpun we si ime afia d'e kunrun ndi-isi okiki. ²⁰ Ogen we gi wegwu we ru eka ndi-isi okiki, we no si, “Ikennyegho ndinu ri e ye obodo enyi nsongbu; ndi Ju ke we wu, ²¹ we ri a kuzisonme odinali hun iwu enyi ndi Rom si enyi anabanhanle, enyi emele.” ²² Igunrun hu no son we bulumanu we. Ndi-isi okiki no si we gbupu we ekwa, gbu we mkpinsin. ²³ Ogen we gi gbugu we mkpinsin oda-oda, we no tu we ye ulo-ngan, si onye e du ndi-ngan chodon we ohunma-ohunma. ²⁴ O no me ihien ndi-isi si a me, bu we che mmughe hun richanrin ime-ime unon-ngan. O no kpodon we uku che aba.

²⁵ O ru ime abali, Polu le Sailasi hu e me ekpere, a bu ebu, a ja Osolobue mma; ndi-ngan hu e gon we ntin. ²⁶ Idenmizi, oken ali-omahihie no bidon, mahi-

hie oda-oda—nke wu ni iyeto ulo-ngan no mehunme; ozigbo ahun, uzor ile no gunpu, ekan we gi kpodon onye owule a ganpuchanrin. ²⁷ Ogen onye hu e du ndi ngan gi tenhin, hun a ni uzor ngan ri oghe, o no sepuha opia-agma a n'o gbu enwen e, makeni o ro ni ndi ngan a gbapuguo.

²⁸ Kani Polu no yi oken-oro, si, “Egbukwole enwen i! Enyi ile hu ebeni!” ²⁹ Ya okennyegho hu no si we buhe ukpe; o zunbanhan, gbu ni Polu le Sailasi os-ekpu, ehuh hu a ma a nni. ³⁰ Ya o no wepuha we ezi, si, “Ndi nwonni m, k'i m'e me ni m nwon nzuofuha?” ³¹ We no si a, “Kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu, i k'e nwon nzuofuha—ke 'yu ke ezi-le-ulo i!” ³² We no gwa 'ya le ndi ile ri iwe e oku nke Di-nwonni-enyi*. ³³ O no weri we ime abali hu d'a chanchan we ebe we rusonme ehuh, we no me 'ya le ikpun-ulo a ile mirin-Chuku ozigbo-ozigbo. ³⁴ Ebehu k'o no we we si ime ulo iwe e, bupuha ni we ihien-oriri; o hu a ghoghoh n'o kweriguo ni Osolobue—'ya le ikpun-ulo a ile.

³⁵ Eki e fon, ndi-isi okiki no zi ndi ewuru-ogi d'a si onye hu e du ndi ngan, “Hapu ikennyegho ndi hu ni we lama.” ³⁶ Onye-ndu ndi-ngan hu no we ozi hu jenni Polu, si a, “Ndi-isi okiki zihogho ozi, si we hatu onu ni onu lama. Puha ni nwan ni unu gi udon lama.” ³⁷ Kani Polu no si, “E gbuguo we enyi ili id'enya ihian ile bu e lebanu we oku enya; a tuguo we enyi umu-di-ali Rom† ye ulo-ngan; we cho nwan ni we gi nzuzue hatu enyi?” ³⁸ Ndi ewuru-ogi no bu okuni jenni ndi-isi okiki. Ogen ndi-isi okiki gi nu ni we wu umu-di-ali Rom, egun no tuma we. ³⁹ Ya we no bia d'a rigo we. We no wepuha

*16:32 oku Osolobue

†16:37 Ogen hu, onye anu owule a s'eka a wuru nwa-di-ali Rom omeni ndi mu n'a wu umu-di-ali Rom mobu n'o fe anu-eze Rom ohunma mobu n'o gi egbo nonrin e.

we, si we gha obodo hu pu—a gwa we, a gwadonzi. ⁴⁰Ogen we gi ghaguo ulongan fuha, we no si iwe Lidia. A hunguu we ndi kwerini, gbaguu we ume, we no gha ebegu pu.

Isi Nke Mmessa

Nsongbu Hun Biani Polu We Ime Tesalonika

17 Ogen Polu le Sailasi gi ghaguu ime Amfipolisi le Apolonia, we no ru obodo Tesalonika. Ulo-ofufe ndi Ju ri ebegu. ²Polu no jenne unofufe hu k'o don e me ebe ile. O hu e jen e Uhuohin Izu-iken, Uhuohin Izu-iken. Erira k'o jen e mgbe eto. Hun ahun ile o ri e jen, o hu e gi usonron-usonron e gi ihien ri ime Ehuhuo-nso a gwa we oku, ³a kowa ni we, a ghosi we ni Ehuhuo-nso ku e ni Kraisti, Onye hu Osolobue tume, k'a ta afunfun, n'o k'a ghazikwo onwun lihi. O hu a si we, “Jesuni m ri a gwa onu oku e wu Kraisti, Onye hu Osolobue tume.” ⁴Ndi hu ime we no kweri, we no sonme Polu le Sailasi. Ndi Griki bu oda hun e fe ofufe ndi Ju le ikpoho ndi we marin amarin bu oda nozi kweri. ⁵Kani enya no fuma ndi Ju, we no chor ndi isi-mgbaka ri ime afia, we no yeni we aka kpokikome ndi bu oda, bu isusu che ime obodo hu. A zunban we ime ulo iwe Jasin' d'a cho Polu le Sailasi, keni we wepuha we weye ndi ali. ⁶Kani ahunni we we; we no dokpunrun Jasin' le ndi hu ime ndi kwerini jenni ndi-isi obodo hu, e yi oro, a si, “Ikenny ndini ri e bu uwa isi a kpoma ali a biaziole ebene, ⁷Jasin' a na we ye ulo! We ile ri a dan iwu eze-kani wu Siza, e ku n'o nwe eze ozorini w'a kpo Jesu.” ⁸Ogen ndi obodo hu le ndi-isi we gi nu ihieni, obi eruzini we ali. ⁹We no be Jasin' le ndi ozor nhan; a naguu we we aka mbe, ya we no hatu we ni we lama.

Ndi Beria Shiapu Efo Nu Ozioma

¹⁰Ozigbo ahun, ndi kwerini no gi ime uhinhin ahun zifu Polu le Sailasi si obodo Beria. E ru we, ya we no si ime ulo-ofufe ndi Ju. ¹¹Ndi Ju ri Beria ka obi we a shiapu kari ndi ri Tesalonika. Makeni, we gichanrin obi we ile nabanhan oku hu, e leban enya Ehuhuo-nso uhuohin ile keni we marin ke ihien ndi hu Polu ku wu ezioku. ¹²Ufri e, ndi bu oda ime we no kweri—ke ikpoho bu oda we marin amarin wuleni ndi Ju ke ikenny bu oda wuleni ndi Ju. ¹³Kani, ogen ndi Ju ri Tesalonika gi marin ni Polu e kuole oku Chuku ime Beria, we no biazie ebegu d'a kpasu ndi ri ebegu. ¹⁴Ya ndi kwerini ri ebegu no zipu Polu si ali ri ehuh Ohimin; kani Sailasi le Timoti no nodiguu Beria ebegu. ¹⁵Ndi hun dupu Polu no du e rukwor obodo Atensi; o no zi we gwa Timoti le Sailasi bjakenrin d'e kunrun e, ya we no la a to.

Ozi Polu Zi Ndi

Oka-ekukwo Ime Atensi

¹⁶Ogen Polu gi ri e che Timoti le Sailasi ime Atensi, izize hu e ze e makeni o hun ni ali hu ile wu mmon-mmon. ¹⁷O no gi ifiri e, o no gwama ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju hun e fe ofufe ndi Ju oku Jesu ime ulo-ofufe ndi Ju, e son we a do a, a nozikwo ime afia a gwa ndi owule ri ebegu oku uhuohin ile.

¹⁸Ndi hu ime ndi hun a cho anj oku hun ri itu ndi Epikuria le itu ndi Stoiki no son e doma. Ndi hu ime we si, “Kini ke onye ita-le-okuni ri e ku?” Ndi ozor si, “O no ke si o ri e ghoror mmon ohun.” (We ku erira makeni o ri e zi ozioma banyeni Jesu, e ku oku igha onwun lihi.) ¹⁹Ya we no w'e jen ogwa hu w'a kpo Eropagosi, si a, “Kowa ni nwan enyi ihien ohunni i ri a kuzi. ²⁰Enyi anutuni ihien ndini i ri e ku; enyi cho nwan ni enyi ghota we.”

²¹ O nweni ihien ndi obodo Atensi ile le ndi obia bi ebeku gi nwan ogen we e me kari iku ihien ohun le inu ihien ohun.

²² Ya Polu no wuzo ihun ndi ri ogwa Eropagosi, si, “Ndi Atensi, a hunole m'a ni unu e feke ihien we e fe efee—ke ihun ke azuun. ²³ Makeni, ogen m gi ghako ime obodo onu, m hu e lekpo ihien ndi onu e fe; m no hun ulo-mmom we deye ihienni. ‘Onwan wu nke mmom hu enyi marinleni.’ Thien hu onu ri e fe, hun unu marinleni, ya ke m ri nwan a gwa unu oku e.

²⁴ Osolobue hun ke uwa le ihien ile ri ime e, Onye hun nwe elu-igwee le uwa, ara bi ime unomom we gi eka tun; ²⁵ w'a ra gi ihien gha eka ihian bia e fe e, noke si o nwe ihien ri a kon'a. Mba, makeni 'ya le enwen e wu hun e ye ihian ndun le umeren le ihien ile. ²⁶ O gha onye ohu wepuha ndi ali ile ni we bigbari elu uwa ile, o no tumesonme ni we ogen nke we le ali we k'e bi. ²⁷ O me ihienni keni we hun uzọ cho Osolobue—ikenkwọ a hun w'a ebe we ri e bisonme eka a cho a—kani, o nokunme onye-onye ime enyi anokunme. ²⁸ Makeni ‘Ime e ke enyi no a ri ndun; ime e ke enyi no e jenhunme; ime e ke enyi no a ri.’ O nweghode ndi nke unu e deni hun de e, si, ‘Ezie, enyi nwen wuzikwo umu a.’

²⁹ Ebe o me ni enyi wu umu Osolobue, ele hun enyi e gi e ro ni Osolobue enyi no ke goru mobu ona (siva) mobu omuma—ihien ndi hu we gi ako-le-uche le iroso ihian kpu. ³⁰ Osolobue fepu enya ogen ihian gileni marin a. Kani, o siguo nwan ihian ile ri ebe ile we roghari. ³¹ Makeni, o kayeguo uhuhin o jenko d'e gi kin uwa ikpe zirrinni ghahanị okennyẹ ohu o tume. O meguo ihian ile marin onye okennyẹ hu wu ghahanị iweli e ogen o gi nwunhungu.”

³² Ogen we gi nu banyeni igba onwun weli ihian, ndi hu ime we no kpa a ye emu; kani ndi ozo si, “Enyi cho n'i gwazi enyi oku ihienni.” ³³ Ya Polu no gha iko hu pu. ³⁴ Kani ikennyẹ ndi hu ime we no ban n'a, kweri ni Jesu. Onye ohu ime we wu Diyonishusu onye ohu ime ndi e zu ogwa Eropagosi, ya le okpoho ohu w'a kpo Damarisi, lezi ndi ozo we ile wi.

Isi Nke Mmesato

Polu A Run Orun Jesu Ime Korenti

18 Ihienni e meguu, Polu no gha Atensi pu, si obodo Korenti. ² Ebeku k'o no hun onye Ju w'a kpo Akwila, onye Azuun Pontusu, hun 'ya le nwanwe e wu Prisiija gba gha ali Itali bia ebeku nke ohun, makeni eze-kani wu Klodiosi Siza si ndi Ju ile gha Rom pu. Ya Polu no jen d'a hun we. ³ Makeni udi orun ohu ke ya le we a run, o no du we nodi, a rungbama orun—orun w'a run wu imeme ihien we gi e memẹ odu. ⁴ Uhuohin Izu-iken ile, o hu e jen ulo-ofufe ndi Ju d'a gwa we oku, a liliima n'o me we kweri—ke ndi Ju ke ndi wulen ndi Ju.

⁵ Ogen Saillasị le Timoti gi gha Masedonia bia, Polu no gi ogen e ile e zi ozioma, a kowa ni ndi Ju ni Jesu wu Kraisti. ⁶ Ogen we gi buluma n'a, kparime e, ya o no zinzinfu uzunzun ri a ekwa to ni we gi gwa we n'e meole we eje-ihien, si we, “Edeke onu ri unu isi! Eka m ri ochan! Gha kikenị jenme, e buru m ndi wulen ndi Ju.” ⁷ Ya o no gha ebeku pu, si iwe okennyẹ ohu w'a kpo Taitiosi[‡] Jostusu, hun wulen onye Ju bu o fe ofufe ndi Ju. Iwe Taitiosi ri e son ulo-ofufe hu. ⁸ Kriposi wu onye-isi ulo-ofufe hu no kwerini Di-nwonni-enyi, 'ya le ezi-le-ulo a ile; ndi Korenti bu oda hun nu ozioma

[‡]18:7 *mobu*: Taitiosi

Polu ri e zi nozi kwere, we no me we mirin-Chuku.

⁹Uhinhin ohu, Polu no hun ohun ebe Onye-nweni-enyi no si a, “Atule egun; ka kume, agbakwole nkintin, ¹⁰makeni m noyeni i anoyeni. O nwonni onye k'e metu i aka, ru i ehụ, makeni m nwon ndi bu oda ime obodoni.” ¹¹Ya o no nodi ebeku ahua ohu le ifon isin, a kuzi we oku Osolobue.

¹²Kani ogen Galio gi wu Govano ri a kidonni ndi Rom ime Azuun Akaya, ndi Ju no kigbama, maye Polu, w'e jen ogwa Govano. ¹³We no si Govano, “Okennyeni ri a si ihian gi uzọ ozo wuleni hun Iwu ku fema Osolobue.” ¹⁴Kani ogen Polu gi chohu n'o kume, Galio no si ndi Ju, “Omēni oku idan iwu obodo ro mobu ni we me ihien wu eje-ihien nke-esi, nke m'e te yeni unu ndi Ju onu. ¹⁵Ebe o me nwan ni oku ihien onye ku le efan ihian le oku iwu unu ro, gi ni aka onu leban a enya; ekinko m udi ikpe ndini!” ¹⁶Ya o no chupu we ime ogwa. ¹⁷Ya we ile no kwodon Sostenesi wu onye-isi unofufe ndi Ju, gbu e ili ihun-ezi ogwa hu, kani Galio e feyedeni we enya.

Polu E kinhen Obodo Antioku

¹⁸Polu a nobe Korenti, ya o no si ndi kwere ri ebeku nodi ohunma, o no banye ugbo-mirin shi ani Siria. Iya le Prisiila le Akwila wi. E ru we obodo Senkre, o no ko ntutu, o gi mezu nkwa o kwe. ¹⁹E ru we Efesos, o no na we to ebeku: kani ya le enwen e no jenguu ulofufe ndi Ju d'a gwa we oku. ²⁰Ogen we gi si a nodizi, o no ju; ²¹kani, ogen o gi puko, o si, “M k'e kinhen, omēni uche Osolobue ro.” O no gi ugbo-mirin gha Efesos jenme.

²²Ogen o gi ru Sizaria, ya o no si [Jerusalem] d'e keleguu ndi uka, o no kin[zi] azuun lasi nwan Antioku.

²³Ogen o gi nobe ebeku, o no pu, jensonme ebe ri ichen-ichen Azuun

Galeshia le Frigia, a gba ndi ile kwere ni umu.

Orun Apolosi Run Ime Efesosi le Korenti

²⁴Ogen hu, onye Ju ohu w'a kpo Apolosi, hun we no Alezandria mu no bia Efesosi. Okennyeni ma ku oku ohunma-ohunma, marinzi Ehuhuo-nsọ oda-oda. ²⁵A kuziguu w'a Uzọ-Di-nwonni-enyi; o nwekenme adudu o gi e zi ozi; o kuzi banyeni Jesu ohunma. Kani mirin-Chuku Jonu suo k'o marin. ²⁶O no kusime iken ime ulo-ofufe ndi Ju. Kani, ogen Prisiila le Akwila gi nu nkuzi e, we no weri e shi usuo d'a kowan'a Uzọ Osolobue ohunma. ²⁷Ogen Apolosi gi cho n'o fetu si Azuun Akaya, ndi kwere ni no ye e ndu, de ehuhuo jenni ndi kwere ri Akaya si we nabanhan a. Ogen o gi ru Akaya, o yekenme ni ndi hun ri ebeku Osolobue yeguni aka kwere aka. ²⁸Makeni o no id'enya ihian ile za ndondo ile ndi Ju ri a do, zachanrin a, gi Ehuhuo-nsọ ghosichanrin ni Kraisti hu Ehuhuo-nsọ ri e ku oku e wu Jizosi.

Isi Nke Mmitenei

Polu A No Ime Efesosi Run Orun Jesu

19 Ogen Apolosi gi ri Korenti, Polu no ghashi akpakali, ghafe obodo bu oda, puha Efesosi. Ebeku k'o no hun ndi ri e son Uzọ-Jesu. ²O si we, “Unu e nwehengho Mmon-nsọ ogen onu gi kwere?” We no si, “Mba, enyi e ke nutude ni Mmon-nsọ ri a ri.” ³Ya o no si we, “Ele mirin-Chuku ke we me nwan unu?” We no si, “Mirin-Chuku Jonu.” ⁴Polu no si, “Jonu gi mirin me ndi rogharin mirin-Chuku, a gwa we kwere ni onye hu lalani ogen ya le enwen e gi memeguu—ya wu, we kwere ni Jesu.” ⁵Ogen we gi nu ihieni, we no gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu me we mirin-Chuku. ⁶Ogen Polu gi bu aka kwasị we, Mmon-nsọ no

bịakwasị wẹ, wẹ nọ sụma asụsụ ndị ozo rị ichen-ichen, bumẹ amụma. ⁷ (Wẹ ile rị ihien nọkẹ madụ mmẹbụọ.)

⁸ Polu nọ jẹnmẹ ulo-ofufe ndi Ju. Orogbo ifon eto, o hu e jẹn d'a gwa wẹ oku, e ku banyeni Alì-eze Osolobue, e kusi ikẹ, e mẹ e n'o we-nya, keni wẹ kweri. ⁹ Kanì ogẹn ndi hu ime wẹ gi gba isi-akwanran, ju n'e kweriko wẹ, kujama oku Uzo-Jesu id'nya ihian ile ime unofufe hu, Polu nọ la we to. O nọ weri ndi kwerini pu d'a kuzime wẹ uhuhin ile ime ulo hu onye w'a kpọ Tairanosì a nodi a kuzi nkuzi. ¹⁰ Mẹ ihienni orogbo ahya ebua, nke wu ni ndi ile bi Azuun Eshia nọ nu oku Di-nwonni-enyi, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju^f.

Umụ Skiva

¹¹ Osolobue gi Polu runsonme orun-atumanya pu-ichen, ¹² nke wu ni, wẹ weride ekwa wẹ gi e finchan obanje le ewuru-orun metuguu Polu ehụ jenni ndi oria, emu wẹ a la, eje-mmon a gha ime ndi wẹ rị ime wẹ pu.

¹³ Ya ke ndi hu ime ndi Ju hun a ghahunme a chupu eje-mmon nọ cho ni wẹ gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu chufu eje-mmon: wẹ hu a si eje-mmon ndi hu, "M gi efan Jesu hun Polu rị e ku oku e a si unu pu!" ¹⁴ Umụ-ikennyẹ esa onye Ju ohu w'a kpọ Skiva rị ndi rị e mẹ ihienni. Skiva wu onye ohu ime ndi nchue-ajan kanì. ¹⁵ Kanì eje-mmon hu nọ si wẹ, "A maringho m Jesu; a maringhozi m Polu—kanì onye ke unu wu?" ¹⁶ Ya Okennyẹ ahun eje-mmon hu rị ime e nọ wukwasị wẹ, kari wẹ eka, mẹ wẹ mm'onuma, nke wuni otọ ke wẹ gi gha ulo hu gbapu, wẹ le ehụ o rusonme wẹ. ¹⁷ Ndi ile rị Efesosì, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju nọ nu ihienni; egun nọ tuma wẹ ile; efan Di-nwonni-enyi wu Jesu nọ nwẹkenme ogho.

¹⁸ Ozozi, ndi hu ime ndi kwerini nọ fuha id'nya ihian ile, koma onu eje-ihien ndi wẹ te rị a run. ¹⁹ Ndi hun te gi ikẹn eje-mmon a run le ndi a gwọ eje-ogun nọ kponhensonme ekukwo ndi wẹ gi a run ihien ndi ahun d'a dun okun id'nya ihian ile. Ogẹn wẹ gi gbako onu eghe ehuhuo ndi hu, o gba ihien nọ ke eghe orun akp'ohin nnu isen-kwasì-ogun-isin. ²⁰ Ya ke oku Di-nwonni-enyi nọ ghakenme ihun, weri onodi ohunma-ohunma.

Obodo Efesosì E Susuhu

²¹ Ogẹn ihien ndini gi meguu, Polu nọ kwademe obi e ime Mmon-nso n'o jenguu Masedonia le Akaya n'o k'a gha ebeku jẹn Jerusalem. O nozi si, "M jenguu Jerusalem, m k'e ruziriri Rom." ²² Ya o nọ zi madu ebua ime ndi rị e yen'e eka—Timoti le Erastosì—si Azuun Masedonia; iya le enwen e nọ nodizi ime Eshia ekere.

²³ Ogẹn hu ke oken nsongbu gi puha ime Efesosì make Uzo-Jesu. ²⁴ O nwe okennyẹ ohu w'a kpọ Demetriusì hun a kpọ uzun-ola-siva, e gi e a kpusonme ulo-mmon wẹ n'e fee mmon w'a kpọ Atemisi. Orun a e weheni ndi a kpọ uzun orun oda-oda. ²⁵ O nọ kpokikome ndi a kpọ uzun le ndi ozo wẹ ile gba a run udi orun hu, si, "Ikennyẹ, onu a maringho ni orunni ke enyi gi a ban ihien. ²⁶ Bu onu e gigho nwan ntin unu nu, gi enya hun ni Poluni e gigu o ihienni o rị e ku, ni mmon wẹ gi eka memẹ ele mmon, dori ndi bu oda; ele ime Efesosì suo k'o rị e mẹ ihienni, kanì, o d'a ghagbaride Azuun Eshia ile. ²⁷ Oken eje-ihien rị e mẹ. Elede eje-efan ihienni k'e ye orun enyini suo, kanì ulo-uku mmon-onyenyen uku wu Atemisi k'a wu tan ihien mmaka; ogho a, hun ihian ile rị ime Eshia le uwa ile gi e fe e, a fapu!"

^f19:10 *Griki*: ndi Griki

²⁸ Ogen we gi nu ihien, olulu e bume we, we no yime oro, a si, "Mmon-uku ke Atemisi ndi Efesosi wu!" ²⁹ Ya obodo hu no susuhu; we no zunpuha, dokpunrun Gayosi le Aristakosi, ndi Masedonia we le Polu a wi e jenhunme, si ebe ihian ile a no e zu. ³⁰ Polu te cho ni o jen ime igunrun hu, kanj ndi e son Uzo-Jizosi anin'a.

³¹ Ke ndi hu ime ndi-isi Azuun Eshia hun wu ndi osi Polu no zijen n'e ozi, rijo a, y'a makwole-ama ru ebeku we no e zu.

³² Ime igunrun hu, ndi hu ime we hu e yi ihien ohu, ndi hu ime we hu e yi ihien ozo—makeni isusu jun ime igunrun ndi ahun zuni; imerinme ime we amarin ihien we gbakikomeni. ³³ Ebe o me ni Alezanda ke ndi Ju nupuha ihun, ndi hu ime ndi ahun zuni no si Alezanda ya kume. Alezanda no gi eka gwa we gba-nkitin, choma n'o kinrin onu a idenya igunrun ahun. ³⁴ Kanj hun we gihu marin n'o wu onye Ju, we no gi olu ohu yime, "Oken-mmon ke Atemisi mmon ndi Efesosi wu!" We ile hu e yi ihien ihien noke orogbo mgbahunme okuloku ebuo!

³⁵ Ogen akan-we obodo hu hun ri a kidonni ndi Rom obodo hu gi meguu igunrun hu ile gba nkintin, o no si, "Ndi Efesosi, onye wu onye ahun marinleni ni ndi obodo Efesosi ke ulo-uku mmon uku wu Atemisi ri eka, ni eka we ke Atemisi we kpu hun gha igwere dan rizikwo?" ³⁶ Ebe o me ni w'a ra ru uka ihien ndini, o furu ni unu gba nkintin. O furuni ni onu me ihien owule unu lebanleni enya. ³⁷ Makeni, unu e weheguo nwan ndini ebeni bu o nwonni ihien we zu ime ulo-mmon; e kujani we oku mmon-onyennyen enyi.

³⁸ Omeni Demetriosi le ndi orun-nka ya le we wi nwe onye we k'e kpe, enyi

nwesonme unu-ikpe, ndi Govano hun a kini huzi a; we jenme ebeku d'e kpe we. ³⁹ Kanj, omeni o nwonghozi ihien ozo unu ri a cho kari onwan, ya wu ni ogwa ihian ile e zu⁸ ke we a no leban a enya. ⁴⁰ Makeni, ihien me tanni nwon iken buhe ni enyi oku ebe ndi-okiki ri. O ru e du we enyi kpe ni enyi ri a lu ni enyi weri enwen enyi—makeni o nwonni ihien enyi k'a saeka ku ni iya buhe isusuni." ⁴¹ Ogen o gi kuguu ihien, ya o no gbashia ndi ahun ile zuni.

Isi Nke Ogun

Polu E Jen Masedonia Le Ali Gresi D'e Zi Ozioma

20 Ogen isusu hu gi kusiguu, Polu no zi ozi kpokikome ndi e son Uzo-Jesu; o gbaguu we ume, siguu we nodi ohunma, o no la we to si Masedonia. ² Ogen o gi ghagbariguu azuun hu ile, kuguu ihien bu oda o gi gba ndi kwerini risonme ebeku ume, o no puha ali Gresi^{**}; ³ o no nodi ebeku ifon eto. Ogen o gi nwan cho n'o gi ugbo-mirin lakin Azuun Siria hun Jerusalem ri ime e, ogen hu hura ke ndi Ju gi ri n'e ngo, o no gweru si n'o ghashi Masedonia lakin ya wu Siria. ⁴ Iya le ndini we wi: Sopata nwa Pairosi, onye Beria; Aristakosi le Sekondusu, ndi Tesalonika; Gayosi onye obodo Dobe; le Timoti; lezi ndi Eshia wu Taikikosi le Trofimosi. ⁵ Ndinu we no bu uzo jenme Trasi d'e cheri enyi. ⁶ Ogen Mmemme Bredi Nwonleni Yisti a ghafegu, enyi nwen no gi ugbo-mirin gha Filipi buni, hun m'e akp'ohin isen, enyi no kunrun we ime obodo Trasi; enyi no nodi ebeku izu-uka.

^{§19:39} hun e zu mgbe eto ahua

^{**20:2} Gresi wu ali ndi Griki; Azuun Akaya k'o ri.

Polu E Jenzi Trasi

⁷ O ru uhuohin ibuzo ime izu-uka (ya wu nwan uhuohin-uka), ogen enyi gi nogbama ni enyi ri Oriri-nso, Polu no gwama we oku; ebe o me ni eki fonhu, o lama, o no kusonme ya wu oku d'e ru ime abali. ⁸ We donmesonme ukpe bu oda ime mmughe hu ri elu hun enyi no zu. ⁹ Okorobia ohu w'a kpo Yutikosi nodi ali enu windo. Ogen Polu gi kuberi oku, ezigbo uran no tuma Yutikosi; uran hu no buru e, o no gha windo ulo hu me we eto ime elu, dan. Ogen we gi bia d'e weli e, a hun w'a n'o nwunhuguo. ¹⁰ Polu no hidan, o no hunua, fiedon Yutikosi, si, "Atule ni egun, ni o hu ndun††." ¹¹ Ya Polu no shi ibe elu hu enyi no e zu. Ogen o gi bebeguu bredi Oriri-nso, keguu a, enyi e riguu, o no kusonmezi, eki e we fon, o no jenme. ¹² We nwen no weri nwata-okenye hu le ndun lama, obi no rucharin we ali.

A Gha We Trasi Si Miletusu

¹³ Enyi nwen no banye ugbo-mirin jenmeguu obodo Asosi, ebe Polu jenkọ d'a no banye ni enyi ime ugbo-mirin hu. Enina ke Polu si ni enyi me e—makeni o cho n'o gha akpakali. ¹⁴ Mgbe o gi kunrun enyi ime Asosi, enyi le iya no wiri gi ugbo-mirin hu si Mitailini. ¹⁵ Enyi no gi ugbo-mirin gha ebehu pu, eki e fon, enyi no ru nchetari ihun obodo Kios; eki e fonzi, enyi no ru obodo Samosi; eki e fonzi, enyi no ru Miletusu—¹⁶ makeni Polu a kwademeguo ni ele o k'a banye Efesos, amamgbe o gha e bie ime Eshia—o ri a huhu n'o kere n'a ru Jerusalem uhuohin Mmemme-Pentikosu—omeni o ri nfe.

Oku Polu Gwa Ndi-isi Uka Ri Efesos

¹⁷ Polu no gha Miletusu zi we d'a kpo ndi-isi uka Efesos, bia d'e kunrun e. ¹⁸ Ogen we gi bia, o no si we, "Unu le enwen onu a maringho ke m don bi ogen ahun ile m gi ri ime igunrun onu—ghakwori uhuohin ibuzo m zo uku ye ime Eshia; ¹⁹ ke m don weluacharin enwen m ani, gi enya-mirin fe Di-nwonni-enyi, e dingbucharin nsongbu ile biani ni m make ngo ndi Ju risonme ni m. ²⁰ O nwonni ihien owule m marin k'e yeni unu aka, e seri m isi; alatoni m ikuzi onu id'enya ihian ile le ulo-ulo, ²¹ a gwa ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju oku iroghari buru Osolobue le ikwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu.

²² Kani, m jenkọ nwan Jerusalem noke onye Mmon-nso tu eriri ye olu sekpunko; a marin m ihien k'e kunrun ni m ebehu. ²³ Ihien m marinhu wu ni ime obodo owule, Mmon-nso ri a gwa m ni ngan le nsongbu ri e che m. ²⁴ Kani o nwonni ihien m kpo ndun m, sukpan ni m gbaguu oso^{‡‡} Osolobue si enyi gba, runggu orun Di-nwonni-enyi wu Jesu buche m aka—orun izisonme ozioma banyeni ohunma Osolobue me.

²⁵ A maringho m nwan ni o nwonni onye owule ime unu ile m no ime igunrun we zisonme ozi Ali-eze hun jenkọ d'a hunzi ni m.

²⁶ M ri nwan a gwa unu n'o nwonni onye owule ime unu edeke e ri m isi. ²⁷ Makeni, a gwacharinguo m onu ihien ile wu uche Osolobue, esekinni m enwen m azuun. ²⁸ Ya wu, lefu ni nwan enwen onu le igunrun atunrun hun Mmon-nso buche unu aka enya. O tumeguo unu ndi-ndu keni unu du uka Osolobue, hun Os-

††20:10 Ekukwo Ndi-nze Nke Ebuo 4.32-36

‡‡20:24 nkuzi, obibi le agungun Jesu tumeni ndi nke e 1 Ndi Korenti 9.24-27; 2 Timoti 2.5, 4.7

olobue gi edeke Nwa a^{¶¶} nwehen. ²⁹A maringho m ni m puguu, eje-eworo k'a bja ime unu d'e ripu igunrun atunrun hu. ³⁰Ndi hu ime onu jenko d'a rukpomade ezioku keni we gi e doru ndi e son Uzo-Jizosi. ³¹Ya wu, munrun ni enya; nyanhan ni ni ezuni m iken orogbo ahua eto, ke uhinhin ke efinnai, ebe m ri e gi enyamirin a do onye owule aka-ntin.

³²M ri nwan e we unu e che aka Osolobue le ozi banyeni ohunma a, ozi e hun k'a s'eka me unu sue ime okukwe rike ulo we n'a runshi elu—me unu ri ndi k'e nwehen ihien we k'e ye ndi ile we don nsọ.

³³O nweni onye owule egbo e mobu goru e mobu ekwa a na m enya. ³⁴Unu le enwen onu a maringho ni m gi eka m luru ihien mme le ndi mme le wi gi bi. ³⁵E giguu m ihienni ile ghosi onu ihien unu e leri, n'o furu ni enyi gi irun erira e yeni ndi zeleni le ndi igbenye eka, a nyanhan oku Di-nwonna-enyi wu Jesu le enwen e ku, si, 'Iyeni ka ngozi e wehe kari inarinni.'"

³⁶Ogen Polu gi kuguu, ya le we no sekpu ali, o no me ekpere. ³⁷We ile hu a kwan ekwan, a kwanshi elu, e fiedon Polu, e su e onu. ³⁸Ihien kacharin we a fu wu ni o si ni a hunkozi w'a; ya we no du e d'e ru ebe ugbo-mirin ri.

Isi Nke Ohu-kwasị-ogun

Polu E Jenme Jerusalem

21 Ogen enyi gi ghaguu ebe we ri pu, enyi no gi ugbo-mirin jenme, ghafe ozigbo ru obodo Kosu; eki e fon, enyi no ru Rodisi; enyi no gha ebeku si Patara. ²Ebeku ke enyi no choru ugbo-mirin jenko Finishia, enyi no banye, jenme. ³Enyi e ru ebe enyi no leghama ali Saiprosi, enyi no nu e ye azuun eka-ekpen enyi, ghasi ndidan-mirin ali

Saiprosi nyanshi ali Siria; enyi no nwan kusi ali Taya—makeni ebeku ke ugbo ahun jenko d'a no butu ibu. ⁴Enyi no choru ndi ri e son Uzo-Jesu ri ebeku, son we nodi izu-uka ohu. Ghahani iken Mmon-nsọ we no si Polu ya ejenle Jerusalem. ⁵Kani, ogen enyi le we gi nogu, enyi no pu, jenmezi ebe enyi jenko. We ile le inyenme we le umu we no gha ime obodo hu dupuha enyi, duru enyi d'e rukwori mkpenren mirin. Enyi ile no sekpu ali mkpenren mirin ebeku me ekpere, ⁶enyi no si ibe enyi nodi ohunma. Enyi no banye ugbo-mirin jenme, we nwen nke no lama.

⁷Ogen enyi gi ghaguu Taya pu, enyi no ru Tolemais; enyi no kele umune enyi ime Kraisti ri ebeku, son we nodi akp'ohin ohu. ⁸Eki e fon enyi no pu, enyi no ru Sizaria; ime Sizaria, enyi no shi iwe Filipo hun e zisonme ozioma d'e son e nodi. Filipo ri Madu Esa hu we hopuha ime Jerusalem ogen mbu. ⁹Umụ Filipo eno wu igbagba e bu amuma. ¹⁰Enyi nodi ebeku akp'ohin ole-le-ole.

Ogen hu enyi gi ri ebeku, onye-amuma ohu w'a kpo Agabosi no gha Judia bja. ¹¹O no bja d'e kunrun enyi, weri akpukpo-ukun Polu, gi e kenme enwen e uku le eka, o no si, "Mmon-nsọ si, 'Enina ke ndi Ju ri Jerusalem k'a don kenme onye nwon akpukpo-ukunni, we che eka ndi wuleni ndi Ju.'" ¹²Ogen enyi gi nu ihienni, enyi le ndi ozo ri ebeku no rjoma Polu make o gha e jen Jerusalem. ¹³Polu no si, "Ki unu rida e me ihienni—a kwan ekwan, e tiwa m obi? A kwademegu o m ni m jenko Jerusalem—oson'a ni we jenko d'e gbu m ebeku make ufiri efan Di-nwonna-enyi wu Jesu—eledu ni we kenme m suu." ¹⁴Ebe o meni enyi asani eka gbehuto obi e, o nwonzini ihien enyi ku kari isi, "Uche Di-nwonna-enyi ya me."

^{¶¶}20:28 edeke ya le enwen e

¹⁵ Ẹnyi a nọberi ebẹhụ, ẹnyi nọ kwademe, si Jerusaleṃ. ¹⁶ O nwẹ ndị rị e sọn Ụzọ-Jesu gha Sizariya hụn sọnmezi ẹnyi, weri ẹnyi si iwe Nnasin ebe ẹnyi k'a nọdị. Nnasin wụ onyẹ ohu ime ndi ibuzo kwerini, onyẹ anị Saiprosi k'ọ wụ.

Ihiẹn Ndị-isi Sị Pọlụ Ya Meni Ụka Rị Jerusaleṃ

¹⁷ Ogen ẹnyi gi ru Jerusaleṃ, ndi hụn kwerini nọ nabanhan ẹnyi oḥunma-ḥunma. ¹⁸ Eki e fọn, ẹnyi lẹ Pọlụ nọ wiri d'a hụn Jemisi; ndi-isi ụka ile rizi kwọ ebẹhụ.

¹⁹ Pọlụ e kelegu wẹ, ọ nọ gi uri-uri kowachanrin ni wẹ ihien ile Osolobue gi orun 'ya wụ Pọlụ me ime ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju.

²⁰ A nugu w'a, wẹ nọ ja Osolobue mma. Ya wẹ nọ si a, "Pọlụ nwe ẹnyi, y'a hunole nwan ndi Ju madu nnu ole-le-ole kwerini; wẹ ile nwe adudu Iwu Mozizi—w'a gi e gu egu kaka. ²¹ A gwaguo wẹ wẹ ni i ri a kuzi ndi Ju ile hụn bisonme ali ndi ozo wẹ lato Iwu Mozizi, a si wẹ a kwazile umu wẹ ugun, w'e donmezile omenali ndi Ju.

²² Ki ẹnyi e me nwan? Wẹ k'a nuriri ni y'a biaguo. ²³ Me nwan ihieni ẹnyi jenkọ d'a gwa i. O nwon ikennyẹ eno ri ebeni gi efan Osolobue kwe nkwa. ²⁴ Weri ikennyẹ ndini, 'yu lẹ uwe wiri jen d'e mezu omenali idon-nso: y'a ku ni wẹ ugwo w'e gi kopu wẹ ntutu. Ihian ile k'e gi e marin ni ezioku a ri ime ihien wẹ nu ni 'ya k'i ri e me, a marizikwo wẹ ni 'yu lẹ enwen i e bi ke Iwu Mozizi don ku. ²⁵ Kani, nke ndi wuleni ndi Ju hūn kwerini, ẹnyi e zijenguo ni wẹ ekukwo-ozu gwa wẹ ihien ẹnyi kwerigbama wẹ siko d'e me. Ẹnyi si wẹ erile ihien owule wẹ gi rya mmon; w'e rile edeke mobu anu owule wẹ rukwon olu; w'a gherele."

²⁶ Ya Pọlụ nọ kweri. Eki e fọn, ọ nọ weri ikennyẹ ndi hu d'e mezu omenali wẹ gi e don nso. Ogen ya lẹ wẹ gi

mezuguu omenali idon-nso, ọ nọ banye ime Ụlo-nso d'e me wẹ marin akp'ohin ole idon-nso hu siko d'a noru, wẹ kebe chu ni onye-onye ime wẹ ejan.

A Nwunrun Wẹ Pọlụ Ime Ụlo-nso

²⁷ Kani, akp'ohin esa hu e d'e zuguu, ndi hu ime ndi Ju gha Eshia bia nọ hūn Pọlụ ime Ụlo-nso. Wẹ nọ kpasu igunrun hu ile, wẹ nọ kwondon Pọlụ, ²⁸ yime oro, a si, "Ndi Izrelu! Bia ni-o! Onwan wu okennyẹ hu hūn e jensonme ebe ile, a kuzi onye owule, e kuja oku ndi Izrelu lẹ Iwu ẹnyi wu Iwu Mozizi lẹ Ụlo-nso. Eledẹ oḥun sọ, o webanhanguozi nwan ndi wuleni ndi Ju ime Ụlo-nso, meru ebeni ri Nso!" ²⁹ (Wẹ ku ihieni makeni wẹ hūn Trofimosi onye Efesosi lẹ Pọlụ ime obodo, wẹ ro ni Pọlụ e webanhanguo a ime Ụlo-nso.)

³⁰ Obodo hu ile nọ susuhu, ihian ile nọ zunpuha. Wẹ nọ kwondon Pọlụ, dokpunpu a, kpokinsonme onumuzo Ụlo-nso ozigbo. ³¹ Ogen wẹ gi ri a cho ni wẹ gbu Pọlụ, ozi nọ ru onye-isi-agma kani a ki itu-agma ndi Rom hūn ri Jerusaleṃ ntin ni Jerusaleṃ ile e susuhu. ³² Ozigbo ahun, onye-isi-agma kani hu nọ werisonme ndi-agma lẹ ndi a ki ndi-agma ogun-isen, ogun-isen hūn ri okpuru e, gi oso kpotu, zunban ime igunrun ahun. A hūn wẹ ndi-agma hu, ya wẹ nọ gubebhi Pọlụ. ³³ Onye-isi-agma kani hu nọ jemburu Pọlụ, nwunrun a. O nọ si wẹ gi egan ebuo kpoma a; ya ọ nọ si wẹ, "Onye wu okennyeni? K'o me?" ³⁴ Igunrun hu hu e yi oro: ndini hu e yi ihien ohu, ndini hu e yi ihien ichen: onye-isi-agma kani hu asazini eka chopuha ihien hūn meni makeni isusu hu e hike. Ya ọ nọ si ndi-agma a we Pọlụ si ime baraki, ebẹhụ uwe wu ndi-agma bi. ³⁵ E jenu wẹ nkponyi wẹ gha e nyinban, ya ke ndi-agma hu nọ buru Pọlụ makeni enya tume igunrun hu. ³⁶ Igunrun ahun hu e sọn wẹ, e yi, "Gbu n'e! Gbu n'e!"

Polu E Kinrin Onu A

³⁷Ogen ndi-agma hu gi ri a cho ni we veri Polu si ime ebeku we bi, Polu no si onye-isi-agma kan hu, “N'i cheri ni m gwa i oku?” Onye-isi-agma kan hu no ju a, si, “Y'a su Griki? ³⁸Ya wu, ele 'yu wu onye Ijptu hu bulumani ndi ri a kini, kiri ndi ikpatan nnu iri ahun shi ime atu?” ³⁹Polu no si, “M wu onye Ju. Tasosi ri Azun Silisia ke we no mu m. M wu nwa di-ali Tasosi, obodo ri mkpa. Dodo, ni m gwa ndini oku.” ⁴⁰Hun onye-isi-agma kan hu gi ye e efe n'o ku, Polu no wuzo enu nkponyi, fe aka ni we gba nkintin. Ogen we gi gbagu nkintin, Polu no gi asusu we wu Hibru gwa we oku.

Isi Nke Ebuo-kwasi-ogun

22 “Umune m le ndi-ndi enyi, gon ni ntin ni m kinrin onu m!” ²Ogen we gi nu k'o ri a su asusu we wu Hibru, we no gbakenme nkintin. Ya Polu no kume: ³“M wu onye Ju. Tasosi ri ime Azun Silisia ke we no mu m, kan ime Jerusalem ebene ke we no zun m. Gamalielu zun m. We zun m zunru m ani ebe Iwu ndi-ndi enyi kan ri; m'e te dunni Osolobue ke okun leke ke onu ile don ri a dunna tanni. ⁴M kpokpo ndi ri e son Uzon, kpokpo we ru onwun. M'a kpoma ke ikennyee ke ikpoho egan, a tu we e ye ime ulo-ngan. ⁵Onye-isi nchu-ejan le Ndi-isi k'e ri-eka shiani m eri. M narinde we ekukwo m wekoni ndi Ju ri Damas'kosi keni m d'a kpoma ndi ri ebeku ri e son Uzon egan, wehe we Jerusalem d'e ye afunfun.”

Polu E Ku K'o Don Gbehuto

(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 26.12-18)

⁶“Ogen m gi jenko, e rume m ehuru Damas'kosi ogen hu anwun gi e ru isi, ukpe ohu nwungbu enwen e no gha elugwee nwunkpu m idemizi. ⁷A dan m,

m no nu olu hun ri a si m, ‘Solu, Solu, k'i ri e kpokpo ni m?’ ⁸M no za, si, ‘Onye k'i wu, Di-nwonna-m?’ O no si m, ‘Mme wu Jesu onye Nazareti—hun i ri e kpokpo.’ ⁹Ndi hun mme le we wi a hungho ukpe hu, kan aghotani we ihien olu onye hun ri e kuni ri a gwa m. ¹⁰Ya m no si, ‘Di-nwonna-m, kini ke m k'e me?’ Di-nwonna-enyi no si m, ‘Lihio oto n'i shi Damas'kosi—ebeku ke we k'a no gwa i ihien ile Osolobue ketoni i jenko d'e me.’ ¹¹Ebe o meni asazini m aka legha uzo—makeni ukpe hu e nwunkenmeke, ndi mme le we wi no kwodon m aka, duban m ime Damas'kosi.”

¹²“Ime obodo hu, o nwon okennyee ohu w'a kpo Ananayasi, hun e fekenme ofufe noka ke Iwu don ku. Ndi Ju ile bi ebeku e ku oku e ohunma. ¹³O no bia d'e kunrun m, turuye ni m, si, ‘Solu nwen m, leghamazi uzo!’ Ozigbo, m no leghamazi uzo, m no hun a. ¹⁴Ya o no si, ‘Osolobue ndi-ndi enyi a horiguo i n'i marin uche e, n'i hun Onye hu Ri Ochan, nuzikwo ke o gi olu e gwa i oku. ¹⁵Makeni i jenko d'a wu osheri e, hun jenko d'e we ozi e jenni uwa ile, a gwa we ihien i hun le ihien i nu! ¹⁶K'i ri nwan e che!? Lihio ni we me i mirin-Chuku, keni we chanchanpu i njo i, ebe i kpokuko efan a.”

Ke Osolobue Don Kpo Polu

¹⁷“Ogen m gi luaguu Jerusalem, ebe m ri ime Ulo-nso uhuhin ohu e me ekpere, idemizi, o noka si uran buru m bu ele uran. ¹⁸M no hun ohun. M no hun Jesu k'o ri a si m, ‘Me nwan n'i gha Jerusalem pu ozigbo, makeni, anabanhako we ihien i jenko d'e ku banyeni m.’ ¹⁹Ya m no si, ‘Di-nwonna-enyi, we le enwen we a mariguo ni m'e jensonme ulo-ofufe ile, e gbu ndi kwerini n'i ili, a tu we ngan; ²⁰a marighozi we ni m wuzo usuo a kwadon onwun osheri i wu Stivin', ogen hu we gi ri e gbu e, ni mme

kwòndon nì ndị rị e gbun'ẹ ẹwuru wẹ.'

²¹ Ya ọ nọ sị m, 'Jenme! M k'e zi i jẹn ebe teni d'e kunrun ndị alị ndị ọzọ wuleni ndi Ju.'"

²² Igunrun ahun hụ e gón Pọlụ ntin d'e ru ebe ọ nọ ku okuni, ya wẹ nọ yime, "Wefu nị onye nọ enina ime uwani! O furuni onye w'a nị rị ndun." ²³ Wẹ hụ e yi, e fe ẹkwa wẹ, a buosi uzunzun elu. ²⁴ Ya onye-isi-agma kanị hụ nọ sị ndi-agma a webanhan Pọlụ ime ebehụ wẹ bi; sị wẹ fían a mkpínsin n'ọ hún ụzọ ku ihien hain ndi Ju gi rị a hị a hunni ile, e yi udi oroni. ²⁵ Kanị ogen wẹ gi kenmegụ a nị wẹ fían ihien, Pọlụ nọ sị onye ohu turu ehụ nsue hún a kị ndi-agma ogun-isen, "Iwu ndi Rom e kwerigho nị onu fían nwa-di-alị Rom' ihien bu ahangbuni w'ẹ enen owule?" ²⁶ Ogen hún a kị ndi-agma ogun-isen gi nū ihienni, ọ nọ jẹnburu onye-isi-agma kanị hụ, sị a, "K'i cho n'i me? Okennyẹ hụ wukwo nwa-di-alị Rom!"

²⁷ Ya ke onye-isi-agma kanị hụ nọ jẹn d'e kunrun Pọlụ, sị a, "Gwa m, i wu nwa-di-alị Rom'?" Pọlụ nọ sị a, "Eghe." ²⁸ Onye-isi-agma kanị hụ nọ sị, "Egho m kụ nị m d'a wuru nwa-di-alị Rom' e hiekwọ-o!" Kanị Pọlụ nọ sị, "Wẹ mudẹ m nwa-di-alị Rom." ²⁹ Ozigbo hụ, ndi ile te k'a fían Pọlụ mkpínsin, n'o ku ihien menị, nọ seri isi wẹ; egun hụ a tū onye-isi-agma kanị hụ nkẹ makeni ọ hunguọ nị Pọlụ wu nwa-di-alị Rom bu o te kpogmaguọ a ẹgan.

E We Wẹ Pọlụ Jẹn Ogwa Ndị-isi Nkikwama Izrelu

³⁰ Makeni onye-isi-agma kanị hụ cho n'ọ marin ihien ndi Ju rị kpe ni Pọlụ, ogen eki gi fon, ọ nọ kpọpọ Pọlụ ẹgan, kpọzu ndi-isi nchụ-ẹjan lẹ ndi-isi ile. Ya ọ nọ wẹhẹ Pọlụ, bu ẹ tumẹ ihun wẹ.

Isi Nke Eto-kwasi-ogun

23 Pọlụ nọ bu enya tuma Ndị-isi Nkikwama hụ, sị, "Umune m, e giọlẹ m obi rị ọchan bi elu m id'anya Osolobue d'e ru tanni." ² Ya onye-isi nchụ-ẹjan wu Ananayasi nọ sị ndi nokunme Pọlụ fían a ihien onu. ³ Ya Pọlụ nọ sị a, "Osolobue k'a fían 'yu nwen ihien; usuo-ẹjan wẹ gi ihien ọchan tekin k'i wu! I nodi oche ebehụ e gi Iwu e kin m ikpe, bu i hụ a dan Iwu ebe i nọ sị wẹ fían m ihien?" ⁴ Ndị hụ nochime Pọlụ nọ sị a, "Egun a n'i kpari onye-isi nchụ-ẹjan Osolobue?" ⁵ Pọlụ nọ sị, "Umune m, a marin m nị onye-isi nchụ-ẹjan rọ; makeni e deguọ w'a ime Ekwọ-nsọ, sị, 'Ekujale oku onye-ndu onu.'"

Pọlụ E Gi Ako Wanahin

⁶ Ogen Pọlụ gi marin nị ndi hụ ime wẹ wu ndi itu Sadusi, ndi hụ wu ndi Itu-Farisi, ọ nọ yi oro, sị, "Umune, m wu onye Farisi, onye itu ndi Farisi. Wẹ rị nwan e kin m ikpe make olil'enya nị ndi nwunni jenkọ d'e lihi!" ⁷ Ogen o gi ku okuni, ndi itu-Farisi lẹ ndi itu-Sadusi risonme ime Ndị-isi Nkikwama hụ nọ dọma, Ogwa ahun nọ kebe. ⁸ (Makeni ndi itu-Sadusi a sị nị ndi nwunni elihiko, a sizi nị ke ndi mmon-ozii ke mmon ari. Kanị, ndi Itu-Farisi kwerichanrin nị ihien etoni rị ari.) ⁹ Erege de isusu nọ bidon. Ndị hụ ime ndi-nkuzi Iwu hún rị itu ndi Farisi nọ lihi oto, dọma okuni, sị, "Enyi ahunni eje-ihien owule okennyeni me. Onye ma ke mmon^{ss} mobu mmon-ozii gwa a oku?!" ¹⁰ Ogen isusu hụ gi kenren, egun a bía onye-isi-agma kanị hụ nị w'e d'a dokika Pọlụ, ya ọ nọ sị ndi-agma a wẹ jẹn d'e gi iken napuha wẹ Pọlụ, webanhan a ime ebe ahun wẹ ndi-agma bi.

^{ss}23:9 Ekwọ iyi wẹ koma ke wẹ rị e ku ebenei.

¹¹ Ime uhinhin hu, Di-nwonna-enyi no nwonpuha, wuzoyeni Polu, si a, “Kwondon obi i! Makeni, k'i don shia ni m eri ime Jerusalem, erira k'i k'a don shiazị ni m eri ime Rom.”

E Rini We Polu Ngo Ni We Gbu E

¹² Eki e fon utuntun, ndi hu ime ndi Ju no zugbama, kun Osolobue, si eriko we, arako we, d'e ru ni e gbugu we Polu. ¹³ We kari madu ogunnai zu izuni. ¹⁴ Ya we no jemburu Ndi-isi nchu-ejan le Ndi-isi, si we, “Enyi e kungu Osolobue, kwe nkwa ni isi wu isi—enyi eriko ihien owule d'e ru ni enyi e gbugu Polu. ¹⁵ Unu le Ndi-isi Nkikwama, zi ni nwan ozi jenni onye-isi-agma kanj ndi Rom, n'o wehe ni unu Polu. Ku n'e nokesi unu cho ni unu lebankemwe oku e enya; enyi nwen a kwademe guo ni enyi gbu e o gini d'e ru ebeni.”

¹⁶ Kanj okorobia ohu nwen Polu okpoho mu nu ngoni we ri. Ya o no jenne baraki hu ndi-agma bi d'a gwa Polu. We no ni a banye d'a gwa a. ¹⁷ Polu no kpọ onye ohu ri ebenu hun ri ndi a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si a, “We okorobiani jenni onye-isi-agma kanj, n'o nwon ihien o k'a gwa a.” ¹⁸ Hun a ki ndi agha ogun-isen no weri e d'e kunrun onye-isi-agma hun kanj, si, “Onyengan hu wu Polu kpọ m, si m wehe ni n'wata-okennyeni n'o nwon ihien o k'a gwa i.” ¹⁹ Onye-isi-agma hun kanj no kwondon nwata hu aka, we e si usuo, ju a, si, “K'i nwon y'a gwa m?” ²⁰ O no si a, “Ndi-ndu ndi Ju e kwerigbamaguo ni we k'a si i wehe Polu Ogwa Ndi-isi Nkikwama ekile. We k'e me ke si Ndi-isi cho ni we lebankemwe oku e enya. ²¹ Kanj, egonkwole we ntin, makeni ikennywe we hun warị ofia e che e kari ogunnai. E kungu we Osolobue, ni eriko we, arako we d'e ru mgbe we gbugu e; a kwademe guo we nwan e che ni kweri wehe e.” ²² Onye-ndu-agma hun kanj

no si a, “Agwakwole onye owule ni y'a gwaguo m okuni.” Ya o no zi nwata-okennywe hu la.

E We We Polu Jenni Govano Wu Felisi

²³ Ebenu ke onye-isi-agma hun kanj no kpọ madu ebuo hun a ki ndi agha ogun-isen, ogun-isen, si we, “Kwademe ni ni unu jen Sizaria: weri ni ndi-agma ogun-iri e gi uku e jen, ndi-agma iri kwasi ogun-eto ndi e gi eshin a lu agha lezi ndi-agma ogun-iri ndi e gi obo a lu agha. Kwademe ni ni unu gi okuloku itenei ukinkini jenne. ²⁴ Kwademezi ni ni Polu eshin hun o k'e nyin, onu e du e jenni Govano wu Felisi, anikwole ni ihien owule me e.” ²⁵ Ya onye-isi-agma ahun kanj no de ekukwo-ozu. Ihienni k'o de:

²⁶ “Mme wu Klodiosi wu Laisiasi ri e dejenni Govano wu Felisi; e kele mi. ²⁷ Ndi Ju ile kwondon okennyeni, a cho ni we gbu e. Ogen m gi marin ni wadi-ali Rom ro, ya m no weri ndi-agma d'a gbapuha a.

²⁸ Makeni m cho ni m marin ihien hu we ri a ma n'a ikpe, m no we e jen Ogwa Ndi-isi Nkikwama we. ²⁹ A hun m'a ni oku Iwu we ke we ri a man'a a ikpe—n'o nwonna ihien o me hun w'e gi tu a ngan mobu gbu e. ³⁰ Ogen ozi gi ru m ntin ni we rin'e ngo, m no si ni m zihē ni y'e ozigbo. A gwaguo m ndi-ikpe e we d'e kunrun i, ni we no idenya i ku ihien we si ni ya k'o me.”

³¹ Ya ndi-agma hu no me k'o don gwa we: we no gi ime uhinhin we Polu sikworj Antipatri. ³² Eki e fon, ndi gi uku no lakin, hapu ndi gi eshin ni we le Polu wiri. ³³ E ru we Sizaria, we no we ekukwo-ozu hu ye Govano, we Polu che ihun e. ³⁴ O gungu ekukwo-ozu hu, o no ju Polu ke onye elee Azun k'o wu ime ali-eze Rom. Ogen o gi nu ni onye Azun Silisia ro, ³⁵ o no si, “M k'a nu onu i ogen ndi-ikpe i e gi bia.” O no si ndi-

agha chedon ẹ ime ogwa a, ogwa hun Herodu tun ebefu.

Isi Nke Eno-kwasi-ogun

Ikpe Hun Ri Egbata Ndị-Ju Le Polu

24 Hun me e akp'ohin isen, Ananayasi wu onye-isi nchu-ejan le ndi hu ime Ndi-isi lezi oka-iwu wa kpo Tetulosi no bia ogwa Govano. We no kpe Polu aka Govano. ²Ya we no kpopuha Polu. Tetulosi no kinme ihien we ri e kpe ne, si,

“Onye ikpen ile rini, okiki i e weheguo ni enyi udon kete-ele-mgbe; iroro-oma ya tu e donzimeguo ni ndi alini ihien. ³Ogen ile le uzo ile ke efu gi a suokenme enyi usuo make ihien ndini. ⁴Kani achoni m ni m rike i ogen, m ri a riu nwan ni me ohunma gonzi enyi ntin ke i don e me mbu, ni m be oku nke-nke.

⁵Enyi a hunguo a ni okennyeni e yesonme nsongbu oda-oda. O ghasonme, e se isusu ebe owule ndi Ju ri enu uwa ile. O wuzikwo onye ohu ime ndi-ndu itu Onye-Nazareti ahun. ⁶O te rizi a chode n'o meru Ulo-nso, ya enyi no nwundon e. [Nke enyi e te gi Iwu enyi kin e ikpe, ⁷kani onye-isi-agma kani wu Laisiasi no gi iken bia d'a napu enyi 'ya, si ndi ikpe e bia d'e kunrun i.] ⁸I ju a ajuju, 'yu le enwen i k'a saeka marinkwama ihien ile enyi ri e ku ni ya k'o me.”

⁹Ndi Ju no kwadon Tetulosi, si ni ihien ndini ile wu ezioku.

Polu E Kinrin Onu A Ihun Felisi

¹⁰Ogen Govano gi fe aka gi si Polu ya ku nwan, ya Polu no si, “A maringuo m n'o meole ahua ole-le-ole i wu oka-ikpe alini; ya wu, efu ri a suo m usuo ikinrin onu m ebe i ri. ¹¹I k'a saeka chopuha n'o karini akp'ohin mmefu kete m'e jenle Jerusalem d'e fe ofufe. ¹²O nwonna onye owule we hun mme le iya ri a

do ndondo ime Ulo-nso; o nwonna ndi we hun m ri a kpasu—ke ime unofufe ke ime obodo hu ile. ¹³Asako we aka ghosi ni ihien we ri nwan e ku ni 'ya ke m me wu ezioku. ¹⁴Kani m k'a saeka gwa i ni ihien ohuni wu ezioku: Uzo hu we ri e ye eje-efan ke m gha e fe Osolobue ndi nedi eni kani; m kweyeni ihien ile we de ime Iwu Mozizi le hun we de ime ekukwo ndi-amuma. ¹⁵M nwon olil'enya ime Osolobue—olil'enya ohu hu hun ndini le enwen we nwon ime Osolobue: ni ke ndi ezi-omume ke ndi njo jenko d'a gha onwun lihi. ¹⁶Ufiri e ke m gi a nwan iken m ogen ile, igi hun a ni obi m ri ochan ebe Osolobue le ihian ri.”

¹⁷“O teguo m biademe Jerusalem; ya m nozi nwan bia ni m ye ndi nke m ihien ndi w'e gi yeni ndi igbenyee aka, leni m hun uzo chu-ejan. ¹⁸Iya ke m ri nwan ke we hun m ime Ulo-nso: o me nke omenali idon-nso, a riguo le m uchan ogen we gi hun m; o nwonna igunrun mme le we wi; o nwonzikwoni isusu rini. ¹⁹Kani o te nwongho ndi Ju gha Azupun Eshia bia ri ebefu, k'o furu nwan we le enwen we bia ebeni d'e ku onu we id'enya i, omeni o nwon ihien we si ni 'ya ke m me! ²⁰Mobu ya judele ndini ri ebeni ke elee eje-ihien ke we hun ni ya ke m me ogen m wuzo ihun Ogwa Ndi-isi Nkikwama, ²¹mmani ihien ohuni m yi oro ku ke m wuzo ihun we: ‘Unu ri e kinkwo m ikpe tanni makeni m kweri ni ndi nwunni jenko d'e lihi!’”

²²Kani Govano wu Felisi, hun marinchanringuu banyeni Uzo-Jesu, no bu ikpe hu si ihun, si we, “Unu jenko d'e cheri ni onye-isi-agma kani wu Laisiasi bia m kebe han ni unu enen.” ²³O no si onye-isi agha hun a ki ndi agha ogun-isen ya hun a ni we kwondon Polu, ka we e yen'e efe ekere, a ni ndi owu a a bia d'a hun a, e ye e ihien ri a mkpa.

Polu A Gwa Gwanọ lẹ Nwunye E Oku-Chuku

²⁴O mepu akp'ohin ole, Felisi lẹ nwunye e wu Drusila no bia. Drusila wu onye Ju.

Felisi no zi we kpọ Polu. We no gonme e ntin k'o ri a gwa we oku ikweri ni Kraisti wu Jizosi. ²⁵K'o don ri e ku oku ezigbo obibi Chuku cho lẹ ikwondon-enwen-ihian lẹ Okinkin-ikpe lalani, egun no tuma Felisi. O no si, "I k'e jennegwu, m nwon efe a kpozị m'i." ²⁶O huzi a tu enya ni Polu jenkọ d'e ye e egbo; o hu e gi ufiri e e zisonme we d'a kpọ Polu mbule-ebuo, e son e e ku oku. ²⁷Ahua ebuo a ghafegwu, Poshiosu wu Festosi no henrin Gwanọ, nokin enya Felisi. Makeni Felisi chokọ ni ndi Ju ku n'e ohunma, ya o no la Polu to ime ngan.

Isi Nke Isen Kwasi Ogun

Polu A Si We We Oku E Jenni Eze-kanu Wu Siza

25 Hun me e akp'ohin eto Festosi bia d'a kima Azun ahun, o no gha Sizaria jen Jerusalem. ²Ebehu ke ndi-isi nchu-ejan lẹ ndi-isi ndi Ju no kinghosi a oku Polu, rị a ³n'o me ohunma zihę ni we Polu Jerusalem. Makeni e riguo we ngo we e gi gbu Polu uzo, o lalani. ⁴Festosi no za we, si, "Sizaria ke we buto Polu, bu m kinko ebehu egwa. ⁵Ya wu, ndi isi unu we sonme m jen Sizaria, ni we lẹ okennyę hu d'e kin, omeni o nwon eje-ihien owule o me." ⁶Ogen Festosi gi songuu we nodi—o nokarinu akp'ohin esato mobu iri—o no si Sizaria. Eki e fon, we no bia ogwa a. O no nodi elu Oche Okinkin-ikpe, zi we d'e wehe Polu. ⁷Ogen Polu gi puha, ndi Ju hu gha Jerusalem' bia no fihunme e, kinme eje-ihien bu-oda jogbu enwen e we si ni 'ya k'o me, bu asani we eka ghosi ni ezioku ro. ⁸Kani Polu no kin onu a, si, "Adanni

m iwu ndi Ju mobu iwu Ulo-nsọ mobu iwu eze-kanu wu Siza."

⁹Kani Festosi cho n'o meyen ndi Ju, ya o no juma Polu, "Ya choghọ ni jen Jerusalem, ni we no id'anya m kin i ikpeni ebehu?"

¹⁰Polu no si, "Ogwa eze-kanu wu Siza tume ke m ri hunni, ebe furu we k'a no kin m ikpe. O nwonni eje-ihien owule m me ndi Ju—'yu lẹ enwen i a maringho ohun ohunma-ohunma. ¹¹Omeni m me eje-ihien hun w'e gi gbu m, ari m a cho uzo m'e gi wanahin onwun. Kani, omeni o nweni ihien w'e kwondon eka ime ihien ndi we si ni 'ya ke m me, o nwonni onye jenkọ d'a saeka bu m che we eka. We ni m jenni eze-kanu wu Siza n'o gi eka a kin m ikpe!"

¹²Ogen Festosi lẹ ndi a dun a odun gi tugbamaguu iroro, ya Festosi no si Polu, "Ya siguu we we i jenni eze-kanu wu Siza; Siza ahun ki buruko."

E Wehe We Polu Ihun Eze Wu Agiripa Lẹ Okpoho W'a Kpo Benaisi

¹³Akp'ohin ole-ne-ole a ghaguu, eze hun ri a ki ndi Ju wu Agiripa lẹ (okpoho w'a kpo) Benaisi no bia Sizaria d'a si Festosi anua. ¹⁴Ogen ahun we gi nodi ebehu akp'ohin ole-le-ole, uhuhin ohu, Festosi no wepuha ni eze hu oku Polu, si, "O nwon okennyę ohu Felisi lato ime ulo-ngan; ¹⁵ogen m gi ri Jerusalem, ndi-isi nchu-ejan ndi Ju lẹ ndi-isi ndi Ju no wepuha oku e, si m ma a ikpe. ¹⁶Kani, m no si we ni enyi ndi Rom' a ra we onye we kpe ye ndi kpen'e, bu 'ya lẹ ndi kpen'e e ke turu kin elee-m elee-i, o hun oghere kinringuu onu a.

¹⁷Ogen we gi nwan zu ebene, e tuhu ni m ogen owule, kama, eki e fon, m no zi we kpọ ogwa, nodi ali elu Oche Okinkin-ikpe, zi we wehe okennyę hu. ¹⁸Ndi kpe n'e no lihi oto kinme, kani ele udi eje-ihien m ro ni ya ri e se ke we kin. ¹⁹Kama, we no kinsonne oku ofufe

hun we le Polu ri a do le oku okennye ohu w'a kpo Jizosi, hun nwunhunguni, kanj Polu hu e ku e e kushi iken n'o ri ndun. ²⁰ Amarinzi m ihien m k'e me gi chofuha ani oku ndini, ya m no ju Polu k'o chogho n'o jen Jerusalem, ni we no ebehu kin e ikpe banyeni ihien ndini we si ni 'ya k'o me. ²¹ Kanj ogen Polu gi si enyi na a to ebeni d'e ru ni eze-kanj wu Siza e gi aka a leban oku e enya, ya m no si we kwondon e d'e ru mgbe m saeka zi e jenni Siza." ²² Agiripa no si Festosi, "Nke o soso m ni m gi ntin m nu onu okennyeni." Festosi no si a, "Ekile ya nu onu a."

²³ Eki e fon nwan, Agiripa le Benisi no gi oken ogho ndi-nze banhan ime-ulo uku hu, we le ndi-isi-agma kanj le ndi we marin amarin ime obodo hu wi banhan. Festosi no zi ndi orun a d'e webanhan Polu, we no webanhan a. ²⁴ Festosi no si, "Eze wu Agiripa le ihian ile ri ebeni, lee ni okennyeni ndi Ju ile ri e kpe aka m, ke ime Jerusalem ke ebeni, e yi oro, a si n'o furuzini n'o ri ndun. ²⁵ Kanj ahunni m njo o me hun we e gi ma a ikpe onwun. Kanj, hunni o si enyi we e jenni eze-kanj wu Siza, e kwerigho m ni m jenk'o d'e zi e jenni'e. ²⁶ Bu ahunni m nwan ihien m'e kwondon aka hun m'e gi dejenni nna m wu Siza ekukwo banyen'e. Agiripa, iya hain m gi nwan wepuha a ebeni unu ile ri, tumadu ebe 'yu le enwen i wu eze ri, keni m hun ihien m k'e kwondon aka de ya wu ekukwo-ozu, enyi jugu a ajuju. ²⁷ Makeni, o jogbu enwen e ni m zi onyengan jenni eze-kanj bu o nweni ihien m hun ku ni iya ke we si ni ya k'o me."

Isi Nke Isin-kwasio-ogun

Polu E Kinrin Onu A Ebe Agiripa Ri

26 Agiripa no si Polu, "I nwon iken kinrin onu i." Ya Polu no tinpu aka, kinme enina:

² "Eze wu Agiripa, m weri e ni m nwe isi-oma ebe o me ni ihun i ke m jenk'o d'a no kinrin onu m tanni banyeni ihien ile ndi Ju ri e ku ni ya ke m me; ³ makeni ya maringwo omenali ndi Ju ile le ihien ndi hun e se ni we oku, marin a ru ali. Dodo, nwe nwan ndidi gon m ntin.

⁴ Ndi Ju ile a maringho ke m don bi gha ali lala, ke ime ali m ke ime Jerusalem. ⁵ Omeni we te k'e ku ezioku, a maringwo we ketekete ni m te wu onye itu-Farisi, itu kacharin e ze ime ofufe enyi le ni m'e bi obibi ndi Itu-Farisi. ⁶ Kanj we ri nwan ebeni e kin m ikpe makeni m ri e lee enya ihien hun Osolobue kwe ndi nedi enyi we kanj nkwa; ⁷ ihien hu* ikpun-ulo mmebuo ndi nke enyi ri e lee enya a, e gi ufiri e e fekenme Osolobue ukinkin le efinnai. Eze, olil'enyani m nwon wu eje-ihien hu ndi Ju sikwo ni ya ke m me! ⁸ Ki hain o gi a fikenme unu ndi ri ebeni orun ikweri ni Osolobue e weli ndi nwunni?"

⁹ "Ezioku-ezioku, mme le enwen m te ro n'o furu ni m me ihien owule m k'e gi gbondon efan Jizosi onye Nazareti. ¹⁰ Ohun ke m me ime Jerusalem. Ogen hu, m'a narin ndi-isi nchu-egan iken, a tu ndi kwerini Jesu e ye ime ulo-ngan; eled e ohun soso, we cho ni we ma we ikpe-onwun, e biye m aka. ¹¹ Imerinme ogen, m'a ghasonme unu-ofufe ile, e ye we afunfun, a liliima ni m me we ku aru ghahani ikuja oku Jesu. Olulu we bu m oda-oda, nke wu ni m'a chu we e rude obodo ndi ri ani ozoo d'e kpokpo we."

*26:7 Nkwa Hu hun

Polu A Kowa K'o Don Gbehuto

(Orun Ndi-Ozi 9.1-19; 22.6-16)

¹²“Ebe m nọ a chụ wẹ ẹrira, m nọ narin ndi-isi nchụ-ẹjan iken le ẹkukwo jenkọ Damas'kọsi.

¹³Eze, e ru m ụzọ, oge anwun gi a ri isi, ya m nọ hun ukpe nwunnahin ẹnya-anwun k'o gha enu-igwee nwunhunme mme le ndi 'me le we wi. ¹⁴Enyi ile nọ dan. Ya m nọ nọ olu gi asusu Hibru si m, 'Solu, Solu, ki ri e kpokpo ni m? I ri a ruhụ enwen i ehụ nọke oken-efin ri a gba ẹgbe di-nwonn'e uku.' ¹⁵M nọ si, 'Di-nwonn-m, onye ki wu?' Ya Di-nwonn-enyi nọ shiari m, 'Mme wu Jesu hun i ri e kpokpo. ¹⁶Kani, lihi n'i turu otọ. Ihiẹn haịn m gi me i n'i hun m wu keni m tumẹ i n'i wuru odibo m le osheri hun jenkọ d'a gwa ndi ozo ihiẹn ndi i hun le ihiẹn ndi m jenkọ d'a ghosi i. ¹⁷M k'a gbapuha i ẹka ndi nke i—ya wu ndi Izrelu, gbapuha i ẹka ndi alı ndi ozo hun m ziko i d'e kunrun. ¹⁸M ziko i d'a shiapu we ẹnya, keni we hun ụzọ gha ime ishi gbehuto si ime ukpe; gha okpuru Ek-wensu puha d'e kunrun Osolobue; keni Osolobue gbaghari we njo, ye we onodi ime ndi hun we don nso, ndi ahun we don nso make ni we kweri ni m.”

Polu E ku Oku Orun A

¹⁹“Eze wu Agiripa, ufiri e, apani m oku ihiẹn m hun ime ohun hu gha elu-igwee bia. ²⁰Kani, m nọ zime ozi hu ime Damas'kọsi. E zigwu m ndi ri Damas'kọsi ya, m nọzi zi e ime Jerusalem le ẹgberẹ Judia ile, e zizi m ndi alı ndi ozo ya, a si we gha ime njo we gbehuto, buruhe Osolobue, mme ihiẹn k'a ghosi ni e gbehuto guo we. ²¹Ufiri ihienni ke ndi Ju gi kwodon m ime Ulo-nso, a cho ni we gbu m. ²²Kani d'e rukwo nwan tani, Osolobue hu e yeni m ẹka; ya ke m gi wuzo ebeni a shia eri, a gwa ke onye uku ke onye nta okuni; ihiẹn ohu hu ndi-

amuma le Mozizi ku n'o jenkọ d'e me ke m ri e ku oku e, o nwonn ihiẹn ozo; ²³ni Kraisti k'a tari ri afunfun; n'o k'a wuru onye ibuzo k'a gha onwun lihi; ni, nọke onye ibuzo gha onwun lihi, o jenkọ d'e wehe ni ke ndi alı ẹnyi ke ndi ani ndi ozo ozi ukpe.”

²⁴Hun Polu gi ri e kin onu a enina, Festosi nọ weshi olu elu, yi, “Era ri a pu i, Polu! Oken-ẹkukwo i marin ri a pu i era!”

²⁵Kani Polu nọ si, “Festos' ikpen ile rini, era ari a pu m! Onye owule ẹnya don k'a marin ni m ri e ku ezioku. ²⁶Eze wu Agiripa le enwen e a maringwo ihiẹn ndini! Obi ru m alı igwapu a oku, e gigho m'a don n'o nwonn ihiẹn w'a kon'a ime ihiẹn ndini, make ni onwan e meni nzuzue. ²⁷Eze wu Agiripa, y'e kwerigho ihiẹn ndi-amuma ku? A maringho m ni y'e kwerigho.”

²⁸Agiripa nọ si Polu, “I cho n'i me m wuru onye nke Kraisti ozigbo-ozigbo?”

²⁹Polu nọ shiari, si, “Ihiẹn m ri a rijo Osolobue wu onwan: k'o me ẹgwa-o, k'o meni ẹgwa-o, ni ẹlede yu suo, kani, ke iyu ke ndi ozo ile ri e gon m ntin tani hun ụzọ ri ke mme—wezuka ẹgan ndini we kpoma m!”

³⁰Ebehu ke eze le Gowanọ wu Festosi le Benisi le ndi ozo we le we gba ri oche nọ lihi otọ. ³¹Ogen we gi puko, we hu a si ibe we, “O nwonn ihiẹn okennyeni ri e me hun w'e gi gbu e mọbu bu e che ime ulo-ngan.” ³²Agiripa nọ si Festosi, “Nke w'a hatu okennyeni ye omeni ẹle hun o si we we oku e jenni eze-kani wu Siza.”

Isi Nke Esa-kwasị-ogun

E Gi We Ugo-mirin
Buru Polu Jenme Rom

27 Ogen we gi kubepu a ni ẹnyi k'e jen Itali, we nọ we Polu le ndi hu ime ndi-ngan che ẹka onye-isi-agma w'a kpo Juliosi, hun a ki ndi-agma ogun-

isen ime itu-agma-uku ndi Rom' ahun w'a kpo "Itu Eze-Ogostosi." ²Enyi ile no banye ugbo-mirin gha Adramitum bia, hun ri a kwademe n'o jensonme ali ri ichen-ichen ri Azuun Eshia risonme ehuhimim hun we no a banye ugbo-mirin. Ugbo hu no buru enyi. Enyi le Aristakosi onye Tesalonika hun ri Azuun Masedonia wi. ³Eki e fon, enyi no ru Sidon'. Juliosi no gi aka ri mma son Polu, ni a jen d'a hun ndi owu a ni we ye e ihien ri a mkpa. ⁴Enyi no gha ebefu buli si ohimin, a ghasonme ehuhimim ali Saiprosi—makeni ufere enyi kunrun ri e bukin enyi azuun, o nini enyi gbasonme ahanmahan ohimin. ⁵Ogen enyi gi ghafegu ehuhimim ali Silisia le Pamfilia, enyi no fuha Mira hun ri Azuun Lisia. ⁶Ebefu ke onye-isi ndi agha hu no hun ugbo-mirin gha Alexandria jenko Itali, ya o no bu enyi ile che ime e.

Ijen A Fuma Orun

⁷Enyi no gbama ekere-ekere akp'ohin ole-ne-ole—o fukemkeke enyi orun ni enyi d'e ru Nidosi. Ogen ufere gileni ni enyi jenshi ihun ib'eka ahun, enyi no ghasonme mkpenren Samonu hun ri ali Kriti. Mirin nohunme ali Kriti. ⁸Enyi hu a gha mkpenren-mkpenren, kani o fukemkeke enyi orun oda ni enyi d'e ru ebe w'a kpo "Ebe-Richanrin-Ugbo-Mma", hun nochime Lasia. ⁹Makeni enyi e riguo ogen oda-oda, nke wu ni ndi Ju e buguode onu ahun w'e bu[†]—ya wu, ogen eje-ebi gi a kpo ohimin hu e ruguole, enyi si ni enyi jennezi, ijen jenko d'a jo njo, Polu no dun we odun, si,

¹⁰"Ekele m unu ile; a hunguo m'a ni enyi jenko d'a banye eje-onodi omeni enyi jennezi, ihien bu oda jenko d'e huzikwo; elede ibu le ugbo suo, kani

kezi ndun enyi." ¹¹Kani onye-isi-agma ahun gi ihien onye-isi ugbo le onye nwon ugbo ku don kari oku Polu. ¹²Ebe o me ni ebeni ugbo-mirin a nodi a ri mma hun w'a nodi ogen winta, udu mirin-oyi-ochan hun a kpu okpukpu, ndi ka oda no kweri n'o ka mma ni enyi jennezi. We ri a tu enya ni, ikenkwo, we k'a saeka ru Finik'si d'a nodi ebefu ogen mirin-oyi-ochan hu. Finik'si wu ebe ugbo e ziento ali Kriti, o bu ihun zime ib'eka ndidan enya-anwun.

Eje-ebi A Kpoma

¹³Ogen ufere reberebe hun a gha azuun ndidan-mirin a bia gi feme, we no ro ni a hun we ihien we ri a cho; we no tofu ugbo hu ebe we lime e, ghasonme usuo-usuo ehuhimim ali Kriti. ¹⁴Kani o ke mēeme, oken ufere hun a kpokenmeni no kpoma. "Not-ista" ke w'a kpo ufere hu, makeni o gha azuun ugu e feshi azuun owuwa-enya-anwun. O gha ib'eka Kriti fehe. ¹⁵O no kpokenme ugbo hu, o nizini we gbewuto ugbo hu zime ufere hu. Ya enyi no la ugbo toni ufere hu, o no buru enyi jennezi!

¹⁶Enyi no kuban azuun ndidan-mirin ali ohu me ekere w'a kpo Koda hun ri etintinnai Ohimin ahun. Ohun e zueme ugbo hu ekere. Enyi no lilima wezuhan ugbo-nta ri ugbo hu ebe w'a no saeka dobanhan a, kani o fu enyi orun oda-oda. ¹⁷We no dobanhan ugbo-nta hu ime ugbo. Ebefu ke we no gi eriri kenhunme ugbo, kenkenme e. Makeni egun ri a tu we amamge w'a sunkunma ejan ubom-Ohimin ri mkpenren Setisi[‡], we no gbatopu eriri we gi kenme igwe hu nyinni w'a kpo drag'anko, nu igwe hu ye ime mirin—make ugbo hu ghazi a gbakennin. Ya ufere no buru we le ugbo jennezi. ¹⁸Ebi hu a kpokenme enyi, e

[†]27:9 ib'eka Septemba le Octoba

[‡]27:17 hun ri mkpenren ani Libia

buhunmę ęnyi, nke wu ni, ogen eki gi fon, we no tuma ibu e ye ime mirin. ¹⁹Hun m'e akp'ohin eto, o no ru hun we gide gi eka we kpon ihien we gi a run orun ime ugbo-mirin ye ime mirin. ²⁰Ogen o gi me ni ęnyi ahunni ke ęnyanwun ke kokise akp'ohin ole-ne-ole, bu ebi rikwo a kpoenme ęnyi, ęnyi enwenzini olil'ęnya ni ęnyi jenko d'a hun isi paha.

Polu A No Ime Nsongbu Hu Kasi We Obi

²¹Makeni w'e ke ri ihien-oriri ketele-mgbe, Polu no turu oto ime igunrun we, si, "Ikennyę, nke onu e gon m ntin nodi Kriti. Omeni unu te gon m ntin, iwini ile e ke ti nwan. ²²Kani, m ri nwan a rjo unu, kwondon ni obi unu makeni o nwonna onye owule ime unu jenko d'a nwunni—ugboni suo jenko d'a na iwi. ²³Makeni mmon-ozu Chuku bia d'e kunrun m hun uhinhin—Chuku ahun m wu nke e, Chuku ahun m ri e fe. ²⁴O si m, 'Polu! Atule egun, i k'e tururiri ihun Siza. Ozoji, Osolobue e megun'i ohunma donmen'i ndi 'yu le we ri ime ugbo, anwunko we.' ²⁵Kwonkenme ni nwan obi unu, ikennyę, makeni m nwon okukwe ime Osolobue n'o jenko d'a ri ke we don gwa m. ²⁶Kani ugboni k'a zunbanriri akpakali, kusi."

²⁷Ime uhinhin hun m'e akp'ohin mmenọ, ogen ebiri-mirin hu gi buko ugbo ęnyi elu Ohimin Adria⁴, o ru ihien nọke etintinnai abali, o no ri ndi a run ime ugbo ke si ali ri nsue. ²⁸Ya we no gi eriri we kenmeye igwe lele ke mirin mihan, we no hun n'o k'e luepu ogwenku ęno; a gbareru we, we no lelezi e, we no hun a n'o minruzini erira, n'o k'e luepu ogwenku eto suo. ²⁹Makeni egun ri a tu we ni ęnyi jenko d'a sunkunma

omuma, we no gbatopu eriri anko⁸ eno ri ibe azuun hun we gi e lime ugbo hu, ni, ikenkwo o hun uzọ zudon ali; we hu e me ekpere ni eki fon *keni we legha uzọ*.

³⁰Kani, ndi a run orun ime ugbo hu no wetu ugbo-nta ye ime mirin, choma ni we gi nzuzue gha ime ugbo pu, gi ugbo-nta ahun wanahin; we hu me ke si we ri a gbatopu anko ri ihun ugbo. ³¹Ya ke Polu no si Kaptin hu le ndi-agma a, "Mani ikennyęni nodi ime ugboni, onu ile k'a nwun." ³²Ya ke ndi-agma hu no bepu eriri we gi kwondon ugbo-nta hu, mirin no buru ugbo-nta hu.

³³Uz'utuntun biri-biri, Polu no rjo we ri ihien-oriri, si, "Tanni me e akp'ohin mmenọ unu ri enina, obi eruni unu ani, unu e rini ihien-anai. ³⁴Dodo ni nwan, ri ni ihien-oriri, o k'e yeni unu eka ri ndun wanahin, makeni o nwonna onye owule ime unu jenko d'e tuhu ke akpu ntutu ohu ri a isi." ³⁵Ogen o gi kuguu onwan, o no weri bredi, ye Osolobue ekele id'ęnya we ile, beri, rime. ³⁶Ya ndun no ban we ile, we le enwen we no rime ihien-oriri. ³⁷(Ęnyi ile ri ime ugbo hu ri madu eno aria ogun-mmenọ.) ³⁸Ogen we ile gi rijunchanringuu eto, we no tu oka-witi hodu ime ugbo ye ime mirin make ugbo gha a nyinzi.

Ugbo Hu E Tikpochanrin

³⁹Eki e fon, we no legha ali ihun—bu ndi hu a marin ali o wu, kani we no hun ngugu-mirin—ebe mirin no tu onu hi ogbe. Ejan ri mkpenren ngugu-mirin ahun. Ya we no bu obi ni we k'a nyanban ugbo ebegu, omeni o k'a ni we me. ⁴⁰We no tofu anko ndi hu ye ime mirin. Ebegu ke we nozi tolulua eriri ndi hun kwondonsonme amala we gi a nyan ugbo ahun, we no se eriri gi wesi ekwa ri ibe ihun hun ufere gi e bu ugbo

⁴27:27 Iya ke w'a kpo nwan Ohimin Mediterenia.

⁸27:29 igwe me onu suen-suen-suen we gi e zudon ali

enu, zime ni ufere *keni ufere hun uzọ e bushi ugbo hụ ihun*. We nọ nyanrin ugbo hụ don ihun ngugu-mirin hụ keni ugbo we kusi mkpenren e. ⁴¹ Kani, ibe ihun ugbo hụ nọ zunban ebe jogbu enwen, sunkunma ejan, to ebehụ; ebiri-mirin nọ kpukpọpuma ibe azuun a. ⁴² Ndi-agma hụ te nọ cho ni we gbukwama ndi-ngan hụ, amamgbe we gu mirin pu akpakali, wanahin.

Onye Owule A Wanahin

⁴³ Kani, makeni Kaptin ndi-agma hụ cho n'ọ zupuha Polu, o nini we me ihien we ro. Kama, o si ndi saeka gu mirin we buzo tuban ime mirin gusi akpakali; ⁴⁴ si ndi hoduni we sonme we, ndi hụ ime we e kwondon ibe-osisi, ndi ozo e kwondon ibe ihien ndi ozo gha ugbo hụ kpagipuha. Eriara ke onye owule me ru ali mmaka; o nwonni onye nwunhuni.

Isi Nke Esato-kwasi-ogun

Ihien Polu Me Ime Ali Mota

28 Ogen enyi gi hunguu isi fuha, enyi nọ marin ni efan ali hụ mirin nohunme wu Mota. ² Ndi ali hụ nọ me ni enyi efoma pu-ichen: gi ifiri mirin ri e zueni le oyi ri a tuni fiye ni enyi okun nyanma, nabanhan enyi.

³ Polu nọ kpari nkun. Ogen o gi ri e bu we e che okun hụ, uwowo okun hụ nọ chupuha agwo, agwo hụ nọ fifiri Polu eka. ⁴ Ogen ndi ani hụ gi hun agwo hụ k'o konrin e eka, we nọ si ibe we, "Ezie-ezie, okennyeni wu izighe. Oson'a n'ọ wanahinguo ohimin, eje-ihien o me hukwo e son e, o niko a ri ndun." ⁵ Polu nọ fe agwo hụ ye ime okun hụ, agwo hụ a run'a ehü. ⁶ We nọ tuma enya ni ehü Polu fun mobu n'ọ dan idumuzi, nwunhün. E cheberu we, we nọ hun a n'ọ nwonni ihien me n'e, we nọ kuhuto onu, kume n'ọ wu mmon.

⁷ Onye-isi ali hụ wu okennyehü ohu w'a kpo Pobliosi. Iya nwon ali ndi nokunme ebe ahun enyi ri. O nọ nabanhan enyi, lee enyi obia akp'ohin eto. ⁸ Ogen ahun, nedi Pobliosi dine edine, emu ri a ku a: ehü-okun ri e nwun e; o rizikwo a nyun—a nyunde edeke. Polu nọ jen d'a hun a, me n'e ekpere, bu eka kwasi a, o nọ dinhin. ⁹ Onwan e meguu, ndi ozo ile emu ri a ku ime ani hụ nọ bia, o nọ zuochanrin we ile. ¹⁰ We nọ mesonme ihien bu-oda gi ye enyi ogho. Ogen enyi gi cho ni enyi pu, we nọ bu ihien ile ri enyi mkpa cheni enyi ime ugbo-mirin.

Enyi A Gha Mota Si Rom

¹¹ Ogen ifon eto gi ghafeguu, enyi nọ banye ugbo-mirin ohu hun nodi Mota ogen mirin-oyi-ochan, jenme. Ugboni gha Alexandria bia, efan we deye e we gi marin a wu "Ejime", efan mmon ebuo ahun we marin amarin. ¹² Enyi nọ kuban obodo Sirakusu, nodi ebehü akp'ohin eto. ¹³ Enyi nọ buli, gha ebehü si Regiomu. Eki e fon, ufere nọ gha azuun ndidan-mirin fehe, bushime enyi ihun; nkesini ogen eki gi fonzi hun me e akp'ohin ebuo, enyi nọ ru obodo Putioli. ¹⁴ Enyi nọ hun ndi kwerini ri ebehü. We nọ si enyi d'e du we nodi izu-uka. Enina ke enyi don ru Rom. ¹⁵ Ogen ndi kwerini ri Rom gi nu ni enyi bia abia, we nọ ghakworu ebe we ri bia d'e kunrun enyi Afia Apiosi le ebehü Odu Uku Eto hụ w'a nodi e ri, a ra, ri. Ogen Polu gi hun we, o nọ kele Osolobue, ndun nọ ban a.

Ihien Polu Me Ime Rom

¹⁶ Ogen enyi gi ru Rom, we nọ ni Polu biri nke e, ya le onye-agma hun e che n'e. ¹⁷ Hun m'e akp'ohin eto, o nọ kpo ndi ndu ndi Ju ri ebehü. Ogen we gi biaguu, o nọ si we, "Umune m, o nwonni ihien m me ndi nke enyi, etikponi m omenali ndi nedi enyi, kani a nwunrun we m ime

Jerusalem, we m ye ndi Rom. ¹⁸ Ndi Rom a juguu m ajuju, we no cho ni we hatu m, make ni o nwonni ihien owule m me hun we gi ma m ikpe onwun. ¹⁹ Kani, ogen ndi Ju gi ju, si w'a hatule m, o nwonni ihien ozo hodu ni m me wezuka isi we we m si ogwa eze-kani wu Siza—eleni m nwon ikpe m k'e kpe ndi ali m. ²⁰ Ya hai m gi si ni m cho ni m hun unu, gwa onu oku, me onu marin ni oku olil'anya ahun enyi ndi Izrelu ile nwe ke m gi ri ime eganni."

²¹ We no si a, "Enyi e nwehentuni ehuhuo-ozu owule gha Judia bia banyeni i; o nwonzikwonu nwenen enyi owule ime ndi ri a gha ebegu a bia hun kujatu oku i. ²² Kani, enyi cho ni enyi nu ihien i ri a kuzi: make ni, o me nke itu Jizosi onye Nazaretini, enyi a maringho ni we ri e kuja oku e ebe owule." ²³ We no kaye uhuhuhin we jenko d'a bia d'e kunrun e.

O ru uhuhuhin hu, we no ruhe ebegu o ri. Gha utuntun d'e ru enyasi, o hu a gwa we oku Ali-eze Osolobue, a lilima n'o gi ihien Ekwuokwo-nsokwu me we kwere ni Jesu—ke ihien ri ime Iwu Mozizi ke ihien ndi-amuma ku. ²⁴ Ndi hu ime we no kwere ihien o ku, kani ndi ozo a ju n'e kwereko we.

²⁵ We we no dosonme ndondo. Ni we d'a lama, Polu no kuzi oku ohu: o si, "Ezioku ke Mmon-nsokwu ku ogen o gi gwa ndi nedi unu kani oku ghahani onu onyemuma wu Azaya, si,

²⁶ 'Jen d'e kunrun ndini, d'a gwa we, si, "unu k'a nu, kani unu aghotako; onu k'e lee ile, kani onu ahunko ihien unu ri e lee.

²⁷ Make ni obi ndini arizi a ghota; ntin we e kinguo; a nyunmaguo we enya, amangbe w'e gi enya we legha uzo, gi ntin we nu ihien, gi obi we ghota, gbehuto, a zuo m we." '

²⁸ Marin ni nwan ni e ziguo we ozi nzuopuhani gha aka Osolobue bia jenni ndi ali ndi ozo; we k'e gon ntin!"

[²⁹ Ogen o gi kuguu ihienni, ndi Ju hu no dosonme ndondo lama.]

³⁰ Polu bi nke e ebegu orogbo ahua eguo; o hu a nabanhan ke we han ri a bia d'a hunn'a; ³¹ o hu e zi ozi Ali-eze Osolobue, a kuzi banyeni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, e kusi e iken, o nwonni onye gbondonn'e.

*Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni***Ndi Rom****Isi Nke Ohu**

1 Mmẹ wu Polu de ekukwo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti. Osolobue kpọ m, tumẹ m onye-ozu pu-ichen make Ozioma Osolobue.

²Oziomanj wu banyeni ihien hun Osolobue kwe nkwa a edei ime Ehuhuo-nsọ ghahanj ndi-amuma a. ³Oziomanj wu banyeni Nwa a wu Jizosj Kraisti Dinwonni-enyi—hun bia nọke ihian; ebọn Defidi ke we mu a ye; ⁴Osolobue gi iken Mmon-nsọ a ghosizikwo n'o wu Nwa Osolobue ghahanj igba onwun weli e.

⁵Make ufiri efan Osolobue, Osolobue e meguonj enyi efoma ghahanj Nwa a ni wu Jesu Kristi Di-nwonni-enyi; o yeguozj enyi orun ndi-ozu pu-ichenni ghahan'a, keni enyi hun uzọ duhe ndi alj ndi ozo ile wulenj ndi Ju d'e kwerin'e, humen'e isi; ⁶kezi unu le enwen unu, makeni we kpozikwo onu d'a wuru nke Jesu Kristi. ⁷M ri e dejenni ndi ile ri Osolobue obi hun ri Rom, ndi we kpọ d'a wuru ndi-nsọ. Efoma le udon gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi a bia ya rinj unu.

Polu A Kpanmin Osolobue

⁸Nke ibuzo, m ri a kpanmin Osolobue m ghahanj Jesu Kristi make unu ile, makeni we ri e ku oku okukwe unu ime uwa ile. ⁹Osolobue, hun m gi obi m ile e fe ghahanj izisonme ozioma Nwa a, wu osheri m ni m'a nyanhan unu ogen ile ime ekpere m. ¹⁰M gha e me ekpere, m'a riosonme Osolobue n'o beye ni m oghere ni m saeka bia nwan d'a hun onu—omeni uche e ro. ¹¹Makeni unu ri a da m—makeni m cho ni m yebeye unu ngozi

ime-mmọn, keni unu zekenme. ¹²Mba, keni mmẹ le unu hun uzọ gi okukwe enyi gbatari ibe enyi ume.

¹³Umune m, m cho ni unu marin n'o teke m choma ni m bia d'a hun unu. (Kani we eke ni m bia.) M ri a cho ni m bia, keni m gha ime unu kpohazini Osolobue ihian ke m don me ime ani ndi ozozj wulenj ndi Ju. ¹⁴M gi ihian ile ugwo: ke ndi wa-enya ke ndi waleni enya, ke ndi jen ulo-ehuhuo ke ndi jenleni— ¹⁵ya hain o gi a du m ni m bia d'e zizikwo unu ndi ri ime Rom' Ozioma.

Iken Ri Ime Ozioma

¹⁶Ifenren ozioma arj e me m, makeni ya wu iken Osolobue gi a zuopuha onye owule kwerini, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wulenj ndi Ju. ¹⁷Makeni, ozioma ya nwe a ghosj ke Osolobue don e me ihian a wuru onye ri ke Osolobue cho: o me e ghahanj okukwe onye ahun—gha mbidon d'e ru njendeme. O nohu ke Ehuhuo-nsọ don ku e, si, “Onye ri ke Chuku cho ghahanj okukwe k'a ri ndun.”

Ikpe Hun Ma Ihian Ile

¹⁸Iwe-le-onuma Osolobue a gha elu-igwee e hukwasj njo ile le ihien ile rileni mma hun ndi-eje e me, ndi hun gi eje-ihien we e me e gbondon ezioku.

¹⁹Makeni, ihien ihian k'a saeka marin banyeni Osolobue we we enya, makeni Osolobue le enwen e e meguo n'o we we enya. ²⁰Makeni, kete Osolobue e kele uwa, iken-itẹbite Osolobue le ihien o gi wuru Osolobue a fuhachanringuo ifon. Osun'a ni ele we ihien we e legha enya, we e gi ihien ndi hun Osolobue ke a ghotu we, a hun ke we no. Ya wu, o nwonni ihien ndi no erira k'e kin, dodo arikonj we ya, kaka! ²¹Makeni, osun'a ni a maringuo we Osolobue, eyeni we e mgbaye run'e, akpanmini w'a. Kama, iroro we a wuru ihien olal'iwu, uche we

hun ghazileni a run a gbaguo ishi. ²²Ebe we ri e ro ni we marin ihien, e henrin we ndi-nzuzu; ²³hun nke w'e gi fe Osolobue hun ghaleni a nwun, ye e ogho run'e, e fesomme we ihien we kpu akpu—ke ndi no ke ihian hun a nwunni ke ndi no ke anu ri ichen-ichen, ke anu ndi nwe ukunenoke ke nmunu ke ihien ndi hun a rini!

²⁴Osolobue no gi ifiri eje-ihien ndi ahun ri a gun we ime obi la we toni imesonme ihien ru unyin—we le ibe we no gi ehue we mesonme ihien-ifenren; ²⁵we no gi ntu nokin enya ezioku Osolobue, fesomme ihien Osolobue ke, a kpo ni we isi-alu hun nke w'e gi fe Osolobue hun wu Onye-okike hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

²⁶Ufiri onwan, Osolobue no la we toni egun ihien-ifenren, nke wu ni ikpoho we e gi ime-mgba ikpoho-le-ikpoho ihian ghaleni e me, nokin enya ime-mgba ikennyel-le-ikpoho hun o me ni ya ke ihian e me. ²⁷Erira ke ikennyel we gizikwo lato ime-mgba we le ikpoho hun ihian e me, egun ison ikennyel ibe we e me mgba hu a gungbu we: ikennyel le ikennyel ibe we hu e metari ihien ifenren—a narizikwo afunfun furu eje-ihien we ri e me.

²⁸Makeni ndini ju ni eyeko we Osolobue onodi we marin run'e, Osolobue no la we toni uche we ahun runi keni we mesonme ihien furuleni. ²⁹Udi ihien ile jo-njo e jun ime we, ya le eje-omume, enya-uku, iwe, enya-ufu, igbuochu, ikpe, ndufie le ero; e henrin we ndi-oghele, ³⁰ndi-nkuto, ndi ize Osolobue e ze; w'a kpai ihian, a pache, a nyan isi, e ropuhasonme eje-ihien rituleni, e nupu-isi okpuru ndi munu we. ³¹E nwe we uche, w'a ra gi we don enya, efo a joka we, w'a ra me ebere.

³²A maringho we ni iwu Osolobue wu ni ndi hun e me udi ihien ndini k'a nwun, kani we huzi e me we—eledel ni we e me

we suo, we huzi e ye ndi ozo ri e meni we ndu.

Isi Nke Ebuo

Okinkin-ikpe Osolobue Zin-ezin

2 Ya wu, y'e nwonkwo ihien i k'e kin—onye owule i wu! Makeni, ebe i no ma ndi ozo ikpe, i ri a mazikwo enwen i ikpe. Makeni, iyu hun ri a ma we ikpe rizikwo e me ihien ndi hu i gi ri a ma we ikpe. ²Enyi a maringho ni Osolobue wu onye ezioku ebe o no ma ndi me udi ihien ndini we ikpe. ³Kani, iyu nwen, onye owule i wu, hun e mezi ihien ndi hu i gi a hangbu ndi ozo enen, i ro n'i k'a wanahin okinkin-ikpe Osolobue? ⁴Ra i ri e lelia oken efoma a le nkintin o ri a gba i le ndidi e? Y'a marin ni Osolobue ri e meni e efomani keni i hun uzo roghari? ⁵Kani, ebe i n'a kpokin obi i, a ju ni y'e roghariko, i ri e kponto ni enwen i afunfun, e cheni afunfun, hun we jenko d'e ye i Uhuohin iwe-le-onuma, uhuohin hu Osolobue k'e gi han enen ahun zinrinni.

⁶Osolobue k'a ku onye owule ugwo ke onye-onye don run. ⁷Nke ndi hu e mesonme mma, makeni we ri a cho ogho le mgbaye le ndun nwonleni ogugu, Osolobue k'e we ndun itebite ye we. ⁸Kani, Osolobue k'e hu iwe-le-onuma a kpu ndi hun a cho nke-we nke-we, a ju ezioku, e son eje-ihien. ⁹Eje-ufu le nsongbu k'a rini onye owule hun e me eje-ihien, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju.

¹⁰Kani Osolobue k'e we ogho le ikpen le udon ye ke we han hun e me ihien ri mma, ndi Ju wu ibuzo, o son ndi wuleni ndi Ju. ¹¹Makeni Osolobue ara gbeyeni onye owule.

¹²Ndi wuleni ndi Ju enwon Iwu Mozizi; kani we me njo, a na we iwi, osuon'a ni enwon we Iwu Mozizi. Ndi Ju nwon Iwu Mozizi; we me njo, e gi we Iwu Mozizi kin we ikpe, ma we ikpe. ¹³Makeni elen ndi a nu ihien Iwu ku ke Osolobue e

kuni ohunma, kani, ndi e me ihien Iwu ku. ¹⁴ Omeni ndi hu wuleni ndi Ju, hun nwonleni Iwu Mozizi, e gi omume we me ihien Iwu hu cho, e nwegho we iwu ime obi we, osuon'a ni enwon we Iwu hu ke ndi Ju don nwe e. ¹⁵ We ri e gi omume we a ghosi ni ihien Iwu cho a wuruole ihien we deye ime obi we. Ihoi we hu a shia ni we eri: mgbe ndi hu iroto we a ma we ikpe, mgbe ndi hu o kuyeni we. ¹⁶ Erija k'o jenko d'a ri Uhuohin ahun Osolobue k'e gi gi ihien zueri ime obi ihian kin ihian ikpe ghahani Jesu Kristi, noke ke Ozioma hun m ri e zi don ku e.

Ndi Ju Le Iwu Mozizi

¹⁷ Kani, i si ni i wu onye Ju; e gi Iwu Mozizi e don enya, a nyan isi ni egbata yu le Osolobue a rika mma; ¹⁸ a nyan isi ni y'a maringho uche Osolobue, marin ihien ka mma—n'e giguwe we Iwu Mozizi zun i; ¹⁹ i si ni i wu onye e du ndi enya-ishi, ni wu ukpe ndi ri ime ishi, ²⁰ ni i wu onye a dun ndi nzuzu odun le onye a kuzi umeka—n'i nwon amamihien le ezioku zu oke ime Iwu Mozizi. Ele ya?

²¹ Ya wu, iyu hun a kuzi ndi ozo, i hu a kuzi enwen i? I hu a si, “Ezunle ohin.” Kani yu nwen, i hu e zun? ²² I hu a si, “agherere;” Kani yu nwen, i hu a ghere? I hu a si, “Aruale mmon, ni eje-ihien ro.” Kani yu nwen, y'e jen unon mmon d'e zun ihien rin'a? ²³ Iyu hun gi Iwu Osolobue a nyan isi, i hu a dan ya wu Iwu— e gi e a fa Osolobue? ²⁴ Ehuho—nso si, “Ufiri unu ndi Ju ke ndi ali ndi ozo gi e kuto Osolobue.”

Ikwa-ugun Le Ife-Osolobue

²⁵ Ikwa-ugun a bangho erere—omeni i hu a gbaye Iwu Osolobue. Kani, omeni y'e nupu-isi okpuru Iwu hu, ya wu ni ugun i kwa elezi ugun nke-esi. ²⁶ Ya wu, omeni ndi kwaleni ugun e me ihien Iwu ku, e weriko we we noke ndi kwa ugun— o suo n'a ni akwanni we? ²⁷ Ya wu ni

ndi kwaleni ugun nke ehụ, bu we hu e donme Iwu hu, k'a shiagbu unu eri—makeni onu a dan Iwu hu, osuon'a ni unu ke we detun'e, osuon'a ni unu a kwaguwo ugun. ²⁸ Makeni, ele ihien enya e legha ke ihian gi a wuru onye Ju; ezigbo ugun ele hun we kwa ehụ, w'e legha enya. ²⁹ Mba. Kani, ezigbo onye Ju wu hun wu onye Ju ime obi; ezigbo ikwa-ugun wu hun we kwa ime obi—ihien ime-mmon le Mmon-nso ro, ele ihien ehụ le mkpuru-oku we dehu ime. Udi ihian no enina k'a narin ija-mma we aka Osolobue ele aka ihian ibe e.

Isi Nke Eto

Ki Ndi Ju Gi Ka Ndi Ozọ Mma?

3 Ki ndi Ju gi nwan ka ndi ali ndi ozọ mma? Elee erere ke ikwa-ugun banzi? ² O bukekwo! Nke ibuzo wu ni Osolobue bu oku gha a onu paha che aka ndi Ju.

³ Kani, omeni o nwegho ndi ri ime we wuleni ndi we gi e don enya, ni enyi gi ohun si ni Osolobue ele onye we e gi don enya? ⁴ Mba, kaka! Osolobue wukwo onye ezioku, o suon'a ni ihian ile wu ndi-ntu. O nohu ke Ekukwo—nso don ku e, si,

“We k'a hun a ni ihien i ku wu ezioku; we kin i ikpe, i k'e ri enen; i han enen, w'e k'a hun ni enen i han wu ezioku.”

⁵ Kani, o me nwan ni eje-omume enyi a ghosi ke Osolobue mehan onye ezi-omume, ki enyi e ku nwan? Ni enyi si nwan ni Osolobue me njo omeni o ye enyi afunfun? (M ri e ku e hu ke ihian don e ku.) ⁶ O nwonni k'o don me! Makeni, omeni Osolobue wu onye njo, nani k'o k'a don kin uwa ikpe? ⁷ Kani, omeni ntu m ke ezioku Osolobue gi a fuhachanrin ifon, e wehen'e ogho, ke w'a mazi ni m nwan ikpe ni m wu onye-

njọ? ⁸Ki haịn ẹni gileni si, “Ni ẹni mesonme nwan njọ keni ihien ri mma hun uzo a puha ifon?” (Ya ke ndi ri e kuto ni ẹni si ni 'ya ke ẹni e ku.) We furu ndi w'a ma ikpe.

Onwonna Onye Ri Ke Osolobue Cho

⁹Ki mezi? Ẹnyi ndi Ju ka ndi hun wuleni ndi Ju mma? Kaka akp'ohu! Ẹnyi e kugool'a ni njọ ri a ki ihian ile—ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. ¹⁰Ẹrii ke Ehuho-nsọ don ku e, si,

“O nwonna onye ri ke Osolobue don cho, o nwondenị kaka akpu onye ohu;

¹¹O nwonna onye a ghotani, o nwonna onye a cho Osolobue.

¹²We ile a kpahugo; we ile e henringuo ihien-eti; o nwonna onye e me efoma, o nwondenị kaka akpu onye ohu.

¹³Oku a gha we ekpiri a puha ri ke ishin gha ili ri oghe a puha; we gi ire we e dufie, edide agwo ke oku ri we ugbonu wu.

¹⁴Ikpo-iyi le eje-oku jun we onu.

¹⁵Uku a keraka we igbu-ochu.

¹⁶Ebe owule we jen, we le ntikpo le nsongbu wi.

¹⁷Amarintudeni we ihien ezigbo udon wu.

¹⁸Egun Osolobue aride we enya.”

¹⁹Ẹnyi a maringho ni ihienni ile Iwu ku, ni ndi ri okpuru Iwu k'o ri a gwa, keni onu owule gba nkintin, ken'o wezikwo ihian ile ri uwa ile enya ni we ile jenko d'a ko ni Osolobue ke we jen.

²⁰Makeni, “O nwonna onye Osolobue k'e kuni ohunma makeni o n'e me ihien Iwu cho,” makeni Iwu ke we gi e me ihian a marin ni ihian e meguo njọ.

Ke Ihian A Don Ri Ke Chuku Cho

²¹Kani Osolobue a ghosiguo uzo ihian gi a ri ochan—bu ele ghahani Iwu Mozizi. Kani, ke ime Iwu Mozizi ke ime ihien

ndi-amuma ku, Ehuho-nsọ a shiaguo eri ni ya wu uzo ke ihian gi a ri ochan.

²²Uzoni hun gha aka Osolobue bia, hun we e gi ri ochan, wu ikwerini Jizos' Kraisti.

Onye owule kwerini, Osolobue e weri e n'o riguo ochan—o tuni onye we wu. Makeni, o nwonna ihien ri ichen ime ihian ile, kaka, ²³makeni ihian ile e meguo njọ, gha ime ogho Osolobue danfu. ²⁴Ya wu ni efoma Osolobue suo ke Osolobue gi nwan e kuni ihian ohunma—ihien-ofe ro. O me e ghahani igbarini we ghahani Kraisti wu Jizosi. ²⁵Makeni, Osolobue we Jesu ye, gi e henrin ejan we gi e wepu njọ ihian le iwe-le-onuma Osolobue hun njọ te k'e buheni ihian. Onwun Jesu nwun, ya wu edeke Jesu, ke Osolobue gi me e.

Okukwe ke we gi e nwehen ihienni Jesu me. Osolobue me onwan n'o gi ghosi ni ya le enwen e wu Osolobue wukwo onye ezi-omume—ndidi e k'o gi fepu njọ ihian mesonme mbu enya—²⁶makeni o kwademe n'o k'e gi ogenni ghosi n'o wu onye ezioku, n'o nwonna onye o gbeyeni. Osolobue gi uzoni a ghosi ni 'ya le enwen e wu onye ezioku, n'o hughozikwo mma n'o nabanhan onye owule kwerini Jesu, kpo onye hu onye ri ochan.

Osolobue Suo Me E, Ihian A S'eka Nyan Isi

²⁷Kini ke ihian e gizi nwan nyan isi? O nwonna, kaka akp'ohu! Makeni, ele orun le ugwo-orun ke we gi e me e; mba, okukwe le ihien-ofe we e ye onye kwerini ro—'ya haịn ihien we e gi nyan isi gizileni ri a. ²⁸Makeni, enyi gi e don ni ghahani okukwe ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, ele ime ihien Iwu cho. ²⁹Makeni, Osolobue wu ohu suo. Ra Osolobue ndi Ju suo rode? Elezi nke ndi wuleni ndi Ju? Eghce, o wuzikwo nke ndi wuleni ndi Ju, ³⁰ebe o me ni Os-

olobue wu ohu suo. Ya wu, o k'e gi ifiri okukwe nabanhan ndi Ju, kuni we ohunma, gizikwo ifiri okukwe nabanhan ndi ali ndi ozo, kuni we ohunma.

³¹ Enyi rida nwan e gi oku okukweni a kagbu Iwu Mozizi ra? Mba, kaka; enyi ri e gide e a kwadon e.

Isi Nke Eno

Ebrahim Le Okukwe

4 Ime oku okukweni, ki enyi k'e ku banyeni Ebrahim wu nedi enyi nke anu-ehu? Nani k'o jen?

² Omeni ihien hun Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma, nke o nwon ihien o gi nyan isi, kanj ele ebe Osolobue ri k'o k'a no nyan ya wu isi. ³ Ki Ehuhuo-nsu ku? O si, "Ebrahim' kweyeni Osolobue, Osolobue no gi ifiri e gun a yen'e, kpo a onye ri uchan."

⁴ Lee e nwan: onye run orun, a ku w'a ugwo-orun a. W'a ra si ni we "ye" e ihien-ofe, kama, w'a si ni ihien o run ro, ni we ku a ugwo-orun.

⁵ Kanj nke ndi hun gichanrin okukwe don enya, ele orun, e kweyeni we Osolobue hun a si onye njo n'o riguo nwan ochan, okweyeni we kweyeni Osolobue k'o gi e kuni we ohunma, a kpo we ndi ri ochan. ⁶ Onwan wu ihien Defidi ri e ku ogen o gi ku oku ighoghohu hun rini onye hun Osolobue weri e n'o wu onye ri ochan—bu o nwonna orun oma owule o run: o si,

⁷ "Ngozi arikakwo ni

ndi hun Osolobue gbaghari eje-ihien ndi we me,

ndi hun o fichanpu njo we;

⁸ ngozi arikakwo ni

onye hun Di-nwonna-enyi jenkoleni

d'a gun ni njo a!"

⁹ Onye nwede nwan ngozi hu Defidi ku oku e? Ndi hun kwa ugun suo ra ke ndi kwaleni ugun?

Enyi e kuguo a ni ufiri okukwe Ebrahim ke Osolobue gi kpo a onye ri ke Osolobue cho. ¹⁰ Elee onodi ke Osolobue node gun ihieni yen'e? Ebe o kwaguu ugun ra ebe o keleni kwa ugun? Ele k'o kwaguu ugun, kanj k'o keleni kwa. ¹¹ Osolobue no gi ikwa ugun ye e ahima, gi ghosi n'o ri-ochan, ya wu n'o riguo le ochan ghahani okukwe k'o keleni kwa ugun—keni Ebrahim wuru nedi ndi ile kwerini kwaleni ugun; keni Osolobue gi ifiri okukwe we kpozikwo we ndi ri ochan. ¹² Ebrahim wuzikwo nedi ndi hun kwa ugun, ndi hun o me ni ele ni we kwa ugun suo, kama, we nwonzikwo udi okukwe ohu hu Ebrahim nedi-enyi nwon n'o d'a kwa ugun.

Okukwe Ke We Gi E Nwonen Ihien Osolobue Kwe Nkwa A

¹³ Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim' le umu a nkwa ni uwa k'a wu nke we, o kuni ni idonme Iwu ke Ebrahim mobu umu a e gi nwehen e, kama, ni igi okukwe henrin ndi ri ochan ke w'e gi nwehen e.

¹⁴ Makeni, omeni ndi hun e donme Iwu ke Osolobue e ye ihien o kwe nkwa a, ya wu o nwonna ihien okukwe wu—nkwa Osolobue enwon ihien o wuzi; ¹⁵ makeni iwe-le-onuma Osolobue ke Iwu e wehe we dan a; kanj ebe Iwu rileni, w'a ra dan iwu.

¹⁶ Ya wu, okukwe ke we gha e nwehen ihien ahun Osolobue kwe nkwa a, keni nkwa hu hun uzọ wuru ihien-ofe hun Osolobue e ye ndi ile wu umu Ebrahim'—ele ndi we ye Iwu suo, kanj ke we han nwe okukwe ke Ebrahim' don nwe.

Makeni Ebrahim' wu nedi ndi ile nwe okukwe, ¹⁷ (noke ke Ehuhuo-nsu don ku e, si, "E meguo mi wuru nedi ndi ani ri ichen-ichen bu oda.") O wu nedi enyi ihun Osolobue, onye hun o gi don enya; Osolobue hu hun e me onye nwunni a rizi ndun, hun e gi oku-onu a e me ihien

rituleni n'o ri. ¹⁸ Ebrahim' no kweri, kw-erikenme, a tu enya ni nkwa Osolobue jenkō d'e me—osun'a n'o nwonni ihien ozo o kwondon eka. Ya k'o gi henrin “Nedi ndi ali ichen-ichen bu-oda,” noke ke Osolobue don gwa a mbu n'o k'a ri, si a, “Eri ra ke umu i k'e buhan oda.”

¹⁹ Okukwe Ebrahim ebeluani, osun'a n'o nyanhangho ni ehū a anwunhinguole (makeni o wu ihien noke nwa ahua ogun-isen ogen hu), osun'a n'o nyanhanghozi ni Sara nwunye e wu agan; ²⁰ o nini obi-ebu nu e d'a ru nkwa Osolobue uka; kama o zekenmede ime okukwe e, a ja Osolobue mma. ²¹ O kwerikenme ni Osolobue k'a s'eka me ihien Osolobue kwe nkwa a. ²² Ya hain Osolobue gi “gun a yen'e, kpo a onye ri ochan.”

²³ Ele Ebrahim suo ke we de ni oku hu, ni, “We no gun a yen'e.” ²⁴ Kani, we dezikwo ni enyi nwen ya; makeni we jenkō d'a gun a yeni enyi ni enyi a riguo ochan—enyi ndi hun kwerini Osolobue, Onye ahun gha onwun weli Di-nwonni-enyi wu Jesu. ²⁵ Osolobue gi ifiri njo enyi we Jesu ye n'o nwun, gizi ifiri enyi gha onwun weli e—keni Osolobue hun uzo kuni enyi ohunma.

Isi Nke Isen

Enyi Le Osolobue E Donguo Nwan!

5 Ebe o me nwan ni Osolobue e giguō ifiri okukwe enyi kuni enyi ohunma, ya wu ni enyi le Osolobue e donguo ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi— ² onye hun Osolobue gha eka a gi ifiri okukwe enyi webanhan enyi ime onodin o me efoma ye enyi, efoman hun enyi wuzo nwan ime e.

Enyi ri nwan a nan make ni enyi nwon olil'anya ni enyi jenkō d'a banye ogho Osolobue!

³ Enyi a nanzikwo a nan ime nsongbu ndi hun a basonmeni enyi, makeni enyi

a maringho ni nsongbu e wehe ndidi; ⁴ ni idisonme ndidi e me ihian a gunsonme agungun ri mma; ni igunsonme agungun ri mma e buhe olil'anya— ⁵ bu olil'enyani ekpuyeko enyi, makeni Osolobue nwe ihien-osusuo jenni enyi oda-oda—o huguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri ye ime obi enyi ghahani Mmonso a o ye enyi.

⁶ Makeni, ogen o gi richanrin mkpa, ogen hu ndun gileni ri enyi, Kraisti no nwun ni enyi ndi njo onwun.

⁷ O fuka orun ni ihian k'e gide ifiri onye ri mma nwun onwun—o suokwo n'a ni, ikenkwo, ihian k'e ri-eka rikin obi, gi ifiri onye rikenme mma nwun onwun. ⁸ Kani Osolobue a ghosiguo enyi ke o nwehan ihien-osusuo enyi. Nani k'o don me e? Ebe enyi rikwo ime njo, ya ke Kraisti no nwunni enyi onwun! ⁹ Ebe o me nwan ni Osolobue e giguō ifiri onwun Jesu nwun, ya wu, ifiri edeke e, kuni enyi ohunma, enyi jenkō nwan d'a wanahinchanrin iwe-le-onuma Osolobue ghahani 'ya wu Jesu. ¹⁰ Makeni, omeni ogen enyi gi wu ndi-inenren Osolobue, o gi onwun Nwa a donzi egbata enyi le ya, ya wu ni, hunni enyi le iya donguu, o k'e gi ndun Nwa a me enyi wanahinchanrin!

¹¹ Elede ohun suo, kani, enyi huzi a nan ime Osolobue ghahani Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, onye hun Osolobue ghaguu nwan eka a donzi egbata enyi le Osolobue.

Adam' Le Kraisti

¹² Ya wu, ke njo don gha eka okennyē ohu wu Adam' banhan ime uwa, njo no wehe onwun, erirazi ke onwun don ru ihian ile eka makeni ihian ile me njo. ¹³ Eghē, njo ri ime uwa ni we d'e ye Iwu Mozizi; kani, ebe iwu rileni, w'a ra si ihian “Lee njo i me.” ¹⁴ Kani, o suokwo n'a ni o ri erira, onwun hukwo a kichanrin ihian ile, gha ogen Adam d'e ru ogen

Mozizi—ke ndi hun danleni iwu owule Osolobue kpo efan ke Adam don dan iwu Osolobue kpo efan.

Adam wuchanrin ihien we e leri enya a kowa onye hu keleni bia ogen hu—hun wu Kraisti.

¹⁵ Kani, we ebuo ele ohu. Ihien Osolobue ye ofe anoni ke njo Adam. Onwun ke njo okennyehi ohu hu wu Adam' buheni ndi bu oda. Kani, Osolobue gha efoma okennyehi ohu hu wu Jesu Kristi me menii ndi bu oda ohunma, ye we ihien-ofe—ele onwun.

¹⁶ Ozozu, ihien Osolobue ye ofe anoni ke ikpe-omuma hun njo okennyehi ohu hu wu Adam' buhe. Makeni, okinkin-ikpe ke we gi son akpu njo ohu, we no ma ihian ikpe. Kani Osolobue gi ihien-ofe son njo bu oda ihian mesonme, kun'e ohunma.

¹⁷ Omeni ifiri njo okennyehi ohu ahun wu Adam' me ke onwun gi ghaha aka a kima, kini k'e me ndi nabanhan oken-efoma Osolobue le ihien-ofe o ye hun wu iri-ochan? Ya wu ni we k'e nwon ndun, elezi onwun—we k'a ri ndun, ki hun we kpo okiki—ghahani okennyehi ohu hu wu Jesu Kristi.

¹⁸ Ya wu, ke akpu njo ohu hu Adam me don buheni ihian ile ikpe-omuma, erira ke akpu ihien ri mma ohu Kraisti me don nwan e me Osolobue e kuni ihian ohunma, e we ndun e ye e. ¹⁹ Makeni, aka ohu hu ndi bu oda gi henrin ndi njo makeni okennyehi ohu hu wu Adam nupu isi, ya ke Osolobue siko nwan d'e gi me ndi bu oda wuru ndi ri ochan ebe Osolobue ri makeni okennyehi ohu hu wu Jizosi hume isi.

²⁰ Iwu Mozizi rubanhan d'e me ni ihian danwaye iwu, gi e marinwaye ke we mehan ndi-njo. Kani ebe ime-njo no ba uba, ebehu ke efoma Osolobue no bakaride uba— ²¹ keni o hun uzọ me ni erira njo don gi onwun ki ke efoma Osolobue k'a don nwan gi ikuni ihian ohunma le ikpo we ndi ri k'o cho ki—gi

erira me ihian nwehen ndun-itēbite ghahani Di-nwōnni-enyi wu Jizos' Kraisti.

Isi Nke Isin

Nwunnahin Njo, N'i Rini Osolobue Ndun

6 Ki enyi k'e ku nwan? Ni enyi mesonme nwan njo keni efoma Osolobue hun uzọ a bawaye uba? ² Mba nu! Nani ke enyi, hun nwunnahinguu njo e don to ime njo e bi? ³ Ra unu amarin ni ndi ile we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime we mirin-Chuku, ni e buguo we we che ime onwun Jesu Kristi nwun?

⁴ Ya wu, e giguo we mirin-Chuku we me enyi ligbama enyi le Jesu, gi e me enyi wuru ndi son e nwun, keni enyi nwen hun uzọ lihi, bimezikwo ndun ohun, rike ke we don gha onwun weli Jesu ghahani iken ahun Nedi enyi wu Osolobue gi nwe ogho.

⁵ Ebe o me ni enyi le ya a wuguo ohu enina ghahani onwun a, enyi le iya k'a wuzikwo ohu ghahani igha onwun lihi k'o don gha onwun lihi, ⁶ makeni enyi a maringho ni ya le onye hun enyi te wu ke we kpogbu enu-obe hu, keni we hun uzọ nafu eje-ihian ahun enyi te wu iken, amangbe njo gha a kizi enyi ke igbon. ⁷ (Makeni onye hun nwunhuni a wanahinguo njo, njo e nwonzi iken ebe o ri.)

⁸ O me nwan ni enyi e songuo Kraisti nwunhun, enyi kweri ni enyi k'e sonzikwo a rizi ndun— ⁹ makeni enyi a maringho ni hunni Kraisti ghaguu onwun lihi, o nwunkozi; onwun enwezi iken ebe o ri. ¹⁰ Makeni, onwun o nwun, njo k'o nwunnahin; mgbe ohuni suo k'o nwun, o nwunkozi. Ndun o ri e bi kikenni, Osolobue k'o ri e bi n'e. ¹¹ Erirazikwo, unu le enwen onu k'e weririri enwen onu noke ndi nwunnahinguu njo le ndi no ime Kraisti wu Jizosi a ri ni Osolobue ndun.

¹²Ya wu, anikwole ni nwan njo a ki ehụ unu, e me unu a gbaye eje-ihien ndi hun a gunsonme ehụ unu; ¹³ewekwole ni mkpamkpa-ehụ onu yeme njo n'o gi henrin ihien-orun o gi e me eje-ihien. Ka wechanrin ni enwen onu ye Osolobue noke ndi hun we ghaguu onwun weli hun ri ndun; onu e wechanrin mkpamkpa-ehụ onu ile ye Osolobue noke ihien-orun o gi e me ihien o cho. ¹⁴Njo akiko unu—makeni unu arizi e bi okpuru iwu kani okpuru efoma Osolobue ke unu ri e bi.

Ndi-kwerini Wu Igbon Iri-ochan

¹⁵Ki enyi e mezi nwan? Ni enyi mesonme nwan njo makeni okpuru efoma Osolobue ke enyi ri elezi okpuru Iwu? Kaka akp'ohu! ¹⁶Unu amarin ni onye unu hatu enwen unu yeni ni ya ke unu a gbaye, iya ke unu wu igbon e? Omeni njo ro, ohun k'e buhe onwun; omeni ihume-isi ro, ohun k'e me unu wuru ndi ri ochan. ¹⁷Kani, ekele ya rini Osolobue, ni, o suokwo n'a ni unu te wu igbon njo, unu e giguu nwan obi unu ile gbaye ihien ri nkuzi hu unu nwonhen; ¹⁸a gbapuhaguu we unu aka njo, unu no henrin igbon iri-ochan. ¹⁹(M ri e ku e hu ke ihian e ku ken'o ni unu ghoha.) Eka ohu hu unu gi we mkpamkpa-ehụ unu ye ihien-uru le eje-obibi noke igbon—hun unu te gi ri e bi eje-obibi, e biwaye, gizi ni nwan aka ohu hu we mkpamkpa-ehụ unu ye ezi-omume, keni unu ri nso.

²⁰Ogen hu unu gi wu igbon njo, onwoni ugwo owule unu gi ezi-omume hun unu e gi gbaye e. ²¹Elee erere ke unu nwonhen ime ihien ndi hu unu e me ogen ahun—hun ri nwan e me unu ifenren? Onwun, ya ke ihien ndi hu buhe! ²²Kani, hunni o me nwan ni Osolobue a gbafuhaguu unu ime njo, unu e henrin igbon Osolobue, erere unu e nwehen wu ni unu ri a ri nso. Ihien onwan k'e buhe wu ndun itebite. ²³Makeni, ugwo-orun

njo wu onwun, kani, ihien Osolobue e ye ofe wu ndun itebite hun ri ime Jesu Kristi Di-nwonna-enyi.

Isi Nke Esa

Ihien We Gi Oluhu Di-le-nwunye Kowa

7 Umune m, unu amarin ni ebe ihian ri ndun suo ke Iwu no a ki a? (A maringho m ni m ri e de ni ndi marin Iwu.) ²Ya k'o gi meni okpoho nwon di k'a luriri di e hu, kasi a me ni di e ahun hu ndun. Kani, di e nwunhun, iwu dile-nwunye egizi e. ³Ya wu, omeni ya le okennyee ozo a suoma mobu luma bu di e hukwo ndun, we k'a kpo a onye zo-uku-ye-ofia; kani omeni di e a nwunhinguo, iwu hu egizi e. O luma okennyee ozo, o zoni uku ye ofia.

⁴Umune m, erira k'o rizi ni unu. Makeni unu wu mkpamkpa-ehụ hu Kraisti gi nwunhun, unu le iya gba nwunhun; ya wu, unu a nwunnahinguo Iwu Mozizi, keni we hun uzo we unu ye onye ozo luru, onye hu Osolobue gha onwun weli, keni enyi banni Osolobue erere, min'a mkpuru. ⁵Makeni, ogen hu enwen enyi gi ri a ki enyi, eje-ihien ndi ahun Iwu kpotiensonme ri orun ime mkpamkpa-ehụ enyi, a runpuha ihien onwun gi e gbu. ⁶Kani, enyi e nweinguo nwan enwen enyi, enyi arizi okpuru Iwu Mozizi, makeni enyi a nwunguo—nwunnahin ihien hun te gi enyi mbu, keni enyi hun uzo gi uzo ohun ahun Mmon-nso a ki feme Osolobue, elezi uzo akan, uzo ahun Iwu hu we de e de a ki.

Iwu Le Njo

⁷Kini ke enyi k'e kuzi nwan? Ni enyi si nwan ni Iwu Mozizi wu njo? Mba nu! Makeni, emeni ele Iwu, m'e ke marin ihien njo wu. Omeni Iwu asini, "Anile ihien owule na i enya," m'e ke marin ihien o wu ni ihien a la ihian enya. ⁸Kani njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e

kpotienchanrin ihien oḷila-nya ri ichen-ichen ime m. Ya wuni, omeni ele Iwu, njo wu ihien nwunni.

⁹M te hu ndun ke iwu keleni biani m; kani, ogen ihien hu Iwu ku gi bia, njo no tulua—¹⁰m no nwunhun. Iwu hun nke e ye ndun no weheni m onwun! ¹¹Njo no hun ihien ahun Iwu ku tudon, gi e dufie m, gi e gbu m. ¹²Ya wu, Iwu le enwen e ri nsọ; ihien hu Iwu ku rizikwo nsọ, ri mma enya Osolobue, ri mma nke-esi.

¹³Ya wu ni ihien hun ri mma buheni m onwun? Kaka akp'ohu! Njo ya me e. O no puhachanrin ifon ni njo wu njo—makeni o gi ihien ri mma buheni m onwun. Ya wu, e giguo we ihien hu Iwu ku ghosi ke njo no—ni njo a joka njo.

Ndun Ari Ihian

¹⁴Enyi a maringho ni Iwu wu ihien ime-mmon, kani mme nwen wu ihian-mmaka hun nwonleni Mmon-nsọ—hun njo ri a kichanrin ke igbon o non enon.

¹⁵M'a ra ghoṭa ihien m ri e me. Makeni, m'a ra me ihien m cho ni m me, kama, ihien hun e ze m ize, ya ke m'e me. ¹⁶Ebe o me nwan ni ihien hun m choleni ni m me ke m'e me, ya e me m e kweri ni Iwu hu ri mma nke-esi. ¹⁷Ya wu nwan ni elezi mme ri e me e, kani, njo hun ri ime m ri e me e. ¹⁸Makeni, a maringho m n'o nwonni kaka akpu ihien ohu ri mma hun ri ime m, ya wu ime mme wu ihian-mmaka. Makeni, m'a cho ni m me ihien ri mma, kani, m'a ra saeka me e. ¹⁹M'a ra me mma hun m cho ni m me, kani eje-ihien hu hun m choleni ni m me ke m'e mesonme. ²⁰O me nwan ni m'e mesonme ihien m choleni, ya wu ni elezi mme ri e me e—njo hun ri ime m ri e me e.

²¹Ya wu, a hunguo m'a nwan n'o nwe iwu ri orun ime m, a ki m, hun o gi e me ni m cho ni m me mma, eje-ihien suo ke m'a sa eka e me.

²²Ezie, Iwu Osolobue a suo m asuo, a suoru m akpakali obi. ²³Kani, a hun m

iwu ichen ri orun ime ehụ m, a lusun Iwu ahun ri m mma ogun; iwu ichen ahun ri a kini m e me m a gbaye njo hun ri mkpamkpa ehụ m a run.

²⁴Euu, uya e gbu e m! Onye k'a gbapuha m eka ehụ ni ri e buheni m onwun?!

²⁵Ekele ya rini Osolobue n'o jenk'e me e ghahani Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi!

Ya wu, o me uche m, m wu igbon Iwu Osolobue; kani, make njo hun ri ime m, m wu igbon njo.

Isi Nke Esato

Ndun Mmon-nsọ Ri A Ki

8 Ya wu, o nwonni ikpe-omuma owule ri ni ndi hun ri ime Kraisti wu Jizosi.

²Makeni, iken iwu ahun Mmon-nsọ gi a ki, e ye ndun, hun ri ime Jesu Kristi, a gbapuhaguo enyi eka iken iwu ahun njo gi a ki e buhe onwun. ³Makeni Osolobue e meguo nwan ihien hu Iwu Mozizi saleni eka me, hun Iwu saleni eka me makeni iken ari ime ihian. Osolobue e meguo a ghahani igi ifiri njo zihē Nwa a n'o wuru ihian nọke enyi ndi-njo, o nozi nwan ma njo ri ime ihian ikpe ghahani ima ya wu Nwa a ikpe. ⁴Osolobue me onwan keni ihien ndi ahun ri Osolobue mma enya hun Iwu cho hun uzo mezu ime enyi ndi hun rizileni e bi ke ihian-mmaka, kani ke Mmon-nsọ don cho.

⁵Ndi hun ri e bi ke ihian-mmaka e ro iroro ke ihian-mmaka, e me ke ihian-mmaka; kani ndi hun e bi ke Mmon-nsọ don cho e ro iroro ke Mmon-nsọ, e me ihien Mmon-nsọ cho. ⁶Iro-iroro le ime ihien ke ihian-mmaka e buhe onwun, kani, iro-iroro le ime ihien ke Mmon-nsọ don cho e ye ndun le udon. ⁷Makeni, onye hun e ro ke ihian-mmaka ara kweyeni Osolobue kaka, ara gbaye Iwu Osolobue; ezie, o sako eka gbaye e.

⁸ Ndi hun e bi ke ihian-mmaka a saeka me efo suo Osolobue usuo.

⁹ Kani, nke unu nwen, unu a ri e bi ke ihian-mmaka. Mmon-nso ya ri a ki unu—omeni ezie ro ni Mmon Osolobue ri ime unu. Bu, onye owule nwonleni Mmon Kraisti ele nke Kraisti. ¹⁰ Kani, omeni Kraisti ri ime unu, ezie ro ni ehun unu a nwunguo make njo, kani mmon unu ri ndun makeni unu e henringuo ndi ri ke Osolobue cho.

¹¹ Omeni Mmon onye hun gha onwun weli Kraisti bi ime unu, onye hun gha onwun weli Kraisti, me n'o rizi ndun, siko d'e mezikwo ni ehun unu hun a nwunni ri ndun—ghahani Mmon a hun bi ime ndun unu.

¹² Umune m, ya wu nwan ni o nweni ugwo enyi gi ihian-mmaka ahun enyi te wu hun enyi e gi bi k'o cho. ¹³ Makeni, unu bime ke ihian-mmaka, unu k'a nwunriri. Kani, unu ghaha Mmon-nso gbupu eje-ihien ndi hun ehun e me, unu k'a ri ndun. ¹⁴ Makeni ke we han Mmon Osolobue ri e du, uwe wu umu Osolobue.

¹⁵ Makeni mmon hun Osolobue ye unu ele nke igbon, hun unu e gi tumazi egun, kani Osolobue ye unu mmon hun o gi munrun unu, Mmon ahun e me enyi a hi Osolobue, "Baba! Baba Nedi m!"

¹⁶ Mmon-nso le enwen e a shia eri, a gwa mmon enyi ni enyi wu umu Osolobue nke-esi. ¹⁷ O me nwan ni enyi wu umu, ya wu ni enyi wu ndi ihien nedi we k'e ru eka, ndi ihien nedi enyi wu Osolobue k'e ru eka—ndi we le Kraisti gba nwe ihien Osolobue, omeni enyi e son Kraisti ta afunfun a, keni ogho a hun uzo ruzikwo enyi eka.

Ogho Hun Lalani Ni Enyi

¹⁸ E gigho m'a don ni afunfun enyi ri a ta ogenni enwon ihien o wu ebe ogho ahun jenk'o d'a biani enyi ri.

¹⁹ Oghoni hain ihien ile Osolobue ke gi nwan e che, e chekenme, ni Osolobue

ghosi ndi wu umu a. ²⁰ Makeni Osolobue bu ihien ile o ke eke toni uya; eleni ihien we ke eke cho n'o ri ime uya, kani, makeni Osolobue hun bu e toni uya cho n'o ri erira, makeni o nwegho ihien o bu obi: ²¹ o bu obi ni omegu, o wepuhazikwo ihien ndi ozo ile o ke ime egbon we ri, amangbe we ghazi e rehi, e son we umu Osolobue weri enwen we, son we nwerin ogho. ²² Makeni enyi a maringho ni ihien ile Osolobue ke hu a sun uden noke okpoho ime ri e me—d'e rukwo ogenni. ²³ Elede ihien-okike suo ri a sun uden; enyi nwen hun nwonhengude Mmon-nso hun wu ihien ibuzo Osolobue gi a ghosi ni ogho ahun ile lalanchrin, enyi huzikwo nwan a sun uden, ke enyi don ri e che ni Osolobue murunchanrin enyi, n'o wepuha ehun enyi ime uya, gi e henrin hun ghaleni e rehi.

²⁴ Ihienni enyi ri e lee enya a ke Osolobue gi ifiri e zuofuha enyi. Enyi e ke nwehen e, nke enyi a tubehi enya a—makeni ilee-enya ihien, bu y'a hunguo a, elezi olil'enya. Onye ime enyi a hunguo ihien e lemezi enya a? ²⁵ Kani, emeni enyi e ke hun ihien enyi ri e lee enya a, enyi e gi ndidi e che e.

Eyemeka Mmon-nso

²⁶ Mmon-nso huzikwo e yeni enyi eka ebe o meni enyi e zuni oke.

Enyi amarin ihien enyi k'a rijo ime ekpere, kani Mmon-nso le enwen e gi isun-uden a riodonni enyi ebe Osolobue ri; o gi isun-uden ahun e ku ihien onu ghaleni a saeka e ku. ²⁷ Osolobue hun e legha obi enyi marin ihien Mmon-nso ri a rijo, makeni Mmon-nso a riodon ni ndi-nso ke Osolobue don cho.

²⁸ Enyi a maringho ni Osolobue e gi ihien ile le onodi ile a run, a runpuhani ndi ahun ihien e a suo ihien ri mma, ndi ahun o kp'o make ihien cho n'o me. ²⁹ Osolobue a maringole we mbu-mbu n'o

d'a kpọ wẹ. O maringwu wẹ, o nọ hotọ wẹ n'o jenkọ d'e mẹ wẹ ni wẹ ri ke Nwa a, keni Nwa a wuru nwa-ibuzọ ime umu bu oda. ³⁰ Ndinị o hotọ k'ọ kpọ; o kpogwu wẹ, o nọ kuni wẹ ohunma, ya o nọ nwan wẹ ogho ye wẹ.

Ihiẹn-ọsusuọ Osolobue Nwe Hun Ri Ime Jesu Kristi

³¹ Ebe o mẹ ni ihiẹn ndinị nọ enina, ke enyi k'e ku nwan? O mẹ nwan ni Osolobue ri azuun nke enyi, onye k'a saeka nu enyi ogun? ³² Omeni Osolobue anoni Nwa a ye azuun, kama, o gi ifiri enyi ile we e ye, o yechanrinko enyi ihiẹn ndi ozọ ile—cheni Nwa a? ³³ Onye k'a sa nwan eka ma ndi hun Osolobue hori ikpe—ebe o mẹ ni Osolobue le enwen e ri e kuni wẹ ohunma? ³⁴ Onye k'a ma wẹ nwan ikpe—ebe o mẹ ni Jesu Kristi ri nwan eka-nni Osolobue a riodonni enyi!? Jesu Kristi hun nwunhunni; elede onwun suo k'ọ nwun, kama, Osolobue ghazide onwun weli e. ³⁵ Onye k'a sa nwan eka wepu enyi ime ihiẹn-ọsusuọ Kraisti nwe ebe enyi ri? Ni nsongbu saeka mẹ e? Ra afunfun? Ra ukpokpo; ra unwun le egun; ra ahunni ekwa je; ra eje-onodi; ra opia-agma wẹ gi e gbu ihian hun ³⁶ Ekukwo-nso gi si, “Ifiri i

ke onwun gi a kpọ enyi ihun ogen ile; wẹ e mẹ enyi ke atunrun wẹ dukọ d'e gbu.”

³⁷ Mba nu, o nwonni hun k'a sa-eka!! Ime ihiẹn ndinị ile, enyi wu ndimmeri ka ndimmeri ile, ghahani onye ahun nwe ihiẹn-ọsusuọ enyi! ³⁸ Makeni, o weguo m enya ni ke onwun ke ndun, ke ndi mmon-ozu ke eje-mmon ndi ri a kini, ke ihiẹn ri ogenni ke ihiẹn ri ihun, ke iken ile rin; ³⁹ ke ihiẹn jen elu ke ihiẹn mi mgbugbu, ke ihiẹn ozọ owule wẹ ke eke—o nwonni hun k'a saeka wefu enyi ime ihiẹn-ọsusuọ Osolobue nwe ebe enyi

ri, ihiẹn-ọsusuọ a hun ri ime Kraisti wu Jizosi Di-nwonni-enyi!

Isi Nke Itenei

Osolobue Le Ndi-Izrelu

9 M ri e ku ezioku id'enya Kraisti, ari m a tu ntu—ihori m ri a ghoi m idenya Mmon-nso ni ari m a tu ntu, ni ² oken ekwan jun m obi, ni ogen ile ke obi gizikwo a cho n'ọ gbawapu m ³ ebe m n'e ro ndi ali m! Nke o ri m ni Osolobue bu m onu—wepude m ime Kraisti—omeni ohun ke wẹ e gi nwon nzuopuha.

⁴ M ri e ku oku ndi Izrelu: uwe ke Osolobue gi henrin umu; uwe k'ọ ghoi ogho a; uwe k'o ye nkwerigbama ahun o kwademe; uwe k'o ye Iwu hu; uwe k'o tumeni ofufe hu ri ime Iwu; uwe nwehen nkwa ndi hu Osolobue kwe; ⁵ Ebrahim le ndi-nedi mbu hu wẹ marin amarin wu ndi nke wẹ; ebon wẹ ke wẹ muye Kraisti ri ke ihian—Kraisti, hun wu Osolobue hun ihian ile le ihiẹn ile ri okpuru e, hun richanrin mma jenrin ejen! Isee.

⁶ Eleni ihiẹn oku Osolobue ku banyeni ndi Izrelu a ghazini. Mba. Makeni, ele ndi Izrelu ile wu ndi Izrelu nke-esi. ⁷ Elezikwo ndi ile gha ehụ Ebrahim puha wu umu a nke-esi, makeni, Osolobue si Ebrahim, “Eka Aziki ke umu wẹ jenko d'a kpọ umu i k'a gha bia.” ⁸ Onwan ghoi ni ele umu wẹ mu ke ihian don a mu nwa wu umu Osolobue, kani, umu wẹ mu ghahani nkwa hu Osolobue kwe, uwe ke wẹ a gunye ni wẹ wu umu nke-esi. ⁹ Makeni, ogen Osolobue gi kwe ya wu nkwa, ihiẹn o ku wu: “Mgbeni akanile, m k'e kinhen, Sara a mu okennyẹ.”

¹⁰ Elede ohun suo. Makeni, ogen Ribeka gi ri ime ejime, nedi ohu ke wẹ nwon, hun wu Aziki nedi enyi; ¹¹ kani, ni wẹ d'a mu wẹ, ke wẹ keleni mē ihiẹn owule—ke mma ke njo—Osolobue nọ gwa Ribeka oku, igi ghoi ni omeni Osolobue cho n'o mē ihiẹn, o gi eka a a hori

ihian, a kpọ a—¹² ni ele ihien we run k'o gi a hori we. Ihien Osolobue gwa Ribeka wu, “Hun kanị siko d'e fe hun-nta.”¹³ O rihu ke we don de e ime Ehuhuo-nso, si, “M nwe ihien-osusuo jenni Jekopu; kanị, enwen m ihien-osusuo jenni Iso.”

¹⁴ Ni enyi si nwan n'o nwon onye Osolobue e gbeyeni? Mba, kaka!¹⁵ Makeni o si Mozizi, “Onye owule m cho ni m me omiken e ke m k'e me omiken e; onye owule m cho ni m me ebere e ke m k'e me ebere e.”¹⁶ Ya wu ele ihien ihian cho mobu ihien ihian run ke we gi e me e, kanị omiken Osolobue suo.¹⁷ Ime Ehuhuo-nso, Osolobue si eze ali Ijiptu wu Fero, “M tume i eze keni m gi i ghosi iken m, keni m gizikwo a me efan m ghagbari uwa ile.”¹⁸ Ya wu nwan ni onye owule Osolobue cho n'o me omiken e ke o me omiken e, kanị ndi o cho ni we gba isi-akwanran, o mezikwo we gba isi-akwanran.

Iwe-le-onuma Osolobue Le Omiken E

¹⁹ Kanị unu k'a si m, “Omeni enina k'o me, ki haenzi Chuku gi a koriani enyi wu ihian? Onye gbondontu uche Chuku?”²⁰ Kanị, iyu wu ihian-mmaka, onye ki wude nwan i gi a shiagwari Osolobue? Ni ihien we kpu akpu juma onye kpun'a, “Ki hañ i gi kpu m enina?”²¹ Ele okpu-ite nwe ku ihien o k'e gi okpukpu-urua kpu? O nwe iken igi e kpu ite we gi e me ihien-oghọ, o nwezikwo iken gi ya wu okpukpu-urua kpu ite we gi e gbu ani.

²² Kini ri a omeni Osolobue gi oken ndidi son ndi hun o kwademequu toni ntikpo, keni o ghosi iwe-le-onuma a, mezikwo ihian marin iken e? ²³ Kini ri a, omeni o me e keni o we oken ogho a ghosi ndi o cho n'o me ni omiken, ndi o kwademeo n'o k'e ye ogho, ²⁴ ya wu enyi, ndi ahun o kpo—hun o me ni ele ime ndi Ju suo k'o gha kpori enyi kanị

ke ime ndi Ju ke ime ndi wuleni ndi Ju.²⁵ Onwan k'o ku ime Ekukwo-nso, ime ehuhuo Hozia, si,

“Ndi wuleni ndi nke m ke m k'a kpo ‘Ndi nke m.’
Ali hu te rileni m obi ke m k'a kpo ‘ali hu ri m obi.’”

²⁶ Ebe ohu ahun we no si we,
‘Unu ele ndi nke m’
ke we k'a nozi kpo we
‘umu Osolobue ahun ri ndun.’”

²⁷ Nke ndi Izrelu, Azaya gi we yi oro, si,

“Osun'a ni ndi Izrelu buhan oda ke ejan ri mkpenren iyi, ndi k'e nwon nzuofuha ime we ebuko oda,

²⁸ makeni,
Di-nwonni-enyi siko d'e yekenrin ndi ali hu afunfun hu o ku, ye we ya ru ali!”²⁹ Erira ke ya wu Azaya kuzikwo mbu, si,

“Omeni Osolobue Hun-nwon-iken-ile e te meni ni we gbuhodu ni enyi umu, nke enyi a riguo ke Sodoma, nke enyi a no ke Gomora.”

³⁰ Ke enyi k'e kuzi nwan? Ni ndi wuleni ndi Ju, hun te rileni a cho ke w'a don ri ochan, a riguo nwan ochan—iri-ochan we gi okukwe nwehen; ³¹ bu ndi Izrelu, hun ri a lu ni we gi idonme Iwu ri ochan, asani eka ri ochan. ³² Ki hañ we gileni sa eka? Makeni egini we okukwe chu a, kama, we me e ke si ihien we run ke w'e gi ri ochan—ya we no kpogburu “omuma-mkpogburu ahun,” kpogburu—³³ rike ke we don de e ime Ekukwo-nso, si,

“Lee enya,
e butoguo m omuma ime Zayonu hun k'e me ihian kpogburu; nkume hun k'e me we dan.
Kanị,
o kpuyeko ndi kwerini n'e.”

Isi Nke Iri

Ekpere Poļu E Meni Ndi Izrelu

10 Umune m, ihien hun a gun m egun le ihien m'a riu Osolobue ime ekpere n'o meni ndi ali m wu ni we nwe nzuopuha. ²M k'a saeka shia ni we eri ni ihien Osolobue a du we adu, kani, amamihien aria. ³Makeni, ifiri ni amarin we uzọ ahun Osolobue gi e me ihian a ri ochan bu we hu a nwan ni we me e uzọ nke we, eweni we enwen we che uzọ hu Osolobue gi e me ihian a wuru onye ri ochan. ⁴Makeni Kraisti wu isi-njendeme Iwu, keni onye owule hun kwerini hun uzọ henrin onye ri ochan ghahani ikwerini Kraisti.

Onye Kweri, O Wanahin

⁵Nke iri-ochan ghahani idonme Iwu, lee ihien Mozizi de banyen'e: "Onye owule hun e donme ihien ndini Iwu ku wu onye k'e gi we ri ndun**." ⁶Kani, nke iri-ochan ghahani okukwe, ihien Ekukwo-nsọ ku wu, "Ajukwole ni enwen unu ke 'Onye k'e jen nwan elu-igwee?' (Ya wu, keni o d'e wehe Kraisti) ⁷mobu 'Onye k'e jen nwan animmon' (ya wu, keni o d'a gha ime onwun weli Kraisti.)" ⁸K'o si ihian me? O si, "Oku Osolobue ri unu nsue—o ri unu ugb'onu, ri unu ime obi." Elee oku ro? Oku-okukweni enyi ri e kusonme: ⁹ni, i gi onu i ku e ni Jesu wu Di-nwonni-i, y'e kweri ime obi i ni Osolobue gha onwun weli e, i k'e nwon nzuopuha. ¹⁰Makeni, ihian gi obi e kweri, o wuru onye ri ochan; o gi onu a ku e n'o kwerigho, Osolobue a zuopuha a. ¹¹Makeni, Ehuho-nsọ si, "O kpuyeko onye owule kwerini n'e." ¹²Makeni eka ohu ke Osolobue gi e son onye owule, ke ndi Ju ke ndi wuleni ndi Ju. Nna

ohu ahun wu Nna ihian ile. O hu ngozi e e kpu onye owule kpokun'e, e hukpu we ya oda-oda. ¹³Makeni Ehuho-nsọ si, "Onye owule kpoku efan Onye-nwonni-enyi k'e nwon nzuopuha."

¹⁴Kani, nani ke w'a don kpoku onye we keleni kweri ni? Nani ke w'a don kweri ni onye we keleni nutu banyeni? Nani ke w'a don nu banyen'e omeni o nweni onye zi we ozi banyen'e? ¹⁵Nani ke w'a don zi ya wu ozi omeni e zipuni we ndi ozi d'e zi ya wu ozi? Ya ke Ehuho-nsọ gi si ni "Obibia ndi-ozi hun e wehe ozioma a rika mma, ijen we a rika mma." ¹⁶Kani, ele ihian ile kweri ozioma. Azaya le enwen e si, "Di-nwonni-enyi, onye kweri ozi enyi zi?"

¹⁷Ya wu, ihien ihian nu k'o gi e nwe okukwe; ihien w'a nu nwehen okukwe wu ozi banyeni Kraisti.

¹⁸Kani, m ri a ju ke ndi Izrelu anuni ya wu ozi? Ezie, a nuguo w'a. O rihu ke Ehuho-nsọ don ku, si, "Olu we a puole, o ruole uwa ile; ihien we ri e ku e ruguo njendeme uwa."

¹⁹M rizi nwan a ju ke ndi Izrelu aghotani? Nke ibuzo, Mozizi le enwen ku ni Osolobue si, "M k'e gi ndi nwonleni ihien we wu, me enya fuma unu ufu; m k'e gi ani ndi nzuzu kpasu unu iwe."

²⁰Azaya no rikin obi kude hunni Osolobue ku, ni, "Ndi rileni a cho m, uwe hun m; e we m enwen m ghosi ndi ghaleni a ju ukwere m."

²¹Nke ndi Izrelu, Azaya ku ni Osolobue si, "M shiafu eka m ke uhuhin han keni m nabanhan ndi npupu-isini, ndi isi-ikenni."

**10:5 Livitikosi 18.5

Isi Nke Mmanai

Omiken Osolobue Gi E Son Ndi Izrelu

11 Nị m ju nwan ajuju, “Osolobue a juguọ ndi nke e wu ndi Izrelu?” Mba, kaka! Makeni, mme le enwen m wuzikwo onye Izrelu, nwa Ibrahim, onye ikpun-ulo Benjamini. ²Osolobue ajuni ndi nke e, hun o hoto gha isi mbidon lala!

Unu anyanhanị ihien Ehuhuo-nsọ ku ebenu Elaija no ri e kpe ndi Izrelu aka Osolobue? Ke Elaija don si, ³“Dinwonni-enyi, e gbuchanringuo we ndi-amuma i, tikpopusunme ebe ndi wa no a chuyen'i ejan. Mme suo hodu, bu we ri nwan a cho ni we gbu m!” ⁴Kani, kini ke Osolobue za a? Osolobue si a, “E butoguo ni m enwen m madu nnu-uku esa (madu ogun-iri kwasị nnu-mmesa) hun gbutuleni ni mmon Baa oseku.”

⁵Eri k'o rikwo nwan; o nwonghozi ndi buleni oda hoduni hun Osolobue gi efoma a hoto. ⁶O me nwan ni efoma k'o gi me e, ya wu elezi ifiri orun ihian run—nke o me ni efoma elezi efoma.

⁷Kini me nwan? Ndi Izrelu ahunni ihien we ri a lugbu enwen we, a cho; kani ndi ahun buleni oda Osolobue hori suo wu ndi hunn'a—Osolobue a kokin obi ndi hoduni, ⁸rike ke Ekukwo-nsọ don ku, si,

“Osolobue no me we amarinzile ihien we ri e me; me enya we eleghale uzo; me ntin we anule ihien—d'e rukwo nwan tanni.”

⁹Defidi si,
“Ihien-oriri we ya wuru onyan,
onyan we gi nwundon we,
ya wuru omuma hun e me we a kpopgburu;

ya wuru ihien we gi megwari we.

¹⁰Enya ya kpu we ishi,
amamgbe w'e legha uzo;

we hieto jenin ejen!”

¹¹A ju m nwan ajuju: ke ndi Ju kpopgburu, we dangungwon adangungwon? Mba, kaka! Kama, makeni we me njo, nzuofuha a biaguoni ndi ali ndi ozo, keni enya fuma uwe wu ndi Ju. ¹²O me nwan ni njo ndi Ju, ndi Izrelu, weheni uwa eregede ihien ri mma—ni edan we dan weheni ndi wuleni ndi Ju eregede ihien ri mma, ihien ka oda apuhako ogen we gi wekinhen we, ogen nke we e gi richanrin mma?

Ke Nzuopuha ndi Wuleni Ndi Ju Ri

¹³M ri nwan a gwa unu ndi wuleni ndi Ju. Ebe o me ni m wu onye-ozu pu-ichen Osolobue ebe ndi wuleni ndi Ju ri, m'e mekenme oku orun m, ¹⁴ikenkwo ni m saeka gi uzoni me enya fukem me ndi ali m, keni m s'eka zuopuhade ndi hu ime we. ¹⁵Makeni, omeni iju we togbo ke uwa le Osolobue gi don, kini ke inabanhanni we k'e wehe nwan? O meko igha onwun rizi ndun?!

¹⁶Omeni hun we bu uzo beri ye Osolobue hugo nsọ, ya wu ni ogbe bredi we gha beri e rizikwo nsọ; omeni mkpogun osisi ri nsọ, agala ndi rin'a huzikwo nsọ.

¹⁷Omeni we kwapusunme agala olivu we kun akun, we unu wu agala olivu-ofia cheni ndi hoduni d'e son we ri erere ri olivu hu, ¹⁸eleniakwole ni agala ndi hu mobu nyanma ni we isi. Kani, unu nyanma isi, nyanhankwo ni ni ele unu bu mkpogun osisi ahun, mkpogun ya bu unu.

¹⁹Kani i k'a si, “Eghe, ifiri m ke we gi kwapu agala ndi ahun nu, keni o beyeni m uzo.” ²⁰Ezioku ro. Kani, we kwapu we makeni ekwerini we, bu unu nwen we buche ebuche ri ebenu makeni unu kweri ekweri. Ka egikwole n'e pacheme, kama, gikwo ni egun e bi! ²¹Makeni, omeni Osolobue ahaturi ndi Ju hun wu

ezigbo agala osisi hu, o hatukokwo unu-o!

²² Ebeni ke enyi no hun efoma Osolobue le aka-iken e: o gi aka-iken e son ndi hun danpuni; kani, o gi efoma e son unu ndi kwerini—kasi a me ni unu nodihukwo ime efoma a. Kani, omeni unu anodisonmeni, o siko d'a kwapuzikwo unu nwen. ²³ Nke ndi Ju hu we kwapu makeni ekwerini we, we kweri, Osolobue k'e we we che osisi hu—makeni o k'e ri-eka me e. ²⁴ Omeni Osolobue gha osisi olivu-ofia kwari unu, me ihien we ghaleni e me, we unu che olivu we kun akun, ya wu n'o k'a kade Osolobue nfe iwekinzi agalaba ndi we kwapu che osisi hun we gha kwafu we.

Omiken Suro Ke Osolobue Gi A Zuofuha Ihian

²⁵ Umune m, m cho ni unu marin eziokuni mini, ghota a ohunma—amamgbe unu gha e ro ni unu a rika mma, pacheme. Ndi hu ime ndi Izrelu a wuruguo nwan ndi isi-akwanran; kani Izrelu agbasonmeko isi-akwanran jenrin ejen—o k'a toruhu ogen ndi wuleni ndi Ju hun k'a bia d'e kunrun Osolobue k'e gi zu onu.

²⁶ Erirazikwo, ndi Izrelu ile jenko nwan d'e nwon nzuopuha, noke ke Ehuhuo-nso don ku, si,

“Onye-nzuopuha k'a gha obodo Zayonu bia;

o k'e wepu njo ime igunrun umu Jekopu.”

²⁷ “Onwan wu nkwerigbama hun k'a ri egbata mme le we,

ogen m k'e gi wefu njo we.”

²⁸ Ebe ozioma ri, ndi Ju wu ndi inenren Osolobue make unu. Kani, o me nke ohori, ndi ihien we a suro Osolobue ke we wu—make ndi nedi we kani hun o hori.

²⁹ Makeni Osolobue ara gbehuto obi e banyeni oyiye o ye le oku o kpo.

³⁰ K'o don me ni unu ndi hun te wu ndi nnupu-isi okpuru Osolobue e nwon-henguo nwan omiken aka Osolobue makeni ndi Ju nupu isi, ³¹ erira k'o donzi me ni we nwen a wuruguo nwan ndi nnupu-isi, keni omiken Osolobue me ni unu wuru uzọ we e gi nwonhenzikwo omiken aka Osolobue. ³² Makeni, Osolobue a gunguo ihian ile ye ndi nnupu-isi, keni o hun uzọ me ni ihian ile omiken.

Ija-mma Ya Rini Osolobue!

³³ Euu! Osolobue e mekenmeko odafin! Amamihien e le ako-le-uche e e mike!

W'a ra saeka ghota iroro o tu!

W'a ra saeka ghota ke o me! ³⁴ Makeni Ehuhuo-nso si,

“Onye marin uche Di-nwonni-enyi?

Onye a dun a odun?

³⁵ Onye yetu e ihien owule, hun o gi kukin e ya?”

³⁶ Eghe! Makeni, ihien ile gha aka a bia; ihien ile a ri ghahan'a; ihien ile a rizikwo n'a.

Ojija-mma ya rin'a jenrin ejen! Isee.

Isi Nke Mmebu

Obibi Furu Ndi E Fee Osolobue

12 Umune m, m gi nwan ifiri omiken Osolobue meni enyi a ri unu, we ni ehun unu ye Osolobue noke ejan ri ndun we chuyen'e, ejan ri nso, ejan hun a suro n'a—onwan wu ezigbo ofufe hun furu unu k'e fe. ² Akirinle ni obibi uwanj, kama, ni ni Osolobue gbanwon unu ghahanj igbehutochanrin iroro unu. Me n'e keni unu hun uzọ marin ihien wu uche Osolobue, hun ri Osolobue mma, hun a suro a usuo, hun zu oke.

³ Ghahanj oyiye Osolobue gi efoma ye m, m si onye owule ime unu: ewerile enwen i kari ke i han, ka donrin enya lele enwen i, ni marin ke Osolobue yehan i

okukwe, ohun k'a gwa i ke i han, gwa i ihien i k'a kpọ enwen i.

⁴Ke onye-onye ime enyi don nwe ehụ ohu hun nwe mkpamkpa-ehụ bu oda bu mkpamkpa ndi hu ile a ra run ihien ohu, ⁵erira k'o ri ime Kraistj. Enyi ndi ri ime Kraistj bu oda, kani, enyi ile wu ehụ ohu. Onye-onye ri ime ehụ Kraistj hu wu nke ndi ozo ile. ⁶Enyi nweonme oyiye ri ichen-ichen ke Osolobue don yesonme enyi. Omeni oyiye ihian wu izi ozi Osolobue si a zi le ibu-amuma, y'a me e ke okukwe e han. ⁷Omeni oyiye ijēn-ozī ro, ya jēnme ozi; omeni nkuzi ro, ya kuzime nkuzi; ⁸omeni igi oku-Chuku a kpotien obi ihian ro, ya memē e; omeni iyeni ndi nwonleni eka ro, y'a ha eka ohunma-ohunma; omeni okiki ro, ya runshi iken; omeni ime omiken ro, ya gi ighoghō e me e.

Ihien-osisuo

⁹E nweni ihien-osisuo gha akpakali obi puha. Izize eje-ihien ya e ze onu; e kwonkenme ni ihien ri mma. ¹⁰Ihien ibe onu ya suoma unu oda-oda noke umune; e ye ni ibe unu ogho kari enwen unu. ¹¹Anikwole ni adudu unu benua, ka e zekenme ni ime-mmōn, a runni Dinwonni-enyi orun. ¹²A ghoghō ni make olil'nya unu nwon; e nwon ni ndidi ime nsongbu unu; wuru ni ndi we gi e don enya ebe ime-ekpere ri. ¹³E son ni ibe unu e yeni ndi nke Osolobue ihien ri a ko eka. A nabanhan ni ndi-obia.

¹⁴A gozi ni ndi ri e kpokpo ni unu; a gozi ni, abukwole ni onu. ¹⁵Son ni ndi ri a ghoghoni ghoghō, unu e son ndi ri a kwanni kwan. ¹⁶E gi ni obi ohu e bi. Apachekwole ni, ajukwole ni ison ndi onodi we lua ali a kpa mobu irun orun ndi lua ani w'a kporia. Erole ni ni unu ka ndi ozo mkpa a ri.

¹⁷Emegwarikwole ni onye owule eje-ihien. Donrin ni enya a hun a ni unu e me ihien k'a ri ihian ile mma enya. ¹⁸Lilimakenme ni y'e me ihien ile furu ni me hun udon e gi ri egbata 'yu le onye owule. ¹⁹Ndi owu m, e megwarile ni; ka la ni mmegwari to ni Osolobue, makeni Ekwon-nso si, "Di-nwonni-enyi si, 'Mme k'e megwari; mme k'a kukin.'" ²⁰Kama, "Omeni egun ri a gun enenren i, y'e ye e ihien-oriri; omeni egun ihien-orira ri a gun a, y'e ye e ihien o k'a ra. Makeni i gha e me e, i ri a buo ikeke-okun a buoye e isi††." ²¹Anile eje-ihien meri i, ka gi ihien-oma meri eje-ihien.

Isi Nke Mmeto

Ihume Ni Ndi-okiki Isi

13 Ihian ile we hume ni ndi-okiki isi. Makeni, o nwonni okiki rini hun Osolobue tumeleni. Osolobue ya tumele okiki ile rini. ²Ya wu, onye owule nupu ni ndi-okiki isi ri e nupu isi okpuru ihien Osolobue tume. Ndi e me erira ri e weheni enwen we afunfun. ³Makeni, egun ndi ri a kini ara tu ndi e me ihien ri mma—ndi e me eje-ihien ke egun w'a tu. Y'a choghō nwan ni egun onye ri a kini tubehi i? Memē nwan ihien ri mma. O k'a ja i mma. ⁴Makeni odibo Osolobue k'o wu—o n'a run orun make orinimma i. Kani, i me eje-ihien, egun e ya tumakwo i, makeni oja hu o bu o gi e ye afunfun, o bukwon'a mmaka! Odibo Osolobue k'o wu, iya ke Osolobue gi e ye ndi e me eje-ihien afunfun. ⁵Ya wu, ihume ni ndi okiki isi ri mkpa. Ele make we gha e ye i afunfun suo, kama, make obi i ghazikwo a ma i ikpe.

⁶Ya hainzikwo unu gi a ku ugwo-isi: makeni ndi ri a kini wu ndi-idibo Osolobue hun e gichanrin ogen we ile a ki. ⁷Ku ni nwan onye owule ihien unu gi e:

††12:20 mobu: ...ifēnren e megbu e.

omēni ugwo-isi ke i gi, y'a ku ugwo-isi; omēni egħo-alī mōbū egħo ndī ozo w'a na ro, y'a ku a; omēni mgbaye ke i gi we, y'e ye we mgbaye; omēni ogho ro, y'e ye we ogho.

Ugwo Ɛnyi Gi Ihian Ile

⁸ Egħee, kupu ni onye owule ugwo unu gi we—mmani ihien-osusuo, w'a ra gibehi ugwo ihien-osusuo. Makeni, onye owule nwe ihien-osusuo ibe e e mezuguo Iwu. ⁹ Ihien ndi hu Iwu ku: "Agherele; egbule ochu, ezule ohin; anile ihien owule la i enya" le ihien ozo owule Iwu ku ke we wegama ime iwuni hun si, "Ihien ibe i ya suo i ke ihien enwen i don a suo i." ¹⁰ Onye nwe ihien-osusuo ihian asaeka me e eje-ihien; ya wu nwan ni onye nwe ihien-osusuo ibe e e mezuguo Iwu.

Obibi Ndi Ri Ime Ukpe

¹¹ E bi ni nwan enina makeni unu a maringuo ogen enyi ri ime e: ni ogen e ruguo unu e gi gha uran tenhin, makeni ogen nzuofuha enyi a riguo nsue kari k'o ri oruru-ali hu enyi gi kweri. ¹² O teguo ohih gba; eki e d'e fon. Ni enyi mebehi ni nwan ihien ndi ahun wu ihien ishi, enyi e yiri ewuru-agma ndi wu nke ukpe gi a lu ogun. ¹³ Ni enyi e bi ni ohunma ke ndi ri e bi ogen eki gi ri enu. Enyi esonko ni we e jen eje-mmemme mobu a ra manya a tu; enyi aghereko ni mobu bime eje-obibi; enyi emeko ni ndi ikpe mobu ndi enya-ufu. ¹⁴ Kama, yiri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi nokene ewuru; erozile ni ke unu a don me eje-ihien ndi hun a gun ehun unu egun.

Isi Nke Mmengo

Amale Ni Ibe Unu Ikpe

14 A nabanhan ni onye kweri ni Jesu hun okukwe e keleni ze, kanj,

elekwogun unu e gi e son e hu a do ihien onye kweri le ihien o kwerileni:

² O nwe ndi kweri ni ihian furu n'o ri ihien ile, kanj onye hun okukwe e zeleni e ri mkpehuhuo suo. ³ Onye hun e ri ihien ile y'e lelele onye ghaleni e ri ihien ile; onye hun a so nso ya amale onye hun e ri ihien ile ikpe, makeni Osolobue a nabanhanguo a. ⁴ Onye ki wu i gi a ma odibo onye ozo ikpe? Nna a k'e ku k'o turugho k'o turuni. Kanj o k'e turu, makeni Di-nwonni-enyi k'a saeka me n'o turu.

⁵ Onye ohu weri e ni uhuhun ohu ka nso a ri kari uhuhun ndi ozo; kanj onye ozo weri e ni uhuhun ile wu ohu. Onye onye ya kwonkenme hun we e enya. ⁶ Onye hun weri e ni uhuhun ohu ka mkpa gi ifiri Di-nwonni-enyi e me erira. Onye hun e ri ihien ile gi ifiri Di-nwonni-enyi e ri, makeni o ye Osolobue ekele make ihien-oriri hu. Onye hun a soni gi ifiri Di-nwonni-enyi a so—e ye Osolobue ekele. ⁷ O nwonni onye owule ri ime enyi hun ri ni enwen suo ndun; o nwonzikwonni onye owule hun a nwunni enwen e suo. ⁸ Omēni enyi ri ndun, enyi ri ni Onye-nwonni-enyi ndun; omēni enyi a nwunhun, enyi nwunni Onye-nwonni-enyi. Ya wu, osuon'a ni enyi ri ndun mobu ni enyi nwun a nwun, enyi wu nke Onye-nwonni-enyi. ⁹ Onwan hain Kraisti gi nwun, nwunguu, rizi ndun: keni o hun uzogun Nna ndi ri ndun le ndi nwunni.

¹⁰ Iyu nwen, ki hain nwan i gi a ma nwen i ime Kraisti ikpe? Ki hain i gi e lelele nwen-i-ime-Kraisti? Enyi ile k'e turu ihun Osolobue n'o kin enyi ikpe.

¹¹ Makeni Ehuhuo-nsu si,

"Di-nwonni-enyi si,

'Ebe o me ezie ni m ri ndun,

onye owule k'e sekpu ni m;

onu ile k'e ku e ni mme wu Osolobue!"

¹² Ya wu nwan ni, onye owule ime enyi siko d'a koni Osolobue k'o don bi.

Emekwọlẹ Ni Ibe Unu Dan

¹³ Ya wu, ni enyi mabehe ni nwan ibe enyi ikpe. Kama, ni enyi kwademe obi enyi ni enyi ebutokoni nwenẹ enyi ime Kraistị omuma kpogburu mobu bu uke che n'ẹ.

¹⁴ Rike onye nke Di-nwonni-enyi wu Jesu, o we m enya ohunma-ohunma n'o nwonni ihien-oriri owule rileni ochan; kanị omeni ihian e weri ihien-oriri owule n'o ru aru, ya wu ni o ru aru ebe onye hu ri. ¹⁵ O me nwan ni ihien y'e ri ri e ye nwenẹ i nsongbu, ya wu ni y'a rizi e gi ihien-osusuo e bi. Egikwọlẹ ihien-oriri y'e ri tikpo onye Kraistị nwunni onwun! ¹⁶ Kpanchanpukwo enya, amangbe ihian a kpo ihien-oma i eje-efan. ¹⁷ Makeni Ali-eze Osolobue ele ihien-oriri le ihien-orira, kanị obibi Chuku cho, udon le ighogho hun Mmon-nso e ye. ¹⁸ Onye owule ri e gi uzoni e fe Kraistị, ihien onye hu a suo Osolobue usuo, ndi ozo e kuzi oku e ohunma.

¹⁹ Ni enyi liliima nwan e mesonme ihien ndi hun e wehe udon le hun enyi e gi e me ibe enyi a gha ihun ime okukwe. ²⁰ Egikwọlẹ ifiri ihien-oriri tikpo orun Osolobue. Ezioku-ezioku, o nwonni ihien-oriri runi, kanị eje-ihien k'o wu ni ihian e ri ihien owule k'e me onye ozo dan. ²¹ O ka mma ni y'e erini anu mobu ra manya mobu me ihien ozo owule hun k'e me nwenẹ i ime Kraistị dan.

²² Ya wu, ihien owule i kweri banyeni ihien ndini, ya ri egbata yu le Osolobue. Ngozi wu nke ndi ahun ghaleni e gi ihien we kweri n'o hugho mma a ma enwen we ikpe. ²³ Kanị, omeni ihian gi obi-ebu e ri ihien o ri e ri, ikpe a maguo a, makeni o rini e gi okukwe e ri e—makeni ihien owule ihian me bu ele okukwe k'o gi me e wu njo.

Isi Nke Mmisen

A Chozikwo Ni Orinimma Ndi Ozo

15 O furu ni enyi ndi zeni ime okukwe e di ndi zeleni ebe we noleni me ohunma, ele ime ihien a suo ni enyi. ² Ni enyi e me ni ihien a suo ibe enyi hun k'a rini we mma, keni enyi hun uzo enyi e gi me we sue ime okukwe. ³ Makeni Kraistị emedeni k'o suo ya le enwen e; kama, o mehu ke Ekuikwo-nso don ku, ebuhu we de, si, "Mkpari hu we kpari i, mme gi isi buru e."

⁴ We de ihien ile we deye ime Ehuhuo-nso keni we gi e kuzi enyi, keni enyi hun uzo gi umẹ hun Ekuikwo-nso a gba enyi lezi idin-ndidi wuru ndi nwon olile-enya.

⁵ Osolobue hun e ye ndidi le nkasi-obi, ya yeni onu eka e gi obi ohu e bi—k'o furu ime Kraistị wu Jizosi, ⁶ keni onu ile hun uzo gi olu ohu e weheni Osolobue hun wu Nedi Di-nwonni-enyi wu Jizosi Kraistị ogho.

A Nabanhan Ni Ihian Ile

⁷ A nabanhan ni nwan ibe onu ke Kraistị don nabanhan unu, keni unu hun uzo e weheni Osolobue ogho. ⁸ Makeni Kraistị bia d'a runni ndi Ju keni o ghosi ni Osolobue wu onye ezioku, ghahani imezu nkwa Osolobue kwe ndi nedi we kanị; ⁹ o biazikwo ken'o me ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ja Osolobue mma make omiken Osolobue. Erija ke we don de e ime Ehuhuo-nso, si,

"Make ufiri e, m k'a ja i mma ebe ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju ri; m k'a bu ni efan i ebu ija-mma."

¹⁰ O sizi, "Ndi ali ndi ozo hun wuleni ndi Ju, son ni ndi nke Osolobue ghogho."

¹¹ O sizi, "Ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju, ja ni Di-nwonni-enyi mma; ali ile, bunj n'a ebu ija-mma."

¹² Osolobue gizi Azaya si, “Mkpogun Jese k'a puha—Onye ahun hun jenkō d'e lihi, kima ndi alị ile; iya ke ndi wuleni ndi Ju k'e gi don enya.”

¹³ Osolobue, onye hun olile-enya gha eka a abia, ya gi ighoghō le udon ile gbajun unu ke unu don ri e gi e e don enya. Ya me e, keni unu nwe olile-enya, nwe e oda-oda, ghahani iken Mmon-nso.

Iken Polu Gi E De

¹⁴ Umune m, o weguo m enya ni mma-mma jun ime unu, ni amamihien jun ime unu, ni unu k'a sazikwo eka kuzi ibe unu. ¹⁵ Kani, o nwegho ihien ndi m ku ndun-ndun ime ehuhuo-ozini, keni m nyanhanzini unu we. M'e kushi iken make eka Osolobue hun ri ime ndun m, ¹⁶ hun o gi tumē m onye a runni Kraist' wu Jizosi ime igunrun ndi alị ndi ozo wuleni ndi Ju. M ri nwan a run ke onye nchu-ejan ghahani izisonme ozioma Osolobue. M ri a run keni ndi ani ndi ozo hun uzo wuru ihien we ye Osolobue hun Osolobue a nabanhan, oyiye Mmon-nso don nso. ¹⁷ Ya wu, o furu nwan ni m'a nyan isi banyeni ihien Jizos' Kraisti gi m run ime ihien Osolobue. ¹⁸ Ekukode m ihien owule kari ihien Kraisti gi m run ime igunrun ndi alị ndi ozo wuleni ndi Ju, hun o gi me we wuru ndi e hume ni Osolobue isi. O gi oku-onu m le ihien m run me e, ¹⁹ le iken o gi ihien-ahima le orun-atumenya kpa, lezi ghahani iken Mmon nke Osolobue—nke wu ni e zichanringuo m ozioma Kraisti ghakworị Jerusalem d'e ru Ilairikom. ²⁰ Ihien m'a chokenme wu ni m'e zi ozioma ebe we keleni nutu efan Kraisti, amamgbe m'a tunyezi ebe onye ozo tunmaguu. ²¹ Kama, m ri e me n'o ri ke Ehuhuo-nso don ku, ni,

“Ndi we gwatuleni banyen'e k'a hun; ndi nutuleni banyen'e k'a ghota.”

Polu A Tu Iro Ijen Rom

²² Ifiri e ke m gileni sa eka bia d'a hun unu ogen ile m gi cho ni m bia.

²³ Kani, hunni o me nwan n'o nwezini ebe hoduni m k'a no run orun azuunni ile bu o mepuguo ahua ole-le-ole m choma ni m bia d'a hun unu, ²⁴ a kwademeguō m ni m k'a bia m jenkoni Speni. M bu e obi ni m k'a banhan d'a hun unu m jenkoni, keni unu ye ni m eka m jenkoni ebegu—mme le unu noguu ekere.

²⁵ Kani, m jenkō nwan Jerusalem kikenni d'e yeni ndi nke Osolobue ri ebegu eka. ²⁶ Make ni ndi kwerini risonme Azuun Masedonia le Akaya e wepuhaguo obi, shiapu efo tuni ndi igbenye ri ime ndi nke Osolobue ri Jerusalem ihien. ²⁷ Uwe gi uche we me ihien ni. Ezioku-ezioku, o furugho, make ni we gi ndi kwerini ri Jerusalem ugwo. Make ni, omeni ndi wuleni ndi Ju e songuo uwe wu ndi Ju keri ngozi ime-mmon we, o furu ni ndi wuleni ndi Ju gizi ihien uwanı we nwe yeni we eka.

²⁸ M runguu ogboni, weguu ihien ile we tu ye we, m k'e jen Speni; m jenkoni a banhan m d'a hun unu. ²⁹ Ogen m'e gi bia d'a hun unu, a maringho m ni m k'e gichanrin ngozi Kraisti bia.

Polu A Rijo We Ekpere

³⁰ Umune m, m ri e gi efan Di-nwonnienye wu Jizos' Kraisti le ifiri ihien-osusuo gha eka Mmon-nso bia hun enyi nwe jenni ibe enyi a rijo unu ni unu son m mekenme ekpere, unu a rjo kenme ni m Osolobue. ³¹ A rijo n'a n'o gba puha m eka ndi kwerileni hun ri ime alị Judia; a rjozin'a ni ndi nke Osolobue ri ime obodo Jerusalem nabanhan ihien m jenkō ebegu d'e meni we, ³² keni m gi ighoghō bia d'e kunrun unu, omeni Osolobue a choghō, e son m unu nodiguu—gi e zu iken, ndun a banzi m. ³³ Os-

olobue, onye hun e ye udon, ya noyeni unu ile. Isee.

Isi Nke Mmisin

Polu Ekele Ndi Ri Ichen-ichen

16 Nabanhan ni nwene-enyi-okpoho wu Fibi, hun wu onye ohu ime ndi-orun uka ri Senkre; o lala d'a hun onu. ²M si unu gi efan Di-nwonni-enyi nabanhan a k'o furu ni ndi nke Osolobue a nabanhan ihian. Yeni n'e aka owule o cho ni unu yen'e, makeni ya le enwen e e yepukan ndi bu oda aka, ke mme nwen.

³Kele ni Prisilia le Akwila, ndi mme le we gba a run orun Kraisti Jizosi. ⁴Oku m te k'e gbu we. Ele mme suo ri e kele we, ke ndi uka ile risonme ali ndi wuleni ndi Ju ri e kele we. ⁵Kelezi ni uka hun a no iwe we e zu. Kele ni ezi owu m wu Epenetos. Iya wu onye ibuzo kwerini Kraisti ime Azun Eshia. ⁶Kele ni Meri, hun runkenme ni unu orun. ⁷Kele ni Andronikos le Junias, ndi Ju ibe m ke we wu, mme le we wi no unon-gan. We wu ndi w'a gbaye ime ndi-ozu pu-ichen, uwe bu m uzo wuru ndi nke Kraisti.

⁸Kele ni Amplayatos, ezi nwene m ime Di-nwonni-enyi. ⁹Kele ni Obanos wu onye-orun ibe enyi ime orun Kraisti le ezi owu m wu Stakisi. ¹⁰Kele ni Apeles, hun we e ku oku e ohunma ime Kraisti. Kele ni ezi-le-ulo Aristobulos. ¹¹Kele ni Herodionu, hun mme le iya wu onye ali ohu. Kele ni ndi hun kwerini Di-nwonni-enyi ime ezi-le-ulo Nasisosi.

¹²Kele ni Traifina le Traifosa, ikpoho ndi hu a runkenmeni Di-nwonni-enyi orun. Kele ni ezi owu m wu Pesis, hun runkenmeni Di-nwonni-enyi orun.

¹³Kele ni Rufos, hun Di-nwonni-enyi hori, ya le nne e hun e me mme le enwen m ke nwa a ogen ile. ¹⁴Kele ni Asinkritos le Flegonu le Hemisi le Patrobasi le Hemasi le umune ndi ozo ime Kraisti we ile ri ebegu. ¹⁵Kele ni Filolo-

gusu le Julia. Kele ni Neriusu le nwene-ekpoho. Kele ni Olimpasi le ndi nke Osolobue ile hun we ile ri ebegu.

¹⁶Dide ni ibe unu ndide ri nsu.

Ndi uka Kraisti ile e zi ekele.

Oku Ikpaunun

¹⁷Umune m, dodo, o ri aka unu, kpachanpu ni enya make ndi e buhe nkebe, e me okukwe unu uke ebe we n'a kuzi ihien wuleni ezioku ahun ndi kuzini unu kuzi unu. Gba ni ni we oso! ¹⁸Makeni ndi e me ihien ndini a ri e fe Nna enyi wu Kraisti; kani we ri e fe efu we le ihien a gunni we. We gi onu-oma le oku a suo usuo e dufie ndi marinleni ihien.

¹⁹Ihian ile a nuguu ke unu don ri e hume isi. Ufiri e, efu ri a suo m usuo banyeni unu. M cho ni onu a wu ndi marin ihien ebe ime ihien ri mma ri, unu a wu ndi marinleni ihien ebe ime eje-ihien ri. ²⁰O bieko Osolobue hun e ye udon a zokpukpo Ekwensu ye okpuru uku unu.

Efoma Di-nwonni-enyi wu Jizosi ya noyeni unu.

²¹Timoti, hun mme le ya wi a run orun e zi ekele unu, erira ke Lushosi donzi zi ekele unu. Jasin le Sosipata, ndi Ju ibe m, e zizi ekele unu. ²²Mme wu Tetios, hun de ekukwo-ozini gi efan Di-nwonni-enyi e zi ekele unu. ²³Gayosi, hun m ri iwe e, hun uka no iwe e e zu, e zi ekele unu. Erastos, hun e donmeni obodoni egho le nwene enyi wu Kwotus' e zi ekele onu.

²⁴[Efoma Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, ya noyeni onu ile. Isee.]

Ojija-mma Ya rini Osolobue!

²⁵Ojija-mma ya rini Osolobue! Iya wu onye hun k'a saeka gi ihien ri ime ozioman m ri e zi hun we gi a masonme okwa banyeni Jesu Kristi, me unu zekenme. Ozioman le okwan ri

e ku oku ihien-mini hun te zueri edei.
²⁶ Kani, e wepuhaguo w'a nwan ifon; we
 ri nwan e gi ihien ndi-amuma desonme
 ime Ehuhuo-nsa e me ndi ali ile a marin
 a; Osolobue hun ri ndun jenin ejen ya
 ye iwu si we me erira, keni ndi ani ile

hun uzo kweri, gi okweri hu we kweri
 humen'e isi.

²⁷ Eghe, ojija-mma ya rin Osolobue!
 Osolobue hun ya suo marin ihien ile! Ya
 rin'a jenin ejen ghahani Jizos' Kraisti!
 Isee.

*Ehuhuo-Ozi Ibuzo Polu Dejenni**Ndị Kọrentị***Ndị Kọrentị, Nke Ibuzo****Isi Nke Ohu**

1 Mmē wụ Polu de Ẹkụkwọ-ozini, mmē lē nwēnē ẹnị wụ Sostēnēsị. Kraịstị wụ Jizosị kpọ m, tumē m onyē-ozī ẹ pụ-ichēn makēni uche Osolobuē ro. ² Ẹnyī rī e dejēnni ndị ụka Osolobuē hūn rī obodo Kọrentị; ndị Osolobuē dōn nsọ imē Jesu Kristi; ndị wē kpọ d'a wurū ndi-nsọ. Ẹnyī rī e dejēnni uwē lē ndị ile rī ebe ọwūlē, hūn a kpọku ẹfan Nna-ẹnī wụ Jesu Kristi—Nna ẹnī lē wē. ³ Ẹfoma lē udōn hūn gha ẹka Osolobuē Nēdi ẹnī lē Nna ẹnī wụ Jizos' Kraịstị bīa ya nōyeni unū.

Ngọzi Hūn Rī Imē Kraịstị

⁴ Ogen ile kē m gi e gi ifiri unū a kpanmīn Osolobuē, makē ihien ile o gi gozi onū imē Kraịstị wụ Jizosị. ⁵ Makēni, imē Kraịstị, unū e nwēguo oyiye bu oda uzọ ile—kē oyiye iku-oku kē udī amamihiēn ile rī ichēn-ichēn— ⁶ kē o dōnzi rī a pūha ifon nī ozi Kraịstị e weriguo onōdī imē unū. ⁷ Ya wū, oyiye Mmōn-nsọ akōnī unū, kē unū dōn rī e che ọbībīa Nna-ẹnī wū Jizos' Kraịstị.

⁸ Nna ẹnī wū Jizos' Kraịstị k'e mēzikwọ unū turu d'e ru njendeme, makē unū gha e nwōn nkōriani Ụhūhūn Nna-ẹnī wū Jesu Kristi. ⁹ Osolobuē hūn kpọ unū d'e sōn Nwa a wū Jizos' Kraịstị Nna-ẹnī mēkọ wū onyē wē e gi dōn ẹnya.

Ikpe Lē Nkebe Imē Ụka!

¹⁰ Umunē, m gi ẹfan Nna-ẹnī wū Jesu Kristi a rīọ unū, nī unū ile e kweyeni ibe unū, amamgbē nkebe gha a rī imē igun-

run unū, kama, nī unū e nwē obi ohu, a chū ihien ohu.

¹¹ Umunē m, m rī e ku ọnwān makēni ndi hū imē ndi ikpun-ulo Klo a gwaole m nī ikpe lē nkebe rī imē igunrun unū.

¹² Ikpe lē nkebe m rī e ku wū nī ndi hū imē unū rī a sī, “Polu kē m'e sōn;” ndi hū sī “Apolosị kē m'e sōn;” ndi hū sī, “Kefasi wū Pita kē m'e sōn;” ndi hū sī, “Kraịstị kē m'e sōn.”

¹³ Kraịstị kebe ekebe? Polu ya nwunni unū ọnwun? Ra ẹfan Polu kē wē gi mē unū mirin-Chuku?

¹⁴ A kpanmīnkwo m Osolobuē n'o nwōnni onyē m mē mirin-Chuku imē unū mmanī Krisposị lē Gayosị— ¹⁵ ya wū, o nwōnni onyē ọwūlē k'a sī nī wē gi ẹfan m mē unū mirin-Chuku. ¹⁶ (Egheē, e mēghozikwọ m ndi ikpun-ulo Stēfanasi mirin-Chuku. Wezuka ndini, anyanhanzini m kē o nwonghọ onyē ozo m mē mirin-Chuku) ¹⁷ Makēni, ẹlē mirin-Chuku kē Kraịstị zi m d'e mē; kama, o zi m d'e zi ozioma; ẹlē nke onyē ma dōnye oku, amamgbē o nọ kē sī ẹlēzi ikēn gha ọnwun Kraịstị welua enwēn ẹ alī nwun elu obe kē wē gi a run a.

Kraịstị Wū Ikēn Lē Amamihiēn Osolobuē

¹⁸ Makēni, ozi banyeni ọnwun Kraịstị nwun elu obe wū ihien nzuzu ebe ndi lakọ ntikpọ rī; kanī ebe ẹnī ndi Osolobuē rī a zuopūha rī, ikēn Osolobuē k'ọ wū. ¹⁹ Makēni Ehuhuo-nsọ sī, “M k'e wiwi amamihiēn ndi marin ihien; m k'e budan ako-lē-uche ndi nwōn uche.”

²⁰ Elebe kē onyē hū marin ihien rī? Elebe kē oka-ehuhuo rī? Elebe kē onyē hūn kachanrin alī-oku amarin rī? Osolobuē e mēguonī nī amamihiēn uwanī wurū ihien nzuzu?! ²¹ Makēni, ebe o mē nī uwa asanī ẹka gi amamihiēn wē marin Osolobuē ebe o nọ gi amamihiēn ẹ e mē

ihien, o sọọ Osolobue n'o gi nzuzu ri ozi enyi ri e zi zuořuha ndi hun kwerini.

²²Ndi Ju si we k'a hunriři orun-atumęnya pu-ichen we kebe kweri; ndi elu Griki si mmani ya le amamihien we dangbama, ekweriko we. ²³Kani enyi hu e zisonme obi Kraisti hun we gi obe kpogbu: ebe ndi Ju ri, ihien atu-ęnya we e lenja a kpogburu ro; ebe ndi wulenı ndi Ju ri nzuzu ro. ²⁴Kani, nke ndi Osolobue kpọ, ke ndi Ju ke ndi wulenı ndi Ju, Kraisti wu iken Osolobue le amamihien Osolobue. ²⁵Makeni, "nzuzu" nwen gha eka Osolobue bia ka amamihien ihian; "ndun-ogugu" nwen gha eka Osolobue bia ka iken ihian.

²⁶Umune m, lekpo ni ihien unu wusunme ogen Osolobue gi kpo unu: ndi bu oda ime unu ele ndi uwa a kpo ndi marin ihien; ndi bu oda ele ndi-uku; ndi bu oda ele umu-nze. ²⁷Kama, Osolobue hori ihien ndi ahun wu nzuzu ęnya uwa, keni o gi we gbe ifenren ye ndi marin ihien ihun; o hori ihien ndi hun zeleni, keni o gi we gbe ifenren ye ndi zeni ihun. ²⁸Osolobue hori ihien ndi hu lua alı, hun w'e lenja elu uwani, le ihien ndi hu nwonleni ihien we wu ime uwani, keni o gi we wetu ihien ndi hu ri mkpa alı. ²⁹Osolobue me erira make onye owule gha a nyann'a isi. ³⁰Osolobue me unu gi nwan ri ime Kraisti wu Jizosi e bi. O meguo Kraisti wuru amamihien ęnyi—amamihien hun gha eka Osolobue bia, makeni Kraisti k'o gi me ęnyi wuru ndi ri ochan, don ęnyi nsọ, gbafuha ęnyi. ³¹Erira ke Osolobue gi me n'o ri ke Ehuřu-nsọ don ku, si, "Onye owule k'a nyan isi, ya gi ihien Di-nwonni-ęnyi me sọọ nyan isi."

Isi Nke Ebuo

Iken Osolobue, Ele Amamihien Ihian

2 Umune m, ogen m gi bia d'e zi unu ozi Osolobue, ekuni m oku ke onye

ma ku, ekuni m nke ndi marin ehuruo mọbu ndi wakenme ęnya. ²Makeni m kwademe obi m ni ekuko m ihien ozo, emeko m oku ihien ozo owule ime igunrun unu wezuka Jesu Kristi leni we kpogbu ya wu Jesu Kristi elu obe. ³M bi ke onye nweneni ihien o wogen ahun, a kpachanpu ęnya ohunma-ohunma, e gi ehuru-omuma-nni e bi. ⁴Ebe m no e ku oku le ebe m no gwa unu oku-Chuku, ekuni m ke ndi marin ihien, ekuni m hun k'a sọọ ihian usoro ntin, o kweyeni m. Kama, m hu e ku, a ghoři unu ni eka Mmonso le iken e ri a. ⁵M me erira keni unu gi ifiri iken le eka Osolobue rin'a kweri, sonme Jesu, ele ifiri amamihien ihian.

Amamihien Osolobue

⁶Kani, ęnyi e ku oku rike ndi marin ihien ebe ndi ka-ehuru ime okukwe ri, kani ele amamihien eluni—mọbu nke ndi ri a ki oğenni hun lako iwi. ⁷Mba, ęnyi ri e ku oku amamihien Osolobue, ya wu, ihien ahun mini hun Osolobue kwademe n'o d'e kedę uwa n'o k'e gi e ye ęnyi ogho. ⁸Ime ndi ri a ki uwani, o nwonni hun ghořa ihienni; makeni, omeni we te ghořa a, we e ke kpogbu Nna nwe ogho ile. ⁹Kani, noko ke Ehuřu-nsọ don ku, "Ęnya ahuntuni, ntin anutuni, ihian erotuni ihien Osolobue kwademe ni ndi o nwe ihien-osusoro we."

¹⁰Chuku a ghořiguo ęnyi ihien ndini ghahani Mmonso a. Makeni, Mmonso a maringuo ihien ile, ke ihien nzuzue ri Osolobue obi.

¹¹Onye marin ihien ile ihian ri e ro wezuka mmon ri ime e? Erira k'o gizi wuru n'o nwonni onye marin obi Osolobue mmani Mmon Osolobue. ¹²Bu ele mmon nke uwani ke ęnyi nwenen, kani ya wu Mmon hun gha ebe Osolobue ri bia, keni ęnyi hun uzo marin ihien ile hun Osolobue shiapu efo ye ęnyi ofe.

¹³Ihiẹn ndịni wẹ Osolobue ye enyi ke enyi e ku nwan; enyi ara gi oku wẹ gi amamihien ihian kuzi enyi ku wẹ, kama, enyi e gi oku Mmon-nso kuzi enyi e ku wẹ; e gi oku gha eka Mmon-nso bia a kowa ihien ime-mmon hun gha eka Mmon-nso bia.

¹⁴Onye hun nwonleni Mmon-nso ara nabanhan ihien gha eka Mmon Osolobue bia, makeni wẹ wu ihien nzuzu ebe o ri. O saeka ghota wẹ, makeni Mmon-nso suo e me ihian a ghoha we.

¹⁵Onye nwon Mmon-nso a ghotachanrin ke ihien ile no, kanj o nwonni onye hun a saeka a ghota ya le enwen e. ¹⁶Ya ke Ehuhuo-nso gi si,

“Onye marin obi Di-nwonni-enyi? Onye k'e ri-eka dun a odun?”

Kanj, enyi e nwongho obi Kraisti hun enyi gi a marin obi Di-nwonni-enyi.

Isi Nke Eto

Ndi-uka Ri A Zuo Eka-nke!

3 Umune, asani m eka gwa unu oku ke ndi nwe Mmon-nso; kama, m gwa unu oku ke ihian mmaka, leke ndi wu umu-ndu ime Kraisti. ²Eran ke m ye unu, ele ihien-oriri zeni; makeni unu e runi ogo e ri ihien-oriri zeni. Unu e ke rukwo nwan ogo e ri n'e, ³makeni echen ke unu rikwo e bi ke ndi nwonleni Mmon-nso, ke ihian-mmaka. Eghe, ebe o me ni enya-ufu le ikpe ri ime igunrun unu, unu anoni ke ndi nwonleni Mmon-nso? Ele agungun ihian-mmaka ke unu ri a gun? ⁴Omeni ihian a si, “Polu ke m'e son;” ibe e si, “Apolosi ke m'e son,” ele unu no nwan ke ihian-mmaka? ⁵Ki Apolosi wude? Ki Polu wude? Ndi-idibo unu gha eka wẹ kweri ke wẹ wuhu—onye-onye ime wẹ runhu ogbo Di-nwonni-enyi ye e run: ⁶mme kun; Apolosi gba a mirin; kanj, Osolobue wu onye me e sue. ⁷Ya wu ni, ke onye hun kunni ke onye hun gba mirin e nwon ihien o wu—Osolobue

suo, hun e me e e sue, iya ri mkpa. ⁸Onye hun kunni le onye hun gba mirin bu ihien ohu obi a run. Onye-onye k'a marin ugwo a k'o don run. ⁹Makeni, ndi-orun Osolobue ke enyi wu; enyi ri a rung-bama. Unu wu ugbo Osolobue, unu Osolobue ri a tun. ¹⁰Ghahani eka Osolobue hun ri ime ndun m, e gbeugo m iyeto nọke okaa-ulo; onye ozo ri nwan a tunye elu e. Onye-onye kpachanpukwo enya k'o don a tunye elu iyeto ahun.

¹¹Makeni onwonni onye owule k'a sa eka gbe iyeto ozo kari hun rini, hun wu Jesu Kristi.

¹²Ke goru ke ihian gi ri a tunye enu iyeto hu-o, ke ola-o, ke omuma ndi hun a koni-o, ke osisi-o, ke irurue-okponkun-o, ke achara-okponkun-o— ¹³ke orun ihian no jenko d'a puha ifon, makeni Uhuohin hu lalan jenko d'e wepuha a ifon: wẹ k'e gi okun ghosi k'o ri; okun hu k'e lele ke orun onye-onye run ri. ¹⁴Omeni ihien ihian run turuhukwo, o k'a marin ugwo-orun a. ¹⁵Kanj, o dunpu okun, ihien siko d'e hunahin onye ahun, kanj ya le enwen e k'e nwon nzuopuha, bu o k'a no ke onye wẹ gha ime okun lofuha.

¹⁶Unu amarin ni unu wu Ulo-nso Osolobue?! Unu a marin ni Mmon Osolobue bi ime unu?! ¹⁷Onye owule meru Ulo-nso Osolobue, Osolobue k'e tikpo a, makeni Ulo-nso Osolobue ri nso—bu 'ya wu Ulo-nso ke unu wu. ¹⁸Edufiekwole ni enwen unu! Omeni unu ri e ro ni onu marin ihien ime uwanj, wurukwo ni ndi-nzuzu, keni onu wuru ndi marin ihien nke-esi. ¹⁹Makeni, amamihien uwanj wu nzuzu enya Osolobue. Ya me Ehuhuo-nso gi si, “O nwonon ndi marin ihien ime ero we.”

²⁰Ehuhuo-nso siji, “Di-nwonni-enyi a maringwo ni iroro ndi marin ihien wu ihien olal'iwu.”

²¹ Ya wu, egizile ni nwan ihian a nyan isi, makeni ihien ile wu nke unu: ²² ke Polu-o, ke Apolosi-o, ke Kefasi wu Pita-o, ke uwa ile-o; ke ndun-o, ke onwun-o; ke ihien ri ogenni-o, ke ihien ri ihun-o, we ile wu nke unu; ²³ unu wu nke Kraisti; Kraisti wu nke Osolobue.

Isi Nke Eno

Ndi-orun Kristi

4 Ya wu, o furu ni ihian e weri enyi ke ndi-idibo le ndi-orun Kraisti le ndi we busonme ihien-mini banyeni Osolobue che aka. ² Ihien w'a cho aka onye we bu ihien che aka wu k'o furugho onye we gi e don enya. ³ O me nke m, o nwakeni ihien o wu ebe m ri ni unu mobu ogwa ihian-mmaka owule ri e kin m ikpe; m'a ra kinde enwen m ikpe enina. ⁴ Ezie, obi m ri ochan—o nwonni eje-ihien m marin m me. Kanj, ohun aghosini ni o nwonni eje-ihien m me; Di-nwonni-enyi ya e kin m ikpe. ⁵ Ya wu, eke hanle ni enen ebe ogen keleni ru. Cheriguu ni ni Di-nwonni-enyi bia. O jenko d'e wepuha ihien zueri ime ishi ifon. O k'e kpuchanrin ihien ri obi onye owule oghe. Ogen hu, onye owule a narin ojija-mma run'e aka Osolobue.

⁶ Umune m, e giguu m mme le Apolosi kowa ihien ndini ile make orinimma unu, keni unu munarin enyi ali oku ahun hun si, "Emeghafele ihien we de ime Ekukwo-nso," make unu gha e gi onye ohu a nyan isi, e lenja ibe e.

⁷ Onye gwa i ni ihien ri ichen ri egbata 'yu le ibe i? Kinj k'i nwon hun Osolobue yeleni i? Omeni o ye y'e e ye, ki i ri e gin'e a nyan isi noke si ele ihien we ye i e ye ro?

⁸ Unu e me ke si efo e junguole unu! Unu e me ke si unu e higuole odafin! Unu e me ke si unu e henringuole ndi-nze, bu aka enyi arja! K'o ri m, unu e hen-

ringuole ndi-nze nke-esi, keni enyi son unu ki! ⁹ Makeni, o ri m ke si Osolobue e wegwo enyi wu ndi-ozu pu-ichen che azuun, leke ndi we ma ikpe onwun we dupuko d'e gbu idenya ihian ile. Makeni, enyi a wurugwo ihien uwa ile a gba ile, ke ndi mmon-ozu ke ihian. ¹⁰ Enyi wu ndi nzuzu make Kraisti, kanj unu a marinka ihien ime Kraisti! Enyi ri anunua, kanj unu ze e ze! We hu a gbaye unu, kanj we hu e lelia enyi! ¹¹ Echen ke egun ihien-oriri le ihien-orira a gunkwo nwan enyi; ekwa ara zu enyi ukun; w'e meshi enyi iken; ulo arja. ¹² Eka enyi ke enyi gi a luru d'e ru ni ehua a gboru enyi. We kpari enyi, enyi a gozi we; we kpokpo enyi, enyi e din e; ¹³ we kutu enyi, enyi e gi onu-oma son we; enya uwa, enyi e henringuole efifia mmaka le unyin w'a chanpu—d'e rukwo tanni.

¹⁴ Ari m e de ihienni keni ifenren me unu, kama, m gi e a dun onu odun noke umu m ri m obi. ¹⁵ Eghete, o suo n'a ni onu nwon ndi-ndu nnu-uku ole-le-ole ime Kraisti, unu e nwe nedi bu oda, makeni m henrin nedi unu ime Kraisti wu Jizosi—ghahani ozioma m zi unu. ¹⁶ Ifiri e, m ri nwan a dun unu odun: kinrin ni m nwan. ¹⁷ Ya hain m gi zilani unu Timoti, ezi nwa m, hun m gi e don enya ime Onye-nwonni-enyi. O k'a nyanhan ni unu ke m'e me ihien ime Kraisti, nyanhan ni unu ya ke m'a kuzi e ime uka ile ri ebe ile.

¹⁸ Ndi hu ime unu a pachemeguwo nwan makeni we ri e ro ni abjako m. ¹⁹ Kanj m lala egwa, omeni Di-nwonni-enyi a chogho. M bia, a hun m iken ndini ri a pacheni nwon, ele oku-onu we suo. ²⁰ Makeni, Ali-eze Osolobue ele oku-onu oku-onu, iken ke we gi a marin a. ²¹ Elele hun ka unu mma? Ni m wehe mkpinsin ra ni m gi ihien-osusuwo le aka-anunua bia?

Isi Nke Isen

Onye Uka Ghereni

5 E kughode w'a ni ughere ri ime igunrun unu, udi hun ndi a ruu mmon ghaleni a gherede—ebe okennyē nọ na nedi e nwunye! ²Bu unu hu a honron! Ele ezigbo ekwan nke unu a kwanma, chupu onye ahun me ihieni ime igunrun onu?!

³Ya wu, osuon'a ni ari m ebegu unu ri elee-m, elee-i, m hu a ime-mmon; a hangbuguole m okennyē me ihieni enen rike si m hu ebegu. ⁴Unu gihu efan Nna enyi wu Jizosi gbakikome—mme nwen k'a rizi ebegu ime-mmon, iken Nna enyi wu Jizosi k'a rizikwo ebegu—⁵unu e we onyeni che aka Ekwensu ni we hun uzọ tikpo ehü a, keni mmon a hun uzọ nwon nzuopuha Uhuohin Nna enyi wu Jesu Kristi. ⁶Isi unu ri a nyan ari mma! Unu amarin ni we buchehu ekere yisti, o ghagbama ogbe hu ile we gi e memē bredi, fuchanrin a? ⁷Wepu ni nwan yisti akan, keni unu wuru ogbe ohun yisti rileni—hun unu wu nke-esi. Makeni e gbugu we Kraisti wu Ebulunghafe enyi, gi e chu ejan Mmemme-Nghafe. ⁸Ya wu, ni enyi gi nwan bredi hu yisti rileni, hun wu ishīapu-efo le ezioku, me ya wu mmemme, ele yisti akan hun wu iwe le eje-obibi.

⁹E deguo ni m unu ehuhuo-ozu mbu, si unu le ndi-ughere emekole. ¹⁰Elekwo ndi uwan kwileni hun a ghereni mobu ndi enya-uku mobu ndi a tunarin ihian ihien we mobu ndi a ruu mmon ke m ri e ku. Omeni uwe ke m te ri e ku, ya wu ni unu k'a gha ime uwan pu. ¹¹Kani, m ri nwan e deni unu, a si unu esonle onye owule kpo enwen e onye-kwerini meko, omeni o ghere aghere mobu ni o nwe enya-uku mobu ni o ruu-mmon

mobu ni o kpari ihian, a kpo iyi mobu ni o ra manya a tu, mobu ni o tunarin ihian ihien e. Unu le udi ihian no erira erigbamadele. ¹²Elee hun biri mme le ihanni ndi ri ogbe enen? Ele ndi ri ime uka ke unu k'a hann enen? ¹³Osolobue ya nwe kin ndi ri ogbe ikpe: “Chupu ni nwan eje-ihian hu ime igunrun unu.”

Isi Nke Isin

Ewejenle Ndi Uka Ibe I Ogwa

6 Onye owule ri ime unu hun ya le ibe e ri e se oku, o ru egun a ni a we oku ahun jen aka ndi kwileni, hun nke o gi jemburu ndi kwileni? ²Unu a marin ni ndi-kwileni, ya wu ndi-nso, jenkọ d'a hann uwa enen? Omeni onu k'e kin uwa ikpe, ki wuni onu a saeka donzi oku mehu ekere? ³Unu amarin ni enyi jenkọ d'e kin ndi mmon-ozu ikpe? O ri wuzi ikpe mmaka ri ime uwan! ⁴O me nwan ni unu nwon ikpe no erira, ki unu e bun'e e jenni ndi hun oku ri ime uka gbasharileni? ⁵M ri e ku ihieni keni ifenren me unu! Ya wu ni o nwonni onye marin ihien ime unu, hun k'a seka donzi oku ri egbata ndi-kwileni—⁶hun onye kwileni gi e wejen ibe e aka ndi-kwileni?!

⁷Ezie, ni ikpe ride ime igunrun unu ghosi ni e merichanringuole we unu. Ibe i me i njo, y'a ra wefu enya? We megbu i, y'a ra gba nkintin? ⁸Hun nke unu e gi me erira, unu le enwen unu hu e mede ibe unu eje-ihien, e megbude we—ke ndi-uka ibe unu!

⁹Unu a marin ni ndi e me eje-ihien abanyeko Ali-eze Osolobue? Anikwole ni we dufie unu! Ndi-ughere le ndi a ruu-mmon (ndi e fe ihien ozo) le ndi hun a zo-uku-eye-ofia le ndi a na nwunye ihian le ikennyē hun ikennyē ibe we a gba le ikennyē hun a gba ikennyē ndi ahun, le

¹⁰ ndi-ohin lẹ ndi ẹnya-uku lẹ ndi-manya lẹ ndi a kpari ihian, a kpọ iyi lẹ ndi a tū-narin ihian ihien ẹ abanyeko Ali-eze Osolobue. ¹¹ Ihien ndini ke ndi hu ime unu te wu, kani Osolobue no chanchan unu; o no don unu nso; o no gi ifiri efan Jizos' Kraisti wu Nna ẹni kuni unu ohunma ghahani Mmon Osolobue ẹni.

Gba Ni Ni Ughere Oso

¹² “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani, ele ihien ile e ye eka. “M nwon iken me ihien owule m cho ni m me”—kani emeko m igbon ihien owule. ¹³ “Ihien-oriri wu nke efo; efo wu nke ihien-oriri.” Kani, Osolobue k'e tikpo we ebuo.

Ehu ele nke ughere, kani, nke Di-nwonni-eni ro; Di-nwonni-eni wuzikwo nke ehu. ¹⁴ Osolobue gi iken e gha onwun weli Onye-nwonni-eni; o k'e welizikwo ẹni nwen. ¹⁵ Unu amarin ni ehu unu wuchanrin mkpamkpa ehu Kraisti? Ni m gi nwan mkpamkpa ehu Kraisti henrin mkpamkpa ehu igbaraja? O meko! ¹⁶ Unu amarin ni onye ya le igbaraja gba ranhin le igbaraja e henringwo ehu ohu? Makeni, ime Ehuhuo-nso, we si, “We ebuo e henrin ehu ohu.” ¹⁷ Kani, onye hun we enwen e cheni Di-nwonni-eni le Di-nwonni-eni e henringwo ohu ime-mmom. ¹⁸ Gbakwo ni ni ughere oso! Njo ndi ozo ile ihian e me ele ime ehu, kani, onye hun ghereni me ehu a njo. ¹⁹ Ra unu amarinde ni ehu unu wu Ulo-nso Mmon-nso hun ri ime unu, Mmon-nso hun unu gha eka Osolobue nwonhen, ni ele unu nwon enwen unu? ²⁰ We non unu e non. E gi ni nwan ehu unu e ye Osolobue ogho.

Isi Nke Esa

7 Ni ẹni leban nwan ihien ndi hu unu de ẹnya.

Olulu Di-le-nwunye

“O hugho mma omeni okenye ebuni uku tukwasi okpoho.” ² Kani, makeni ughere jun uzọ ile, okenye owule ya luru nwunye; okpoho owule ya luru di. ³ Di k'a gha e me ni nwunye e ihien run'e ime olulu di-le-nwunye; nwunye ya e mezikwo ni di e erira. ⁴ Makeni, ele nwunye k'e ku ihien o k'e gi ehu a me, di e nwe ku; erirazikwo, ele di k'e ku ihien o k'e gi ehu a me, nwunye e nwe ku. ⁵ Egile ni ehu unu a jo ibe unu efo, mmani unu kwerigbama ni unu ye efe ekerere ogen, keni onu hun uzọ bu enwen onu che ime ekpere. Omegu, onu a nogbamazi, amangbe Ekwensu a nwan onu, makeni unu a saeka kwondosonme enwen unu. ⁶ Kani m rihu e ku e n'o ni me, ele iwu ke m ri e ye; ⁷ k'o ri m, ihian ile ri ke mme. Kani, onye-onye nwon oyiye nke e, hun gha eka Osolobue bia—hunni nwe nke e.

⁸ Nke ndi keleni lu le ndi hun di we mobu nwunye we nwun, m si we n'o hugho mma ni we nodi nke we—noke mme. ⁹ Kani, omeni asako we eka kwondon enwen we, we luru—makeni o ka mma ni ihian luru di mobu nwunye kari ni egun ime-mgba hu e gbu e.

¹⁰ Nke ndi luguni, iwu m ri e ye we wu onwan (kani ele mme ri e ye we ya, Di-nwonni-eni ro): nwunye ajukwole di e mobu kpechan a. ¹¹ (Kani o ju di e to mobu kpechan a, y'a lule onye ozo. Hun nke o gi luru onye ozo, ya le di e sukun.)

Di e kpechankwole nwunye e mobu ju a.

¹² Nke ndi ozo, lee ihien m si we me (mme ri e ku onwan, ele Di-nwonni-eni): omeni okenye wu onye itu-Kraisti nwon nwunye hun kwerileni ni Kraisti, bu nwunye e e kwerigho n'o son e e bi, y'e kpechanl'a mobu ju a. ¹³ Omeni okpoho wu onye itu-Kraisti nwon di hun kwerileni ni Kraisti, bu di e e kwerigho

n'o sọn ẹ e bi, y'e kpechan!a mọbụ jụ a. ¹⁴ Makeni di hụn kwerileni ni Kraịstị a wuruọlẹ onye we don nsọ make ifiri nwunye ẹ *hụn kwerini Kraịstị*; nwunye hụn kwerileni a wuruọlẹ onye we don nsọ make ifiri di ẹ hụn kwerini. Omeni ele ẹrira, umu unu e ke ri nsọ, kanị we hụ nwan nsọ.

¹⁵ Kanị omeni hụn kwerileni ni Kraịstị a jụ hụn kwerini Kraịstị, ya ri ẹrira. O ri ẹrira, o nwonni iwu gi hụn kwerini, makeni udon ke Osolobue kpọ ni enyi.

¹⁶ Nwunye, y'a maringho ke ẹka i ke w'a gha zuopuha di i? Di, y'a maringho ke ẹka i ke w'a gha zuopuha nwunye i?

Nọdị Onọdị I Rị Ke Osolobue Kpọ I

¹⁷ K'osilerị, onye-onye ya bime obibi Di-nwonni-enyi keye ẹ; we nọdị ke we no ogen Osolobue gi kpọ we; ebe okuni ri, onwan ke m'a kuzi ime uka Kraịstị ile.

¹⁸ Omeni ihian a kwaguo ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chokwole n'o wepu apa ugun o kwa; omeni ihian akwanị ugun ni Osolobue d'a kpobanhan a ime Kraịstị, y'a chole n'o kwa ugun. ¹⁹ Ikwa-ugun enwonni ihien o wu; akwanị-ugun enwonni ihien o wu; ihien ri mkpa wu ime ihien Osolobue ku. ²⁰ Onye-onye ya nọdị onọdị o ri ogen Chuku gi kpobanhan a. ²¹ I wu igbon ogen o gi kpobanhan i? Anile ohun songbu i; kanị omeni y'a hụn uzo y'e gi weri enwen i, ye e weri enwen i. ²² Makeni, omeni ihian wu igbon ogen we gi kpobanhan a ime Di-nwonni-enyi, onye weriguu enwen e k'o wu ime Di-nwonni-enyi. Erirazikwo, onye hụn wuleni igbon ogen we gi kpobanhan a wu nwan igbon Kraịstị. ²³ Osolobue non unu enon; awurulenị igbon ihian.

²⁴ Umune m, nọdị ni nwan onọdị owule unu ri ogen Osolobue gi kpobanhan unu e fe Osolobue.

Ndị Nwonleni Di Mọbụ Nwunye

²⁵ Ni enyi ku nwan nke ndi luleni di mọbụ nwunye. O nwonni ihien Di-nwonni-enyi si m ku banyeni onwan, kanị m ri e ku uche m, nọke onye furu we gi e don enya ghahani efoma Di-nwonni-enyi. ²⁶ Ke ihien ri ogenni, e rogho m'a n'o furu ni unu nọdị ke unu no.

²⁷ Omeni i nwon nwunye, achole ni jụ a mọbụ kpechan a; omeni y'e nwonni nwunye, achole ni luru. ²⁸ Kanị, i luru nwunye, y'e meni njo; okpoho keleni lu di luru di, o meni njo.

Kanị, ndi luni jenko d'e nwon nsongbu ime ndunni—nsongbu ahun ke m choko ni m napu unu. ²⁹ Umune m, ihien m gi e e ku wu ni ogen hoduni ehizini; gha kikenni jenme, ndi hụn nwonde nwunye we bime nọke si enwon we; ³⁰ ndi ri a kwanni, we bime nọke si a ri we a kwan; ndi ri a ghoghoni we bime nọke si a ri we a ghoghoni; ndi hụn e nonni, we bime nọke si o nwonni ihien we nwe; ³¹ ndi hụn gi ihien uwa e bi, we ewerile e ke si o rika mkpa, w'e gile e don-enya. E bi ni erira makeni uwanị ri ogenni ghafeko aghafeko.

³² Achoni m ni unu e rogbu enwen unu. Okenye hụn gileni nwunye e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don me ihien efọ gi a sọ Di-nwonni-enyi usuo. ³³ Kanị onye hụn nwon nwunye e ro ihien uwa, o ro k'o don me ihien efọ gi a sọ nwunye e usuo— ³⁴ erira ke obi e e kebe. Okpoho mọbụ nwa-agboọ hụn nwonleni di e ro ihien Di-nwonni-enyi, o ro k'o don donmehanchrin ehụ a le mmon a nsọ; kanị okpoho hụn nwon di e ro ihien uwa, o ro ke o don me ihien efọ gi a sọ di e usuo. ³⁵ M ri e ku ihienni keni o ri ni unu mma, ele ni m gi e gbonon unu, kanị, keni unu hụn uzo bi k'o furu, buchanrin obi unu che ebe Di-nwonni-enyi ri.

³⁶ *Kanị*, omēni ihian rị e ro ni ọ rini e memē onyē hun wē ẹbụo kutō nị wē k'a lụ ọhunma, bụ o temēguo hun okpoho mọbụ nị hun okennyē a sakozị ẹka din— ọ rị hun okennyē nị wē luma, ya mē ihien hụ ọ cho, wē luma, ẹlẹ njo.

³⁷ *Kanị* onyē hun kwademēguu obi e n'ọ luko, n'ọ luko okpoho hụ ya lẹ iya kuto, bụ ọ rini a dū a n'ọ luma a—kama, ọ hụ a sa ẹka e kwondon enwen e—onyē ahun e mēghozikwo ọhunma omēni ọ lunị. ³⁸ Ya wu, onyē hun lunị mē ihien rị ma, kanị onyē hun luleni mē ihien ka mma.

³⁹ Okpoho nwon di k'a luriri di e, ka sị a mē ni di e ahun hụ ndun. *Kanị* di e nwunhun, o nwon iken luru onyē sūo n'a—ka sị a mē ni onyē nke Di-nwonni-enyi k'ọ nurun. ⁴⁰ O mē uche m, ọ nođi k'ọ rị, ya kē ọ k'a ka a mma. Onwan wu uche m,—kanị e rogho m'a nị mmē lẹ enwen m nwonzikwo Mmon Osolobue.

Isi Nke Esato

Ihien-oriri Wē Gi Rua Mmon

8 Nị enyi ku nwan nke ihien-oriri wē gi rua mmon.

Enyi a maringho nị, “Enyi ile marin ihien” bụ imarin-ihien e mē ihian a honron mmaka, kanị, ihien-osusuo kē wē gi e mē ihian e sue hun wu usue nke-esi.

² Onyē ọwulẹ rị e ro nị o nwongho ihien ọ marin eke marin ihien o furu n'ọ marin. ³ *Kanị*, onyē hun nwē ihien-osusuo jenni Osolobue, ya wu onyē Osolobue marin.

⁴ O mē nwan nke iri ihien-oriri wē gi rua mmon, enyi a maringho nị, ime uwa ile, o nwonni ihien mmon wē kpụ akpụ mọbụ hun wē koma wu, enyi a maringhozi nị Chuku ohu sūo rị—ozo a rị a. ⁵ Ikenkwo o nwongho ihien ndi w'e fe nokē sị wē wu Chuku bụ ẹlẹ wē Chuku—kē ndi rị elu-igwee kē ndi rị elu uwa. (Ezioku-ezioku, mmon w'e

fe barahị a barahị; ndi w'a kpọ “nna” barahizikwo a barahị.) ⁶ *Kanị*, nke enyi wu nị Chuku ohu sūo rị; iya wu Nedi enyi; ihien ile gha ẹka a a-bia; iya kē enyi rị a rị nị ndun. Nna ohu rizi, ya wu Jesu Kristi; Osolobue ke ihien ile ghahan'a; enyi rị a rị ghahan'a.

⁷ *Kanị*, ẹlẹ ihian ile nwē amamihienni. Makeni, o nwēgho ndi o mē ni iruammon a mumariguo, nkesini, wē rihu ihien-oriri wē gi rua mmon, e weri w'e kē ihien wē gi rua mmon, obi wē a ru, gbume wē mgbu—makeni obi wē ezeni. ⁸ Bụ ihien-oriri ara mē enyi nochime Osolobue: ẹlẹ enyi ka njo omēni enyi erini, ẹlẹ enyi ka mma omēni enyi ri.

⁹ Ya wu, kpachanfu nị nwan enya amangbe unu e memē nị onu e weriguo enwen onu, mēghafe e oken, o henrin ihien umunē onu zeleni k'a kpogburu.

¹⁰ Makeni, omēni onyē nke Kraistini, hun obi e zeleni, a hun iyū, hun sị nị marin ihien, ebe i rị ulo-mmon e ri ihien-oriri, ọ kpokinko obi ri ihien-oriri wē gi rua mmon? ¹¹ Ya wu, onyeni zeleni, onyē itu-Kraisti ibe i, hun Kraisti gi ifiri e nwun, e gi ifiri “amamihiēni i ni” na iwi. ¹² Unu gha e mē umunē unu njo enina, a han wē e mē ihien obi wē zeleni gi a rusonmē, Kraisti kē unu rị e mē njo.

¹³ Ya wu, omēni ihien m'e ri k'e mē nwene m danye ime njo, erikozị m anu ahun m'e ri, amangbe m'e mē nwene m dan.

Isi Nke Itenei

Ihien Ru Onyē-ozu Pu-ichen

9 Ẹlẹ mmē nwon enwen m? Ẹlẹ onyē-ozu pu-ichen kē m wu? Ahunni m Jesu wu Nna enyi? Unu ẹlẹ ihien m runpuha ime orun m rị a runni Di-nwonni-enyi? ² Osun'a nị ẹlẹ m onyē-ozu pu-ichen enya ndi ozo, m wu onyē-ozu pu-ichen ebe unu rị! Nị unu rị ime Onyē-

nwonna-enyi a ghosiguo ni m wu onye-
ozi pu-ichen ime Di-nwonna-enyi.

³Ihienni ke m ri a za ndi hun ri e kin
m ikpe.

⁴Enyi eruni ndi we k'e yeriri ihien-
oriri le ihien-orira? ⁵Enyi enwe iken
iluru onye kwerini keni enyi le iya a
wihunme—leke ke ndi-ozu pu-ichen ndi
ozo le umune Onye-nwonna-enyi le Ke-
fasi (wu Pita) don e me? ⁶Ra we memeni
mme le Banabasi suo ya ni enyi k'e giriri
eka enyi nurun ihien enyi e gi e bi? ⁷Elee
onye-agma gi ihien e a lu agha? Onye a
run ugbo vaini hun ghaleni e ri mkpuru
gha ime e puha? Onye e du anu hun
ghaleni a ra mirin-eran we gha anu hu
wepuha?

⁸M rida nwan e ku ihienni noke ihian
mmaka ra? Ele enina ke Iwu Osolobue
ku e? ⁹Ime Iwu Mozizi, we de si, "Eken-
mele oken-efin onu o gha a zopuha
mkpuru oka-witi." Efin ke Osolobue rida
e ro ra? ¹⁰Ele ifiri enyi k'o gi ku e? Iya-
nu, ifiri enyi ke we gi de e. Makeni, onye
ri a kun oka le onye ri a kukponi furu
ni we e me e, e nwon olile-enya ni o
nwegho hun k'e ru we aka. ¹¹Omeni enyi
a kunguo ihien ime-mmon ime igunrun
unu, o hika omeni enyi a ghonarin unu
ihien uwanu unu nwe? ¹²Omeni unu hu
e ye ndi ozo ri a run orun Osolobue ihien
ndini runi we, ele enyi k'o te furu ni unu
ka e ye?

Kani enyi a doni unu ihien ndini runi
enyi, kaka! Hun nke enyi e gi me erira,
enyi no dingbucharin ihien owule—
hun nke enyi e gi bu uke cheni ozioma
Kraisti. ¹³Unu amarin ni ndi hun a run
orun ime Ulo-nsa gha Ulo-nsa e nwon-
hen ihien w'e ri? Unu a marin ni we e
keye ndi a run orun ebe w'a no a chu ejan
ihien we gi chu ejan? ¹⁴Erirazikwo, Di-
nwonna-enyi ti iwu, ni ndi ri e zi ozioma
k'a gha ozioma e nwonhen ihien we gi e
bi.

¹⁵Kani, adotuni m kaka akpu ihien
ohu ime ihien ndini ile runi m. Arideni
m nwan e de ihienni keni unu meni m
we. O kade m mma ni m nwunhun an-
wunhun kari ni ihian a napu m ihienni
m gi a nyan isi.

¹⁶Kani, anyanko m isi ni m ri e zi oz-
ioma, makeni iwu ro ni m k'e ziriri a.
Nsogbu k'a ri ni m omeni ezini m oz-
ioma! ¹⁷M wefuha obi m ile run ya wu
orun ozioma, ugwo-orun rini m; omeni
ewepuhani m obi m ile run a, orun we
ye m run ro, m k'a runriri a.

Eka-orun Le Ugwo-orun

¹⁸Ki wuzi nwan ugwo-orun m? Ugwo-
orun m wu ni m'e zi ozioma ofe, m'a ra
do we ye m ihien runi m noka onye ri e
zi ozioma.

¹⁹Ezie ro ni mme nwon enwen m; ni
ari m okpuru ihian. Kani, e giguu m en-
wen m henrin odibo ihian ile—keni m
hun uzo wehezini Kraisti ndi bu oda.

²⁰M ru ebe ndi Ju ri, e bime m ke
onye Ju, keni m hun uzo wehe ndi Ju d'a
marin Kraisti; m ru ebe ndi hun ri okpuru
Iwu ri, e henrin m onye ri okpuru Iwu.
(Elekwu ni mme le enwen m ri okpuru
Iwu.) M'e me e keni m hun uzo wehe ndi
hun ri okpuru Iwu d'a marin Kraisti. ²¹M
ru ebe ndi rileni okpuru Iwu ri, e bime
m rike onye rileni okpuru Iwu, keni m
hun uzo wehe ndi rileni okpuru Iwu d'a
marin Kraisti. (Elekwu ni iwu Osolobue
a ri a ki m, kani m ri okpuru iwu Kraisti.)
²²M ru ebe ndi zeleni ri, e henrin m onye
zeleni, keni m hun uzo wehe ndi zeleni
d'a marin Kraisti.

E henringuo m ihien ile ri ichen-ichen
ebe ndi ile ri ichen-ichen ri, keni m gi
uzo owule rini zuopuha ndi hu ime we.

²³Ifiri ozioma ke m gi e mesonme
ihien ndini ile, keni Osolobue e keye m
ngozi rin'a. ²⁴Unu amarin ni we gha a
gba oso we gi a do onu, a zuo ihien ohu,
ndi hun a do onu e bu oda, kani onye ohu

sọ e nwehẹn ihien wẹ ri a zuo. Gbakwo ni nwan hun unu e gi nwehẹn ihien ahun unu ri a chu.

²⁵ Onye owule hun a do onu ime egumegu, a napsomme enwen e ihien ile ri ichen-ichen. W'e mecharin ihieni ile keni wẹ gi okpu onye-mmeri ahun wẹ ri do tu we ugon—okpu mmeri hun e wiwini. Kani, enyi ri e me nke enyi ni enyi hun uzo nwonhen hun ghaleni e wiwi. ²⁶ Ya wu, m'a ra gba oso ke onye marinleni ihien o chuko; m'a ra du ikpa ke onye ri a du ufere. ²⁷ Mba! M'e meshi ehụ m iken, e gi e e henrin igbon m—amamgbe m'e ziguu ndi ozo ozioma, mme nwen a wuru onye wẹ ju, ni agbani m ohunma.

Isi Nke Iri

Gba Ni Ni Irua-mmom Oso

10 Umune m, m cho ni unu marin ihien me ndi nedi enyi wẹ kani, marin a ohunma-ohunma. Wẹ ile ke orukpu hu du; wẹ ile ghafecharin Ohimin- Ufie hu; ² wẹ ile henrinsonme ndi e son uzo Mozizi ghahani mirin-Chuku ahun wẹ me wẹ—orukpu hu du ni wẹ le Ohimin hu wẹ ghafe ke wẹ gi me wẹ mirin-Chuku. ³ Wẹ ile ri ihien-oriri ohu ahun hun gha ime-mmom bia; ⁴ wẹ ile razikwo ihien ohu ahun hun gha ime-mmom bia—makeni wẹ ra mirin hun gha omuma hu sonkonu wẹ puha, hun gha ime-mmom bia. Omuma hu wu Kraisti. ⁵ Ke ihien ndini ile meni, imerinme wẹ emeni ihien sọ Osolobue usu efo, wẹ no nwuntosonme ime atu.

⁶ Ihien ndini wẹ meni no wuru ni enyi ihien-nghosi wẹ gi a do enyi eka-ntin, amamgbe eje-ihien gha a na enyi enya k'o don la wẹ. ⁷ Emekwole ni ndi a rua mmom ke ndi hu ime wẹ—hun wẹ de ime Ehuho-nso, ni
“Ndi hu no nodi ani,
e ri, a ra;

wẹ no lihi oto, tenme egu, mesonme ihien wẹ gi a rua mmom.”

⁸ Enyi agherekokwo ni ke ndi hu ime wẹ don me, hun madu nnu-uku eto-kwasi-ogun (madu ogun-iri kwasi nnunai aria nnu-ogun-eto) gi nwunhun akp'ohin ohu; ⁹ Enyi a chokokwo ni ihien ri Di-nwonni-enyi onu ke ndi hu ime wẹ don me, agwo no tagbu wẹ; ¹⁰ edenwin-nwinkwole ni ke ndi hu ime wẹ don me, mmom-ozu ahun etikponi no gbupu wẹ.

¹¹ Ihien ndini me ni wẹ wusonme ihien nleri. Wẹ detu ihien ndini igi do enyi eka ntin—enyi ndi ri e bi ogen ikpazunni ihien ile e gi mezucharin. ¹² Ya wu, onye hun ri e ro n'o wuzoke, ya kpachanpukwo enya amamgbe o dan. ¹³ O nwonni onwunwan biani unu hun ghaleni a biani ihian. Osolobue wu onye wẹ gi e don enya, o niko onwunwan k'a kari unu eka biani unu. Kama, onwunwan bia, o k'a ghosi unu ke unu a don me e, keni unu sa eka meri e.

¹⁴ Ifiri onwan, umune m, gba ni ni irua-mmom oso! ¹⁵ Ndi nwe uche ke m ri a gwa oku; gi ni eka unu lele ihien m ri e ku. ¹⁶ Mkpu ohu ahun enyi e ye Osolobue ekele, a rarisonme, ele mmeko ke enyi ile le edeke Kraisti ri e meko? Bredi ahun enyi e ye Osolobue ekele, e keru, ele mmeko ke enyi ile le ehụ Kraisti ri e meko? ¹⁷ Ebe o me ni bredi ohu sọ ro, ya wu ni ehụ ohu ke enyi wu, osun'a ni enyi bu oda—makeni enyi ile gba e ri bredi ohu hu. ¹⁸ Ro ni k'o ri ndi ali Izrelu: wẹ ile hun e ri ihien wẹ gi chu ejan e songonni wẹ me ihien wẹ ri e me ebe ahun wẹ no a chu ejan? ¹⁹ Kini ke m ri nwan e ku? M gi e nwan ri e ku ni ihien-oriri wẹ gi rua mmom nwon ihien o wu mobu ni mmom nwon ihien o wu? ²⁰ Mba. Kama, m ri e ku ni ejemmom ke ndi a rua mmom a chuye ni ejan w'a chu, ele Osolobue. Achoni m ni unu le eje-mmom meko. ²¹ Unu asako eka a rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi,

a rarizikwọ ihien rị mkpu eje-mmon. Ụnụ asakọ ẹka e ri okwa ihien-oriri Dinwonnienyi, e rizi okwa ihien-oriri ejemmon. ²² Kini? Enyi rیده nwan a cho ni enyi me enya fuma Osolobue ufu ra? Enyi ka a e ze?

Bu Enya Zinme Hun K'e Ye Osolobue Ogho

²³ We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e" Kani, ele ihien ile ihian e me e ye aka. We si, "Ihien owule ihian cho n'o me ya me e." Kani, ele ihien ile e me okukwe ihian e sue. ²⁴ Onye owule ya choma orinimma ndi-ozo, ele nke e.

²⁵ Ri ni ihien owule we re odun anu, ajusonmele ni onu—make obi gha e gbume ihian mgbu; ²⁶ ri ni make ni Ehuhuo-nso si, "Uwa le ihien ile rin'a wu nke Di-nwonnienyi." ²⁷ Onye wuleni onye itu-Kraisti kpo i oriri, bu ya chogho n'i jen, i ru e, ri ihien owule we ye i, ajusonmele onu hun obi e gi gbume ihian mgbu. ²⁸ Kani, omeni ihian a si i, "We gi ihienni rua mmon," erile e nwan—make ufiri onye hu gwa ni le make obi gha e gbume ihian mgbu, make ni, ["uwa le ihien ile rin'a wu nke Osolobue."] ²⁹ M si, "Make obi gha e gbume ihian mgbu." Obi onye ahun ke m ri e ku, ele nke i.

I k'a si, "Ki we ri e gini obi ri e gbu onye ozo mgbu a gba m nju m gi me ihien m marin ni ele eje-ihien?" ³⁰ Omeni e meguo m ekpere, kelegu Osolobue, ni m d'e rime e, ki we ri e gini ihien m ri e kutu m, bu e yegugho m Osolobue ekele ni m d'e rime?" ³¹ Ke oriri ke orira ke ihien ozo owule unu e me—e mecharin ni we ile uzo o k'e gi weheni Osolobue ogho. ³² Ebikwole ni obibi e me okukwe onye owule uke, ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo ke ndi uka-Osolobue. ³³ E bi ni hu ke mme: m'a lili ma uzo ile ni m'e me ihien a suo onye owule. Make ni ele orinimma

m ke m ri a cho, kani orinimma ihian ile, keni we hun uzo nwe nzuopuha.

Isi Nke Mmanai

11 Esón ni nzo'm'oku m ke m don e son nzo'm'oku Kraisti.

Ikpume-isi Ogen Ofufe

² M ri a ja unu mma unu gi a nyanhan m ime ihien ile, e donmecharin omenali ndi itu-Kraisti ndi hu ke m don gwasonme unu ni 'ya ke we e me e.

³ Kani, m cho ni unu ghota ni Kraisti wu onye-isi okenye owule, di wu onye-isi nwunye e, Osolobue wu onye-isi Kraisti. ⁴ Okenye owule kpume isi e e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e. ⁵ Kani, okpoho owule bu isi-oghe e me ekpere mobu e zi ozi Osolobue si we zi ri e budan onye-isi e ebe o no bu isi-oghe, make ni ya le ikpunpu ntutu wu ohu. ⁶ Make ni, omeni okpoho ekpumeke isi e, ya kofu nwan ntutu e. Kani, omeni ihien-ifenren ro ni okpoho ko ntutu e mobu kpunpu a, ya kpume e.

⁷ Okenye efuruni n'o kpume isi e ebe o me ni o yi Osolobue, o wuzikwo ogho Osolobue; kani okpoho wu ogho okenye. ⁸ Make ni, aghani we okpoho memem okenye, kama, we gha okenye memem okpoho; ⁹ egin we ifiri okpoho ke okenye, kama we gi ifiri okenye ke okpoho. ¹⁰ Ya hain o gi me ni okpoho k'e nweriri ihien ri a isi o gi a ghosu ni o nwongho onye o ri okpuru e—make ifiri ndi mmon-ozu.

¹¹ Kani, ime Di-nwonnienyi, okenye ri okpoho mkpa, okpoho ri okenye mkpa. ¹² Make ni, k'o don me ni okenye ke we gha memem okpoho, erira k'o don me ni okpoho ke we gha a mufuha okenye. Bu ihien ile gha aka Osolobue bia. ¹³ Gi ni aka unu lele ihien: o hugho mma ni okpoho e bu isi-oghe e mejenni

Osolobue ekpere? ¹⁴ We k'a gwazi unu a gwa ni ntutu okennyere ruke o wuru n'a ihien-ifenren? ¹⁵ Kani, nke okpoho ru, ogho a ro, makeni we ye e ntutu n'o gi e kpume.

¹⁶ Kani, onye cho n'o doma ihienni, enyi enwe uzo ozo enyi gi e me e—ke enyi ke ndi uka Osolobue.

Oriri-nso

(Mat 26.26-29; Mak
14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Ime ihien ndini m jenkọ d'e ku, a jakọ m onu mma. Makeni, iko unu a ra wehe ihien oma, kama, eje-ihien k'o wehe.

¹⁸ Nke ibuzo, a nuguo m ni onu zu ozuzu uka, ni nkebe a risonme ime unu. O nwongho ihien hain m gi gi e don. ¹⁹ W'a ru uka a, ihien ri ichen k'a ri ime unu, hun we e gi marin ndi ri e me ihien ri Osolobue mma. ²⁰ Kani, ihien ahun unu e ri, unu zu, elkwọ Oriri-nso Di-nwonni-enyi. Kaka! ²¹ Makeni, o ru ogen oriri hu, onye-onye e rime nke e, echeko we ndi ozo, nke wuni onye ohu e buru egun, kani ibe e e giguọ manya rajunchanrin efo, o hu a tudu we! ²² Kini! Unu enwon ulo unu a no ri, ra? Ra unu ri e legberi uka Osolobue, e gbe ifenren e ye ndi wonleni ihien owule ihun? Kini ke m k'a gwa nwan unu? Ni m gi e jama unu mma? Emeko m'a!

²³ Makeni, ihien m nwonhen aka Di-nwonni-enyi, ya ke m kuzi unu: ni uhin-hin hu we re e, ni we d'e we e ye, Di-nwonni-enyi wu Jesu no weri bredi; ²⁴ o yeguu Osolobue ekele, o no bebe e; o no si, "Onwan wu ehụ m, hun we gi ifiri unu ye; e me ni onwan e gi e a nyanhan m." ²⁵ Erira k'o mezikwo ogen we gi riguu ihien-oriri enyasi ahun: o weri mkpu manya hu, o no si, "Mkpuni wu nkwerigbama ohun hu we gi edeke m biye aka. E me ni ihienni—ogen owule unu gi a ra a unu gi e a nyanhan m."

²⁶ Ya wu ni, d'e ru mgbe Di-nwonni-enyi bia, ogen owule unu gi e ri bredini, a rari ihien ri mkpuni, unu ri a nyanhan onwun Di-nwonni-enyi.

²⁷ Ya wu nwan ni onye owule ri bredi Di-nwonni-enyi mọbu rari ihien ri mkpu Di-nwonni-enyi uzo furuleni ri e me ehụ le edeke Di-nwonni-enyi njo. ²⁸ Ya wu ni onye owule k'e lekpoguu enwen e, o kebe ri bredi hu mọbu rari ihien ri ime mkpu hu. ²⁹ Makeni, onye hun ri bredi hu mọbu rari ihien ri ime mkpu hu bu o gbayeni ehụ Nna-enyi, ri e riri ikpe-omuma, a rari ikpe-omuma, e che enwen e isi. ³⁰ Ya hain ndun gileni ri ndi bu oda ime unu, emu hu a ku ndi bu oda, o nweguode ndi ranhinni, ya wu, ndi nwunhunnj. ³¹ Kani, omeni enyi te buzo lekpoguu enwen enyi, Di-nwonni-enyi eke ma enyi ikpe, ye enyi afunfun enina. ³² Kani, Di-nwonni-enyi kin enyi ikpe, ye enyi afunfun, o ri e ye enyi afunfun k'e yeni enyi aka, amangbe enyi e son uwa narin ikpe-omuma.

³³ Umune m, unu zu nwan ni unu ri, e che ni ibe unu. ³⁴ Omeni egun gi ihian, ya riguu ihien-oriri iwe e, amangbe izu onu gha e buhe ikpe-omuma.

Banyeni ihien ndi hoduni, m bia, a gwa m unu ihien unu jenkọ d'e me.

Isi Nke Mmebuọ

Oyiye Mmon-nso E Yesonme

12 Umune m, ni m ku nwan nke oyiye Mmon-nso. M cho ni onu ghota a ohunma. ² Unu a maringho ni ke onu keleni kweri, we dufie unu, teri unu d'e femẹ mmọn ndi rileni ndun ghadeleni e ku oku. ³ Ifiri e, m cho n'o we unu enya ni o nwonni onye gi iken Mmon Osolobue e ku hun k'a si, "Jesu ari mma." O nwonzikwonj onye k'a saeka si, "Jesu wu Di-nwonni-enyi" sukpan ni Mmon-nso me e n'o ku erira.

⁴ Oyiye ri udi ichen-ichen, kanj Mmon-nso ohu ahun e ye we ile. ⁵ Orun w'a run hun we gi e fe Nna-enyi ri udi ichen-ichen, kanj Nna ohu hu ke w'a runni we. ⁶ Ihien we gi iken Osolobue e me ri ichen-ichen, kanj Osolobue ohu ahun suo ri orun ime onye owule, e me we ile.

⁷ Mmon-nso e yesonme onye-onye ime enyi oyiye, keni onye hu gi e yeni ndi uka ile aka. ⁸ Osolobue gha aka Mmon-nso ye onye ohu oyiye o gi a dun odun, o ghazi aka Mmon-nso ohu hu ye onye ozo oyiye o gi ku oku ihian e gi marin ihien o marinleni. ⁹ O ghazi Mmon-nso ohu hu ye onye ozo okukwe, ghazi ya wu Mmon-nso ye onye ozo oyiye izuo-emu le oria, ¹⁰ yezi onye ozo oyiye irun orun-atumenya, ye onye ozo oyiye izi ozi Osolobue si we zi, ye onye ozo oyiye o gi a marin udi mmon ri orun, yezi onye ozo oyiye isu-asusu ri ichen-ichen, yezi onye ozo oyiye isuhuto ihien onye suni ku. ¹¹ Mmon-nso ohu hu, iya nwe e me ihien ndini ile; o keyesonme onye-onye oyiye o cho n'o keye we.

Ehu Ohu, Bu Mkpamkpa Bu Oda

¹² Ehu ohu suo ke ihian nwe, kanj mkpamkpa-ehu bu oda ri ime e. Kanj, ke mkpamkpa ndi hu buhanle oda, ehu ohu suo ke we wu. Erira k'o rizikwo ehu Kraisti. ¹³ Makeni, Mmon-nso ohu hu ke we gha gi mirin-Chuku we me enyi bu enyi ile che ime ehu ohu—ke ndi Ju ke ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju; ke ndi wu igbon ke ndi wuleni igbon; we no me enyi ile rarisonme Mmon-nso ohu ahun.

¹⁴ Ezie, ehu ele mkpamkpa ohu suo, kanj mkpamkpa bu oda ro. ¹⁵ Uku ihian si, “Makeni ele m aka, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁶ Omeni ntin si, “Makeni ele m enya, ele m nke ehu,” ele ohun k'e me e awuzile mkpamkpa-ehu. ¹⁷ Omeni ehu ile wu enya-enya, k'o k'e gi nu ihien? Omeni ehu ile wu ntin-ntin, k'o k'e gi

nu ishin? ¹⁸ Mba, ezioku ri n'a wu ni, Osolobue e giguo aka a donmesonme mkpamkpa owule ri ehuru k'o don cho a. ¹⁹ Omeni we ile wu mkpamkpa ohu, elebe nke ehuru a ri? ²⁰ Kanj, k'o ri wu ni mkpamkpa-ehu bu oda, kanj ehuru ohu suo ro. ²¹ Enya e ri-aka si aka, “O nwonna ihien m gi i e me!” Isi e ri-aka si ukuru, “O nwonna ihien m gi i e me!” ²² Kama, mkpamkpa-ehu ndi hu nokesi we ka anunua rikemede mka nkesini omeni aru w'a, ehuru ezuni oke. ²³ Mkpamkpa-ehu ndi ahun enyi e weri ni enwon we ogho ke enyi e yede ogho pu-ichen; mkpamkpa ndi hun furuleni enya e legha ke enyi kade ohunma e donzi, amangbe we a hun we ke we ri.

²⁴ Kanj mkpamkpa-ehu ndi ahun nwe ogho achokani udi ndonzini. Enina ke Osolobue donme ehuru—o we ogho kanj ye mkpamkpa ndi hu noka si arini we mka—²⁵ make nkebe gha a ri ime ehuru, kama, ni mkpamkpa owule hun uzo e gi aka ohu e lepuru ibe we enya. ²⁶ Omeni mkpamkpa ohu nwon nsongbu, we ile e buru nsongbu hu; o bo mkpamkpa ohu, we ile e son e ghoghohu.

²⁷ Unu ile wu ehuru Kraisti. Onye-onye ime unu wusonme mkpamkpa rin'a.

²⁸ Ime ndi uka, Osolobue e tumesonmego ndi ri ichen-ichen: nke ibuzo wu ndi-ozu pu-ichen; hun me e eburo wu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, hun me we eto wu ndi-nkuzi; ndi ozo wu ndi a run orun-atumenya, ndi a zuo emu, ndi e yeni ndi ozo aka, ndi nwe oyiye iki-okiki le ndi a su asusu ri ichen-ichen. ²⁹ Ihian ile wu ndi-ozu pu-ichen? Ihian ile wu ndi-amuma le ndi Osolobue e zi ozi? Ihian ile wu ndi-nkuzi? Ihian ile a run orun-atumenya? ³⁰ Ihian ile nwon oyiye izuo-emu? Ihian ile a su asusu ri ichen-ichen? Ihian ile a suhuto we? ³¹ A nwankenme ni nwan ni unu nwonhen oyiye ndi hu ka mka a ri. Kanj, ni m ghosi unu uzo ahun kachanrindi.

Isi Nke Mmẹto

Ihiẹn-ọsusu

13 Omẹni m'a sụ asusu ile—kẹ nke ihian kẹ nke ndi mmon-ozu—bu e nwon m ihiẹn-ọsusu, m wuhu egogo mobu okpokoro-ogbogoro ri a zun zun!

²O mezikwo ni m nwon oyiye m gi e bu-amuma, e zini Osolobue ozi, nwezikwo oyiye m gi a ghota ihien ile mini le hun m gi a marincharin ihien ile; o mezikwo ni m nwoncharin okukwe ile—nwede hun m k'e gi saeka bupu ugu onodi a—bu enwon m ihiẹn-ọsusu, o nwonni ihien m wu!

³Oson'a ni m wecharin ihien ile m nwon ye ndi igbenye, o sukwon'a ni e kweride m ni we kpọ m okun make okukwe m—ikenkwo e gi m'e nyan isi—kani, omeni e nwon m ihiẹn-ọsusu, o banko ni m erere owule!

⁴Ihiẹn-ọsusu nwe ndidi; ihiẹn-ọsusu e me efoma; a ra we iwe-nya; a ra nyan isi; a ra pache.

⁵Ihiẹn-ọsusu a gbaye ihian; a ra cho nke e sụ; a ra bukenrin olulu; ihiẹn-ọsusu a ra a guntọ eje-ihien we e me e.

⁶Eje-ihien a ra sụ ihiẹn-ọsusu usuo—ezioku kẹ o ghoghọ ni.

⁷O nwonni ihien a guu ihiẹn-ọsusu ndun, a ra kweribehi ni ihien ri mma k'a gha ime ihian puha, a ra nwebehini ihian olile-nya, ndun ndidi ara guu a.

⁸Ihiẹn-ọsusu k'a to jenin ejen. Kani, nke ibu-amuma le izini Osolobue ozi, ogen e k'a ghafe; o me nke asusu ichen-ichen, ogen we k'a ghafe; o me nke amamihien, ogen e k'a ghafe.

⁹Ogenni, enyi amarinzuni; amuma enyi e bu le ozi enyi e zini Osolobue ezuni. ¹⁰Kani, ogen hun zu oke e gi bia, e bu we hun zulen oke che usuo. ¹¹Ogen m gi ri nwata, m'e ku kẹ nwata, m'e ro

iroro kẹ nwata, m'a tu iroro kẹ nwata. A kagu m ehu, m no na obibi nwata to. ¹²Ogenni enyi a hun bishi-bishi rike onye ri e lee ughegbe^f rileni mma. Kani, o ru ogen hu, enyi le iya k'a huntari, elee-m, elee-i; kikenni, enyi amarinzuni, kani ogen hu, m k'a marincharin ihien ile kẹ Osolobue don marincharin m.

¹³Ihiẹn eto hun a toni wu: okukwe, olil'nya le ihiẹn-ọsusu. Kani, hun kacharinni wu ihiẹn-ọsusu.

Isi Nke Mmẹto

Oyiye Asusu Le Igi Oyiye Yeni Ndi-uka Eka

14 Lilima ni nwan ni unu e nwon ihiẹn-ọsusu leni unu a chokenme oyiye Mmon-nso—tumadu igi asusu ihian ri a ghota e zini Osolobue ozi. ²Makeni, onye hun ri a sụ asusu “ire”, asusu we rileni a ghota, ri a gwa Osolobue oku, ele ihian k'o ri a gwa, makeni, o nwonni onye ri a ghota n'a. O n'e gi iken Mmon-nso e ku ihien-mini. ³Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gwa ihian oku, oku hun k'e me okukwe we sue, gba we ume, kasi we obi. ⁴Onye hun a sụ asusu we rileni a ghota ri a gba enwen e ume. Kani, onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ri a gba ndi uka ume.

⁵K'o ri m, unu ile a sụ asusu “ire” ri ichen-ichen. Kani hun m ka a cho wu ni unu e gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi. Onye hun gi asusu we ri a ghota e zini Osolobue ozi ka onye hun ri a sụ asusu “ire” we rileni a ghota—sukpan ni ihian suhuto ihien ahun o ku ye asusu we k'a ghota, keni o gba ndi uka ume.

⁶Umune m, lee n'e nwan: omeni m bia ebe onu ri, ni a suma m asusu “ire” onu rileni a ghota, nani kẹ m'e don yeni

^f13:12 Igwe we finchancharin ohunma kẹ we gi e henrin ughegbe ogen ahun.

unụ ẹka, wezuka ni m gi asusu unu k'a ghota gwa unu oku? Ikenkwo e gi m ya wu asusu unu a ghota gwa unu ihien Osolobue ghosi m, mobu a gwa m unu oku unu e gi marin ihien unu marinleni; ikenkwo e zi m unu ozi Osolobue si zi; ikenkwo a kuzi m unu ihien?

⁷Erira k'o rizide ihien ndi hu rileni ndun we gi a ku egu—noke ekpiri mobu ubo: omeni eyeni we olu we enya, nani ke ihian e don ghota ihien onye ri a kponi we ri e ku? ⁸Opi we gi a kpoqbama ndi jenko agha ye olu we ghotaleni, onye k'e konrin agha? ⁹Erira ke nke unu rizikwo: unu gi asusu ozo hun we rileni a ghoha ku oku, nani ke we e don marin ihien unu ri e ku? Ya wu ni ufere ke unu ri a gwa oku.

¹⁰W'a ra ru uka a, olu ichen-ichen bu oda ri enu uwa, bu o nwonni hun nwonleni ihien we gi e e ku. ¹¹O me nwan ni aghotani m olu ahun, m k'a wu otumunye enya onye ri e gi e e ku oku, ya le enwen e a wuru otumunye enya m. ¹²Erira k'o ri ebe unu le enwen unu ri: ebe oyiye Mmon-nso ri a du unu, lilima ni nwan ni unu e nwekenme we, ni unu e gizikwo we a gba ndi-uka ume, e me uka a gha ihun.

¹³Ya wu, onye gi asusu we rileni a ghota ku oku, ya me ekpere n'o nwon iken suhuto ihien o ku ye asusu ndi o ri a gwa oku k'a ghota. ¹⁴Makeni, m gi asusu m marinleni me ekpere, mmon m hu e me ekpere, kani, uche m ari a ghota, o nwonni ihien uche m ri a run. ¹⁵Ki m'e me nwan? M k'e gi mmon m me ekpere, kani, m k'e mezikwo ekpere m k'a ghota. M k'e gi mmon m bu ebu, kani m k'a buzikwo ebu m k'a ghota. ¹⁶Omeni ele erira, i gigu mmon i ja Osolobue mma, nani ke ogbori a don nwan si "Isee!" gi kweyeni ekele ahun i kele Osolobue, ebe o meni onye hu amarin ihien i ri e ku? ¹⁷Ikenkwo y'a jagugho Osolobue mma

nke-esi, kani o nwonni ke ojija-mma i don yeni okukwe hun-ebọ ẹka sue.

¹⁸A kpanmin m Osolobue ni mme ka unu ile asusu "ire" ichen-ichen a su. ¹⁹Kani, ime ozuzu ndi-uka, o ka m mma ni m ku mkpuru-oku isen m ghota, hun ndi ozo k'a ghota, o ban ni we erere, kari ni m gi asusu "ire" we ghotaleni ku mkpuru-oku nnu ole-le-ole. ²⁰Umune m, erole ni iroro ke umueka! Kama, ebe njo ri, a wu ni umueka, kani, o me nke iroro, e ro ni iroro ke ndi ka-ehu. ²¹Ime Ehuhuo-nso, we de e ni Di-nwonni-enyi si,

"Ndi asusu ozo,

le onu itumunye

ke m k'e gi gwa ndini oku;

kani ele we k'e gonzikwo m tan ntin."

²²Ya wu, ndi kwerileni ke we gi asusu-ire a ghosi eka Osolobue, ele ndi kweriguni; kani, ndi kweriguni ke we gi "Osolobue si" a gwa oku, ele ndi kwerileni.

²³Ya wu, o me nwan ni ndi uka ile zu, ihian ile a suma asusu ire, ni onye marinleni enya ihien ndini mobu onye kwerileni a banhan, o kuko ni era ri a pu unu? ²⁴Kani, omeni ihian ile gi asusu w'a ghota e zini Osolobue ozi, onye hun kwerileni mobu onye marinleni enya ihien ndini banhan, ihien ihian ile ri e ku a mama a ikpe, o juma enwen e nju. ²⁵Ihien ri a obi k'a puha ifon, bu o nweni onye o gwa ihien owule. O k'a kponi Osolobue isi-ali, ye Osolobue ogho, si, "Ezioku-ezioku, Osolobue ri ime igunrun unu!"

Igi Usonron E Me Ihien Ime Uka

²⁶Kini furu nwan enyi k'e me, umune m? Unu zu, onye-onye nwe ihien o k'a s'eka me: ikenkwo ebu ro; ikenkwo nkuzi ro; ikenkwo ihien Osolobue ghosi ihian k'o cho n'o ku; ikenkwo ozi we jenko d'e gi asusu ndi ozo zi ro; ikenkwo we jenko d'a suhuto oku ye asusu we k'a ghota. E

mę ni ihien ile k'o k'a don yeni ndi ile ri uka eka, gba we ume. ²⁷ Omeni ihian k'e gi asusu ndi ozo zi ozi, ya wuru madu ebuo—o kari-eka, madu eto. We ku e onye-ohu onye-ohu. Kani onye siko d'a sūhutoni k'a riri a. ²⁸ Kani, omeni onye k'a sūhutoni ari a, ndi te k'a suni we gba nkintin ime uka; we gwama enwen we le Osolobue oku ime obi we.

²⁹ Nke ndi hun k'e gi asusu w'a ghota zini Osolobue ozi, madu ebuo mōbu eto we ku—ndi hoduni we gonme ntin, e leban ihien we ri e ku enya.

³⁰ Omeni Osolobue a ghosi onye nodi ali ihien, onye ri e ku oku ya kusī.

³¹ Unu ile k'a sa nwan eka e zi ozi Osolobue si unu zi—onye ohu, onye ohu—keni onye owule munrun ihien, a gba we onye owule ume.

³² Ozozī, mmon onye amuma le onye e zini Osolobue ozi ri okpuru onye ahun—o k'a saeka gba nkintin. ³³ Makeni Osolobue ele Chuku isusu, kani Chuku udon le usonron k'o wu.

Rike ke enyi don e me e ime uka ndi-nsō ile, ³⁴ ikpoho we gba nkintin ime uka ile. Enyi ara ni we ku oku. We we enwen we che okpuru. Iwu e kughozī erira.

³⁵ Omeni we nwon utaa, we ru uno a ju we di we ya, makeni ihien ifenren k'o wu ni okpoho k'e ku oku ime uka.

³⁶ Ra eka unu ke oku Osolobue ghade bidon? Unu sō k'o ru eka?

³⁷ Onye owule si n'o wu onye-amuma le onye e zini Osolobue ozi, n'o ze eze ime mmon, ya ku ezioku ni ihienni m ri e de ni unu wu ihien Onye-nwonni-enyi si we e me. ³⁸ Onye owule si ni ele ezioku, weri n'e ni 'ya nwen ele ihien ahun o si ni 'ya k'o wu.

³⁹ Umune m, igi asusu we k'a ghoha bu amuma le izini Osolobue ozi ya duma unu; k'a sikkwole ni w'a sule asusu “ire”.

⁴⁰ Kama, e gi ni usonron e me ihien ile, e me e n'o na enya.

Isi Nke Mmisen

Ndi Nwunni Jenko D'a Rizī Ndun

15 Umune m, m cho nwan ni m nyanhan ni unu ozioma hun m zi unu, hun unu nabanhan, hun unu turu nwan ime e; ² ozioma ahun Osolobue gi ri a zupuha unu—omeni unu e kwonkenmegho ozi hu m zi unu—mmani unu kwerihu nke olaliwi.

³ Makeni, ihienni rikemē mka ime ihien ndi ru m eka ri ihien mbuzo m me n'o ruzikwo unu eka: ni Kraisti gi ufiri njo enyi nwun noke ke Ehuhuo-nsō don ku e edei; ⁴ ni we li e; ni, nke akp'ohin eto, Osolobue no weli e—noke ke Ehuhuo-nsō don ku e edei; ⁵ ni Kefasi (wu Pita) hun a; uwe Mmēbuo wu ndi ozi pu-ichen nozi hun a.

⁶ Omeguū, ihien kari madu ogun-isen kwasī nnu ime ndi kwerini nogbamani no hun a. Imerinme we hukwo nwan ndun, kani ndi hu ime we a ranhinguo—ya wu, a nwunhunguo we. ⁷ Omeguzi Jemisi no hun a; omeguzi ndi-ozī pu-ichen ile no hun a. ⁸ Nke ikpazūn ime we ile, mme nwen nozi hun a: mme hun no ke nwa we mu ogen furuleni. ⁹ Ezioku-ezioku, ime ndi ozi pu-ichen ile, onwonni onye m han ke 'ya. Erudeni m onye w'a kpo onye-ozī pu-ichen, makeni m kpkpo uka Osolobue. ¹⁰ Kani, m wu nwan ihien m wu ghahani efoma Osolobue, bu efoma hu o meni m alanī iwi. Kaka! Mmē runkaride onye owule ime we. Kani, ele ni mme run—kama, eka Osolobue hun ri ime ndun m run a. ¹¹ Ya wu, osun'a ni mme zi mōbu ni uwe zi, onwan wu ihien enyi e zi; onwan wu ihien unu kweri.

Osolobue E Weli Ndi Nwunni Eweli

¹² O me nwan ni ozi enyi wu ni Osolobue gha onwun weli Kraisti, kini ke ndi hu ime onu ri e kuni ni Osolobue e

welikọ ndi nwunni? ¹³ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti—ya wu ni Kraisti aghani onwun lihi; ¹⁴ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni ozi enyi zi enweni ihien o wu, okukwe onu enwonzikwoni ihien o wu. ¹⁵ Ya wuzi ni enyi rida nwan e buokin Osolobue onu—makeni enyi e kuguo ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti—bu o weli'e, omeni ara weli ndi nwunni. ¹⁶ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ya wu ni o welini Kraisti, ¹⁷ omeni Osolobue ewelini Kraisti, ya wu ni okukwe unu wu ihien la iwi, ya wu ni unu rikwo nwan ime njo unu. ¹⁸ Ya wu ni ndi hun ri ime Kraisti ogen we gi nwunhun, ndi ranhinguni, a laguo iwi. ¹⁹ Omeni iri ndun enu-uwani suo ke enyi gi ri e nwon olil'anya ime Kraisti, ya wu ni nke enyi kachanrin njo ime ihian ile ri uwa.

²⁰ Kani, ezioku rin'a wu ni Osolobue a ghaguo onwun weli Kraisti, gi e henrin ihien-ugbo ibuzo^{§§} o wepuha ni enwen e ime ndi nwunni, gi e ghosi ke ndi hoduni k'e jen.

²¹ Makeni, ebe o me ni eka onye ohu ke onwun ghaha bia, igha onwun lihi a ghaguozi kwọ eka onye ohu bia. ²² Makeni, k'o don me ni ihian ile a nwun onwun makeni we le Adam wu ohu, erira k'o donzi me ni ihian ile k'a gha onwun lihi makeni we le Kraisti wu ohu. ²³ Kani, o ru onye o lihi, o ru onye o lihi: Kraisti wu onye ibuzo, mkpuru-ibuzo; o biaz, ndi nke e e lihi. ²⁴ Ohun meguu, njendemegue ogen e ru, hun Kraisti jenko d'e gi we Ali-eze che eka Chuku-Nedi—o merichanringuu okiki ile le onye owule ri a kini le onye owule iken owule ri eka a. ²⁵ Makeni, Kraisti k'a kiriri d'e ru mgbe o buguu ndi-inenren e ile che okpuru uku a. ²⁶ Enenren ikpazuun o k'e

tikpo wu onwun. ²⁷ Makeni, “Osolobue e buguo ihien ile che e okpuru uku.” Ya ke Ehuho-nsọ ku. Kani, omeni Ehuho-nsọ si ni “ihien ile ri okpuru uku a” o wechanrin enya ni Osolobue, hun bu ihien ile che e okpuru uku ari ihien o bu che e okpuru.

²⁸ Osolobue buguu ihien ile che okpuru ya wu Nwa a, ogen hu, Nwa a le enwen e a bia d'a rizi kwọ okpuru Osolobue hun bu ihien ile che e okpuru—keni Chuku wuru ihien ile enya onye owule, wuru onye ihien ile ri okpuru e.

²⁹ Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, kini ke ndi ahun ri e mefu ni ndi nwunni mirin-Chuku k'e me? Omeni Osolobue ara weli ndi nwunni, ke ihian ri e mepuni ni we mirin-Chuku? ³⁰ Ki enyi ri ni nwan e buni enwen enyi e che ihien onwun gi a kpo enyi ihun ogen ile? ³¹ M'a nwunde uhuhin ile ma! Ezioku rochanrin umune m—k'o don wuru ezioku ni m gi unu a nyan isi make ihien Kraisti wu Jesu Nna enyi me ime ndun unu. ³² Emeni olil'anya ihian-mmaka suo, olil'anya ndunni suo, ke m gi kweri lusun eje-anu ndi hu ogun ime ali Efesosi, elee erere k'o banni m?

O me nwan ni Osolobue ara weli ndi nwunni,
“Ni enyi ri nwan;
ni enyi ra—
makeni o ru eki,
enyi a nwunhun!”

³³ Anikwole ni we dufie unu! “Eje-ogbo e wiwi ezi-omume!”

³⁴ Tengin ni nwan nwonrin uche; unu e mebehi njo—ni ndi hu ime unu amarini Osolobue. Kaka! M ri e ku onwan keni ifenren me unu.

§§15:20 *Ihien-ugbo ibuzo mobu Mkpuru ibuzo* wu hun we wefuha ime ihien ugbo, gi ye Osolobue oyiye, we kebe ghorima hun hoduni. O nokin enya hun hoduni; k'o ri ke we ri.

Èhụ Ndị-nwunni Sikọ D'e Gi Lihì

³⁵ Kani, ikenkwo ihian k'a juma ke "Nani ke Osolobue e don weli ndi nwunni? Elee udi ehụ ke we k'e gi bia?"

³⁶ Onye-nzuzu! Ihien i kunye ani ara ri ndun, pu, wezuka n'o nwunhunguu anwunhun. ³⁷ Ozozi, i gha a kun ihien, ele ehụ o jenko d'e gi puha ke y'a kunye, mkpuru gba-oto ke y'a kunye: ikenkwo mkpuru oka-witi mobu mkpuru ihien ozo. ³⁸ Kani Osolobue e ye e ehụ hu Osolobue cho; o ye udi mkpuru owule ehụ nke e. ³⁹ Èhụ ihien ile ele udi ohu: nke ihian wu udi ohu; anumanu nwon udi ozo; nnunu nwon udi ozo; azun nwonzikwo udi ozo. Onye le udi a, onye le udi a. ⁴⁰ O nwongho ihien ndi ri elu-igwere, nwezikwo ihien ndi ri elu-uwu; kani ogho ihien ndi ri enu-igwere wu udi ichen, ogho ihien ndi ahun ri elu-uwu wu udi ichen. ⁴¹ Enya-anwun nwon ogho nke e; ifon nwon ogho nke e; kokise nwonzikwo ogho nke e, kokise ichen-ichen nwon ogho ichen-ichen.

⁴² Erira k'o jenko d'a ri ogen Osolobue k'e gi weli ndi nwunni: ehụ we li wu hun e rehini, kani hun o k'e weli ara rehi; ⁴³ we li e ebe o nwonleni ogho, kani hun o k'e weli k'e nwe ogho; we li e ebe o kenrenleni, kani hun o k'e weli k'e nwe iken; ⁴⁴ ihien we li wu ehụ ihian-mmaka, kani ehụ ime-mmōn we e legha k'o k'e weli* Omēni ehụ-mmaka ri a ri, ya wu ehụ ime-mmōn rizikwo a ri. ⁴⁵ Erira ke we de e ime Ekukwo-nso, si, "Onye ibuzo, hun wu Adam, no henrin ihian ri ndun," Adam ikpazuun e henrin Mmōn hun e ye ndun.

⁴⁶ Kani ele hun ime-mmōn bu uzọ bia, kama, hun wu ihian-mmaka bu uzọ bia, n'o d'e ru onye ime-mmōn hu. ⁴⁷ Onye ibuzo hu gha uwanị bia, onye we gi ejan memere ro; hun-ebọ gha elu-igwee bia.

⁴⁸ Ke onye hu we gi ejan memere ri, erira ke ndi hun we gi ejan memere ri; ke onye hun gha enu-igwee bia ri, erira ke ndi hun wu nke elu-igwee rizikwo. ⁴⁹ Ke enyi don nwon nwan ehụ hun yi onye nke ejan, erira ke enyi k'a donzi nwon ehụ hun yi onye nke elu-igwee.

⁵⁰ Umune m, onwan wu ihien m ri a gwa unu: ehụ-le-edeke asako eka banye Ali-eze Osolobue; ihien a nwunni abanyeko hun ghaleni a nwun.

⁵¹ Gon ni ntin: ni m gwa unu ihien-mini: ele enyi ile k'a nwun (ranhin), kani, enyi ile jenko d'e nwonhuto! ⁵² O k'e me idumuzi: ozigbo-ozigbo, ime ntabe-enya ohu, hun we gihu gbu opi ikpazuun hu! Makeni, ogen opi hu e gi han, ndi nwunni k'e gi ehụ ghaleni a nwun lihi; enyi ndi hun ri ndun e nwonhuto. ⁵³ Makeni, ehụ enyini hun e rehini k'e nwonhutoriri henrin hun ghaleni e rehi; ehụ enyini hun a nwunni k'e nwonhutoriri henrin ehụ hun ghaleni a nwun.

⁵⁴ Ogen ehuni e rehini e gi henringuu ihien ghaleni e rehi, ehuni a nwunni e henringuu hun ghaleni a nwun, o wuru ni ihien ahun we de ime Ehuhuo-nso e mezuguo: ni

"E meriole we onwun,

nke e a guguo!

⁵⁵ Euu onwun!

Elebe ke mmeri i ri nwan?

Euu onwun!

Elebe ke ihien i gi e gbu ri nwan?"

⁵⁶ Ihien onwun gi e gbu wu njo; iken njo wu Iwu.

⁵⁷ Kani ekele ya rinu Osolobue, hun e ye enyi mmeri hu ghahanu Nna enyi wu Jesu Kristi! ⁵⁸ Ya wu, ezi umune m, wuzokenme ni nwan; emehunmele ni; a runwaye ni orun Di-nwonna-enyi—ebe o me ni onu a maringho ni orun unu run ime Di-nwonna-enyi alako iwi.

* 15:44 ehụ ime-mmōn hun w'e legha enya. Luk 24.33-46; Ndị Filipi 3.21

Isi Nke Mmisin

Ihiẹn Wẹ Tụ Nị Ndi Nke Osolobue

16 Nị ẹni ku nwan oku ihiẹn wẹ rị a tūnị ndi nke Osolobue rị Jerusalem. Mē ni ihiēni m gwa ụka ndi rịsonmē Galeshia mē: ² ụhūhūhū ibuzo ọwulē ime izu-uka, onye-onye ime ọnu y'a gha ihiẹn Osolobue ye ẹ e wepuha, e dōnmē—amamgbe m'a bia unu a tuma ihiẹn. ³ M bia, e we m ẹhūhūo-zi ye ndi ọnu hanpuha, e zi m wẹ bu oyiye unu shi Jerusalem. ⁴ Omenī ọ hūoghō mma nī mmē lẹ enwēn m jēn, e sōnjēn wẹ m.

Ihiẹn Pọlu Chọ N'o Mē

⁵ M siko d'a bia d'a hūn unu—m ghag-bariguu Masēdonia—makeni m bu ẹ obi nī m k'a ghaha Masēdonia. ⁶ Ikenkwō e sōn m unu noye mōbu a nōdichanrinde m ogeṅ oyi†; keni unu hūn uzọ yeni m ẹka ijen m—ebe ọwulē m jenkō d'a chọ nī m jēn. ⁷ Ogeṅni, achonī m nī m hūnhū unu ghafe. Makeni, m chọ nī, m bia, a noye m—omeni Di-nwōnni-ẹni a nī m.

⁸ Kani m k'a nōdī ime Efesosi d'e ru ogeṅ Mmemmē-Pentikosu, ⁹ nī ezigbo oghere m'e gi rūnpuha ihiẹn a fūhaguoni m—osūon'a nī ndi ọdakin buzikwō ọda.

¹⁰ Omenī Timoti a biaghō, unu e mēkwō obi ru ẹ alī ime igunrun unu, makeni ọrun Nna-ẹni ohu ahun m rī a rūn k'ọ rī a rūn. ¹¹ Ya wu, onye ọwulē y'e legberikwōl'a. Hūn n'a n'o gi udōn la, keni ọ bia d'e kunrun m—nī m rī a tū ẹnya ya lẹ umunē ẹni ndi hū. ¹² Nke

nwēnē ẹni wu Apolosi, a rīōkēnmeguō m'a n'o sōnhēn umunē ẹni ndi ọzọ hū d'a hūn unu, kani o ke chọ n'ọ bia. Kani, ezigbo oghere puhan'a, o k'a bia.

Oku Ikpazuun

¹³ Dōnrin ni ẹnya; turukēmē ni ime okukwe unu; atulē ni egun; zekēmē ni. ¹⁴ Gi ni ihiẹn-osusūo e mē ihiẹn ile unu e mē.

¹⁵ Umunē, unu a maringūo nī ikpun-ulo Stēfanasi wu ndi ibuzo kwerini Jesu ime Azūun Akaya. Ọzọ wu n'e buchan-ringūo wẹ enwēn wẹ che irūnni ndi nke Osolobue ọrun. ¹⁶ M rī a sī unu hūn a nī unu e mē ihiẹn ọwulē ndi nọ ẹrira sī unu mē hūn k'e yeni wẹ ẹka rūn ọrun hū—kẹ uwē kẹ ndi ile e sōn wẹ a rūn ọrun hū, a rūnshi ẹ iken.

¹⁷ Obiḅia Stēfanasi lẹ Fōtunatosi lẹ Akayatosi bia hū a sūo m. A nōkinguō wẹ ẹnya unu nwn rīlēni ebeni. ¹⁸ Wẹ gba mmōn m umē, gbazikwō nke unu. A gbaye ni nwan ndi nọ ẹnina.

¹⁹ Uka ndi rīsonmē Azūun Eshia e zi ekele unu. Akwila lẹ Priska‡ lẹ ụka hūn e zu iwe wẹ e kele unu ọhūnma-ọhūnma ime Nna-ẹni. ²⁰ Umunē ẹni ile rī ebeni e zi ekele. Dide ni ibe unu odide rī nsọ.

²¹ Mmē wu Pọlu gi ẹka m de ekeleni. ²² Iḅu-onu ya rini onye ọwulē ihiẹn Di-nwōnni-ẹni ghalēni a sūo!

Di-nwōnni-ẹni, bia!

²³ Efoma Di-nwōnni-ẹni wu Jizosi ya noyeni unu.

²⁴ M nwē ihiẹn-osusūo jenni unu ile ime Jesu Kristi.

†16:6 ogeṅ winta

‡16:19 mōbu: Prisiḷia

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni

Ndi Kọrenti

Ndi Kọrenti, Nke Ebuo

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Polu de Ekwkw-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen nke Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. Mmē le Timoti nwenē enyi gba de e. Ndi uka Osolobue ri ali Korenti ke enyi ri e dejenni Ehuhuo-ozini, uwe le ndi nso ile hun we ile gba ri Azuun Akaya^f.

²Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nweni-enyi wu Jizosi' Kraisti bia ya rini unu.

Polu E Ye Osolobue Ekele

³Ojija-mma ya rini Osolobue hun wu Osolobue le Nedi Di-nwenni-enyi wu Jizosi' Kraisti. Nedi omiken k'o wu, Osolobue hun nkasi-obi ile gha eka a a bia. ⁴Iya wu onye a kasi enyi obi ime nsongbu enyi ile, keni enyi saeka e gi nkasi-obi hun Osolobue ye enyi nwen a kasi ndi ozo ri ime nsongbu owule obi. ⁵Makeni, ke enyi don a ta oken afunfun make ifiri Kraisti, erira ke Osolobue donzikwo a kasi enyi obi oda-oda ghahani Kraisti.

⁶Omeni nsongbu ri a biani enyi, o hu a biani enyi keni we gi e kasi onu obi, keni unu gizikwo a nwe nzuopuha; omeni we ri a kasi enyi obi, we ri e gi e kasi unu obi ebe unu no e wetu obi ali e dingbu udi afunfun ohu hu enyi ri a ta. ⁷Ya wu, olil'enyā enyi nwon banyeni unu turukwem. Makeni, enyi a maringho ni ke unu don e son enyi a ta afunfun ke unu donzi e son enyi a narin nkasi-obi.

⁸Umune m, enyi cho ni unu marin ni enyi ta oken afunfun ke enyi ri Azuun Es-hia: we songbu enyi oda-oda, karide hun enyi le enwen enyi saeka din—nke wu ni enyi erozini ni enyi k'a hun isi. ⁹Ezie, o te ri enyi ke si a maguo we enyi ikpe-onwun. Kani, onwan me keni enyi gi Osolobue don enya, Osolobue hun e weli ndi nwunni—hun nke enyi e gi enwen enyi don enya.

¹⁰Iya gbapuha enyi ime eje-onodi hu te k'e gbuni enyi. O k'a ri a gbapuha enyi. Iya ke enyi ri e lee enya n'o k'a gbafulazi enyi— ¹¹unu gha e son ndi ozo e gi ekpere e yeni enyi eka, keni ndi bu oda hun uzo gi ufiri enyi a kpanmin Osolobue, make ihien ri mma o gi efoma meni enyi ghahani ekpere ndi bu oda me.

Ihien Hain Polu Gizileni Jen Korenti

¹²Ihien enyi gi a nyan isi wu onwan: ni obi enyi ri a shiani enyi eri ni enyi gi obi ri ochan le ezioku Osolobue bi obibi enyi ime uwa, tumadu egbata enyi le unu; ni enyi egin amamihien uwa bi, kani eyemekwa Osolobue. ¹³Makeni, enyi ara deni unu ihien owule kari hun unu a gun, o ni unu ghota; kani m ri e lee enya ni unu k'a ghotachanrin enyi, ¹⁴ke unu don nwan ghota enyi ekere. Eghee, unu a ghotaguo ni unu k'a saeka gi enyi nyan isi Uhuohin Nna enyi wu Jizosi k'a bia—noke ke enyi nwen k'a don saeka gizikwo unu nyan isi.

¹⁵Makeni onwan we m enya hain m te gi kwademe ni m k'a biaguzi d'a hun unu, keni o wuru ni unu ngozi mgbe ebuo. ¹⁶M te cho ni m bia d'a hun unu m jenkonj Masedonia le m kinkozini, mme le unu nodiguu, unu e yeni m eka m jenkonj Judia.

¹⁷Ogen m gi tu ironi, m ri eroshi-azuunni, eroshi-azuunni? Ra m'a tu iroro ke ndi uwa hun a si, “eghee, eghee” le

^f1:1 Akaya le Grisi e d'e me ihien ohu.

“mba, mba” mgbe ohu? ¹⁸Kaka! Ebe o me ezie ni Osolobue wu onye-ezioku, oku enyi a gwa unu e metuni “eghee le mba” nke onye e ku ebuo. ¹⁹Makeni Nwa Osolobue wu Jesu Kristi, hun mme le Sivanosi, hun w'a kpozị Saịlasi, le Timoti zi unu ozi e, ele onye a si “eghee,” a si “Mba;” kama, ihien ri ime e ogen ile wu “eghee.” ²⁰Makeni, ime e ke nkwa Osolobue ile no e mezuchanrin, a wu “eghee.” Ya hain enyi gi a si “Isee” ghahani iya wu Jesu Kristi, e gi e ye Osolobue ogho. ²¹Osolobue le enwen e wu onye hun e me enyi le unu e turukenme ime Kraisti; iya tume enyi, ²²ye enyi ahima a ghahani iwe Mmon-nso a che ime obi enyi, gi e henrin mbiye ihien ile o k'e meni enyi.

²³Kani, m ri a kpoku Osolobue n'o shiagbu m eri omeni ele ezioku ke m ri e ku ni ihien hain m gileni biazị Koręnti wu ni a chonị m ni m bja a jugboma m unu. ²⁴Ari m e gi e e ku ni enyi nwe e ku ihien unu gi okukwe unu e me. Ele 'ya—ihien rin'a wu ni enyi le unu gba a run keni unu nwehen ighogho hun k'a biani unu makeni unu turu ohunma ime okukwe unu.

Isi Nke Ebuo

2 Ya ke m gi kwademe obi m ni abiakozị m ijen k'e buheni unu ufu. ²Makeni, m me unu ihien ufu, onye k'a gbazi m nwan ume? Ele ndi hun m meguu ihien ufu? ³M de ni onu ehuhuo-ozu hu m de, amangbe m'a bja, unu nwen, hun nke e me m ghogho, e me m ihien k'a fu ni m. Makeni, a maringho m onu ile ohunma-ohunma, ni, m ghoghoma, unu ile k'a ghoghoma. ⁴Ekwane le obi ri a gbawani m ke m gi de ya wu ekukwo-ozu. E deni m'e n'o fu unu, kani m de e ni unu marin ni unu ri m obi oda-oda.

Gbaghari Ni Nwan Onye Ahun Me Njo

⁵Omeni o nwon onye me ihien ufu, ele mme suo k'o me e, kani o nwongho k'o gi me ezioku ni unu ile k'o me e. M si ni “o nwegho k'o don me ezioku” makeni achoni m ni m benyeni oku. ⁶Udi afunfunni ndi ka oda buche eka ye onye no enina e higuo. ⁷Gbaghari n'a nwan, unu a roko a obi, amangbe o sukurughafe oken, ndun okukwe a guu a. ⁸Ya wu, dodo, o ri eka unu, ghosizi n'a n'o ri unu obi.

⁹Lee ni ihien hain m gi de ya wu ehuhuo-ozu: m de e ni m gi e lele onu, gizi e marin ke onu k'e mechanrin ihien ile m si unu me.

¹⁰Onye owule unu gbaghari, a gbaghari m'a. Ihien m gbaghari—omeni o nwogho ihien m gbaghari—m gbaghari make ufiri unu id'enya Kraisti, ¹¹keni enyi gi e gbondon Ekwensu, amangbe o tunarin enyi ihien ri mma—makeni enyi a maringho ero e.

Nwene i?

¹²Ogen m gi ru ali Trasi d'e zi ozioma Kraisti, m no hun ni Di-nwonni-enyi a kpopuguo uzo m'e gi run'a orun ebegu.

¹³Kani, obi eruni m ali, makeni ahunni m Taitosi wu nwehe m ime Kraisti ebegu. Ya m no si we nodi ohunma, m no jenne Masedonia.

Imeri Ghahani Kraisti

¹⁴Kani ekele ya rini Osolobue—makeni, Osolobue hu e yesonme enyi mmeri ogen ile ghahani onye-mmeri ahun wu Kraisti—rike ndi ri e sonhunme onye-mmeri, e gi enyi e zisonme ozi Kraisti ebe owule enyi jen, noke ishin-oma ri e kungbamani.

¹⁵Makeni, ebe Osolobue ri, ishin Kraisti ke enyi wu—ke ebe ndi ri e nwon nzuopuha ri ke ebe ndi lako iwi ri. ¹⁶Ebe ndi ahun lako iwi ri, enyi ri e

shin ishin hun e gbuni; ebe ndi we ri a zuopuha ri, enyi ri e shin ishin hun e ye ndun. Onye k'a sa nwan eka me ihien ndini? ¹⁷Enyi anoni ke ndi bu oda hun e ghoru oku Osolobue leke si ibu-afia ro; kama, rike ndi ri ime Kraisti, enyi e ku oku-Chuku rike ndi-ezioku le ndi Osolobue zi, rike ndi ri id'anya Osolobue e ku.

Isi Nke Eto

Ndi-orun Nkwerigbama Ohunni

3 Enyi a jamazide nwan enwen enyi mma ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho onye e deye we ehuhuo biani unu keni unu kweri nabanhan we ra? Enyi ride nwan ndi ahun a cho ni unu deye we ehuhuo we e gi nabanhan we ra? ²Mba! Unu le enwen unu wu ehuhuo-ozi enyi, hun we deye ime obi enyi, hun ihian ile marin le hun ihian ile a gun. ³Ihien we a hun ebe unu ri a ghosi ni unu wu ehuhuo-ozi Kraisti de, hun o gha eka enyi zihē. Ele hun we gi peni de, kani hun we de ghahani Mmon-nso Osolobue—Osolobue hun ri ndun; ele hun we deye ibe omuma—rike Iwu mbu ahun, kani hun we deye ime obi ihian.

⁴Eriira ke obi ruhan enyi ali ebe Osolobue ri ghahani Kraisti. ⁵Eleni enyi le enwen enyi nwe iken me ihien owule hun enyi e gi si ni o nwon ihien gha eka enyi a bia. Osolobue ya e me enyi gi e nwon iken e me ihien owule enyi e me. ⁶Osolobue ya me enyi gi saeka wuru ndi-orun hun ma run orun ime nkwerigbama ohunni. Nkwerigbama ohunni ele nke Iwu we de ede, kani nke ime-mmon. Makeni hun we de e gbu egbu, kani Mmon-nso e ye ndun.

Nkwerigbama Akan Le Nke Ohun

⁷O me nwan ni ofufe mbu hu gi ogho bia, ofufe hun e gbuni, hun we kayesonme ihien rin'a elu omuma, nke

wu ni ndi Izrel' asani eka lee Mozizi enya ihun makeni ogho ri n'a ri e gbuke—ogho hun fapukoni—⁸ogho ofufe hunni we gha eka Mmon-nso e fe akariko a nwan, kari a ohunma-ohunma?

⁹Omeni ofufe hu hun we gha a ma ihian ikpe e nwongho ogho, ya wu ni ofufe hunni, hun we gi a kpo ihian onye ri ochan k'a ka a ogho e nwon, ka a ohunma-ohunma!

¹⁰Ezioku ri n'a wu ni ihien hun te nwon ogho mbu enwongi nwan ogho, kaka—makeni hun ka ogho e nwon e kpumegu a.

¹¹O me nwan ni nkwerigbama mbu hu le ofufe rin'a, hun we buguu nwan che usuo, gi ogho bia, ya wuni nke ohunni hun k'a to jenrin ejen ka a ogho e nwon ohunma-ohunma!

¹²Ebe o me nwan ni enyi nwon udi olile-enyani, enyi e ku, ekushi iken.

¹³Enyi anoni ke Mozizi hun gi ekwa kpume ihun, amangbe ndi Izrel' a hun ebe ogho ahun ri e gbukeni no fapuchan-rin. ¹⁴Ezie, we kpume nghota we ogen hu. D'e rukwo nwan tanni, we gha a gun mobu e gon ntin ke we ri a gun Ehuhuo-nkwerigbama akan hu, ekwa hu huzikwo ebegu—makeni ime Kraisti suo ke we no e wepu ya wu ekwa. ¹⁵Ezie, ezie, d'e rukwo nwan tanni, ogen owule we gi a gun Iwu Mozizi, ekwa hu e kpumechanrin uche we. ¹⁶Kani, ihian buruhe Di-nwonna-enyi, o wepu a ekwa hu kpume uche e ¹⁷“Di-nwonna-enyi” ahun we ri e ku oku e wu Mmon-nso: ebe owule Mmon Di-nwonna-enyi ri, ebegu ke ihian no e weri enwen e. ¹⁸Enyi ile, hun we kpupugu ekwa hu ihun, ri nwan e legha ogho Di-nwonna-enyi noko onyinyon ri ime ughegbe; we hu e nwon-huto enyi ni enyi hun uzo ri ke ihien ahun enyi ri e legha, e nwe ogho hu, e nweyaye e. Ihienni gha eka Di-nwonna-enyi, hun wu Mmon-nso, a bia.

Isi Nke Ẹnọ

Ndi-ozì Nke Ukpe

4 Ya wu, ebe o me nwan ni Osolobue e meguoni enyi omiken ye enyi orunni, ndun ara gu enyi. ²Enyi a juguọ ihien-ifenren ndi hu ihian e zueme, juzikwo ime-ero le itu-ntu ye ime oku Osolobue. Eghẹ! Kama, enyi hu e kucharin ezioku k'o no, e gi e e wepuha enwen enyi a ghoşi ihian ile idenya Osolobue, keni ndi ile e ku ezioku hun uzo e lele ke enyi no.

³Omeni echen ke ozioma enyi ri e zi zueri, ndi ri a la iwi suo k'o zuerini. ⁴Nke we wu ni mmon hun ri a ki uwani e kenkinguọ uwe ndi kwerileni enya, amangbe w'e legha ukpe ozioma ogho Kraisti; Kraisti, hun o me ni onye hunn'a a hunguọ Osolobue. ⁵Makeni ele ozi enwen enyi ke enyi ri e zi; enyi ri e zi ozi ni Jizos' wu Kraisti wu Di-nwonni-enyi, ni enyi le enwen enyi wu idibo unu make ifiri Jizosi. ⁶Makeni Osolobue ohu hu hun si, "Ukpe ya nwunme ebe ishi ri" ya nwun nwan ime obi enyi hun enyi gi nwe iken legha ogho Osolobue ihun Kraisti.

Ihien Ri Mkpa W'e Buche Ime Ihien E Tikponi

⁷Kani Osolobue buche orun oziomani ri oken mkpa ime enyi—enyi hun wu ite-ayogbe hun e tikponi, keni o we enya ni ikenni pu-ichen enyi gi a run a wu nke Osolobue—n'o ghanị eka enyi bia. ⁸W'e songbu enyi uzo ile, kani asani we eka biangbu enyi; ihien ndi hun a gba enyi nghari-enya hu a, kani ndun ara guu enyi; ⁹we e kpokposonme enyi, kani Osolobue a juni enyi to; w'a kutu enyi, kani enyi ara nwun. ¹⁰Ihien ehụ enyi a hun ogen ile e me ihian a hun onwun Jesu nwun, keni, ihian gha a hun ni enyi hukwo ndun, e gi w'e marin ni Jesu ri ndun. ¹¹Makeni, hunni enyi ri ndun,

ihien onwun gi a kpo enyi ihun a bia ni enyi ogen ile make ufiri Jizosi, keni ihian gi ehụ enyini hun a nwunhunni a hun ni Jizosi ri ndun. ¹²Ya wu ni onwun ri orun ehụ enyi, kani, ndun k'o ri a runfuha ime unu.

¹³Kani ebe o me ni enyi nwon agungun okukwe ohu ahun we ku oku e ime Ekwkwo-nsọ, si, "M kweri ekweri, ya hain m gi ku ihien m ku," enyi nwen kwerizikwo ekweri, ya hain enyi gi ri e ku oku-Chuku enyi ri e ku. ¹⁴Makeni, enyi a maringho ni Osolobue hun gha onwun weli Nna enyi wu Jesu jenko d'e welizikwo enyi k'o don weli Jesu, we-banhan enyi le unu ebe 'ya le enwen e ri.

¹⁵Ezie-eze, ihienni ile wu n'o rini unu mma, keni ndi efoma Osolobue ri e ru eka hun uzo e buwaye oda, ekele ri a biani Osolobue a bawaye uba.

Igi Okukwe E Bi

¹⁶Ya wu, ndun aguko enyi. Osun'a ni ehụ enyi ri a kpo nkun, enyi hu e nwonwaye ndun ohun ime-mmon uhuhin-uhuhin. ¹⁷Makeni, ekere afunfunni enyi ri a ta ogenni, hun ghaleni e bie, ri nwan a kwademe enyi a toni ogho itebite hun we ghaleni a saeka e ku ke o han. ¹⁸Eghẹ, makeni enyi ari e lee ihien enya e legha, kani ihien enya ghaleni e legha; makeni ihien enya e legha k'a ghari, kani ihien enya ghaleni e legha k'a to jenrin ejen.

Isi Nke Isen

5 Makeni enyi a maringho ni omeni e tikpo we ehụ enyini, oduni enyi bi ime e ime uwani, enyi e nwongho ulo hun Osolobue tun, hun we gileni eka tun, hun ri elu-igwee, ulo hun k'a to jenrin ejen. ²Ime oduni enyi ri kikenni, enyi hu a sun-uden, o hu a gun enyi oda-oda ni we yime enyi ehụ enyi hu—ulo

enyi hụ, hụn rị elu-igwee—³ hụn o me nwan nị enyi yiriguu a, enyi e meko ndị gba ọto. ⁴ Makeni, hūnni enyi rikwo ime odunị, ime ehunị, enyi hụ a sūn udēn makeni ibu rị a nyin enyi. Eleni enyi cho nị enyi gba ọto, kanị, enyi cho nị wẹ yimezi enyi hūn-ẹbọ ahun, kenị ndun luefu hūn a nwunni—weri onodi a. ⁵ Onye hūn kwademe enyi toni onwonhutonị wu Osolobue. O yeguọ enyi Mmon-nso noke mbiye, gi ghoji n'o k'e me e.

⁶ Ya wu, obi e ru enyi alị oge ile, osun'a nị enyi a maringho nị omeni enyi rị ime ulonị wu ehụ enyi, enyi arị ebe Dinwonni-enyi rị, ⁷ makeni ihien enyi kweri banyeni Kraisti ke enyi gi e bi obibi, ele ihien enya enyi rị e legha. ⁸ Eghee, obi e ru enyi alị, nke wu nị o kade enyi mma nị enyi gha ime ehunị pu, laburu Di-nwonni-enyi d'a nodi ulo enyi hūn rị ebe o rị. ⁹ Ifiri e, enyi a lilima nị enyi e me ihien a suo a usuo efọ oge ile—ke enyi rị ndun ime ehunị wu ulo enyi ke enyi arị. ¹⁰ Makeni enyi ile k'a puha ihun Oche-okink'ikpe Kraisti n'o kin enyi ikpe, kenị onye-onye hūn uzọ narin ugwo-orun ihien o run k'o rị ime ehunị—ke mma ke njo.

Orun Iwekinhen Ihian Ebe Osolobue Rị

¹¹ Makeni enyi a tu egun Di-nwonni-enyi, ya hain enyi gi a lilima nị enyi me ndi ozọ kweri; kanị Osolobue a maringho enyi le enwen enyi ohunma-ohunma; e gigho m'a don nị unu nwen a maringhozikwo enyi ime obi onu.

¹² Elekwọ nị enyi rizi a gwa onu nị enyi a rika mma! Mba. Enyi rị e ye onu ihien k'e me onu gi enyi nyan isi, kenị unu saeka za ndi gi ihien enya e legha a nyan isi hūn nke wẹ gi gi ihien rị ihian obi nyan isi.

¹³ Makeni, omeni enyi e me ke ndi uche wẹ zulenị, ifiri Osolobue ro; omeni

enyi e me ke ndi uche wẹ zu, ifiri unu ro. ¹⁴ Ihien-osusuo Kraisti nwe jenni ihian ya rị e nu enyi, makeni o wegwo enyi enya nị, ebe o me ni onye ohu a nwunguoni ihian ile onwun, ya wu nị ihian ile a nwunguo. ¹⁵ O nwunni ihian ile onwun, amangbe ndi rị ndun gha e bizini enwen wẹ, kama, nị wẹ e bini onye hū gi ifiri wẹ nwunhūn, Osolobue e gi ifiri wẹ weli e.

¹⁶ Enyi arizi nwan e gi enya-ihian e lee ihian. O sun'a nị enyi te gi enya-ihian e lee Kraisti mbu, enyi ara gizi e e lee e. ¹⁷ Ya wu, onye owule rị ime Kraisti a wuruole onye wẹ kedonzi; ihien akan a ghariguọ, lee e, ihien ile e henringuo nke ohun!

¹⁸ Ihienni ile gha eka Osolobue bia, onye hūn donzi egbata enyi le iya, wekinhen enyi ebe o rị ghahani Kraisti; o no nwan ye enyi orun iwekinhen ndi ozọ ebe o rị. ¹⁹ Ya wu nị Osolobue rị ime Kraisti, e donzi egbata ya le ndi uwa; ara gizi njo wẹ son wẹ. O wegwo nwan ozi ya wu idonzi-egbata che enyi eka zisonme. ²⁰ Ya wu nị ndi-ozu Kraisti ke enyi wu, Osolobue gi enyi e ku onu a; enyi gi nwan efan Kraist' e ku: dodo, o rị eka unu, “Kinhen ni d'e kunrun Osolobue!” ²¹ Osolobue gi ifiri enyi gi Kraisti hūn meleni njo owule henrin onye me njo, kenị enyi hūn uzọ henrin ndi rị ochan.

Isi Nke Isin

6 Nọke ndi wẹ le Osolobue gba a run, enyi rị nwan a gwa unu oku: dodo, o rị eka unu, anile ni efoma Osolobue hūn unu nabanhanguu la iwi. ² Makeni Osolobue si,
“Hūn o gihu ru oge furu ni,
m no nu olu unu;
o ru uhuhin nzuopuha,
m no yeni unu eka.”

Lee n'e, kikenni wu oge hū furuni!
Tanni wu uhuhin nzuopuha!

³Enyi arị e mę onyę ọwụlę uke, amamgbe ihian a hun ihien w'e gi korjanị ọrun enyi rị a run nị Osolobue. ⁴Mba. Kama, ime ihien ile, enyi a ghosichanrin nị enyi wu ndi-ọrun Osolobue: ghahani idin oken ndidi—ime nsongbu, ime afunfun le ebe o no rị ke sị ihien ile e wiwichanringuo nị enyi; ⁵wę hu e gbu enyi ili, e gbu enyi mkpin-sin; w'e bu enyi e che ime ulo-ngan, w'a kpu enyi e gbu; enyi a run oken-ọrun, e chu-uran, e bu egun. ⁶Ozozi, enyi hu e donme obi enyi ochan, e nwe amami-hien, e nwe ndidi, a rị nso ime-mmon, e nwe efoma, e nwe ihien-osusuo ibe enyi hun gha akpakali-obi fuha. ⁷Ozozi, enyi e ku ezioku, enyi a ghosi iken Osolobue, ihien-ogun Osolobue cho suo ke enyi gi a lu, iya suo rị enyi eka-nni, rị enyi eka-ekpen. ⁸We hu a gbaye enyi, e legberizikwo enyi; w'e ku oku enyi ohunma, e kujazikwo oku enyi; w'e mę enyi ke sị enyi ele ihien enyi sị nị iya ke enyi wu; kanị iya ke enyi wu. ⁹Enyi no ke ndi we marinleni, kanị a maringuo we enyi; enyi no ke ndi rị a nwunni, ka lee n'e nwan, enyi hu ndun! W'e ye enyi afunfun, kanị enyi anwunni. ¹⁰Ihien ekwan e mesonme enyi, kanị, enyi a ghoghọ ogen ile; enyi no ke ndi igbennye, kanị enyi e mę ndi bu oda a wuru idafin; enyi no ke ndi nwonleni ihien owule, kanị ihien ile wu nke enyi.

¹¹Enyi a shiapuguo nị onu ndi Koręnti efo! Unu a hunchanringuo k'o rị enyi obi. ¹²Enyi arị e zuemeni unu efo—kanị unu e zueme nke unu. ¹³M rị nwan a rịo unu noke umu m: mę ni ni m ke m don menị unu: shiapuchanrin nị nwan efo.

Donme Ni Ulo-nso Osolobue Nso

¹⁴Anile ni we kpagbama unu le ndi kwerileni ntutu ohu. Elee mmeko ke ezimume le eje-obibi nweđe? Elee mmeko ke ukpe le ishi nweđe? ¹⁵Elee ogen ke Kraistị le Ekwensu gide kwerigbamama?

Kini ride egbata onye kwerini le onye kwerileni? ¹⁶Elee ogen ke Ulo-nso Osolobue le mmon gide nweđe mmeko?

Enyi wu Ulo-nso Osolobue, Chuku hu rị ndun—noke ke Osolobue don ku e, sị, “M k'e biri ime ndun we, e jehunme ime igunrun we. M k'a wuru Chuku we, a wuru we ndi nke m.”

¹⁷“Di-nwonni-enyi sị, gha nị nwan ime igunrun we puha, unu a nodi azuun ichen; emetukwole ni ihien owule ru unyin eka: ogen ahun ke m'e gi nabanhan unu; ¹⁸a wuru m nedi onu, onu a wuru umu-m-ikennye le umu-m-ikpoho, Iya ke Di-nwonni-enyi Hun-nwon-iken-ile ku.”

Isi Nke Esa

7 Ndi rị m obi, ebe o mę nwan n'o kwesonmeguo enyi nkwa ndini we, nị enyi chanchan nwan enwen enyi, chanpu ihien owule hun e meru ehụ le ime-mmon, e gi egun Osolobue a hun a nị enyi richanrin nso.

Nke We Ke Polu Rị E Ro

²Nabanhan nị enyi ime obi onu; o nwonni onye enyi mę eje-ihien; o nwonni onye enyi wiwi; o nwonni onye enyi tunarin ihien e. ³Arị m e ku onwan nị m gi ma unu ikpe, makeni e kuole m'a mbu nị unu rị enyi obi—nke wu nị enyi k'a saeka son unu nwun, enyi k'a sazikwo eka son unu rị ndun. ⁴M'e gi unu a nyan isi oda-oda; m'e gi unu a dukemę eka obi; unu a gba m umę oda-oda; ime nsongbu enyi ile, m'e gi ifiri unu e nwe ighoghọ oda-oda.

⁵Makeni, ke ogen enyi gi rude Masedonia, ehụ enyi e ezuni iken kaka; we kpokpo enyi azuun ile—oku-le-uka fi-hunme enyi, egun hu a tu enyi ime obi

enyi. ⁶Kanị Osolobue, hụn a kasị ndị ndun guchanrìn obi nọ gi obibia Taitosi kasị enyi obi. ⁷Elēde obibia a sọ kasị enyi obi, kanị, nkasi-obi hụn ya lē enwēn ẹ nwe makē ihien ọ hụn ebe unu rị, kasizi enyi obi. Makeni, ọ gwaghọ enyi kē m don rị a da unu! Kē eje-ihien hụ menị don wute unu! Kē m rihan unu obi! Ya kē m nọ ghoghokenme.

⁸Ifiri ẹ, osuon'a ni ihien m de ime ehuhuo-ozì ahun a fugho unu, akwanzini m mmani—(kanị e te kwaghọ m, makeni m hụn a ni e gigho m ya wu ehuhuo m de me unu ihien ufu—osuon'a ekerē ogen sọ ro.) ⁹M rị nwan a ghoghọ. Arị m a ghoghọ n'ọ fugho unu, kanị, n'ọ fugho unu hụn unu gi rogharị—ya wu ni unu a nigho a fu unu udi hụn Osolobue cho. Ya wu ni enyi a runi unu ehụ owule, kaka. ¹⁰Makeni ihien futu ihian kē Osolobue don cho, o me ihian gb hutu obi, bi hutu ẹka, o wehe nzuopuha. Mmani ara rị a! Kanị ihien futu ihian kē o don a fu ndi uwa, o buhe onwun. ¹¹Unu ahunni nwan kē ime ihien rị mma rị a du unu makeni ihieni fu unu kē Osolobue don cho?! Unu ahunni nwan k'ọ rihan unu mkpa ighosi ni enya unu eruni ihien menị! Lee k'ọ rị e zehan unu ize! Lee k'ọ tuhan unu enya! Lee kē m rị a dahan unu! Lee oken adudu o buhe! Lee afunfun unu ye onye hūn mefieni! Unu a ghosichanringuo ni ẹka unu a rị ihien menị.

¹²Ya wu, osuon'a ni m de ni unu ehuhuo hu, ele ifiri onye me eje-ihien mobu onye we meja kē m gi de e. Kama, m de ẹ n'ọ we unu enya id'enya Osolobue ni enyi rị unu obi nke-esi. ¹³Onwan a kasiguo enyi obi.

Elēde obi sọ k'ọ kasị enyi; kama, ighoghọ Taitosi mede enyi ghoghokenme, makeni, unu ile e meguo nwan obi ru ẹ ali! ¹⁴Eghee, unu anini ifenren isi m gi unu nyan ebe ọ rị me m. Isi enyi nyan ebe Taitosi rị e me

nwan ezioku nọkē kē ihien ile enyi gwa unu mbu don wuru ezioku. ¹⁵Ifiri ẹ, ihien unu rị nwan a suokenme ẹ—ọ gha a nyanhan kē unu ile don hume isi, a nyanhanzi egun lē ehụ-omuma-nni unu gi nabanhan a. ¹⁶M rị nwan a ghoghọ—makeni m gichanrìn unu don enya.

Isi Nke Esato

Kē Ndi Uka Don E Ye

8 Umune, enyi cho nwan ni unu marin efoma Osolobue me ni uka risonme Azun Masedonia: ²osuon'a ni we rị ime oken nsongbu, cheni igbenye-mgbeleke we wu, oken ighoghọ we nwe ime Dinwonni-enyi anini onodi we gbondon we, we nọ ye, ye oda-oda! ³Mme rị a shiani we eri ni we wefuha obi ye kē we nwanhan, yekaride kē we nwanhan! ⁴We rikonenme enyi, enyi dodo me ohunma bu we cheni ndi rị a tu ihieni we rị a tunni ndi nke Osolobue; ⁵kanị, we yekaride kē enyi tu enya a: e buguu we uzo we enwen we ye Dinwonni-enyi, ya we nọ nwan gi ifiri uche Osolobue we enwen we ye enyi.

⁶Ya hain nwan enyi gi si Taitosi, hūn bidon orun-eyemekani, ya d'e yeni nwan onu ẹka runfu a. ⁷Ya wu, kē unu don nwan e me ohunma ime ihien ile—kē okukwe kē iku-oku kē imarin-ihien kē adudu rị mma kē ihien-osusuo hūn rị egbata enyi lē unu, erira kē enyi chozi ni unu me ohunma ebe orun-eyemekani rị.

⁸Elē ni m rị e ye iwu, kama, m choko ni m ghosi unu adudu ndi ozo nwon, gi ẹ chopuha kē ihien-osusuo unu nwe wu ezigbo ẹ. ⁹Makeni, unu a maringho kē Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi mehan efoma: ni, k'ọ mele odafin ru, o gi ufiri unu henrin ogbenye keni unu gha ogbenye o dan wuru idafin.

¹⁰Ndunmodun m ime ihieni wu onwan: o furu ni unu runchanrìn nwan

orun-eyemekani unu bidon akan-ahun. Unu bu uzọ runma a; eledę ohun suo, unu k'o budę uzọ duma ni unu me e.

¹¹ O ruguo ni: runchanrin n'a nwan; gi ni nwan ihien unu nwon runchanrin a k'o don du unu ni unu run a isi-ibuzo hu.

¹² Makeni, omeni ihian wepuha obi e ile ye ihien, ihien o nwe ke we e lee enya a narin a ya, ele ihien o nwonleni.

¹³ Ele ni m cho n'o ri ni ndi ozo nfe, o wuru ni unu ibu. Kama, n'o wuru ahanmahan: ¹⁴ hunni unu nwon nwan oda bu mkpa gi we nwen, nke unu a ban ni we; o ruzi, oda we nwon e wehe ni onu ihien ri onu mkpa—o wuru ahanmahan. ¹⁵ Erira ke we de e ime Ehuhuo-nso, ni

“Nke onye hun kponrin oda ehikeni; nke onye hun kponrin ekere emekeni ekere.”

Taitosi Le Ndi Hun Ya le We Wi

¹⁶ Ekele ya rini Osolobue hun bu adudu ohu hu m nwe make orinimma onu che obi Taitosi. ¹⁷ Eledę n'o kweri aririę enyi rijo a suo, kani, ebe o me ni kikenni k'o k'a du, o k'e gi uche e bia d'a hun unu. ¹⁸ Enyi zila 'ya le nwenę-enyi hu ndi ile kwerini marin ohunma-ohunma makeni o zisonme ozio. ¹⁹ Eledę ni ndi ile kwerini marin nwenę enyi hu suo, kani uka ile kwerigbamade, tume e n'o son enyi, enyi gha e jensonme a run orun-eyemekani enyi gi e ye Di-nwonni-enyi le enwen e ogho, a ghosizi ni enyi cho n'o rini umunę enyi mma.

²⁰ Enyi bu obi ni ihian ahunko ihien we gi korjani enyi make oyiyeni hi-ogbe enyi ri a na, ²¹ makeni, o rika enyi mkpa ni enyi run a hun ri mma, ele enya Di-nwonni-enyi suo, kani enya ndi ozozi.

²² Enyi zilazi nwenę enyi ozo cheni we, nwenę enyi hun enyi leleguu mgbe ole-le-ole hun a ni o nwongho adudu ihien bu oda—kikenni k'o kazı adudu hu

e nwon kari mbu, makeni obi rukemę e ali ebe unu ri.

²³ O me nke Taitosi, onye mme le iya a wi le onye mme le 'ya gba a run orun enyi gi e yeni unu eka ro; nke umunę enyi ndi ozo hu 'ya le uwe wi, we wu ndi-ozı pu-ichen ri a nokin enya uka ichen-ichen, e weheni Kraisti ogho. ²⁴ Ya wu, gi ni nwan oghereni ghosi ndini we ni unu nwe ihien-osusuo we, keni ndi uka ile hun uzọ gi e don, a hun we ihien enyi gi e gi unu a nyan isi.

Isi Nke Itenei

Ihien We Tunı Ndi Uka Ri Jerusalem

9 O rikani mkpa ni m de ni unu ihien owule banyeni ihien we ri a tuni ndi kwerini ri Jerusalem. ² Makeni, a maringho m ni ihienni hu a du unu. Adudu unu hain m gi gi unu nyan isi ebe ndi Masędonia ri, si we ni ndi ri Akaya a kwademele kete akan-ahun; adudu onu a kpasuguo ndi bu oda ime we. ³ Kani m zila ni unu umunę-enyi ndini, amamgbe isi enyi gi unu a nyan a wuru ihien-mmaka ogenni. Kama, m cho ni unu kwademe, e che—ke m don gwa we ni unu k'e me; ⁴ omeni unu akwademeni, ndi Masędonia sonhen m hun a ni unu eke kwademe, ifenren e megbu enyi ime ihienni—o ri wuzi unu le enwen unu. ⁵ Ya hain o gi ri m mkpa ni m zi umunę enyi ndi hu, ni we bu uzọ biaguu d'e kunrun onu d'a kwademecharin ihien ile gbashari oyiyeni hi-ogbe onu kwe nkwa a, m kebe bia; keni o hun uzọ wuru oyiyen unu wepuha obi unu ye, eleni we waye unu ya olu.

⁶ Ihien rin'a wu hunni: onye hun kunleni oda jenko d'a ghorı hun buleni oda; onye hun kun oda jenko d'a ghorizikwo hun bu oda. ⁷ Onye-onye ya ye ihien owule ri a obi, y'e meyele e eleę; y'e yele nọke si we wa a ye e olu—makeni onye a shiapu efo e ye ke ihien e a suo Osolobue.

⁸Osolobue k'a saeka yesonme unu ihien ile ri mma, ye unu ya oda-oda, keni unu hun uzo e nwecharin ihien ile ri unu mkpa, hunzi uzo e ye oda ogen owule orun ri mma gi fuha. ⁹Erira ke Ehuho-nsodon ku e, si,

“O buoyesonme ndi-igbennyehien oda-oda;

o k'e mesonme ihien Chuku cho jenrin ejen.”

¹⁰Osolobue, hun e ye ihian mkpuru o k'a kunye le ihien-oriri o k'e ri, k'e ye unu mkpuru unu jenko d'a kun; o k'e me e sue, me e mi mkpuru oda-oda; o k'e me onu ghorj mkpuru hun wu ime ihien Chuku cho, ghorj a oda-oda. ¹¹O k'e me onu wuru ndi-idafin uzo ile, keni onu hun uzo a hakenme aka. Enyi nwen k'e me e ru ndi bu oda aka. Erira ke ihakanj k'a don weheni Osolobue ekele.

¹²Makeni, ihienni unu ri e wepuha obi unu e me siko d'e ye ndi nke Osolobue ihien ri we mkpa; kanj ele ohun suo, o k'e mezikwo ndi bu oda e kelesonme Osolobue. ¹³Unu k'e gi orun-eyemekanj weheni Osolobue ogho, makeni o k'a ghosi ndi bu oda, hun k'e ri erere e, ni unu hu a gbaye ozioma Kraisti ahun unu kweri nke-esi, ni ya hain unu gi ye we le ndi ozo oda. ¹⁴Ihien unu k'a suokenme we; we k'a gha e me ni unu ekpere make efoma Osolobue me ni unu ebe o no me unu sa aka meni we ihienni.

¹⁵Ekele ya rinj Osolobue make oyiye e hun onu ghalenj a saeka a kowa!

Isi Nke Iri

Polu A Kowa Orun A

10 Mmeh wu Polu ri a rijo unu; m ri e gi nwayo, e gizi aka-alulua Kraisti, a rijo unu. Mmeh hun we si ni m'e welua enwen m alj omeni mmeh le unu nodi elee-m, elee-i, kanj m ghahu ebe onu ri pu, a ganma m onu, kushime iken! ²M ri a rijo unu, anikwole n'a wuru ni, m

bja, a gwapu m ndi hu ri e ro ni enyi ri e bi ke ndi-uwaku, a hun w'a ni egun ari m enya. ³Makeni, osuon'a ni enyi bi ime uwa rike ihian, enyi ara lu agha ke ndi-uwadon a lu. ⁴Makeni, ihien-ogun enyi ele nke ndi-uwaku, kama, ihien-ogun enyi nwonsonme iken Osolobue, hun we gi e tikposonme ebe zeni le ihien ndi hu zeni. Enyi e tikposonme atumiroro-le-ndondo ⁵le ihien owule hun e bushi enwen e elu, hun e gbondon ihian amarinle Osolobue; enyi a nwundon iroro owule, me e n'o humeni Kraisti isi. ⁶Enyi a kwademe guo hun enyi e gi afunfun son nnupu-isi owule, omeni onu nwen e humecharin isi uzo ile.

⁷E leban ni ihien enya ohunma: omeni o weguo unu enya ohunma-ohunma ni unu wu nke Kraisti, nyanhankwo ni ni ke unu don wu nke Kraisti ke enyi donzi wu nke e. ⁸Di-nwonni-enyi ye m iken m'e gi du unu: iken m'e gi me unu sue ime okukwe—ele idotu unu. Ya wu, o suo n'a ni m'e gikezi iken ahun a nyan isi, ohun emeko m ifenren. ⁹Achonj m n'o no ke si m gi ehuhuo-ozim e ron unu egun. ¹⁰Makeni, o nwe ndi a si, “Ehuho-ozim Polu e ze eze, ele we ihien we gi e gu egu; kanj, i hun ya le enwen e k'o no, o zeni, o nwondenj ihien we gi oku-onu a e me!” ¹¹Ndi ri e ku enina we marinkwo ni ihien ohu hu enyi ri e de ebe enyi ri uzo ozo ke enyi jenko d'e me enyi bja ebegu.

¹²Enyi esonkokwo ndi ahun ri a ja enwen we mma ma-usue. Makeni, we gha e gi ibe we e lele enwen we, e gi ibe we a ma enwen we, we ri a ghosi ni aghotanj we. ¹³Kanj o me nke enyi le enwen enyi, enyi a nyanghafeko isi oken. Ihien ri ogbo Osolobue keye enyi run ime orun izi-ozima suo ke enyi k'e gi nyan isi. Ogbo hu rude ebe unu ri. ¹⁴Ya wu ni enyi arunghafeni ogbo enyi ogen enyi gi weheni unu ozioma—hun o me ni enyi wu ndi ibuzo bja ebegu teni unu ri d'e zi

unu ya wu ozioma Kraistj. ¹⁵Enyi ari a nyanghafa isi oken—ya wu enyi ara gi orun ndi ozo run a nyan isi. Olil'enyi enyi wu ni okukwe unu k'a gha e sue-waye, keni enyi hun uzo e nwonwaye oghere enyi e gi run orun ime igunrun unu; ¹⁶enyi a hun uzo gha ali unu si ali ndi ozo d'e zi ozioma. Ogen hu, oku igi orun ndi ozo a nyan isi arikozi.

¹⁷Ehuhuo-nso si,

“Onye k'a nyan isi ya gi ihien Di-nwonni-enyi me nyan isi.”

¹⁸Makeni, ele onye hun a ja enwen e mma ke we e ku oku e ohunma, kani onye hun Osolobue ja mma.

Isi Nke Mmanji

Polu Le Ndi-ozu pu-ichen Ntu

11 K'o ri m unu e din m ni m zuzu ekere. Dodo ni, nwon ni ni m ndidi! ²Enya ri a fu m make onodi unu, udi enya-ufu hun gha aka Osolobue bia. Unu wu nwa-agbo m kwe okennyeh ohu suo nkwa ni m jenko d'a luye e ya. Okennyeh ahun wu Kraistj. M kwe nkwa ni m jenko d'e we onu ye e ebe onu keleni marin okennyeh. ³Kani, egun ri a tu m ni we jenko d'e dufie onu, noke ke Ekwensu don gi ero dufie Ivu, me unu e fezile Kraistj ofufe ezioku le hun rulen: ⁴makeni unu a nabanhankazi onye owule bia d'e zime unu ozi Jesu ozo hun wulen hun enyi zi unu ozi e; ara fu unu orun inabanhan mmon ozo mobu ozioma ozo hun wulen hun unu gha aka enyi nwehen. ⁵Kani, o weni m enya n'o nwegho ke ndini unu a kpo “oken ndi-ozu pu-ichen” don ka m. ⁶Ikenkwoma ma m ku oku; kani, a maringho m ihien—enyi e giguwo uzo ile ghosi unu onwan ime onodi ile.

⁷M me njo m gi welua enwen m ali zi unu ozioma Osolobue ofe, keni Osolobue gi e busi unu elu? ⁸Ogen m gi ri a runni unu orun, uka ndi-ozo ye m

ihien, a narin m we bu ele we ke m gi e a runni, o no ke si m ri e zunarin we ihien we—keni m hun uzo runni unu. ⁹Ke m ri ime igunrun unu, ogen ihien gi ri a fu m orun, ebuyeni m onye owule ibu, makeni umune enyi gha Masedonia bia weheni m ihien ile ri m mkpa. Ya wu, mme si n'a wuko m ibu ebe unu ri. Erira k'o jenko d'a risonne: awuko ni m unu ibu. Kaka! ¹⁰Makeni ezioku Kraistj ri ime m, m ri e ku e n'o nwonni ihien jenko d'a saeka napu m ihienni m gi a nyan isi ime Azun Akaya ile! ¹¹Ki hain nwan? Makeni enwe m ihien-osusuo unu? Mba. Osolobue a maringho ni m nwe ihien-osusuo unu!

¹²M jenko d'e mesonne ihienni m ri e me, amangbe ndi hu ri a nyan isi ni we wu ndi-ozu pu-ichen a hun oghere hu we choko hun ihian e gi si ni enyi le we wu ohu. ¹³Ndini ele ndi-ozu pu-ichen nkesi; ndi-ndufie ke we wu. We ri a za ndi-ozu pu-ichen Kraistj e gi e e kpume ihun. ¹⁴Onwan ele ihien a tu enya! Makeni, ke Ekwensu le enwen e e mede ke si o wu mmon-ozu ukpe! ¹⁵Ya wu ni ele ihien a tu enya omeni ndi-orun a hu e me ke si we wu ndi a run ihien ri mma. We jenko d'a narin ugwo-orun furu ihien we ri e me.

Afunfun Polu Ta Makeni O Wu Onye-ozu Pu-ichen

¹⁶Ni m kuzi e, erokwole ni ni m wu onye-nzuzu! Kani, omeni iya ke unu ri e ro, weri ni m nwan rike onye-nzuzu, keni m hun uzo nyan isi ekere.

¹⁷Ele Di-nwonni-enyi si m ku ihienni m cho ni m gi nyan isi—kani, m ri e kuhu rike onye-nzuzu. ¹⁸Ebe o me ni ndi bu oda hu e gi ihien ihian-mmaka a nyan isi, mme nwen jenko d'e mezikwo erira. ¹⁹Unu le enwen unu a marinka ihien! Iye ndi-nzuzu efe, a nabanhan we, a suoka unu. ²⁰Unu a nabanhanka onye owule hun e me unu ke igbon, mobu hun e

rigbu unu mọbu hun a tunarin unu ihien onu mọbu hun e me ke si o rika mkpa mọbu hun a made unu ora! ²¹ Osuon'a ni ifenren m ro, ni m ku e: obi enyi ezeruni erira.

Kani, ihien owule we nwe egun ni we gi nyan isi, egun k'a nizikwo m gi ihien ahun nyan isi; (m ri e ku ke onye nzuzu.) ²² We wu ndi Hibru? Ya ke mme nwen wuzi. We wu ndi Izrelu? Ya ke mme nwen wuzi. We wu umu Ebrahim? Ya ke mme nwen wuzi. ²³ We wu ndi-orun Kraisti? M ri e ku rike onye isi zuleni oke: mme ka we onye-orun Kraisti a wu, mme ka orun a run, mme ka ngan e jen, mme ke we ka mkpinsin a fian—mgbe ole-le-ole ke we fianpu m mkpinsin. Onwun a kposonmezi m ihun. ²⁴ Mgbe isen ke ndi Ju fianpu m ube-mkpinsin ohu-aria-ogunnai we ahun.

²⁵ Mgbe eto ke ndi Rom fianfu m mkpinsin. A magwo we m omuma mgbe ohu. Mgbe eto ke ugbo-mirin m ri ime e tikpopu. A nogho m elu mirin uhuhin ohu gbe-gbe-gbe—uhinhin le efinnai, ibe osisi suo ke m hun kwondon aka elu mirin ahun. ²⁶ M'a risonme uzo-ijen; eje-ihien a kposonme m ihun elu-iyi; ohin a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali m k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien ndi ali ndi ozo k'e me m a kposonme m ihun; eje-ihien a kposonme m ihun ime obodo—ihian jun, a kposonmezi m ihun ime atu—ihian rileni; eje-ihien a kposonme m ihun elu-ohimin; nsongbu ndi kpo enwen we ndi kwerini bu ekwerini we a kposonme m ihun. ²⁷ M'a rungbu enwen m; m'a ta afunfun; m'e chusonme-uran; m'e busonme egun ihien-oriri le ihien-orira; ihien-oriri a kosonme m; m'a risonme onodi oyi gi a tu m; ekwa a kosonme m. ²⁸ Wezukade ihien ndi ozo ile, uhuhin ile ke m gi e bu ibu iroro orinimma uka ile. ²⁹ Onye ke ndun guu, hun ndun ogugu a guleni

mme nwen ndun? Onye ke we me dan ime okukwe, o noleni fukeme m?

³⁰ Omeni m k'a nyanriri isi, ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m ke m'e gi nyan isi. ³¹ Osolobue a maringho ni ele m ri a tu ntu—Osolobue, hun wu Osolobue le Nedi Di-nwonni-enyi wu Jesu—ojjamma ya rin'a jenrin ejen! ³² Ime obodo Damas'kosi, Gowanu ki okpuru eze Aretasi buto ndi-nche onu-mgbon obodo hu, keni o nwundon m, ³³ kani we no gi ukpalu gha oghere ri mgbon hu wetu m, m no wanahin a.

Isi Nke Mmewo

Ihien Osolobue Ghosisonme Polu

12 O ri mkpa ni m nyansonme isini—osuon'a ni o nweni erere o ban. Ni m ku nwan oku ohun le ihien ndi hun Di-nwonni-enyi ghosi m.

² A maringho m onye nke Kraisti ohu, hun we weri shi elu-igwee nke eto ahua mmenon ghanu—ke ime-ehu k'o me k'o gha ime ehpu pu, a marin m; Osolobue ya marin. ³ A maringhozi m ni we weri onyeni—amarin m k'o ri ime ehpu ra o gha ime ehpu pu, Osolobue ya marin—⁴ w'e shi ali Izu-iken wu Paradaisi, o no nu ihien ndi we ghalen a gwa ihian, ihien ndi we ghalen a ni ihian e ku.

⁵ M k'e gi nwan onye no enina nyan isi, egiko m mme le enwen m nyan isi; ihien ndi hun a ghosi ni ndun ari m suo ke m'e gi nyan isi. ⁶ Kani, o mede ni m cho ni m nyan isi, ele ya wu ni m wu onye-nzuzu, makeni ihien m k'e ku wu ezioku. Kani, emeko m'a, make ihian gha e ro ni m wu ihien owule kari ihien we hun m me le hun we nu m ku—⁷ makeni ihien ndini m hun a puka ichen. Kani, igi gbondon m amamgbe m'e gi ifiri ihien ndini pu-ichen m hun pacheme, Osolobue no bu nsongbu che m ehpu—rike ebe we no kpo ogun ye ihian ehpu. Nsongbuni wu onye-ozu Ekwensu. We

we ẹ che m ẹhụ n'ọ hụn ụzọ a lụ m, amamgbe m'a pacheme. ⁸Mgbe ẹtọ ke m riọ Di-nwõnni-ẹnyi banyeni ihienni, n'ọ me ẹ hapu m. ⁹Kanị Di-nwõnni-ẹnyi nọ si m, “Mba; eyemeka m e higuọ i, makeni ebe ndun nọleni ri ihian ke iken m nọ a puhachanrin ifon.” Ya wu, m gi nwan ighoghọ a nyan isi ni ndun ari m, keni iken Kraistị hun ụzọ risonme ime m. ¹⁰Ya wu, make ufiri Kraistị, ọ hughọ m mma ni ndun ari m; ni w'a kpari m, ni m'a ta afunfun, ni we e kpokpo m le ni odakin ri ichen-ichen a biani m. Makeni, ogen owule ndun gileni ri m ya ke m gi e kenren.

Ọriniemma Ndi Kọrẹnti Ri Polu Obi

¹¹E meguo m ke onye-nzuzu! Unu hajin m gi me e! Unu te furu hun e kuni m ohunma—makeni o nwõnni ke ndini unu ri a kpo oken ndi-ozu pu-ichen don ka m mkpa a ri, osun'a ni o nwõnni ihien m wu.

¹²Ogen m gi ri ime igunrun onu, m tu-udon runchanrin ihien bu oda we gi a marin ezigbo onye-ozu pu-ichen: ke ihien-ahima ke ihien a tu enya ke ihien a ghosi iken Osolobue. ¹³Ki we me ni uka ndi-ozo hun we meleni ni onu, wezuka ni ebuyeni m unu ibu iye m ihien m'e gi bi? Dodo ni, gbaghari ni m njo m me hun m gileni buye unu ibuni!

¹⁴Lee ne, a kwademeguo m nwan ni m lala d'a hun unu nke mgbe eto. M bia, anako m unu ihien owule, emeko m ibu. Makeni, unu ke m cho, ele ihien unu. Eghẹe, makeni ele umu a kpatoni ndi mu ni we ihien, ndi munu we nwe a kpatoni we. ¹⁵O k'a suogbude m igi ihien ile m nwon yeni unu eka—gizide ndun m. O me nwan ni m ri a nweyaye ihien-osusuo unu, unu k'e belua nwan ihien-osusuo unu nwe ebe m ri?

¹⁶Unu nwe iken si, “Osun'a ni ezie ro ni y'e buyeni enyi ibu, y'e megho enyi ero, dufie enyi, teri enyi.” ¹⁷Nani ke m

don me e? M gide nwan ndi m ziheni unu tunarin onu ihien onu ra? ¹⁸Mme riọ Taistosị n'ọ bia d'a hun unu; m nọ zizikwo nwe-ẹnyi hun-ẹbo hu chen'e. Taitosi a tunarinni unu ihien unu. Ra o tunarinde unu atunarin? Ele agungun ohu hu ke enyi gun? Ele usonron ohu ke enyi gi run?

¹⁹Unu ride e ro ni enyi gi ihienni ile enyi ri e ku e kinrin onu enyi ebe unu ri ra? Mba. Enyi ri e ku nọke ndi ri ime Kraistị; enyi ri e ku rike ndi ri id'anya Osolobue. Ndi ri m obi, enyi ri e me ihien ile enyi ri e me ni enyi gi e yeni unu eka sue ime okukwe.

²⁰Egun ri a tu m ni ikenkwo, m bia, ahunko m unu ke m don cho, unu nwan ahunko m ke unu don cho; egun ri a tu m ni, ikenkwo, ikpe le enya-ufu le eje-olulu jenko d'a ri; ni ndi hu ime unu k'a choma nke-we, nke-we; ni nkuto, oku-azuun, mpache le isusu jenko d'a ri. ²¹Egun ri a tu m, ni, ikenkwo Osolobue m e welua m ali ebe unu ri—ogen m'e gi biazị, ikenkwo a kwanma m ekwan make ndi bu oda me njo mbu, hun keleni gbewuto obi we banyeni ihien ndi hu ru unyin we me le ughere le ihien-ifenren ile we mesonme.

Isi Nke Mmeto

Mkpinsin-eka Le Ekele Ikpazuun

13 Onwan k'e me e mgbe eto m lala d'a hun unu: “Osheri madu ebuo mobu eto ke we siko d'e gi gi ikpe owule don.” ²A bgauo m ndi hu me njo mbu le ndi ozo hoduni mkpinsin-eka—ke m bia hun me e mgbe ebuo; m rizi nwan a gba we ya hunni m rileni ebegu, ni, m bia, egiko m eka alulua son onye owule—³ebe o me ni unu cho ni m ghosi onu ni Kraistị ri ime m e ku nke-esi. Kraistị a ra gi eka-alulua e son onu—mba! O gi iken e me ihien ime onu. ⁴Osun'a ni we kpogbu e elu-obe nọke onye nwõnni

ikẹn, o huzi nwan ndun ghahani ikẹn Osolobue. Ime e, enyi nwen nke rizi kwọ ke ndi nwonleni ikẹn; kani, o me nke eka enyi k'e gi son unu, enyi k'e son e gi ikẹn Osolobue bi, gi ikẹn Osolobue hu son unu.

⁵Lekpo ni enwen unu, ni unu marin ke unu hu ime okukwe. Lele ni enwen unu. Unu amarin ni Jizos' Kraisti ri ime unu? Unu a maringho nu—sunkpan ni unu a dangwo nlele hu.

⁶M nwon olil'anya ni unu k'a hun a ni enyi nwen adanni nlele hu. ⁷Kani, enyi hu e me ekpere a riọ Osolobue, amangbe unu e me ihien owule rileni mma—ele ken wẹ si ni enyi puha ohunma, ni enyi a runka orun ime igunrun unu, kama, ken onu mehu ihien ri mma—osun'a ni enyi no ke ndi dan nlele hu. ⁸Makeni, enyi a saeka me ihien owule e gbondon ezioku, kama, ihien a kwadon ezioku suọ ke enyi e me.

⁹Enyi a ghoghọ aghoghọ omeni enyi ezeni bu onu e zegho. Ekpere enyi wu ni unu zuchanrin oke. ¹⁰Ya hain m gi deni unu ihien ndini ogenni m keleni bia ebahun unu ri, amangbe m'a bia, e gi m ikẹn hu Di-nwonni-enyi ye m gi du unu gi eka-ikẹn son unu—ikẹn hun o ye m gi me unu sue, ele hun m'e gi tikpo unu.

¹¹Nke ikpazuun, umune m, ghoghoma ni; [nodi ni ohunma!] Bihuto ni eka; a gba ni ibe unu umẹ; e nwon ni obi ohu; e gi ni udon e bi. Unu me enina, Osolobue hun udon le ihien-osusuo gha eka a bia k'a noyeni onu.

¹²Dide ni ibe onu odide ri nsọ. Ndi nke Osolobue ile e zi ekele unu.

¹³Efoma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ihien-osusuo Osolobue le mmeko ri ime Mmon-nsọ ya noyeni onu ile.

*Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni***Ndi Galeshia****Isi Nke Ohu**

1 Mmē wu Polu de ẹkukwo-ozini. M wu onye-ozu pu-ichen—ele hun ihian zi mobu hun ndi-okiki wu ihian tume—kani hun Jesu Kristi le Chuku-Nedi hun gha ime onwun weli Jesu Kristi tume. ²Mme le umune enyi ime Kraisti ndi mme le we ri ebeni gba de e. Enyi dejenni uka ri ichen-ichen risonme Azuun Galeshia ya.

³Efoma le udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rinu onu.

⁴Nna enyi wu Jizos' Kraisti we ndun a ye make ifiri njo enyi, keni o gbapuha enyi ime eje-agboni ri ogenni, igi mezu uche Osolobue enyi wu Nedi enyi. ⁵Ogho ya rini Osolobue Nedi enyi jenrin ejen! Isee.

Ozioma Ozo Arja

⁶O tu m enya ni unu a latomaken-rinkezi onye hun gi ifiri efoma Kraisti kpo unu, nabanhanma “ozoma ozo”. ⁷Ele ni ozioma ozo ri ari, kani o nwongho ndi ri e ye unu nsongbu, e me obi eruzile unu ali, a cho ni we rukpo ozioma Kraisti. ⁸Kani, osuon'a ni enyi le enwen enyi mobu mmon-ozu ghade enu-igwee bia e zime unu “ozoma” ozo hun wuleni hun enyi zi unu, onye ahun ya wuru onye we bu onu—ya la ntikpo jenrin ejen! ⁹Ke enyi don ku mbu, m rizi nwan e ku e: omeni onye owule ri e zi onu “ozoma” ozo wuleni hun onu nabanhangwu mbu, ya wuru onye we bu onu: ya la ntikpo jenrin ejen!

Jesu Tume M, Ele Ihian

¹⁰M ride nwan a cho ni ihian kuni m ohunma ra Osolobue? Ra a chomagu o m nwan ni m me n'o suo ihian? Omeni echen ke m rikwo a cho ni m me n'o suo ihian, ya wu ni ele m igbon Kraisti.

¹¹Umune m, m cho ni unu marin ni ozioma m zi aghani eka ihian bia; ¹²amun-narinni m ihian ya; ele ihian kuzi m'e. Kama, Jesu Kristi le enwen e we e ghosi m.

¹³W'a ra ru uka a, unu a nugu o ke m don bi mbu, ogen m gi ri e fe ofufe ndi-Ju le nke Iwu Mozizi: ke m don kpokpokem uka Osolobue, cho ni m tikpo a. ¹⁴Ime ofufe enyi wu ndi Ju, mme ka ndi isi-otu m bu oda ofufe e fe ogen ahun. M'e mekenme oku omenali ndi nedi enyi we.

¹⁵Kani, ogen o gi suo Osolobue, hun gi efoma a hoto m, kpo m—ke m ride efu nne m, ¹⁶o no me m marin Nwa a, keni m zi ndi ani ndi ozo wuleni ndi Ju ozi banyeni ya wu Nwa a. Ogen o gi me e, ejenni m d'e kunrun ihian n'o gwa m ihien owule mobu buche ni m ihien owule. ¹⁷Ejendeni m Jerusalem d'e kunrun ndi bu m uzo wuru ndi-ozu pu-ichen, kama, m no shi Arebia ozigbo. O meguu, m no gha ebegu kinhenzi Damas'kosi. ¹⁸Aha eto a ghafegu, m no shi Jerusalem d'a hun Kefasi wu Pita; m no son e nodi akpohin mmisen. ¹⁹O nwonni onye ozo m hun ime ndi-ozu pu-ichen hoduni, wezuka Jemisi nwen Di-nwonni-enyi.

²⁰M ri a gwa unu, id'anya Osolobue, ni ihienni m ri e de ni unu wu ezioku, ele ntu!

²¹Omeguu, m no jen Azuun Siria le Silisia. ²²Ndi uka Kraisti hun risonme egberu Judia e ke marin m omarin-nya ogen ahun. ²³We nu a hu a nu ni we si ni “Onye ahun te ri e kpokponi enyi mbu rizi nwan e zisonme ozi okukwe ahun o

te cho n'o tikpo!" ²⁴ We no gi ifiri m ja efan Osolobue mma.

Isi Nke Ebuo

Pita, Jemisi le Jonu Nabanhan Polu Anabanhan

2 O mepu ahua mmeno, m no shizi Jerusalem. Mme le Banabasi wi ogen ahun, m nozi weri Taitosi. ² M jen ebegu makeni o nwon ihien Osolobue ghosi m; m no kowa ni we ozioma hun m ri e zi ebe ndi wuleni ndi Ju ri. Kani m me e usuo—egbata mme le ndi we weri ni we wu ndi-isi suo—amangbe o wuru ni m ri a gba oso olal'iwu mubu ni hun m gbafo a laguo iwi, o wuru ni orun m la iwi. ³ Awadeni we ikwa-ugun ye Taitosi mme le iya wi olu, osuon'a ni ele onye Ju, ni onye Grika ro— ⁴ kani oku ikwa a ugun e te puhagho make ndi hun gi nzuzue rubanhan, e me ke si we wu ndi kwerini. We bia d'a hundele udi inwonrin-enwen hu enyi nwon ime Kraisti, keni we wezi enyi che ime igbon. ⁵ Kani, enyi ekweyeni ni we kaka akpu-ohu, makeni enyi chokenme ni enyi chedon ni unu ezioku ri ozioma, keni unu marin a k'o richanrin.

⁶ Nke ndi hun no ke si we wu ndi-ndu—o nwonni ihien ohun we buche ni m. (Ihien owule we wu enwon ihien o wu ebe m ri, makeni Osolobue ara gbeyeni ihian.) ⁷ Mba. Kama, o wede we enya ni Osolobue e yegu m orun igbashia ozioma ebe ndi kwaleni ugun ri, ya wu ndi ali ndi ozo wuleni ndi Ju, k'o don ye Pita orun igbashia n'a ebe ndi kwa ugun ri, ya wu ndi Ju. ⁸ (Makeni onye ohu hu gi Pita a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi Ju, ndi kwa ugun, iya gizikwo mme nwen a run orun onye-ozu pu-ichen ime igunrun ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun.) ⁹ Ogen Jemisi le Pita le Jonu, ndi hun we weri noke ndi-isi, gi hun ni aka Osolobue

ri ime m, we no na mme le Banabasi aka, nabanhan enyi, ni enyi le we wu ohu. We no kweri n'o hugho mma ni mme le Banabasi jenme d'a runma ime ndi wuleni ndi Ju, ya wu ndi kwaleni ugun, uwe le enwen we a runma ime ndi Ju, ya wu ndi kwa ugun. ¹⁰ Ihien ohu suo ke we sihu enyi me: enyi a nyanhankwo ndi-igbenye, hun a duzikwoni m.

Polu A Jugbo Pita Ime Antioku

¹¹ Kani, ogen Kefasi wu Pita gi bia Antioku, m jugbo a elee-m, elee-i, makeni o mefie hun we hun enya ogen ahun. ¹² Makeni, ke ndi ahun Jemisi zihel keleni bia ebegu, Pita e son ndi wuleni ndi Ju e ri ihien-oriri. Kani, ogen ndini gi biagu, Pita no noye nko, o duzini ndi wuleni ndi Ju ri, makeni o ri a tu egun ndi ri itu ndi hun a kwadon ikwa-ugun. ¹³ Ndi Ju ndi ozo ri ebegu no son e mememe ihunnai ahun, nke wu ni e dufiede we Banabasi le enwen e. ¹⁴ Ogen m gi hun a ni ihien we ri e me le ezioku ri ozioma a dangbamani, m no no id'enya we ile si Pita, "Onye Ju ke i wu, kani i ri e bi ke ndi wuleni ndi Ju, y'a ra bi ke ndi Ju. Nani ke i donzi nwan a cho ni i wa obibi ndi Ju ye ndi wuleni ndi Ju olu?"

Okukwe Suo

¹⁵ M nozi si Pita, "Nke enyi le enwen enyi, ndi Ju mu enyi, enyi ele ndi hun w'a kpo 'ndi wuleni ndi Ju, ndi ome-njo.'

¹⁶ Bu enyi a maringho ni ele idonme Iwu ke Osolobue gi e kuni ihian ohunma, kani ikwerini Jesu Kristi, gi e e don enya. Ifiri e, enyi le enwen enyi e kwerigu ni Jesu Kristi, keni Osolobue kuni enyi ohunma, makeni enyi kwerini Kraisti, gi Kraisti e don enya, ele makeni enyi e donme Iwu Mozizi. Makeni, Osolobue ekukoni onye owule ohunma makeni onye ahun e donme Iwu. ¹⁷ Kani, o me nwan ni, ebe enyi no ri a cho ni Osolobue kuni enyi ohunma makeni enyi

ri ime Kraisti, a hun w'a ni enyi le enwen enyi wu ndi njo, ya wu Kraisti a kwadon njo? Kaka! ¹⁸O me nwan ni a tundonzime m ihien m tikpo, ya wu m ri a ghosi ni m dan Iwu ogen m gi tikpo a. ¹⁹Eghee, makeni, e giguu m ihien ri ime Iwu nwunnahin Iwu, keni m hun uzo rinu Osolobue ndun. ²⁰A kpogbuguwo we mme le Kraisti enu obe Kraisti. Elezi mme ri ndun, Kraisti ya ri ndun ime m. Ndunni m ri nwan e bi ime ehui, m ri e bi e ghahani okukwe m nwe ime Nwa Osolobue, hun nwe ihien-osusuo m, we enwen e ye make ufiri m. ²¹Emeko m efoma Osolobue wuru ihien na iwi—makeni, omeni ezie ro ni ihian donme Iwu, Osolobue e gi e kun'e ohunma, ya wu ni onwun Kraisti nwun la iwi!"

Isi Nke Eto

Iwu ra Okukwe?

3 Euu ndi Galeshia, ndi-nzuzu! Onye me onu ihienni? Bu id'anya unu ke we no ghosichanrin ni we kpogbu Kraisti elu obe. ²Ihien ohuni suo ke m cho ni m marin: gwadele ni m, nani ke unu don nwehen Mmon-nso? Unu nwehen e ghahani idonme Iwu ra ghahani ikweri ozoma unu nu? ³Erira ke unu e zuzuhan? Eka Mmon-nso ke unu gha bidon; onu ri nwan a lilima ni onu gi iken unu—iken ihian—mechanrin a? ⁴Ni m judele unu: afunfun nei ile unu ta wu nke olal'iwu? Ra o laguode iwi nke-esi? ⁵Osolobue hun e ye unu Mmon-nso a, a run orun atu-enya ime igunrun unu, o ye unu ya makeni unu ri e donme Iwu Mozizi ra makeni unu hu a nu e kwere ihien unu nu?

⁶Nke Ebrahim, Ehuho-nso si ni "O kweyi Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Osolobue cho."

⁷Gi ni onwan marin ni ndi hun wu ezigbo umu Ebrahim wu ndi kwereini.

⁸Ekuwo-nso e kutoguo a ni Osolobue

jenko d'e gi ifiri okukwe ndi wuleni ndi Ju kuni we ohunma; o si ni Chuku zi Ebrahim ozoma edei, si, "Ndi ani ile jenko d'e nwehen ngozi ghahani i." ⁹Ya wu, ndi hun kwereini k'e son Ebrahim hun kwereini wuru ndi we gozi agozi.

¹⁰Ndi hu gi idonme Iwu e don enya a wuruole ndi we bu onu. Makeni, Ehuho-nso si, "Onye owule hun ghaleni e donme ihien ile we de ime ehuhuo Iwu, e henringuo onye we bu onu!"

¹¹O wegugu nwan enya n'o nwoni onye owule hun Osolobue jenko d'e kuni ohunma makeni o donme Iwu. Onwan wu ezioku, makeni, Ehuho-nso si ni, "Okukwe ke onye ri ke Chuku cho k'e gi ri ndun," ¹²bu ele okukwe ke Iwu gi a run, makeni, Iwu le enwen e e kuguo ni, "Onye hu hun ri e donme ihien ndini ile Iwu ku k'e gi ri ndun makeni o ri e donme we."

¹³Kraisti gbafuha enyi ime abumonu Iwu ghahani igi ifiri enyi henrin onye we bu onu. Makeni, Ekuwo-nso si ni, "Onye owule we hogbu elu osisi a wuruole onye we bu onu." ¹⁴O gbafuha enyi keni ngozi Osolobue gozi Ebrahim hun uzo biani ndi ali ndi ozo ile hun wuleni ndi Ju, ghahani Kraisti wu Jizosi, keni enyi hun uzo gi okukwe nwonhen Mmon-nso hun Osolobue kwe nkwa a.

Iwu Le Nkwa Osolobue

¹⁵Umune m, ni m gi ihien w'e me uhuhuin ile kowa ihien: madu ebuo kweregbamahu banyeni ihien owule, biyegu a eka, o nwoni onye owule k'a saeka kagbu e mobu we ihien owule chen'e. ¹⁶Ogen Osolobue gi kwe nkwa hu, o kwe Ebrahim le nwa a ya wu nkwa, Ehuho-nso asini "Umu i" ya wu, hun kari onye ohu; kani o si "nwa i" ya wu ohu suo—hun wu Kraisti. ¹⁷Ihien m gi e e ku wu ni Osolobue e biyegu nkwerigbama hu eka, tume e; ya wu ni Iwu we webanhan ogen o gi mepu orogbo ahua

iri-kwasị-ogun kwasị nnu as'eka kagbu nkwerigbama hun Osolobue biyeguu eka le nkwa o kwe ime nkwerigbama ahun. ¹⁸Makeni, omeni idonme Iwu ke we gi e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa a, ya wu ni elezi n'o kwe nkwa hain we gi e nwehen e. Kani, ezioku-ezioku, Osolobue ye Ibrahim ya ofe igi mezu nkwa a.

Ki Hain Nwan We Gi Ye Iwu Hu?

¹⁹Ki wuzi nwan mkpa Iwu hu ri? We webanhan a ni ihian e gi e a marin njo le mmefie, a marinzi njo we le mmefie we, d'e ru ogen nwa ahun, onye hu we kwe ya wu nkwa e gi bia. We gha eka ndi mmon-ozu tumu ya wu Iwu, we e ye ukọ ye we. ²⁰Kani w'a ra cho ukọ ebe onye ohu sọ nọ e me ihien. Osolobue gi eka a me ihien e ogen o gi kwe Ibrahim nkwa ahun.

²¹Arị m'e ku ni Iwu wu enenren nkwa Osolobue. Kaka akp'ohu! Makeni, omeni we te ye iwu hun a saeka e ye ihian ndun, nke o wuru ni, ezioku-ezioku, onye donme e, o wuru onye ri ochan. ²²Kani Ehuhuo-nso e kuguo a ni ihian ile ri ime egbun njo, ku e hun we enya, keni o wuru ni uzọ ohu sọ ke we gi e nwehen ihien Osolobue kwe nkwa a. Uzọ ohu hu wu ikweri ni Jesu Kristi, gi Jesu Kristi e don enya: onye kweri, o nwehen e. ²³Ke enyi keleni kweri ni Kraisti, Osolobue bu enyi donme okpuru Iwu, kpokin enyi ye, nọke ndi ngan, e che ogen okukwe e gi bia. ²⁴Ya wu, Osolobue tumu Iwu n'o wuru enyi onye bu mkpinsin e lepu enyi enya, d'e ru ni Kraisti a bia, keni, o ru, o gi okweri enyi jenkọ d'e kweri ni Kraisti kuni enyi ohunma. ²⁵Kani, hunni enyi kweriguu nwan, enyi arizi okpuru onye-nlepu-nya.

²⁶Unu ile wu umu Osolobue ghahani okweri unu kwerini Kraisti wu Jizosi, ²⁷makeni, onu ile, hun we buguu che ime Jesu Kristi ghahani ime onu mirin-

Chuku, e yiriguo Kraisti. ²⁸Ya wu ni o nwonzi ihien ri ichen egbata ndi Ju le ndi wulen ndi Ju; egbata igbon le onye nwon enwen e; egbata ikennyu le ikpoho: enyi ile wu ohu ime Kraisti wu Jizosi. ²⁹O me nwan ni enyi wu nke Kraisti, ya wu ni enyi wu umu Ibrahim, ni enyi k'e nwonhen ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e ye.

Isi Nke Enọ

Unu E Nweringuo Enwen Unu!

4 Ihien m ri e ku wu ni, ebe nwa ahun jenkọ d'e nwonrin ihien nedi e keleni ru ogo, o rihu ke igbon, ihien ichen arị a, osun'a ni ihien ile wu nke e. ²O risonme okpuru ndi e du ne le ndi e lepu a enya d'e ru ogen hu nedi e kaye. ³Erira k'o ri enyi ke enyi keleni ru ogo, ya wu ke enyi keleni kweri, enyi wusonme igbon ihien ndi hun a ki obibi ri ime unani. ⁴Kani, mgbe ogen gi zu, Osolobue no zihę Nwa a; okpoho mu a; we mu a ye okpuru Iwu. ⁵Osolobue zihę e n'o hun uzọ gbari ndi ri okpuru Iwu, keni enyi henrin umu Osolobue, umu Osolobue ru ogo umu. ⁶Makeni unu wu umu, Osolobue no zihę Mmon nke Nwa a ye ime obi unu; Mmon ahun ri nwan ime enyi ile a hi, "Baba! Baba-Nedi m!" ⁷Ya wu nwan ni y'elezi igbon; nwa ke i wu. Ebe o me ni nwa ke i wu, Osolobue k'e keye i ihien e.

E Kinle Ni Azuun Ime Egbun

⁸Mgbe mbu, ogen unu keleni marin Osolobue, unu wu igbon mmon ndi hu furuleni w'e fe, unu e fe we e fe. ⁹Kani hunni unu maringuu Osolobue—mba, hunni Osolobue maringuu unu, kini ke unu kinkozini azuun d'e kunrun mmon ndi ahun le ihien ndi hu ndun guu? Unu cho ni unu henrinzi igbon we? ¹⁰Unu e mesonme memme we gi a nyanhan-sonme uhuhin le ifon le ogen le ahua ri ichen-ichen! ¹¹Egun unu rikwo a tu m,

nị ikenkwo orun ile m run ebe onu ri a lagu iwii!

¹²M ri a rijo unu umune m, ri ni ke mme, makeni a riguo m ke unu. Unu emeni m njo. ¹³Unu a maringho ni emu ri a kuni m ogen ahun wu ihien weheni m oghere m gi zi unu ozioma isi-ibuzo ahun. ¹⁴Kani, osuon'a ni ehun ri e songbuni m wuru ni unu ibu le ihien-nlele, unu elegberini m, unu ajuni m; kama, unu nabanhan m noke si m wu mmon-ozu Osolobue, noke si m wu Kraisti le enwen e. ¹⁵Ki mezi ighogho hu ile unu nwe ogen hu?! M k'a s'eka shia eri ni, omeni o ri nfe, nke unu e te guye m akpuru-nya unu, omeni o te k'e yeni m eka! ¹⁶Ke m henrinni enenren onu makeni m gwa unu ezioku?

¹⁷Ndi ahun ri nwan a lilima ni we dorji onu, kani ele ihien ri mma ke we bu obi! Ihien we bu obi wu ni we wepu onu ebe unu ri, keni unu buchanrin obi unu che ebe we ri. ¹⁸O hughokwo mma ibu obi e che ihien enina, e mekenme oku e—omeni ifiri ihien ri mma ro, omeni we me e ogen ile—ele mme le unu nodihu su.

¹⁹Umumu m hun ri m obi, ime unu e memenzi m, oku unu a kpmazi m, d'e ru ni unu e sonmeharjin Kraisti. ²⁰K'o te ri m, m ri nwan ebe unu ri kikenni, keni m hun uzogbehuto olu, makeni obi eruzini m ali ebe unu ri!

Ihien Polu Gi Sara Le Haga Ghosi

²¹Gwadele ni m, unu ndi choko ni unu ri okpuru Iwu, unu anuni ihien Iwu Mozizi ku? ²²We de e ime Iwu ni Ebrahim mu ikennyee ebuo: Haga, nne ohu wu igbon; Sara, nne hun-ebon nwe enwen e, ele igbon. ²³We mun'a hun nne e wu igbon ke ihian don a mu nwa; kani we mun'a hun nne e nwe enwen e ghahani nkwa Osolobue kwe.

²⁴Enyi k'a s'eka gi ihien ndini ghosi ihien: ikpoho ebuoni nokin enya nk-

erigbama ebuo. Ohu wu hun we no elu Ugu Sainai meme. Ohun ke Haga nokin enya a; o mu umu, a wuru we igbon. ²⁵Haga nokin enya Ugu Sainai, hun ri ime atu ali Arebia. O ghosi obodo Jerusalem hun ri ogenni, makeni Jerusalem le ndi rin'a wu igbon kikenni. ²⁶Kani Jerusalem hu hun ri enu- igwee nwon enwen e, ele igbon. Iya wu nne enyi. ²⁷Makeni Ehuho-nso si, "Ghoghoma nwan!

Iyu wu agan,

hun mutuleni nwa!

Kwankpoma ebu! Yime oro!

Iyu, hun marintuleni ufu-nwa!

Makeni, umu okpoho hu we jutog,

a kariguo

nke okpoho hu ya le di e bi!"

²⁸Umune m, unu wu umu Osolobue ghahani nkwa hu o kwe, noke ke Aziki don wu. ²⁹Kani, o ri nwan k'o ri ogen hu: ogen ahun, nwa we mu ke ihian don a mu nwa kpokpo hun we mu ghahani Mmon nke Osolobue. ³⁰Kani, kini ke Ehuho-nso ku? O si, "Chupu igbon hu le nwa a; makeni nwa igbon hu esonko nwa okpoho hun nwon enwen e keru uku."

³¹Umune m, ya wu ni enyi ele nwan umu igbon-okpoho hu, kama, umu okpoho hun nwe enwen e ke enyi wu.

Isi Nke Isen

Unu E Weriguokwo Enwen Unu!

5 Kraisti gbafuha enyi keni enyi wuru ndi nwe enwen we. Wuzokenme ni nwan ke ndi weriguu enwen we! Anikwole ni we kpomazi unu egan igbon!

²Gon ni ntin! Mme wu Polu ri a gwa onu ni onu ni we kwa onu ugun, ya wu ni o nwonni erere Kraisti k'a ban ni unu. ³M ri a gwazi okennyee owule hun k'a ni we kwa a ugun ya kwademekwo nwan n'o donmeharjin Iwu ile. ⁴Onye owule ri nwan e donme

Iwu, e gi e e ro ni Osolobue ri e kun'e ohunma, a ghaguo kwome Kraisti pu; o ghaguo kwome efoma Osolobue danpu. ⁵Kani, okukwe le iken Mmon-nso ke enyi nwen gi ri e chekenme ohunma ahun Osolobue jenkod'e kuni enyi, hun enyi ri a tu enya a. ⁶Makeni, ime Kraisti wu Jizosi, ikwa-ugun le akwani-ugun enwoni ihien o wu. Ihien ri mkpa wu okukwe hun gi ihien-osusuo a ghosi no hu a.

⁷Unu te ri a gba-osohunma! Onye bu uke che ni unu, unu gizileni e son ezioku? ⁸Elekwosolobue hun kpo onu dunye onu udi odunyeni! ⁹O rihu ke we don e ku e, "Ekeresiyi suo ke we buchehu, o ghagbari flawa bredi hu ile." ¹⁰Kani, makeni a maringho m ihien Dinwonna-enyi k'a saeka me ime ndun onu, obi ru m ali ni unu eroko ihien ichen, sonme nkuzi ozo. Onye hu ri e nuhunmeni unu—onye owule o wu—k'a narinriri afunfun rin'a.

¹¹Umune m, omeni echen ke m rikwo a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ki haenzi we gi e kpokpo m? Omeni ezioku ro ni m ri a kuzi ni ikwa-ugun ri mkpa, ya wu ni ozi m ri e zi banyeni obe Kraisti e ke gha e buhe oku. ¹²Ko ri m, ndi hu ri e ye unu nsongbu e jen d'a warade enwen we, edede ikwa-ugun suo!

Anile Enwen I Ki I

¹³O me nke unu umune m, Osolobue kpo unu d'e weri enwen unu. Kani, egikwole ni ni onu e weriguohunwen onu mememe ko ri onu, rike ihian-mmaka; ka gi ni ihien-osusuo e fetari ibe unu. ¹⁴Makeni, wegbamachanrin Iwu ile che ime akpu iwu ohu hun wu "Ihien ibe i k'a suoriri i ke ihien enwen i don a suo i." ¹⁵Kani, omeni unu hu a tagbu ibe onu e ri, kpachanpukwo ni nwan enya, amamgbe onu e gbupu ibe onu!

Mmon-nso Le Ihian-mmaka

¹⁶M si unu, a ni ni nwan Mmon-nso a ki unu, make unu gha e me ke ihian-mmaka. ¹⁷Makeni, ihien ihian-mmaka a cho ele ihien Mmon-nso a cho; ihien Mmon-nso a cho ele ihien ihian-mmaka a cho. We ebua a lusan ibe we ogun, nke wu ni, ya saeka me ihien i cho. ¹⁸Kani, omeni Mmon-nso ri e du unu, ya wu ni unu arizi okpuru iwu.

¹⁹Ihien ihian-mmaka e me puhachanrin ifon; we wu ihien ndini: ughere, ibi obibi rileni ochan, ime ihien-ifenren, ²⁰irua-mmohun, ibu-nshi le igi iken ejemmon a run, idu-enenren, ikpe, enyafu, eje-olulu, icho nke-i nke-i, nkebe, izuo eka-nke, ²¹iwe-enya, igbu-ochu, ira-manyatutu, eje-mmemme le ihien ndi ozo no erira. M ri nwan a gba unu mkpinsi-eka ke m don gba unu ya mbu, ni ndi hun e me ihien ndi no erira a banko Ali-eze Osolobue.

²²Kani, ihien Mmon-nso a mipuha wu: ihien-osusuo, ighogho, udon, ndidi, efoma, ime-mma, iwu onye we gi e don enya, ²³ime-juu, ikwondon-enwen-ihian. Onye me ihien ndini adanni iwu owule. ²⁴Ndi hun wu nke Kraisti wu Jizosi a kpo gbuguo ihian-mmaka we te wu le ihien a gunn'a le ihien a sun'a enu obe Kraisti. ²⁵Ebe o me ni Mmon-nso e ye enyi ndun, ni enyi e bi ni nwan ke ndi Mmon-nso ri a ki. ²⁶Ele hun enyi e gi a pache mobu a kpasu ibe enyi iwe mobu e we ni ibe enyi iwe-enya.

Isi Nke Isin

E Bu Ni Ibu Ibe Unu

6 Umune m, onye me njo, unu ndi ri e bi ke Mmon-nso cho, gi ni nwayo wekinhen e. Ka kpachanpukwo ni enya amamgbe onwunwan a biazikwo ni unu nwen. ²E bu ni ibu ibe onu. Unu gha e me e, ya wu ni onu hu e mezu iwu

Kraịstị. ³ Onye rị e ro n'o nwongho ihien o wu bu o nwonna ihien o wu rị e dufie enwen e. ⁴ Onye-onye ya lele ihien o rị e me. Omeni o hugho mma, ya honron make ihien rị mma o me, ka y'e gile enwen e tuni onye ozo, ⁵ make ni onye-onye furu n'o buru ibu e.

⁶ Ndi we rị a kuzi oku-Chuku furu ni we keye ndi rị a kuzi ni we oku-Chuku ihien-oma owule we nwon. ⁷ Edufiekwole ni enwen onu: Osolobue anikokwo onye owule mebu e; ihien onye kun k'o k'a ghorị. ⁸ Omeni ugbo we kunye e wu ime-ihien a suo ni we, we k'a gha ugbo hu ghorị ntikpo; omeni ugbo ime-ihien a suo Mmon-nsọ ke we kunye e, we k'a gha ebegu ghorị ndun-itebite. ⁹ Ya wu, ndun ime ihien rị mma y'a gukwole enyi. Make ni, omeni enyi anini ndun gu enyi, ogen ru, enyi jenkọ d'e ri erere e. ¹⁰ Ya wu, ni enyi gi ni nwan oghere ile enyi nwe e me ni onye owule ohunma, tumadu ndi hun rị ikpun-ulo okukwe.

Mkpinsin-eka ikpazuun Le Ekele

¹¹ Lee ni akpuru-ekukwo ndini no jagbo-jagbo m gi eka m deni onu. ¹² Ndi

hun rị a cho ni we gi ihien enya e legha du eka obi, uwe rị nwan a cho ni we wa ikwa-ugun ye unu olu. We rị e me e amangbe we e gi ifiri obe Kraịstị kpokpo we. ¹³ Ke ndi hun kwa ugun le enwen we aride e donme Iwu, bu we hu a cho ni unu kwa ugun kenị we gi ihien rị unu ehụ nyan isi: ni unu e donmeguo omenali hun w'e legha enya. ¹⁴ O bughari m! Egiko m ihien owule nyan isi, wezuka obe Nna enyi wu Jesu Kristi. E giguo we obe hu kpogbu uwani—o wuru ihien nwunni ebe m rị, gizikwo obe hu kpogbu m—a wuru m ihien nwunni ebe uwa rị. ¹⁵ Ke ikwa-ugun ke akwani-ugun arini mkpa, kaka! Ihien rị mkpa wu ni we kedonzi ihian. ¹⁶ Udun le omiken ya rini ke we han gi usonronni e bi—uwe wu ndi Izrelu Osolobue nke-esi!

¹⁷ Gha ogenni e jen, onye owule egizile oku ikwa-ugun ye m nsongbu, make ni apa ehụ we rusonme m make ufiri Jesu husonme m ehụ.

¹⁸ Umune m, efoma Onye-nwonna enyi wu Jesu Kristi ya noyeni unu ime-mmon. Isee.

*Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni***Ndi Efesosi****Isi Nke Ohu****Ekele**

1 Mmē wu Polu de Ekukwo-ozini. M wu onye ozi pu-ichen Kraisti wu Jizosi ghahani uche Osolobue. M ri e dejenni ndi nke Osolobue ri Efesosi, ndi we gi e don-enya ime Kraisti wu Jizosi. ²Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia, ya noyeni unu.

Ngosi Enyi Nwon Ime Kraisti

³Ekele ya ri ni Osolobue, onye hu wu Osolobue le Nedi Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, n'o yeole enyi ngozi ime-mmōn ile ri elu-igwee makeni enyi ri ime Kraisti.

⁴Ni Osolobue d'e kede uwa, o hotogoule enyi ime Kraisti, makeni o nwe ihien-osusuo ebe enyi ri—keni enyi wuru ndi ri nso, nwonleni nkoriani enya Osolobue. ⁵O no kwademe ni, o ru, o munrun enyi ye ikpun-ulo a ghahani Jesu Kristi—makeni o suoghō a, makeni uche e ro. ⁶O me e keni we gi e ja Osolobue mma make oken efoma o me, hun o hukpu enyi ghahani ezi Nwa a! ⁷Makeni enyi ri ime Kraisti, enyi a wuruole ndi we gi edeke e gbari—ya wu ni Chuku a gbaghariguo enyi njo; ifiri oken efoma a k'o gi me e. ⁸O gi amamihiēn le nghota a ile me ni enyi oken efomani. ⁹O no nwan me enyi marin ihien o bu obi, hun o te zueme; ihien hun o kwademe ketekete n'o jenko d'a runfuha ime Kraisti. O meguo enyi marin a makeni o suoghō a n'o me erira. ¹⁰Ihiēni o bu obi wu ni, ogen zu, o wegbama ihien ile che okpuru

Kraisti—ke ihien ri elu-igwee ke ihien ri enu-ūwa.

¹¹Makeni enyi ri ime Kraisti, ihien Osolobue e ruguo enyi aka—makeni Osolobue, hun e me ihien ile hun o me n'o gi e mezu uche e, gi aka a hoto eni ketekete n'o gi enyi mezu uche e. ¹²O me e keni enyi ndi ibuzo tukwasi Kraisti obi hun uzo wuru ihien we gi ifiri e a ja Osolobue mma n'o nweke ogho.

¹³Ke unu le enwen onu, onu henrinzikwo ndi nke Kraisti ogen onu gi nu oku hu wu ezioku, kweri—oku ahun wu ozioma ahun unu gi nwehen nzuopuha. Unu e kweriguu ni Jesu, Osolobue no bu Mmon-nso o kwe nkwa a che ime ndun unu, gi e ye unu ahima a—gi ghosi ni unu wu nke e. ¹⁴Mmon-nso ke Osolobue e bu uzo e ye; iya ke Osolobue gi a ghosi ni enyi jenko d'e nwonhenchanrin ihien ile o kwe nkwa—o ru ogen ahun Osolobue k'e gi werichanrin enyi—enyi ndi o gbariguu. Onwan k'e wehe ni Osolobue ojija-mma n'o nweke ogho.

Ekpere Polu Me Ni Ndi Kwerini

¹⁵Iya hain o gi me ni, kete m'a nule oku okweri unu kwerini Di-nwonni-enyi wu Jesu le ihien-osusuo unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri, ¹⁶akusituni m iye Osolobue ekele make ufiri unu. M hu a nyanhan unu ogen ile m gha e me ekpere. ¹⁷M'a rijo Nedi hun nwe ogho, hun wu Osolobue Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, n'o ye unu mmon imarin-ihien; ya ghosisonme unu ihien—ke unu don ri a marinwaye e ohunma. ¹⁸M'a rijo a onwan keni enya ime-mmōn unu shiapu, unu a hun uzo marin ihien ahun o buto o gi ifiri e kpo unu, marin ke ihien o kwademe o jenko d'e ye ndi-nso a hihan ogbe, marinzikwo k'o nwehan ogho; ¹⁹onu a ghotazi ke iken o gi a run orun ime enyi ndi kwerini han, iken hun we ghaleni a sa aka e ku k'o han, hun han ke iken o gi wuru Osolobue. ²⁰Ya

wu iken k'o ghoṣi ogen o gi gha onwun weli Kraiṣti, m'e nōḍi anī ẹka-nni ẹ ime elu-igwee;²¹ nke wunī Kraiṣti kachanrīn okīkī ile lẹ iken ile rī ichen-ichen lẹ ihien ile w'a gbaye agbaye lẹ ẹfan lẹ nzere ile—ẹlẹḍe ndi rī oḡenni sūo, kanī kezi ndi rīḍe oḡen hun lalanī.²² Osolobue e weguo ihien ile che ẹ okpuru ụkū, tumẹ ẹ Onye-isi ụka, Onye ihien ile rī okpuru e.²³ Ụka wu ẹhu a; ime ụka ke ihien ile banyen'ẹ rī; ya lẹ enwen ẹ wu onye hun rī ebe ile, hun e me ihien ile e zu oke.

Isi Nke Ẹbụo

Wẹ Gha Onwun

Wepuha Ẹnyi Shi Ndun

2 Ogen mbu, onu wu ndi nwunni, make njọ lẹ mmefie ²unu rī e mesonme. Ogen hu, unu e son eje-uzo ndi uwa, e son onye hun iken eje-mmōn rī elu rī okpuru ẹ, mmōn hu hun rī nwan orun ime igunrun ndi hu e nupu-isi okpuru Osolobue.³ Ezie, ẹnyi ile te rī e bi ke we, e me ihien owule a sūo ẹhu ẹnyi lẹ obi ẹnyi, e bi k'o rī ẹnyi; e me ihien owule gunni ẹnyi lẹ ihien owule la ẹnyi ẹnya. Iwe-le-onuma Osolobue te rizikwo e che ẹnyi nọke ndi ozo ile.⁴ Kanī, makeṅi Osolobue e meke onye-omiken, makeṅi o nwe oken ihien-osusuo ebe ẹnyi rī—⁵ke oḡen hu ẹnyi te gidẹ wu ndi nwunni make njọ ẹnyi, o nọ gha onwun wefuha ẹnyi, me ẹnyi son Kraiṣti rizi ndun.

Ẹfoma Osolobue ke unu gha nwe nzuopuha.

⁶O ghaguo onwun weli ẹnyi, o nọ wesi ẹnyi elu k'o don wesi Kraiṣti, me ẹnyi son Kraiṣti nōḍi anī ime elu-igwee—makeṅi ẹnyi rī ime Kraiṣti.⁷ Osolobue me onwan n'o gi ẹfoma hun o me ni ẹnyi ime Kraiṣti me elu ile lalanī marin ẹfoma a—hun we ghaleni a sa ẹka e kuchanrīn k'o han.⁸ Makeṅi, ẹfoma ke Osolobue me ni unu zuopuha unu gha-

hanī okukwe unu, ele unu gi ẹka unu me ẹ, ihien Osolobue ye unu ofe ro—⁹ele make ihien ihian run, amangbe ihian e gi ẹ nyan isi.¹⁰ Ihien Osolobue me ẹnyi wuru ke ẹnyi wu. Osolobue ya ke ẹnyi ye ime Kraiṣti wu Jizosi, kenī ẹnyi hun uzo e mesonme ihien oma ndi hu o kwademeṭo ni ẹnyi ketekete ni uwe ke ẹnyi k'a gha e mesonme.

Ẹnyi Ile Wu Ohu Ime Kraiṣti

¹¹Nyanhan ni ni oḡen mbu unu wu ndi alī ozo—ebe ẹhu rī; unu, hun ndi Ju a kpo “ndi kwaleni ugun,” a kpo enwen we “ndi kwa ugun”—o sūo n'a ni ugun we rī e ku oku ẹ wuhu nke ẹhu sūo, ihien ẹka ihian e memẹ.¹² Nyanhan ni ni, oḡen hu, unu enwon Kraiṣti; oḡen ahun, itumunye ke unu wu ebe ikpun-ulo ile rī Izrelu rī. Unu e te rī ime nkwerigbama Osolobue tumẹ ẹgbata ya lẹ ndi nke ẹ lẹ nkwa ndi o kwesonme ime ẹ. Oḡen hu, unu bi enu uwa bu unu e nwon olil'ẹnya, unu enwon Osolobue ime ndun unu.

¹³Kanī, makeṅi unu rī ime Kraiṣti wu Jizosi, e giguo we nwan edeke Kraiṣti, ya wu ndun a, wezuhan unu hun te rī ebe teni.¹⁴ Makeṅi, Kraiṣti lẹ enwen ẹ wu udon ẹnyi—makeṅi o meguo ndi Ju lẹ ndi alī ndi ozo wuru ohu, o giguo ẹhu a lẹ onwun a titu mgbon hun te rī ẹgbata we, ihien hu te rī ẹgbata we, e buhe enenren.¹⁵ O giguo onwun ahun o nwun kagbu Iwu lẹ umu-iwu lẹ odinali rin'a. O me ẹ kenī o ke agbo ohun, we ile a wuru ohu ime e, o gi we nokin ẹnya azuun ẹbubuo hun te rini, gi uzo ahun wehe udon ẹgbata we—o mekozi ndi Ju lẹ ndi wulenī ndi Ju, kanī ndi kwerini Kraiṣti.

¹⁶Kraiṣti me ẹ kenī o gizi erira wekinhenni Osolobue azuun ẹbubuo hu ime ẹhu ohu, ghahani onwun o nwun elu obe; o gi uzo ni gbupu iwe rī ẹgbata we, wehe udon.

¹⁷Ya Kraiṣti nọ bja d'e zi ihian ile ozi udon hu—ke unu ndi anī ndi ozo hun rī

ebe teni ke ndi Ju hun ri nsue. ¹⁸Ghahani Kraisti, enyi ile a sa nwan eka a gha Mmon-nsọ ohu a banhan ebe Nedi enyi wu Osolobue ri, ke ndi Ju ke ndi ali ozo.

¹⁹Ya wu, unu ndi kwerini hun wuleni ndi Ju elezi itumunye; unu elezi ndi ali ozo. Unu e songuo ndi nke Osolobue, ndi nsọ, wuru umu di-ali Ali-eze, wuruzikwo ndi ikpun-ulo Osolobue. ²⁰Osolobue a tunguo unu rike ulo ye elu iyeto hun wu ndi-ozu pu-ichen le ndi-amuma. Adansu hun gi ya wu ulo wu Jesu Kristi le enwen e. ²¹Iya gi azuun ile ri unọ hu; ghahan'a ke ulo gi ri e jenwaye elu d'a wuru Ulo-ofufe ri nsọ ime Di-nwonni-enyi. ²²Ime Kraisti, we hu a tun onu le enwen onu, a tunshi unu enu ime-mmon d'a wuru ebe obibi ime-mmon hun Osolobue e bi ghahani Mmon-nsọ.

Isi Nke Eto

Orun Polu Ime Ndi Ali Ozo

3 Ozioma Kraisti wu Jizosi ni m ri e zi unu ndi wuleni ndi Ju hun we gi beye ni unu oghere ke mme wu Polu gi ri ime ngan. ²A maringho m ni unu a nuguo ni Osolobue ye m orunni o gi a ghosi efoma a run make orinimma unu; ³unu a nuguozu k'o don ghosi m ya wu ihien, hun te zuerini, me m ghota a. Iya ke m benitan unu nke-nke ime ehuhuo-ozini. ⁴Unu gun a, unu k'a hun ke m ghotahan ihien mini, ke m ghotahan Kraisti. ⁵Osolobue aghosini ndi mbu ya k'o don nwan ghosi ndi-ozu pu-ichen nsọ a le ndi-amuma nsọ a ya ogenni ghahani Mmon-nsọ. ⁶Ihien nzuzueni wu ni, ghahani ikweri ozioma, ndi ani ndi ozo a riguzi ndi ihien Osolobue e ru eka, wuruzikwo mkpamkpa ime ehuhuhu ahun, rizikwo ndi we ile gba nwe ihien Osolobue kwe nkwa n'o k'e me ni ndi ri ime Kraisti wu Jizosi.

⁷E henringuo m onye-orun oziomani ghahani oyiye hun Osolobue me efoma

ye m, hun iken e gi ri orun ime ndun m. ⁸Osuon'a ni ahandeni m ke onye hun kachanrin ntin e me ime ndi-nke Osolobue, Osolobue e ye m oyiyeni keni m wejenni ndi ali ndi ozo ozi ihien ndi ahun jun ime Kraisti, hun nwonleni oken, ⁹leni m ghosi ihian ile ke Osolobue hun ke ihien ile don a runpuha ihien ahun o roto ketekete, zueme.

¹⁰Ihien Osolobue bu obi wu n'o gi uka me amamihien Osolobue hun nwe ihun ri ichen-ichen fon ndi-okiki le ndi ile nwe iken hun ri enu-igwere enya.

¹¹Iya wu ihien ke Osolobue bu obi edei; o mezuguo a nwan ghahani Kristi wu Jesu Onye-nwonni-enyi. ¹²Makeni enyi ri nwan ime Kraisti wu Jizosi, egun aru a tu enyi ibanye ebe Osolobue ri—ebe o me ni enyi kwerini Jizosi.

Dikenme Ni Nwan

¹³Ya wu, m ri nwan a riu unu: anikwole afunfun m ri e gi ifiri orinimma unu a ta guu unu ndun; ezie, ihien k'e wehe ni unu ogho ro.

Ighota Ihien-osusuo Kraisti

¹⁴Make onwan, m ri e gbu nwan osokpu ihun Nedi enyi, ¹⁵onye hun ezile-ulo ile ri elu-igwee le uwa gha eka a nwehen efan we. ¹⁶M ri a riu a n'o gi ihien ile o nwon, hun o gi nwe ogho, ye unu iken, hun k'e me unu zekenme ime obi unu ghahani Mmon-nsọ a. ¹⁷M rizi a riu a ni unu wuru ndi Kraisti birichanrin ime obi we makeni unu hu e gi oku e e don, unu a gbasonme nkogun, e wuzowaye ime ihien-osusuo— ¹⁸keni unu saeka son ndi nke Osolobue ile ghota ke ihien-osusuo Kraisti shahan, k'o suehan, k'o jehan elu le k'o mihan; ¹⁹unu a ghota ya wu ihien-osusuo a, hun we ghaleni a ghotachanrin—keni ihien ile ri ime Osolobue hun uzo jun ime onu.

²⁰Nke Osolobue, Onye hun k'e ri-eka gi iken e ri orun ime enyi runkari ihien

ile enyi k'a saeka riọ mọbụ ro, runkari a ohunma-ohunma, ²¹ ogho ya rin'a—ke ime uka a ke ghahani Kraisti wu Jizosi d'e ru agbo ile, jennin ejen. Isee.

Isi Nke Eno

Ke Mkpamkpa Ehu Ile Don Wurū Ehu Ohu

4 Mmē, hun wu onye-ngan makeni m ri e jenni Di-nwōnni-enyi ozi, ri nwan a riọ unu ni unu bi obibi furu okpukpo Osolobue kpo onu. ²E wenuachanrin ni enwen unu ali ogen ile; e me ni juu; e gi ni ndidi e son ibe unu. E gi ni uzoni a ghosị ihien-osusuo onu nwe. ³Lilima ni uzọ ile ni udon risonme egbata onu, e kengbama unu, keni unu e gi e e chedon iri-ohu hu hun gha eka Mmon-nso a bia. ⁴Ehu ohu le Mmon-nso ohu ri, noke k'o don me ni olile-enya ohu ke Osolobue kpo unu d'e nwon. ⁵Nna ohu ro; okukwe ohu ro; mirin-Chuku ohu ro. ⁶Osolobue ohu ro—hun wu Nedi ihian ile, hun wu Nna ihian ile, hun gi ihian ile a run, hun rizikwo ime ihian ile.

⁷Kani we yesonme onye-onye ime enyi oyiye ichen-ichen noke ke Kraisti don cho n'o ye e. ⁸Ya ke Ekukwo-nso gi si,

“Ogen o gi lashi elu,
o weri ihien hu ken ihian egbun che ime egbun,
o no ye ndi ihian oyiye ichen-ichen.”

⁹(Ogen Ekukwo-nso gi si, “O lashi elu,” k'o gi nwan “O lashi enu” e ku? Ya wu n'o buzọ hidanguu, shi ebegu kachanrin e mi ime ani. ¹⁰Ya wu ni onye ohu hu hidanni wuzikwo onye hun lashi elu, ghafechanrin elu-igwere, keni o hun uzọ gi enwen e mejunkwama ihien ile.)

¹¹Iya yesonme oyiye ndini: o nwe ndi o ye oyiye iwu ndi-ozu pu-ichen, ye ndi ozo oyiye iwu ndi-amuma le ndi e zi ozi Osolobue si we zi, ye ndi ozo oyiye iwu ndi

e jenhunmeni e zi ozioma, ye ndi ozo oyiye iwu ndi uko-Chuku le ndi-nkuzi. ¹²O yesonme oyiye ndini n'o gi we a zun ndi-nke Osolobue ile ni we d'a run orun Kraisti leni o gi we e me ehu Kraisti wu uka a gha ihun rike ulo we n'a tunshi elu. ¹³O me e d'e ru ni enyi ile a wuru ohu ebe okukwe le imarin Nwa Osolobue ri, wuru ndi ka ehu, sueruchanrin ogo Kraisti, nochanrin ke 'ya. ¹⁴O me e make enyi gha a wuzi umueka, ndi ebi e bushi ihun-le-azun, ndi nkuzi owule e buhunme ke ufere e buhunmesonme ihien, ndi ihian gi nkuzi ero le aghigho e dufie. ¹⁵Kama, ni enyi a wuru ndi a gwa ibe enyi ezioku, e gi ihien-osusuo e me e, enyi ile e gi e e sue; enyi e gi erira suekunrun Kraisti, hun wu isi ehuni, richanrin ke 'ya. ¹⁶Iya wu Kraisti gi ehu. Makeni, iya me ehu ile gi nyangbamachanrin ohunma-ohunma ghahani akwanran ile rin'a. Iya rizi e me mkpamkpa owule a sa eka a run orun run'e ohunma, hun ehu ile gi a ri iken, e sue, e nwewaye ihien-osusuo.

Obibi Ohun Hun Ri Ime Kraisti

¹⁷Ya wu, m ri e gi efan Di-nwōnni-enyi a gba unu mkpinsin eka, a gbashi unu 'ya iken: ebizile ni ke ndi hun ghaleni e fe Osolobue, ndi iroro we nwonleni isi. ¹⁸Uche we a gbaguo ishi. Enwon we ndun Osolobue makeni o nwōnni ihien we marin ebe ezioku ri, obi we kpokinziokwo akpokin. ¹⁹Makeni, ifenren arizi we enya; e wechanringuo we enwen we ye ihien-ifenren le ihien ile ru unyin ri ichen-ichen, a rizi we a sa eka e kwondon enwen we.

²⁰Kani, ekewo erira ke we kuzi onu banyeni Kraisti! ²¹Eghee, unu a nuguo banyen'e, unu a muguo ezioku hun ri ime Jesu.

²²Unu a muguo ni unu jenkọ nwan d'a ma eje-obibi hu unu te ri e bi tuhu—onye hu unu wu mbu hun rehiguu ihun

le azuun, hun ihien oñla-nya dufieguu. ²³Mmon onu le uche unu k'a wuriri nke ohun; ²⁴unu e yiri onye ohun hu, hun we gi udi Osolobue ke—hun ri ke Osolobue don cho nke-esi, ri nsò nke-esi. ²⁵Ya wu, atuzile ni ntù! Kama, a gwa ni ibe unu ezioku, makeni enyi le ibe enyi wu ehù ohu. ²⁶Olulu nwè ikèn bu i, ka anil'a han i me njo. Olulu y'e bulè i ni eki gi. ²⁷Eyelè ni Ekwensu efe.

²⁸Onye e zun ohin y'e zunzile. Kama, ya runma orun nwonleni nkoriani, e gi e bi, e yezikwo ni ndi mkpa kwodon aka. ²⁹Anile ni eje-oku puha unu onu, kani, oku hun a gba ihian ume, ban n'a erere ime onodi o ri—keni oku unu hun uzò e yeni ndi hun ri e gon ntin aka. ³⁰Emekwole ni ihien k'a fu Mmon-nsò Osolobue, makeni iya ke we gi yime onu ahima Osolobue, make uhuhon hu Osolobue k'a gbafuha ndi nke e. ³¹Wepu ni iwe ile, olulu ile, onuma ile, oro ile, nkuto ile le eje-ihien ile ihian gi e son ibe e. ³²Kama, e gi ni efoma le omiken e son ibe onu, a gbaghari ibe unu ke Osolobue don nwan gbaghari unu ghahani Kraisti.

Isi Nke Isen

Obibi Umù Ukpe

5 Ebe o me ni unu wu umu Osolobue hun ri a obi, kinarin n'a nwan—e bi ni nwan ke iya. ²E gi ni ihien-osusuo e bi—noke ke Kraisti don nwè ihien-osusuo enyi, gi ifiri enyi we ndun a ye, noke oyiye le ejan hun e shin ohunma hun Osolobue nabanhan.

³Noke ndi nke Osolobue, anikwole ni we nudè oku ughere mobu ihien owule ru unyin mobu enya-uku ime igunrun unu. ⁴Anile ni oku ihien-ifenren mobu oku-nzuzu mobu oku owule ru unyin puha unu onu. Kama, e gi ni onu unu e yesonme Osolobue ekele. ⁵Marinkwo

ni ni o nwonni onye owule hun a ghereni mobu onye rileni ochan mobu onye enya-uku (hun wuzi irua-mmon) jenko d'a ban Ali-eze Kraisti le Osolobue! ⁶Anikwole ni onye owule gi oku nwonleni isi dufie unu, makeni, ufiri ihien ndini ke iwe-le-onuma Osolobue gi a biani ndi nnufu-isi. ⁷Ya wu, esonkwole ni we meko kaka!

⁸Makeni unu te ri ime ishi, kani hunni unu wuruguu nwan nke Di-nwonni-enyi, onu wu ukpe. E bi ni nwan ke umu ukpe—⁹makeni mkpuru ukpe a mi wu ihien ile ri mma, ihien ile kuru-oto le ihien ile wu ezioku.

¹⁰Lilima ni ni onu a chopuha ihien hun k'a suo Di-nwonni-enyi usuo.

¹¹Esonle ni we e me ihien ndi hu w'e me hun wu nke ishi, hun ghaleni a ban erere, ka e kpu ni we oro. ¹²Ihien ndi nnufu-isi e me nzuzue e mede ifenren okuku! ¹³Kani, we wepuha ihien owule ebe ukpe ri, a hun we k'o no—¹⁴makeni ukpe nwunkpuhu ihien, o henrin ukpe. Ya hain Ehuho-nsò gi si, “Onye-uran, tenhin!

Gha onwun lihi, keni Kraisti nwunkpu i.”

¹⁵Kpachanpu ni nwan enya ke unu don e bi; ebile ni ke ndi marinleni ihien, ka e bi ni ke ndi marin ihien.

¹⁶Egile ni oghere owule unu nwè gupu egu, makeni ogeni jo njo. ¹⁷Awukwole ni nwan ndi-nzuzu, ka ghota ni ihien wu uche Di-nwonni-enyi. ¹⁸Arakwole ni manya tu, makeni ihien-ifenren ro ni manya ri a ki ihian; ka a ni ni Mmon-nsò e jun ime ndun unu, a ki unu ogen ile—¹⁹unu e gi ebù ri ime ekukwo Ebù-oma le ebù-ofufe le ebù ndi ozò ri nsò a gwa enwen unu oku, a bu ni Di-nwonni-enyi ebù a suo usuo ime obi unu; ²⁰e gi efan Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi e ye Chuku-Nedi ekele ogen ile make ihien ile.

Egbata Di Lẹ Nwunye

²¹E welu a ni ni ibe unu isi ali, e gi e a gbaye Kraisti. ²²Nwunye, e welu a ni di i isi ali ke y'e me ni Di-nwonni-enyi. ²³Makeni, di wu isi nwunye e noke ke Kraisti don wu isi uka—uka, hun wu ehun Kraisti—hun Kraisti wu onye-nzuopuha a. ²⁴Ya wu, nwunye k'e weluariri ni di e isi ani ime ihien ile ke uka don e wenua ni Kraisti isi ali.

²⁵Di, nwe ihien-osusuo nwunye i ke Kraisti don nwe ihien-osusuo uka, gi ifiri e we ndun a ye—²⁶ken'o gi mirin hu wu oku-Osolobue chanchan a, don e nso, ²⁷keni o gi enina wefuha ni enwen e uka hun nwon ogho, hun nwonleni ntupo, hun seleni alili—hun nwonleni ihien owule no erira, uka ri nso, nwonleni ihien we gi korian'a. ²⁸Erirazikwo, di furu n'o nwe ihien-osusuo nwunye e ke o don nwe ihien-osusuo ehun ya le enwen e. Onye nwe ihien-osusuo nwunye e nwe ihien-osusuo enwen e. ²⁹Makeni, o nwonni onye ize ehun a e ze. Mba. Kama, ihian a zun ehun a, e mema e ohunma—noke ke Kraisti don e me uka—³⁰makeni enyi wu uka wu mkpamka ehun a. ³¹“Onwan hain okenye k'e gi lato nedi e le nne e, banni nwunye, we ebuo e henrin ehun ohu.” ³²Ihieni e miki; m gi e e ku banyeni Kraisti le uka. ³³K'osileri, di owule ya nwe ihien-osusuo nwunye e k'o don nwe ihien-osusuo enwen e; nwunye owule y'a gbaye di e.

Isi Nke Isin

Umụ Lẹ Ndi Mụ Ni We

6 Umụ, e humeni ni ndi muni unu isi ke Onye-nwonni-enyi don ku e, makeni onwan wu ihien furu ni unu me. ²“Gbaye nedi i le nne i.” Onwan wu iwu ibuzo we kwe nkwa chen'e, si, ³“keni o ri ni'mma, y'e nwon isi-nka elu uwa.”

⁴Nedi le nne, akpasule ni umu onu iwe, amamgbe ndun a guu we, ka e gi ni ozunzun le nkuzi Di-nwonni-enyi kwadon a zun we.

Ndi Idibo Lẹ Ndi We Ri Okpuru We

⁵Ndi wu idibo mobu igbon, e gi ni egun le ehun omuma-nni e humeni ndi onu ri okpuru we isi. E gichanrin ni obi unu ile e me e, noke si Kraisti ke unu ri a gbaye. ⁶Elekwo id'anya we suo—ebe unu n'a cho ni we ja unu—kama, e gi ni akpakali obi unu e me ya wu uche Osolobue—rike igbon Kraisti. ⁷A shiapuni efo a run onun unu—noke si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian. ⁸Makeni unu a maringho ni Di-nwonni-enyi jenko d'a ku onye-onye ugwo ihien-oma owule o me—ke igbon ro ke onye nwon enwen e ro.

⁹Ndi ihian ri okpuru we, e mezikwo ni we erira. Eronzile ni we egun. Unu a maringho ni unu le we nwon Nna ohu hun ri enu-igwee—bu ara gbeyeni ihian.

Ekiken-agma Onye Nke Osolobue

¹⁰Nke ikpazuun, zekenme ni ime ihien Di-nwonni-enyi; nwenkenme ni iken e ahun hi ogbe. ¹¹Yiri ni ihien-agma Osolobue ile, keni unu saeka turu, gbondon ero Ekwensu ile.

¹²Makeni, ele ihian (nwe ehun le edeke) ke enyi le we ri a do, eje-mmon ichen-ichen ke enyi le we ri a do: ndi-isi we le ndi-okiki we le eje-mmon ndi hun a ki ishini gba elu-uwu le eje-iken ime-mmon ndi ri elu-igwere.

¹³Konrin ni nwan agha! Weri ni nwan ihien-agma Osolobue ile, keni unu hun uzọ saeka turu ogen eje-uhohin e gi bia; keni unu saeka mechanrin ihien ile furuni, bu unu turuhukwo ebe unu turu.

¹⁴Turukemne ni nwan! Unu e gi ezioku kemne ukun noke akpukpo onye-agma gi e kemne ukun; unu e yiri ime-ihien-Chuku-cho noke ewuru igwe ahun

onye-agma gi e chedon obi. ¹⁵Yiri ni adudu izi-ozoma hun e wehe udon uku, gi n'e henrin akp'uku, n'oke akp'uku onye-agma; ¹⁶ime ihienni ile, buru ni okukwe, n'oke ikpan onye-agma, hun onu e gi saeka e gbondon uta ile ri e nwun okun hun Eje-onye hu ri a gba; ¹⁷weri ni nzuopuha Osolobue zuopuha unu kpuru rike okpu onye-agma, gi gbondon isi onu; unu e weri oku-Chuku hun wu opia-agma Mmon-nso, kwondon.

¹⁸E me ni ekpere n'oke ke Mmon-nso don cho ogen ile; unu e gi udi ekpere le aririo owule e son ihien ile. Munrun ni enya ebe ekpere ri, anileni ndun guu unu; e me ni ni ndi nke Osolobue ile ekpere. ¹⁹E mezikwo ni ni mme nwen ekpere, keni m shiapu onu ni m zi ozoma, Osolobue e ye m ihien m siko d'e ku; o wepu m egun enya, e kusi m'e iken;

e me m we marin ihien ri ime ozioma—²⁰m yi nwan egan makeni m ri e zi ya wu ozioma rike onye-nnokin enya Kraisti. E me ni ni m ekpere ni m hun uzọ e kushi e iken k'o furu ni m'e ku e.

Ekele Ikpazuun

²¹Ezi nwene enyi wu Taikikosi, hun wuzikwo onye-orun we gi e don enya ime Nna-enyi k'a gwachanrin unu ihien ile, keni unu marin k'o ri m le ihien m ri e me. ²²Iya ke m zilani ni unu ya—ni unu marin ke enyi ile no, ken'o hun uzọ kasizikwo unu obi. ²³Udon Chuku-Nedi le Di-nwonna-enyi wu Jesu Kristi ya rini ndi nke Kraisti ile—ya le ihien-osisuho hun okukwe ri ime e. ²⁴Efoma Osolobue ya rini ke we han nwe ihien-osisuho ghaleni a nwun anwun jenni Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi.

*Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni***Ndị Filipi****Isi Nke Ohu**

1 Polu lẹ Timoti de ekukwo-ozini. Enyi wu igbon Kraistị wu Jizosi. Enyi rị e dejenni ndi ile rị ime Kraistị wu Jizosi, ndi nke Osolobue, hun rị Filipi ya—uwe lẹ ndi-isi we lẹ ndi-orun uka we. ²Efoma lẹ udon hun gha eka Osolobue Nedi enyi lẹ Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rini unu.

Polu E Me Ni We Ekpere

³M'e ye Osolobue m ekele ogen ile m gi a nyanhan unu; ⁴ogen ile m gi e me ni unu ile ekpere, m'e gi ighogho e me e, ⁵makeni onu hu e yeni m eka ime orun ozioma—ghakworị uhuhoin-ibuzo hu onu nu a d'e ru nwan ogenni. ⁶O wegho m enya ni Onye hu hun bidon orun-omanị ime unu, k'a gha e me e e zu oke d'e ru Uhuhoin Kraistị wu Jizosi k'e gi bia. ⁷O furugho ni oku unu a rị m enina, makeni unu rị m obi ogen ile! Eghẹ, makeni mme lẹ unu e keyetari ibe enyi ihien Osolobue gi gozi enyi—ke ebe m rị ime ngan, ke ebe m rị a kwandon ozioma, e me ihien o gi e werichanrin onodi. ⁸Osolobue wu osheri m ni unu a da m oda-oda—udi odida hun gha eka Kraistị wu Jizosi bia.

⁹Ekpere m wu ni ihien-osusuo unu nwe k'a gha e me unu e nwe amamihien lẹ nghoha, e nwe, e nwe-waye— ¹⁰keni unu hun uzọ sa eka a hori ihien ka mma suo—unu a wuru ndi nwonleni ntupo mobu nkoriani Uhuhoin Kristi k'e gi bia, ¹¹makeni o ru a hun w'a ni ndun unu a mijunguo mkpuru rị mma Chuku cho, hun gha eka Jesu Kristi a bia. Onwan k'e wehe ni Osolobue ogbo lẹ ojija-mma.

Jesu Rị Ime M E Bi

¹²Umune m, m cho ni unu marin ni ihien meni m e yeguo ni ozioma eka ghagbari nke-esi. ¹³O meguode ndi ile rị ogwa eze-kanị wu Siza lẹ ndi ozo ile marin ni ifiri Kraistị ke m gi rị ngan.

¹⁴Ngan m rị e meguozi obi rukemne ndi itu-Kraistị ibe enyi bu oda ani ime Di-nwonni-enyi, w'e kushi nwan oku-Osolobue iken kari ke w'e ku e mbu—egun arizi we enya.

¹⁵Ndi hu ime we gi iwe-enya e zi ozi Kristi—e gi e a do onu. Kanị, ndi ozo bu ihien rị mma obi e zi e. ¹⁶Ndi hu bu ihien rị mma obi e zi e gi ihien-osusuo e zi ya wu ozi Kraistị, makeni a maringuo we ni Osolobue me we bu m che ime nganni make ichedon lẹ ikwadon ozioma. ¹⁷Ndi hu gi iwe-enya e zi e gi ozi we rị e zini Kristi a cho nke we, o rini a gha we akpakali obi a puha; we rị a chohu ni we we afunfun cheni afunfun m rị a ta ime nganni m rị.

¹⁸Kanị o nwonni ihien o wu! Hun ka m mkpa, hun m gi a ghogho, wu ni we hu e gi uzo ile e zi ozi Kraistị, ke we bu ihien rị mma obi e zi e ke we bu eje-ihien obi.

Eghẹ, m k'a gha a ghogho, ¹⁹makeni a maringuo m ni we k'a hatu m—ghahani ekpere unu lẹ eyemeka Mmonso Jesu Kristi. ²⁰M nwekenme olile-enya ni egiko m egun me ihien ifenren e gi me m; kama, ni m k'e kuzi oku e kikenni, kushizi e iken—ke m don e ku e mbu—gi ehụ m buli Kristi elu—ke ghahani irin'a ndun, ke ghahani inwunn'a onwun.

²¹O me nke m, m rị ndun, m rị ni Kraistị; m nwunhun, erere ro. ²²Kanị, m rị ndun ime ehuni, a rumpuha ni m Kraistị mkpuru: amarizi m nwan hun m k'a hanrin! ²³M ri e roshi azunni, e roshi azunni: k'o rị m, a la m uwani to d'e du Kristi nodi—makeni ohun ka

mma. ²⁴ Kanị, m rị ndụn, iya k'a ka ụnụ ẹka e yeni.

²⁵ Makeni o weguo m ẹnya nị m rị ndụn k'a ka ụnụ ẹka e yeni, a maringuo m nị m k'a nodi, runsonme ihien m rị a run ebe ụnụ ile rị, keni ụnụ hun ụzo a gha ihun ime okukwe, a ghoghọ ime okukwe. ²⁶ Ya wu nị we k'a hatu m, a biazị m d'e kunrun ụnụ—obibia m a wuru nị ụnụ ihien ụnụ e gi nyankenme isi oda-oda ime Kristi wu Jesu.

²⁷ Ka bisonme ni obibi furu ozioma Kristi, keni o wuru nị, ke m bja d'a hun ụnụ ke abiani m—nị ntin ke m gihu nū ukwere ụnụ, e gi m'e don nị ụnụ gi mmon ohu wuzo, le ni onu gi obi ohu a lunị ụzo-Kraisti hun rị ime ozioma ogun; ²⁸ e gizikwo m'a don nị ụnụ egini egun ndi-inenren ụnụ belua okukwe ụnụ kaka akp'ohu. Ohun k'a ghosi we nị we k'a la ntikpo, ghosizikwo we nị ụnụ nwen k'e nwe nzuofuha. Osolobue ya jenkọ d'a han a me erira. ²⁹ Makeni, Osolobue e yeguo ụnụ ezigbo oghere ife Kraisti, ele ghahani ikwerini n'e suo, kanị ghahazikwoni ita n'a afunfun. Iya ke ụnụ rị nwan a ta n'a— ³⁰ makeni ụnụ e shimeguo nwan onwun ohu hu ụnụ hun ke m rị e shi mbu—ụnụ a nuguozị nị m rikwo nwan e shi e.

Isi Nke Ebuo

Welua Nị Enwen Ụnụ Alị Ke Kraisti

2 Omeni iwu ndi nke Kristi a gba ume; omeni ihien-osusuo e me ihian a rokọ ibe e obi; omeni enyi ile hu e meko ime Mmon-nsọ; omeni ihian e me ni ibe e efoma, a nị k'ọ rị ibe e e metu a obi— ² me ni nwan nị ighoghọ m zu oke. Me n'e ghahani iro ihien ohu, inwontari ihien-osusuo, ikwerigbamani, ichu ihien ohu. ³ Emekwole ihien owule n'i gi e chorị nke i suo mobu nị we hun i. Ka e welua nị enwen ụnụ alị, e ye ibe ụnụ ogho kari enwen ụnụ. ⁴ Onye-onye ime

ụnụ k'a rizikwo a cho orinimma ibe e, ele nke ya le enwen e suo.

⁵ A gun nị agungun ohu hu Kraisti wu Jizosi gun:

⁶ Osuon'a nị Osolobue k'ọ wuchanrin, o medeni ni 'ya le Osolobue han.

⁷ Kama,

o no bu ihien o wu che usuo, wuru odibo;

we no mu a ihian.

O wurugwu nwan ihian,

⁸ o no wenua enwen e ali, e hume isi, d'e ru ebe o no kweri ni we gbu e—

kweride hun we gi kpogbude e enu obe!

⁹ Ifiri onwan,

Osolobue no weli e, bushichanrin a elu, bu e che onodi kachanrinni,

ye e efan

hun kachanrin efan ile.

¹⁰ Nke wuni,

we kpohu efan Jesu/Jizosi,

ihien ile rị enu-igwee le elu-awa le okpuru awa

k'e gbu osekp.

¹¹ Onu ile k'e ku e

nị Jesu Kristi wu Nna—

oghọ e gi e biani Chuku-Nedi.

Chuku Rị Orun Ime I, Runma Nwan

¹² Ifiri e, ndi rị m obi, ke ụnụ don a gbaye m ogen ile, e me ihien m gwa ụnụ, ogen mme le ụnụ gi rị ụzo ohu, e mekenmezide e hunni m rilen'a, mesonme ni nwan erira: e gi ni egun le ehụ-omumanni e bi, e me ihien ile Osolobue e gi zuopuha ụnụ. ¹³ Makeni Osolobue ya rị orun ime onu ogen ile, e me onu a sa ẹka a hori nị uche e ke ụnụ k'e me, e mezikwo ụnụ e me ya wu uche e.

¹⁴ E me ni ihien ile we si ụnụ me—edenwinwinle ni; adole ni, ¹⁵ keni ụnụ wuru ndi nwonleni nkoriani, ndi ẹka we rị ochan, umu Osolobue obibi we nweleni ntupo—osuon'a nị we bi ime igunrun eje-agbo runi enya rileni ụzo ohu; no nị ime igunrun we e nwun, e

ke ime ụwanị ke kokise. ¹⁶ Makeni, unu kwonkenme oku hun e ye ndun, a hun m ihien m'e gi nyan isi Uhuohin Kraisti k'a bja, ni oso m gba le orun m run alani iwi.

¹⁷ Ya wu, osun'a ni we ri nwan e hupu ndun m ke manya, e hu e e kpu okukwe unu hun wu ejan unu chuyeni Osolobue, efo ri a suo m usuo; m ri e son unu a ghoghoh! ¹⁸ Efo ya suozikwo unu usuo, unu e son m ghoghoh.

Nyemeka Timoti Le Epafroditosi

¹⁹ M ri e lee enya ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi k'a ni m zihē ni unu Timoti egwa, keni m nu ozi unu, ndun a ban m. ²⁰ Enwon m onye ozohun ri ke Timoti, hun gichanrin akpakali obi e a cho orinimma unu. ²¹ Ndị ile hoduni e ro nke-we, nke-we, ele nke Jesu Kristi! ²² Kani, o me nke Timoti, unu le enwen unu a maringwo mkpa o ri; unu a maringwo ni o son m a run orun ozioma ke nwa don e son nedi e a run. ²³ M bu e nwan obi ni m ziheni unu iya egwa—m maringuhu ke ihien k'a ri ni m ebeni. ²⁴ Obi ru m ani ime Di-nwonni-enyi ni mme le enwen m k'a biazikwo egwa.

²⁵ K'osileri, e roguo m no ri mkpa ni m ziheni unu Epafroditosi. Nwene m k'o wu ime Nna-enyi; o wuzikwo onye-orun le onye-agma ibe m. Onye-ozu unu ro, hun unu zihē, hun ri a runni unu ghahani iyeni m eka. ²⁶ M zila a makeni unu ri a da a oda-oda, o fuka a ni onu nu ni emu ku a. ²⁷ Ezioku-ezioku, emu ku a oda-oda, o te d'a nwunde! Kani, Osolobue no me omiken e—kani ele iya suo k'o me n'e, o mezikwo ni mme nwen ya, amangbe ekwan m a waye.

²⁸ O ri nwan a dukemē m ni m zihēzi e, keni unu hun a, efo a suo unu usuo—uhue m e belua. ²⁹ Gi ni nwan ihoghoh nabanhan a ke enyi e me ime Di-nwonni-enyi; a gbaye ni ndi no ke iya—³⁰ makeni orun Kraisti e d'a napu a ndun

a, o buzide ndun a che ob'eka ebe o ri e yeni m eka unu saleni eka yeni m makeni ebe unu ri e teke.

Isi Nke Eto

3 Umune m, m gini d'e mekin, m si unu, e nwon ni anwinrin ime Dinwonni-enyi.

Ndun idezini unu ihien m deguni unu mbu aguko m—makeni o k'e chemē unu.

Nato Ihien I Gi E Don Enya Ogen Mbu

² Kpachanfu ni enya ebe nkite ndi hu ri! Kpachanfu ni enya ebe we ri makeni eje-ihien ke we ri e me; eghee, kpachanfu ni enya ebe ndi hu e bekika ihian ehū ni we ri a kwa ugun ri! ³ Makeni, enyi wu ndi hun kwa ezigbo ugun: enyi ndi ri e fe Osolobue ofufe ime-mmoh ghahani Mmoh-nso; ndi gi Kraisti wu Jizosi e don enya, a nyan isi; ndi ghaleni e gi ihien enya e legha e don enya—⁴ osun'a ni mme nwen e nweghohozikwo ihien enya e legha hun nke m'e gi don enya, gi e nyan isi. Eghee, emeni ndi ozohunghoh ihien we wu rike ihian hun w'e gi nyan isi, mme ka we e nwe: ⁵ We kwa m ugun ke m ri nwa akp'ohin esato; m wu nwa-di-ali Izrelu—onye ikpun-ulo Benjamini; onye Hibru keti-keti—onye-Hibru ndi-Hibru mu. O me nke idonme Iwu Mozizi, m te wu onye-Farisi, ⁶ o me nke adudu, m kpokpo uka Kraisti; nke iri-ochan ghahani idonme Iwu Mozizi, ahunni we ihien owule w'e gi koriani m.

Ihien Ahun Kachanrin Mma W'e Nwe

⁷ Kani, e giguo m nwan ifiri Kristi gun ihien ile te wu erere ebe m ri ye ihien la iwi. ⁸ Elede ihien ndi hu suo—e weriguo m ihien ile noke ihien na iwi, makeni onweni ihien we wu ebe ihien kachanrin we ile mkpa ri, hun wu imarin Kraist' Jizosi wu Di-nwonni-m—hun m giguo

ifiri e ni ihien ile la. Kani, m weri we ile ke nsin, keni m kwonkenme Kraisti, ⁹risonme ime e. Ele nke onye ri ochan enya enwen e makeni o n'e donme Iwu Mozizi, kama, rike onye ri ochan makeni o kweriguoni Kraisti, e gi Kraist' e don enya—iri-ochan ahun gha aka Osolobue a bia, hun we gi okukwe e nwehen. ¹⁰M cho ni m marin Kraisti le iken hu o gi gha onwun lihi, son e ta afunfun o ta, son e nwun onwun o nwun, ¹¹ken'o nwe de ke m'e me ri ndi k'a gha onwun lihi.

Lilima Ni

¹²Eleni e nwonhenguole m ihien ndini mobu ni e zuchanringuole m oke. Kama, m'a lilima a chu a, keni m nwehen e—keni m nwundon ihien hu Kristi wu Jesu gi ufiri e nwundon m, gi m henrin nke e. ¹³Umune, ari m'e ro ni e ruguo m'a. Mba! Kama, ihien ohuni ke m'e me: m'a zo ihien ndi hun m runggu mbu—nu we ye azuun, a nwankenme ni m kunrun ihien ri ihun. ¹⁴M'a lilima, e buchanrin ihun e zime ebe m gbako, keni m nwonhen ihien hun Osolobue jenko d'e ye enyi, hun o gi ifiri e kpo enyi oku eluigwee o kpo enyi ghahani Kraisti.

¹⁵Ya wu, enyi ile ka-ehu ime mmon furu nwan ni enyi e nwon udi agungunni. Kani, omeni ihian ri e ro ichen, Osolobue k'e me e n'o ghota ihien. ¹⁶Ka ni enyi kwonkenme hun enyi nwehenguu.

Ndi We K'e Leri

¹⁷Umune m, son ni ndi ozo a kinrin m; leri ni obibi ndi hu e lerini enyi. ¹⁸Makeni, ndi bu oda e bi ke ndi-inenren obe Kraisti. A gwaole m unu ya mgbe ole-le-ole mbu; m gi nwan enya-mirin a gwazi unu ya. ¹⁹We shiko ntikpo; efo we wu Chuku we; ihien nke e me we ifenren k'e we gi a nyan isi; ihien-uwa ihien-uwa ke we e ro.

²⁰Kani, o me nke enyi, enyi wu umu-di-ali enu-igwee; enyi ri nwan a tu enya Onye-nzuopuha wu Nna-enyi wu Jesu Kristi, hun gha ebegu lala. ²¹O k'e nwonhuto ehụ enyi ndini zeleni, hun a nwunni, memē we ni we no ke ehụ a hun nwe ogho; o k'e me e ghahani iken hu o gi saeka e bu ihien ile e che okpuru e.

Isi Nke Eno

4 Umune m ri m obi, hun ri a dani m, unu wu ighogho m le ihien we k'e gi tu m ugon! Ndi ihien we a suo m, wuzo ni nwan ime Di-nwonni-enyi erira!

Ndunmodun

²Yodia, dodo! Sintike, dodo! Unu ebuo, dodo ni, e gi ni obi ohu e bi—noke ndi ri ime Di-nwonni-enyi. ³Eghee, 'yu wu onye-orun ibe m furu we gi e don enya, m ri a riu i ni yeni ikpoho ndini aka, makeni e songuo we m luni ozioma ogun—uwe le Klementi le ndi ozo ile mme le we gba a run orun—hun efan we ri ime Ehuhuo nke ndun.

⁴A ghogho ni ime Di-nwonni-enyi ogen ile! E kuzi m'e: a ghogho ni!

⁵Ihian ile we gi aka ri mma unu gi e son ihian marin unu; Di-nwonni-enyi lala egwa. ⁶Ehuele ni uhue ihien owule, ka e me ni ekpere ime onodi owule; e gi ni aririo le ekele a gwa Osolobue ihien ri unu mkpa. ⁷Ogen hu, udon Osolobue k'a banhan obi unu—udon e, hun ihian ghaleni a ghota—o k'e cheme obi unu le uche unu ime Kristi wu Jesu.

⁸Umune m, igi mekin, m si unu, e bu ni obi e che ihien owule wu ezioku, ihien owule w'a gbaye, ihien owule furuni; ihien owule nwele ni nkorjani, ihien owule a suo ihian usuo efo, ihien owule we gi a ja ihian; omume owule richanrin mma, ihien owule furu w'a ja mma. ⁹E mesonme ni ihien ndi hun unu munarin m, ihien ndi hu unu gha aka

m nwehen, ihien ndi unu nu onu m le ihien ndi unu hun m aka. Unu me we, Osolobue udon k'a nopeni unu.

Unu E Meke!

¹⁰ A ghoghokakwo m ime Onye-nwonni-enyi ni unu e giguon nwan ogenni nyanhan, ghosizi ni unu hu e ro m. Ezie, unu hu a cho ni unu yeni m aka, kanu unu ahunni oghere unu e gi me e. ¹¹ Ele ni ihien ri a fu m orun ke m gi ri e ku ihien. Mba, makeni a murunguo m ke m don a ni ihien m nwe e jun m efo. ¹² A maringho m ihien o wu ni ihien ri a ko ihian, marinzikwo ihien o wu ni ihian nwe oda. A muguo m ihien rin'a—nke wu ni obi e ru m ali ebe owule le ogen owule: ke m rijun efo ke m bu egun; ke e nwonke m ke enwe m enwe. ¹³ M k'a saeka me ihien ile ghahani Kraisti, Onye hun e ye m iken.

¹⁴ K'osileru, unu e meke unu gi yeni m aka buru nsongbu m.

¹⁵ Unu ndi Filipi a marinchanringuo k'o me ogen hu enyi gi zime ozioma ebe unu ri—ni o nwonni uka ozo gi ihien we nwe yeni m aka gi son m run ogen m gi gha Masedonia pu kari unu suo. ¹⁶ Ke

ogen m gide ri Tesalonika, ede mgbe ohu suo ke unu zihie ni m ihien ogen mkpa gi kwondon m.

¹⁷ Ele ni m choko ihien unu k'e ye m. Kaka akp'ohu! M ri a cho ni we gun orun-oma unu yeni unu keni o wehe ni unu erere. ¹⁸ Osolobue a kucharinguo m ihien ile furu ni m! E nwonchanringuo m ihien ile ri m mkpa—nwonkaride! Hunni Epafroditosi weheguu ni m ihien ile unu ye e biani m, efo e junguo m. Oyiye e shintu Osolobue ohunma k'o wu! Ejan Osolobue a nabanhan ro, ejan hun a suo a usuo. ¹⁹ Ezioku-ezioku, Osolobue m jenk'o d'e yechanrin unu ihien owule ri unu mkpa. O k'e yehan unu ya ke akule-uba o gi nwe ogho han ime Kristi wu Jesu. ²⁰ Ogho ya rini Osolobue wu Nedi enyi jenin enen. Isee!

Ekele Ikpazun Le Ngozi

²¹ Kele ni ndi-nso Kraisti' Jizos' ile. Umune enyi ime Kraisti hun mme le we ri ebeni e zi ekele unu. ²² Ndi-nso ile e zi ekele, tumadu ndi ri ogwa eze-kanu wu Siza.

²³ Efoma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi me ya nopeni mmon unu.

Ekukwo-Ozi Polu Dejenni

Ndi Kolosi

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-oziri pu-ichen Jesu Kristi, makeni uche Osolobue ro. Mmē le Timoti nwenē enyi gba de e.

²Ndi nke Osolobue ri Kolosi, umune furu we gi e don enya ime Kraisti, ke enyi dejenni e. Osolobue wu Nedi enyi ya me ni unu efoma, ya ye unu udon.

Polu E Kele Osolobue Make Okukwe We

³Ogen ile ke enyi gi a kpanmin Osolobue wu Nedi Onye-nwonna-enyi wu Jesu Kristi, enyi gha e me ni unu ekpere. ⁴Eghe, makeni, enyi a nugu oku okukwe unu nwe ime Kraisti wu Jizosi le ihien-osusu unu nwon ebe ndi nke Osolobue ile ri— ⁵makeni unu ri e lee enya ihien hu Osolobue donme ni unu elu-igwee. Unu a nugu banyeni ihien ni ri elu-igwee le olile-enyani we gi e son e. Unu nu a ogen we gi gwa unu oku hu wu ezioku unu nu—hun wu ozoma. ⁶Ya wu ozoma e rugu unu aka. Ozioman hu a mi mkpuru, e sue, a ghagbari uwa ile. Eriira k'o gizi nwan ri a mi mkpuru ime unu le enwen unu kete uhuhin hu unu nu a, uhuhin hu unu ghota efoma Osolobue me nke-esi.

⁷Epafrasi hun wu ezi igbon-Kraisti ibe enyi wu onye hun zi unu ozioman. Onye-orun furu we gi e don enya k'o wu ime Kraisti. O n'a run n'o rini unu mma, o n'a nokin enya enyi ebe unu ri. ⁸O gwagu enyi ke unu nwehan ihien-osusu hun ri ime Mmon-nso.

⁹Kete enyi a nul'a, enyi eke mebehikwo ni nwan unu ekpere, enyi eke

riobehikwo Chuku n'o me unu marin uche e ohunma-ohunma, nwe amamihien le nghota ime-mmon, nwe we mmagi-mmagi. ¹⁰Ya dodo me e keni unu e bi obibi furu Di-nwonna-enyi, obibi hun a suo n'a, e junchanrin a efu uzo ile—a mipuha mkpuru hun wu orun oma ile ri ichen-ichen, a marin Osolobue, a marinwaye.

¹¹Ya gi iken e hi-ogbe, hun o gi nwe ogho, me unu wuru ndi zeni; ya kwademe unu keni unu saeka gi agungun ri mma le ighoghoh dingbuchanrin ihien ile. ¹²Ya mezi unu a sa aka a kpanmin Nedi-enyi, hun me nwan unu ri ndi nwon ihien o kwademeni ndi nke e, ndi-nso a, makeni we ri ime ukpe.

¹³O ri erira makeni o zuopuhagu enyi okpuru iken ishi, we enyi che Alize ezi Nwa a, ¹⁴ezi Nwa a, hun o gigu nwan edeke e gbafuha enyi, gbaghari enyi njo—makeni enyi ri ime ya wu Nwa a.

Onye Kristi Wu

¹⁵Enya hun Nwa a ni wu Kraisti' a hungu Osolobue we ghaleni e legha; iya wuzikwo Ibuzo, Onye-isi hun ihien ile we ke eke ri okpuru e. ¹⁶Makeni, aka a ke Osolobue ghaha ke ihien ile ri elu-igwee le uwa—ke ndi we legha ke ndi we ghaleni e legha; ke ukpo ile ke okiki ile; ke ndi-isi eje-mmon ke ndi-okiki we. Osolobue ke ihien ile ghaha n'a; iya k'o ke ni we ile.

¹⁷O ri aru ni ihien owule d'e bidon; iya gi ihien ile. ¹⁸Iya wu isi uka hun wu ehua a. Iya wuzi isi-mbidon; iya wu onye-ibuzo lihini ime ndi nwunni—we ile k'o gi wuru onye-ibuzo le onye-isi ihien ile. ¹⁹Makeni, o suo Osolobue usuo n'o me ni ihien ile o gi wuru Osolobue ri ime ya wu Kraisti. ²⁰O suozikwo Osolobue n'o ghaha aka a wekinhen ni enwen e ihien ile o ke—ke we ri elu-uwa ke we ri elu-

igwee—ghahani edeke o gba elu-obe e, ndun a hun o ye, hun o gi me ni udon ri.

²¹Mgbe mbu, egbata unu le Osolobue ari mma; iroro unu le iya adangbamani—unu e bisonme eje-obibi.

²²Kani o giguu nwan ehụ o gi bi elu-uwani donzi egbata unu le Osolobue, ghahani onwun o nwun. O me erira keni unu wuru ndi o jenko d'e wepuha ihun e—ndi nwele ni ntupe le nkoriani.

²³Onwan k'e me—omeni unu e wuzoghọ ohunma, omeni unu e turukememe ime okukwe, omeni unu aghani ime olile-nya hu ri ozioma unu nu pu—ozio ma hun we ziguu ndi ile ri okpuru elu-igwee[§]. Orun Oziomani ke we tumeme wu Polu d'a run.

Orun Polu Noke Onye-orun Uka Kraisti

²⁴Oghoghọ ke m'a ghoghọ make afunfun m ri ta ni unu—m gi nwan ehụ m a tapu ni Kristi afunfun hoduni we k'a tani ehụ a wu uka. ²⁵Osolobue wu onye hun gi m henrin onye-orun uka; o tumeme d'a run n'o rini unu mma. Orun hu wu igwachanrin ihian ile oku Osolobue k'o don ku e— ²⁶me we marin ihien hu Osolobue zueme ketekete, hun agbo ile ghani marinleni—kani o kpupu guo a nwan ghosi ndi nke e.

²⁷Chuku me e makeni o cho n'o me ndi nke e marin ke ya wu ihien-mini mehan oken ihien-oghọ, me we marin ni ndi wulen ndi Ju rizi ndi o kwademe n'e. Ihien ahun mini wu ni: omeni Kraisti ri ime unu, leme ni enya ni unu jenko d'e nwe ogho ahun lalani.

²⁸Oku Kraistini ke enyi ri nwan a ghahunme e kusonme; enyi ri e gi amamihien ile Osolobue ye enyi a do onye owule aka-ntin, a kuzi onye owule. Enyi ri e me ihien ndini ni enyi me onye owule wuru onye ka-ehụ ime Kristi—

keni enyi hun uzo wepuha we ihun Osolobue. ²⁹Onwan ke m gi ri a rungbu enwen m, e shi onwun, ghahani iken hu ile hi-ogbe hun Kraisti gi ri orun ime m.

Isi Nke Ebuo

2M cho ni unu marin ke m don ri a luni unu le ndi ali Laodishia le ndi ile keleni huntu m elee-m, elee-i. ²M ri a lu ni m kasi we obi; ni we gi ihien-oshusuo wuru obi ohu, a hun we uzo ghochachanrin ihien Osolobue—obi e ruchanrin we ali; a marin we ihien ahun mini banyeni Osolobue. Ihien ahun mini wu Kraisti le enwen e. ³Ime Kraisti ke Osolobue zueme amamihien le nghota ile.

⁴M ri e ku onwan amangbe we e gi oku rigbu enwen e mma dufie unu. ⁵Makeni, m hu a hun ke unu don ri e gi usonron-usonron e bi, a hunzi ke unu don turukememe ime okukwe unu ime Kristi—o hu e me m a ghoghọ; m hu a hun a makeni, osuon'a ni ari m ebe unu ri elee-m elee-i, m hu ebeku ime-mmon.

Igi Kraisti Zu Oke

⁶Ebe o me ni unu a nabanhanguo Jesu Kristi noke Di-nweni-unu, e bisonme ni nwan obibi unu ime e; ⁷gba ni nwan nkpogun ime e, unu a tun ndun unu ime e ke we don a tun ulo, e wuzo ohunma ime okukwe—ke we don kuzi unu ya— a kpanmin Osolobue ohunma-ohunma ogen ile.

⁸Hun n'a nwan n'o nwonni onye gi oken imarin-ihien nwonleni-isi dufie unu, nwundon unu, dofu unu ime okukwe. Makeni, o nwegho ndi ri a kuzi ihien no erira. Nkuzi ihian le usonron mmon le iwu ichen-ichen gi a han ihien e me k'o me elu uwani ke we ri a kuzi. Ele enya Kristi gi e lee ihien ke we ri a kuzi. ⁹Kani, ehụ Kraisti ke ihien ile Osolobue

[§]1:23 Ebeni ri e ku oku hun meguni, ele hun keleni me ogen ahun.

gi wuru Osolobue rìchanrìn. ¹⁰ Ifiri onwan, unu a wuruguo nwan ndi zu oke, hunni unu ri ime Kraisti—makeni unu ri ime onye hu ndi-okiki ile le okiki ile ri okpuru e.

¹¹ Ime Kristi, a kwaguo we unu ugun ime-mmon—hun wu nke ezigbo e. Ele hun we gi aka kwa, kama, hun Kraisti le enwen e a kwa, hun wu ibepu onye hu enyi te wu. ¹² Makeni ogen we gi me unu mirin-Chuku, we gi e ligbama unu le Kristi. Ogen we gi wefuha unu ime mirin, we gizi e weligbama unu le Kraisti. Onwan me ghahani okukwe unu nwon hun unu gi gi iken Osolobue, onye hun gha onwun weli Kraisti, don enya.

¹³ Unu te wu ndi nwunni; unu te bi ime mmefie; unu te wu ndi we kwaleni ezigbo ugun wepu onye njo we wu. Kani, Osolobue no me unu son Kraisti ri ndun—ogen o gi gbaghari enyi njo ile enyi me. ¹⁴ O no kagbu Iwu ahun we de ede hun we gi a ghosi ni enyi gi ugwo lezi umu-iwu hu ile rin'a ri a ma enyi ikpe, kpoma a elu-obe Kraisti, gi erira bu e che usuo. ¹⁵ O no napu ihien ile ri a kini le okiki ile iken we, gbe ifenren kpu we ihun id'enya ihian ile, gi ihien o me elu obe hu merichanrin we.

¹⁶ Ya wu, anikwole ni nwan onye owule gi oku ihien-oriri le ihien-orira ma unu ikpe, mobu oku mmemme owule mobu Mmemme ifon-ohun mobu udi Uhuohin-nso ri ichen-ichen we gizi e zu iken. ¹⁷ Ihien ndini ile wuhu onyinyon ihien lalani—ezigbo e wu Kristi.

¹⁸ Anikwole ni onye owule hun e meghafe oku imeshi ehụ iken oken mobu onye e me oku ife ndi mmon-ozu gi e ma unu ikpe. O mekenme oku ohun o hun le ihien o marin—kani ihien nweleni erere o ban o ri e ro ri e bu e hu isi makeni Mmon-nso ari a ki iroro e. ¹⁹ O kwondonzini Kristi, hun wu isi ehụ—hun e ye ehụ ile ihien-oriri, a zun a, e gi akwanran rin'a e kwondonsomme mk-

pamkpa ile rin'a; e me e n'o hun uzo e sue udi usue hun gha aka Osolobue a bia.

Idu Kristi A Nwun Le Idu E E Bi

²⁰ O me nwan ni unu e songuo Kraisti nwunhun, unu a nwunnahinguo mmon le iwu a han ihien e me k'o me elu uwani. Ki han nwan unu gi e bi noke si unu wu nke uwani? Ke unu a gbayeni omenali ndini we? ²¹ “Ekwondone!” “Adamine!” “Emetule aka!”? ²² Omenali ndini nwe ebe w'a runru a runbehi we, makeni we wuhu iwu le nkuzi ihian-mmaka. ²³ Ezioku-ezioku, i hun ndi e son iwu le usoron ndini, o no ke si a marinka we ihien—tumu ke we don a wa omenali ri ofufe e ye enwen we olu, e welua enwen we ali hun wuleni nke ezigbo e, e meshi ehụ we iken. Kani, ihien ndini wu ihien la iwi, makeni, w'a ra yeni ihian aka e kwondon enwen e amangbe o mesonme eje-ihien a gun n'a.

Isi Nke Eto

3 O me nwan ni unu e songuo Kraisti gha onwun lihi, choma ni nwan ihien ndi hun ri elu—ebehu Kristi nodi ali azuun aka-nni Osolobue. ² Bu ni obi unu che ihien ndi ri elu, ele ihien ndi ri uwa. ³ Makeni, unu a nwunguo; e buguo we ndun unu che ime Kraisti zueme ime Osolobue. ⁴ Ogen Kraisti hun wu ndun unu jenkọ d'e gi puha, unu nwen k'e sonzi e gi ogho puha.

Ndun Akan Le Ndun Ohun

⁵ Gbu ni nwan egun ihien-uwu hun ri ime unu a run orun—ke ughere ke obibi ru unyin ke ihien-onina-enya ke egun ihien rileni mma ke enya-uku (hun wuzikwo ifee-mmon.) ⁶ Ifiri ihien ndini we ke iwe-le-onuma Chuku gi lalani ni ndi e nupu ni ozioma isi. ⁷ Unu e te son we e bi erira ogen mbu ahun unu le we gi wu ohu.

⁸Kanị, unu siko nwan d'e wepuriri ihien ile no erira—olulu, onuma, iwe, nkuto le igi onu unu e ku oku owule ru unyin. ⁹Atukwole ni ibe unu ntu, makeni unu a gbupuguo ndun-akan le obibi e leke ewuru. ¹⁰Unu e yiriguo ndun ohun—ndun ohun hun ri a marin-waye Onye hun ken'e, a riwaye ke iya. ¹¹Ime ndun ohunni, w'a ra tu onye ihian wu: o nwonzini ihien noke ndi Ju le ndi wuleni ndi Ju; mobu ndi kwa ugun le ndi kwaleni ugun mobu ndi ri ime ofia le ndi waleni enya mobu igbon le onye nwe enwen e. Kraisti suo—ya wu ihien ile; Kraisti ya ri ime we ile.

¹²Rike ndi Chuku hori, ndi ri nso, ndi ri a obi, yiri ni nwan omiken, efoma, iwelua-enwen-ihian-ali, ime-juu le ndidi. ¹³E gi ni ndidi e son ibe unu; onye nwen e meja ya gbaghari a: unu k'a gbaghariri ibe unu ke Di-nwonni-enyi wu Kraisti don gbaghari unu.

¹⁴Hun kadeni, yiri ni ihien-osusuo, makeni iya e kengbama ihien ndini ile, a rungbama we hun a na enya. ¹⁵E gi ni udon ahun Kraisti e ye a marin ime obi unu ihien unu jenke e me ime igun-run unu—makeni, ezioku-ezioku, iya ke Osolobue kpo unu d'e nwon noke ndi ri ehuhuhu. A kpanmin ni Osolobue. ¹⁶Ni ni oku Kristi biri ime unu, nin'a junchanrin ime unu. E gi ni amamihien le ako-le-uche ile unu nwon a kuzi ibe unu, a gwa we ni we e me ihien ri mma. E gi ni obi ekele a busonme ni Osolobue ebu ri ime ekukwo Ebu-oma le ebu-ofufe le ebu ndi ozo ri nso. ¹⁷E gi ni efan Di-nwonni-enyi wu Jesu e me ihien owule—ke omume ke oku-onu—e ye Chuku Nedi ekele ghanani Di-nwonni-enyi wu Jesu.

Obibi Furu Ndi Ri Ichen-ichen

¹⁸Nwunye, e bu enwen i e che okpuru di i, makeni erira k'o furu ni bi—noke onye nke Di-nwonni-enyi.

¹⁹Di, nwe ihien-osusuo nwunye i; egile iwe e son e.

²⁰Umụ, e hume ni ni ndi munu unu isi ime ihien ile, makeni ya ke Di-nwonni-enyi cho ni unu e me noke ndi nke e.

²¹Ndi nedi, ahanle ni umu unu enya, amangbe ndun a guu we.

²²Ndi-idibo le igbon, a gbaye ni ndi unu ri okpuru we ime onodi owule. Ele we rihu ebefu e lee unu, unu e memeni we ja unu mma. Ka gi ni akpakali obi unu e me e, make egun Di-nwonni-enyi. ²³Ihien owule we si unu run, gi ni obi unu ile run a, noke si unu ri a runni Di-nwonni-enyi ya, ele ihian. ²⁴Nyanhankwo ni ni Di-nwonni-enyi gjenko d'e ye unu ihien hu o donme ni ndi nke e noke ugwo-orun. Kristi wu Di-nwonni-enyi ke unu wu igbon e—iya ke unu ri a runni. ²⁵Ndi ri e me eje-ihien k'a narin ugwo eje-ihien we me—o nwonni onye k'a pun'a.

Isi Nke Eno

4 Ndi ihian ri okpuru we, e gi ni eka ri mma e son we, emegbulu ni we. Nyanhankwo ni ni unu le enwen unu nwonzi Nna unu ri okpuru e hun ri elu-igwee.

Ndunmodun

²E me ni ekpere ogen ile; e we ni enya e ru ali ebe ekpere ri; e gi ni ekele e me e.

³E mezikwo ni ni enyi ekpere, keni Chuku kpopu ni enyi uzọ enyi e gi ku oku-Chuku, ni enyi hun uzọ e kusonme oku ihien ahun mini banyeni Kristi—hun we gi ifiri e we m che ime nganni m ri. ⁴E me ni ni m nwan ekpere, keni m saeka a kowa a hun w'a ghotā—k'o furu ni m e me.

⁵E gi ni uche e son ndi kwerileni; anile ni oghere owule unu nwon nahin unu.

⁶Oku-onu unu ya wuru hun e ye eka, a

suo ke nnu, keni unu sa aka a shiarị onye owule oku ohunma.

Ekele Ikpazuun

⁷Ezi nweñe enyi wu Taikikosi hun furu we gi e don enya jenkọ d'a gwachanrin unu ke m ri—odibo ibe enyi ime Onye-nwonna-enyi k'o wu. ⁸Ya hañ m gi zila ni unu ya, keni o gwa unu ke enyi no, gba unu ume. ⁹Iya le ezi nweñe enyi wu Onesimosi hun furu we gi e don enya, hun wuzi onye ali unu, wi lala. We k'a gwachanrin unu ke ihien ile no ebeni.

¹⁰Aristakosi onye-ngan ibe m e kele unu. Makị nwa-nweñe Banabasi e kelezi unu. (Enyi a gwatoguo unu nabanhan Makị—omeni o bia ebegu.) ¹¹Jizosi, hun w'a kpozị Jostusu, e kelezi unu. Madu etonị suo wu ndi Ju, ndi kwa ugun, ime ndi mme le we wi a run orun Ali-eze Osolobue—we e me ndun a ban m.

¹²Epafraasi hun gha obodo unu bia, hun wuzi odibo Jesu Kristi, e kele unu.

Epafraasi e shi onwun oda o gha e me ni unu ekpere. O riosonme Osolobue n'o me unu wuzo noko ndi ka-ehi, ndi marin ihien we ri e me ebe ihien owule wu uche Osolobue ri. ¹³M k'a saeka shian'a eri n'o luka ni unu—unu le ndi ri Laodishia le Hirapolisi. ¹⁴Dokita wu Luku hun ihien e a suo enyi e zi ekele; Demasi e zizikwo ekele.

¹⁵Kele ni ni m umune enyi ime Kraisti hun ri Laodishia, unu e kele nweñe enyi okpoho wu Nimfa le uka hun e zu iwe e.

¹⁶We gunguu ni unu ehuhuo-ozini ime uka unu, hun n'a ni we gunzi ni ndi uka ri Laodishia ya. Hunzikwo n'a ni unu gun nke ndi uka Laodishia ime igunrun unu.

¹⁷Si ni Akiposi, "Hunkwo a ni runchanrin ogbo we keye i ime orun Dinwonna-enyi."

¹⁸Ni m gi aka m de nwan ekele m: Mme wu Polu e kele.

Azokwole ni ni m ri ngan!

Ohunma Osolobue me ya noyeni unu.

Ekukwo-Ozi Ibufo Polu Dejenni

Ndi Tēsalonika

Ndi Tēsalonika, Nke Ibufo

Isi Nke Ohu

1 Polu le Sivanosi** le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi dejenni uka Tēsalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi ya. Efoṃa le udon ya rini unu.

Ezigbo Okukwe Ndi Tēsalonika

²Ogen ile ke enyi gi a kpanmṃn Osolobue make unu ile, a kpo efan onu ogen ile enyi gha e me ekpere. ³Makeni, ogen ile ke enyi gi a nyanhan unu ebe Osolobue enyi wu Nedi enyi ri. Enyi a nyanhan orun onu ri a run makeni onu kweri ekweri le ihien-oma ile onu ri e me make ihien-osusuo onu nwe, lezi ke unu don wuzokenme makeni unu nwe olile-nya ebe Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi ri.

⁴Umune enyi hun ri Osolobue obi, enyi a maringho ni Osolobue a horiguo unu nke-esi. ⁵Makeni, ozioma enyi zi unu eginu oku-onu suo biani unu, kama, o gizi iken le ihien Mmon-nso e me bia; o no rucharin unu akpakali obi, wecharin unu enya ni ezioku k'o wu.

Elede ohun suo: unu a maringwozi ke enyi don bi ogen enyi gi ri ime igunrun unu. Enyi bi erira ken'o rini unu mma. ⁶Unu ile no kinrin enyi le Onyē-nwōnni-enyi, gi ighoghō hun gha eka Mmon-nso bia nabanhan oku-Chuku—o suon'a n'o weheni unu afunfun oda-oda. ⁷Nke wu ni unu no henrin ihien ndi kwerini risomme Masēdonia le Akaya e leri. ⁸Makeni, oku Onyē-nwōnni-enyi

a ghaguo eka unu ghagbari—elede ime Masēdonia le Akaya suo, a nuchanringuo we banyeni okukwe unu nwe ime Osolobue ebe ile—nke wu ni orizini mkpa ni enyi kume e. ⁹Makeni, we hu e ku oku enyi; we hu e ku ke onu don nabanhan enyi ogen enyi gi bia d'e zi onu ozioma. We hu e kuzi ke onu don gha ifee-mmōn gbehuto d'e feme ezigbo Osolobue hun ri ndun, ¹⁰e che Nwa a hun k'a gha elu-igwee bia. Nwa a, hun o gha onwun weli—ya wu Jesu, Jesu hun a zuofuhani enyi, amamgbe iwe-le-onuma Osolobue hun lalani e kunrun enyi.

Isi Nke Ebuo

Orun Polu We Run Ime Tēsalonika

2 Umune, unu le enwen unu a maringuo ni ijen enyi bia ebe unu ri alanu iwi. ²Unu a maringho afunfun enyi ta ime Filipi le ke we don gbe ifenren ye enyi ihun ebegu ni enyi d'a bia Tēsalonika d'e zi unu ozioma. Kani, suon'a ni we kpokpo enyi oda, ndun aguni enyi, egun atuni enyi—makeni enyi ri ime Osolobue enyi—enyi nozi zi unu ozioma Osolobue.

³Enyi ezini ozioma ni enyi gi e dufie ihian mobu ni enyi choko ihien zinleni mobu ni enyi gi e tunarin ihian ihien e. ⁴Mba! Kama, ke Osolobue don weri enyi ke ndi furu o gi e don enya, bu orun izi-ozoma che enyi eka, erira ke enyi e kuzi oku ke ndi furu we gi e don enya. Enyi ara ku n'o suo ihian—kama, enyi e ku n'o suo Osolobue hun e lele obi enyi.

⁵Osolobue wu osheri enyi, kani unu le enwen unu a maringhozikwo—ni enyi eginu oku a suonu we gi e dufie ihian bia, enyi egizikwonu enya-uku bia—gi ihien ozo kpuru ihun! ⁶Enyi emeni ni ihian ja enyi mma—ke unu ke ndi ozo. ⁷Osuon'a ni enyi nwon iken si unu ye

**1:1 Saikasi

enyi ihien runi enyi nọkẹ ndi-ozu pu-ichen Kristi, enyi emeni erira. Kama, enyi gun agungun umueka ime unu, e gi aka-alulua e son unu nọkẹ ebe nne-omumu ri a zun umu a. ⁸ Makeni unu ri enyi obi oda enina, enyi no kwademe ni ele ozioma Osolobue suo ke enyi k'e ye unu, kama, ni enyi k'e yezikwo unu enwen enyi, makeni o suo enyi asuo—makeni unu a riguo enyi obi oda-oda!

⁹ Umune, unu a nyanhangho ke enyi don a run orun, a rungbu enwen enyi ogen hu. Enyi a run ke uhinhin ke efinnai, amangbe enyi gha a wuru ni onye owule ibu ime unu ebe enyi ri e zi unu ozioma Osolobue.

¹⁰ Unu wu osheri enyi; Osolobue wuzikwo osheri—ni enyi meson unu ndi kwerini omume ri nsu, ri mma enya Osolobue le omume nwonleni nkoriani.

¹¹ Unu a maringho ni enyi gi aka nedi gi e son umu a son onye owule ime unu:

¹² a dun onu odun, a gba onu ume, a riu onu—ni unu e bi obibi furu Osolobue hun kpọ unu d'e son e nodi ime Ali-eze e le ogho a.

¹³ Enyi a kpanminzikwo Osolobue ogen ile, ni, ogen unu gi nabanhan oku-Osolobue unu nu onu enyi, unu anabann'a ke oku ihian, kama, onu nabanhan a ke ihien o wu nke-esi—oku Osolobue; ya wu oku-osolobue ri nwan orun ime ndun onu ndi kwerini.

¹⁴ Umune, nke unu rizi ke nke ndi uka risonme Azun Judia, ali ndi Ju—makeni, udi afunfun ohu hu unu ta eka ndi ali unu ke we le enwen we ta eka ndi Ju. ¹⁵ Ndi Ju, hun gbu Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le ndi-amuma, chufuzikwo enyi. W'e mesonme ihien ghaleni a suo Osolobue; a lusun onye owule—¹⁶ ghahan i gbondon enyi ezile ndi ani ozọ ozi we k'e gi nwon nzuorj! Erira ke w'e me ogen ile hun we gi e mejun mkpu njo we ile. Kanj, iwe-le-

onuma Osolobue e kunrunguo we nwan ikpazuunni.

Ke We Dahan Polu We!

¹⁷ Umune, o me nke enyi, ekerere ogen ahun enyi le unu gileni hun, obi enyi hukwo ebe unu ri; kanj, makeni enyi ahunni unu elee-m, elee-i, o te ri enyi ke si enyi wu umu we lato. Ya ke unu no dama enyi, dama enyi oda-oda! ¹⁸ Enyi te cho ni enyi biazj d'a hun unu—tumadu mme nwen wu Polu: a nwangho m mgbe ole-le-ole ni m bia—kanj Ek-wensu gbondon enyi.

¹⁹ Eghee, ki wuzi nwan olile-enya enyi? Ki wuzi nwan ighoghọ enyi? Ki we k'e gi tu enyi ugon? Onye ke enyi k'e gi nyan isi ihun Di-nwonni-enyi wu Jesu ogen o k'e gi bia? Ele unu? ²⁰ Ezie, unu wu ogho enyi le ighoghọ enyi!

Isi Nke Eto

O Rini Uka Mma, Ndun A Ban Ndi-isi We

3 Mgbe enyi gileni nwan sazi eka din e, enyi no si ni osuon'a ni enyi suo k'a nodi Atensi, enyi a nodi. ² Enyi no gweru zi Timoti nwenen enyi hun enyi le iya gba a runni Osolobue orun izisonme ozioma Krajistj d'a gba unu ume, me unu zekenme ime okukwe unu—³ amangbe ukpokpo ndini gha e mehunme onye owule ime unu. Unu le enwen unu a maringho ezioku-ezioku ni ukpokpo ndini wu okeri enyi ime Krajistj. ⁴ Ezioku-ezioku, enyi gwato unu ya ogen enyi le onu gi ri uzo ohu, ni we jenko d'e kpokpo enyi. Unu le enwen onu a maringho n'o meple nwan erira. ⁵ Make ukpokponi biani ni unu, asazini m eka din. M no zi ozi, ni m marin ke okukwe unu no, makeni egun ri a tun m ni, ikenkwo, onye-onwunwan a nwannguo unu, ihien enyi run a la iwi.

⁶Kanị, Timoti a ghaguo nwan ebe unu ri lua; o weheguo ni enyi ozi ri mma banyeni okukwe unu le ihien-osusuo unu nwe. O kuguozi ke unu don a nyanhan enyi ohunma-ohunma, kuzikwo ni enyi hu a da unu—ke unu don a da enyi.

⁷Umune, ya wu ni e giguwo we nwan okukwe unu gba enyi umē ime nsongbu le ukpokpo enyi ile. ⁸Ndun a banguo nwan enyi—ebe o me ni unu turuhu ime Di-nwonni-enyi.

⁹Euu, nani ke enyi a don saeka keleguu Osolobue make unu, make ighoghō ile enyi ri e nwon ebe Osolobue ri make owuzo unu wuzo ime Krajisti? ¹⁰Enyi e meshi ekpere iken uhinhin le efinnai ni enyi le unu huntari enya, keni enyi hun uzo ye unu ihien owule ri a koni unu ebe okukwe unu ri.

Ekpere Polu We Meni We

¹¹Chuku enyi wu Nedi enyi le enwen e ya dodo duhe enyi nwan ebe unu ri, iya le Di-nwonni-enyi wu Jizosi! ¹²Di-nwonni-enyi ya mezikwo ihien-osusuo unu bawaye uba egbata onu le ibe onu le egbata onu le ndi ozo ile—rike ke ihien-osusuo enyi nwon ebe unu ri gi a bawaye. ¹³Ya me obi unu zekenme ebe iri-nso ri, amamgbe unu gha e nwon nkoriani ihun enya Chuku Nedi enyi ogen hu Di-nwonni-enyi wu Jesu le ndi nke e, ndi nso a, k'e gi bja.

Isi Nke Eno

Obibi Hun A Suro Osolobue

4 Umune enyi, igi mekin, enyi gi efan Di-nwonni-enyi wu Jizos' a riu unu: bisonme ni obibi hu unu munarin enyi ni 'ya a soro Osolobue usuo—obibi ahun unu ri nwan e bi; bikenme ni erira. ²Makeni, unu a maringuo iwu enyi gisonme efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ye unu.

³Makeni, uche Osolobue wu ni unu ri nso; ni unu juchanrin ughere; ⁴ni onye-onye ime unu marin k'o don kwodon ehu a, donme e nso, me e nwe mgbaye; ⁵ele hun ime-mgba e gi lagbu e enya leke ndi hun marinleni Osolobue; ⁶ni ihian eweriko ihien nwenē e mobu megbu nwenē e ime ihien. Enyi a gwaguo unu ya mbu, gba unu mkpinsi-eka, ni Di-nwonni-enyi e megwarikwo udi ihien ndini ile. ⁷Makeni, ele obibi ru unyin ke Osolobue kpō enyi d'e bi, kanī obibi ri ochan.

⁸Ya wu, onye owule ju n'o giko iwu ndini bi, ele iwu ihian k'o ju, kanī nke Osolobue, bu Osolobue nwen e ye unu Mmon-nso a.

⁹O me nke inwetari ihien-osusuo noke umune ime Krajisti, o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. Makeni, Osolobue e giguwo eka a kuzi unu inwe ihien-osusuo ibe unu.

¹⁰Ezie ro ni unu hu e nwe ihien-osusuo ndi ile kwerini ri Azun Macedonia. Kanī, enyi ri a riu unu, umune, ni unu e mekenme erira, ¹¹ni unu a chokenmezi ni ni unu e bi obibi me juu, e bu enya e zime orun unu, e gi eka unu a luru—rike ke enyi don gwa unu mbu. ¹²Unu e gi e me ndi kwerileni a gbaye obibi unu, gi e hun ni o nwonni ihien a koni unu.

Obibia Jesu

¹³Umune, enyi cho ni unu marin ihien k'e me ndi ri uran (ndi nwunni), make unu gha a kwan ke ndi hu nwonleni olile-enya don a kwan. ¹⁴Makeni, ebe o me ni enyi kweri ni Jesu nwun, lihizi, erira ke enyi gizi kweri ni Osolobue k'e wekinhen ya le ndi hun kwerini n'e hun ri uran (ndi nke e nwunhunni).

¹⁵Ni enyi gwa unu onwan makeni oku Di-nwonni-enyi ro: enyi ndi hun ri ndun, hun keleni nwunhun ogen Di-nwonni-enyi k'e gi bja, ebukoni ndi hu

rị uration ọzọ d'e kunrun Di-nwōnni-enyi. ¹⁶ Makeni, o ru oge hụ, Di-nwōnni-enyi k'e gi oken olu ku oku; wẹ k'a nū olu onyẹ-isi ndị mmon-ozī; opi Osolobue k'a han—Di-nwōnni-enyi wū Kraistī a gha elu-igwee hidan; ndi nke Kraistī hūn ranhinguṅi e buguū ọzọ gha onwun lihi. ¹⁷ Oge hụ, wẹ k'a juru enyi ndi hoduni, ndi rikwo ndun, cheni wẹ ime orukpu, enyi e shi elu d'e kunrun Di-nwōnni-enyi ime-elu—eriira ke enyi k'a don buru Di-nwōnni-enyi d'e son e nodi jenin ejen. ¹⁸ E gi ni nwan oku ndini a kasi ibe unu obi.

Isi Nke Isen

Kwademe Ni Obibia Jesu

5 Kani, umune—o me nke oge le udu o k'e gi me—o rini mkpa ni we deni unu ihien owule. ² Makeni, unu le enwen unu a maringwo ohunma-ohunma ni Uhuohin hu Di-nwōnni-enyi k'e gi bia, o k'a bia idenmizi ke ohin a bia ime abali. ³ Oge hụ wẹ k'e gi ri a si, “Udon a rigwo! Nsongbu arizi a!” ya ke ntikpo k'e gi kunrun wẹ idenmize, noke ebe ime no memehu okpoho! Mwanahin arikozī a!

⁴ Kani nke unu, umune, onu ari ime ishi, hun Uhuohin hu e gi kunrun onu idenmize noke ohin. ⁵ Makeni, unu ukpe le ndi e bi ebe eki ri enu ke unu wu; enyi ele umu ukinkin mobu umu ishi. ⁶ Ya wu, enyi aranhinko ni ke ndi ozo; kama, ni enyi mnrun ni enya, ni enyi donrin enya. ⁷ Makeni, uhinhin ke ndi a ranhin uration gi a ranhin; uhinhin ke ndi a ra manya a tu gizi a ra a tu. ⁸ Kani, ebe enyi wu ndi e bi ebe eki ri elu, ni enyi donrin ni nwan enya; ni enyi yiri okukwe le ihien-osusuo ke ewuru igwe onyegha gi e gbondon obi e, enyi e yiri olile-nya nzuopuha noke okpu onyegha gi e gbondon isi e. ⁹ Makeni, Osolobue etumeni enyi d'a narin afunfun iwe-le-onuma a; kama, o kpo enyi d'e nwon-

rin nzuopuha ghahanī Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁰ Makeni, Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi nwunni enyi onwun keni enyi hun ọzọ son e ri ndun—ke enyi ri ndun oge o gi bia ke enyi a nwunhinguo.

¹¹ Ya wu, a gba ni nwan ibe unu ume—ke unu don ri e me; e yeni ni ibe unu eka ni w'e sue—ke unu don ri e me.

Ndunmodun Ikpazuun Le Ekele

¹² Kani, umune, enyi ri a rigo unu ni unu gbaye ndi ri a runshi orun iken ime unu, hun e lepu onu enya ime Di-nwōnni-enyi, a dun onu odun. ¹³ E nwe ni ihien-osusuo we, e gi ifiri e e ye we mgbaye kachanrinni—make orun we ri a run. Udon ya risonme egbata onu le ibe onu.

¹⁴ Umune, enyi ri a dun unu odunni: a gba ni ndi nodi mmaka mkpinsin-eka; a kasi ni ndi-ujọ obi; e yeni ni ndi zeleni eka—ka gi ni ndidi e son onyegowule. ¹⁵ Hun n'a n'o nwōnni onyegowule ime unu e gi njo a ku njo, kama, a cho ni ni unu e me ni ibe unu le ndi ozo ile ihien ri mma.

¹⁶ A ghogho ni oge ile. ¹⁷ E me ni ekpere oge ile. ¹⁸ E ye ni ekele ime onodi owule, makeni onwan ke Osolobue cho eka unu ime Kristi wu Jesu.

¹⁹ Etinyunle ni ihien Mmon-nso ri e me. ²⁰ Eleliale ni amuma le ozi ihian si Osolobue si a zi— ²¹ kama, e lele ni ihien ile, unu e kwonkenme hun ri mma. ²² Gba ni ni udi eje-ihien owule oso.

²³ Osolobue le enwen e, hun udon gha eka a bia, ya dodo donchanrin ihien ile ri ime ndun unu nso: ya donmehanchrin mmon unu le ume-ndun unu le ehū onu ohunma—amamgbe onu gha e nwon nkoriani oge Di-nwōnni-enyi wu Jesu Kristi k'e gi bia. ²⁴ Onyeghun kpo onu furu we gi e don enya, o jenkọ d'e me e!

²⁵ Umune, e me ni ni enyi ekpere!

²⁶ Dide ni umunę ęnyi ile odide rị nso.

²⁷ M rị e gi ęfan Di-nwọnni-ęnyi a sị ọnụ gunnị ndị ile kwerini ęhụhụo-ozini.

²⁸ Ẹfoma Onyę-nwọnni-ęnyi wụ Jesu ya nọyeni ụnụ.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni

Ndi Teshalonika

Ndi Teshalonika, Nke Ebuo

Isi Nke Ohu

1 Polu le Sivanosi le Timoti de ehuhuo-ozini. Enyi ri e dejenni uka Teshalonika hun ri ime Osolobue Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya. ²Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi le Nna enyi wu Jesu Kristi bia ya rinu unu.

Osolobue E Dnmekwe Unu

³Umune, o furu efuru ni enyi gi ifiri unu a kpanmin Osolobue ogen ile, makeni okukwe onu ri e sue oda-oda, ihien-osusu onye-onye ime onu nwe ebe ibe e ri rizikwo a bawaye. ⁴Ya hain enyi le enwen enyi gi e gi unu a nyan isi ime uka Osolobue ile ri ichen-ichen. Enyi gi unu a nyan isi make owuzo unu wuzo le okukwe unu to e nwon ime ukpokpo ile we ri e kpokpo unu le nsongbu ile unu ri e dingbu.

Okinkin-ikpe Kraisti Wela

⁵Ihien we ri e me unu ri a ghosi ni okinkin-ikpe Osolobue wela furu efuru. We gizi nsongbu ndini we e me unu a wuru ndi ru ogo ibanye Ali-eze Osolobue hu unu ri a tani afunfun. ⁶Ezioku ro, makeni, o furughu ni Osolobue we afunfun yegwari ndi ahun ri e ye unu afunfun, ⁷me unu ndi ri a ta afunfun zu iken—mezikwo enyi nwen zu iken. O jenkwo d'e me e ogen Di-nwonni-enyi wu Jesu k'e gi gha enu-igwee bia—ya le ndi mmon-ozu e hu kin-akwanran.

⁸We k'e gi okun ri e nwnni bia; we k'e megwari we ile marinleni Osolobue le ndi hun humeleni ni ozioma Di-nwonni-

enyi wu Jesu isi. ⁹Ndini k'a narin afunfun hun wu ntikpo itebite; we k'a gha ebe Di-nwonni-enyi le iken o gi nwe ogwo ri wepu we—¹⁰o ru Uhuohin hu—Uhuohin ahun o k'a bia keni ndi nso a ye e ogwo, keni we ile kwerini jazikwo a mma n'o makazi. Unu le enwen unu k'a rizi ime we, makeni unu kweri oku e hun enyi gwa unu.

¹¹Ya hain enyi gi e meni unu ekpere ogen ile—a rijo Osolobue enyi n'o me unu wuru ndi k'a ghosi ni oku o kpo unu alanu iwi; enyi a rijozi a n'o gi iken e runzucharin ihien-oma owule unu kwademe obi ni unu k'a run—le orun owule unu gi okukwe a run—¹²keni we gi ifiri ihien we ri a hun ebe unu ri ye efan Di-nwonni-enyi wu Jesu ogwo, gizi ifiri Jesu ye onu ogwo—ghahani efoma Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi.

Isi Nke Ebuo

Onye Ahun Hun A Dancharin Iwu Ile

2 Dodo ni umune, o me nke obibia Onye-nwonni-enyi wu Jesu Kristi le owegbama we jenkwo d'e wegbama enyi ile d'e kunrun e, ²anile ni obi nahinkenrin onu; anile ni obi gbakama onu make amuma mobu oku-onu mobu ekukwo-ozu owule—we si n'o gha aka enyi bia—hun si ni Uhuohin Di-nwonni-enyi a biaguwo.

³Anikwole ni onye owule gi uzo owule dufie unu: Uhuohin hu abiakwo mmani oken nupu-isi hu biaguwo, e wefuhaguwo we Onye hu a dancharin iwu ile—Onye hu a dancharin iwu ile hun ntikpo rizikwo e che ya le enwen e. ⁴O k'a gha a luson mmon le iyi owule le ihien owule w'e fe efe ogun; o k'e weshi enwen e elu ni iya kacharin we ile, nke wu ni o k'a banyede ime Ulo-nso Osolobue, weri ocho, kpo enwen e Osolobue.

⁵Unu anyanhanzini ni m gwa unu ihien ndini ogen mme le unu gi ri uzọ ohu? ⁶Ya wu, unu a maringho ihien gin'e—we gileni ke wepuha a, ni we ri e che ni ogen e ruguu we kebe wepuha a.

⁷Makeni iken hu e buhe idan-iwu a rigule nwan orun, gi nzuzue a run ihien o ri a run; o ke puha ifon. Kani, o k'e zuerihu d'e ru ni e wepu we onye hu ri e gbondonn'e. ⁸Ogen hu, e wepuha we Onye hu a dancharin iwu ile—hun Dinwonnienye wu Jizosi k'e gi uzun gha a onu puha tikpopu. Di-nwonnienye k'e gi ogho ya le enwen e wu Di-nwonnienye gi bia gbu e la iwi.

⁹Obibia Onye hu a dancharin iwu ile k'a wu eka-orun Ekwensu. O k'e gi iken ile ri ichen-ichen le ihien-ahima le orun-atumenya ichen-ichen we gi e dufie ihian bia, ¹⁰ya le udi eje-ndufie ile ri ichen-ichen o k'e gi son ndi hun lako ntikpo, makeni anini we ezioku weri onodi ime obi we, ezioku hun nke a zuopuha we; ¹¹Osolobue k'e gi ifiri n'a juguo we ezioku zihie ni we oken ndufie ahun we jenko d'e dufie we, hun k'e me we kweryeni ntụ. ¹²Osolobue k'e me e keni we gi e ma we ikpe, uwe ile gileni ezioku don, kama, eje-ihien a ka we a suo.

We Hotọ Unu Keni Unu Nwe Nzuofuha

¹³Kani, nke unu, umune enyi, onu ndi Dinwonnienye bu obi, enyi k'a gha e gi ifiri onu e ye Osolobue ekele ogen ile. Makeni, Osolobue hoto unu isi-mbidon noke mkpuru-ibuzo, keni unu nwe nzuopuha, ghahani odidon-nso Mmon-nso le ikwerini ezioku. ¹⁴Onwan hain Osolobue gi nwan kpo unu ghahani ozioma enyi zi unu; keni unu nwehen ogho Onye-nwonnienye wu Jesu Kristi. ¹⁵Umune, wuzokenme ni nwan! Unu e kwonkenme odinali ndi hun enyi kuzi

unu—ke hun enyi gi onu kuzi ke hun enyi gi ekukwo-ozu kuzi.

¹⁶Onye-nwenni-nyi wu Jesu Kristi le enwen e le Osolobue wu Nedi enyi hun gi ihien-osusu o nwe ebe enyi ri meni enyi ohunma ye enyi nkasi-obi itebite le olile-nya ri mma, ¹⁷dodo kasi nwan onye-onye ime unu obi, me obi unu zekenme, ebe oku-onu le orun owule ri mma ri.

Isi Nke Eto

E Me Ni Ni Enyi Ekpere

3 Umune, nke ikpazuun rin'a wu onwan: e me ni ni enyi ekpere, ni oku Dinwonnienye hun uzọ ghagbari egwa; ni we e ye e ogho ebe ile—ke unu don ye e ogho. ²E mezikwo ni ni enyi ekpere ni Osolobue gbapuha enyi eka ndi eje-obi le ndi eje-ihian, makeni ele ihian ile kwerini Osolobue.

³Kani, Dinwonnienye furu onye we gi e don enya; o k'e me unu zekenme, chedon onu—make Eje-onye hu gha e me onu ihien owule. ⁴Makeni enyi a maringhozi ihien Onye-nwenni-nyi k'a saeka me, obi ru enyi ali ni unu ri e me ihien ndi enyi si unu me, ni unu k'e mesonme we.

⁵Dinwonnienye ya dodo du obi unu ile ni unu ghotu ihien-osusu Osolobue nwe le oken-ndidi Kraisti, e nwezikwo we.

Akutopekwole Ni Eka

⁶Umune, enyi gi nwan efan Onye-nwenni-nyi wu Jizos' Kraisti e ye unu iwuni: unu le onye Itu-Kraisti owule kutopu eka hun nke o gi bi ke enyi don gwa unu akpakwole. ⁷Makeni unu le enwen unu a maringho ni o furu ni unu kinrin enyi. Enyi akutoponi eka ogen enyi le unu gi ri uzọ ohu; ⁸enyi anarinni onye owule ihien-oriri bu enyi akuni ugwo. Enyi a run orun a rungbu enwen enyi uhinhin le efinnai, amamgbe

enyi a wuruni onye owule ime unu ibu. ⁹Elekwo ni o runi enyi; mba, ihien runi enyi ro. Kani, enyi me erira keni enyi ghosi unu ihien unu e leri e bi. ¹⁰Ke ogen enyi gide ri ime igunrun unu, enyi ye unu iwuni: "Onye ju n'o runko, y'e rile."

¹¹Kani, enyi a nuguo ni ndi hu ime unu kutofu aka, e busonme aka e che orun rulen we; o nwonni ihien w'a run.

¹²Enyi gi efan Onye-nweni-enyi wu Jesu e ye ndi no erira iwu, a dun we odun: we nwe ihien aka kuma we; we gi aka we a luru ihien we e gi bi.

¹³Umune, ndun ime ihien ri mma y'a gukwole unu.

¹⁴Onye owule gbayeleni ihienni enyi ri nwan e deni unu, unu a koma a enya,

gban'a oso—keni ifenren me e. ¹⁵Ew-erikwole n'a ke enenren, ka a gba n'a mkpinyin-aka ke nwene unu.

Oku Ikpazun

¹⁶Di-nwonni-enyi le enwen e, onye hun udon gha aka a abia, ya ye onu udon ogen ile le uzo ile. Di-nwonni-enyi ya noyeni onu ile.

¹⁷*Mme wu Polu gi aka m e de ekeleni. Onwan wu mbiye-aka m, enina ke m'e biye ekukwo-ozu m ile aka.*

¹⁸Efoma Nna enyi wu Jesu ya rini onu ile.

Ekukwo-Ozi Ibufo Polu Dejenni

Timoti

Timoti, Nke Ibufo

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Polu de ekukwo-ozini; m wu onye-ozii pu-ichen Kraisti Jizosi. Osolobue wu Onye-nzuopuha enyi le Kristi wu Jesu onye enyi gi don enya tumē m. ²M ri e dejenni Timoti wu nwa m esi ime okukwe. Efoma le omiken le udon hun gha aka Chuku-Nedi le Jesu Kristi Nna enyi bia ya rini i.

Mkpisin aka Banyeni Eje-nkuzi

³Nodi nwan Efesosii ke m don gwa i ogen m gi jenko Masedonia, keni i gwa ndi hu ri a kuzi ihien wuleni ezioku w'a kuzizile ihien ndi hu we ri a kuzi; ⁴w'e gonzile ntin akiko nwonleni isi le itu-mpupu ihien hun w'e tusonme hun nweleni njedenme—makeni ihien ndini e me ihian a masonme omuma nweleni ali hun nke o gi yeni ihian aka bi obibi okukwe hun Osolobue cho. ⁵Ihien hain i k'e gi gwa we erira wu ni ihian hun uzog gi ihien-osusuo e bi—ihien-osusuo hun gha obi ri mma le ihori ri mma le okukwe gha akpakali obi puha. ⁶O nweole ndi lato ihien ndini, kpahu, sonme oku nwonleni isi. ⁷We cho ni we wuru ndi nkuzi Iwu Mozizi, bu aghotani we ihien ndi we ri e ku mobu ihien ndi we ri e ku oku we—e ku, a du aka obi.

⁸Enyi a maringho ni Iwu ri mma—omeni ihian a maringho gi e me ihien we gi ifiri e ye Iwu. ⁹O furu ni ihian ghota ni ele ifiri ndi ezi-omume ke we gi ye iwu. Kama, we gi ifiri ndi a dan iwu le ndi e nupu-isi ye e, uwe le ndi ghaleni e fe Osolobue le ndi e me njo, ndi e me ihien runi le ndi e lelial ihien

ri nso, ndi e gbu nedi we mobu nne we le ndi izighe. ¹⁰We yezi e make ndi ughere, make ikennyehun e meson ikennyehun mba le ikpoho hun e meson ikpoho mba, ndi e re ihian le ndi e non ihian, ndi-ntu, ndi a shia eri-ntu le ndi e me ihien ndi ozog owule we le ezigbo nkuzi ghaleni a dangbama. ¹¹Ezigbo nkuzini ri ime ozioama hun Osolobue, Onye hu richanrin mma, buche m aka.

Ikele Chuku Makeni O Me Ebere Nabanhan Enyi

¹²M ri a kpanmin Kraisti wu Jizosi Dinwonni-enyi hun ye m iken m gi ri a run orun, makeni o weri m noke onye o gi don-enya, we m orun, ¹³osuson'a ni m te kutog a, kpokpo ndi nke e, gi aka-iken son we. Kani og no me ebere m, makeni amarin m ihien m ri e me ogen ahun, m'e ke kwerizikwo ogen ahun. ¹⁴Dinwonni-enyi no gi aka ri mma son m, me ni m omiken oda-oda, wezi okukwe le ihien-osusuo ri ime Jizosi ye m oda-oda. ¹⁵Okuni wu ezioku hun furu w'a nabanhanhanrin: ni, "Kraisti wu Jizosi bia ime uwa d'a zuopuha ndi njo"—hun o me ni mmē kachanrin njo ime uwe ile.

¹⁶Kani, ufiri e ke Osolobue gi men i m omiken, mmē hun kachanrin njo e me, keni Kraisti wu Jizos' hun uzog gi m ghosichanrin ndidi zu oke, gi m me ihien nleri, keni ndi ozog, hun k'e kweri n'e gi e marin ni we le enwen we jenko d'e nwon ndun itebite.

¹⁷Eze Itebite ke Osolobue wu! Eze Ghaleni a nwun! Onye we ghaleni e legha enya! Chuku ohu sug rini! Mgbaye le ogbo ya rin'a jenin ejen! Isee.

Gi Oku Osolobue Le Ihori Ri Mma Luni Osolobue Ogun

¹⁸Timoti nwa m, m ri e ye i iwu ndini noke ke amuma ndi we busonme banyeni i mbu don ku, keni i saaka gi ihien we ku ime amuma ndi ahun

lụ ọgụn hụ rị mma, ¹⁹e kwonkwenme okukwe lẹ ihorị rị mma. O nweguo ndị latọ ihorị wẹ, sukpopu okukwe wẹ. ²⁰Himenosị lẹ Alẹzanda rị ime wẹ. E weguo m wẹ ebuo ye Ekwensu n'o me wẹ ihien, keni wẹ marin kubehi aru.

Isi Nke Ebuo

Ife Ofufe Ime Uka

2 Igi bidon nwan, m si onu a riosonmeni ni ihian ile Osolobue; e meni ni we ekpere; a riodonni ni we; e gi ni ifiri we a kpanmin a, ²e mezini ni ndi-nze le ndi ile ri isi-okiki ya, keni enyi hun uzọ e bi obibi me juu, e gi udon e bi, e bi obibi ndi e fe Osolobue, e yetari mgbaye. ³Makeni udi ekpereni ri mma, wuzikwo ihien a suo Osolobue wu Onye-nzuofuha enyi usuo, ⁴makeni Osolobue cho ni onye owule nwon nzuofuha, marizikwo ezioku.

⁵Makeni,

Osolobue ohu suo ri;
Onye ohu suo rizikwo
hun e wegbama Osolobue le ihian.
Onyeni wu Kraist wu Jizosi
hun wuzikwo ihian;
⁶hun we enwen e ye,
keni o wuru ihien w'e gi gbafula ihian
ile—

Osolobue a shiaguo eri banyeni ihieni ogen furuni.

⁷Wę tume m onye e zisonme ozi ihieni le onye-ozu pu-ichen le onye a kuzi ndi ani ndi ozo wulen ndi Ju okukwe le ezioku. M ri e ku ezioku, ari m a tu ntu!

⁸Ya wu, m cho ni ikennyer ri ebe owule hun a ni we e me ekpere. We gha a kishi eka ekpere elu, ya wurukwo eka ri nsọ, elekwo hun we gi iwe le ndondo meru.

⁹M chozikwo ni ikpoho e gi uche e ken ekiken: w'e yile ihien e me ifenren, w'e

yi ihien furuni. Ekiken we y'e mele icho ntutu mma, mobu iyi goru mobu ihienmma mobu ekwa ndi nanranni. ¹⁰Kama, w'e gi orun-oma e kon ekiken—k'o furu ni ikpoho ndi ri e fe Osolobue, a tu egun e, e me.

¹¹Wę gha a kuzi, ikpoho w'a gbanaintin, e gon ntin ihien we ri a kuzi, we wechanrin enwen we che okpuru. ¹²M si okpoho†† y'a kuzile; y'a kilẹ okennyer; y'a gba nkintin. ¹³Makeni Adam' ke we buzo ke ni we d'e ke Ivu; ¹⁴e dufieni we Adam', kama, okpoho ke we dufie, o no wuru onye njo. ¹⁵Kani Osolobue jenko d'a zuofuha ikpoho amangbe isi we a to nsongbu ri omumu nwa, ka si a meni e bisonmegho we ime okukwe, ihien-osisuo le iri-nsọ, e kwondon enwen we.

Isi Nke Eto

Ndi-isi Uka

3 Okuni w'e ku wu ezioku, ni, “Onye orun onye-isi uka n'a du, orun ri mma k'o cho no run.”

²Ya wu, onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye e kwondon enwen e; onye nwon uche; onye nwon mgbaye. O k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ma kuzi ³O meko onye-manyar mobu onye eka-iken, kani onye e me nwayo; ele onye-ikpe mobu onye eghe a suo. ⁴O k'a wuriri onye hun e ri-eka a ki ikpun-ulo a ohunma, a hun a ni umu a hu e hume isi, a gbaye ihian uzọ ile. ⁵Makeni, omeni ihian a sanj eka ki ikpun-ulo a, nani k'o don lepū uka Osolobue enya? ⁶O wukwo onye roghari nke ohun, onye sonme uzọ Kraisti nke ohun, amangbe o honronma bu o nwonna ihien o marin, ikpe ma Ekwensu a ma a. ⁷O k'a wuriri onye ndi

††2:12 nwunye ihian

rì ogbe e ku oku ẹ ọhunma, amamgbe ọ danban ọnyan Ekwensu, fa.

Ndi-ọrun Ọka

⁸Erirazikwo, ndi-ọrun ọka k'a wuriri ndi ghaleni e gi ihien we buche we ẹka e gu egu; awuko we ndi irenai; awuko we ndi oken-manya mọbu ndi egbo ri enya. ⁹We k'a wuriri ndi e kwonkenme ihien ndi ahun mini ri ofufe-Kraisti, wuruzikwo ndi ghaleni e me ihien obi gi e gbu we mgbu. ¹⁰We k'e buriri ọzo lelegu we. Omeni enwon we nkoriani, we runma ni ọka.

¹¹Erirazikwo, ikpoho we k'a wuriri ndi nwon mgbaye; awuko we ndi-nkuto. We k'a wuriri ndi enya don, ele ndi oken-manya; we k'a wuriri ndi w'e gi e don enya ime ihien ile.

¹²Ndi-ọrun ọka k'a wuriri ndi nwon nwunye ohu sọ; ndi a ki umu we le ikpun-ulo we ọhunma. ¹³Ndi hun run ọrun-ukani ọhunma k'e wehe ni enwen we ezigbo efan, ya wu ọrun k'e mezikwo obi rukenme we ali ime okweri we kwerini Kraisti-Jizosi.

Okukwe Enyi Emike!

¹⁴M bu e obi ni m lala d'a hun i egwa. Kani, m ri e de ni i ihien ndini ¹⁵keni, omeni m bie d'a bia, ni marin k'o furu ni ihian e bi ime ikpun-ulo Osolobue, ọka Osolobue, Osolobue hun ri ndun. Ọka a ni wu iyeto le iden hun gi ezioku.

¹⁶W'a ru ọka a, ihien ahun enyi kweri e mike; ihien ahun mini wu banyeni: Onye[‡] ahun gi ehụ puha; ọ nọ ghoji ni iya ro nke-esi ghahani Mmon-nso; ndi mmon-ozu a hungho a. Ihian e zisonmeguo ozi e ali ichen-ichen; e kweriguo ni w'a ime uwa. O gi ogho lashi elu-igwee.

Isi Nke Eno

Eje-nkuzi

4 Mmon-nso e kupuguo a n'o ru ogen ikpazuun, o nwe ndi k'a lato okukwe-Kraisti, sonme mmon ndi hun e dufienu le ihien eje-mmon ri ichen-ichen a kuzisonme, ²ebe we n'e son nkuzi ndintu le ndi ihunna ihori we nwunguu nọke si we gi igwe-okun dagbu e. ³We k'a kuzime ihian w'a lule di-le-nwunye. O nweghozi ihien-oriri ndi we k'a si we soma, ihien-oriri Osolobue ke keni ndi hun kwerini, hun marin ezioku, hun ọzo e ri, e ye e ekele. ⁴Ihien ile Osolobue ke ri mma, o nwonni hun w'a ju, ka si a me ni we gi ekele narin a, ⁵makeni oku Osolobue le ekpere e don e nso.

Ezigbo Odibo Jesu Kristi

⁶I gwa umune enyi ime okukwe ihien ndini we, ya wu ni i wu ezigbo onye-ọrun Kraisti-Jizosi, hun we gi ihien ndi ri ime okukwe-Kraisti le ezigbo nkuzi hu i ri e son zun.

⁷Lato ilu ndi ahun nwele ni erere o ban ebe ihien Osolobue ri, hun ndi marin- leni ihien gi e don. Kama, e gi ihien Osolobue a zun enwen i. ⁸Makeni, w'a si, "Erere huoghọ izun ehụ ihian, kani igi ihien Osolobue a zun enwen ihian ke erere ka a ri ọzo ile, makeni w'e ri erere e ime ndunni le ime ndun lalani." ⁹Ezioku ro, o furu ni we nabanhan a ọhunma-ọhunma. ¹⁰Ya hain enyi gi a rungbu enwen enyi, a lugbu enwen enyi, makeni enyi gi Osolobue ri ndun don- enya, Osolobue hun wu Onye-nzuopuha ihian ile—tumadu ndi kwerini.

¹¹A gwa we ni we k'e meriri ihien ndini, a kuzi we ya. ¹²Anikwole onye owule legber'i ni wu nwata. Ka wuru onye ndi kwerini e leri oku-onu a, obibi

‡3:16 Ndi Kolosi 1.26-27; 2.2

ẹ, ihien-osisuọ a, okukwe ẹ lẹ k'o donme obi ẹ ochan. ¹³M gini d'a bja, hun a ni i hu a gunpuha Ekukwo-nsọ ebe ihian ile ri, e gi oku-Chuku a kpasu mmon we, a kuzi we ogen ile. ¹⁴Alatokwole oyiye hun ri ime i, hun Osolobue ye i ogen hu we gi bu amuma banyeni i, ndi-isi uka no bu eka kwasi i.

¹⁵Hun a ni i hu e me ihien ndini ile; wechanrin enwen i che ime we, keni ihian ile hun a ni i hu e me we ohunma, a runpuha ihien rin'a. ¹⁶E leban enwen i le nkuzi i enya; e mesonme ihien ndini we. Makeni, i gha e me we, i siko d'a zuofuha ke enwen i ke ndi ri e gon i ntin.

Isi Nke Isen

Eka We Gi E Son Ndi Ri Ichen-ichen Ri Uka

5 Aganle okennyẹ-oba, ka gi mgbaye gwa a oku leke onye ri a gwa nedi ẹ oku; a gwa ikennyẹ ri ibe ani oku leke umun-ikennyẹ; ²a gwa ikpoho-oba oku leke onye ri a gwa nne ẹ; a gwa ikpoho ri ibe ali oku leke umun-ikpoho—ka don-mechanrinkwo enwen i ochan.

³E lepu ndi di we nwun hun nweleni eyemeka nke-esi enya, ni gi ẹ tu ni we uya. ⁴Omeni okpoho di ẹ nwun e nwongho umu, mobu umu-oye, ndini we murungude ke we don a run ihien furu ni we runni ndi ezi-le-ulo we, e gi eka we ri e yeni ndi muni we a kukinbelua we ugwo, makeni iya a suo Osolobue. ⁵Nke okpoho di ẹ nwun hun wu ogbenye nke-esi, hun nwonleni onye owule, o k'a ri e gi Osolobue e don enya, e mesonme ekpere, a rijo Osolobue uhin-hin le efinnai. ⁶Kani, hun ri e bi obibi ehufu anwunhunguole—osisun'a ni o ri ndun. ⁷Hun a ni y'e yezi we iwu ndini amangbe we a wuru ndi nwon nkoriani. ⁸Onye owule ghaleni e lefu ndi nke ẹ enya, tumadu ikpun-ulo a, a juguo

okukwe-Kraisti, onye ahun ka onye kw-erileni njo.

Ikpoho Di We Nwun Hun Uka Jenko D'e Lepu Enya

(Orun Ndi-Ozi 6.1; 9.36-39)

⁹Okpoho di ẹ nwun hun ruguu ahua ogun eto mobu kari suo ke we jenko d'a gunye ikpoho di we nwun hun uka jenko d'e lepu enya; o k'a wuriri onye lukarileni di ohu. ¹⁰O k'a wuriri onye we gi orun oma o runsonme marin: ya wu, n'o zungho umu; n'o nabanhangho ndi obia; n'o fegho ndi-nke Osolobue, chanchanpu we unyin uku; n'o yeghoni ndi ri nsongbu eka; n'o gigho enwen ẹ kwani orun oma uzo ile.

Ikpoho Di We Nwun Hun Keleni Ka Egedi

¹¹Ka ekwerile gunye ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi. Makeni, ihien a gun ehufu nwe iken ban egbata we le Kraisti, a choma we ni we luru di. ¹²Ogen hu ikpe a ma we makeni e tikpoguwo we nkwa ibuzo we kwe.

¹³Wezukađe ohun, o ru, a munrun we eka-nkutofu, a gha uno-uno. Elede ekan-kutofu suo, a si si-si-si, e busonme eka e che orun rulen we, e kusonme ihien furulen ni we ku. ¹⁴Ufiri onwan, ndunmodun m wu: ikpoho di we nwun hun keleni ka egedi we luru di, we mu umu, we e lepu ikpun-ulo we enya—amangbe enenren a hun oghere o gi kuja oku enyi. ¹⁵Makeni, ndi hu ime ikpoho ndini we a kpahuguole, sonme Ekwensu.

¹⁶Okpoho owule kweri ni Jesu hun ndi di we nwun wu ndi-igbenye nke-esi ri ikpun-ulo we, ya yeni we eka, make uka gha e bu oken ibu—keni uka hun uzo saeka e yeni ndi ahun di we nwun hun nweleni onye e yeni we eka nke-esi eka.

Eka Wẹ Gi E Sọn Ndi-isi Uka

¹⁷ Ndi-isi uka ri a ki ohunma ru w'e ye ogho le ugwo-orun furu w'e ye ndi-isi—uzo ebuo, tumadu ndi ri a gbakemme ebe iku oku-Chuku le ikuzi n'e ri. ¹⁸ Makeni, Ekukwo-nsọ si, “Ekenmele efin onu ebe o ri a zokpo oka,” sizi, “Onye-orun e furugho hun w'a ku ugwo-orun a.”

¹⁹ Wẹ kinghosi i ihien owule banyeni onye-isi, egikwole e don, mmani madu ebuo mobu eto puha osheri. ²⁰ Nke ndi hun e mesonme njo, jugbo we id'anya ihian ile, keni egun hun uzo tuma ndi hoduni.

²¹ M ri a gba i mkpinsin-eka id'anya Osolobue le Kraisti wu Jizosi le ndi mmon-ozu nsọ: e donme iwu ndini; egbeyekwole ni onye owule; elekwole ihian enya ihun.

²² Ahuhukwole bu eka kwasị onye owule tume e onye orun-uka, bu y'e leban n'a enya ohunma. Kpachanfu enya amamgbe y'e bi eka ye njo ndi ozo me; donme enwen i ochan.

²³ Arazile mirin suo, kama, a rari ekere manya make ufiri efo i le make emu hun a ku ni mbu-le-ebu.

²⁴ O nwe ndi njo we a puhachanrin ifon, a ma we ikpe we kebe kinme we ikpe, kani nke ndi ozo, njo we a ra fuha ifon egwa, kani o hu e son we, we kinguu we ikpe o puha ifon. ²⁵ Erira ke orun oma donzikwo a puhachanrin ifon. Osuoden'a n'o ke puhachanrin ifon, o zueriko jennin ejen.

Isi Nke Isi

6 Ndi ile wu igbon mobu odibo eka ihian we weri ndi we ri okpuru we ni e rugho we ogo mgbaye, a gbayechanrin we—make ihian gha e kutu efan Osolobue le ihien enyi ri a kuzi. ² Emeni

ihian ri e fe onye kwerini, y'e benuakwole mgbaye o ye e makeni we wu umune ime okukwe. Kama, ya fede e kari, makeni onye ri e ri erere orun a wu onye kwerini le onye ri Osolobue obi.

A kuzi we ihien ndini, e nu we e me we.

Eje-nkuzi Le Ihien E Buhene

³ Onye owule hun a kuzisonme ihien ozo wuleni ezioku, onye hun ghaleni e kweye ni oku ndi hu zu oke Onye-nweni-enyi wu Jizos' Kraisti ku le nkuzi furu ofufe Osolobue, ⁴ rihu a pache; o nwonni ihien o marin. Adudu ido-ndondo le iru-uka mkpuru-oku wu nsongbu e. Eje-aduduni e buhe iwe-enya, ikpe, nkuto, inyonsomme-ihian onyinyon rileni mma ⁵ le idosonme ndondo—hun o meni o nwe ndi e men'e. Uche ndi no erira ari mma; ezioku a nahinguo we. We ri e ro ni ife Osolobue wu uzo we gi e nwe erere. [Esonkwole ndi no erira a kpa.]

Ezigbo Aku-le-uba

⁶ Ifede Osolobue wu erere hi-ogbe nkesi omeni ihian a ni ihien o nwe jun e efo. ⁷ Makeni, o nwonni ihien enyi wehe ime uwa, o nwonzikwoni ihien owule enyi jenko d'e weri ime e enyi pukoni. ⁸ Ya wu, o mehuru ni enyi e nwongho ihien-oriri le ekwa[¶], ya jun enyi efo. ⁹ Kani, ndi ri a cho ni we hi odafin a danbansonme ime onwunwan; egun ri ichen-ichen nwonleni isi a nwundon we ke onyan—egun ri ichen-ichen hun a ru ihian ehuru, a do ihian e ye ime iwi le ntikpo. ¹⁰ Makeni, ekpiri-egho wu mkpogun udi eje-ihien ile gha a suepuha. O nwegho ndi ghaguu ime okukwe kpahu ebe ihi-odafin n'a du we, mesonme ihien bu oda obi gi e gbusonme we mgbu.

[¶]6:8 le ebe enyi e buche isi

Ndunmòdun Rìní Onyẹ-òrùn Osolobue

¹¹ Kani, iyú wú onyẹ nke Osolobue, na ihien ndiní ile tọ. Chuma ezi-omume Osolobue cho, ife-Chuku ohunma, okukwe, ihien-osuso, ndidi le ime-juu. ¹² Lu ezigbo ogun ahun okukwe enyi cho, y'e kwonkenme ndun itebite hun Osolobue gi ufiri e kpo i, hun i gizi ifiri e no id'enya ndi bu oda ku e n'i kwerichanrin ni Jizosi. ¹³ Ihun enya Osolobue hun e ye ihien ile ndun le Jizos' Kraisti hun no id'enya Pontus' Pailleti ku ezioku, kwerichanrin n'o wu Onyẹ o wu^{ss}, m si i ¹⁴ donmèchanrin iwuni; enwonkwole ntupo mobu nkoriani ebe i n'e donme e d'e ru obibia Onyẹ-nweni-enyi wu Jesu Kristi. ¹⁵ Obibia Jesu, hun Osolobue jenko d'e me n'o mezu ogen furuni. Osolobue, Onyẹ hun richanrin mma, Onyẹ ya suo wu Eze nke-esi, Eze ndi-nze le Nna ndi-nna; ¹⁶ Iya suo wu onyẹ ghaleni a nwun; Onyẹ hun bi ime ukpe we ghaleni a saeka a nokunme; Onyẹ ihian leghatuleni bu asako we eka legha a! Mgbaye le okiki itebite ya rin'a! Isee.

Ihien We K'a Kuzi Ndi-idafin

¹⁷ Nke ndi wu odafin ime ndunni, gba we mkpinsin eka, si we a pachele mobu gi aku-le-uba don enya, aku-le-uba hun ghaleni a to. Ka we gi Osolobue don enya, iya wu onyẹ hun e yesonme enyi ihien ile, e yekwasi, keni efo hun uzo a suo enyi usuo. ¹⁸ Si we mesonme mma, a wu odafin ebe irun orun-oma ri; we a ha-eka, we wuru ndi a cho ni we yebeye ndi ozo ihien— ¹⁹ e gi uzoni e donmetoni enwen we aku-le-uba wu aku-le-uba nke-esi, e gi e e gbetoni enwen we ezigbo iyetọ make ogen hu lalani, keni we hun uzo kwodon ndun hu wu ndun nke-esi.

²⁰ Euu, Timoti, kwonkenmekwo ihien we buche i eka-o; latokwo oku ndi ahun nweleni erere o ban ebe ihien Osolobue ri le oku rijunleni efo we ri a kpo, "Amamihien" bu ele ya. ²¹ Make ni, o nweguo ndi ghaguu ime okukwe-Kraisti kpapu, ebe we n'e son ya wu ihien.

Efoma Osolobue ya ri ni unu ile.

Ekukwo-Ozi Nke Ebuo Polu Dejenni

Timoti

Timoti, Nke Ebuo

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Polu de ekukwo-ozini. M wu onye-ozì pu-ichē Kraistì wu Jizosì makēni uche Osolobue rọ. Wē tumē m onye-ozì pu-ichē d'a rùn orun w'e gi mē nkwa Osolobue gha—nkwa ahun o kwe n'o k'e ye ndun ime Kraistì wu Jizosì. ²M rì e dejenni ezi nwa m wu Timoti: efoma, omikēn lē udon, hun gha eka Chuku Nēdi lē Kraistì wu Jizosì Di-nwōnni-enyi bja ya rìni ì.

Polu E Kele Osolobue, O Gba Timoti Ume

³M rì a kpanmìn Osolobue, hun m gi obi rì ochan e fe noke ke ndì nēdi m kanì don gi obi rì uchān fe e. M'a kpanmìn a m gha a nyanhan ì ogen ile ime ekpere m—ke uhinhin ke efinnai.

⁴M gha a nyanhan enya-mirin ì, o hu a rì m nì m hun ì, kēni ìghoghọ jun m obi. ⁵M rì a nyanhan okukwe ì hun gha akpakalì obi ì pūha; okukwe ohu hu hun bu uzọ rì ime nne-ì-kanì wu Loisì lē nne ì wu Yunisi, hun m marìn n'ọ rìzikwo nwan ime ì. ⁶Ufiri e, m rì a nyanhan n'ì n'ì funwun oyiye Osolobue hun rì ime ì, hun Osolobue ye ì ogen m gi bu eka kwasì ì. ⁷Makēni, Osolobue eyeni enyi mmōn egun, kama, mmōn ikēn lē ihien-osisuọ lē ikwōndon-enwēn-ihian k'o ye enyi. ⁸Ya wu, emekwole nwan ifenren iku oku Onye-nwōnni-enyi, emezikwole ifenren mmē nwen hun gi ifiri e rì ime ngan. Kama, gi ikēn Osolobue ye ì tari afunfun nke ì hun ozioma e gi gha ihun.

⁹Osolobue wu onye zuopuha nì enyi, kpọ enyi oku rì nsọ. Elē orun-oma enyi

rùn haìn o gi kpọ enyi, kanì makēni erira k'ọ cho n'o mē e lēzi makē ifiri efoma a hun o mē ni enyi ime Kraistì wu Jizos' nì uwa d'e bidon— ¹⁰o nọ nwan mē e n'ọ pūha ifon ogēnni ghahani obibia Onye-nzuofuha enyi wu Kraist' Jizosì bja ime uwa. Kraistì wu Jizosì e meriguo onwun, napu a ikēn. O giguọ Ozioma wepuha ndun lē ibi-jenrin-ejen ifon.

¹¹Ufiri oziomanì k'o gi tumē m onye e zisonmē ozi, onye-ozì pu-ichē lē onye-nkuzi, kēni m d'e zisonmē e, a rùn orun rìn'a; ¹²ifiri e ke m gizikwo rì a ta afunfun enina. Kanì ifenren arì e mē m, makēni a maringho m onye m gi don enya; a maringhozi m n'o k'a saeka chedon ihien hun m buche e eka, d'e ru Uhuohin hu.

¹³Sonmē udì nkuzi ahun zu oke ì nu onu m; e gi okukwe lē ihien-osisuọ hun rì ime Jesu Kristi e son e. ¹⁴Chedon ihien-oma ahun wē buche ì eka; mē e ghahani eyemeka Mmon-nso hun bi ime enyi.

¹⁵Y'a maringho nì ndì ile rì Azuun Es-hia a gbakitoguo m azuun; Figelosì lē Homojinisi a gbaguozide m to.

¹⁶Osolobue ya mē ni ezi-le-ulo Onesiforos' omikēn, makēni Onesiforos' a gbaka m ume! Ifenren egan m e meden'e. ¹⁷Kama, o ruhu Rom, o nọ chosonmede m d'e ru n'ọ hun m. ¹⁸Di-nwōnni-enyi ya mē ni Onesiforosì nwehen omikēn eka a Uhuohin hu! Iyu lē enwen ì a maringho eka ile o yeni m ime Efesosì.

Isi Nke Ebuo

Onye-agma Kraistì Furuni

2 O mē nke ì nwa m, gi efoma hu Osolobue menì enyi ime Kraistì wu Jizosì e zekenmē. ²Weri ihien ndì hu ì nu onu m id'enya ndì bu oda kuzi ndì furu wē gi e don enya, hun jenko d'a saeka kuzizi ndì ozo ya.

³Tari afunfun nọkẹ ezigbo onyẹ-agma Jesu Kristi. ⁴O nwonna onyẹ-agma hun e kọn ẹka e ye oku-elu; makeni onyẹ-agma k'e meriri ihien a suo onyẹ-isi agha o ri okpuru e usuo efo. ⁵O nwonna onyẹ a do-onu egumegu e merini mmani o songho iwu rin'a. ⁶Onyẹ-ugbo hun a runshi orun iken iya e bu'zo e ri erere ihien o runpuha. ⁷Romi ihien m ri e ku; Di-nwonna-enyi k'e me i ghota ihien ile.

⁸Nyanhan Jizosi wu Kraisti hun Osolobue gha ime onwun weli, hun we muye ikpun-ulo Defidi—ohun wu ozio ma m ri e zi. ⁹Ufiri e ke m gi a ta afunfun d'e ru nwan ebe we no kpoma m egan nọkẹ onyẹ-ohin—kani oku Osolobue ari egan.

¹⁰Ya wu, m'e gi ufiri ndi Osolobue hori e dingbuchanrin ihien ile, keni we sazikwo eka nwonhen nzuopuha hun ri ime Kraisti wu Jizosi le ogho itebite rin'a. ¹¹Ihienni w'e ku wu ezioku:

“Omeni enyi e songuo a nwunhun,

enyi k'e sonzikwo a ri ndun;

¹²omeni enyi e din ndidi,

enyi k'e sonzikwo a ki;

omeni enyi a ju a,

o k'a juzikwo enyi;

¹³enyi wubehi ndi we gi e don-nya,

ya le enwen e k'a wusonme onyẹ we gi e don-nya,

makeni o sako eka ju enwen e.”

¹⁴Nyanhan ni we ihienni; gi efan Osolobue gbakemwe we mkpinsin-eka. Si we adozile akpuru-oku, ni ara ye eka, kama, o wiwihu ndi a nun'a.

Onyẹ-orun Hun A Suo Osolobue

¹⁵A lilima ni y'a ghosi ni wu onyẹ Osolobue kwadon; onyẹ-orun nweleni ihien owule ifenren e gi me e, hun marin enya oku-Osolobue, oku ahun hun wu ezioku, a kuzi e ohunma. ¹⁶Latọ oku nwonleni-isi hun ghaleni e yeni ihian eka fe Osolobue, makeni o me ihian a latokenme ihien Osolobue. ¹⁷Ihien ndi

ri ime e ri a kuzi a bagbama nọkẹ ẹte ri a bani. Himenosi le Filetosu ri ime ndi no erira. ¹⁸Madu ebuoni a ghaguo ime ezioku pu, makeni we ri e ku ni Osolobue e weliguole ndi nwunni. O nwe ndi we gi ihienni e wiwi okukwe we. ¹⁹Kani iyeto Osolobue turukwo ebe o ri; ihien we deye e wu: “Di-nwonna-enyi a maringuo ndi wu nke e” le “Onyẹ owule hun a kpoku efan Di-nwonna-enyi ya la njo to.”

²⁰Ime ulo hi-ogbe, w'a hun udi aria ichen-ichen—ele aria we gi goru le hun we gi ola kpu suo, kani ke hun we gi osisi tu le hun we gi urua kpu rizikwo ari. O nwe aria we gi e me ihien ogho, nwezikwo ndi we gi e me ihien-mmaka. ²¹Erirazikwo, ke we hanle chanchanpu eje-ihien ndini m rutu eka ime obibi we k'a wuru aria nwe ogho; wuru aria we donme ichen, hun onyẹ nwe unu gi e me ihien, aria w'e gi me ihien ile ri mma.

²²La ihien ndi ahun a nasomme iko-robia enya to; y'a chusonme ezi-omume, okukwe, ihien-osusuo le udon, yu le ndi hun gi obi ri-ochan a kpoku Di-nwonna-enyi. ²³Adole ndondo nwonleni isi hun ndi marinleni ihien we ri e ku a do—y'a maringho ni ikpe k'o buhe— ²⁴bun odibo Di-nwonna-enyi awuko onyẹ-ikpe; kama, o siko d'e giriri efoma e son onyẹ owule, wuru onyẹ a saeka a kuzi, e nwon ndidi, ²⁵e gi nwayo a kowa ni ndi ghaleni e kweye ne ebe we no ghotafe. Osolobue nwon iken me we gbehuto, bia d'a marin ezioku, ²⁶[memẹ uche Osolobue;] wanahin onya Ekwensu te gi kwondon we, hun we gi e me uche Ekwensu.

Isi Nke Eto

Ogen Ikpazuun, O K'a Fu Orun Ife Osolobue

3 Kani, ghota onwan ohunma-ohunma, ni ogen ikpazuun, ogen

ihien gi e zekenme k'a bia. ²Makeni ihian k'a wu ndi enwen we ka we a suo, ndi egbo a suo, ndi a nyan isi, ndi mpache, ndi-mkpari, ndi e nufu isi okpuru ndi mu ni we, ndi ohunma-ogodan, ndi e me ihien runi. ³We k'a wu ndi efo-njo, ndi oku ghaleni a guu efo, ndi-nkuto, ndi ghaleni e kwodon enwen we, ndi obi we ri azuun, ndi ihien ri mma ghaleni a suo; ⁴We k'a wu ndi hun e bu ihian mbu-azuun, ndi a si "ihien cho n'o me ya me", ndi e ro enwen we kari ihien we wu, ndi ihien a suo usuo ka mkpa kari Osolobue. ⁵We k'a wu ndi e mezuchanrin omenali ri ime ofufe Osolobue, kanj iken w'e gi bi obibi rin'a a ri ime ndun we. La ndi no erira to. ⁶Ndi hu ime we wu ndi e gi ero a rubansonme ikpun-ulo d'e dufie ikpoho obi we zeleni, ikpoho obi ri e gbu mgbu make njo ndi we me, ikpoho egun ihien ri ichen-ichen ri e buhunme, ⁷Ikpoho w'a to a kuzi, kanj w'a ra saeka munrun ezioku. ⁸Ke Janesi le Jambresi don papu oku Mozizi, erira ke ndini uche we rileni mma, danpuguu ime okukwe-Kraisti, don a papu ezioku. ⁹Kanj, o bieko a kusj we we, makeni nzuzu we k'a puha ihun ihian ile noke nke madu ebuo hu wu Janesi le Jambresi.

Ndunmodun Ikpazuun

¹⁰Nke i, ya hunguwo nwan nkuzi m, obibi m, ihien m ri a chu, okukwe m, ndidi m, ihien-osusuo m, ke m don wuzo, ¹¹ukpokpo ile we gi ifiri okukwe m kpokpo m le afunfun ile m ri a ta. Ya maringho ihien ile m hun ime Antioqu, ime Ikoniom le ime ali Listra. Ya maringho oken ukpokpo hun m din; kanj Di-nwonni-enyi no gbapuhachanrin m ime we ile. ¹²Ezie, we k'e kpokporiri ke we han cho ni we bi obibi ndi e fe Osolobue ime Kraisti wu Jizosi. ¹³Kanj ndi

eje-ihian le ndi ndufie jenko d'a gha a jowaye njo; we k'a gha e dufie ndi ozo, ndi ozo hu e dufie we.

¹⁴Kanj iyu nwen, mesonme ihien hun i mu, hun i kwerikenme, makeni y'a maringho onye i munarin a; ¹⁵y'a maringwozi Ekukwo-nso—gha ehun nwan-ndi u lala, Ekukwo-nso hun k'a saeka kuzi i ihien y'e gi nwon nzuopuha ghanj ikwerini Kraisti wu Jizosi. ¹⁶Ihien ile ri ime Ekukwo-nso gha onu Osolobue puha; we e gi e a kuzi, a jugbo, e wekinhen ihian ebe o no fie uzo, a zun ihian ozunzun we gi e me ihien Osolobue cho, ¹⁷keni onye nke Osolobue wuru onye we zun ohunma, hun we kwademe to ni orun-oma ile.

Isi Nke Eno

4 M ri a gbakenme i mkpinsin-eka idenya Osolobue le Kraisti wu Jizosi hun jenko d'e kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe; m riji a gba i ya make ifiri obibia Kraisti le Ali-eze e, a si i, ²e ku oku-Chuku; e kusonme e ogen ile—ke onodi ri mma ke onodi jo-njo; a gwapu ihian eje-ihien we me, a jugbo, a kasi obi, e gichanrin ndidi le nkuzi e me e. ³Makeni ogen lala hun ihian jenkozileni d'e gi kweri din ndidi nusunme ezigbo nkuzi. Ebe ntin we n'a chosonme n'o nu ihien a suni we, we k'a chorisonme ndi nkuzi k'a kuzi we ihien we cho ni we nu. ⁴We k'a gbakito ezioku azuun, sonme ilu. ⁵Kanj, iyu nwen, donrin enya e leban ihien ile enya; e dingbu afunfun; a run orun onye e zisonme ozioma. Mechanrin ihien ile orun i cho.

⁶O me nke m, we ri nwan e hupu m noke manya we gi a chu ejan; ogen m'e gi lama e ruguo. ⁷A luguwo m ezigbo ogun hu! A bgaguwo m oso hu! E songuo m uzo okukwe hu! ⁸Gha kikenni jenme, ihien hoduni nwan wu okpu onye me ihien Chuku cho hun ri e che ni m, hun Onye-

nwonna-enyi, Oka-Ikpe ahun ghaleni a tu ntu, jenko d'e ye m Uhuohin hu, gi tu m ugon. Ele mme sọ k'o k'e ye e, kanị ndi ile bucharin obi we che obibia a.

Polu E Ku Oku Enwen E

⁹Nwankenme ni bia d'e kunrun m egwa, ¹⁰ni Demas' a lagu m to shi Tesalonika—makeni ihien uwani ri a sọ a; Kresens' e shiguọ Galeshia; Taitos' e jenneguọ Damashia. ¹¹Luku sọ son m nodi. Cho Makị ni wehe e i lalani, makeni o wu onye e yekeme ni m eka oda.

¹²E ziguo m Tajkikos' shi Efesosị. ¹³I lalani, wehe ewuru hu w'e yiye elu e hun m lato eka Kaposi ime Trasi; wehezi ekukwo ndi hu, tumadu ndi hun we gi akpukpo-anu meme.

¹⁴Alezanda hun a kpu uzun kopa mekenme m eje-ihien. Nna enyi jenko d'a ku a ugwo ihien o me. ¹⁵Iyụ le enwen i k'a kpachanpukwo n'a enya make ogun ile hun o luson ozi enyi.

¹⁶Ogen we gi kpo m ikpe ibuzo, o nwonna onye puha d'e kuye ni m, ihian ile la m to. W'e gile e ma we ikpe! ¹⁷Kani Di-nwonna-enyi noyeni m anoyeni; o no ye m iken, keni m hun uzo ziru ozioma ali, zi e n'o rucharin ndi ani ndi ozo ile wuleni ndi Ju ntin; m no hun isi wanahin onu eworo. ¹⁸Di-nwonna-enyi jenko d'a gbafuha m make eje-ihien owule gha a ru m ehụ, o zuo m, keni m hun uzo banye Ali-eze e hun ri elu-igwee. Ogho ya rin'a jenrin ejen! Ise.

Ekele Ikpazuun

¹⁹Kele Priska le Akwila le ikpunulo Onesiforosị. ²⁰Erastosị esonni ndi ozo, o nodi Korinti; m la Trofimosị to ime Miletusu makeni emu ri a ku a. ²¹Nwankenme ni bia ogen oyi gini d'e ru. Yubulosị le Pudensi le Lainosị le Klodiosị le umune enyi ile e zigho ekele.

²²Di-nwonna-enyi ya noyeni mmon i. Efoma Osolobue ya noyeni onu.

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni

Taitōsì

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue; m wuzikwo onye-ozì pu-ichen Jizos' Krajistì. Orun m wu ikwadon okukwe ndi hu Osolobue hori, ken'o gha ihun, le ime ihian marin ezioku ahun k'e me we femē Osolobue k'o furu. ²M ri a run kenì we nwehen ihien ahun enyi ri e lee enya a: ndun itebite ahun Osolobue ghaleni a tu ntù kwe nkwa a ni ogen d'e bidonde, ³o ru nwan ogen o tume, o no nwan wepuha ihien o ku ifon ghahani ozini ya wu Osolobue Onye-nzuopuha-enyi ye m zisonme.

⁴M ri e dejenni Taitōsì, hun wu ezigbo nwa m ime okukwe enyi. Efoma le udon, hun gha aka Osolobue Nedi enyi le Krajistì wu Jizosì Onye-nzuopuha enyi a bia, ya rin'i.

Orun Taitōsì K'a Run

⁵Ihien hain m gi na i to ali Kriti wu n'i hun uzò donkwama ihien ndi hoduni le n'i hun uzò tumesonme ndi-ndu uka ime obodo owule ke m don gwa i.

Ndi-isi Uka

⁶Onye-isi uka k'a wuriri onye nwonleni nkoriani. O k'a wuriri onye nwon nwunye ohu suo; onye umu a wu ndi kwerini—ndi hun o me ni o nwonni onye k'a s'eka kpo we ndi e me ihien-ifenren le ndi isi-iken.

⁷Ebe o me ni onye-isi uka e lefu orun Osolobue enya, o furuni n'o nwon nkoriani. O wuko onye ghaleni a ni ndi ozo e kuye mobu onye e bukenrin olulu

mobu onye-manya mobu onye aka-iken mobu onye e gi enya-nai a cho egbo.

⁸Kama, o k'a wuriri onye ma nabanhan ndi obia; onye ihien ri mma a suo; onye e leban ihien enya, e gi uche e me ihien; onye kuma enwen e oto; onye ri nso, onye e kwondon enwen e.

⁹O k'a marinri enya nkuzi ahun furu w'a tukwasi obi hun ri okukwe enyi, marin ke we don a kuzi e, kenì o saeka gi nkuzi zu oke a kpasu obi ndi ozo, e gi e a ghozikwo ndi hun a papu nkuzi ahun ni we ri e mefie.

¹⁰Makeni ndi ri a gba isi-akwanran ebe ezigbo-nkuzi ri le ndi e ku mpu le ndi-ndufie bu oda, tumadu ndi hun a kwadon ikwa-ugun.

¹¹O furu ni we kpukin we onu! Makeni, we ri e gi ihien ahun furuleni we gi ifiri egbo a kuzi a sukposonme ikpununo.

¹²Onye Kriti ibe we hun e deni e kuguod'a, si, "Ndi Kriti wu ndi-ntu; ezigbo eje-anu ke we wu, ndi oken ihien-oriri, ndi ghaleni e ri-eka a run ihien owule." ¹³Ihienni o ku wu ezioku. Gi ifiri e a jugbo we ohunma-ohunma, kenì we hun uzò turu ohunma ime okukwe, ¹⁴gonbehi ilu ndi Ju ntin, mebehi ihien ndi gbakitoguu ezioku azuun si we e me.

¹⁵Ndi ruleni e weri e ni ihien ile ri uchian, kanì, nke ndi runi, hun kwerileni, ihien ile ru-aru ebe we ri: ke uche we ke ihori we rucharinde aru. ¹⁶We si n'a maringho we Osolobue, kanì we e gi ihien w'e me a ghosi n'a marin w'a. We wu ihien izize; we a gba isi-akwanran; o nwonni orun-oma we furu irunni.

Isi Nke Ebuo

Ihien We K'a Kuzi Ndi Ri Ichen-ichen

2 Kanì iyu nwen, i k'a kuziriri ihien ya le nkuzi kuru-oto wu ohu.

²Kuzi ikennyeba w'e bukenrinle olulu; we wuru ndi ghaleni e gi ihien we

buche wẹ ẹka e gu egu, ndi e kwondon enwen wẹ, ndi zeni ime okukwe le ihien-osusuo le ndidi.

³Kuzizikwo ikpoho-oba ni wẹ e bi obibi furu ndi ri nso e bi; wẹ e mele ndi-nkuto, w'e mele igbon manya; kama, wẹ wuru ndi a kuzi ndi ozo ihien ri mma—⁴keni wẹ s'eka e me ikpoho ri wẹ ebe ali munrun ke w'a don nwe ihien-osusuo di wẹ le umu wẹ, ⁵wuru ndi e kwondon enwen wẹ, ndi e donme enwen wẹ, ndi ma bi obi-ulo, ndi efoma, ndi e we enwen wẹ e che okpuru di wẹ—amamgbe ihian e kuto oku Osolobue.

⁶Erazikwo, kuzi ikorobia ni wẹ wuru ndi e kwondon enwen wẹ.

⁷Gi enwen i henrin ihien wẹ e leri ebe orun-oma owule ri. Ebe nkuzi i ri, wuru onye ezioku le onye ghaleni e gi nkuzi e gu egu. ⁸E gi oku kuru-oto nwonleni nkoriani a kuzi, keni ifenren me ndi inenren makeni ahunni wẹ eje-ihien wẹ e gi kuja oku enyi.

⁹Kuzi ndi-idibo le ndi ri okpuru ihian wẹ e humeni ndi wẹ ri okpuru wẹ isi; si wẹ a lilima ni wẹ e me ihien a suo ndi hu wẹ ri okpuru wẹ. W'a shiagwarile wẹ oku. ¹⁰W'e zunle wẹ ohin. Kama, wẹ ghosichanrin ni wẹ wu ndi furu wẹ gi e don-nya oge ile, keni wẹ gi obibi wẹ e me nkuzi Osolobue Onye-nzuofuha enyi a wuru ihien a la nya.

¹¹Makeni, efoma Osolobue hun e wehe nzuofuha a puhagoni ihian ile. ¹²Efoma hu a kuzi enyi iju obibi rileni mma nya Osolobue le ihien-olila-nya uwan, igi uche e bi, ibi obibi kuru-oto le itu egun Osolobue—hunni enyi ri eluni, ¹³ke enyi don ri e che oken-ngozi ahun enyi ri e lee nya a, hun wu obibia Osolobue uku enyi wu Jizosi Kraisti Onye-nzuofuha enyi jenko d'e gi ogho bia. ¹⁴Jizosi Kraisti gi ifiri enyi we enwen e ye, n'o gbafuha enyi ime njo ile, keni o gi e chanchanpuhan enwen e ndi k'a wu

nke e, don wẹ nso, a wuruchanrin wẹ ndi ihien ri mma a du omume.

¹⁵Ya wu, ihien ndini ke i k'a gha a kuzi wẹ, a gba wẹ ume, a jugbo wẹ. E mechanrin wẹ ile rike onye oku richanrin eka. Anikwole onye owule legberi i.

Isi Nke Eto

Obibi Onye Itu-Kraisti

3 Nyanhan ni wẹ ni wẹ e we enwen wẹ e che okpuru ndi-ndu le ndi-okiki, wẹ e hume isi; wẹ kwademe ni wẹ e me ihien owule ri mma. ²Gwa wẹ ekutole onye owule, wẹ e mele oku, wẹ wuru ndi e me juu le ndi e ye onye owule mgbaye. ³Makeni, enyi nwen te wuzikwo ndi-nzuzu, ndi nnupu-isi; eje-ihien ndi a gunni enyi le ihien a suo usuo ri ichen-ichen te dufiezikwo enyi, kwondon enyi ke igbon. Enyi e te e me ibe enyi eje-ihien, e we iwe-nya, ize enyi hu e ze ihian, enyi hu e zeta-ri ize ibe enyi. ⁴Kani, oge efoma le ihien-osusuo Osolobue Onye-nzuofuha enyi gi bia, ⁵o no zuofuha enyi, ele ifiri ihien ri mma enyi mesonme, kani, make omiken e. O no chanchan enyi ghahani imudonzi ni enyi le ime enyi wuru ndi ohun ghahani Mmon-nso ⁶hun o ghaha eka Jesu Kristi Onye-nzuofuha enyi hukpu enyi ohunma-ohunma. ⁷Ya wu, hunni o giguu nwan efoma a kuni enyi ohunma, enyi e heninguo umu a hun nwe olile-nya ghaleni e me ntụ: n'o k'e keye enyi ndun itebite. ⁸Onwan wu ezioku. M cho ni y'e ku ihien ndini, e kushi wẹ iken, keni ndi hun kweriguu ni Osolobue donrin nya e mesonme ihien ri mma.

Ihien ndini a rika mma, w'a ban ni ihian ile erere.

⁹Kani, lato ndondo nzuzu le itumpupu ihien hun w'e tusonme le ndondo le ikpe banyeni Iwu Mozizi, makeni oku

ndi hu wu ihien la iwi, o nwonni erere ri ime we.

¹⁰O me nke onye e kebeni, do a ekantiri nke ibuzo, ya dozi a ya nke ebuo; o tokwo e me ihien ahun o me, ya la a to—'yu le iya enwezile mmeko, ¹¹makeni ya maringho ni uche onye no erira a ruguo, ni ome-njo k'o wu; o giguo njo o ri e me ma enwen e ikpe.

Mmekin

¹²Ozigbo m zihę n'i Atemasi mabu Taikikosi, ya nwan iken i ile n'i bira Nikipolisi d'e kunrun m, makeni a

kwademęguo m obi m ni m k'a ndi ebęhu oęen oyini lalani.

¹³Me ihien ile i k'a s'eka me n'i yeni Oka-iwu wu Zenasi le Apolosi eka we jenkoni ijen we; hun a n'o nwonni ihien koni we. ¹⁴Ndi nke enyi we munrun imesonme ihien ri mma, keni we saeka e ye eka oęen owule ezigbo mkpa gi puha; w'e bile obibi ghaleni a ban erere.

¹⁵Ndi ile mme le we ri ebene e zi ekele. Kele ndi ile ihien enyi a suo make okukwe enyi.

Efoma Osolobue ya rini onu!

Ehuhuo-Ozi Polu Dejenni

Filemọnu

1 Mmẹ wu Polu de ehuhuo-ozini. M wu onye-ngan make ufiri Jizos Kraisti. Mmẹ le Timoti nweñe-enyi gba de e. Iyü wu Filemọnu ezi onye-orun ibe enyi ke enyi ri e dejenn'e—iyü ²le uka hun a no iwe i e zu le Afia nweñe-enyi-okpoho le Akiposi onye-agma ibe enyi. ³Efoma le udon hun gha aka Chuku Nedi enyi le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi bia ya rini onu.

Ihiñ-osisuọ Le Okukwe Filemọnu Nwe

⁴Filemọnu, m'a kpanmın Osolobue m ogen ile m gi a nyanhan i ime ekpere m. ⁵Makeni, m hu a nu n'i nwe ihiñ-osisuọ jenni ndi nsọ ile le ni i kwerichanrin ni Di-nwonni-enyi wu Jizosi. ⁶Ekpere m wu ni okweri enyi le 'yu kweri ni Jesu jenkọ d'e duzi i ni y'a ghotawaye ihiñ ile wu nke enyi ime Kristi.

⁷Ezigo nweñe m, ihiñ-osisuọ i nwon e meguo m ghoghọ oda-oda, o gbaguozı m umẹ oda-oda—makeni Osolobue e giguo i gba ndi nsọ umẹ.

Polu A Riđonni Onesimosi

⁸Make ufiri onwan, osuon'a ni ime Kraisti ni m nwon iken ye i iwu n'i me ihiñ furu n'i me, ⁹o ka m mma ni m gi ufiri ihiñ-osisuọ riđ i a riđ. Mmẹ wu Polu, hun wu egedi, hun ri a nokin enya Jizos' Kraisti, hun rizikwo ime ngan make ifiri Jizos' Kraisti, ri nwan a riđ i. ¹⁰M ri a riđ i make nwa m wu Onesimosi, hun m wuru nedi e ime nganni m ri.

¹¹O nwonni erere o ban n'i mbu. Kani o banguo nwan erere nke-esi—ban n'i, banzikwo ni m.

¹²M zikinla n'i iya azuun—ya wu, mkpuru obi m ke m zila n'i. ¹³O te ri m ni m si a nodi ebeni m ri, keni o nokin enya unu, e jenni m ozi hunni m ri ngan make ufiri ozioma. ¹⁴Kani, achoni m ni m me ihiñ owule bu a gwani m'i—keni ohunma i wuru ihiñ gha akpakali obi i puha, ele ni we wa a ye i olu.

¹⁵Ikenkwọ we napu i ya ekere keni i nwehenzi e, o wuru nke i jenrin ejen—¹⁶elezi nọke igbon, kani nọke nweñe i, hun ri i obi—hun ka igbon. Ohun k'o wu, tumadu ebe m ri; kani, ebe i ri k'o kad'a wu—ke ebe anu-ehu ri ke ime Di-nwonni-enyi.

¹⁷Ya wu, omeni y'e werigho m nọke onye 'yu le iya gba a run, nabanhan a nọke si mmẹ ro.

¹⁸Omeni o nwe eje-ihien o me i mobu n'o gi i ihiñ owule, gun a yeni m—m k'a ku a. ¹⁹Mmẹ wu Polu gi aka m e de onwan: *eghee, gun a yeni m; m k'a ku a*. Ele mmẹ nwon gwazi i ni i gi m ugwo enwen i.

²⁰Eghee nweñe m, ni m gidẹ efan Di-nwonni-enyi ri oghoni aka i. Gi ifiri Kraisti gba m umẹ.

²¹M ri e deni i ihiñni makeni a manringho m n'i k'e hume-isi—a manringho m n'i k'e mekaride ihiñ m gwa i.

²²Ozozi, kwademẹ ni m mmughe obia a nodi, makeni m ri a tu enya ni Osolobue k'a za ekpere onu, mmẹ le unu a hun uzo nodizi.

Ekele Ikpazuun

²³Epafrasi e kele i. Mmẹ le Epafrasi gba ri nwan nganni make ifiri Kraist wu Jizosi. ²⁴Ndi orun ibe m wu Makı le Aris-takosi le Demasi le Luku e kelezikwo i. ²⁵Efoma Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi ya noyeni mmon unu.

Ehuhuo-Ozi We Dejenni

Ndi Hibru

Isi Nke Ohu

Osolobue E Kugu Nwan Oku Ghahani Nwa a

1 Ogen mbu, Osolobue gi uzo ri ichen-ichen gwasomme ndi nedi enyi we oku ghahani ndi-amuma. ²Kani, ogen ik-pazuunni, o gwaole enyi oku ghahani Nwa a. Iya ke Osolobue yechanrin ihien ile. Eka Nwa a ni ke Osolobue gha ke uwa ile le ihien ile rin'a. ³Iya ke we gi a hun ke ogho Osolobue no. Enya hun n'a a hunguo Osolobue*. O gi oku e hu hun nwon iken hi-ogbe e kwondon uwa ile. Ogen o gi chuguu ejan we gi a chanchanpu njo, o no nodi ali azuun eka-nni Osolobue, Onye hun kachanrin ihien ile ogho e nwon, ⁴makeni iya ka ndi mmon-ozii, ka we ohunma-ohunma; noke ke efan (nzere) o nwe don ka nke we.

Nwa Osolobue Ka Ndi Mmon-ozii

⁵Eghee; makeni, elee mmon-ozii ke Osolobue situ,

“Nwa m ke i wu;

a ghosiguu m tanni n'i wu nwa m” mabu siji,

“M k'a wuru nedi e,

o wuru nwa m.”?

⁶Ogen Osolobue gide wehe Nwa-ibuzo a hu ime uwa, o si,

“Ndi mmon-ozii Osolobue ile, fe n'e.”

⁷Nke ndi mmon-ozii, ihien Osolobue ku wu ni

“Chuku me ndi mmon-ozii e e henrin ufere;

o me ndi idibo e e henrin okun ri e nwonni.”

⁸Kani, nke Nwa a, ihien Osolobue ku wu,

“Euu, Osolobue!

Ukpo i no a ki

k'a to jenrin ejen;

ezi-omume wu okpo i

hun i gi a ki Ali-eze i.

⁹Ihien furuni wu ihien a suoni i; njo e ze i ize.

Iya haii Osolobue—Osolobue i—

gi hukpu i uden-ighoghoh,

tume i,

ye i onodi

hun kachanrin nke ibe i.”

¹⁰Osolobue siji Nwa a,

“Di-nwonni-enyi,

iyu ke uwanj ogen mbidon;

eka i mememe igwere

le ihien ndi ri n'a.

¹¹We k'e wiwi,

kani i k'a riferi;

we k'a fafu rike ekwa.

¹²I k'a fuma we rike ekwa, wepu we;

gi ozo nokin enya we,

ke we don e yihuto ewuru.

Kani, yu nwen egbehutoko;

ndun i enwonko ogugu.”

¹³Elee mmon-ozii ke Osolobue situ,

“Nodi ali eka-nni m ebeni,

d'e ru mgbe m giguu ndi inenren

i mememe n'i ihien i gi a zoma uku”?

¹⁴Kini ke ndi mmon-ozii wude? Ele

mmon ndi e jen ozi ke we wu; mmon

ndi Osolobue zihed'a run orun make

orinimma ndi jenko d'e nwon nzuofuha?

Isi Nke Ebuo

Nabanhankwo Ni Oken Nzuopuhani!

2 Ya wu, enyi k'e kwonkenmeriri ihien enyi nu, amamgbe enyi a kpahu.

²Makeni, omeni ozi mbu hu, Iwu ahun,

*1:3 Jon 14.9

wẹ gha ẹka ndi mmon-ozu ye ndi nedi enyi ogen Mozizi wikenme ihien wẹ gi don enya, nke wu ni onye owule nupu isi okpuru e mobu dan iwu rin'a a narin afunfun furuni, ³ nani ke enyi k'a don nwan wanahin omeni enyi e lejia oken nzuofuhani no enina? Nzuofuhani Dinwonni-enyi le enwen e bu uzọ zime ozi e; hun ndi gha onu a nu a shia eri, ghosi enyi ni ezioku k'o wu, ⁴ Chuku le enwen e nozi shia eri ni ozi wẹ wu ezioku, ghahani oken-ihien ri ichen-ichen o mesonme—ke ihien ahima o gi ghosi ni ẹka a k'o gha bia ke orun atumanya ke hun o gi ghosi iken e. O shiaghozikwo eri ghahani oyiye Mmon-nsọ o yesonme k'o don cho.

Jesu Wu Onye-nzuofuha Zu-oke

⁵ Ele ndi mmon-ozu ke Osolobue tume ni wẹ k'a ki uwa hun lalani, hun enyi ri e ku oku e. Kaka! ⁶ O nwonghode ebe wẹ no ku oku e ime Ehuhuo-nsọ, si, “Kinị ke ihian wude nwan i gi e ro e? Ki ihian mmaka wude i gi e lepu a enya? ⁷ Y'e meole ndi mmon-ozu kari a ekere ogen; ⁸ y'e giguo ogho le mgbaye kpume e.”

O me nwan ni Osolobue “e buguo ihien ile che e okpuru uku”, ya wu ni o nwonni ihien rileni okpuru uku a. Bu enyi hu a hun a ni ihien ile eke ri nwan okpuru ihian. ⁹ Mba. Ihien enyi ri a hun wu ni Jizosi, hun Osolobue me “ndi mmon-ozu kari a ekere ogen,” “e kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze.” Osolobue me “ndi mmon-ozu kari a ekere ogen” keni o nwundonni ihian ile onwun make ifiri efoma Osolobue: “O kpuruguo nwan ogho le mgbaye rike okpu-eze” make ni o nwun ya wu onwun.

¹⁰ Osolobue me ihien furuni. Eka a ke ihien ile gha bia; ihien ile wuzikwo nke e. Make ni o cho n'o zuofuha ndi bu oda,

webahan wẹ ebe o ri, keni wẹ wuru umu a, son e nwe ogho a, o no gi afunfun kwademe onye hun o gi bidon ya wu nzuofuha, me e ru ogo onye-nzuofuha.

¹¹ Ke onye hun e don wẹ nsọ wu Jesu ke ndi o ri e don nsọ a wuruguo nwan umu onye ohu. Iya hain ifenren gileni e me e o gha a kpọ wẹ umun e. ¹² O si, “M siko d'a gwa umun e m oku efan i; enyi gbakikome, m siko d'a ja i mma.”

¹³ O si,

“M k'e gi e don enya,” sizikwo,

“E lee mme le umu Osolobue ye m.”

¹⁴ Ya wu, ebe o me ni umu a ndi hu wu ihian nwon ehule-edeke, ya le enwen no son wẹ wuru ihien ohu hu, keni o nwun-hun, gi onwun a tikpo iken onye hun gi iken onwun, ya wu Ekwensu. ¹⁵ O me e keni o gi uzoni topu ndi hun egun onwun ri a ki rike igbon kete w'a mule wẹ. ¹⁶ Make ni, o wu ihien wechanrin enya ohunma-ohunma ni ele ndi mmon-ozu k'o bia d'e yeni eka, kani umu Ibrahim. ¹⁷ Ya hain Osolobue gi me e n'o richanrin ke enyi wu umun e e uzọ ile, keni o hun uzọ wuru onye-isi nchu-ejan hun nwe omiken le hun furu wẹ gi e don enya ime orun Osolobue, n'o hun uzọ chuni ihian ejan w'e gi wepu njo wẹ le afunfun njo te k'e buhe. ¹⁸ Make ni enya hun a ihien ogen wẹ gi nwan a, o sa nwan eka e yeni ndi hun wẹ ri a nwan eka.

Isi Nke Eto

Jizosi Ka Mozizi

(Ditoronomi 18.18-19; Luk 9.33-36)

3 Umun e m ri nsọ wẹ kpọ mme le wẹ oku elu-igwee, e rokwo ni nwan Jizosi, hun wu onye ozi pu-ichen Osolobue gi wehe okukweni enyi ri ime e, hun wuzikwo onye-isi nchu-ejan rin'a, ² hun ghosi n'o furu onye wẹ gi e don enya ebe Osolobue hun tume n'e ri, noke

ke Mozizi don ghoṣi ni iya wu Mozizi furu onye we gi e don enya ime ulo Osolobue ile. ³Kani, o furu ni we ka Jesu ogho e ye kari Mozizi, noke ke onye tun ulo don ka ulo ogho e nwon. ⁴(Makeni ulo owule nwon onye run n'a, kani Osolobue ya run ihien ile). ⁵Ezie, Mozizi run ohunma ime ulo Osolobue ile; kani o runhu ohunma ke odibo, hun we zi d'e ku oku ihien ndi Osolobue jenko d'e ku omegu. ⁶Kani, Kraisti run ohunma noke Nwa hun ulo Osolobue ri aka. Enyi wu ulo Osolobue—o mekwon ni obi e rusonme enyi ali gisonme olile-enyani enyi nwon e don enya.

Y'e Kwerini, Ya wu ni Y'e Nupugwo Isi

⁷Ya wu, noke ke Mmon-nso don ku, “Unu nu olu Osolobue tanni, ⁸etikinkwole ni obi unu— ke ndi nedi unu don me ogen ahun we gi nupu isi; ke we don me uhuhon hu we cho ihien ri m onu ime atu.

⁹Ndi nedi unu no no ebegu cho ihien ri m onu,

m no ghoṣi we iken m orogbo ahua ogunna—

¹⁰makeni iwe agbo hu we m.

M no si,

‘Ogen ile ke obi we gi a kpahu, we ke marin ke m'e me.’

¹¹M no gi iwe kun enwen m, si,

‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’”

¹²Umune m, kpachanpukwo ni nwan enya amamgbe o gha e nwon onye owule ime unu hun nwon eje-obi, obi hun kw-erileni, obi hun k'a gha ebe Chuku hun ri ndun ri pu. ¹³Kani, e gi ni oku-Chuku a kpotien obi ibe unu uhuhon-uhuhon, hunni “tanni” ahun we ku oku e ime Ehuho-nso keleni ghafe, amamgbe o gha e nwon onye njo dufie, me e n'o kpokin obi e. ¹⁴Makeni enyi le Kraisti

k'a risonme omeni enyi e kwonkenme obi-erumali ahun enyi gi bidon d'e ru njendeme. ¹⁵Noke ke we don ku e ime Ehuho-nso:

“Unu nu olu Osolobue tanni, e tikinkwole ni obi unu, ke ndi nedi unu don me uhuhon hu we nufu isi.”

¹⁶Elee ndi wu ndi ahun nu olu e nupu isi? Ele ndi hu ile Mozizi gha ali Ijipu dupuha? ¹⁷Elee ndi ke ize we ze Osolobue orogbo ahua ogunna? Ele ndi ahun me njo? Ele we nwuntosonme ime atu? ¹⁸Elee ndi k'o kunni enwen e ni abanyeko we d'e zu iken ahun o kwademe? Ele ndi hu nupu isi? ¹⁹Enyi a hungwo a nwan ni abanyeni we makeni ekwerini we.

Isi Nke Eno

Izu-iken Osolobue Kwademe Ni Ndi Nke E

4 Ya wu, hunni nkwa ahun o kwe—ni enyi jenko d'a banye d'e zu iken hu o kwademe—keleni ghari nwan, ni enyi gikwo ni egun kpachanpu enya, make o gha enwe onye ri ime unu hun furuleni n'o banye d'e zu iken ahun.

²Makeni, enyi a nugo ozioma ke we don nu a, kani ozi we nu abanni ni we erere, makeni ari we ndi gi okukwe nabanhan a. ³Enyi ndi hun kwerini k'a banye d'e zu iken hu noke ke Osolobue don ku ime Ehuho-nso, si,

“Noke ke m don gi iwe kun enwen m, ku, ‘Abanyeko we d'e zu iken ahun m kwademe!’”

Osolobue ya kuzi oku izu-ikenni, osun'a n'o runchanringwo orun a kete o tunle iyeto uwa. ⁴O nwongho ebe o no ku oku uhuhon nke esani ime Ekwon-nso, si, “Hun me e akpu-uhuhon esa, Osolobue no zu iken orun ile o run.” ⁵O nozi nwan ku hunni enyi ri e leban enya ebeni, si,

“Abanyekọ wẹ d'e zu ikẹn ahụn m kwademe.”

⁶Ebe o mę ni oghere ihian e gi banye d'e zu ikẹn hụ hụzị a, bụ ndị hụ bu ụzọ nụ ozioma abanyeni makeni wẹ nupụ isi, ⁷Osolobue nọ kayezi uhūohin ozo, kpọ a “**tanni.**” O nọ ku e ime Ehuhuo-nso ghahani Defidi—ebehụ enyi rutu eka n'ọ si, “Unu nụ olu e **tanni,** etikinkwole ni obi unu.”

⁸Makeni, omeni Joshua e te dubanguo wẹ d'e zuru ikẹn ahụn, Osolobue e ke kumezi oku uhūohin ozo.

⁹Ya wu nwan ni izu-ikẹn orun hukwo e che ndi nke Osolobue, ¹⁰makeni, onye banye d'e son Osolobue zu ikẹn, o zu ikẹn orun a, nọke ke Osolobue don zu ikẹn orun a. ¹¹Ni enyi nwankenme ni nwan, keni enyi banye d'e zu ikẹn hụ, amamgbe o gha e nwon onye danpuni ghahani inupu-isi—udi hun ndi mbu nupu.

¹²Makeni, Oku Osolobue ri ndun; o run orun; o tu nko, tukari opia-agma onuna owule—o zubanchanrin ime d'e rude ume-ndun le mmon, d'e rude oken-ehu le umi-okpukpu. O ru ime obi ihian d'e lele iroro e le ihien o bu obi—ku ke we hu mma ra ari we mma. ¹³Ebe Osolobue ri, o nwonni ihien zuerini. Eghee, ihien ile gba oto enya onye hu enyi jenkọ d'e ye mgbako, o hunchanrin ihien ile ke we no.

Jizosi Wu Oken Onye-isi Nchu-ejan Enyi

¹⁴Ebe o mę ni enyi e nwongho oken onye-isi nchu-ejan wu Jizosi Nwa Osolobue, hun ghafegu elu-igwere, banye ebe Osolobue ri, ni enyi kwonkenme nwan ihien hu enyi si ni ya ke enyi kweri. ¹⁵Makeni onye-isi nchu-ejan enyi ele hun marinleni ni enyi e nwon ikẹn, kani hun we nwanugu uzọ ile nọke enyi, bu o meni njo. ¹⁶Ni enyi wefu nwan egun, bia ukpo efoma Osolobue, keni enyi nwehen

omiken, nwonhenzikwo eyemeka a—ogen o gi ri enyi mkpa.

Isi Nke Isen

5 Wẹ a gha ime igunrun ihian a hori onye owule hun jenk'a wu onye-isi nchu-ejan, e tumę, keni o nokin enya wẹ ebe ihien Osolobue ri, e ye Osolobue oyiye, e gi ifiri njo a chu ejan. ²O maringuo ke we don e gi eka alulua e son ndi marinleni ihien le ndi-mmefie makeni o runahinzikwo ya le enwen e arunahin. ³Iya hain o gi me ni o k'a gha a churiri ejan make njo ya le enwen e le njo ndi hu. ⁴Ihian ara ye enwen e okwani le ogho rin'a. Osolobue suo ya a kpọ ihian, e ye e ya. Erira k'o don kpọ Eronu. ⁵Erirazikwo, ele Kraisti ye enwen e okwa le ogho onye-isi nchu-ejan—Osolobue ya tumę e, Osolobue hun si a, “Nwa m ki wu;

a ghosiguo m tanni ni wu nwa m.”

⁶Ebe ozo ime Ehuhuo-nso, o siji, “Onye nchu-ejan ki wu jenrin ejen—udi nke Mekizedeki.”

⁷Ogen Jizosi gi ri elu uwanı, o me ekpere, a rıo Osolobue aririo; e gi oken-ekwan le enya-mirin a kpoko Osolobue hun k'a saeka zuopuha a ime onwun, Osolobue no nu ekpere e makeni o lachanrin enwen e toni Osolobue. ⁸Oson'a ni nwa a ro, afunfun ke Osolobue gi zun a, o ta afunfun, humechanrin isi. ⁹O giguu a nwan zu oke, ruchanrin ogo, o no wuru onye hun nzuopuha itebite gha eka-a a biani onye owule k'e humen'e isi— ¹⁰makeni Osolobue e tumęguo a onye-isi nchu-ejan, udi nke Mekizedeki.

Nkuzi Ibugo Ri Ime Ofufe Kraisti

¹¹Ihien enyi cho ni enyi ku banyeni onwan bu oda, kani o fuka orun okowa, makeni unu arizi a s'eka a ghotu. ¹²Eghee, makeni, o te furu nwan ni unu ri a kuzi ndi ozo, kani unu e henringuozi

ndị wẹ k'a kuzimezi ihien ibuzo ri oku Osolobue! Unu e henringuozị ndi wẹ k'e ye mirin-eran ele ihien-oriri zeni!¹³ Makeni onye owule ri a ra eran wuhu ogbori ebe oku ihien Osolobue cho ri, makeni nwata k'o wuhu. ¹⁴ Kani, ihien-oriri zeni wu nke ndi ka ehụ; nke ndi hun zunguu enwen wẹ ghahani imesonme ihien wẹ ri a mu d'e ru ni a marin wẹ ihien ri ichen ime njo le mma.

Isi Nke Isin

Ni Enyi Jeshi Ni Ihun Ime Okukwe

6 Ya wu, ni enyi la ni nwan nkuzi ibuzo ndini w'a kuzi banyeni Krajist, hun enyi muguu to, jeshi ihun, keni enyi hun uzọ ka ehụ ime okukwe. (Ele hun enyi e gi gbemezi iyeto, kuzimezi banyeni iroghari mebehi ihien ndi ahun ghaleni e ye ndun, le ikwerini Osolobue ²le nkuzi banyeni udi mirin-Chuku ri ichen-ichen le ibu eka kwasi ihian le igha onwun lihi le okinkin-ikpe itebite.) ³Eghee, enyi siko d'e jeshi nwan ihun—emeni Osolobue e kwerigho. ⁴Makeni, asako wẹ eka me ndi hun latogu okukwe wẹ ni wẹ gbhutozi obi wẹ, kw-erizi: ndi hun o me ni Osolobue e te shiapuguo wẹ enya; a danminguo wẹ oyiye elu-igwee; Mmon-nsọ e ruguo wẹ eka; ⁵a daminguo wẹ oku Osolobue, hun a n'o rika mma; a hunguo wẹ iken ogen hu hun lalani— ⁶bụ a lazikwo wẹ Osolobue to!

Asakozị wẹ eka wekinhen wẹ d'e gbhutozi obi wẹ, makeni wẹ ri a kpoqbuzi Nwa Osolobue elu obe, e gbe ifenren e ye e ihun ebe ihian ile ri, e gi e e me enwen wẹ.

⁷Alị hun a ra mirin hun e zueyesonmen'e, e gi e me ihien wẹ kun e sue, a banni ndi kun n'a erere, ngozi k'o narin eka Osolobue. ⁸Kani, o pume ogun le ekirika, o banni erere owule, lehu ni Os-

olobue e d'a bu a onu, okun wẹ k'e gi la iwi 'ya ri e che e.

⁹Kani, umune enyi ri enyi obi, osuon'a ni enyi ri e ku enina, obi ru enyi ali ni nke unu jenkọ d'a ka mma; ni nke unu k'a wu nzuofuha le ihien ndi rin'a. ¹⁰Makeni, Osolobue ara megu ihian; o zoko onun unu run le ihien-osusuo unu gi ifiri efan a ghosi ghahani iyeni ndi nke e eka—hun unu rikwo nwan e me. ¹¹Kani, enyi chokenme ni onye owule ime unu kwonkenme adudu ohu hu d'e ru njendeme, keni ihien unu ri a tu enya a hun uzọ mezu; ¹²amamgbe unu a lama nzunzun ime okukwe onu; kama, ni unu e son nzom'oku ndi hun gi okukwe le ndidi nwonhen ihien ndi hun Osolobue kwe nkwa a.

Osolobue K'e Mezuriri Nkwa O Kwe

¹³Ogen Osolobue gi kwe Ebrahim nkwa, ebe o me ni o nwonni onye ka Osolobue, Osolobue no kun enwen e, si, ¹⁴“Ezioku-ezioku, m jenkọ d'a gozi i ohunma-ohunma, me umu i ba uba.” ¹⁵Ebrahim no gichanrin ndidi cheri; o meguu, o no nwonhen ihien hu Osolobue kwe e nkwa. ¹⁶Ihian e kun ihien kani wẹ; ihian kunhu ihien wẹ e kun gi ghosi ni k'o don ku e k'o ri, oku e bi. ¹⁷Eriazikwo, ogen Osolobue gi cho n'o ghosi ndi o kwe nkwa n'o gbhutoko ihien o bu obi, o no kun enwen e yen'e, gi e ghosi n'o siko d'e meriri a: ¹⁸keni o gi ihien ebuo hun ghaleni e gbhuto — ya wu nkwa a le okunkun ahun o kun enwen e—, hun a ghosi ni Osolobue asaeka tu ntụ, gbakenme enyi ndi gbaon ni n'e ume, keni enyi hun uzọ kwonkenme olile-enya hu o si enyi nwon. ¹⁹Olile-enyani wu agbun zeni, hun furu wẹ gi e don enya, hun k'e kwodon enyi, che enyi—agbun hun wẹ gi lime ume-ndun enyi. Olile-enyani e we enyi a ghafe eka mgbonbepu hu, e weban enyi ime-ime ebegu Osolobue ri; ²⁰ebegu Jesu

buruguu ni enyi uzo banye make ufiri enyi—makeni o wuruguo onye-isi nchu-ejan jenrin ejen, udi nke Mekizedeki.

Isi Nke Esa

Ke Mekizedeki No

(Jenesisi 14.17-20)

7 Mekizedekini wu eze ali Salem; o wuzikwo onye nchu-ejan Osolobue, Chuku Ahun Kacharinini. O kunrun Ebrahim ke Ebrahim kinla, ogen Ebrahim gi meriguu ndi-nze hu agha, o no gozi Ebrahim. ²Ebrahim no kebe ihien ile o bulua agha uzo iri, we uzo ohu ye Mekizedeki. Nke ibuzo, efanni wu Mekizedeki wu “Eze Ihien-Chukuchochu”. Ozozu, Mekizedeki-ni wuzikwo eze ali Salem, ya wu “Eze Udon,” makeni Salem wu Udon. ³O nwe nedu; o nwe nne; o nwonna ndi we si ni uwe mu a. O nwe mbidon; o nwe ogugu. O nohu ke nwa Osolobue. O wu onye nchu-ejan jenrin ejen. ⁴Lee k'o mehan oken-ihian! Nke wu ni Ebrahim nedu-enyi kanu le enwen e kebede ihien ile o bulua ime agha hu, ye e uzo ohu ime uzo iri!

⁵Lee nwan: nke umu Livai wu ndi nchu-ejan, Iwu Mozizi si we a narin umu Izrelu ibe we uzo ohu ime uzo iri. Ya wu, we a narin ndi nke we uzo-ohu-ime-uzo-iri, osuon'a ni we ile wu umu Ebrahim. ⁶Kanu, okennyeni wu Mekizedeki ele onye ebou we, bu o narin Ebrahim' uzo ohu ime uzo iri, gozide e—o gozide onye nwen Osolobue le enwen e kwe nkwa! ⁷Onye owule a maringuo ni onye kanu ya nwe a gozi ibe e.

⁸Nke umu Livai, ndi hun a narin uzo-ohu-ime-uzo-iri wu ihian mmaka, hun o me ni, omegu a nwunhun we. Kanu, udi nke Mekizedeki, onye hun a narin ni wu onye hun Ehuhuo-nso ku n'o hu ndun. ⁹Ya wu, enyi k'a sazide aka si ni Livai le enwen e, hun umu a a narin uzo-ohu-

ime-uzo-iri ghaha aka Ebrahim ku Mekizedeki uzo-ohu-ime-uzo-iri, ¹⁰makeni Livai rikwo ehun nedi e kanu wu Ebrahim ogen hu Mekizedeki gi bia d'e kunrun Ebrahim.

Jesu Wu Onye Nchu-ejan, Udi Nke Mekizedeki

(Ebu-oma 110.4)

¹¹Ya wu, omeni udi ejan ebou Livai a chu—ejan ahun ya le Iwu hu we ye we wu bia, te nwon iken o gi e me ihien n'o zu oke ke Osolobue don cho, ki hain nwan o gi ri Osolobue mkpa ikumezi oku onye nchu-ejan ozo—udi nke Mekizedeki, elezide udi nke Eronu?

¹²We wepu udi ejan le ndi nchu-ejan rini, ni e webanhan we udi ozo, we k'e webanhanziriri iwu ohun hun ya le udi ohun hu wu ohu.

¹³Jesuni, hun ihien ndini ri e zin aka, wu onye ebou ozo, bu o nwontuni onye ebou hu run orun rike onye nchu-ejan.

¹⁴Makeni, o we enya ni Onye-nwonna-enyi wu onye ebou Juda, bu Mozizi a kponi ya wu ebou efan ogen o gi ku oku ndi nchu-ejan. ¹⁵Ihien o gi wekenmede enya wu ni, ezioku-ezioku, udi onye nchu-ejan ozo, hun no ke Mekizedeki a puhaguo nwan. ¹⁶Ele ebou hu Iwu Mozizi kpo efan ke Onye nchu-ejan ozoni gha puha; ya wu, ele ebou o gha bia k'o gi wuru onye-isi nchu-ejan, kama, o wu a make iken o nwon hun o gi a ri ndun jenrin ejen. ¹⁷Makeni ihien Ehuhuo-nso ku banyen'e wu, “I wu onye nchu-ejan jenrin ejen, udi nke Mekizedeki.”

¹⁸Ya wu, Osolobue a kagbuguo Iwu mbu, makeni ndun a ri Iwu hu, makeni Iwu hu asani aka me ihien hun ri mkpa—¹⁹makeni Iwu mbu hu e meni ihien owule n'o zu oke. Kama, Osolobue e webanhanguo nwan uzo ohun, olile-enya ohun, hun ka mma, hun enyi e gi s'eka nokunme Osolobue.

²⁰Osolobue kun enwen e gi biye ihienni eka. O kunni ihiyen owule ogen o gi tumu ndi nchu-ejan mbu hu ndi, ²¹kani o kun enwen e tumu Jizosi onye nchu-ejan. Makeni Osolobue si a, “Di-nwonni-enyi e kunguwo enwen e, o gbehutoke obi e.

O si,
‘I wu onye nchu-ejan jenrin ejen,
udi nke Mekizedeki!’”

²²Ihiyen ichenni hain nwan Jizosi gi wuru onye obi gi e ru enyi ali ni nkwerigbama ohunni ka mma. ²³Ihiyen ozo ri ichen rizikwo: ndi nchu-ejan mbu hu bu oda makeni onwun a nini onye owule ime we runsonme ya wu orun. ²⁴Kani, ya nwen awubehiko onye nchu-ejan makeni o ri a-ri jenrin ejen. ²⁵Ya wu n'o k'a saeka zuopuhachanrin ndi hu ghaha eka bja d'e kunrun Osolobue, zuopuhachanrin we d'e ru njendeme, makeni o ri ndun jenrin ejen, a riodonni we ebe Osolobue ri. ²⁶Onye-isi nchu-ejan no enina e furugho enyi: onye-isi nchu-ejan hun ri nso, hun meleni njo, hun nwonleni ebe o no ru, hun ya le ndinjo wuleni ohu, hun we busiguu elu, ye e onodi kachanrinni ime elu-igwee. ²⁷O noni ke ndi-isi nchu-ejan ozo hu; o rini mkpa n'o k'a chusonme ejan uhuhin-uhuhin: o giguu ifiri njo a chu ejan, o gi ifiri njo ndi ozo chu. O chugwo ejan mgbe ohu, chuchanrin a—ogen hu o gi we enwen e ye. Iya wuzikwo ejan ikpazuun.

²⁸Iwu Mozizi e tumu ihian-mmaka zulenike ni we wuru ndi-isi nchu-ejan; kani Osolobue e giguo oku o ku tumu Nwa Osolobue hun zu oke jenrin ejen n'o wuru onye-isi nchu-ejan. Osolobue kun enwen e yeni oku ahun o ku; o ku ya wu oku osuon'a ni Iwu Mozizi a rigule.

Isi Nke Esato

Onye Nchu-ejan Ohun Le Nkwerigbama Ohun

(Jerimaya 31.31-34; Mat 26.28)

8 Isi-oku ri ihienni enyi ri e ku wu ni enyi nwon nwan udi onye-isi nchu-ejan hun ri oche eka-nni ukpo Osolobue ime elu-igwee, ebegu ohgo kachanrinni ri— ²hun ri a run Ebegu Kachanrin Nso ime Odu-ofufe hu wu nke ezigbo e hun ri elu-igwee, Odu-ofufe hu hun Osolobue le enwen e mememe, ele hun ihian gi eka mememe.

³Ihiyen hain we gi e tumu onye-isi nchu-ejan owule wu keni o yesonme oyiye, a chusonme ejan. Ya wu ni o k'e nweziriri ihiyen onye nchu-ejanni enyi ri e ku oku e ye. ⁴Omeni elu-uwa k'o ri, o ke wu onye nchu-ejan kaka—ebe o me ni ndi nchu-ejan hun a chu ejan ke Iwu Mozizi don ku hu a.

⁵Ebegu we no e fe ofufe hun ri elu-uwa yihu nke ezigbo e hun ri elu-igwee eyi, onyinyon e ro. Makeni, ogen hu Mozizi gi jenko d'a run Odu-ofufe hu, Osolobue no gba a mkpinsin-eka, si a, “Hunkwo a ni i run ihiyen ile n'o yi hun we ghosi i elu-ugu.”

⁶Kani, Jesu e nwehenguwo orun ka nke we mma, ebe o me ni o wu onye e donzi egbata ime nkwerigbama hun ka nke we mma—nkwerigbama Osolobue tumu, kwesonme nkwa ka mma.

⁷Makeni, omeni ya wu nkwerigbama ibuzo zuchanrin oke, o k'e nwon mkpa o ri ni Osolobue k'e webanhan nke ebuo.

⁸Kani Osolobue hun ihiyen rileni mma ime ndi nke e, makeni ya wu nkwerigbama ibuzo ezuchanrinni oke, 'ya hain o gi si,

“Di-nwonni-enyi si,

'Lee e,

ogen lala,

hụn m k'e gi tumẹ nkwerigbama oḥun
egbata mmẹ lẹ ndi Izrelu lẹ Juda;

⁹ ọ riko ke nkwerigbama hu
mmẹ lẹ ndi nedi we kanj nwon,
uhuhin hu m kwodon we eka
gha ali Ijiptu dupuha we.
Makeni edonmeni we
nkwerigbama m—
'ya hain

m gi la we to.'

Ya ke Di-nwonni-enyi ku.

¹⁰ 'Di-nwonni-enyi si, onwan wu nkwerigbama hu

hụn m jenko d'e tumẹ
egbata mmẹ lẹ ndi Izrelu,
o meguu:

m jenko d'e bu iwu m ri ichen-ichen
che ime uche we,
de we ye ime obi we.

M k'a wu Osolobue we,
a wuru we ndi nke m.

¹¹ Elezi hụn ihian k'a kuzime ibe e,
mobu gwama ibe e,

"Marinkwo Onye-nwonni-enyi." Kaka!
Makeni,

we ile jenko d'a marin m;
gha onye kacharin ntin ime we
d'e ru onye kacharinni.

¹² Makeni,

m k'e me ni we omiken,
gbagharị we eje-ihien ndi we me;
a nyanhankozị m njo ndi hụn we
mesonme."

¹³ Hunni o ri nwan e ku oku nkwerigbama oḥun, ya wu n'o meguo nke mbu wuru nwan ihien-akan; bu omeni ihien wu ihien-akan bu o hu a kawaye egedi, ya wu ni ogen e e d'a guu.

Isi Nke Itenei

Kẹ Wẹ E Fee Ofufe Mbụ Ahun

9 Nkwerigbama nke ibuzo hu nwon umu iwu ndi son n'e hụn we gi e fe Osolobue, nwezikwo ebe w'a no e fe ofufe hụn ri elu-uwani.

² Odu-ofufe ahun we run nwon mmughe ebuo. Ime mmughe nke ibuzo ke teburu lẹ obu-ukpe ahun ri; ogbe bredi ndi ahun w'e donme elu teburu ogen ile rizikwo ebegu. W'a kpọ mmugheni "Ebe ri nsọ." We gi ekwa gbombepu mmugheni ihun lẹ azuun.

³ We ghafe ekwa mgbombepu hụn ebo—ya wu, hụn ri egbata mmughe ebuoni, a banye we mmughe hụn m'e ebuo, hụn w'a kpọ "Ebe Kacharin nsọ."

⁴ Ebeni ke ihien hu we gi goru memẹ, hụn we no elu e a dun nsensi okun, ri. Ekpeti-nkwerigbama hu rizikwo ebeni. We gi osisi run a, gi goru nyankwama ehụ a ile, ke ime e ke azuun a. Ime e ke mkpu goru hu we buche ihien ahun we risonme ime atu hụn we kpọ mana ri; okpọ Eronu ahun gborini lẹ ibe omuma ebuo hu we kaye Iwu iri ahun Osolobue ye Mozizi rizikwo ebegu.

⁵ Elu ekpetini ke ndi mmon-ozii ebuo we kpọ ri. Ihien w'a kpọ ndi mmon-ozii ebuoni wu cherobim. Uwe a ghosi ni ogho Osolobue ri ebegu. We shiafu nku we elu ekpeti ahun. Ihien w'a kpọ elu ekpeti ahun wu Oche-omiken.

Kani, enyi a s'eka kuru ihien ndini ali kikenni.

⁶ Enina ke we donmesonme ihien ndini we. Ndi nchu-ejan a banyesonme mmughe nke ibuzo ogen ile d'a run onun rini ni we, hụn we gi e mezu omenali ofufe. ⁷ Kani, onye-isi nchu-ejan suo a banye mmughe hu me e ebuo. Mgbe ohu suo k'o banye e ahua. O banyekoni, o k'e giriri edeke anu, hụn o jenko d'e gi chu ejan. O chu ya wu ejan make njo ya lẹ enwen e lẹ njo ndi Izrelu kpachanpuleni enya me. ⁸ Mmon-nsọ gi ihien ndini a ghosi ni omeni echen ke we rikwo e fe ofufe Odu-ofufe ibuzo hu, uzo we gha a banye Ebe ahun ri nsọ nke-esi e ke puha. ⁹ We gi ihieni a kowa ogenni enyi ri ime e. Onwan ri a ghosi ni oyiye w'e yesonme lẹ ejan ile w'a chuyeni Osolobue ime

ofufe mbu ahun asaeka me obi ndi ri e fe ofufe hu ri ochan. ¹⁰ Makeni oyiye le ejan ndini we wuhu oku ihien-oriri le ihien-orira ichen-ichen le nchanchan ri ichen-ichen we gi e don ihien nsu. Ihien ndini ile wuhu omenali enya e legha, hun Osolobue tume ni we ni we mesonme d'e ru ogen o k'e gi tume ihien ohun hun zu oke.

Ké Wé E Fee Ofufe Ohun

¹¹ Kani, Kraisti a biagu nwan nọke onye-isi nchu-ejan d'e wehe ihien oma ndi hu rituleni. O banyegu Odu-ofufe hun kani, hun ka a oke e zu, hun we gileni aka mememe, ya wu, hun we gileni ihien uwan we ke eke mememe. ¹² O gigu nwan mgbe ohu banyechanrin Ebe Kachanrin Nso. Elekwọ edeke ewu le nwa oken-efin k'o gi banye, kani, edeke ya le enwen e, gi e wehe nzuofuha itebite.

¹³ Makeni, omeni ifekpu we hu edeke ewu le oken-efin le ntun nwa-efin we dun okun ke onye rileni uchan (onye me ihien Iwu a so) gi a rizi uchan, a nabanhanzi w'a, ¹⁴ ya wu ni edeke Kraisti jenko d'a sa aka chanchan obi enyi ohunma-ohunma, chanchanpu ihien ndi ghaleni e ye ndun hun enyi e mesonme, chanchanpuhanrin a, keni enyi hun uzọ fe Osolobue ri ndun makeni ndun Kraisti hun nweleni ntupo ke Kraisti gi chuyeni Osolobue ejan, ghahani Mmon-nsu itebite. ¹⁵ Ya wu ni Jizosi wu onye e wegbanani ime nkwerigbama ohun. Iya k'o wu keni ndi hu we kpọ oku hun uzọ nwonhen ihien hu k'a to jenrin ejen Osolobue kwe nkwa a. We k'e nwehen e, ebe o me ni o nwongu onye nwunhunni hun we gi ndun a gbapuha we, make njo we mesonme okpuru nkwerigbama ibuzo hu gha e ri isi we.

¹⁶ Makeni, ihian kugu ke we k'a don ke uku e, we siko d'a ghosigu ni onye hu a nwunhugu, we kebe gi ihien o ku

runma orun. ¹⁷ Ihian nwunhugu suọ ke uku e o ke no a pa ire. Egiko w'a run orun ebe o ri ndun.

¹⁸ Ya hain nkwerigbama mbu hu gileni bidonde bu edeke anu we gbu egbu ari a. ¹⁹ Makeni, ogen Mozizi gi gwachanringu ndi hu ihien ile Iwu hu si we e me, ya o no weri edeke nwa-efin [le ewu] we gbu le mirin, gi enenren anu e nwun ufie-ufie le ukun efifa w'a kpọ haisopu derisonme edeke le mirin hu, fekpusunme ke Ehuhuo-Iwu hu le enwen e ke ndi Izrelu ile— ²⁰ a si we, "Hunni wu edeke we ri e gi e tume nkwerigbama hu hun Osolobue kwademe ni unu." ²¹ Eriazikwo ke Mozizi don fekpusunme Odu-ofufe hu le arija ile we gi e fe ofufe. ²² Ezioku-ezioku, okpuru Iwu Mozizi, o d'a wuru ni edeke ke we gi e don ihien ile nsu: omeni egbuni we anu—omeni edeke arija, mgbaghari njo ariko.

Ejan Kraisti E Wepu Njo

²³ O me nwan ni omenali ndi hu ile ri mkpa igi don Odu-ofufe ri uwa nsu—bu onyinyon mmakalaka ro, ya wu ni ejan ka ndi hu mma ke nke ezigbo e ri eluigwee cho. ²⁴ Makeni, ele Ebehu we gi aka mememe we no e fe ofufe—hun wuhu onyinyon nke ezigbo e ke Kraisti banye, kama, o banyegu nwan elu-igwee le enwen e, weri onodi ebe Osolobue ri make orinimma enyi. ²⁵ Elekwọ hun o k'e gi gi enwen e chusonme ejan, a chu, achudonzi rike ke onye-isi nchu-ejan ri elu-uwu don e me, e gi edeke wulen nke e a banye Ebehu Kachanrin Nso ahua-ahua. ²⁶ Omeni nke Jizosi ri erira, nke o hu a nwun anwundonzi kete w'e kele uwa! Kani, ezioku wu n'o biagu nwan mgbe ohuni suọ ogugu-ogenni, d'e wepuhanrin njo ghahani igi enwen e chu-ejan.

²⁷ K'o don wuru ni ihian a nwunhun mgbe ohu, ohun meguu, okinkin-ikpe e

son ẹ, ²⁸ ẹrira k'o donzi wuru ni hunni Osolobue gigu Kraisti chu ejan mgbe ohu suo chuchanrin a, hun Kraisti gi buru njo ndi bu oda, Kraisti lalazi hun me e mgbe ebuo—elezi oku njo k'o lalani, kama, o lala d'a zuopuha ndi hun ri e lekemẹ enya a.

Isi Nke Iri

Jizosi E Gigu Ejan Ohu Hu O Chu Chuchanrin Ejan Ile

10 Ebe o me ni ihien ri ime Iwu Mozizi wuhu onyinyon ihien ri mma lalani, ele ezigbo e; ya wu ni ejan hu w'a chusonme ahua-ahua asako nwan eka chanchanfu njo ndi a bia d'e fe Osolobue, me we zu oke. ² Omeni o te sa eka a chanchanpu njo, nke ndi hun e fe ofufe a chubehi ejan. Makeni, nke njo we a wuru ihien we chanchanpu mgbe ohu hu, chanchanpuchanrin a, obi e ke gha e gbuzi we mgbu. ³ Kani, ejan ndi hu w'a chu a nyanhansonme ni ndi ri a bia d'e fe ofufe njo we ahua-ahua, a nyanhan ni we ni w'e mesonme njo, ⁴ makeni edeke oken-efin le ewu asaeka wepu njo. ⁵ Ya hain ogen Kraisti gi bia ime uwa, o si, "Ke ejan-o, ke oyiye-o, o nwonni hun i cho;

kama, ehụ k'i kwademeni m.

⁶ Ke oyiye we dun okun-o ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o,

o nwonni hun a suo i usuo.

⁷ Ya m no si 'Lee e, Osolobue, a bialo m d'e me uche i—

noke ke we don de banyeni m ime Ekukwo-nsọ."

⁸ Nke ibuzo, o si, "Ke ejan-o, ke oyiye-o, ke oyiye we dun okun-o, ke oyiye w'e ye make ifiri njo-o—o nwonni hun i cho, o nwonni hun a suo i usuo" (oson'a ni Iwu si w'e mesonme ihien ndini). ⁹ Ya o nozi si, "Lee e, a bialo m d'e me uche i."

Ya wu ni o buguo nke ibuzo che usuo keni o tume hun me e ebuo. ¹⁰ Iya wu uche Osolobue ke Kraisti me nwan, hun we gi nwan don enyi nsọ ghahani ejan Kraisti gi ehụ a chu, chu a mgbe ohu, chuchanrin a.

¹¹ Onye nchu-ejan owule a run on a uhuohin-uhuohin, a chusonme udi ejan ohu hu—ejan hun ghaleni asaeka e wepu njo. ¹² Kani, nke Kraisti wu ni ogen o gi gigu ifiri njo chu ejan ohu hu o gi chuchanrin ejan ile, o no nodi ali ekanni Osolobue. ¹³ Kete mgbe hu, o ri e che mgbe Osolobue k'e gi gi ndi inenren e mememe n'e ihien o gi a zoma uku a, ¹⁴ makeni o gigu ejan ohu me ndi hu o don nsọ wuru ndi zu oke jenrin ejan. ¹⁵ Mmon-nsọ rizikwo a shia eri o gi a ghosi enyi ni ihienni wu ezioku. O bu uzọ si,

¹⁶ "Di-nwonni-enyi si,

'Onwan wu nkwerigbama hun m jenko e tume

egbata me le we ogen hu:

m jenko e bu iwu m che ime obi we,

m k'e de we ye ime uche we." ¹⁷ O

no siji, "Anyanhankosi m njo we le mmefie we."

¹⁸ Ya wu, ebe we no gbaghariguhu njo ndini we, w'a ra chuzi ejan we gi e wepu njo.

Ni Enyi Nokunme Osolobue

¹⁹ Umune m, enyi e nweguo nwan ihien obi gi e ru enyi ali a banye Ebe Osolobue ri make ihien edeke Jizosi me.

²⁰ Eghẹ, makeni Jizosi a kwaguo ni enyi uzọ ohun hu ri ndun ghahani ehụ a, ya wu onwun a, hun o gi dowapu ni enyi ekwa mgbonbepu hu. ²¹ Ozosi, enyi nwon oken onye nchu-ejan hun ulo Osolobue ri eka a. ²² Ifiri ihien ndini we, ni enyi gi ni nwan obi enyi ile le obi erumali ndi gi ya wu onye nchu-ejan don enya buruhe Osolobue. Ni enyi bia nwan makeni o gigu edeke e fekpu obi enyi,

chanchanfu ihien ile obi te gi a ma enyi ikpe, gi mirin nwunni wuchanpu enyi ehụ.

²³ Nị enyi kwonkenme ni nwan olile- enya hụ enyi nwon—makeni Osolobue hun kwe enyi nkwa furu onye we gi e don enya. O k'e mezu nkwa a.

²⁴ Nị enyi a chosonme ni uzo enyi e gi e me ibe enyi e nwe ihien-osusuo, a runzikwo orun ri mma. ²⁵ Ele hun enyi e gi a lato ison ibe enyi a gbakikome ke ndi hu ime enyi don e me. Kama, ni enyi a kasi ibe enyi obi, tumadu hunni enyi ri a hun ke uhuhoin Di-nwonni-enyi ri a riwaye nsue.

²⁶ Makeni, omeni enyi a kpachanpu enya to njo e me, ebe enyi maringwu ezioku, o nwonzini ejan owule hoduni hun we jenko d'a chu gi wepu njo.

²⁷ Kama, ihien k'a gha e che onye ahun wu ikpe-omuma hun a tu egun le oken okun hun jenko d'a dunpuchanrin ndi- inenren Osolobue. ²⁸ Makeni, ebe o me ni onye owule dan Iwu Mozizi, e gbu we, emeni we omiken e—madu ebuo mobu eto shiahu eri n'o me ihien hu, ²⁹ nani k'i ro ni afunfun furu we k'e ye ndi legberi Nwa Osolobue k'a johan njo—ndi lenia edeke nkwerigbama hu we gi don we nsu, kpasu Mmon-nsu we gha men'e efoma iwe? ³⁰ Makeni enyi a maringho Osolobue, onye hun si, "Mme nwe e megwari; m k'a kukin ugwo;" sizi, "Di-nwonni-enyi jenko d'e kin ndi nke e ikpe." ³¹ Ihien a tu egun k'o wu ni ihian danye aka Osolobue hun ri ndun.

Nyanhan Ni Ke Unu Don Bidon

³² Ka nyanhankwo ni oruru-ali hu unu gi kweri, ogen hu we gi shiapugwu unu enya; nyanhankwo ni ke unu don dingbuchanrin eje-afunfun bu oda biani ni unu; ³³ ke we don kparisonme unu, kpokposonme unu, ke unu don sonde ndi ozo we ri e me erira ta afunfun. ³⁴ Eghee,

unu a tade ni ndi ri ulo-ngan afunfun ogen hu; ogen we gi napu unu ihien unu, unu e gide ighoghohu din e, makeni unu a maringho ni unu le enwen unu nwon hun ka mma le hun k'a to jenrin ejen.

³⁵ Etuhukwole ni obi-erumali hu unu nwon ime Di-nwonni-enyi, makeni ugwo-orun rin'a e hiekwu ogbe.

³⁶ Makeni, o rika mkpa ni unu din ndidi, keni unu hun uzo mesonme uche Osolobue, gi e nwonhen ihien hu o kwe nkwa a. ³⁷ Noke ke Ekukwo-nsu don ku, "O hodu ekere, onye hun lalani a bia— o bieko.

³⁸ Kani, okukwe ke onye nke m hun ri ke m cho k'e gi e bi.

O gbakin azuun, ihien e asuoko m."

³⁹ Kani, enyi a ri ndi hun a gbakin- azuun, gi erira tuhu; kama, enyi ri ndi k'a gha e nwon **okukwe**, Osolobue e gi ifiri e zuopuha we.

Isi Nke Mmanaj

Okukwe

11 Ki wu nwan **okukwe**? Okukwe wu igi e don ni k'e nwonhen ihien i ri a tu enya a; igi ihien don, bu ya rini e legan'a.

² Ufiri okukwe ndi mbu ahun nwe ke Osolobue gi kunni we ohunma. ³ Okukwe ke enyi gi a ghotu ni oku-onu ke Osolobue gi ke uwa, ya wu ni we gha ihien enya ghaleni a legan'a. ⁴ Ebelu nwe okukwe: iya k'o gi chuyeni Osolobue ejan ka nke Keni mma. Iya hain Osolobue gi ku ni Ebelu ohunma, kpo a onye ri ke Osolobue don cho, shia n'a eri ni oyiye o ye ri mma. Makeni o nwe okukwe k'o gi wuru ni osuon'a n'o nwun-

hụngụọ ọ hụkwọ e ku oku†. ⁵Enọku nwon okukwe: iya haịn Osolobue gi weri e shi elu-igwee ebe ọ rị ndun. Ọ nwunhunnị. A chọ w'a, ahunzini w'a, makeni Osolobue e weriguọ a. Makeni, ni Osolobue d'e weri e, Ekwkwọ-nso e kuol'a ni “ó me ihien a suọ Osolobue.”

⁶Bu ihian asẹka me ihien a suọ Osolobue, mmani o nwegho okukwe. Makeni, onye owule bia d'e kunrun Osolobue k'e giriri a don n'o ri ari, n'o kuzikwo ndi a chokenmen'e ugwo. ⁷Nua nwon okukwe. Ifiri e, ogen Osolobue gi gwato a ni ihien metuleni jenkọ d'e me, o no gi e don, gi egun Osolobue run ugbo-mirin pu-ichen, hun Osolobue gi nwan zuopuha ezi-le-ulo ya wu Nua. Ihienni Nua me ke ikpe gi ma uwa. Nua no gi e wuru onye ri ke Osolobue don cho, wuru a makeni o nwe okukwe.

⁸Ebrahim nwon okukwe. Iya haịn o gi kweri ogen Osolobue gi kpo a, si a shi ebe o jenkọ d'e ye e, o no jenne bu o marin ebe o jenkọ. ⁹Okukwe k'o gi kwashi ali hu Osolobue kwe e nkwa d'e biri ke otunmuye—e bisonme ime odi. Erira ke Aziki le Jekopu, ndi rizikwo ndi Osolobue kwe ya wu nkwa, bisonme ime odi. ¹⁰Ebrahim me erira makeni o bu obi le enya zinme obodo ahun nwon iyeto hun k'a toni, obodo ahun Osolobue gi eka a rofuha, tun.

¹¹Okukwe ke Ebrahim gi saeka mu nwa, osuon'a n'o kaguọ egedi oda-oda; osuon'a ni Sara le enwen e wu agan. Makeni, Ebrahim gi e don ni Chuku hun kwe nkwa, furu we gi e don enya, n'o jenkọ d'e mezu nkwa a. ¹²Ya okennyeh ohuni ehụ a nwunhunu ebe imu-nwa ri no mu umu bukenme oda—nọke kokise ri elu-igwere, nọke ejan ri mkpenren ohimin hun we ghaleni a saeka a gunguu.

¹³Ndini ile kwodon okukwe nwun, bu w'e ke nwonhen ihien ndi hu Osolobue kwe we nkwa, kanj, e lecheguoni we ihien ndi hu, gi ighoghọ nabanhan we. We kwerizikwo ni we wu itumunye ime uwani, e kuzikwo a. ¹⁴Ndi e ku enina ri a ghoji n'o nwonguo ali enya we ri hun wu nke we. ¹⁵Omeni ali hu we gha puha ke we te ri e ro, efe te hu a we gi kin-azuun. ¹⁶Kanj, we ri a cho ali hun ka mma, ya wu, nke elu-igwee. Ya haịn ifenren gileni e me Osolobue iza Osolobue we, makeni, ezioku-ezioku, o nwegho obodo o kwademeni we.

¹⁷Makeni Ebrahim nwon okukwe, ogen Osolobue gi lele e, o no bia d'e gi Aziki chu ejan. Onye nwen we kwe nkwa ndi hu no memem n'o gi akpu nwa a ohu chu ejan! ¹⁸Nwa nwen we gwa a oku e, si, “Eka Aziki ke umu we jenkọ d'a kpo nke i k'a gha bia.” ¹⁹Ebrahim gi e don ni Osolobue k'a saeka weli onye nwunni. Ke ihien ile don me, o richanrinhu ke ebe o no gha ime onwun nwehenzi Aziki nkesi.

²⁰Aziki nwon okukwe. Iya haịn o gi gozi Jekopu le Iso—kusonme ihien k'e me ime ndun we ihun.

²¹Jekopu nwon okukwe: o d'a nwun, o no gozi onye-onye ime umu Josefụ ebuo, gi okpo a wuzo, hulua isi, fe Osolobue. ²²Josefụ nwon okukwe: ogen o gi jenkọ d'a nwun, o no ku oku opupu umu Izrelu jenkọ d'a gha Ijiptu pu, gwa we ke we k'e me okpukpu a.

²³Ndi mu Mozizi nwon okukwe. Ya haịn we gi zueme Mozizi gha ogen we gi mu a d'e ru ifon eto, makeni we hun a ni o wu nwa pu mma oda-oda, atuni we egun iwu hu eze ye.

²⁴Mozizi nwon okukwe: ogen o gi suepuha, o no ju w'a kpol'a nwa nwa-okpoho Fero, eze ali Ijiptu. ²⁵O hanrin n'o ka mma ni ya le ndi nke Os-

†11:4 Jenesisi 4.10

olobue wiri ta afunfun kari ime Osolobue njo ebe o n'a cho n'o ri-*uwa*, iri-*uwa* hun ghaleni a to. ²⁶O gi e don ni mkpari le nlegeri hun gi ifiri Kraisti biani ihian wu aku-le-*uba* hun ka aku-le-*uba* ri Ijptu. O me erira makeni o bu enya zinme ugwo-orun lalani. ²⁷Makeni o nwe okukwe, o no gha Ijptu pu; egun atun'a ni iwe jenkō d'e we eze wu Fero. O leni enya azuun, kama, o dinsonme leke si o ri e legha Osolobue, onye ahun we ghaleni e legha enya. ²⁸Okukwe k'o gi me Mmemme-Nghafe le Ifesonme edeke ye onumuzo, hun o gi me ni mmon-*ozi* hu ri e gbu umu ikennyē ibuzo ndi Ijptu e gbuni umu ikennyē ibuzo ndi Izrelu.

²⁹Okukwe ke ndi Izrelu gi ghafe Ohimin-Ufie leke si we ghako akpakali. Kani, ogen ndi Ijptu gi cho ni we nwen ghafe, mirin no rukpume we, we no ragbu enwen we.

³⁰Okukwe ndi Izrelu nwe ke ugba Jeriko gi dan ogen we gi jehunmeguu a akpu-uhuhin esa. ³¹Okukwe igbaraja hu wu Rehabu nwen hain o gileni son ndi hun nufu isi la ntikpo—makeni o gi ifiri okukwe e gi udon nabanhan ndi Izrelu hu gi nzuzue bia d'e lele ali we wu Jeriko.

³²Ki m k'e kuzi nwan? Ogen aria, nke m'e te kume oku Gidioni le Baraki le Samsini le Jesta; oku Defidi le Samuelu le ndi-amuma mbu-mbu— ³³ndini ile nwon okukwe—gi e meri ali ri ichen-ichen; gi e ki okiki zinrinni; gi e nwonhen ihien Osolobue kwe we nkwa a; gi e kpukinsonme eworo onu; ³⁴gi e tinyun oken-okun; gi e wanahin ogbugbu we te k'e gi opia-*agha* gbu we; gi e nwonhen iken ebe ndun guguu we; gi e kpa iken agha; gi e chuziza ndi-*agha* ndi ali ozo. ³⁵Ikpoho ndi hu ime we nwe okukwe, Osolobue no gi e welini we ndi nke we nwunhuguni.

Nke ndi ozo wu ni we gi ifiri okukwe we meshi we iken oda-oda, kani a ju we w'a hatule we, hun nke w'e gi tuhu okukwe we, makeni we nwun, we k'e lihizi ri ndun ka mma.

³⁶A kpa we ndi ozo ye emu make okukwe we, gbu we mkpinsi; e kende we ndi hu ime we egbun, tu we ye ulo-*ngan*—make okukwe we. ³⁷E gi we omuma magbu ndi hu ime we; a kpowa we ndi hu ime we uzo ebuo; e gi we opia-*agha* gbu ndi hu ime we.

Akpukpo atunrun le akpukpo ewu suo ke w'a hun e yi, e nwe we ihien owule mobu ndi e yeni we aka; e kpokpo we we; e meja we we! ³⁸Uwani efuruni ndi no erira! W'a wahunme ime atu le elugu le ime okporo le onu ndi risonme ali.

³⁹Ezie, we ku oku ndini ile ohunma make okukwe we, kani, o nwonni onye owule ime we hun nwonhen **ihien ahun** Osolobue kwe nkwa a. ⁴⁰Makeni, Osolobue kwademeni enyi ihien ka mma, hun o gi me ni ezuko we oke bu enyi a ri a.

Isi Nke Mmebu

Ni Enyi Sonme Nzomuku Kraisti

(Mat 11.28-30)

12 Ya wu, ebe o me nwan ni igun-*run* ndi osheri han enina fihunme enyi leke ogbo*, ni enyi lato nwan ihien owule hun a nyindanni enyi, natozikwo njo ahun e mesonme enyi uke. Ni enyi dikenme, gba ononi Osolobue ketoni enyi, ²bu enya zinme Jizosi, hun wu mbidon le ogugu okukwe enyi; hun gi ifiri ighoghō hun ri e che n'e dingbu obe hu, legberi ifenren rin'a. O nodiguo nwan ali aka-nni ukpo Osolobue.

*12:1 **Griki:** orukpu

³Rokpo ni onyeni dingbu ihien ahun ile eka ndi-njo—amamgbe ndun a guu unu mabu unu e tuhu okukwe unu.

⁴Ogunni unu ri e che njo, unu e ke cherude e ebe o no napu unu ndun unu.

⁵Unu a zoquode oku nkasi-obini Osolobue ku, hun o gi a gba unu ume noke umu a ra? O si,

“Nwa m, elegberile afunfun Di-nwonni-enyi gi a zun i;

anile ndun guu i ebe o ri a jugbo i;

⁶makeni,

afunfun ke Di-nwonni-enyi gi a zun onye o bu obi;

onye hun o nabanhan noke nwa a

k'o fian mkpinsiin.”

⁷E digbu ni nwan afunfun, e weri e noke ozunzun. Osolobue gi e a ghosi ni umu a ke unu wu nke-esi. Elee nwa ke nedi e ghaleni e ye afunfun ebe o n'a zun a? ⁸Omeni eyeni we unu afunfun we gi a zun nwa ke we don e ye onye owule wu nwa nke-esi, ya wu ni unu ele umu nke-esi.

⁹Ebe o me ni enyi a gbayegho ndi nedi enyi ri elu uwanig ogen we gi e ye enyi afunfun we gi zun enyi, o furuni ni enyi wepuha obi enyi bu enwen enyi che okpuru Nedi enyi nke ime Mmon wu Osolobue, keni enyi hun uzọ nwon ndun?

¹⁰Ndi nedi enyi e yegho enyi afunfun ekere ogen ebe we n'a zun enyi ke we marinhan, kani ya le enwen e wu Osolobue gi afunfun a zun enyi keni o rini enyi mma nke-esi, keni enyi son e ri nso.

¹¹Afunfun w'e ye ihian we gha a zun a ra suo usuo ogen hu ihian gi ri ime e, ufu k'o fu. Kani, omegu, o mipuha ni ndi we gi e zun mkpuru, hun wu udon le ibi ke Chuku cho.

Ndunmodun Le Eka-ntin

¹²Gbakememe ni nwan eka, unu a gbakemezikwo mkpu-uku ndi ahun ri a ma nni. ¹³Kwa ni ni nwan oku unu uzo

zinrinni, keni uku rileni iken hun uzọ dinhin, amamgbe o kwapu.

Ajukwole Ni Eyemeka Osolobue!

¹⁴A lilima ni ni udon a ri egbata unu le onye owule le ni unu a rizikwo nso, makeni onye rileni nso ahunko Onyennwonni-enyi.

¹⁵Hun n'a n'o nwonni onye efoma Osolobue fie; ni ize arini ime igunrun unu, buhe nsongbu, meru ndi bu oda—erira mkpogun don e suepuha. ¹⁶Hunzikwo n'a ni o nwonni onye ri a ghereni, mabu onye noke Iso—hun nwonleni ihien o kpo ihien Osolobue, hun gi ifiri okwa ihien-oriri ohu repu onodi nwa-ibuzo o wu. ¹⁷Unu a maringho ni omegu, o no cho ni o nwonhen ngozi hu, kani a ju w'a; o sani eka gbehuto ihien, osun'a n'o gi enya-mirin cho ngozi hu.

¹⁸Makeni, ele ihien we a saeka e metu eka ke unu bia d'e kunrun—noke ke umu Izrelu don bia Ugu Sainai; ele oken okun ri e nwunni le ishi le ebe we no a kwan “okokoko!”; ele oken ufere ri a kponi.

¹⁹Ele olu opi ri a hannig le olu ri e ku ihien o me ni ndi nun'a no rioma ni asa we eka nuzi— ²⁰makeni obi we asani eka bu iwu o ti: ni, “Ihien owule ehü a metu ugu hu, we magbu e, osun'a ni anu ro!” ²¹Ihien ile we ri a hun a wukenmeke ihien egun, nke wu ni, Mozizi le enwen e node si, “Egun ri a tu m, ehü ri a ma m nni!”

²²Mba! Ugu Zayonu ke unu bia, obodo uku Osolobue ri ndun, Jerusalem hun ri elu-igwee; unu bia d'e kunrun igunrun ndi mmon-ozu we ghaleni a sa eka a gun; unu bia d'e kunrun ndi ri e me mmemme, a ghoghö. ²³Unu a biaguö d'e kunrun igunrun umu ibuzo Osolobue, hun we deye efan we elu-igwee. Unu a biaguö d'e kunrun Osolobue hun wu oka-ikpe ihian ile. Unu a biaguö d'e kunrun ndi bi elu ke Osolobue don cho hun Osolobue meguu nwan mmon we zu oke.

²⁴ Jizosị ke unu bia d'e kunrun, onye hun e wegbama Osolobue le ihian ime nkwerigbama ohun. Unu a biaguo d'e kunrun edeke-nfesomme ahun hun ri e ku ihien ka mma kari mmegwari ahun edeke Ebelu si we megwari, makeni onwan si gbaghari.

²⁵ Hunkwọ n'a nwan ni unu apani oku Osolobue, onye ahun ri a gwa unu oku ogenni. Makeni, omeni awanahinni we ogen hu we gi pa oku Mozizi hun no elu-uwani ogen ahun a do we eka-ntin, enyi asakokwo eka wanahin kaka, omeni enyi a pa oku Osolobue hun gha elu-igwee a do enyi eka-ntin. ²⁶ Ogen hu, uwa ke olu e zinzin; kani, ogenni, o kweguo nkwa, si, "M k'e zinzinzi ihien ile: elezi uwa sọọ ke m siko nwan d'e zinzin, m k'e zinzinkwo elu-igwere ile le ihien rin'a." ²⁷ Okuni o ku: "M k'e zinzinzi" ri a ghosi ni Osolobue siko d'e wepu ihien ndi hu we a sa eka e zinzinfu, ya wu ihien we ke eke, keni o hun uzo hodu hun we ghaleni a saeka e mehunme. ²⁸ Ebe o me nwan ni enyi ri e nwonhen ali-eze hun we ghaleni a saeka e mehunme, ni enyi gi nwan ekele le egun le ehụ-omuma-nni fe Osolobue ofufe furu hun o nabanhan; ²⁹ makeni ezioku-ezioku, Chuku enyi wu okun hun e bu ihien e ri.

Isi Nke Mmeto

Obibi Hun A Sọọ Osolobue Usuo

13 E nwe ni ihien-osusuo umune unu ime Kraistị ogen ile. ² Egikwole ni inabanhan ndi obia gu egu—makeni, o nwonguo ndi gi enina nabanhan ndi mmon-ozu, lee we obia—bu a marin we ni ndi-mmon ozi ro. ³ A nyanhan ni ndi ri ulo-ngan noke si unu le we ri ulo-ngan; a nyanhan ni ndi we ri e meshi-iken noke si unu ke we ri e meshi iken. ⁴ Gbayekenme ni olulu di-le-

nwunye; ke di ke nwunye ewiwikwole enwen e, meru elu-ukpo we¹—makeni Osolobue jenko d'a ma ndi ughere ikpe. ⁵ Anikwole ni eghe a sọọ unu; a ni ni ihien unu nwon e jun unu efo. Makeni, Osolobue e kuole, si, "Ahapuko m unu mobu la unu to." ⁶ Ya wu, enyi k'a saeka du eka obi, si, "Di-nwonni-enyi wu onye e yeni m eka, egun atuko m; ki ihian k'a saeka me m?"

⁷ Nyanhan ni ndi-ndu unu, hun gwa unu oku Osolobue; lekpo ni ihien ndun we runpuha; kinarin ni okukwe we. ⁸ Ke Jizosị Kraistị ri unyanhun k'o ri tanni; o k'a ri erira jenrin ejen. ⁹ Awukwole ni ndi we gi nkuzi ri ichen-ichen e dufie; makeni o rika mma ebe o no me ni eye-meke Osolobue ke obi gi ru ihian ali, ni ele idonmesomme iwu ihien-oriri—iwu ihien-oriri hun bantuleni ni ndi e donme ni we erere. ¹⁰ Ukpo nchu-ejan nke enyi wu udi hun o me ni ndi nchu-ejan hun a run ime Odu-ofufe akan hu efuruni ni we ri ihien ri n'a.

¹¹ Onye-isi nchu-ejan Ofufe-akan hu e webanhan edeke anu we gi chu-ejan njo ime Ebehu Kacharin Nso, kani w'e bu anu hu e shi ebe ihian bileni d'a dun okun. ¹² Ya hain Jizosị gileni no ime obodo nwunhun, kama we gha ime obodo wepu a d'e gbu, keni o hun uzo gi edeke e don ndi ihian nso. ¹³ Ni enyi gha nwan ime obodo pu, buru e ebehu ihian bileni—d'e son e narin ihien ifenren we me e, ¹⁴ makeni enyi e nwon obodo owule hun k'a toni elu uwan enyi ri; kama, enyi ri a tu enya obodo hu lalani. ¹⁵ Ni enyi ghama ni nwan eka Kraistị a ja Osolobue mma ogen ile, makeni ebe Osolobue ri, ohun wu ejan enyi ri a chuyen'e—mkpuru o ri a ghori ugb'onu ndi ri e fen'e, a kpoku efan a.

¹13:4 Di esonle okpoho ozo; nwunye esonle okenny e ozo.

¹⁶ Hụn n'a nị ụnụ hụ e me mma le nị ụnụ e keye ibe ụnụ ihien ụnụ nwon, makeni udi ejanni a sọ Osolobue usuo.

¹⁷ E hume ni ni ndi-ndu ụnụ isi; e bu ni enwen ụnụ e che okpuru we. Makeni, we ri e lepu ume-ndun ụnụ enya. We jenkọ d'e ye Osolobue mgbako banyeni ụnụ. Hụn n'a nị we gi ighoghọ ye ya wu mgbako, ele enya-mirin, make o gha a jo ụnụ njo.

¹⁸ E me ni ni enyi ekpere. Makeni, enyi a maringho nị obi enyi ri ochan, nị enyi a chozikwo nị enyi e bi obibi nwe ogho ime ihien ile enyi ri e me. ¹⁹ M ri a rikememe ụnụ, me ni ihienni, keni we hụn uzo wekinhen m ebe ụnụ ri egwa.

Ekpere

²⁰ Osolobue e ye udon; iya gha onwun wekinhen Di-nwonna-enyi wu Jesu, oken

onye-ndu atunrun ahun we gi edeke e (ya wu onwun a) biye nkwerigbama itebite hu Osolobue tume aka; ²¹ ya dodo yechanrin ụnụ ihien ile ri mma hụn ụnụ e gi me uche e. Ya dodo me e, keni ihien a sụn'a hụn uzo e me ime ndun enyi ghahani Jesu Kristi. Ogho ya rini Jizos' Kraisti ogen ile jenrin ejen! Isee.

Oku Ikpazuun

²² M ri a rijo ụnụ umune m, dodo, nabanhan nị oku nkasi-obini m de ni ụnụ, n'o suekeni.

²³ M cho nị ụnụ marin nị a hatugwo we nwene enyi wu Timoti—n'o ghagwo ulongan pua. Mme le 'ya jenkọ d'a wi m lalani d'a hụn ụnụ, omeni o biaghọ egwa.

²⁴ Kele ni ndi-ndu ụnụ ile le ndi-nso ile. Ndi hụn gha Itali bia ri ekele ụnụ.

²⁵ Efo ma Osolobue ya rini ụnụ ile. Isee.

Ekukwo-Ozi

Jemisi

De

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Jemisi de ehuhuo-ozini. M wu igbon Osolobue le Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi. M ri e dejenni ndi ikpun-ulo mmebuo ali Izrelu, hun risonme ali ndi ozo ri ichen-ichen ya; e kele m onu!

Afunfun, Okukwe Le Amamihien

²Umune m, ogen owule udi onwunwan ri ichen-ichen gi a biani unu, weri ne ni ihien unu e gi ghoghoro—³makeni unu a maringho ni we lele okukwe unu, o weheni unu ndidi. ⁴Ni ni nwan ndidi runchanrin orun a, keni unu hun uzo wuru ndi ka ehụ, zu oke, nwonleni ebe we no a la azuun.

⁵Onye owule ri ime unu hun marinleni ihien o k'e me, ya me ekpere rio Osolobue hun a shiapu efo e ye ihien—o k'e ye e amamihien. ⁶Kani, ya gikwo okukwe rio; y'e gikwole obi ebuo, kaka. Makeni, onye obi-ebuonohu ke ebirimirin ohimin hun ufere ri e nu, e nuhunme. ⁷Onye no erira y'e rokwole n'o k'e nwonhen ihien owule eka Dinwonni-enyi, ⁸makeni onye obi-ebuok'o wu; ime ihien ile o me, a ra sa eka kwademe obi e, me ihien owule.

Egbeyele Ni Onye Owule

⁹Onye owule kwerini bu o wu ogbennye, ya ghoghoma ni Osolobue e bushigu a elu; ¹⁰hun wu odafin ya ghoghoma ni e wetugu w'a ani. Makeni, ndi-idafin jenko d'a ghafe ke obobo ofia: ¹¹anwun wahu, efifia ri ofia e shinwun, obobo e a danfu, mma a aguu! Erira k'o

rizi ni ndi-idafin, we k'e shinwun ebe we ri e bi elu we.

Onwunwan

¹²Onye owule gi ndidi son onwunwan k'a narin ngozi, makeni, o fuha ohunma, Osolobue e gi ndun ahun o kwe ndi ihien e a suo nkwa a tu onye ahun ugon mmeri.

¹³Onwunwan bia ni ihian, y'a sikhwole, "Osolobue ri a nwan m." Makeni, eje-ihien ara gun Osolobue egun omume; ya le enwen e ara nwanzikwo ihian. ¹⁴Ni onwunwan biani ihian wu ni eje-ihien la a enya, gunma a. ¹⁵Ihien olila-enya kwonkenmeguu ihian, o mupuha njo; njo karaguu, o mu onwun.

¹⁶Umune m, anikwole ni we dufie onu. ¹⁷Makeni, ihien ile we shiapu-efo ye le ihien owule zu oke we e ye eye gha elu-igwee, eka Osolobue, bia. Osolobue wu Nedi hun e ye ukpe ile rini hun ghaleni e bi ekanai—a ra gbehuto, ara yebe ukpe, yeme ishi. ¹⁸Iya kwademe obi e, shiapu efo mudonzi enyi, ghahani oku e hun wu ezioku, keni enyi wurun'a mkpuru-ibuzo o gha ime ihien ile o ke ghori.

Inu Oku-Chuku Le Igi E Bi

¹⁹Umune m ri m obi, marin ni onwan: onye owule ya a nukpo oku; y'e kukerininle oku; y'e bukerininle olulu—²⁰makeni olulu ihian ara runpuha ihien Osolobue cho. ²¹Wepu ni nwan ihien ile ru unyin le eje-ihien ile unu ri e gi e mekari enwen onu; onu e welu enwen unu ali, nabanhan oku Osolobue we kunye ime obi unu, hun k'a s'eka zuopuha umen-dun unu. ²²Kani, e gikwo ni ya wu oku Osolobue e bi; awukwole ni ndi a nu onunu suo, hun ri e dufie enwen we. ²³Makeni, onye owule hun a nu oku-Chuku bu ara gi e bi nohu ke onye gihu ughegbe lee enwen e. ²⁴Eghee. Makeni, o leghahu en-

wen e, gha ebẹhụ pụ, ọ zọ kẹ ọ nọ ozigbo. ²⁵ Kani, nke ndi hun e leban enya iwu hu zu oke wu oku Osolobue, hun e me ihian e nwonrin enwen e, omeni w'e dikenme, mesonme ihien o cho—ni emeni we ndi a nu, a zo ihien we nu, kani ndi e gi e e bi, Osolobue k'a gozi we makeni we ri e gi e e bi.

²⁶ Onye hun si n'ọ ri e fe Osolobue bu ara kwonon ire e, ri e dufie enwen e; ofufe e wu ihien-eti. ²⁷ Ezigbo ofufe zu oke, rulen aru enya Osolobue Nedi enyi wu hunni: ilepu ndi nwonleni nne mobu nedi le ndi di we nwun enya ebe we ri a ta afunfun—lezi idonme enwen ihian make uwa gha e meru a.

Isi Nke Ebuo

Egbeyeleni Ihian

2 Umune m, ebe o me nwan ni unu kweri ni Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi, Di-nwonni-enyi nwe ogho, ni unu wuruzi ndi e gbeyeni ihian?

² Omeni onye yi ekwa-oma nanranni, yisonme ola-eka goru, a banhan ebe onu ri e zu, ni ogbenye yi ekwa rileni mma kaka a banhanzikwo ebeku, ³ onu a gbaye hun ken ekiken ri mma, si a, “Dodo, nodi ali ocheni ri mma,” si hun ogbenye, “Wuzo ebeku,” mobu “Nodi ebeni uku m ri”— ⁴ ohun a ghosiguoni ni unu e gbeyeni ihian ime igunrun unu, ni unu e gi obi zinrinleni e me ihien unu? ⁵ Umune m ri m obi, gon ni ntin! Osolobue a horiguoni ndi-igbenye? Eghee, o horiguoni ndi-igbenye ime uwan ni we wuru ndi-idadin ime okukwe, wuruzikwo ndi k'a banye Ali-eze hu o kwe ndi nwe ihien-osisuo a nkwa. ⁶ Kani, unu e legberi ndi-igbenye! Ele ndi-idadin a kpangbu unu? Ele we a dojen unu ogwa? ⁷ Ele we e kuto efan Onye hu richanrin mma hun unu ri a za?

⁸ Omeni unu e donme iwu hu Eze ye ke we don de e ime Ekukwo-nso, iwu hu hun si, “Ihien ibe i ya suo i ke i ihien i don a suo i”—unu e meguo ihien ri mma.

⁹ Kani, omeni unu e gbeyeni ihian, unu ri e me njo, ikpe a maole unu makeni unu ri a dan iwu. ¹⁰ Makeni, onye donmehanchanrin iwu ile—dan ohu, ikpe a maol'a noke onye danchanrin iwu ile. ¹¹ Makeni, Osolobue ohu hu hun si, “Agherele,” iya sizikwo, “Egbule ochu.” Ya wu, omeni y'e gbu ihian, y'a danchanringuo iwu hu ile—osun'a ni y'a ghereni.

¹² Ya wu, ke iku-oku ke omume, e mechanrin ni we ke ndi we k'e gi iwu hu e me ihian e nwonrin enwen e kin ikpe. ¹³ Makeni, onye owule meleni ebere, we jenkoni d'e kin e ikpe, emekoni w'a ebere. Ebere y'e meri ikpe-omuma.

Okukwe Le Orun

¹⁴ Umune, elee erere k'o ban ni si ni i nwon okukwe, omeni y'e gin'e run orun? Ni okukwe ahun saeka zuopuha i? ¹⁵ Omeni ekwa ezuni onye nke Kraisti ibe unu ukun mobu ni ihien o k'e ri uhuhin hu a ri a, ¹⁶ onye ohu ime unu a si a, “Ijen ewere-o! Oyi atukwole-i-o! Rijunkwo efo-o!”—kani, y'e yen'e ihien ehụ a cho. Elee erere k'o ban?

¹⁷ Ya wu, okukwe nodini bu egini w'e run orun a nwunhuguo.

¹⁸ Kani, ihian k'a si, “Onye le nke e ro: nke i wu okukwe, nke m wu orun.”

Aziza m wu, “Ghosidele m ke onye owule e gi saeka nwon okukwe nke-esi bu orun aru a. Mmewen, m jenkoni d'e gi orun m ghosi i okukwe m.”

¹⁹ Y'e nwongho okukwe nu—hun i gi kweri ni Osolobue ohu suo ri, ele iya? Y'e meke-o! Kani, eje-mmom kwerezikwo ekweri!—ya ke egun gi a tu we, ehụ hu a ma we nni!

²⁰ Onye-nzuzu! I cho ni we ghosi i ni okukwe nodini bu y'e gin'e run orun a nwunhuguo? ²¹ Ele ihien nedi enyi

wu Ebrahim run ke Osolobue gi kun'e ohunma—ogen hu o gi wehe nwa a wu Aziki, n'o gi e chu-ejan elu ukpo nchu-ejan hu? ²² Y'a hun a? Okukwe e le orun a rungbama; ihien o me ke okukwe e gi zu oke. ²³ Erira ke ihien hu Ehuhuo-nso ku don mezu, ni, "Ebrahim kweye ni Osolobue, Osolobue no gun a yen'e, kpo a onye ri ke Chuku cho, kpo a owu a."

²⁴ Y'a hun a nwan ni ihien onye run ke Osolobue gi e kun'e ohunma—ele okukwe suo!

²⁵ Ele erira ke Osolobue gizi gi ihien igbaraja hu wu Rehabu me kun'e ohunma—ogen hu o gi nabanhan ndi hun Joshua zi d'e gi nzuzue lele ali Jeriko, zueme we, yeni we eka ghashi uzo ozo wanahin? ²⁶ Ya wu, k'o don me ni ehun ihian mmon rileni a nwunguo, erira k'o donzi me ni okukwe orun rileni a nwunguo.

Isi Nke Eto

Izun Ire

3 Umune m, emele ni ndi-nkuzi, ndi-nkuzi, make ni onu a maringho ni eka we k'e gi kin enyi ndi-nkuzi ikpe k'a ka e ze. ² O runahinsonme enyi ile arunahin. Onye owule oku-onu ghaleni arunahin e zugo oke, o k'a sazikwo eka kwodonchanrin ehun a ile.

³ Enyi kenme eshin onu keni o hume ni enyi isi, enyi k'a saeka ki ehun a ile. ⁴ Lezide ugbo-mirin: osun'a ni e hike we ogbe, osun'a ni oken ufere suo nwon e bu we—sterin meshu ekere ke onye a nyan n'a gi a fi a e shi ebe owule o cho. ⁵ Erira ke ire rizikwo—mkpamkpa-ehun me ntin ro, kanj o kukari enwen e!

Lezide nwan ke okun me ekere a dunfu egboko! ⁶ Ire wu okun nke-esi. Ire nohu ke ebe we no bu njo han ke uwa ile che enyi ehun! O rucharin ehun ile unyin! O bu ndun i ile e che ime okun! Okun ire gi a dun gha okun-mmon a bja.

⁷ O nwonna udi anu owule hun a kpa ani, hun a ri ari, hun ri ime ohimin mobu nnunu hun ihian keleni zun mobu hun o me ni ihian asako eka zun a. ⁸ Kanj, o nwonna onye owule wu ihian hun k'a sa eka zun ire. Eje-ihien ghaleni e zu iken k'o wu. Eje-nshi hun e gbu ihian ya jun ime e. ⁹ Ya ke enyi gi a ja Onyennwonna-enyi le Nedi enyi mma; iya ke enyi gizikwo a bu ihian we ke udi Osolobue onu! ¹⁰ Onu ohu hu ojija-mma gha a puha ke ibu-onu ghazi a puha! Umune m, o furuni n'o ri enina. ¹¹ Ni isi-mirin ohu gha onu ohu a gba puha mirin ri mma hun a suo usuo le hun e lu ilu? ¹² Umune m, ni osisi figi mi mkpuru olivu? Ni osisi grepu mi mkpuru figi? Mba! Ya wu ni mirin hun a suo nnu-nnu a seka wefuha hun a suo ohunma.

Amamihien Nke Osolobue Le Nke Ekwensu

¹³ Onye marin ihien nke-esi ime igun-run onu? Onye nwe nghota? Ya gi obibi ri mma o ri e bi le k'o don e welua enwen e ali ghosi ni ihien o ri e me gha ezigbo amamihien a bja. ¹⁴ Kanj, omeni eje enya-ufu le icho nke-i nke-i ri i obi, ezumekwole ezioku rin'a, a nyan isi ni y'a maringho ihien, make ni ntun k'i ri a tu.

¹⁵ Elekwo enu-igwee ke udi amamihien hu gha bja! Nke uwa ro; nke ihian-mmaka ro, eka Mmon-nso aria; nke Ekwensu ro. ¹⁶ Make ni ebe owule enya-ufu le icho nke-i nke-i ri, ebenu ke we no a hunzi isusu le udi eje-ihien ile ri ichen-ichen.

¹⁷ Kanj, nke amamihien ahun gha elu-igwee bja—nke ibuzo wu ni o nwonna kaka eje-ihien owule rin'a; udon k'o cho, a ra me iken-iken; o lee k'o ri ndi ozo; ebere le mkpuru ri mma jun ime e; a ra gbeye ni ihian; ihunnai ari a. ¹⁸ Ndi-udon marin ke we don e gi udon a kun mkpuru, o mipuha ezi-omume.

Isi Nke Ẹnọ

Awụlẹ Ọwụ Ụwa

4 Elebe kẹ ikpe risonmẹ ime igunrun unu gha a bia? Elebe kẹ ogun risonmẹ ime igunrun onu gha a bia? Ele ihien ndi ahun a gungbuni unu ri ime unu a lu agha? ²Unu cho ihien ni unu enwonhenni ihien unu cho, unu e gbume ochu. Ihien na unu enya, ni unu asani aka nwehen e unu e kpeme ikpe, luma ogun.

Unu enwon makeni unu ara rjo. ³Unu rjo unu ara nwonhen—makeni ihien unu bu obi ari mma: unu ri a rjo hun unu e gi me ihien a sọo ni unu. ⁴Ndi obi we rileni uzọ ohu! Unu amarin ni iwu owu uwa wu iwu enenren Osolobue? Ya wu, onye cho n'o wuru owu uwa o henrin enenren Osolobue. ⁵Ra unu ri e ro ni Ekukwo-nso enwon ihien o ri e ku ogen o gi si ni “Enya a fu Mmon hun Osolobue we che ime enyi ufu omeni enya enyi ri uzọ-ebuo?”

⁶Kani Osolobue e yecheni aka, e yecheni iken; ya hain Ehuhuo-nso gi si, “Osolobue a nokin onye-mpache uzọ, kani, o yeni onye e welua enwen e ali aka.” ⁷Ya wu, bu ni nwan enwen unu che okpuru Osolobue. Che ni Ekwensu ogun, o k'a gbanu unu oso. ⁸Nokunme ni Osolobue keni Osolobue nokunme unu. Kwopu ni aka unu, ndi njo! Chanchanpu ni obi unu, ndi obi-ebuo! ⁹Goo ni! Kwan ni! Enya-mirin ya gba unu! Emu unu ya henrin ekwan, unu a na ighoghọ unu to, sukuru!

¹⁰Wenua ni enwen unu ali ebe Di-nwonni-enyi ri keni o bushi unu enu.

Ekutole Ni Ibe Unu

¹¹Umune m, ekujakwole ni oku onye Itu-Kraisti ibe unu, makeni onye owule kuja oku onye Itu-Kraisti ibe e mobu kin e ikpe ri e kutọ Iwu Osolobue ye, e kin

Iwu Osolobue ikpe. I gha e kin Iwu ikpe, y'elezi onye e donme Iwu—y'a wuruguo oka-ikpe! ¹²Onye ohu sọo ri hun e ye Iwu, onye ohu hu wuzikwo Oka-ikpe; iya a sa aka a zuopuha, iya a sazikwo aka e tikpo. Onye k'i wu nwan i gi e kin onye Itu-Kraisti ibe i ikpe?

Kpachanpu Ni Enya Banyeni Inyan-isi

¹³Lee ni enya, unu ndi hun a si, “Tanni mobu ekile, enyi k'e jen alini mobu aninei; enyi k'a no ahua ebefu—zun afia, kpa egbo”— ¹⁴bu unu amarin ihien eki k'a mu! Ki wu ndun i? O nohu ke igirigi hun a puha, o nohu ekere, o fopu! ¹⁵Ihien furu unu k'e ku wu, “Omeni uche Di-nwonni-enyi ro, enyi k'a ri ndun, me ihienni mobu ihien-nei.” ¹⁶Kani, hun nke unu e gi e ku erira, unu hu a pache, a nyan isi. Udi inyan-isi ile no enina wu njo.

¹⁷Ya wu nwan ni onye owule marin ihien furu o k'e me bu o men'e, e meole njo.

Isi Nke Isen

Ndi-idafin, Kpachanpu Ni Enya!

5 Unu ndi-idafin, gon ni ntin: kwanmakwo ni ekwan; e gokwo ni—make nsongbu hun lala ni ni onu!

²Aku-le-uba onu e wiwiguo! Ekiika e ripuguo ekwa unu! ³Goru unu le ola onu a gbaguo nchara! Ncharani we gba k'a shiagbu unu eri; o jenkọ d'e ripu uru ri unu ehụ ke okun don e ri ihien. Unu a kpatoguo aku-le-uba ime uwanu ruguo njendeme. ⁴Gon ni ntin! Egho-orun ndi sun ni unu ofia, hun onu gi mmegbu ju ni onu akuko ugwo ri nwan kwan! Ekwan ndi ghoni unu ihien-ugbo e ruguozu Nna nwon iken ile ntin! ⁵Unu e biguo obibi ehụ-ufu le iri-uba elu uwanu. Unu a zunguo akpobi unu toni uhuhin ogbugbu. ⁶Unu a maguo ndi nwonleni

ihien wẹ mẹ ikpe, gbu wẹ—bụ o nwonna ihien wẹ jụ unu!

Din Ndidi

⁷Umune m, e nwon ni nwan ndidi d'e ru ni Di-nwonna-enyi a bja. Lee ni ke onye-ugbo e che mkpuru ihien o kunye ali hun rikememẹ ẹ mkpa, e din ndidi ni mirin ibuzo le mirin ikpazuun zueyeguu a ohunma-ohunma. ⁸Unu nwen k'e nwonzikwo ndidi erira, kwonkenmẹ obi unu—makeni obibia Di-nwonna-enyi a riguo nsue.

⁹Umune m, edenwinwinkwoleni ni ibe onu, make Osolobue gha a ma onu ikpe—makeni Oka-ikpe e ruguo onumuzo, o d'a banhan! ¹⁰Umune m, leri ni agungun ndi-amuma hun gi efan Di-nwonna-enyi ku oku ogen mbu, keni unu gi e marin ke unu a don dingbu afunfun. ¹¹Ezie, enyi a ja ndi din ndidi mma. Unu a nugho ke Jobu don din ndidi; unu a hunghozi udi obi Di-nwonna-enyi nwe, ni Di-nwonna-enyi e meke onye-efoma le onye-ebere.

Ekunle Iyi

(Mat 5.33-37)

¹²Hun ka mkpa umune m, ekunle ni ihien owule, kaka! Ke elu-igwee ke enuwa ke ihien ozo owule—ekunle ni hun owule. Kama, omeni eghee ro, si ni hu

“eghee;” omeni mba ro, si ni hu “mba” amangbe ikpe-omuma a rini unu.

Ekpere

¹³O nwe onye nwe nsongbu ime unu? Ya me ekpere. O nwegho onye ri a ghoghoni? Ya bu ebu ija-mma. ¹⁴O nwe onye emu ri a ku ime unu? Ya kpọ ndi isi uka ni we men'e ekpere, gi efan Di-nwonna-enyi hu uden kpu e. ¹⁵Ekpere we gi okukwe me k'a zuo onye emu hu, Di-nwonna-enyi e weli e; omeni onye hu me njo, o gbaghari a ya.

¹⁶A gwa ni nwan ibe onu njo onu me, e meni ni ibe unu ekpere—keni unu hun uzo dinhin. Ekpere onye ri e bi ke Chuku cho gi akpakali obi e me nwon iken, o runkenme orun.

¹⁷Elaija wu ihian hun no ke enyi. Kani, osuon'a n'o wu ihian, ogen o gi mekenme ekpere amangbe mirin gha e zue—mirin ezueni orogbo ahua eto le ifon isin, ali ahunni mirin! ¹⁸O no mezi ekpere, elu-igwere no ye mirin, ali no mi mkpuru a.

¹⁹Umune m, omeni o nwon onye owule ime unu gha ime ezioku kpahu, ni onye ozo e wekinhen e azuun; ²⁰hun wekinhen e azuun ya marin ni onye hu wekinhen onye-njo ri e huni azuun k'a zuopuha ume-ndun onye njo hu eka onwun, kpume njo bu oda.

Ehuhuo-Ozi Ibuzo

Pita

De

Pita, Nke Ibuzo

Isi Nke Ohu

1 Mmē wụ Pita hụn wụ onyẹ-ozī pụ-ichēn Jesu Kristi de ehuhuo-ozini jenni ndi nke Osolobue rileni ulo, hūn risonmē alī ichēn-ichēn rī Azuūn Pōntusu lē Galeshīa lē Kapadosīa lē Eshīa lē Bitinia— ²ndi Chuku Nēdi hoto hūn Mmōn-nso don nso—keni wē hūn uzō humēni Jizosī Kraistī isi, leni wē wurū ndi wē fekpu edeke e—a rī wē ochan. Efoma lē udon ya rī nī onū mmagimmagi.

Olile-nya Hụ Rī Ndun

³Ojija-mma ya rī nī Osolobue, hūn wū Chuku lē Nēdi Onyē-nwōnni-nyī wū Jizos' Kraistī! O giguō oken omiken ē mudonzi nyī, mū nyī ye imē olile-nya ohun rī ndun. O mē ihienni ebe o nō gha onwun weni Jizosī. ⁴O meguō nyī wurū nwan ndi k'e nwehēn ihien ndi hūn o donmetonī nyī, ihien ndi hūn ghalēni e rehi mōbū a ruhū mōbū a fapu. O buguō ihien ndinī tonī unū imē eluigwee. ⁵O gi nwan ikēn o gi wurū Osolobue e chemē unū, ghahani okukwe onū, keni nzuofuha hū o kwademeguū, hūn lalanī ogugu-ogen, hūn uzō ru onū eka.

Osolobue Gi Afunfun E Lele Okukwe

⁶Ihiēnni Osolobue mē rī nwan e mē unū a ghoghō—osūon'a nī wē rī nwan e gi afunfun rī ichēn-ichēn e lele unū ekere ogen, ⁷igi ghosī nī okukwe unū wū nke ezigbo ē. Erira kē wē e gi okun e lele goru

makeni o rī mkpa—goru hūn e wiwini! Bū okukwe unū ka goru mkpa a rī, ka a ohunma-ohunma! Ya wū, o rika mkpa nī wē lele okukwe unū, keni ogen Jizosī k'e gi bia, a ja wē unū mma, yezikwo unū ogho lē mgbaye; ⁸Jizosī hūn ihien ē rī a suō unū—osūon'a nī unū e ke leghatu ē; unū kwerin'ē—o sūon'a nī unū arī nwan e legha a kikenni. Ohun e mē unū a ghoghō oda-oda—oken ighoghō onū ghalēni a saēka a kowa! ⁹Unū a ghoghō enīna makeni unū hū e nwōnhen erere rī okukwe unū—ya wū, wē hū a zuopuha umē-ndun unū.

¹⁰Nke nzuopuhani, ndi-amuma hūn Osolobue gi ku oku efoma hūn jenkō d'e ru onū eka te chokenmē alī a, donrin enya leban a enya ebe wē n'a cho nī wē ghoha a. ¹¹Wē hū a jū enwēn wē ihien Mmōn Kraistī rī imē wē rī e ku oku ē ogen o gi gwato wē afunfun Kraistī k'a ta lē ogho k'e son n'ē—a jū enwēn wē onyē o rī e ku lē ogen o gi jenkō d'e gi mē. ¹²Osolobue nō ghosī wē nī elē ifiri wē lē enwēn wē kē wē gi e ku ihien ndi ahun wē ku, kani, ifiri unū. Unū a nuguō nwan ihien ndi hū. Onū ndi ahun wēhēni unū ozioma kē unū gha nū wē. Ikēn Mmōn-nso ahun Osolobue gha enuigwee zihē kē wē gi zi unū ya wū oziooma. Ndi mmōn-ozī nke a chokade nī wē leghade ihien ndinī!

Wē Kpō Unū D'e Bi Obibi Rī Nso

¹³Ya wū, konrin ni nwan orun imē obi unū, e donrin enya e bi; buchanrin nī olile-nya unū che ngozi hū Jesu jenkō d'e gi efoma a wēhēni unū—ogen o k'e gi bia. ¹⁴Lēkē ezigbo umū hūn e humē isi, emezilē ni ihien ndi hū te rī a gun unū ogen unū kelēni marin Jizosī. ¹⁵Kama, obibi unū ya rīchanrin nso uzō ile noke kē Osolobue hūn kpō unū don rī nso. ¹⁶Makeni Ekukwo-nso sī, “Rī nī nso, makeni mmē nwēn rī nso.”

¹⁷Ebe o mē ni Osolobue hūn ghaleni egbeyeni onye owule ke unu a kpọ Nedi unu—Osolobue hūn e gi ihien onye-onye me e kin e ikpe—gikwo ni nwan egun e bichanrin ogenni hoduni unu k'e bi eluwani unu wu itumunye.

Ke We Don Gbapuha Enyi

¹⁸Unu a maringwo ke Chuku don gbapuha unu ime obibi-eti hu unu gha eka ndi muni unu nwehen; ni ele ihien e wiwini rikę egho ona (siva) mobu goru—ke we gi gbari unu, ¹⁹kani, edeke hūn rikęnme mkpa—edeke Kraisti, hūn ri ke nwa-ebulu ehū a zu oke nwonleni orusi. ²⁰Osolobue a hotogwo a ni Osolobue d'e ke uwa, o ru ogen ikpazuunni, o no nwan wepuha a ifonrin-ifon make orinimma unu.

²¹Unu a ghagwo nwan eka Kraisti bia d'e gi Osolobue don enya, Osolobue hūn gha onwun weli Kraisti, ye Kraist' ogho. Ya wu ni Osolobue ke unu kwerini; Osolobue ke unu ri e lee enya.

Onye We Gbafuha Nke-esi E Nwe Ezigbo Ihien-osuswo

²²Hunni unu chanchanguu nwan uwe-ndun onu ghahani igbaye ezioku Osolobue, ihien onu ile kwerini k'a sa nwan eka a suotarị ibe onu. Ya wu, gi ni nwan akpakali-obi unu e nwe ihien-osuswo ibe unu. ²³Unu a wurugwo ndi we mudonzi. Ele mkpuru we gha a mu ihian hūn a nwunni ke Osolobue gha mundonzi unu, kama, mkpuru ghaleni a nwun ke we gha mu unu. Mkpuru ahun wu oku Osolobue—oku ri ndun, hūn a to jęnrin ejen. ²⁴Makeni, Ehuhuo-nso si,

“Ihian ile nohu ke efifia; ogho ile ihian nwon nohu ke obobo efifia.

Efifia shinwun, obobo a danpu!

²⁵Kani, oku Onye-nwonni-enyi jenko d'e turu jęnrin ejen!”

Oku hu wu ozioma hu we zi unu.

Isi Nke Ebuo

Omuma Hu Ri Ndun Le Ebon Hu Ri Nso

2 Ya wu, wepu ni nwan udi eje-ihien ile ihian gi e son ibe e, ero ile, ihunai, iwe-enya le nkuto ile. ²Rike umu we mu nke ohun, a ni ni ekpiri mirin-eran ime-mmon hūn ri ochan a do unu—keni unu hūn uzọ a ra a, e gi e e sue ime nzuopuha unu, d'e ru isi e, ³o me nwan ni ezioku ro ni unu a daningwo efoma Di-nwonni-enyi, hūn a ni Di-nwonni-enyi ri mma.

⁴Unu a biagwo nwan d'e kunrun e: omuma hūn ri ndun—hūn ihian ju; kani omuma we hori ahori, ri oken mkpa, k'o wu enya Osolobue. ⁵Ime e, onye-onye ime unu wuzikwo omuma ri ndun. Noke omuma ndi ri ndun, o hu e gi unu a tun ulo ime-mmon, keni unu hūn uzọ wuru ndi nchu-ejan ri nso, hūn gha eka Jizosi Kraisti a chu ejan ime-mmon hūn Osolobue a nabanhan. ⁶Makeni, Ehuhuo-nso e kugwu a, si,

“Lee n'e, m ri e buto omuma ime obodo Zayonu,

omuma gin'e; omuma m hori ahori, rikęnme mkpa. Ifenren emeko onye hūn kwerini n'e.”

⁷Ya wu, omuma hu ri unu mkpa oda-oda—unu ndi kwerini; kani nke ndi hūn kwerileni—

“Omuma ndi ri a tun uno juto, a wuruole hūn gi ulo!”

⁸O wurugwozi

“Omuma w'a kpogburu; nkume a han we a dan.”

Makeni agbayeni we oku hu, ya hain we gi kpogburu—ke we don deto ni we ya.

⁹Kani, unu nwen wu agbo Chuku hori ahori; ndi nchu-ejan Eze; ebon ri nso; ndi nke Osolobue—keni onu hūn uzọ e me onye owule a marin oken orun

rì ichen-ichen Osolobue r̄nsonm̄e, Osolobue h̄n k̄p̄p̄uha ̄n̄u im̄e ishi bu ̄n̄u che im̄e uk̄p̄e ̄ r̄igbu enw̄en ̄e mma. ¹⁰Oḡen mb̄u, ̄n̄u “el̄e nd̄i nke Osolobue”, kan̄i, ̄n̄u a wur̄uol̄e nwan nd̄i nke ̄; mb̄u, “omik̄en ̄ ̄r̄uni ̄n̄u ̄ka”, kan̄i omik̄en ̄ e ruḡūo nwan ̄n̄u ̄ka.

Enyi W̄u Igb̄on Osolobue

¹¹Nd̄i r̄i m̄ obi, m̄ r̄i a r̄īo ̄n̄u n̄ok̄e nd̄i ̄b̄ia l̄e nd̄i r̄il̄eni an̄i w̄e, gbala n̄i n̄i ̄ḡun nd̄i h̄n a ḡunsonm̄e ih̄ian h̄n a l̄uson um̄e-nd̄un ̄n̄u agha. ¹²E bi ni obibi kur̄u-̄ot̄o im̄e igunrun nd̄i al̄i nd̄i ̄oz̄o r̄i ichen-ichen kweril̄eni; ken̄i, ̄os̄ūon'a n̄i w̄e e kuja oku ̄n̄u n̄ok̄e s̄i ̄n̄u e m̄e eje-ihien, w̄e k'a gha a h̄n obibi-̄oma ̄n̄u—e gi w̄'e ye Osolobue ̄gh̄o oḡen o k'e gi b̄ia.

A Gbaye Ni Nd̄i R̄i A Kin̄i

¹³Gi ni ifiri Di-nw̄onni-enyi e hum̄e ni nd̄i ile r̄i a kin̄i isi—k̄e eze, h̄n w̄u onȳe-isi nd̄i ̄ok̄iki, ¹⁴k̄e nd̄i Ḡovan̄o r̄i Az̄ūun ichen-ichen a k̄i—n̄ok̄e nd̄i eze zi d'e ye nd̄i e m̄e eje-ihien afunfun, a ja nd̄i m̄e ihien r̄i mma mma. ¹⁵Mak̄eni uche Osolobue w̄u n̄i ̄n̄u gi im̄e ihien furuni kpukin nd̄i-nzuzu r̄i e ku ihien w̄e mar̄inl̄eni ̄n̄u; ¹⁶e m̄e n̄'e k̄e nd̄i w̄ul̄eni igb̄on mak̄eni ̄n̄u e nwenrinḡūo enw̄en ̄n̄u; ka egikw̄ol̄e ni inw̄onrin-enw̄en ̄n̄u kpu ̄nya, e m̄e eje-ihien, ka bi ni k̄e nd̄i w̄u igb̄on okpuru Osolobue. ¹⁷A gbaye ni ih̄ian ile; e nw̄e ni ihien-̄os̄us̄ūo nd̄i Itu-Kraist' ibe ̄n̄u; a t̄u n̄i egun Osolobue; a gbaye ni eze.

E Leri Ni Afunfun Kraist̄i Ta

¹⁸Nd̄i w̄u idibo m̄ob̄u igb̄on, e wel̄uachanr̄in n̄i enw̄en ̄n̄u al̄i ebe nd̄i ̄n̄u r̄i okpuru w̄e r̄i, a gbaye w̄e ̄z̄o ile—el̄e nd̄i-efoma l̄e nd̄i ̄eka-al̄ul̄ūa s̄ūo, kan̄i k̄e nd̄i ̄eka-ik̄en. ¹⁹Mak̄eni, ihien w'e gi ja i mma r̄o om̄eni y'e m̄eni eje-ihien, e ye w̄e i afunfun furul̄eni n̄i w̄e ye i bu y'e

gi ifiri Osolobue dingbu ̄uf̄u a. ²⁰K̄i w̄u erere i n'i dingbu ili w̄e gbu i, om̄eni eje-ihien i m̄e k̄e w̄e gi gbu i ya w̄u ili? Kan̄i, om̄eni y'a ta afunfun mak̄eni i m̄e ihien r̄i mma, bu y'e digbu ̄e, Osolobue k'e gi ifiri ̄ gozi i. ²¹Ya k̄e w̄e k̄pon̄i ̄n̄u; mak̄eni Kraist̄i tazik̄w̄o n̄i ̄n̄u afunfun, lat̄o n̄i ̄n̄u ihien ̄n̄u e leri, ken̄i ̄n̄u h̄n ̄z̄o e s̄on nz̄om'uk̄u a.

²²O m̄etuni n̄jo;

oku-ndufie aghatun'̄e ̄n̄u p̄uha.

²³Oḡen w̄e gi k̄pari ̄e,

̄o k̄parigwar̄in̄i w̄e;

oḡen o gi ta afunfun,

̄o nyann̄i isi n'o k'e m̄e ihien ̄ow̄ule.

Kama,

̄o n̄o we enw̄en ̄e

kwani Osolobue,

onȳe h̄n a han ezigbo en̄en.

²⁴Kraist̄i l̄e enw̄en ̄e gi ̄eh̄u a buru n̄jo enyi, bu ̄e shi elu obe osisi ah̄un, ken̄i enyi gi ̄eh̄u a nw̄unnah̄in n̄jo, gi nd̄un enyi m̄em̄e ihien Osolobue ̄ch̄o. ̄eh̄u w̄e r̄usonm̄e ̄e k̄e enyi gi nw̄e nzūori. ²⁵Un̄u te r̄i a kpahu k̄e atunrun, kan̄i ̄n̄u e kinh̄enḡūo nwan, buru onȳe h̄n e du um̄e-nd̄un ̄n̄u rik̄e an̄u, e chem̄e ̄e.

Isi Nke ̄to

Di L̄e Nwunye

3 Nwunye, m̄ezikw̄o ̄er̄ira. E hum̄eni di i isi, ken̄i, ̄os̄ūon'a n̄i o nw̄eḡh̄o nd̄i di kweril̄eni oku Osolobue, e gi w̄e omum̄e nwunye w̄e d̄obanhan w̄e im̄e Osolobue—bu o nw̄onni oku w̄e gwa w̄e; ²mak̄eni di i k'a r̄i a h̄n k̄e i d̄on r̄i e bi ̄gh̄unma, e gi egun Osolobue e bi.

³Anil̄e ni mma ̄n̄u wur̄u nke ̄eh̄u—mma ich̄o ntutu mma l̄e iyi goru l̄e iyi ̄ekwa ma mma. ⁴Ka n̄i n̄i mma ̄n̄u wur̄u h̄n r̄i im̄e obi, mma ah̄un ghal̄eni a fap̄u—mma im̄e-jūu l̄e agun̄un om̄eh̄en—h̄n rik̄enm̄e mkpa ̄nya Osolobue. ⁵En̄ina k̄e ikpoho r̄i ns̄o h̄n gi Osolobue e d̄on ̄nya d̄on ̄ch̄o en-

wen we mma mbu-mbu ghahani ihume ni ndi di we isi. ⁶ Erira ke Sara don gbaye Abraham, a kpo a “nna-m.” Unu wu umu a ikpoho o mekwọ ni unu e mesonme ihien ri mma, ni unu anini egun ihien k'e meni unu kusi unu.

⁷ Ndi di, erira k'o rizikwo ebe onu ri. Di, gi uche e son nwunye i—a nyanhan ni okpoho ka alulua a ri; e ye e ogho make ni o nwezikwo ndun ohun hun Osolobue e ye ofe ke yu nwen don nwe. E me ni enina make odakin owule gha a ri ekpere unu.

Ita Afunfun Makeni I Me Ihien Ri Mma

⁸ Nke ikpazuun, unu ile, a wu ni ohu ime mmon; onodi ibe onu ya e metu unu; a ni ni ihien ibe unu a suo unu rike umune; e nwe ni obi alulua; e wenua ni enwen unu ali ime obi unu. ⁹ Emegwarikwole ni ihian eje-ihien mobu kpogwari we iyi. Hun nke unu e gi megwari we, gi ni ngozi ku we ugwo, makeni ngozi ke Osolobue kponi onu, iya k'ọ cho eka unu. ¹⁰ Makeni Ehuhuo-nso si,

“Onye cho ndun,
onye cho ni elu e ri mma,
ya wefu eje-ihien ire e;
ya wepuzikwo oku-ndufie ugb'onu a.

¹¹ Ya gbakito eje-ihien azuun—
mesonme ihien ri mma;
ya choma udon,
chusonme e.

¹² Makeni,
enya ri mma ke Di-nwonna-enyi e lee
ndi e me ihien o cho,
ntin a rizikwo ekpere we.

Kani,
eje-enya k'o lee
ndi e me eje-ihien.”

¹³ Onye k'a sa nwan eka me unu ihien owule omeni unu wu ndi e me ihien ri mma? ¹⁴ Kani, osuon'a ni unu ta afunfun makeni unu me ihien Osolobue cho, ya wu ni ndi Osolobue gozi ke unu wu. Atule ni nwan egun we; emehunmele

ni. ¹⁵ Ka yechanrin ni Kraisti onodi run'e ime obi unu nọke Di-nweni-unu, unu a kwademe ogen ile ni onu a kowan onye owule k'a ju unu ihien hain unu gi nwon olile-enya unu nwe. ¹⁶ Ka e gi ni nwayo le mgbaye e me e. E donme ni obi unu ochan, keni ifenren me ndi hun e kuto omume oma unu ri e me ime Kraisti.

¹⁷ Makeni o ka mma ni ihian gi ifiri ihien ri mma o me ta afunfun, omeni uche Osolobue ro, kari ni ihian gi ifiri eje-ihien o me ta afunfun. ¹⁸ Makeni, Kraisti gi ifiri njo tazikwo afunfun, nwun; mgbe ohu k'o nwun, o nwunkozi, Onye ri ochan hun nwunni ndi njo onwun—keni o hun uzo wehe enyi ile ebe Osolobue ri. We gbu e, o nwunhun ke ihian don a nwun, kani Chuku no me e ri ndun ime-mmon. ¹⁹ Ogen o gi ri ime-mmon, o no jen d'e zi ndi-mmon ri ime ngan ozi oma— ²⁰ ndi hun gileni oku-Chuku we gwa we don ogen mbu, ogen mbu ahun Osolobue gi ri e din ndidi e che; ogen hu Nua gi ri a tun ugbo-mirin hu. Ndi we gi ya wu ugbo-mirin zuopuha ebuni oda, ya wu, we ri madu esato suo; mirin ahun ke we ghaha zuopuha we. ²¹ We gi onwan gwato enyi ke mirin-Chuku hun we gha nwan a zuopuha unu kikenni no. Ele ni w'e gi mirin-Chuku a wupu unyin ri ihian ehụ, kama, ihian gi e a ghoji Osolobue ni o gi obi e ile bia d'e kunrun e. O zuopuha unu makeni Jesu gha onwun lihi. ²² Jesu Kristi a lashiguo nwan elu-igwee; o nodi nwan eka-nni Osolobue; ndi mmon-ozii ile le okiki ile le iken ile ri nwan okpuru e.

Isi Nke Eno

Obibi Ndi We Gbehutogu

4 Ebe o me ni Jizosi narin afunfun nọke ihian, gun ni nwan agungun ohu hu o gun, unu e konrin ime obi onu. Makeni, onye gi ifiri Kraisti kpachanpu enya narin afunfun ime ndunni a juguo

njọ—² a ra bizi n'o mē ihien ndi hun a gun ihian, kama, o bi ndun a hoduni enu-
wa ke Chuku don cho.

³ Ogen unu tuhu ogen mbu ebe unu ri e mesonme ihien ndi hun a suo ndi ghaleni e fe Chuku usuo e higuo. Rike we, unu te ri e bi obibi ifenren ogen hu, eje-ihien a gunsonme unu; unu a ra manya a tu, e me eje-mmemme, e jen ogbo manya, onu a ru mmom onu a marinzi hun unu ruako.

⁴ O tuka we nwan enya ni unu arizi e son we e bi obibi ahun na iwi—we hu e gi e e kuja oku unu. ⁵ Kani we jenko d'e ye Osolobue mgbako—Osolobue hun ri nwan e che ni ogen ru n'o kin ndi ri ndun le ndi nwunni ikpe.

⁶ Onwan hain we gi zizikwo ke ndi nwunni ozioma, keni we hun uzọ ri ndun ime-mmom rike Osolobue, osun'a ni a nariguo we ikpe-omuma, nwun ke ihian.

Ke We Don A Run Orun Osolobue

⁷ Ihien ile e d'e ru njendeme; e kwondon ni nwan enwen unu, a wu ndi ghaleni e gi okukwe we e gu egu. E me ne make odakin gha a ri ekpere unu. ⁸ Hun kachanrin mkpa, e nwe ni ihien-osusuo ndi Itu-Kraisti' ibe unu ogen ile, makeni ihien-osusuo e kpume njọ bu oda. ⁹ E gichanrin ni obi unu a nabanhan ibe unu iwe unu—e denwinwinle ni. ¹⁰ Rike ezigbo ndi-nlepu enya, hun Osolobue meni efoma yesonme oyie ichen-ichen, onye-onye ime unu ya gi oyie o nwehen aka Osolobue e yeni ibe e aka. ¹¹ Onye owule hun e kuni, ya ku ihien Osolobue ku—rike onye Osolobue gi e ku; onye owule hun a run orun owule ya gi iken Osolobue ye e run a, keni ogbo hun uzọ a bja ni Osolobue ime ihien ile ghahani Jesu Kristi. Ogbo le iken ile wu nke e jenrin ejen. Isee.

Ita-afunfun Noke Onye Nke Kraisti

¹² Ndi ri m obi, anikwole ni oken afunfunni unu ri a ta, hun we gi ri e lele unu, tu unu enya noke si ahunlele ro. ¹³ Ka ghoghoma ni, makeni unu ri e son Kraisti' a ta afunfun a—keni unu hun uzọ nwe ighogho, e yi oro-ighogho ogen ogbo a ke gi puhachanrin ifon.

¹⁴ Omeni we gi ifiri Jesu Kristi kpari unu, onu a wuruole ndi Osolobue gozi, makeni ohun ghosi ni Mmom ahun nwe ogbo hun wu Mmom Osolobue nokwasi onu. ¹⁵ Ka emekwole ni ndi ri a ta afunfun make eje-ihien we me—make igbuochu mobu izu-ohin mobu makeni ihian wu eje-ihian le n'o me eje-ihien we gi a cho ihian mobu ni ihian a chosonme oku.

¹⁶ Kani, omeni y'a ta afunfun makeni i wu onye Itu-Kraisti, ewerile e ihien-ifenren, ka ja Osolobue mma ni ri a za efan hu, ni ri a za “Onye nke Kraisti.”

¹⁷ Makeni, ogen e ruole hun okinkin-ikpe e gi bidon—bu o k'a gha ime ulo Osolobue bidon. O me nwan ni okinkin-ikpe k'a gha aka enyi ndi nke Osolobue bidon, kini ri e che ndi nupu ni ozioma Osolobue isi? ¹⁸ Ozozị,

“Omeni nzuopuha fu ndi ezi-omume orun

nani k'o k'a ri ni ndi-njo le ndi ghaleni e fe Osolobue?!”

¹⁹ Ya wu, ndi hun ri a ta afunfun—udi afunfun hun wu uche Osolobue—we we nwan enwen we che aka Onye-okike hu hun furu w'e gi don enya; we mesonme mma.

Isi Nke Isen

Ndi-isi Uka Le Ndi We Keye We Lefu Enya

5 M ri nwan a rijo ndi-isi ri ime unu—**m ri a rijo unu** noke onye-isi ibe unu le onye gi enya a hun afunfun Kraisti ta le onye ri ndi k'e nwehen ogbo ahun

lalani; dodo ni, ²e lepụ nị atunrụn Osolobue hụn wẹ buche unu ẹka ẹnya; e du ni wẹ. Arunle ni nọkẹ sị wẹ wa a ye onu olu, ka shiapu nị efọ run a—nọkẹ kẹ Osolobue dọn cho; egile ni ẹkpiri ihien unu k'e nwehen me e, ka me n'e make ni irun nị Osolobue orun rị a du onu. ³Emele ni ndi wẹ keye unu lepụ ẹnya nọkẹ sị unu nwe wẹ; kama, a wuru nị nị wẹ ihien-nleri, ⁴keni, oge Onye-isi ndi-ndu atunrụn e gi bia, unu e nwehen okpu-eze ogho ahun ghaleni a fapu hụn o k'e gi tu unu ugon.

⁵Erirazikwo, unu ndi rị ibe ali, ndi hoduni, e humeni ni ndi-isi isi.

Unu ile, e welua nị enwen unu ali ebe unu le ibe unu rị e me ihien. Make ni, Ehuhuo-nsọ si,
“Osolobue a nokin onye-mpache uzo,
kani,
o me ni onye e welua enwen e ani efoma,
e yen'e ẹka.”

⁶Ya wu, wenua nị nwan enwen unu ali che okpuru Osolobue hụn nwe iken hi-ogbe—keni oge ru, o bushi unu elu—⁷unu e bu mkpa ile unu nwe kwasị a, make ni orinimma unu rị a obi.

⁸E donrin ni ẹnya; e che ni nche—make ni enenren onu wu Ekwensu rị

aghahunme nọkẹ eworo rị e deni, a cho onye o k'a nwun ri. ⁹Chekenme n'e nwan ogun! E turukenme ni ime okukwe onu—ebe o me ni unu a maringho nị ndi Itu-Kraisti ibe unu ile rị uwa rị a tazi udi afunfun ohu hu. ¹⁰Kani, unu taguu afunfun ekere oge, Osolobue hụn e mechanrin efoma ile, hụn kpọ unu d'e du e nwonrin ogho-itẹbite ahun rị ime Jizos' Kraisti, k'e donzichanrin nị unu ihien, me unu turu, me unu ze, me unu nodichanrin ohunma, obi e ruchanrin unu ali.

¹¹Iken ile wu nke e jennrin ejen! Isee.

Ekele Ikpazuun

¹²Sivanosi§, ya yeni m ẹka de ehuhuo-ozini me ekere; nwege enyi m weri n'o furu onye wẹ gi e don ẹnya k'ọ wu. M de e keni m gi e gba unu ume, gizi e ku nị onwan wu ezigbo efoma ahun Osolobue me ni ihian; turukenme ni ime e.

¹³Uka ahun rị Babilonu, hụn wẹ hori ke wẹ don hori unu, e zigho ekele unu. Nwa m wu Maki e keleghozikwo onu.

¹⁴Dide ni ibe onu odide ihien-osusuo.

Udon ya rị nị unu ile hụn rị ime Jizos' Kraisti.

Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo

Pita

De

Pita, Nke Ebuo

Isi Nke Ohu

1 Mmē wu Simionu hūn w'a kpọ Pita de ehuhuo-ozini. M wu igbon Jizos' Kraisti; m wuzikwo onye-ozị e pu-ichen. M ri e dejenni ndi Osolobue ye okukwe ohu hu rikemē mkpa hūn enyi lē enwen enyi nwon—okukwe hūn wē nwonhen makeni Jesu Kristi wu Osolobue enyi lē Onye-nzuofuha enyi ri ochan. ²Efoma lē udon ya rinj onu mmagimmagi—ebe unu n'a marin Jizos' Kraisti wu Onye-nweni-enyi lē Osolobue enyi amarinwaye.

Ghosi Ni Ni Osolobue Kpo Unu

³O giguo iken o gi wuru Chuku ye enyi ihien ile ri enyi mkpa hūn enyi e gi bi elu lē hūn enyi e gi fe Osolobue; omarin enyi marin ya wu Jesu, onye hūn kpọ enyi d'e son e nwe ogho a, son e ri ochan hu o ri, ke enyi gha nwehen ihien ndini; enyi gha a marinwaye e, enyi hu e nweyaye ihien ndini o ye enyi. ⁴Ogho a ahun lē ochan ahun o ri k'o gi nwan kwesonmē enyi oken nkwa ndi hūn o kwesonmē enyi, nkwa ihien w'a cho acho ri ichen-ichen hūn o cho ni enyi nwerin. O mē e keni onu gi ihien ndi hu o kwe nkwa a bia d'a ri ke Osolobue, e bi ke iya, ebe unu no wanahinguu uru ri ime uwa lē ihien ojiila-enya hūn e buhen'e.

⁵Ufiri onwan, lilima ni nwan uzọ ile ni unu we iri-mma cheni okukwe unu; unu e we imarin-ihien che ni iri-mma unu. ⁶Wezi ni ikwondon-enwen-ihian che ni imarin-ihien. E nwe ni ezigbo-ndidi e

che ni ikwondon-enwen-ihian; unu e we itu-egun Osolobue e cheni ezigbo-ndidi. ⁷E gi ni obi-nwene e son ibe unu ndi kwerini—unu e we ohun che ni itu-egun Osolobue. E nwezi ni ihien-osusuo hūn ghaleni e tu e cheni obi-nwene.

⁸Makeni, omeni unu nwe ihien ndini ile ime ndun unu, e nweyaye wē, unu awuko ndi marin Onye-nweni-enyi wu Jesu Kristi bu w'a ra mi n'a mkpuru, w'a ra runpuha n'a ihien owule. ⁹Kani, o mē nke onye hūn nwonleni ihien ndini, o rinj e leghakemē uzọ, enya-mpin k'o wu. O zogu ni a chanchanpuguo w'a njo mbu.

¹⁰Lilima ni nwan uzọ ile, umunē m, ni unu ghosi ni Osolobue kpọ unu nkesi lē ni o hori unu nke-esi. Makeni, unu mē e, o nwonni ogen unu e gi dan! ¹¹Unu siko d'e gi e ru ogo ndi wē k'a nabanhan ohunma-ohunma ime Alize itebite Jesu Kristi—Di-nwonni-enyi lē Onye-nzuofuha-enyi.

Pita We Gi Enya Hūn Ogho Kraisti

¹²Ya wu, m cho nwan ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini ogen ile—oson'ani unu a maringuole wē; oson'a ni unu e turuguo ohunma ime ezioku hu wē weheni unu. ¹³E rogho m'a n'o hugho mma ni m'a nyanhan ni unu ihien ndini wē, hūnni m rikwo ndun ime ehuni. ¹⁴Makeni, a maringuo m ni ogen m'e gi nwunhūn, gbupu ehuni, a riguo nsue, rike ke Di-nwonni-enyi wu Jesu Kristi don ghosi m. ¹⁵Eghee, m k'a nwankenmē uzọ ile gi hūn a ni onu k'a sa eka a nyanhan ihien ndini wē, m ghaguu ehuni pu—m nwunhunguu.

¹⁶Makeni ele akiko ndi ma ko akiko memē ke enyi sonko ogen enyi gi gwa onu oku iken lē obibia Nna enyi wu Jizos' Kraisti. Mba; enyi gi enya enyi hūn ogho a. ¹⁷Chuku-Nedi ye Jizos' ogho lē ikpen ogen hu o gi gha elu-igwee gi olu e ku oku. Olu ahun lē Ogho ahun Kachan-

rinni wị bịa ebe Jizosị rị. Olu ahun sị, “Onwan wụ ezi Nwa m; ihien ẹ a sụọka m!”¹⁸ Enyi lẹ enwen enyi gi ntin enyi nū kẹ oluni gha elu-igwee bịa ogen ahun enyi lẹ iya gi rị elu ugu-nsọ hụ.

¹⁹Enyi gi ẹ nwan marin nị ihien ndi-amuma ku ime Ehuhuo-nsọ wụ ezioku furu w'e gi don enya. Ya wụ, ọ ka unu mma nị unu gi wẹ e don—nọkẹ ukpe-eka rị e nwun ime ishi—gi wẹ don d'e ru mgbe eki e gi fon, hūn ukpe Onye ahun wụ Kokise-utuntun e gi time ime obi unu.

Kẹ Ihien Rị Imẹ Ekwwo-nsọ Don Bịa.

²⁰Ka ghoḥa nị onwan rike ihien ibuzo: nị, o nwonni ihien owule wẹ ku mọbu de ime Ehuhuo-nsọ hūn wẹ gi uche ihian ku mọbu hūn wẹ gi uche ihian a kowa; ²¹makeni, o nwonni ihien owule rị ime Ehuhuo-nsọ hūn gha uche ihian puha. Kama, Mmon-nsọ 'ya nu ndi hūn kuni, wẹ nọ ku ihien gha ebe Osolobue rị bịa.

Isi Nke Ebuo

Ndi-amuma-ntu Lẹ Ndi nkuzi-ntu

2 Kani ndi-amuma-ntu puhazikwo ime ndi Izrel' ogen mbu hụ. Erira kẹ ndi nkuzi-ntu k'a donzi rị ime unu. Wẹ k'e gi nzuzue webanhansonme nkuzi-ntu hūn e buhe ntikpo, judẹ Di-nwonni-wẹ, hūn nonni wẹ—onwan kẹ wẹ k'e gi buhekenrin ni enwen wẹ ntikpo.

W'e Dufie Ihian, A Tunarin Ihian Ihien E

²Kani, ndi bu oda k'e son wẹ bime eje-obibi ifenren ahun wẹ rị e bi. Ihian siko d'e gi ifiri wẹ kutọ Uzọ-ezioku. ³Enyaku wẹ k'e me wẹ e gi onu-oma e dufie unu, a tunarin onu ihien onu. Ikpeomuma lẹ afunfun wẹ buto nị wẹ edei hụ a—ọ nodituni mmaka; ntikpo Osolobue jenko d'e tikpo wẹ a ranhintuni uran!

Osolobue A Maringwo Ye Onye-onye Ihien Wẹ Cho

⁴Ebe o me ni Osolobue ahaturi ndi mmon-ozu hụ ogen ahun wẹ gi me njo, kama, ọ tu wẹ ye ime okun-mmon, kenmesonme wẹ, busonme wẹ che ime olu risonme ime ishi kacharinni d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe—kini k'o k'e me ndi nkuzi-ntu ndini?

⁵O me nwan nị Osolobue ahaturizikwonu uwa mbu ye, ogen hụ o gi zihẹ oken mirin d'e tikpo uwa ndi-njo hụ; omeni ọ zupuhago Nua, hūn e zisonme wẹ ozi keni wẹ me ihien Chuku cho, ya lẹ madu esa ndi ozo—k'o k'e me ndini wẹ?

⁶Omeni ọ magho ani Sodomu lẹ ali Gomora ikpe, gi okun dunfu wẹ, wẹ nọ henrin ntun—nke wu nị arizi wẹ, ọ nọ gi wẹ ghosi ihien jenko d'e me ndi k'e nupu isi okpuru oku Osolobue—k'o k'e me ndi nkuzi-ntu nị?

⁷Di-nwonni-enyi zupuha onye rị ochan wu Lotu, hūn ize eje-obibi wẹ lẹ obibi ifenren wẹ rị e bi e ze oda-oda. ⁸(Ezioku-ezioku, ogen ahun ile Lotu gi bi ali wẹ, ọ hụ a fugbu onye ezi-omumeni, obi ẹ hụ rị ochan hụ a gbawa—makeni ọ hụ e gi enya a hūn eje-ihien ile wẹ rị e me uhuhin-uhuhin, e gi ntin a nū a.)

⁹Ya wu nị Di-nwonni-enyi marin k'o don a gbapuha ndi hūn e fen'e ime onwanwan, marinzikwo k'o don e bu ndi-njo e che ime afunfun d'e ru Uhuohin okinkin-ikpe, ¹⁰tumadu ndi hūn e me ihien uru a gunni wẹ lẹ ndi e ledan okiki.

W'e Ledan Okiki, E Kuto Ihien Wẹ Ghotaleni

Obi ndi nkuzi-ntu ndini e zeke, ihien owule obi wẹ ye wẹ kẹ w'e me; egun ikpari ndi nwon ogho ara tu wẹ. ¹¹Kani, osun'a nị ndi mmon-ozu ka e ze, ka iken e nwe, w'a ra kpari ndi nwon ogho, w'a ra kuto wẹ ihun Di-nwonni-enyi. ¹²Kani,

ndịni nọ kẹ anụ-ọfịa nwonlẹni uche, anụ-manụ hụn ghaleni e leban ihien ẹnya—hụn wẹ mụhụ nị wẹ nwunrun gbu. W'e kuto ihien wẹ ghotaleni. Wẹ k'a la ntikpo kẹ anụ-ọfịa don a la ntikpo—¹³ eje-ihien e kunrun wẹ makẹ eje-ihien ndi wẹ ri e me!

Ihien Hụn A Gụn Ehu Wẹ Kẹ W'e Me

O sọo wẹ nị wẹ e me ihien-ifenren ebe eki ri enu. Unyin lẹ ntupo kẹ wẹ wụ ime igunrun unu. Iya kẹ wẹ wụ makeni w'a nozide ebe wẹ n'e sọn unu e ri Oriri Ihien-osisuo unu e me ihien-ifenren lẹ ihien-ndufie ndi ahun asunoi we, e mepuha wẹ ifon. ¹⁴ Ughere jun wẹ ẹnya; efo ime-njo ara jun wẹ. W'e gi ero a dori ndi zeleni. E giguọ wẹ ẹnya-uku zun obi wẹ. Ndi wẹ bu onu kẹ wẹ wụ!

A Kpahugọ Wẹ

¹⁵ A laguọ wẹ ezigbo Uzo hụ zinrinni to, ghasonme uzọ Balam' nwa Beo, hụn eje-erere a sọo, a du—¹⁶ kani Osolobue nọ jugbo a makẹ njo a: ebe jaki ghaleni e ku oku nọ gi olu ihian ku oku, hụn wẹ gi jugbo era ahun ri a pu onye-amuma hu.

¹⁷ Ndi nkuzi-ntu ndini wụ isi-mirin tahini; igrigi ufere buko; uwẹ kẹ wẹ donme ni ishi hụn kacharin.

Oku-onu Wẹ Asuoka Kani A Riziote Wẹ Egbun

¹⁸ I nu oku-onu wẹ, y'e gbu ni wẹ os-ekpu! Kani oku wẹ enwen ani. W'e gi ihien a na ẹnya a dori ndi ghahu ime ndi-mmefie gbafuha. ¹⁹ W'e kwesonme wẹ nkwa ni wẹ k'e weri enwen wẹ, kani, uwẹ lẹ enwen wẹ wusonme igbon ihien runi. Makeni, ihien ri a ki ihian kẹ onye hu wụ igbon e.

²⁰ Makeni, omeni wẹ wanahinguu ihien ndi e meru ihian hūn ri ime uwa ghahani imarin Jesu Kristi hūn wụ

Di-nweni-enyi lẹ Onye-nzuopuha enyi, anizi wẹ ihien ndi hu nwundon wẹ, kari wẹ eka, onodi ikpazun ndi nọ erira a kaguọ njo kari nke ibuzo. ²¹ Makeni, o te ka wẹ mma ni amaritudeni wẹ Uzo hu ri ochan kari ni a maringuu w'a, a gbakito wẹ oku lẹ iwu hu ri nso wẹ weye wẹ eka azun. ²² Ilu hu wụ ezioku e meguo nwan ebe wẹ ri, “Nkite e kin azun buru egbo a.” Ozoi, “Wẹ chanchanhu ezin n'o shi ime ikpoto d'e gu.”

Isi Nke Eto

Nkwa Obibia Di-nwonni-enyi

3 Ndi ri m obi, onwan me ekukwo-ozu nke ebuo m deheni unu. Ime wẹ ebuo, m ri a nwan ni m kpotien iroro zu oke ime unu ghahani inyanhan ni onu ihien. ² M ri a si unu nyanhankwo oku hu ndi-amuma nso Osolobue ku ogen mbu lẹ iwu Onye-nzuopuha enyi ye ghahani ndi-ozu pu-ichen o zihen unu.

Eleni Di-nwonni-enyi Ri E Bi Mbie

³ Nke ibuzo, ghotu ni onwan: ni ndi emu k'a puha ogen ikpazun, a mu emu, e bi k'o sọo wẹ. ⁴ Wẹ k'a si, “Elebe kẹ nkwa nwen o kwe n'o lala alala ri? O biaguọ nwan? Ndi nedi enyi wẹ a ranhinguo uran (onwun) kete-ele-mgbe; ihien ile nohu kẹ wẹ ri kete wẹ e kele uwa!”

⁵ A kpachanpuguo wẹ ẹnya zo ni oku-onu Osolobue k'o gi kẹ enu-igwee hu ri mbu-mbu; ni oku-onu k'o gizi gha mirin memẹ akpakali, gha ime mirin we-fuha a; ⁶ o nọ gizi oku-onu a me mirin, oken-mirin, tikpo uwa mbu hu la iwi. ⁷ Kani, nke elu-igwee lẹ uwa ri ogenni, Osolobue e giguọ ya wụ oku-onu a bu wẹ donme n'o k'a dun wẹ okun; o ri e che Uhuohin ahun o k'e kin ndi-njo ikpe, tikpo wẹ.

Di-nwɔnni-ɛnyi Ri Eche Ni Ihian Wanahin

⁸Kanị, nke unu ndi ri m obi, azokwole ni ihien ohuni: ni ebe Di-nwɔnni-ɛnyi ri, akp'ohin ohu noke ahua nnu-uku (ahua ogun-iri kwasị nnunai); ahua nnu-uku rizi ke akpu-uhuohin ohu. ⁹Eleni Di-nwɔnni-ɛnyi ri e bie mbie imezu nkwa a ke ndi hu don a ghoha ibie-mbie; mba, o gi ndidi e son unu. O choni ni onye owule la iwi, kama, o cho ni onye owule roghari.

Uhuohin Di-nwɔnni-ɛnyi Lala

¹⁰Kanị Uhuohin Di-nwɔnni-ɛnyi jenko d'a bja idenmizi leke ohin. Ogen hu, igwere sikọ d'e gi oken uzun fopu, okun a rinranpu ihien ile ri igwere; uwa le ihien ile ihian no ime e me e kpufu, puha ifon.

¹¹Ebe o me ni we k'e tikpopu ihien ndini ile enina, elee udi ihian k'o furu ni unu wuru? O furu ni onu e bi obibi ri nsọ, e gi egun Osolobue e bi; ¹²e che Uhuohin Osolobue, e me e n'o biakenrin, Uhuohin hu o k'e gi mu okun ye elu-igwere, denpu a, gi erira rinranpu ihien ile rin'a.

¹³Kanị, noke ke Osolobue don kwe nkwa, ɛnyi ri a tu ɛnya enu-igwee ohun

le uwa ohun—ebehu wuchanrin ebe obibi ihien ile ri-ochan.

¹⁴Ndi ri m obi, ebe o me ni onu ri a tu ɛnya ihien ndini, lilima ni nwan ni udon hun uzo a ri egbata onu le iya, amangbe unu gha e nwon ntupo mobu nkoriani ogen unu k'e gi puha ihun Osolobue. ¹⁵Bun'e obi ni ndidi Di-nwɔnni-ɛnyi ri e nwon wu oghere nzuopuha.

Enina ke ezi nweɛ ɛnyi wu Polu donzi deni unu ghahani amamihien Osolobue ye e. ¹⁶O kusunme oku ihienni ime ekukwo-ozu e ile. O nwongho ihien ndi a fu orun oghota ime ihien ndi o de, hun ndi marinleni ɛnya we le ndi wuzoleni ohunma a fihuto—ke we e mezi ihien ndi ozo ri Ehuohu-nsọ, e gi e e seheni enwen we ntikpo.

¹⁷Ndi ri m obi, a gwatoguwo we nwan unu ihien ndini. Donrin ni nwan ɛnya, amangbe mmefie ndi e bi k'o suo we e dufie unu, me unu ewuzozile ke unu don nwan wuzo. ¹⁸Ka gi ni efoma Jesu Kristi wu Di-nwɔnni-ɛnyi le Onye-nzuopuha ɛnyi me e suewaye ime okukwe; a marinwayezikwo ni Di-nwɔnni-ɛnyi.

Ogho ya ri n'a ogenni, rizikwon'a d'e ru Uhuohin hu k'a to jenrin ejen! Isee.

Ehuhuo-Ozi Nke Ibuzo

Jonu

De

(Jonu, Nke Ibuzo)

Isi Nke Ohu

Oku Hun E Ye Ndun

1 Hun ahun ri gha mbidon lala ke enyi ri a gwa onu oku e, Hun ahun enyi gi ntin nu, hun enyi gi enya enyi hun. Enyi e leguo a, enyi e metugho a aka. Oku hu e ye ndun wu Jizosi ke enyi ri e ku oku e. ²Ndun hu no puha hun w'e legha enya. Enyi a hungho a. Enyi hu e ku banyen'e, a gwa unu banyeni ndun itebite hu. Ndun itebite hu le Chuku-Nedi te ri, kani o no puha ni enyi legha. ³Enyi ri nwan a gwa unu ihien enyi hun le ihien enyi nu, keni unu hun uzo du enyi meko—makeni Nedi-enyi le Nwa a wu Jesu Kristi ke enyi le we ri e meko. ⁴Enyi ri e de ihien ndini keni ihoghohu enyi hun uzo zu oke.

Ukpe Suro Ke Osolobue Wu

⁵Onwan wu ozi hu enyi nu onu a, hun enyi ri nwan e zi unu: ni Osolobue wu ukpe, o nwonna ishi ri ime e—kaka. ⁶Omeni enyi si ni enyi le iya ri e meko bu enyi a to ime ishi e bi, ya wu ni enyi ri a tu ntu, enyi a ri e gi ezioku e bi. ⁷Kani, omeni enyi hu e bi ime ukpe, noke ke ya nwen don ri ime ukpe, ya wu ni enyi le iya hu e meko nke-esi, edeke Nwa a wu Jizosi k'a ri a chanchanfu enyi njo owule enyi me.

⁸Omeni enyi si ni enyi ara me njo, enyi ri e dufie enwen enyi, ezioku ari ime enyi. ⁹Kani, omeni enyi e kupuha njo enyi, onye we gi e don-enya le onye-ezioku k'o wu, o k'a gbaghari enyi njo

enyi, chanchanpuchanrin enyi ihien ile rileni mma.

¹⁰Omeni enyi si ni enyi e meni njo, ya wu ni enyi ri a si ni Osolobue wu onyentu, ya wu ni oku e a ri ime enyi.

Isi Nke Ebuo

Kraisti Ya E Donme Enyi Uchan

2 Umueka m, m ri e de ni unu ihien ndini amangbe unu gha e me njo. Kani, omeni ihian me njo, enyi nwon onye a ridon ni enyi ebe Chuku-Nedi ri—onye hu wu Jesu Kristi, onye hu ri ochan. ²Ya le enwen e wu ejan hun we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma-Osolobue; ele njo enyi suo, kani, ke njo uwa ile.

³Ihien o k'e gi nwan we enyi enya ni enyi a maringho Osolobue nke-esi wu ni enyi e mesonme ihien o si enyi me. ⁴Onye owule hun si ni o maringho a bu a ra me ihien o si enyi me, onye hu wu onyentu, ezioku ari ime onye no enina. ⁵Kani, nke onye owule hun a gbaye oku Osolobue, ezioku-ezioku, onye ahun nwe ihien-osusuo zu oke jenni Osolobue.

Ihien enyi gi a marin ni enyi ri ime e wu onwan: ⁶onye si n'o ri ime Osolobue ya bi obibi ke Jizos' Kraisti don bi.

Iwu Ohun

⁷Ndi ri m obi, ari m e deni unu iwu ohun; kama, iwu ohu ahun we ye unu isi-ibuzo ro. Ozi hu unu nu, iya wu iwu mbu ahun m ri e ku oku e. ⁸Kani o wuzikwo iwu ohun. Iwu ohunni wu ezioku, o hu ime Kraisti, o huzikwo ime onu—makeni ishi hu a ghafe, ezigbo ukpe e nwunmeguo.

⁹Onye owule si n'o ri ime ukpe bu ize onye Itu-Kraisti ibe e hu e ze e, echen ke onye hu rikwo ime ishi. ¹⁰Onye owule nwe ihien-osusuo onye Itu-Kraisti ibe e bi ime ukpe—o nwonna ihien ri ime e hun e me ihian a kpogburu. ¹¹Kani, onye

hún e ze ize onyẹ Itu-Kraistì ibe ẹ rì ime ishi; ọ ghako ime ishi, ọ marin ebe o jenko—makeni ishi hu a gbakinguọ a enya.

¹² Umueka,

m rì e de ni onu ni m gi gwa onu ni Osolobue e giguọ ifiri efan Jizosi gbaghari unu njo.

¹³ Ndi nedi,

m rì e deni unu ni m gi ẹ gwa unu ni unu a maringuọ onyẹ hu rinì gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m rì e de ni unu ni m gi ẹ gwa unu ni unu e meriguo Eje-onye hu.

¹⁴ Umueka,

m de ni unu ihienni ni m gi ẹ gwa unu ni unu a maringuọ Chuku-Nedi enyi.

Ndi nedi,

m de ni unu ihienni ni m gi ẹ gwa unu ni unu a maringuọ onyẹ hu rì gha mbidon lala.

Ndi-ikoro,

m de ni unu ihienni ni m gi ẹ gwa unu ni unu e zegho,

ni oku Osolobue ri ime unu

le ni unu e meriguo Eje-onye hu.

Ihiẹn-uwá Y'a Suokwolé Unu!

¹⁵ Enwekwolé ni ihiẹn-osusuo uwa mobu ndi ri ime uwa, makeni ihiẹn Chuku-Nedi-enyi ara suo onyẹ ihiẹn uwa a suo. ¹⁶ Makeni, ihiẹn ile ri ime uwa, ke eje-ihiẹn ndi a gunsonme ehụ ke ihiẹn-onina-enya ke nhonron ihian a honron makeni o nwegho ihiẹn-uwá, aghanj eka Nedi-enyi bia—uwa ke we ile gha a bia. ¹⁷ Uwa le ihiẹn-olila-enya ile rin'a ghafeko aghafeko; kani, onyẹ owule hun e me uche Osolobue k'a to jennin ejen.

Eñenren Kraistì Ahun W'a Kpo Anti-Kraistì

¹⁸ Umụ m, ogenni wu ogen ikpazun! Ke onu don nu ni enenren Kraistì ahun

w'a kpo anti-Kraistì lala, erira k'o ri nwan ni ndi bu oda wu ndi-inenren Kraistì a puhaguọ. Iya ke enyi gi a marin ni ogenni wu ogen ikpazun. ¹⁹ Ime igunrun enyi ke ndini gha pu nke-esi, kani, ele we ndi nke enyi. Makeni, omeni we te wu ndi nke enyi, nke e son we enyi nodi. Kani, opupu we gha ime igunrun enyi pu k'o gi wechanrin enya ni ele we ndi nke enyi.

²⁰ Kani, onu ile marin ezioku makeni Onyẹ-hu-ri-nsọ e hukpuguọ onu uđen ime-mmọn gi tumẹ unu umu a. ²¹ Eleni unu amarin ezioku hain m gi e deni unu, kani, makeni unu a maringuọ a—unu a maringho n'o nwonni ntụ a gha ime ezioku a fuha. ²² Onyẹ wu nwan onyẹ ntụ emeni ele onyẹ kwerileni ni Jizosi wu Kraistì, Onyẹ-nzuopuha hu Osolobue tumẹ. Onyẹ no erira wu enenren Kraistì hu—hun w'a kpo Anti-Kraistì; a ra kw-erini Chuku-Nedi le Nwa a. ²³ Eghẹ! Makeni, onyẹ owule ju Nwa a ekwerini ni Chuku-Nedi; onyẹ owule kwerini Nwa a nwonzikwo Chuku-Nedi.

²⁴ Ni ni ozi hu unu nu isi-ibuzo risonme ime ndun unu. Omeni ihien unu nu isi-ibuzo hu a risonme ime ndun unu, unu k'a risonme ime Nwa Chuku le ime Chuku-Nedi. ²⁵ Ihiẹn o kwe enyi nkwa n'o k'e ye enyi wu ndun itebite.

²⁶ Ifiri ndi ri a cho ni we dufie unu ke m gi ri e deni unu ihiẹn ndini. ²⁷ Kani, o me nke unu, uđen ime-mmọn hu o hukpu unu, hun o gi tumẹ unu umu a hu ime ndun unu a kuzi unu ihiẹn ile. Ya wu, o nwonzini nwan mkpa o ri ni onyẹ owule k'a kuzi unu. Ihiẹn uđen ahun o gi tumẹ unu a kuzi unu wu ezioku—ntụ ari a. Nọke ke o don kuzi onu—nodi ni ime Kraistì. ²⁸ Eghẹ umu m, nodi ni ime e, keni obi ru enyi ile ali ogen o k'e gi puha; amangbe enyi e gi ifenren warì Uhuohin hu.

Ke W'a Dọn Marìn Ụmụ Osolobue

²⁹ Omēni ọnu a maringhọ n'ọ rị ọchan, ọnu k'e gi ẹ marin nị ya mu onye ọwule hun e bi obibi onye rị-ọchan.

Isi Nke Eto

3 Lee ni nwan ke Chuku-Nēdi nwēhan ihien-ọsusuọ ẹnyi—nke wu nị w'a kpọ ẹnyi ụmụ Osolobue! Ezioku-ezioku, iya ke ẹnyi wu! Ihien haịn ụwa gileni marin ẹnyi wu nị ụwa amarin n'a. ²Ndị rị m obi, ẹnyi wu nwan ụmụ Osolobue. Kani, ihien ẹnyi jenkọ d'a wuru e ke puha ifon—bu ẹnyi a maringhọ nị ogen o k'e gi bja, ẹnyi k'a nọ ke iya, makeni ẹnyi k'a hunchanrin a k'ọ nọ. ³Ndị ile nwon olile-eyani ime we e donme enwen we ọchan nọke ke ya le enwen ẹ don rị ọchan.

⁴Onye ọwule hun e me njo rị a dan iwu makeni ime-njo wu idan-iwu. ⁵Unu a maringhọ nị Krajistị bja d'e wefu njo, unu a maringhozi nị o nwonni njo rị ime ẹ. ⁶O nwonni onye rị ime ẹ hun e me njo; onye ọwule hun e me njo e ke huntu ẹ mọbu marin a.

⁷Umueka, anile ni onye ọwule dufie unu! Onye hun e bi obibi onye rị-ọchan rị ọchan ke Krajistị don rị ọchan. ⁸Onye ọwule e me njo wu nke Ekwensu—makeni Ekwensu gha alị mela njo. Iya haịn Nwa Osolobue gi bja—keni o tikpo orun Ekwensu.

⁹O nwonni onye hun Osolobue mu hun e me njo. Makeni, mkpuru Osolobue rị ime onye ahun. O s'eka me njo, makeni Osolobue mu a. ¹⁰Onwan ke we gi a marin ndi wu ụmụ Osolobue le ndi wu ụmụ Ekwensu: onye ọwule ghaleni e me ihien rị mma mọbu hun ihien ndi Itu-Krajistị ibe ẹ ghaleni a sọọ ẹle nwa Osolobue.

E Nwe Ni Ihien-ọsusuọ Ibe Unu

¹¹Makeni ozi hun unu nu isi-ibuzo wu nị ẹnyi k'a gha e nwe ihien-ọsusuọ ibe ẹnyi. ¹²Enyi anokokwo nị ke Keni—o wu nke Eje-onye hu, o gbupu nwene ẹ. Kị haịn Keni gi gbu ẹ? Makeni Keni le enwen ẹ me eje-ihien kani nwene ẹ me ihien rị mma.

¹³Umune m, y'a tula unu ẹnya nị ize unu rị e ze ụwa. ¹⁴Ihien ẹnyi gi marin nị ẹnyi a ghaguo onwun fuha, banye ndun, wu nị ẹnyi nwe ihien-ọsusuọ ibe ẹnyi. Onye nweleni ihien-ọsusuọ ibe ẹ a nwunhunguo.

¹⁵Onye ọwule ize nwene ẹ e ze wu izighe—bu unu a maringhọ n'ọ nwonni izighe ndun itebite rị ime ẹ. ¹⁶Ihien ẹnyi gi a marin ihien-ọsusuọ nke-esi wu onwan: nị Krajistị gi ifiri ẹnyi we ndun a ye. O furu nwan nị ẹnyi gizikwo ifiri ibe ẹnyi we ndun ẹnyi ye. ¹⁷Nani ke ihien-ọsusuọ Osolobue gi rị ime ihian, omeni ihian e nwongho ihien ụwani, kani o hun nwene ẹ ihien rị a kọ, o ju n'ọ yekon'a ẹka? ¹⁸Umueka, nị ẹnyi e nwon ni ihien-ọsusuọ nke-esi—elekwọ hun we gi ọnu sọ e ku, kani, hun we gi ẹka e me.

¹⁹Ohun ke ẹnyi e gi marin nị ẹnyi wu nke ezioku, iya ke ẹnyi gi e me obi e ru ẹnyi ani ebe Osolobue rị—²⁰omeni obi e gbume ẹnyi mgbu. Makeni, Osolobue ka obi ẹnyi, o maringhozikwo ihien ile.

²¹Ndị rị m obi, omeni ihori ẹnyi hu a ghoñi ẹnyi, obi e ruchanrin ẹnyi alị ebe Osolobue rị, ²²ẹnyi e nwehenzikwo ihien ọwule ẹnyi rị a—makeni ẹnyi hu e donme iwu ẹ, e me ihien a sọọ a usuo ẹfo.

²³Iwu ẹ wu hunni: nị ẹnyi k'e kweri ni efan Nwa a wu Jesu Kristi le ni ẹnyi k'e nwe ihien-ọsusuọ ibe ẹnyi—nọke k'ọ don gwa ẹnyi. ²⁴Ke we han hun e donme iwu ẹ rị ime ẹ, iya nwen rizikwo ime ndun we. Ihien ẹnyi gi a marin n'ọ hu ime ẹnyi wu onwan: n'ọ yeole ẹnyi Mmon-nso.

Isi Nke Ẹnọ

Mmọn Osolobue Lẹ Mmọn Eñenren-Kraistì

4 Ndị rị m obi, eḷe mmọn ile gi ihian ku ke unu k'e kweyeni, ka e lele ni we, keni unu marin ke mmọn ndi hu gha eka Osolobue bia nke-esi. Makeni, ndi-amuma-ntu bu oda a puhaguo ime uwa. ²Ke onu k'a don marin ni Mmọn Osolobue ro wu onwan: mmọn owule gi e don ni Jizosi hun wu Kraistì, Onye ahun Osolobue tume, henrin ihian bia, e ku e—mmọn hu gha eka Osolobue bia, ³kani, mmọn owule hun kwerileni ni Jizosi hun wu Kraistì, Onye hu Osolobue tume, henrin ihian bia, mmọn ahun aghani eka Osolobue bia. Ohun wu mmọn Eñenren-Kraistì, ya wu, mmọn Anti-Kraistì—hun onu nu n'o lala alala; o riguoḷe nwan ime uwa.

⁴Umueka, unu wu nke Osolobue—onu e meriguo we, makeni onye hu ri ime unu ka onye hu ri ime uwa. ⁵Ndi-amuma-ntu ndini wu nke uwa—ya wu, ihien w'e ku wu nke uwa, uwa e gon we ntin. ⁶Enyi nwen wu nke Osolobue. Onye owule hun marin Osolobue e gon enyi ntin. Onye owule hun wuleni nke Osolobue ara gon enyi ntin. Onwan ke enyi gi a marin mmọn hun wu nke ezioku le mmọn hun wu nke ndufie.

Ime Osolobue Ke Ihien-osusuo Ri

⁷Ndi rị m obi, ni enyi e nwe ni ihien-osusuo ibe enyi, makeni ihien-osusuo gha eka Osolobue a bia. Onye owule hun nwon ihien-osusuo, Osolobue mu a, onye hu marin Osolobue. ⁸Onye hun nwonlani ihien-osusuo amarin Osolobue, makeni Osolobue wu ihien-osusuo. ⁹Osolobue a ghosiguo ihien-osusuo o nwe ebe enyi ri; enina k'o don me e: o zihē akpu Nwa a ohu ime uwa, keni enyi hun uzo ri ndun gha-

han'a. ¹⁰Onwan wu ihien-osusuo: eleni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, kama, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi, gi e zihē Nwa a n'o wuru ejan we gi wepu njo enyi le iwe-le-onuma Osolobue hun njo e buhe.

¹¹Ndi rị m obi, ebe o me ezie ni Osolobue nwehan ihien-osusuo enyi enina, o furu ni enyi nwen nwezikwo ihien-osusuo ibe enyi. ¹²O nwontuni onye gi enya a hun Osolobue—kani, omeni enyi e nwegho ihien-osusuo ibe enyi, ya wu ni Osolobue bi ime enyi; ya wuzi ni ihien-osusuo a zu oke ime enyi.

¹³Ihien enyi gi marin ni enyi ri ime e le ni ya nwen ri ime enyi wu n'o yeguo enyi Mmọn-nso a.

¹⁴Enyi a hunguo a, ku e, ni Chuku-Nedi e zihēguo Nwa a d'a wu Onye-nzuopuha uwa. ¹⁵Osolobue bi ime ndi ile gi e don, e ku e, ni Jesu wu Nwa Osolobue—uwe le enwen we bi ime Osolobue. ¹⁶Enyi a maringho nwan, enyi e giḷe e nwan don, ni Osolobue nwe ihien-osusuo enyi.

Osolobue wu ihien-osusuo. Onye hun gi ihien-osusuo e bi ri ime Osolobue, Osolobue le enwen e ri ime onye hu. ¹⁷Erira ke ihien-osusuo e gi zu oke ime ndun enyi, keni obi ru enyi ali Uhuohin Okinkin-ikpe—makeni ke Jesu no, erira ke enyi no ime uwan. ¹⁸Egun ara tu onye gi ihien-osusuo e bi; ihien-osusuo zu oke a chupu egun. Onye ri a tu egun ri a tu egun afunfun o jenko d'a ta—ihien-osusuo onye ri a tu egun ezuni oke.

¹⁹Ihien-osusuo o bu uzo nwon jenni enyi hain enyi gi a saeka e nwon ihien-osusuo. ²⁰Omeni ihian si, “M nwe ihien-osusuo jenni Osolobue,” bu ize nwen e ri e ze e, onye-ntu k'o wu. Makeni, omeni ihian e nwonni ihien-osusuo nwen e—nwen e o ri e legha, o sako eka nwe ihien-osusuo Osolobue—Osolobue o leghatulen. ²¹Iwu o ye enyi wu onwan: ni,

onye nwe ihien-osusuo Osolobue k'e nwezikwo ihien-osusuo nwenę e.

Isi Nke Isen

Kę Enyi Dọn E Męri Uwa

5 Onye owule hun gi e dọn ni Jesu wu Kraisti, Onye hu Osolobue tumę, onye hu wu nwa Osolobue; onye owule nwe ihien-osusuo onye mu ihian, nwezikwo ihien-osusuo nwa a. ²Ihien enyi gi a marin ni enyi nwe ihien-osusuo umu Osolobue wu ni enyi nwe ihien-osusuo Osolobue, e mesonme ihien ndi o si enyi e me. ³Ke we dọn e nwe Osolobue ihien-osusuo wu: imesonme ihien o si enyi me—bu ihien o si enyi me ele ibu, ⁴makeni onye owule Osolobue mu e męri uwa. Iken hun enyi gi e męri uwa wu okukwe enyi nwon. ⁵Onye a sa nwan eka e męri uwa? Onye hun gi e dọn ni Jesu wu Nwa Osolobue ro.

Ihien Ndi Hun A Ghosi Ni Jesu Wu Nwa Osolobue

⁶Jizos' Kraisti-ni wu onye hu hun bia ghahani mirin le edeke. Ele ghahani mirin suo, kanj ghahani mirin le edeke. Mmon-nso le enwen e wu hun a shia eri, makeni Mmon-nso wu Onye ezioku. ⁷Ya wu ni we ri eto hun ri a shia eri [elu-igwee: we wu Chuku-Nedi le Oku hu le Mmon-nso; we rizikwo eto hun a shia eri elu-uwaa:] we wu ⁸Mmon-nso le mirin ahun le edeke ahun. We eto kuye onu ohu. ⁹Omeni enyi a nabanhan eri ihian shia, hun Osolobue shia kade ezioku a wu, bu Osolobue a shiaguoni Nwa a eri. ¹⁰Ya wu, onye owule kwerini Nwa Osolobue nwon erini ime obi e; kanj onye hun kwerileni a kpoğu Osolobue onyentu, makeni o gini eri Osolobue shia ni Nwa a dọn. ¹¹Onwan wu eri hu: Os-

olobue e yeguọ enyi ndun itebite—ime Nwa a ke ndun itebite hu ri. ¹²Onye owule nwon Nwa a hu nwon ndun, kanj onye hun nwonleni Nwa Osolobue enwon ndun.

Ndun Itebite

¹³M ri e deni umu ihien ndini, umu ndi hun kwerini efan Nwa Osolobue, keni onu marin ni onu e nwongho ndun itebite.

¹⁴Ihien obi gi e ru enyi ali ebe Osolobue ri wu onwan: ni omeni enyi rio a ihien owule k'o dọn ri a obi, o nu ekpere enyi. ¹⁵O me nwan ni enyi a maringho ni ihien owule enyi rjol'a, ni o nu ekpere enyi anu, ya wu enyi a maringhozi ni enyi e nwehenguọ ihien enyi rio a.

¹⁶Onye hun nwenę e k'o ri e me njo—udi njo hun ghaleni e buhe onwan, ya me ekpere, Chuku k'e ye nwenę e hu ndun—onwan wu nke ndi hun me udi njo hun ghaleni e buhe onwan. Njo hun e buhe onwan ri ari: asini m umu memę ekpere banyeni ohun. ¹⁷Eje-omume ile wu njo, kanj o nwon njo hun ghaleni e buhe onwan.

¹⁸Enyi a maringho ni onye owule Osolobue mu ara me njo, makeni Jesu, Onye hu Osolobue mu, e che e nche—Eje-onye hu ara metu a eka.

¹⁹Enyi a maringho ni enyi wu nke Osolobue; enyi a maringhozikwo ni uwa ile ri okpuru Eje-onye hu.

²⁰Enyi a maringho ni Nwa Osolobue a biaguọ, n'o yeguọ enyi nghota hun enyi e gi marin onye ahun wu onye-ezioku. Enyi ri nwan ime onye ahun wu onye-ezioku le Nwa a wu Jesu Kristi.

Iya wu Osolobue nke-esi le ndun-itebite.

²¹Umụ m, gba ni ni ife mmon mobu ife ihien ozo owule oso!

*Ehuhuo-Ozi Nke Ebuo**Jónu**De***Jónu, Nke Ebuo****Ekele**

1 Mmē wu onye-isi de ehuhuo-ozini. M ri e dejenni okpoho hu Osolobue hori le umu a. Ndi m nwe ihien-osusuo we ebe Ezioku ri ke we wu. Elede mme suo nwe ihien-osusuo we, kama, ndi ile marin Ezioku nwezikwo ihien-osusuo we. ²Enyi nwe ihien-osusuo we make Ezioku ahun ri ime ndun enyi—hun k'a risonmekwo ime ndun enyi jenrin ejen.

³Efoma le omiken le udon, hun gha eka Chuku-Nedi le Nwa a wu Jizos' Kraist' a bia, ya risonme ni enyi, ke enyi don ri e bisonme ime ezioku le ihien-osusuo.

Ezioku Le Ihien-osusuo

⁴Efo a suokenmeka m usuo ogen m gi hun a ni o nwegho umu i ndi ri e bi ime Ezioku noka ke Nedi enyi don gwa enyi.

⁵M ri nwan a rito i, ezi okpoho, ni enyi ile e nwe ihien-osusuo ibe enyi. Ele ni m ri e de n'i iwu ohun, kama, iwu ohu ahun o ye enyi gha anj lala ke m ri e de n'i.

⁶Ihien-osusuo wu ni enyi ri e mesonme

ihien o si enyi e me; iya wu iwu hu—noka ke unu don nu a gha alj lala—onu k'e giriri a e bi.

**Ehenren-Kraisti Ahun
W'a Kpo Anti-Kraisti**

⁷Ndi-ndufie bu oda a banguo ime uwa. Ndinj ara kweri ni Jesu Kristi gi ehj ihian bia—n'o wuchanrin ihian k'o bia. Onye owule no enina, iya wu onyendufie hu le Ehenren-Kraisti hu wu anti-Kraisti!

⁸Kpachanfu ni nwan enya, amamgbe onu e tuhu ihien enyi runggu, ka turusonme ni keni enyi nwonhen ugwo orun zu oke.

⁹Onye owule hun sionsonmeleni nkuzi Kraisti, kanj o fe mgbon—onye hu e nwon Osolobue. Onye hun sionsonme nkuzi hu k'o ri e nwongho ke Chuku-Nedi ke Nwa. ¹⁰Onye bia iwe i d'a kuzi, bu ele hun Kraisti kuzi k'o gi bia, anabanhal'a mobu kele e ohunma. ¹¹Makeni, onye hun kele e ohunma ri e son e a run eje-orun o ri a run.

Oku Mmekin

¹²M nwon ihien bu oda hun nke m'e deni onu, kanj ele hun m k'e de ede. M ri a tu enya ni m k'a bia d'a hundj unu, enyi e kutari, elee-m, elee-i, keni ighoghjo enyi ile hun uzjo zu oke.

¹³Umu nwene-i-okpoho—*Osolobue-hori* e zi ekele unu.

*Ehuhuo-Ozi Nke Eto**Jónu**De***Jónu, Nke Eto**

1 Mmè wu onye-isi de ekukwo-ozini. M ri e dejeni ezi nwenè enyi wu Gayosi, hun ihien e a suo m ime Ezioku.

²Ezi nwenè m, ekpere m wu ni ihien ile rin'i mma le ni ehur i iken, noke ke i don nwan ri iken ime mmon i.

³Ighoghò jun m obi ogen ndi hu ime umune enyi gi bia d'e ku ni wu onye we gi e don enya ebe Ezioku ri—ya wu ni ri e bi ime ezioku. ⁴O nwonni ihien e me m a ghoghò rike ebe m no nu ni umu m ri e bi ime Ezioku.

Jónu A Ja Gayosi Mma

⁵Nwenè-onye, y'e meke onye we gi e don enya ime orun i ri a run ni umune- enyi ime Jesu, osuon'a ni y'a marin ndi we wu. ⁶A noquò we ihun uka ri ebeni ku oku ihien-osusuo i nwe. Dodo, yeni we udi eka hun a suo Osolobue usuo, keni we jenduru. ⁷Makeni, ogen we gi gi ifiri Efan ahun jenko ijenni, anini we ndi kwerileni ni Jesu yeni we eka. ⁸O furu nwan ni enyi kwandon ndi no erira, keni o hun uzò me ni enyi le we wu ohu, e son Ezioku a rungbama orun.

Diotrefesi Le Demetriosi

⁹E dejenquò ni m uka ehuhuo; kani Diotrefesi hun a cho n'o ki a nabanhanni okiki enyi, o gini ihien enyi ku don. ¹⁰Ya wu, m bia nwan, m k'e wepuhachan- rin ihien ile o ri e me, le onu o ri e buokinsonme enyi! Ohun ehiden'e, o jude n'o nabanhankò umune enyi ndi hu; o nideni ndi ozo nabanhan we—o chupude ndi hun ri ime uka hun cho ni we nabanhan we.

¹¹Nwenè-onye, a kinrinkwole ihien rileni mma, ka kinrin ihien ri mma. Onye owule hun e me ihien ri mma wu nke Osolobue. Kani, onye owule hun e me eje- ihien e ke huntu Osolobue.

¹²Ihian ile e ku oku Demetriosi ohunma; Ezioku le enwen e e ku oku e ohunma. Enyi nwen nke ri a shiazik- won'a eri—bu y'a maringho ni eri enyi a shia wu ezioku.

Ekele Ikpazuun

¹³Ihien m cho ni m gwa i e buke, kani, edeko m'a e de. ¹⁴M ri a tu enya ni m jenko d'a hun i egwa, keni enyi kutari elee-m, elee-i.

¹⁵Udon y'a ri ni.

Ndi owu enyi ile e zi ekele i. Hi ndi owu enyi ri ebeku efan ohu-ohu, y'e kele we.

*Ekukwo-Ozi***Judu***De*

1 Mmē wu Judu de ẹhuhuo-ozini. M wu igbon Jesu Kristi. M wuzikwo nwenē Jemisi. M ri e dejenni ndi ahun we kpo, hun ri Chuku-Nedi obi, hun Jesu Kristi donme: ²omiken, udon le ihien-osisuwo ya rini onu mmagi-mmagi.

Luni Ni Uzo-Jesu Ogun

³Ndi ri m obi, o te duka m ni m de ni unu banyeni nzuofuha hun enyi ile nwon, kani a hun m'a nwan n'o ri mkpa ni m deni unu hun m'e gi kasi onu obi, ni onu shikenme onwun chedon Uzo nke okukwe hu hun Osolobue weguu che aka ndi nke e.

Ndi A Kuzi Ntu A Banhangwo

⁴Makeni, o nwegho ndi ghaleni a tu egun Osolobue hun giguu nzuzue banhan ime enyi. Ndin e gb hutoguo ozi efoma Osolobue, keni we gi e kpume eje-obibi we. O tekemeke we deto ikpeomuma hun rini ni we ime Ehuho-nso. Ndin ara gbayede Jizos' Kraisti hun iya suwo wu Di-nwonni-enyi le Onye-nwonni-enyi.

**Osolobue A Maringwo
Ye Ndi Njo Afunfun**

⁵M cho ni m nyanhan ni unu ihien ndini, osuon'a ni unu a maringwo we ohunma-ohunma. M cho ni m nyanhan ni unu ke Di-nwonni-enyi don gha ali Ijiptu zuopuha ndi Izrelu, kani, omegu, o no tikpo ndi hun kwerileni.

⁶Nyanhanzikwo ni ihien me ndi mmon-ozini hu te ri nso hun nodileni ebe we si we nodi, hun la onodi we to: nyanhan ni ni Osolobue e kengwo we nwan egbun itebite to ime eje ishi, e

che okinkin-ikpe hun jenko d'a ri oken Uhuohin hu.

⁷Nyanhan ni ihien me eje-ali ndi ahun wu Sodomu le Gomora le obodo ndi ozo hun nokunme ni we. Ndi ri ime ali ndi hu me ke ndi mmon-ozini hu—bu enwen we che ime ughere le uru, ya we no narin afunfun okun-itebite. We no wuru ihien we gi a do ihian aka-ntin.

**Enwen We Ke W'e E
Lee, E Ledan Okiki**

⁸Bu erira ke ndi nkuzi-ughani gi nwan a hunsonme ohun a han we e me ihien ehun we gi a ruhu, e legberi okiki, e kuto ndi ogho ri ehun.

⁹Kani, Maikelu hun wu onye-isi ndi mmon-ozini e medeni enina ogen o gi son Ekwensu zuo ozun Mozizi: egun Osolobue anin'a kuto Ekwensu—ihien o gwa Ekwensu wu, “Di-nwonni-enyi a jugbo i!”

¹⁰Kani ndini e kuto ihien owule we ghotaleni. We nohu ke anu-ofia nwonleni uche, w'a ra leban ihien enya—bu hun we ghotahu we lebanleni enya, iya e tikpo we.

A Riziole We Eje-onodi

¹¹Oken nsongbu rini we! E sonmegwo we uzo Keni ogbu ochu; e giguo we ifiri erere la enwen we toni mmefie Balam egbo a suwo; e nupugwo we isi ke Kora; a na we ntikpo ke iya, makeni Osolobue k'e tikpo we. ¹²Ntupo ke ndini wu ebe unu n'e rigbama Oriri ihien-osisuwo unu; egun arizi we enya ebe we n'e son unu e ri—ndi-ndu ri e lepu enwen we suwo enya ke we wu! Orukpu ufere buko ghaleni e zue mirin ke we wu; osisi ghaleni a mi mkpuru ogen we gi a gho mkpuru, osisi we huepu, hun nwunhunni, nwunhunchanrin! ¹³We nohu ke eje ebiri-ohimin, ihien ifenren we ri a gboshi elu ke ufofo ebiri-ohimin; kokise uzo ohu

ghaleni e ru ke we wu, hun Osolobue kwademetoni eje-ishi itebite!

Ikpe-omuma Hun Ri E Cheni We

¹⁴ Enoku, hun ri agbo nke esa—we gha eka Adam gunma—e buguọ amuma toni we: o si,

“Lee e,

Di-nwonni-enyi lala

ya le ndi nso a nnu ole-le-ole.

¹⁵ O lala

d'e kin onye owule ikpe,

d'a ma we ile ikpe—

ikpe eje-ihien ile we gi eje-agungun we me

le eje-oku ile jogbu enwen e,

hun ndi-njo ghaleni a gbaye Osolobue

gi kuja oku e!”

Eje-Agunun We

¹⁶ Ogen ile ke ndini gi e denwinnwin; w'a ra kinbehi ikpe; w'e mesonme eje-ihien ndi ri a gunni we; w'e kukari enwen we, e gi onu-oma a tunarin ihian ihien we.

Mkpinsin-eka Le Ndunmodun

¹⁷ Kani, o me nke unu umune m, nyanhankwo ni ihien ndi-ozu ahun pu-ichen Nna-enyi wu Jizos' Kraisti tume gwato onu. ¹⁸ We gwa unu ni “Ndi-emu k'a

puha ogen ikpazuun, ndi k'e mesonme eje-ihien ri a gunni we.” ¹⁹ Uwe wu ndini ihien-awa ri enya, hun nwonleni Mmonso, ndi hun e buhe nkebe.

²⁰ Kani, nke onu umune m, e me ni ni unu e sue ime Okukwe ahun richanrin nso onu ri e son, e sue ke ulo we n'a tun; e me ni ekpere ke Mmon-nso don cho.

²¹ E donme ni enwen unu hun unu e gi risonme ndi ihien we a suo Osolobue, ke unu don ri e che omiken Di-nwonni-enyi wu Jizos' Kraisti, hun k'e wehe ni onu ndun itebite.

²² E me ni ni ndi obi-ebuọ omiken, ²³ onu a dokpunpuha ndi ozo ime okun hu keni unu gi e zuofuha we. Nke ndi ozo, e gi ni egun e me ni we omiken—ka zede ni izize ewuru we yi hun ehụ we meruguu.

Ekpere Ija-mma

²⁴ Nke Osolobue, onye hu hun k'e ri-eka kwodon unu make onu gha a dan, me onu wuru ndi nwonleni ntupo, unu e gi ighoghọ turu ihun e ebuhu Ogho ri, ²⁵ Onye hu iya suo wu Chuku, Onye nzuopuha enyi, ogho ya rin'a ghahani Jizos' Kraisti Di-nwonni-enyi—oghọ le ikpen le iken le okiki; k'o rin'a ni ogen d'e bidon, ya rin'a kikenni le jenrin ejen! Isee.

Ihiẹn Jizos' Kraịstị Ghosị Jọnu

Nghosị

Isi Nke Ohu

1 Ihiẹn Jizosị Kraịstị ghosị igbon ẹ wu Jọnu ya rị ime ẹhụhụonị. Osolobue we ihiẹn ndini ye Jizosị, keni o we we ghosị ndi igbon ẹ—ni we hụn uzo marin ihiẹn ndi jenko d'e me ẹgwa. Kraịstị no zi mmọn-ozị ẹ jenni odibo ẹ wu Jọnu d'a ghosị a ya, keni o gha ẹka Jọnu ghosị ndi igbon ẹ ya. ²Jọnu a shiaguo nwan eri banyeni oku Osolobue le ihiẹn Jizos' Kraịstị ku; o shiaguo eri ihiẹn ile o hụn.

³Ngosị ya rinị onye owule k'a gunpuhanị ibe ẹ ihiẹn ndi rị ime amumanị; ngosị ya rizi kwọ ni ndi hụn k'a nuna le ndi hụn k'e me ihiẹn we de ime ẹ—makeni oge ihiẹn ndini e gi me a riguo nsue.

Jọnu E Kele Uka Eṣa Ndi Hụ Rị Azuun Eshia

⁴Jọnu de ẹhụhụonị jenni uka ẹsa ndi hụ rị Azuun Eshia.

Ẹfoma le udon hụn gha ẹka Osolobue, onye ahun rị kikenni, hụn rị mbu, hụn lalanị bia ya rinị onu—efoma le udon hụn gha ẹka ya le Mmon ẹsa hụn rị ihun ukpo ẹ ⁵le Jizos' Kraịstị bia.

Jizosị Kraịstị, hụn wu osheri ahun furu we gi e don ẹnya, onye ibuzo gha onwun lihi, onye hụn a ki ndi-nze rị elu-ụwa.

Ogho le okiki ya wuru nke Jizosị Kraịstị, onye hụn nwe ihiẹn-osusuo ẹnyi, gi edeke ẹ gba puha ẹnyi ẹka njo ẹnyi; ⁶o no nwan me ẹnyi wuru ani-eze, me ẹnyi wuru ndi nchu-ẹjan Osolobue ẹ hụn wu Nedi ẹ. Ogho le okiki ya wuru nke ẹ jen-rin ejen! Isee.

⁷Lee ẹ!

O gi orukpu lala;

ẹnya ile jenko d'a hụn a—ke ndi hụ dun a ihiẹn. Ndi ani ile rị ụwa jenko d'a kwan ẹkwan make ufiri ẹ.

Ẹrira k'o jenko d'a rị! Isee!

⁸“Mme wu Ibuzo le Ikpazuun!”

Ya ke Di-nwonni-ẹnyi wu Osolobue ku—onye hụ hụn rị kikenni, hụn rị mbu, hụn lalanị; Onye hụn nwon iken ile.

Jọnu A Hụn Jizosị

⁹Mme wu Jọnu nwe ẹ unu, hụn we rị e gi ifiri Kraịstị e kpokpo ke we don rị e gi ifiri ẹ e kpokpo onu; m wuzikwo onye Ali-eze Kraịstị ke unu don wu; m wetuzikwo obi ali e din ndidi rike unu.

We dupu m shi ali Patimosi, ali hụ mirin nohonme, makeni m'e ku oku Osolobue le ni m'a shia ni Jizos' eri. ¹⁰Ogen m gi rị ebahun, o ru uhuhin ohu, Uhuhin Di-nwonni-ẹnyi, ebe m rị ime mmon, m no nu oken olu rị e ku oku azuun m. Olu hụ no ke opi rị a hannị. ¹¹O si, “Detu ihiẹn i rị a hụn ye ime ẹhuhuo, y'e zijienni uka ẹsanị ya:

uka rị Efesosị,

uka rị Sumeṅa,

uka rị Peganom,

uka rị Tiatira,

uka rị Sadisi,

uka rị Filadefia

lezi uka rị Laodishia.”

¹²Ya m no gbhuto, ni m hụn onye nwe olu ahun rị a gwa m oku. E gbhuto m, m no hụn obu-ukpe ẹsa we gi goru meme, ¹³hunzi onye no ke Nwa nke Ihan etintinaị obu-ukpe ẹsanị. O yi ewuru tueru ali, gi ihiẹn goru kenhunme obi ẹ. ¹⁴Isi ẹ le ntutu ẹ hụ a chan uchan leke oruru ochan, leke okpuku mirin-oyi ochan wu s'no. Ẹnya a ẹbuo hụ e nwun ke okun rị e nwunni; ¹⁵uku-ali a no ke igwe w'a kpo bronzu, hụn we finchan ohunma-ohunma, e gbuke nọke si we gi okun dunchanpuhanrin unyin rị

n'a. Olu ẹ nozi ke uzun oken mirin ri e huni. ¹⁶O gi kokise esa eka-nni. Opi-
 agha onunai tu nko gha a onu suefuha.
 Ihun e hu e ti oda-oda ke enya-anwun
 don e ti efinnai.

¹⁷Ogen m gi hun a, m no dan ani uku
 a noke onye nwunni. Kani, o no bu eka-
 nni e kwasi m, si, "Atule egun. Mmewu
 Ibuzo le ikpazun. ¹⁸Mmewu onye hu
 ri ndun! M te nwunhun anwunhun, kani,
 lee e, m ri nwan ndun jenin ejen. Mmewu
 gizikwo isanhan Onwun le Ali-mmom."

¹⁹"Detu nwan ihien i ri a hun—ihien
 ri ogenni le ihien jenko d'e me ihun."

²⁰"O me nke kokishia esa ahun i hun
 eka-nni m le obu-ukpe esa hu: kokishia
 esa hu wu mmom-ozu esa ndi hu hun a
 nokin enya uka esa hu. Obu-ukpe esa hu
 wu uka esa hu."

Isi Nke Ebuo

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Efesosi

2 "Dejenni onye-ozu hun a nokin enya
 uka ri Efesosi, si a,

Lee ihien onye hu gi kpakpando esa
 hu eka-nni e, hun e jehunme ime obu-
 ukpe esa hu we gi goru memem, a hun-
 chanrin ke we no, ku: ²A maringho m
 ihien ile onu ri e me: ke unu don ri a
 gbakenme le ke unu don ri e wetu obi ali
 e dingbu ihien ile. A maringho m ni onu
 ara ye ndi e me eje-ihien efe; ni onu e
 lelegu ndi hu kpo enwen we ndi-ozu pu-
 ichen, hun a ni ele we ndi-ozu pu-ichen
 kaka. ³A maringhozi m ni unu gi ufiri
 efan m e wetu obi e dingbu ihien ile,
 a narin afunfun—bu ndun e k'e gukwo
 nwan unu.

⁴Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize
 ebe unu ri: unu a latogu ihien-osusuo
 ahun unu nwe isi-ibuzo. ⁵Nyanhan ni
 nwan ebe unu te ri ni onu d'a dan, unu
 e gbewuto, mememi ihien ndi hu unu te
 ri e me isi-ibuzo. Unu emen'e, a bia m

d'e wepu obu-ukpe unu onodi a—mmani
 unu bihuto eka.

⁶Kani, o nwegho ihien ri mma unu ri
 e me: ihien ndi itu Nikolitia e me, hun e
 ze mmewu le enwen m ize, e zezikwo onu
 nwen ize. ⁷Onye nwon ntin ya nu ihien
 Mmomonso ri a gwa uka ri ichen-ichen!
 Onye hun merini ke m k'e ye iken n'o gi
 ri mkpuru-osisi ahun e ye ndun, hun ri
 Paradaisi, Ali Izu-iken Osolobue."

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Sumena

⁸"Nke onye-ozu hun a nokin enya uka
 ri Sumena, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu wu Ibuzo le ik-
 pazun ku, onye ahun te nwunhunni
 kani o huzi nwan ndun: o si, ⁹A
 maringho m afunfun onu ri a ta,
 marizikwo ke onu mehan ogbenne
 (kani odafin ke unu wu nke-esi). A
 maringho m mkpari unu ri a narin eka
 ndi hun a kpo enwen we ndi Ju, bu ele
 we ndi Ju, kani ndi ulo-ofufe Ekwensu
 ke we wu! ¹⁰Atule ni egun afunfun unu
 jenko d'a ta. Lee e, Ekwensu e d'a tu ndi
 hu ime unu ye unon-gan keni we gi e
 lele unu. Unu k'a ta afunfun akp'ohin iri.
 Kwondon ni okukwe unu d'e ru onwun.
 Unu kwondon e, e ye m unu ndun—gi
 e tu unu ugon noke okpu-eze. ¹¹Onye
 nwon ntin ya nu ihien Mmomonso ri a
 gwa uka ri ichen-ichen! Onwun nke ebuo
 eruko onye hun merini ehun, o ruko onye
 hu ehun."

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Peganom

¹²"Nke onye-ozu hun a nokin enya uka
 ri Peganom, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi opia-agma onu-
 nai hu tu nko ku: ¹³A maringho m ebe
 unu bi, ebeku ukpo Ekwensu ri. Bu unu
 kwondonhukwo efan m. Unu a ghorini,
 si ni onu ekwerini ni m, ke ogen we gi
 gbude osheri m we gi e don enya wu An-

tipasi, hụn wẹ gbu ime igunrun ọnu, ime obodo hụ Ekwensu bi.

¹⁴Kani, o nwęgho ihien ndi ri e ze m ize ebe unu ri: o nwongho ndi ri ime unu ebehụ hụn e son nkuzi Balam, hụn kuzi Balakị ihien o gi bu uke cheni umu Izrelu, me we ri ihien-oriri we gi ruu mmon, mezikwo we ghere. ¹⁵O nwonghozikwo ndi e son nkuzi ndi itu-Nikolitia. ¹⁶Gbehuto ni nwan. Omeni unu egbehuto ni, m k'a bia egwa d'e gi o pia-agma ri m onu lusun ndi hu agha. ¹⁷Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen! Onye hu merini ke m jenkọ d'e yebeye **mana** hu zuerini. M k'e yezikwo a omuma ochan hu we deye efan ohun, efan ohun hụn o me ni o nwonni onye marin n'a, wezuka onye hu we ye ya wu omuma.”

Ozi Jizosi Si We Zi Ndi Uka Ri Tiatira

¹⁸“Nke onye-ozii hūn a nokin enya uka ri Tiatira, dejenn'e, si a,

Lee ihien Nwa Osolobue ku, onye ahun enya a e nwun ke okun; onye ahun ukw-alị a no ke igwe bronzu we finchan- chanrin ri e gbukeni: o si, ¹⁹A maringho m ihien ile unu ri e me—ke ihien-osusuo onu nwe ke okukwe onu ke ozi unu ri e jen ke ihien ile unu wetu obi alị e ding- buchanchanrin. A maringho m ni ihien unu ri e me kikenni ka ihien unu me isi ibuzo. ²⁰Kani, onwan wu ihien ri e ze m ize ebe unu ri: unu e ye okpoho hu wu Jezibelu efe, okpoho hu hūn a kpo enwen e onye- amuma, hūn gi ihien o ri a kuzi e dufie ndi-idibo m, e me we a ghere, e ri ihien- oriri we gi ruu mmon.

²¹E yeole m'a efe n'o gbehuto, kani o jugwo n'o gbehutoke gherebehi. ²²Lee e nwan, m k'a tu a ye bedi emu; m k'e me ndi ya le we gba a ghere ta eje-afunfun— sukpan ni we gbehuto, mebehi eje-ihien ndi hu o ri e me. ²³M k'e gbu umu a. Uka ile k'e gi e marin ni mme wu onye hu e legha uche le obi onye owule; m k'a

kuzikwo onye owule ime unu ugwo-orun furu ihien o ri e me.

²⁴Kani, nke ndi hoduni ime unu ndi ri Tiatira, hūn ghaleni e son nkuzini, hūn keleni munrun ihien ndi hu w'a kpo 'Oken ihien-nzuzue Ekwensu,' m si onu ni ebuyeko m onu ibu ozo— ²⁵ka kwonkenme ni ihien unu gi d'e ru ni a bia m. ²⁶Onye hūn merini, hūn k'a gha e mesonme uche m d'e ru isi-njendeme, ke m k'e we ndi ali ichen-ichen che okpuru e kima,

²⁷o k'e gi okpo-igwe ki we, o k'e tikpochanrin we leke ite we gi urua kpu,

²⁸nokwe ke Nedi m don ye m iken m gi a ki. M k'e yezikwo onye merini kokise utuntun hu. ²⁹Onye nwon ntin ya nu ihien Mmon-nsọ ri a gwa uka ri ichen-ichen!”

Isi Nke Eto

Ozi Jesu Si We Zi Ndi Uka Ri Sadisi

3 “Nke onye-ozii hūn a nokin enya uka ri Sadisi, dejenn'e, si a,

Lee ihien onye hu gi Mmon esa Osolobue le kokise esa hu ku: a maringho m ihien ile unu ri e me. We weri unu ke ndi ri ndun, kani unu a nwunhunguo! ²Ten- hin ni nwan, unu e donzi ihien hoduni, hūn hodu ekere no nwunfu—makeni a hunguo m'a ni orun onu ezuni oke enya Chuku m. ³Nyanhan ni nwan ihien we kuzi unu le ihien onu nu, unu e gi e don, gbehuto. Omeni unu etenhinni, m k'a bia nokwe ohin, unu amarinko ogen m'e gi banhan ebe unu ri, kaka!

⁴Kani, o nwęgho ndi buleni oda ri Sadisi hūn keleni ru ekwa we unyin. We jenkọ d'e yiri ekwa ochan, son m e jenhunme, makeni we furu efuru. ⁵Onye hūn merini k'e son we yiri ekwa ochan. Efichanpuko m efan onye ahun ime ehuhuo nke ndun, kaka! M k'a no id'anya Nedi m le ndi mmon-ozii e kpo efan onye

hụ, ku ẹ ni a maringhọ m onye ọ wụ.
⁶Onye nwon ntin ya nụ ihien Mmon-nso rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

**Ozi Jizosì Sị Wẹ Zi Ndi
 Ụka Rị Filadefia**

⁷“Nke onye-ozì hụn a nokin ẹnya ụka rị Filadefia, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hụ rị nsọ ku, onye hụ wụ ihien ọ sị ni ya k'ọ wụ; onye hụ gi isanhan Defidi; onye hụ wẹ ghaleni a saeka a gunma ụzọ ọ gunpu mọbu gunpu ụzọ ọ gunma: ọ sị,

⁸A maringhọ m ihien ile unu rị e me. Lee ẹ, a gunpuḡọ ni m onu ụzọ, hụn o me ni o nwonnì onye k'a saeka gunman'a. A maringhọ m ni onu enwekeni iken bu unu hukwo e me ihien m ku, unu aghorini ni unu a maringhọ efan m.

⁹Lee ẹ! M k'e wehe ndi uno-ofufe Ek-wensu hụ wẹ sị n'ọ wụ Ulo-ofufe ndi Ju, ndi ahun a kpọ enwen wẹ ndi Ju bu ntu ro, ele wẹ ndi Ju, a bia wẹ uku unu d'a kponi unu isi ali, keni wẹ hun ụzọ marin ni ihien unu sọo m. ¹⁰Makeni unu e wetuguo obi ali dingbuchanrin ihien ile ke m don gwa unu, aniko m afunfun hun lalanị wẹ jenko d'e gi lele ndi ile rị ime ụwa ru unu ehụ. ¹¹M lala egwa, kwonkenme ni ihien unu gi, amangbe w'a narin onu okpu eze wẹ k'e gi tu unu ugon. ¹²Onye owule merini ke m k'e gi henrin iden** ime Ulo-nso Osolobue m, ọ ghakozì ebehu pu, kaka! M k'e de efan Osolobue m le efan Jerusalem ohun hụ ye ẹ ehụ. Jerusalem ohun hụ wụ obodoku Osolobue m. Ya wụ Jerusalem k'a gha enu-igwee le ẹka Osolobue m hidan; m k'e dezikwo efan ohun m ye onye ahun ehụ ¹³Onye nwon ntin ya nụ ihien Mmon-nso rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Ozi Jesu Sị Wẹ Zi Ndi Ụka Rị Laodishia

¹⁴“Nke onye-ozì hụn a nokin ẹnya ụka rị Laodishia, dejenn'e, sị a,

Lee ihien onye hụ wụ 'Isee' hun oku Osolobue gha a bun ku—onye ahun wụ Osheri wẹ gi e don ẹnya; Osheri ahun wụ onye ezioku; Onye hụ ihien ile Osolobue ke gha ẹka bia: ọ sị, ¹⁵A maringhọ m ihien ile unu rị e me: unu anuni okun, onu ajuni oyi. K'ọ rị m, unu a nụ okun mọbu ju oyi! ¹⁶Ebe o me nwan ni unu me nan: unu anuni okun, unu ajuni oyi, m'e d'a gha onu m jupu unu!

¹⁷Unu rị a sị, 'M wụ odafin, a baole m ụba, o nwonzini ihien a kọ ni m.' Kani, unu a marin n'o nwonnì ke ọ han unu kaka, ni onu e ruguo ihien a gba ẹnyamirin, ni ogbenye ke onu wụ, ni onu wụ enya-mpin, ni unu gba oto! ¹⁸M rị nwan a dun unu odun: nonnarin ni m goru wẹ gwaleni, hun wẹ gi okun dunchanpu unyin ile rin'a, keni unu hun ụzọ wuru idafin; unu e nonnarinzi m ekwa ochan yiri, gi ẹ kpume oto unu hun e me ifenren, amangbe w'a hun a; nonnarinzi kwọ ni m ogun-ẹnya tuye ẹnya, keni unu leghama ụzọ.

¹⁹Ndi m nwe ihien-osusuo wẹ ke m'a jugbo, uwe ke m'e ye afunfun keni wẹ nwonnin uche. Wepuhakwo ni nwan obi, unu e bihuto ẹka. ²⁰Gon ni ntin! M turu nwan onumuzo, a du ẹka, onye nu olu m gunfu ụzọ, a banhan m d'e kunrun ẹ, e son m'e ri, o son m ri. ²¹M k'e ye onye merini onodi n'o son m nodi elu ukpo-eze m, noke ke mme nwen don meri, son Nedi m nodi elu ukpo-eze ẹ. ²²Onye nwon ntin ya nụ ihien Mmon-nso rị a gwa ụka rị ichen-ichen!”

Isi Nke Ẹnọ

Kẹ W'e Fee Osolobue Imẹ Elu-igwee

4 Onwan e meguu, m nọ lee ẹnaya, hun onumuzo we gunpu elu-igwee. Olu hu gwa m oku mbu hun nọ ke oken opi nọ si m, “Bia enu ebeni, ni m ghosi i ihien jenkọ d'e meni ihien ndini meguu.”² Ozigbo, m nọ ri ime-mmọn. M nọ hun ukpo-eze ime enu-igwee ebegu, hunzi onye ohu nodi ali elu e!³ Onye hun nodi ali ebegu hu e gbuke ke omuma wa cho acho wa kpo jasper le hun wa kpo kaneliani. Eken-le-ogugu hun e nwun ke omuma wa cho acho wu emaradi fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi.⁴ Ukpo eno-kwasi-ogun fihunme ukpo-eze hu ohi-ohi. Ndi-isi eno-kwasi-ogun nodisonme ukpo ndi hu. We ile yisonme ewuru ochan, kpusonme okpu-eze goru.

⁵ Amuma hu a gha ukpo-eze hu e bepaha; uzun mirin ri e denni le akpabo huzi a gha ukpo-eze hu a hanpuha. Ukpẹ esa ri ihun ukpo hu e nwun—ukpe esani wu Mmon esa Osolobue.

⁶ Ihien rike ohimin we gi ughegbe memeri ihun ukpo hu; o behu nwanran-nwanran, e nwun zai.

Ihien eno ri ndun enya junsomme ihun le azun nonunmezikwo ukpo-eze hu:⁷ nke ibuzo ri ke eworo; nke ebuo ri ke oken-efin; ihun nke eto ri ke ihun ihian; nke eno ri ke ugon ri e feni.⁸ Ihien eno ndini ri ndun nwesonme nku isinisin. Enya jun we uzọ ile—ke ime we ke azun we. Wa ra bubehi ebu—ke uhinhin ke effinai—ihien we a busonme wu, “Nsọ, nsọ, nsọ—ke Osolobue hun wu Di-nwonna-enyi ri! Osolobue hun nwon iken ile—Onye hun ri mbu, hun ri kikenni, hun lalani.”

⁹ Ogen owule, ihien eno hu ri ndun gihu yegu onye hu ri ndun jenrin ejen

hun nodi ani ukpo hu ogho le mgbaye le ekele enina,¹⁰ ndi-isi eno-kwasi-ogun ahun a dan ali ihun Onye hu nodi ali elu ukpo-eze ahun, Onye ri ndun jenrin ejen, fe e, tuha okpu-eze we ye ali ihun ukpo hu, a si,

¹¹ “Chuku-Nna enyi!

Ye furugho onye we a ja mma—ye furugho ni we ku e ni ogho le mgbaye le iken wu nke i.

Makeni, iyu ke ihien ile.

Makeni ya chogho,

i nọ me we ri;

makeni ya chogho,

i nọ ke we.”

Isi Nke Isen

Nwa-ebulu Osolobue Hu Suo Ru Ogo Ihien Ile

5 M nọ hun ehuhuo we fifima eka-nni onye hu nodi ani enu ukpo-eze hu. We dejun ehuhuo hu ihien, ke ime e ke azun a, gi eriri esa kenme e.² M nọ hunzi mmon-ozu ohu kin-akwanran k'o gi oken olu e yi oro, a si, “Onye furu hun k'a topu eriri ndi hu, fifipu ekukwo hu?”

³ Kani, o nwonna onye owule ri elu-igwee mobu enu-awa mobu okpuru-awa hun saeka fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e.⁴ M nọ kwanma ekwa oda-oda, makeni o nwonna onye we hun furuni, hun k'a fifipu ehuhuo hu mobu lee enya ime e.⁵ Ya ke onye ohu ime ndi-isi hu nọ si m, “Akwanzile! Lee e, Eworo ebọn Juda, Mkpogun Defidi, e meriguo—o k'a saeka tofu eriri esa ndi hu, fifipu ekukwo hu.”

⁶ Ya m nọ hun Nwa-ebulu hun nọke si we te gbu e egbu k'o turu egbata ukpo-eze hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi eno-kwasi-ogun hu hun we ile fihunme ya wu ukpo-eze. Nwa-ebuluni nwon mpin esa le enya esa—hun wu Mmon esa Osolobue, hun Osolobue zijen

elu-ụwa ile. ⁷ Nwa-ebulu hụ nọ jen d'e weri ẹhụhụọ hụ wẹ fifima, hụn rị ẹka-nni onyẹ hụn nọdị enu ukpo-eze hụ. ⁸ Ogen o gi weriguu ẹhụhụọ hụ, ihien ẹnọ hụ rị ndun lẹ ndi-isi ẹnọ-kwasị-ogun hụ nọ dan alị ihun Nwa-ebulu hụ; onyẹ ọwụlẹ ime wẹ gi ụbọ lẹ aferẹ nsensị wẹ gi goru memẹ hụn nsensị jun ime e. Nsensini wu ekpere ndi nke Osolobue. ⁹ Ya wẹ nọ bu ẹbu ọhụn, sị,

“Iyū furu
hūn k'e weri ẹhụhụọ hụ,
hūn k'a topu eriri ndi hụ
wẹ gi kenme e;
makeni wẹ gbu i,
i nọ gi edeke i
gbapuhani Osolobue ihian
ime ebọn ọwụlẹ,
ime asusu ọwụlẹ,
ime alị ọwụlẹ
lẹ ime ndi ọwụlẹ.

¹⁰ Y'e meguo wẹ wuru
alị-eze lẹ ndi nchụ-ẹjan
ebe Osolobue ẹnị rị;
wẹ k'a kị elu-ụwa.”

¹¹ E lezi m ẹnya, m nọ nụ olu ndi mmon-ozu bu oda hūn fihunme ukpo hūn ohi-ohi lẹ ihien ndi hū rị ndun lẹ ndi-isi hū. Ndi mmon-ozini e bukenmekẹ oda, wẹ rị nnu-uku ole-lẹ-ole lẹ ijeri ole-lẹ-ole. ¹² Wẹ hū e gi oken olu a bu ẹbu, a sị,

“Nwa-ebulu hū wẹ gbu
e furughọ hūn w'e tuchan,
ni iken lẹ akụ-lẹ-uba
lẹ amamihien lẹ akwanran
lẹ mgbaye lẹ ogho lẹ ojija-mma
wu nke ẹ!”

¹³ M nọ nuzi kẹ ihien ile wẹ ke eke rị a bu ẹbu—kẹ hūn rị enu-igwee kẹ hūn rị elu-ụwa kẹ hūn rị okpuru ụwa kẹ hūn rị ime ohimin. Ihien wẹ rị a bu wu:

“Ojija-mma lẹ mgbaye
lẹ ogho lẹ okiki
ya wusonme nke onyẹ hū
hūn nọdị anị elu ukpo-eze—

lẹ Nwa-ebulu hū—
jenrin ejen!”

¹⁴ Ihien ẹnọ hū rị ndun nọ sị, “Isee!”
Ndi-isi hū nọ dan alị, fe Nwa-ebulu hū.

Isi Nke Isin

Nwa-ebulu Hū A Topu Eri Ndị Hū

Eri Nke Ibufo

6 Ya m nọ hūn kẹ Nwa-ebulu hū topu eriri ohu ime eriri esa ahun wẹ gi kenme ẹhụhụọ hū, m nọ nū kẹ ohu ime ihien ẹnọ hū rị ndun gi oken olu han-kenme kẹ akpabo, sị, “Bia!”

² M nọ lee ẹnya, e lee eshin ọchan!
Onyẹ rị e nyinn'ẹ gi ụtaa. Wẹ nọ ye ẹ okpu-eze, ọ nọ nyinrin eshin ẹ pu d'e merisonme agha.

Eri Nke Ebuo

³ Ogen Nwa-ebulu gi tofu eriri hūn me wẹ ẹbuo, m nọ nū kẹ hūn me ẹbuo ime ihien ẹnọ hū rị ndun sị, “Bia!” ⁴ Ya eshin ozọ nọ fūha. Onwan e nwun ufie-ufie. Wẹ nọ ye onyẹ rị e nyinn'ẹ iken n'ọ wepu udon elu-ụwa, keni ihian gbume ibe wẹ. Wẹ nozi wẹ ọpia-agma hi-ogbe ye e.

Eri Nke Eto

⁵ Ogen Nwa-ebulu hū gi topu eriri hūn me wẹ ẹto, m nọ nū kẹ nke ẹto ime ihien ndi hū rị ndun sị, “Bia!” M nọ lee ẹnya, e lee eshin ogi! Onyẹ rị e nyinn'ẹ gi ihien wẹ gi a ma ihien. ⁶ M nọ nū ihien nọkẹ olu rị e ku oku k'ọ gha etintinnai ihien ẹnọ hū rị ndun hanpuha, a sị, “Ọka jenko d'a kogbu enwen ẹ: mkpu ọka-witi ẹnọ k'a wude egho-orun akpu-uhuhin! Mkpu ọka-bali mmakalaka mmebuo k'a wude egho-orun akp'ohin! Ka e wiwikwole ofungbon-olivu lẹ manya!”

Eri Nke Enọ

⁷ Ogen Nwa-ebulu hū gi topu eriri nke ẹnọ, m nọ nū olu hūn me wẹ ẹnọ ime

ihien ndị hụ rị ndun, k'ọ sị, “Bia!” ⁸E lee m ẹnya, e lee ẹshin e nwun ẹhuhuo-ndun, ẹhuhuo-ndun, kanị ọ hụ e nwun nanhin! Efan onye rị e nyin n'ẹ wụ Onwun; Alị-mmon sọnkọ a. Wẹ nọ kebe ụwa ụzọ ẹnọ, ye wẹ iken igi opia-agma lẹ unwun lẹ emu lẹ eje-anu ndi rị elu ụwa gbupu ụzọ ohu rin'a.

Eriri Nke Isen

⁹Ogen Nwa-ebulu hụ gi topu eriri nke isen, m nọ lee ẹnya okpuru ukpo nchuejan, m nọ hụn ume-ndun ndi hụn wẹ gbu makẹ oku Osolobue lẹ eri wẹ shiani Jizosi. ¹⁰Wẹ nọ weshi olu wẹ enu, e yi, “Euu Di-nwonni-enyi, Onye hūn ihien ile rị ẹka a, onye rị nsọ, onye ezioku! Nanị kẹ y'e biehan d'e kin ndi rị enu-ụwa ikpe, gbugwarị wẹ kẹ wẹ don gbu enyi?” ¹¹Ya wẹ nọ ye onye-onye ime wẹ ewuru ochan tueni, sị wẹ zuzi iken ẹkere ni umunẹ wẹ lẹ ndi-idibo ibe wẹ zuguu onu, ndi ahun ihian k'e gbu kẹ wẹ don gbu wẹ.

Eriri nke Isin

¹²Ogen Nwa-ebulu hụ gi tofu eriri nke isin, alị nọ mahihie oda-oda, anwun nọ gimẹ ngi kẹ ẹkwa-ogi, ifon hūn shiaguni nọ nwunhuto, nwunmẹ edeke-edeke. ¹³Kokishia nọ gha elu-igwere danyesomme ani—nọkẹ ebe oken ufere nọ nutusomme ogbe figi chanleni. ¹⁴Igwere nọ fori nọkẹ ebe wẹ nọ fifima ehuhuo, wepu. Wẹ nọ wepu ugu ile lẹ alị ile mirin nohunmẹ onodi wẹ. ¹⁵Ya ndi-nze ụwa lẹ ndi uku lẹ ndi-ndu-agma uku, lẹ ndi idafin, lẹ ndi ile wẹ gi oku wẹ e don lẹ ndi ozọ ile—kẹ igbon kẹ ndi nwẹ enwen wẹ—nọ shisomme ime okporo lẹ ebe omuma risomme elu ugu d'a warị, ¹⁶a sị ugu lẹ omuma ndi hụ, “Dodo ni, dankwasị ni enyi! Ni unu zueme enyi makẹ Onye hūn nodi elu ukpo-eze hụ gha e legha enyi; makẹ onuma Nwa-ebulu hụ ghazikwo e kun-

run enyi— ¹⁷makeni oken uhuhoin wẹ gi a kpọ onuma a biaguo! Onye wū nwan onye ahun jenko d'a sa ẹka wuzo!”

Isi Nke Esa

Madu Nnu Ogun-mmesato Hụ

7 Onwan e meguu, m nọ hūn mmon-ozị ẹnọ kẹ wẹ turusomme ebamini ẹnọ ụwa. Wẹ turusomme ebenu e gbondon ufere ẹnọ hūn e fe ime ụwa, amamgbe ufere e fezi ụwa mobu ohimin mobu osisi owule. ²Ya m nọ hūn mmon-ozị ozọ k'ọ gha azunon owuwa-ẹnya-anwun puha, shiko elu; o gi ihien Osolobue rị ndun gi e ye ahima. O nọ gi oken olu gwa mmon-ozị ẹnọ hū wẹ ye iken ni wẹ gi wiwi ụwa lẹ ohimin oku, ³sị wẹ, “Ekewiwile ni ụwa mobu ohimin mobu osisi owule; cheri ni ni enyi yeguu ndi idibo Osolobue enyi ahima ezimezi-ihun wẹ.”

⁴M nọ nwan nū madu ole wẹ ye ahima ahun. Madu nnu ogun-mmesato kẹ wẹ ye ahima hū ime ikpun-ulo ile rị Izrelu:

⁵nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Juda;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Rubeni;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Gadi;

⁶nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Asha;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Naftali;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Manase;

⁷nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Simionu;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Livai;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Isaka;

⁸nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Zebulun;

nnu iri-kwasị-ogun wū ndi ikpun-ulo
Josefu;

nnu iri-kwasì-ogun wu ndi ikpun-ulo Benjamini.

Igunrun Ihian Gha Ali Ile Ri Ichen-ichen Paha

⁹ Onwan e meguu, m no lee enya, hun igunrun hi-ogbe, hun o me ni o nwonna onye saeka gun we. We gha ali ile, ebon ile, ndi ile, le asusu ile paha. Igunrunni turu ihun ukpo-eze hu le ihun Nwa-ebulu hu. We yisonme ewuru ochan tueru ani. Onye-onye ime we gisonme iguru eka. ¹⁰ We hu e gi oken olu e yi oro, a si,

“Nzuofuha gha eka Chuku enyi hun nodi enu ukpo-eze le Nwa-ebulu hu a bia”

¹¹ Ndi mmon-ozì ile turusonme ebegu, fihunme ukpo hu le ndi-isi hu le ihien eno hu ri ndun; we no dan ali ihun ukpo hu, ke isi ali, fe Osolobue, ¹² a bu ebuni: “Isee!

Ija-mma le ogho le amamihien le ekele le mgbaye le iken le akwanran wu nke Chuku enyi jenrin ejen! Isee!”

¹³ Ya onye ohu ime ndi-isi hu no si m, “Elee ndi wu ndini yi ekwa ochan tueru ali? Elebe ke we gha bia?” ¹⁴ M no si a, “Di-okpa, iyu marin ndi we wu.” Ya o no si m, “Ndinì wu ndi hun gha oken ukpokpo hu paha. E giguwe we edeke Nwa-ebulu hu su ewuru we, ewuru we e henrinsonme nke ochan. ¹⁵ Ya hain we gi nwan ri ihun ukpo Osolobue e fe e uhinhin le efinnai ime Ulo-nso a. Osolobue, Onye hun nodi ani elu ukpo-eze, k'a noyeni we, chedon we. ¹⁶ Egun ihien-oriri le ihien-orira agunkozì we. Anwun mobu ihien owule a hun okun amakozì we. ¹⁷ Makeni Nwa-ebulu hu hun ri et-intinnai^{††} ebegu ukpo hu ri k'a wuru onye-ndu we; o k'e du we noke onye e du

any, shi isi-mirin ndi hu mirin e ye ndun gha a bia. Chuku jenkò d'e finchanpu enya mirin owule ri we enya.”

Isi Nke Esato

Eriri Nke Esa Hu Le Opi Esa

8 Ogen Nwa-ebulu hu gi topu eriri nke esa, elu-igwee ile no me juu ihien noke nkirishi mgbahunme okuloku ohu. ² Ya m no hun ndi mmon-ozì esa hu hun e turu ihun Osolobue. We no ye we opi esa. ³ Mmon-ozì ozo, hun gi mkpu goru w'a kpo Sensa we gi a dunni Osolobue nsensi okun, no bia d'e turu ihun ukpo nchu-ejan hu. We no kponye e nsensi oda-oda, n'o gi ya le ekpere ndi-nso ile e me chu ejan elu ukpo nchu-ejan hu we gi goru memè hun ri ihun ukpo-eze hu. ⁴ Enwunrun nsensi hu ri a dunni le ekpere ndi-nso hu no gha eka mmon-ozì hu a loshi elu ihun Osolobue. ⁵ Ya mmon-ozì hu no weri Sensa hu we gi a dun nsensi okun, gi okun ri ukpo nchu-ejan hu hujun e, tu a ye enu-uwà. Ya ke akpabo no han, mirin e den, amuma e be, ali a mahihie.

Opi Eno Ibuzo

⁶ Ebegu ke ndi mmon-ozì esa hu gi opi esa no kwademe ni we gbu opi we.

Opi Ibuzo

⁷ Mmon-ozì nke ibuzo no gbu opi e, ekwan-igwee le okun we gwogbama ya le edeke no paha. We no ma we ye ime uwa, o no dunpu uzò ohu okun, nato uzò ebuzo; ime osisi ile, o dunpuzi uzò ohu, o hodù uzò ebuzo; o dunpuchanrinzi efifia-ndun ile.

Opi Nke Ebuzo

⁸ Mmon-ozì nke ebuzo no gbu opi e, we no tu ihien noke eregede ugu ri a nwun

^{††}7:17 Lee 5.6

okun ye ime ohimin—azun ohu no hen-rin edeke, o hodu azun ebuo. ⁹Uzo ohu ime ihien ndi ri ndun ri ime ohimin no nwunhun, o hodu uzo ebuo. Ime ugbo-mirin ile, uzo ohu no tikpofu, o hodu uzo ebuo.

Opi Nke Eto

¹⁰Mmon-ozì nke eto no gbu opi e: kokise ohu hi-ogbe ri e nwun okun leke owa no gha igwere dan. Ime iyi ile ri uwa, o danye uzo ohu nato uzo ebuo—uwe le isi-mirin ri ichen-ichen k'o danye. ¹¹Efan kokise hu wu “Elumilu.” Ime mirin ile rini, uzo ohu no lume ilu, o hodu uzo ebuo. Ndi bu oda no nwunhun, makeni mirin hu ri e lu ilu.

Opi Nke Eno

¹²Mmon-ozì nke eno e gbu opi e, ihien no fian enya-anwun azun ohu, fianzikwo ifon le kokise azun ohu-ohu, latosonme we azun ebuo-ebu. Ukpwe we no belua: we kebe ke we e nwunhan mbu uzo eto, enwunkarizini we uzo ebuo. Anwun amuchanrinzini ke uhuhin han k'o don a mu mbu; ifon etibehanzini k'o don e ti mbu. We kebe uhuhin uzo eto, anwun amukarizini uzo ebuo—erirazikwo ke ifon me uhin-hin. ¹³M no lee enya enu, hun ugon ohu k'o feko ime elu, yiko, “Nsongbu! Nsongbu! Oken nsongbu jenko d'a rini ndi ile bi elu-uwa ogen ndi mmon-ozì eto hu k'e gi nwan gbusonme opi eto hun hoduni!”

Isi Nke Itenei

Opi Eto Hoduni Le Eje-mgbugbu Ahun

9 Mmon-ozì nke isen e gbu opi e, m no hun kokise ohu hun gha elu-igwee danye uwa. We no ye e isanhan oken-mgbugbu hu migbu enwen e.

²O no gunpu eje-mgbugbu hu migbu enwen e, enwunrun no gha ebegu

lopuhama ke enwunrun oken okun we gi a dunchanpu unyin ri goru. Enya-anwun le ufere no gba ishi make ufiri enwunrun okun hu gha ebegu a lofuha. ³Ya igurube no gha ime enwunrun hu puhama, berisonme enu-uwa. We no ye we iken, udi iken hu akpi ri elu-uwa nwe. ⁴We no si we egbulè efifia ri enu-uwa mobu ihien owule e nwun ehuhuondun ehuhuondun ri e sue ime ugbo mobu ime ofia mobu osisi owule, ka we ru ndi hu nwonleni ahima Osolobue ezimezi-ihun we ehuh, uwe suo. ⁵We no ye igurube ndi hu efe ni we ye ndi hu ezigbo afunfun, orogbo ifon isen—kani anini we we gbu ndi hu. Ufu we noko ebe akpi no gba ihian. ⁶Ogen ihienni e gi me, ihian k'a cho onwun, ahunko we onwun; we jenko d'a chokenme ni we nwun, kani, onwun k'a gba ni we oso.

⁷Igurube ndi hu ri ke eshin we kwademegu we k'e gi jen agha. Ihien no ke okpu-eze goru risonme we isi. Ihun we no ke nke ihian. ⁸Enenren we sue ke ntutu ikpoho. Eze ri we onu no ke nke eworo. ⁹Okpukpu ri we ehuh ri ke igwe onye-agma gi e gbondon obi; nku we hu a zun uzun ke ebe eshin dokpunko ugbo-agma bu oda gbanko ogbo agha. ¹⁰We nwezonme odundun. Edide w'a gba ihian risonme we odundun—o no ke edide akpi. Odundun we ke iken we gi e ye ihian afunfun orogbo ifon isen ri.

¹¹Eze a ki igurube ndini we wu mmon-ozì oken-mgbugbu hu migbu enwen e. Ndi Hibru a kpo mmon-ozini Abadonu; ndi Griki a kpo a Apolionu: *efan ebuoni wu* “*Onye-ntikpo*.”

¹²Nsongbu nke ibuzo a ghafegu, ebuo lalazi.

E Gbupu We Uzo Ohu Ime Ndi Ri Elu-uwa Latu Uzo Ebuo

¹³Mmon-ozì nke isin no gbu opi e, m no nu ke olu gha mpin eno ri ntin eno ukpo nchu-ejan goru hu ri ihun

Osolobue a hanpuha. ¹⁴Olu hu no si mmon-ozì nke isin hun gi opi, “Topu mmon-ozì eno hu we kenmeto oken iyi Yufretisi!” ¹⁵Ya we no nwan topu mmon-ozì eno hu, hun we kwademegu, kenme we to, e che ogenni, uhuhinni, ifonni le ahani; we no nwan topu we keni we gbupu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo. ¹⁶Ndi-agma hun nyiko eshin no puha, we wu jeri-ohun ogun-iri (ya wu nnu-iri, nnu-iri uzo nnu isen-kwasì-ogun-isin). A nughò m ole we ri.

¹⁷Lee ke m don hun eshin ndi hu ime ohun m: ndi ri e nyin ni we yisonme ihien igwe we gi e gbondon obi we. Ihien igwe ndini e nwun ufie-ufie leke okun, enwunrun-enwunrun leke Safe, lezi unwanran-unwanran leke nsin-nya-anwun wu sofo. Isi eshin ndi hu ri ke nke eworo. Okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo ghazi we onu a puha. ¹⁸We no gi eje-ihien eto ndi hu ri a gha eshin ndi hu onu a fuha—ya wu okun le enwunrun le nsin-nya-anwun wu sofo—gbufu uzo ohu ime ihian ile ri elu-uwa, gbuhodu uzo ebuo, ¹⁹makeni onu eshin ndi ahun le odundun we ke iken eshin ndi hu risonme. Odundun we nosonme ke agwo, nwonsonme isi ke agwo. Isi ndi hu risonme we odundun ke we gi a ru ihian eh. ²⁰Ndi hu hodu elu uwa—ndi hu eje-ihien ndini gbuleni—egbehutonì obi mebehi eje-ihien we ri e me; alatonì we ife eje-mmon le ifesonme mmon we gi aka memè—ke nke goru ke nke ona wu siva ke nke igwe bronzu ke nke omuma ke hun we gi osisi pin—mmon ghaleni e ri-aka e legha uzo mobu a nu ihien mobu e jen ijen! ²¹Egbehutozikwonì we mebehi njo ndini we e me: igbu-ochu, irua-mmon, ibu-nshi le igi iken eje-mmon a run, ughere, izu-ohin.

Isi Nke Iri

Mmon ozi Hu Gi Ehuho We Fifipu

10 Ya m no hun mmon-ozì ozo kin-akwanran k'o gha elu-igwee hidanla. Orukpu fuhunme e; ekon-le-ogugu ri ibe isi e, ya nwen ri a okpuru; ihun e no ke nya-anwun. Uku a ri ke polu ebuo we gi okun memè. ²O gi ehuhuo me ekere we fifipu aka a. O no bu uku aka-nni e che elu ohimin, bu uku aka-ekpen e to akpakali. ³O no gi oken olu, hun no ke nke eworo ri e denni, yi oro. Ogen o gi yi oro, akpabo esa ahun no han. ⁴Ogen akpabo esa ahun gi hanguu, m te cho ni m demè, kani a nu m olu gha elu-igwee si, “Zuemè ihien akpabo esa hu ku, edetule e!”

⁵Ya mmon-ozì hu m hun k'o turu elu ohimin le akpakali no weshi aka-nni e enu zime enu-igwee, ⁶kun efan Onye hu ri ndun jennin ejen, hun ke elu-igwee le ihien ile rin'a, uwa le ihien ile rin'a le ohimin le ihien ile rin'a, si, “Ebiekozi we, kaka! ⁷Kama, hun **mmon-ozì nke esa** gihu gbu opi e, ihien ahun mini Osolobue kwademe e mezuchanrin k'o don gwa ndi idibo e ndi-amuma.”

⁸Ya olu hu gha elu-igwee gwa m oku no sizi m, “Jen d'e weri ehuhuo hu fifipuni hun ri aka mmon-ozì hu uku a ohu ri elu ohimin, uku a ohu hu akpakali.” ⁹Ya m no jen d'e kunrun mmon-ozì hu, si a ye m ehuhuo hu me ekere. O no si m, “Weri e ri. O k'a suo i usuo onu noke mirin-enwun, kani, o k'e lu i ilu efo.” ¹⁰Ya m no narin mmon-ozì hu ehuhuo hu me ekere ri, o no suo m usuo onu noke mirin-enwun, kani, ogen m gi riguu a, efo no lume m ilu. ¹¹Ya we nozi si m, “I k'e buzi amuma banyeni ndi bu oda, ani bu oda, ndi asusu ichen-ichen bu oda le ndi-nze bu oda.”

‡10:1 pila ebuo we gi okun memè

Isi Nke Mmanai

Ndị Osheri Ebuo Hu

11 Ya wẹ nọ ye m mkpínsin wẹ gi a ma ihien. Mkpínsin hụ nọ kẹ ọkọ. Wẹ nọ sị m, “Bịa d’a ma Ụnọ-nso Osolobue lẹ ukpo nchụ-ejan, y’a gunzikwo ndi hụn rị ebẹhụ e fe ofufe.”² Ka amale ihun-ezi Ụlọ-nso, hapu ọhụn—makeni e wegwo w’a ye ndi ali ndi ozo rị ichen-ichen. Wẹ k’a zo obodo nso hụ ụkọ ọrogbo ifon ebuo kwasi ogunnai.”

³ “M k’e ye ndi-osheri m ebuo iken bu-amuma, ku oku-Chuku, ọrogbo akpu-uhuhin ogun eto kwasi nnu eto (ogun mmeto kwasi nnu-uku), wẹ k’e yisonme ekwa ahio.”⁴ Ndị osherini wu osisi olivu ebuo lẹ obu-ukpe ebuo hụ rị ihun Onyenwon-ụwa-ile.⁵ Omeni ihian cho n’o me wẹ ihien owule, okun a gha wẹ onu puha, dungbu ndi inenren wẹ ahun cho ni wẹ me wẹ ihien; erira kẹ onye owule cho n’o me wẹ ihien owule k’a don nwun.⁶ Wẹ nwon iken wẹ gi a kpokin enu-igwere amamgbe mirin e zue ogen hụ ile wẹ gi e bu amuma, e ku oku Chuku. Wẹ nwonzikwo iken wẹ gi e me mirin e henrin edeke—kẹ mirin rị iyi kẹ hụn rị ohimin, wẹ nwonzikwo iken wẹ e gi me udi eje-nsongbu lẹ afunfun owule biani ụwa ogen owule wẹ cho.

⁷ Wẹ shiagu eri wẹ, eje-anu hụ hụn k’a gha eje-mgbugbu hụ migbu enwen e puha k’a lusun wẹ agha, meri wẹ, gbu wẹ.⁸ Ozun wẹ k’a rị uzo ụwaya kanị rị obodo uku hụ wẹ gi enya ime mmọn a kpọ Sodomu lẹ Ijiptu, obodo ohu hụ wẹ nọ kpogbu Di-nwonn-wẹ.⁹ Ọrogbo akp’ohin eto lẹ mkpikpi, ndi rị ichen-ichen lẹ ndi ebọn lẹ asusu lẹ ali risonme elu ụwa k’a gba ozun wẹ ilee; aniko wẹ onye owule li wẹ.¹⁰ Ndị bi ụwa k’a rị a ghoghọ ni madu ebuo hụ a nwunhūn, e me mmemme, e yetari ibe wẹ ihien—

makeni ndi-amuma ebunoni te bu afunfun toni ndi ile rị elu-ụwa.

¹¹ Kanị, ogen o gi mefu akp’ohin eto lẹ mkpikpi, ufere hūn e ye ndun nọ gha ebe Osolobue rị bịa, banye ime wẹ, wẹ nọ turu oto—okẹn egun nọ bịa ndi hūnni wẹ.¹² Ya wẹ nọ nū okẹn olu gha elu-igwee sị wẹ, “Bịa ni elu ebeni!” Ya wẹ nọ gi orukpu shi enu-igwee, id’anya ndi inenren wẹ rị e lee wẹ ile.¹³ Ozigbo, ali nọ mahihie oda-oda, azun ohu ime obodo hū nọ tikpo, o hodu azun itenei. Ali hū mahihieni gbu madu ogun-iri kwasi nnu-mmesa (madu nnu-uku esa). Egun nọ tukenme ndi hoduni, wẹ nọ kweri ni Osolobue hūn rị elu-igwee e hike ogbe.

¹⁴ Nsongbu nke ebuo a ghafegwo, lee e, nke eto lala egwa.

Opi Nke Esa

¹⁵ Ya mmọn-ozu nke esa nọ gbu opi e, m nọ nū okẹn olu risonme elu-igwee, a sị,

“Ali-eze ụwa a wuruole nke Di-nwonnienyi

lẹ nke Kraistị a hūn o tume; o k’a ki jenin ejen!”

¹⁶ Ya kẹ ndi-isi eno kwasi ogun hū hūn nodisonme ukpo wẹ ihun Osolobue nọ dan ani, keni Osolobue isi-ali, fe e,¹⁷ a bu ebuni:

“Enyi rị e ye i ekele,

Chuku Nna,

hūn nwon iken o gi e me ihien ile, onye hūn rị kikenni, hūn rizikwo mbu. Makeni y’e giguwo iken i hi-ogbe kima.

¹⁸ Ndị ali ile e te bughọ olulu;

kanị iwe-le-onuma i

a biao lẹ nwan.

Ogen y’e gi kin ndi nwunni ikpe e ruguo.

Ogen hūn y’e gi ku ndi-idibo i ugwo, e ruguo nwan—

ndi idibo i ndi-amuma—

uwe lẹ ndi-nso

lẹ ndị a tū egun i—
kẹ ndị uku kẹ ndị nta.
Ogen y'e gi tikpọ ndị hụn e tikpọ uwa
e ruguozị!”

¹⁹Ya wẹ nọ gunpụ Ụlọ-nsọ ime enu-igwee, wẹ nọ hụn Ẹkpẹti-nkwerigbama Osolobue ime ebẹhụ. Amụma elu-igwee nọ besonme, mirin nọ densonme, akpabọ nọ hansonme; alị n'ọ mahihie, ẹkwan igwere nọ dan ọda-oda.

Isi Nke Mmẹbuo

Okpoho Hụ Lẹ Dragonu

12 Ya kẹ oken ahunlele pụ-ichen nọ puha elu-igwee: okpoho yi ẹnyanwun kẹ ewuru nọ fūha; ifon rị a okpuru ukū, okpu-eze kokise mmẹbuo rị rị a isi. ²Ọ rị ime. Ọ hụ a kwan ẹkwan makeni ime rị e me e. Ọ hụ a turu a ọda-oda makeni omumụ e ruguọ a.

³Ahunlele ozo nọ mezi ime enu-igwee: eje-anu hi-ogbe w'a kpọ dragon' a puha; Dragonunị e hiki ogbe; o nwun ufie-ufie. Isi ẹsa lẹ mpin iri k'ọ nwe. Okpu-eze ohu-ohu, risonme e isi ẹsa ndi hụ.

⁴Odundun a nọ zari uzo ohu ime kokise rị elu-igwere, tu wẹ ye anị—ọ hodu uzo ebuo. Dragonu hụ nọ turu ihun okpoho hụ rị a cho n'ọ mu nwa, keni ọ ripu nwa a hun o gihu mupuha a.

⁵Okpoho hụ nọ mu nwa, nwata-okennyẹ, hun jenkọ d'e gi okpo-igwee ki ndi anị ile. Kani, hun o gihu mupuha nwata-okennyẹ hụ, wẹ nọ juru ya wu nwata, we e shi ebe Osolobue lẹ ukpoeze Osolobue rị. ⁶Ya okpoho hụ nọ gbashi ime atụ d'a nodi ebẹhụ Osolobue kwademẹ n'ẹ, ebe wẹ k'a nọ lepụ a ẹnya akp'ohin ogun-eto kwasị nnu-eto.

⁷Ya wẹ nọ luma agha elu-igwee, mmon-ozu wu Maikelu lẹ ndi mmon-ozu e son n'ẹ nọ luson Dragonu hụ agha. Dragonu lẹ ndi mmon-ozu e nọ lusongwarị wẹ. ⁸Kani wẹ nọ meri Dragonu hụ. Anizi ni wẹ ya lẹ ndi mmon-ozu e nodi

enu-igwee. ⁹Wẹ nọ tutu Dragonu uku hụ, agwo mbu-mbu hụ w'a kpọ Ekwensu, a kpozị a Setani. Iya wu onye hun e dufie uwa ile. Wẹ nọ tutu e ye elu-uwaa—iya lẹ ndi mmon-ozu e.

¹⁰M nọ nwan nu olu ohu hannị ime elu-igwee, hun rị a si,
“Nzuofuha lẹ iken lẹ alị-eze Chuku ẹnị lẹ okiki Kraisti, onye hụ o tume, a biaguọ nwan.

Makeni a tutuguo wẹ onye ahun, hun e kpesonme umune ẹnị, ndi Itu-Kraisti ibe ẹnị ẹka Osolobue ẹnị uhinhin lẹ efinnai.

¹¹Kani wẹ nọ gi edeke Nwa-ebulu hụ lẹ oku wẹ gi shian'a eri meri e; egheni wẹ isi tuhu okukwe wẹ.

¹²Ya wu, enu-igwee ya ghoghoma nwan; iya lẹ ndi bi ime e!

Kani, nsongbu jenkọ d'a rini uwa lẹ ohimin,
makeni Ekwensu e hidanguo d'e kunrun onu.

O gi oken olulu bia—
makeni o maringuo ni ogen e hodu ẹkere!”

Ekwensu E Buhezị Nsongbu E Elu-uwaa

¹³Ogen Dragonu hụ gi hun ni a tutuguo w'a ye elu-uwaa, ọ nọ chuma okpoho hụ mu nwata-okennyẹ hụ.

¹⁴Kani, wẹ nọ ye okpoho hụ nku ebuo, nku ugon uku—n'ọ gi gha ebe agwo hụ rị fepu, shi ime atụ, ebe wẹ jenkọ d'a nọ lepụ a ẹnya [ihien nọke] ahua eto lẹ ifon isin. ¹⁵Ya agwo hụ, dragonu hụ, nọ gha onu a hupuha mirin nọ kẹ iyi, n'ọ hukpu okpoho ahun, keni o huru e, ¹⁶kani alị nọ yeni okpoho hụ ẹka: alị nọ shiapu onu, luefu mirin hụ Dragonu hụ gha onu hupuha. ¹⁷Ya ize okpoho hụ nọ ban Dragonu hụ, ọ nọ pu, jenne d'a luson umu okpoho hụ agha, ya wu umu a ndi hoduni; ndi hun e mesonme ihien ndi hụ Osolobue ku; ndi hun a shia

nì Jesu ẹ̀rì; ndì hùn e kwonkẹnme oku Jesu. ¹⁸Dragonu hù nò turu enu ejan rì mkpenren ohimin.

Isi Nke Mmèto

Eje-anu Ebuo Hu

13 M nò hùn eje-anu ohu k'o gha ime ohimin pùla. Mpìn iri lẹ isì ẹ̀sa k'o nwe. Okpu-eze ohu-ohu risonme elu mpìn ndì hù. Efan rì ichen-ichen e kutò Osolobue risonme elu isì ẹ̀sa hù. ²Eje-anunì m hùn nò kẹ Ubidon. Uku alì a nò kẹ nke eje-anu w'a kpò Biẹ. Onu a nò kẹ nke Eworo.

Ya Dragon' nò we ikẹn ẹ lẹ ukpo-eze ẹ ye eje-anu hù, tumẹ ẹ oken onye-okiki. ³Isi eje-anu ahun ohu nò kẹ isì anu wẹ gbugu, kanì ebẹhu wẹ gi gbu ẹ a lagu. Ihiẹn rì eje-anunì ẹhu a tikenmẹkẹ uwa ile ẹnya—nke wu nì wẹ ile hù e sọn ẹ. ⁴Wẹ ile nò femẹ Dragonu hù makeni iya ye eje-anu hù ikẹn ahun o gi kị okiki. Wẹ nozi fe eje-anu hù, a sị, “Onye nò kẹ eje-anu hù? Onye k'a saeka lusun ẹ ogun?”

⁵Wẹ ye eje-anu hù onu o gi a nyan isi, e kusonme aru. Wẹ nò ye ẹ oghere kpa ikẹn orogbo ifon ebuo kwasì ogunnai. ⁶O nò shiapu onu kutosonme Osolobue, e kutò efan a, e kutò ebe o bi—ya wu, e kutò ndì ile bi elu-igwee. ⁷Wẹ nozi nì a lusun ndì-nso agha, meri we; e wezikwo wẹ ebun ile lẹ ndì ile lẹ asusu ile lẹ anì ile che okpuru ẹ kima. ⁸Ndì ile bi enu-awa k'e fe ẹ—ya wu onye owule wẹ deleni efan a ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hù wẹ gbu nì wẹ d'e gbe iyeto uwa.

⁹Onye nwon ntin, ya n'ò nu.

¹⁰Onye owule Osolobue sị nì wẹ k'a nwunrun a, wẹ k'a nwunrun a; onye owule Osolobue sị nì wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ, wẹ k'e gi opia-agma gbu ẹ.

Onwan cho ndidi lẹ okukwe ẹka ndi nke Osolobue.

¹¹Ya m nò hùn eje-anu ozo hùn gha ime-awa pùla. Mpìn ebuo k'o nwe rike nwa-ebulu bu o ku kẹ Dragonu.

¹²Okiki Eje-anu hunni rì a kị wu nke eje-anu nke ibuzo, hùn o ye ẹ kidonn'e. O wa a ye uwa lẹ ndì hùn bi ime e olu nì wẹ e fe eje-anu nke ibuzo hù—hùn ebe wẹ gi gbu ẹ laguu. ¹³O gisonme oken orun-atumenya a kpa ikẹn; o meghode okun gha elu-igwee hidan id'anya ihian ile. ¹⁴O nò gi orun-atumenya ndini wẹ ye ẹ efe rundonni eje-anu nke ibuzo hù dufie ndì bi elu-awa; o sị wẹ kpù ya wu eje-anu nke ibuzo—hùn ahun wẹ be opia-agma isi ohu gbu ẹ—kanì o huzi nwan ndun. ¹⁵Wẹ nò nizi eje-anu hùn-eboni saeka me ihien o me hùn ihien ahun wẹ kpù gi rì ndun, kunme umenren—ihien hù wẹ gi udi eje-anu nke ibuzo hù kpù, nke wu nì ya wu ihien wẹ kpù node kume oku; ya wu ihien node me wẹ gbu ndì hù ile ju nì efeko w'a.

¹⁶Eje-anu hùn-eboni nozi me wẹ ye ihian ile ahima ẹka-nni mobu ezimezi-ihun—kẹ ndi uku kẹ ndi nta, kẹ odafin kẹ ogbenye, kẹ igbon kẹ onye nwon enwen ẹ— ¹⁷nke wu nì onye owule wẹ yeleni ahima hù a saeka non mobu re ihien owule. Ahima hù wu efan eje-anu ibuzo hù mobu ahima hùn a nokin ẹnya efan a.

¹⁸Onwan cho amamihien: onye owule nwon nghota ya gi ẹ gbako ahima eje-anu hù, makeni ahima ihian ro. Ahima hù wu isin kwasì ogun-mmeto kwasì nnu^{¶¶}.

Isi Nke Mmèto

Nwa-ebulu Hu Lẹ ndi Nke E

14 E lezi m ẹnya, m nò hùn Nwa-ebulu hù k'o turu elu Ugu

^{¶¶}13:18 “666” kẹ w'a kpò a Onu-ebo.

Zayonu—ya le madu nnu ogun-mmesato we deye efan a le efan Nedi e ezimezi-ihun we. ²M no nuzi olu gha enu-igwee bia. Oluni ri a han ke uzun oken-mirin ri e huni le uzun akpabo hankemeni. Olu hu m nu rizi ke ebe ndi a kpo ubo ri a kpo ubo we. ³Madu nnu ogun mmesato ahun hu a bu ebu ohun ihun ukpo hu le ihien eno hu ri ndun le ndi-isi hu. O nwonni onye ozo saeka munrun ebu hu wezuka madu nnu ogun-mmesato hu we gha ime uwa gbaupa. ⁴Ndini wu ndi hu gileni ikpoho meru enwen we; we wu ikennyé marinleni ikpoho. We son Nwa-ebulu hu ebe owule o jenko. Osolobue le Nwa-ebulu hu a ghaguo ime ihian ile gbari ndini noke mkpuru-ibuzo. ⁵Anu-tuni we ntu onu we; enwon we ntupo.

Ndi Mmon-ozu Eto Hu

⁶M nozi hun mmon-ozu ozo hun feko ime enu, ime elu-igwee. O gi ozioma itebite hun o k'e zi ndi ile bi elu-uwa—ya wu, ndi ali owule le ebon owule le ndi a su asusu owule le ndi owule.

⁷O no gi oken olu si, “Tu ni egun Osolobue, onu e ye e ogho, makeni ogen o k'e gi kin ikpe e ruguo. Eghee, fe ni Onye hun ke enu-igwee le uwa le ohimin le isimirin ri ichen-ichen!”

Babilon' A Daan!

⁸Mmon-ozu ozo, hun me e ebuo, no fuha, a si, “O danguo! Babilonu uku hu a danguo! Okpoho hu hun me ndi ali ile ra manya a, manya a hun zeni, manya ughere e!”

Afunfun Ri E Che Ndi K'a Narin Ahima Eje-anu Hu

⁹Mmon-ozu ozo, hun me we eto, no puha, gi oken olu yiko, “Onye owule hun fe eje-anu hu le udi a we kpu, narin ahima a ezimezi-ihun mobu eka we, ¹⁰jenko d'a razikwo manya hu zeni, manya iwe-le-onuma Osolobue, hun we

gburoleni—hun we huye ime mkpu iwe-le-onuma a. We k'e gi okun le nsin-enya-anwun ye we eje-afunfun id'enya ndi mmon-ozu ri nso le id'enya Nwa-ebulu hu. ¹¹Enwunrun okun we gi ri e ye we eje-afunfun we k'a ri ime e k'a gha a loshi elu jenrin ejen. Ke uhinhin ke efinnai, izu-iken arikonu ndi hu siko d'e fe eje-anu hu le ihien we kpu ke iya, uwe le onye owule narin ahima efan a.”

¹²Onwan cho ndidi eka ndi nso, ndi hun e mesonme ihien Osolobue ku, e kw-erikenme ni Jizosi.

¹³M no nu olu gha elu-igwee si, “De onwan: gha ogenni jenme, ngozi jenko d'a rini ndi hun k'a no ime Di-nwonnienyi nwunhun!”

“Eghee, ndi we gozi agozi ke we wu nke-esi! We k'e zu iken orun we, makeni ihien we runpuha ri e son we!” Iya ke Mmon-nso ku.

A Ghoru We Mkpuru Uwa Mi

¹⁴Ya m no lee enya, m no hun orukpu ochan. Onye nodi ali elu orukpu hu no ke Nwa nke Ihian. Okpu-eze goru ri a isi. Opia gorini tuni wa kpo Siku, hun we gi a gho mkpuru hu a eka. ¹⁵Mmon-ozu ozo no gha ime Unso puha, gi oken olu hijenni onye hu nodi elu orukpu, si a, “Gi nwan siku i ghoru mkpuru, ni ogen e ruguo we gi ghoru mkpuru, makeni mkpuru uwa mi a kachanringuo.” ¹⁶Ya onye hu hun nodi enu orukpu no fe opia-siku a ye elu uwa, ghoru mkpuru uwa mi.

¹⁷Mmon-ozu ozo no gha Ulo-nso hun ri elu-igwee fuha, ya nwen gizikwo opia-siku tu-nko. ¹⁸Ya Mmon-ozu ozo no gha ukpo nchu-ejan puha. Onwan wu mmon-ozu hu hun Osolobue we oku owule gbashari okun che okpuru e. O no weshi olu elu, hijenni mmon-ozu hu gi opia-siku tu-nko, si a, “Gi nwan opia-siku i tu-nko ghoru ohio-grepu hun vaini uwa mi, makeni grepu e a changuo!” ¹⁹Ya mmon-ozu hu no fe opia-siku a ye elu-

uwa, ghorì grepu rì uwa, tū a ye ebèhù hi-ogbe hùn Osolobue nọ a ghosì iwe-le-onuma a—ebèhù o nọ a pínpuha manya grepu e. ²⁰ Wẹ nọ gha ime obodo hù pù, shi ebèhù d'a pínpuha manya grepu hù. Èdeke nọ gha ebahun wẹ nọ a pínpuha manya e hupuha. O ru èdeke ahun e ru ihian isi-uvun; eshin banye ime e, o ru e onu; o d'e huru ihien nọkẹ mail' isen kwasì ogun-itenei.

Isi Nke Mmisen

Nsongbu Ikpaẖun Eṣa E D'e Bidon

15 Ya m nọ húnzì oken ahunlele ozo pù-ichen ime elu-igwee; onwan a tũkenmẹkẹ enya: mmọn-ozì eṣa gi eje-afunfun eṣa! Eje-afunfun eṣanì wù ndì ikpaẖun. Uwẹ kẹ iwe-le-onuma Osolobue k'e gi bi.

²M nọ hùn ihien nọ kẹ ohimin ughegbe wẹ gwagbama ya lẹ okun, húnzì ndì hù mēri eje-anu hù lẹ ihien hù wẹ kpù kẹ ya—lẹ ahima nomba hù hùn a nọkin enya efan a. Ndinì wẹ turu mkpenren ohimin ughegbe hù. Wẹ gisonmẹ ubo Osolobue ye wẹ. ³Wẹ hù a bụ ebu odibo Osolobue wù Mozizi lẹ ebu Nwa-ebulu hù,

“Euu Chuku Nna,
Onye hùn nwon iken ile!
Y'e mēkẹ oken ihien lẹ ihien a tū enya!
Euu, Eze anì ile lẹ agbo ile!
Iri-ochan lẹ ezioku kẹ i gi e mē ihien i.

⁴Euu Nna,
onye k'a sị n'ọ tũko egun i,
n'ọ jakọ efan i mma?
Iyù sọọ rì nso.
Alì ile k'a bja d'e fe i,
makeni y'a hanguo enen
hùn ghosì n'ì rì-ochan.”

⁵Onwan e meguu, m nọ hùn Ulo-nso (Odu-nkwerigbama ahun, Odu Ashia-eri ahun, wẹ nọ e fe ofufe) hùn rì elu-igwee. Wẹ gunpu a agunpu. ⁶Ndì mmọn-ozì eṣa hù gi eje-afunfun eṣa hù nọ gha

ime Ulo-nso puha. Wẹ yisonmẹ eḳwa line nwunni, hùn rì e gbukeni. Wẹ ile gisonmẹ ihien goru kenhunmẹ obi wẹ.

⁷Ime ihien eno hù rì ndun, ohu nọ ye mmọn-ozì eṣa hù afere eṣa wẹ gi goru memẹ. Ihien jun afere ndì hù wù iwe-le-onuma Osolobue, Onye hù rì ndun jenin ejen. ⁸Enwunrun gha ogho Osolobue lẹ iken e a lofuha nọ jun unonso hù; o nwonzini onye saeka banye Ulo-nso hù d'e ru nì eje-afunfun eṣa hù mmọn-ozì eṣa hù gi e bi.

Isi Nke Mmisen

Eje-afunfun Eṣa Ikpaẖun!

16 Ya m nọ nù kẹ oken olu gha Ulo-nso gwa ndì mmọn-ozì eṣa hù oku, sị wẹ, “D'e hu ni iwe-le-onuma Osolobue rì ime afere eṣanì kpu elu-ṣwa.”

Ètẹ Hùn E Shinni, A Turu!

²Ya mmọn-ozì ibuzo nọ jẹn d'e hu ihien rì ime afere a ye enu-ṣwa, eje-ete hùn e shinni, hùn a turunì, nọ jun ndì hù ehù, ndì ahun bu ahima eje-anu hù lẹ ndì hù fee ihien wẹ kpù kẹ iya.

Ihien Ile Rì Ohimin A Nwunhun!

³Mmọn-ozì nke ebuo nọ hu ihien rì ime afere a ye ime ohimin, mirin rì ime ohimin nọ rì kẹ edeke onye nwunni. Ihien owule rì ndun ime ohimin nọ nwunhun.

Iyi Lẹ Isi-mirin E Henrin Edeke!

⁴Mmọn-ozì nke eto e hu ihien rì ime afere a ye ime iyi lẹ isi-mirin risonmẹ uwa, wẹ nọ henrin edeke.

Osolobue Rì E Ye Afunfun Furuni!

⁵M nọ nù kẹ mmọn-ozì mirin ile rì eka a sị,
“Euu Onye-nso,
onye hùn rì kikenni, hùn rìzikwo mbu.
Ezigbo enen kẹ y'a han!

Y'a hain

i gi e yesonmẹ wẹ afunfun ndini.

⁶Makeni e gbuguọ wẹ ndi-nsọ lẹ ndi-amuma, y'e yeguọ wẹ edeke ra!

Ihien wẹ cho

kẹ wẹ ri nwan a hun!"

⁷M nọ nu kẹ ukpo nchu-ejan shiari, si, "Egheẹ, Osolobue wu Di-nwonna-enyi, Onye nwon iken ile, ikpe i ma wẹ hu mma, ezigbo enen kẹ y'a han!"

Anwun E D'a Magbu Wẹ!

⁸Mmon-ozì nke enọ nọ hu ihien ri ime afere a kpu enya-anwun, gi e mẹ anwun ma ihian oda-oda. ⁹O makenmẹkẹ wẹ—kani, hun nkẹ w'e gi gbhuto, mebehi njọ, wẹ nọ kpoma Osolobue hun ri e zihẹ afunfun ndini wẹ iyi. E yeni w'e ogho.

Ishi E Kpume Wẹ!

¹⁰Mmon-ozì nke isen nọ hu ihien ri ime afere a ye ukpo-eze eje-anu hu, ali-eze eje-anu hu nọ gba ishi, wẹ nọ tamade ire wẹ ^{§§}makẹ oken-ufu wẹ ri ime e; ¹¹wẹ nọ kpoma Chuku ri elu-igwee iyi makẹ ufu lẹ ete ri wẹ ehụ—egbehutoji wẹ obi mebehi eje-ihien ndi wẹ ri e mẹ.

Iyi Yufretis' A Tahi, Henrin Uwaya!

¹²Mmon-ozì nke isin e hu ihien ri ime afere a ye iyi uku hu wu Yufretisi, mirin e nọ tahi, gi beyeni ndi-nze jenkọ d'a gha azuun ọwuwa-enya-anwun bia uzo.

Eje-mmon Eto Hun E Dufie Ndi-nze!

¹³M nọ hun eje-mmon eto risonmẹ kẹ ewo kẹ wẹ gha onu Dragonu, onu eje-anu hu, lẹ onu onye amuma-ntu hu pula. ¹⁴Ndini wu eje-mmon ndi a runsonmẹ orun-atumenya ri ichen-ichen, uwe e jẹn d'a kpogbama ndi-nze ile ri uwa makẹ

agha wẹ jenkọ d'a lu Uhuohin nke Osolobue, Onye hun nwon iken ile.

¹⁵(Jesu si, "Lee e! M jenkọ d'a bia idumuzi noke ohin. Ngozi jenkọ d'a rini onye owule k'a munrun enya, e che, amangbe w'a tonarin a ekwa a, amangbe o gba oto a ghahunmẹ, a hun wẹ ihien ifenren e"!)

¹⁶Eje-mmon eto hu nọ kpokwama ndi-nze, wẹ ile nọ zu ebeku w'a kpo 'Amagidonu. 'Amagidonu kẹ w'a kpo a onu Hibru*.

Ali-omahihie Jgbu Enwen E!

¹⁷Mmon-ozì nke esa e hu ihien ri ime afere a ye ime ufere, oken olu nọ gha ukpo-eze hu, ime Ulo-nsọ, si, "O guguo!"

¹⁸Amuma nọ besonmẹ, mirin nọ densonmẹ, akpabo nọ hansonmẹ, ali nọ mahihie oda-oda. Udi ali omahihieni e metuni kete w'e bimele uwa; o mahihiekemẹkẹ! ¹⁹Obodo uku hu nọ kebe uzo eto; obodo shia efọ hun risonmẹ ali ile nọ tikpochanrin. Osolobue a nyanhan Babilon' uku hu, o nọ we mkpu-manyana iwe-le-onuma a ye e ra. ²⁰Ali ile mirin nohunmẹ e fopu; ahunzikwonu wẹ ugu owule. ²¹Eregede ekwan-igwee nyinhan kẹ ekpa simenti hu a gha elu igwere a dankwasì ihian—d'e ru ni a buma wẹ Osolobue onu makẹ afunfun hun ekwan-igwee hu ri a dannu ri e buhe ni wẹ. Afunfun hu a jokemẹkẹ njọ!

Isi Nke Mmesa

Oken Igbaraja Hu Lẹ Eje-anu Hu

17 Ya mmón-ozì ohu ime wẹ esa hu gi afere nọ bia d'e kunrun m, si m, "Bia, ni m ghosì i ikpe-omuma lẹ afunfun jenkọ d'a rini oken igbaraja hu hun nodi ali enu iyi bu oda; ²okèn igbaraja hu ya

§§16:10 "tama nkwenren-eze"

*16:16 I kpochanrin a, "Ha-magidonu" ro, hun wu "Ugu Magidonu".

lẹ ndi-nze uwa wì mẹ mgbà, hùn mgbà a wẹ mẹ tughariguu ndi bi elu-uwa lẹkẹ manya.”³ Ya mmon-ozì hù nọ buru m imẹ mmon shi imẹ atù, m nọ hùn okpoho nọdì anì elu eje-anù e nwun ufie-ufie. Wẹ dejun eje-anù hù ẹfan ichen-ichen hùn e kuto Osolobue ẹhù. Isi ẹsa lẹ mpin iri kẹ eje-anù hù nwe.

⁴ Okpoho hù yì ẹwuru nanran oda-oda hùn e nwun ufie-roni, ufie-roni lẹ ufie-ufie. O yì ihien-mma rì ichen-ichen: kẹ goru kẹ ejije lẹ ihien-mma ndi ozo—kẹ ihien mma wẹ gi omuma hùn a koni memẹ. O gizi mkpu wẹ gi goru memẹ ẹka. Ihien runi lẹ ihien ru unyin ya lẹ igbaraja wì jun mkpu hù. ⁵ O nwe ẹfan wẹ de ye ezimezi-ihun ẹ. Alì ẹfan ahun e miki. Ẹfan hù wu:

“Babilon' Uku, Nnẹ Ndi-igbaraja Lẹ Ihien Ile Runi Rì Imẹ Uwa.”

⁶ M nọ hùn a nì ẹdeke okpoho hù ra, ẹdeke ndi-nso lẹ ndi wẹ gbu makẹ ẹri wẹ shia nì Jizosi, rì a tọ a kẹ manya.

Ogen m gi hùn a, o tũkenmẹ m ẹnya!

⁷ Kani, mmon-ozì hù nọ sị m, “K'ọ rì a tuni i ẹnya? M k'a kowa n'ì ihien okpohoni lẹ eje-anù isi ẹsa lẹ mpin iri hù bu n'ẹ wu.

⁸ Eje-anù hù i hùn te rì arì mbù, bu o rizi a nwan—kani, o d'a gha imẹ ejemgbugbu hù migbu enwen ẹ pùha. O pùhaguu, o k'a la ntikpo. Mgbe ndi hodù enu-uwa—ndi ahun ile wẹ deyeleni ẹfan wẹ imẹ ehuhuo nke ndun nì Osolobue d'e gbe iyeto uwa—k'e gi hùn kẹ eje-anù hù pùhazì, o k'a tọ wẹ ẹnya, makeni o te rì arì, bu o rizi a nwan, kani o lalazì alala.

⁹ Onwan cho amamihièn lẹ nghota.

Isi ẹsa hù wu ugu ẹsa okpoho hù nọdì elu wẹ; wẹ wuzikwo ndi-nze ẹsa. ¹⁰ Imẹ ndi-nze ẹsa hù, isen a danguo; ohu rì nwan a kì; ozo rì n'a e ke bìa. Kani, o bìa, o k'a tohu ẹkẹre suo.

¹¹ O mẹ nke eje-anù hù hùn rì mbù bu o rizi a nwan, iya wu eze hùn k'e mẹ wẹ ndi-nze ẹsato, bu onye ohu imẹ wẹ ẹsa

ro—makeni o k'a kizi. Kani, ogen o k'e gi fuhazi, o k'a lazikwo ntikpo.

¹² Mpin iri hù i hùn wu ndi-nze iri hùn wẹ keleni kin eze. Kani wẹ k'e kin wẹ eze, a kì wẹ ẹkẹre suo, mgbahunmẹ okuloku ohu, uwẹ lẹ eje-anù hù. ¹³ Ihien ohu kẹ wẹ iri bu obi—wẹ iri k'e kw-erigbama, wẹ okiki wẹ ye eje-anù hù n'ọ kima. ¹⁴ Wẹ k'a lusun Nwa-ebulu hù agha, kani, Nwa-ebulu hù k'e meri wẹ, makeni iya wu Nna ndi-nna lẹ Eze ndi-nze, makeni ndi ya lẹ wẹ wì wuzikwo ndi Chuku kpo, ndi o hori ahori, ndi wẹ gi e don ẹnya.”

¹⁵ Mmon-ozì hù nozi sị m, “Mirin ndi hù i hùn, hùn igbaraja hù nọdì alì elu wẹ wu ndi rì ichen-ichen, igunrun ihian rì ichen-ichen, alì rì ichen-ichen lẹ asusu rì ichen-ichen.”

¹⁶ “Nke mpin iri hù i hùn, ize igbaraja hù k'a ban uwẹ lẹ eje-anù hù; wẹ k'e ti ẹ iwi—napuchanrin a ihien owule—gbari a oto, ripu uru-ehù a, kpo a okun. ¹⁷ Makeni, Osolobue e buguo ihien o cho n'ọ mẹ che wẹ imẹ obi, keni wẹ mẹ ẹ, ghahanì ikwerigbama wechanrin ani-eze wẹ lẹ okiki wẹ ye eje-anù kima, d'e ru ogen oku Osolobue e gi mezuchanrin.”

¹⁸ “Nke Okpoho hù i hùn, iya wu obodo uku hù hùn a kichanrin ndi-nze rì uwa.”

Isi Nke Mmesato

Babilon' A Daan!

18 Onwan e meguu, m nọ hùn mmon-ozì ozo k'ọ gha elu-igwee hidanla. Mmon-ozì hù nwon iken o gi e mẹ ihien bu oda; o banhan, uwa ile nọ nwun makẹ ogho rì a ehù hùn rì e ti kẹ ukpe. ² O nọ gi oken olu sị,

“O danguo! Babilonu uku a danguo! O wuruole ebe eje-mmon rì ichen-ichen bi; ebe mmon owule runi bi; ebe nnunu owule runi bi; [ebe anu owule runi, hùn e ze ize bi]. ³ Makeni, ndi ani ile a raole

manya a; ọ tugbuguọ wẹ—manya a hun wu ughere ẹ ihien-olila-anya. Ndi-nze ri uwa e meguo mgba a. Ndi-afia uwa e giguọ akụ-ẹ-uba a gha obibi ẹhu-ufu ẹ eje-obibi ẹ henrinsonme ndi-ıdafiñ.”

⁴Ya m nọ nu ke olu ozo gha elu-igwee si,

“Ndi nke m, gha ni ime ẹ puha, amangbe unu e bu ẹka che ime njo a, amangbe unu e son ẹ narin afunfun rinu n'a; ⁵makeni, enumenu njo a e ruguo enu-igwee; Osolobue a nyanhanguo njo a.”

⁶“Me ẹ ihien o me ndi-ozo! Megwari a ya uzo ẹbuo! Gbaye ẹ manya k'o don gbaye ndi ozo—y'a gbayede ẹ ya uzo ẹbuo! ⁷Ye ẹ afunfun ẹ ẹkwan hun han ke ogho o ye enwen ẹ ẹ obibi ẹhu-ufu o bi.

Ebe o me ni o si enwen ẹ, ‘Mme ri a ki, mme wu eze-okpoho; di anwun-nahinni m, ihien-ekwan emeko m!’ ⁸Ya wu, afunfun ile rini n'a k'e gi enya-anwun akp'ohin ohu biacharin—ke onwun, ke ihien-ekwan, ke unwun. We k'a kpo a okun. Eghẹ, makeni Chuku-Nna, hun ri a ma a ikpe wu diken.”

⁹Ndi-nze ri uwa hun meguo mgba a, son ẹ bi obibi ẹhu-ufu, k'a kwan n'a ekwan, gon'e—ogen w'e gi hun enwunrun okun we kpo a. ¹⁰Egun afunfun o ri ime ẹ aniko we nokunme e. We k'e turu ebe teni, a si,

“Lee o! Lee o!

Lede obodo uku hu-o!

Obodo uku wu Babilonu!

Afunfun we ye e gi ẹkere ogen suo,

mgbahunme okuloku ohu,

biacharin!”

¹¹Ndi-afia uwa k'a gha a kwan n'a ekwan, sukuru, makeni o nwonzini onye e nonnarin we ibu-afia we— ¹²goru, ola (siva), ejije ẹ ihien-mma ndi ozo ẹ omuma ndi akoni w'a cho a cho we gizi a cho ihien mma; ekwa line, ekwa popu nanranni, ekwa Siki ẹ ekwa ufie; udi os-

isi ile e shin ohunma ẹ ihien ile ri ichen-ichen we gi aivri wu eze-enyi meme; udi ihien owule we gi osisi sitron hun a nanranni ẹ igwe bronzu ẹ igwe mmaka ẹ mabulu meme; ¹³sinamonu ẹ ihien ndi ozo ihien-oriri gi a suo; nsensi ẹ maa ẹ Frankisensi; manya, udeñ-olivuu, oka we gwe nanranni ẹ oka-witi; efin, atunrun, eshin ẹ ugbo-anyinyan; igbon ẹ umeñdun ihian.

¹⁴Ndi-afia hu k'a si a,

“Ihien ile ri mma ri a nagbu i enya a nahinguo i! Ihien ile ẹhu gi e fu i ẹ ogho i ile e hunahinguo i! Y'a hunkozi we jerrin ejen!”

¹⁵Ndi hun a zu afia ihien ndini, hun gi afia uwẹ ẹ ya a zu hi odafin k'e turu ebe teni a kwan ekwan—egun afunfun o ri ime ẹ aniko we nokunme e—we k'a kwan ekwan, e goo, a si,

¹⁶“Lee o! Lee o! Lee obodo uku hu, hun yi ekwa line nanranni ẹ ekwa popu nanranni ẹ ekwa ufie, hun yi ihien-mma nanranni jun ẹhu—ke goru ke ejije ẹ ihien mma ndi ozo we gi omuma a koni meme! ¹⁷Aku-ẹ-uba hu ile e giguo nwan ẹkere ogen suo, mgbahunme okuloku ohu, lacharin iwi!”

Ndi-isi ugbo-mirin ile ẹ ndi ile e gi ugbo-mirin e jen ẹ ndi a run ime ugbo-mirin ẹ ndi owule e gi ugbo-mirin a zu afia, nọ turu ebe teni, ¹⁸e yi oro—ogen we gi hun enwunrun we gi kpo a okun— a si,

“Elee obodo nọ ke obodo ukuni?”

¹⁹A buo we uzunzun ye isi, a kwan, e goo—a si,

“Lee-o! Lee-o! Ledẹ Obodo uku hu ndi ile nwon ugbo-mirin ime ohimin gi aku-ẹ-uba a hi odafin! E gi we nwan ẹkere ogen, mgbahunme okuloku ohu, tikpofu a!”

²⁰Euu elu-igwee, ghoghoma n'ọ danguo! Unu ndi-nso ẹ ndi-ozu pu-ichen ẹ ndi-amuma, ghoghoma ni n'ọ danguo!

Makèni, Osolobue e giguò ufiri onu ma a ikpe!

²¹ Ya mmon-ozì ohu kin-akwanran oḍa-oḍa nò buru oḍo hi-ogbe, tū a ye ime ohimin, sị,

“Enina ke we jenko d'e gi gi eka-iken tu obodo uku hu wu Babilonu ye ali; ahunkozì w'a!”

²² “Anukozì we olu ndi-ubo le olu ndi oku-ebu le oku-ekpiri le oku-opi ime i; ahunkozì we onye orun-nka owule ime i;

anukozì we ukwere olo ime i;

²³ ukpe-eka enwunkozì ime i;

anukozì we olu ighoghò ndi ri a gba ehuhuo ime i.

Onwan k'e me makèni ndi-afia i gi ndi-uku uwa we wu wiwi ihien, o k'e me makèni y'e giguò eje-iken i me ndi ali ile ke i me we, dufiechanrin we.

²⁴ Eka a ke we nozi hun edeke ndi-amuma le ndi-nso le ndi ile we gbu ime uwa.”

Isi Nke Mmitenèi

A Ghoghoma We Elu-igwee

19 Onwan e meguu, m no nu oken uzun ime elu-igwee, hun no ke olu igunrun hi-ogbe; we hu a si, “Ijamma ya rini Osolobue! Nzuopuha le ogho le iken wu nke Osolobue enyi!—² makèni ezioku k'o gi a han enen; o han ezigbo enen. O maguo oken igbaraja hu ikpe, igbaraja hu gi ughere e meru uwa. Osolobue e yeguo a afunfun make edeke ndi idibo Osolobue o gbu, gi megwari a ihien o me we.” ³ We no sizi, “Ijamma ya rini Osolobue! Enwunrun okun we kpo igbaraja ahun hu a loshi enu jennin ejen!”

⁴ Ndi-isi eno kwasì ogun hu le ihien eno hu ri ndun no dan ali, fe Osolobue

hun nodi ani elu ukpo-eze hu, si, “Isee! Ja ni Osolobue mma (Aliluya†).”

Oriri-agbamehuhuo Nwa-ebulu Hu

⁵ Olu no gha ukpo hu si, “Ja ni Chuku enyi mma, unu ndi idibo e le ndi ile a tu egun e—ke ndi uku ke ndi nta!”

⁶ Ya m no nu oken olu hun no ke olu igunrun hi-ogbe mobu oken mirin ri e huni le oken akpabo. Olu hu ri a si,

“Ija-mma ya ri ni Osolobue—

Aliluya! Makèni Di-nwonni-enyi wu Osolobue enyi, onye hun nwe iken ile, ri a ki!

⁷ Ni enyi ghoghoma ni, ni enyi nanma ni; ni enyi yeme e ogho, makèni agbamehuhuo Nwa-ebulu hu e ruguo; nwa-agbo o k'a lu a kwademe guo enwen e.

⁸ A niguò we nwa-agbo hu yiri ekwa line nanranni, hun ri e gbukeni, hun nwonleni nkaru”—makèni ekwa line hu ri a ghosi orun oma ndi nke Osolobue run.

⁹ Mmon-ozì hu no si m detu onwan:

“Ngozi a rikakwo ni ndi hu we kpo oriri agbamehuhuo Nwa-ebulu hu.”

O nozi si m, “Ihienni wu oku Osolobue nke-esi.”

¹⁰ Ya m no dan ali uku a, keni m fe e, kani o no si m, “Emekwole a! M wuhu odibo rike yu le umune i ndi kwondon oku Jesu. Fee Osolobue! Makèni, ihien Jesu ku, iya wu ali ihien ile ndi-amuma ku.”

Onye Hun Nyinko Eshin Ochan

¹¹ Ya m no hun ke elu-igwee kpupu, a hun m eshin ochan ebeku; efan onye ri e nyinn'e wu “Onye-we-gi-don-enya le Ezioku.”

O han enen zinrinni, a lu agha zinrinni.

¹² Enya a hu e nwun ke ire-okun. Okpu-eze bu oḍa ri a isi. O nwonzikwo

†19:4 “Aliluya” wuzi “Ja ni Osolobue mma!”

efan wẹ de ede hun o mẹ ni o nwonna onyẹ marin n'a wezuka ya lẹ enwen ẹ. ¹³O yi ewuru wẹ yoye ime edeke. Efan wẹ gi marin a wu Oku Osolobue. ¹⁴Ndi-agma enu-igwee ile nyinko eshin ochan sonko a. Ewuru wẹ wu ezigbo line ochan, hun nwonleni nkaru. ¹⁵Opi-agma tuni gha a onu suepuha, hun o jenko d'e gi meri ndi ali ile. O jenko d'e gi okpo-igwe ki wẹ. O k'a zokupko wẹ ke ihian don a zo akpuru vaini; ebegu Onye ahun nwon iken ile wu Osolobue no a ghosi oken iwe-le-onuma-a k'o k'a no zo wẹ. ¹⁶Nzere wẹ deye elu ewuru ẹ lẹ ogbodogbo a wu

“Eze ndi-nze lẹ Nna ndi-nna.”

Jizosi E Meri Eje-anu Hu Lẹ Onye Amuma-ntu Hu

¹⁷Ya m no hun mmon-ozì ohu k'o turu enya-anwun, o no gi oken olu kpo nnunu ile e fe elu-igwere oku, si wẹ, “Bia ni-o! Gbakikome ni d'e ri oriri uku Osolobue kpo-o! ¹⁸D'e ri ni anu ndi-nze lẹ ndi-ndu-agma uku lẹ ndi-uku; anu eshin lẹ ndi te ri e nyinni wẹ; anu ihian ile—ke ndi nwon enwen wẹ-o ke igbon-o; ke ndi uku-o ke ndi nta-o!”

¹⁹M no nwan hun eje-anu hu lẹ ndi-nze uwa lẹ ndi-agma wẹ ebe wẹ gbakikome ni wẹ d'a lusun onye hun ri e nyin eshin hu lẹ ndi-agma a ogun. ²⁰Kani wẹ no nwundon eje-anu hu, ya lẹ onye amuma-ntu ahun te ri a rundon ni eje-anu hu orun-atumenya—hun gi orun-atumenya ndi hu dufie ndi hun narin ahima eje-anu hu lẹ ndi hun fe ihien wẹ gi udi a kpu. Wẹ no tu wẹ ebuo ebe wẹ ri ndun ye ime omi ahun okun ri, hun okun a gi nsin-nya-anwun a dun. ²¹Wẹ no gi opia-agma onye hun ri e nyin eshin ochan gbupu ndi hoduni—opia-agma hu gha onu a apuha; nnunu ile no gi anu wẹ rijunchanrin efo, righafe oken.

Isi Nke Ogun

Ahwa Ogun-iri Kwasi Nnunaì Hu

20 Ya m no hun mmon-ozì ohu k'ogha elu-igwee hidanla, o gi ishanhan eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ lẹ egan hi-ogbe. ²O no nwundon dragonu hu, agwo mbu-mbu hu wu Ekwensu, hun wuzikwo Setani, ken ẹ egbun jenko d'a to ahwa ogun-iri kwasi nnunaì, hun wu ahwa nnu-uku; ³o no tu a ye ime eje-mgbugbu hu migbu enwen ẹ, kpokin eje-mgbugbu hu, fidon ẹ—amangbe o dufiezi ndi ani ri ichen-ichen. Wẹ k'e donme ẹ ebegu d'e ru ni ahwa ogun-iri kwasi nnunaì hu e zu. Ohun meguu, wẹ k'a hatuziriri a ekere ogen.

⁴Ya m no hunsonme ukpo-eze; wẹ no tumẹ ndi hun nodisonme ani enu wẹ ndi k'a han enen. M no hunzikwo umẹ-ndun ndi hu wẹ gi ifiri eri wẹ shia ni Jizosi lẹ ifiri oku Osolobue befu isi. Ndinì ju ni efeko wẹ eje-anu hu mobu ihien hu wẹ gi udi a kpu, juzi ni anarinko wẹ ahima eje-anu hu ezimezi-ihun wẹ mobu eka wẹ. Wẹ no nwan gha onwun lihi, rizi ndun, son Kraisti ki ahwa ogun-iri kwasi nnunaì hu, ahwa nnu-uku. ⁵(Ndi ozo nwunni aghani onwun lihi d'e ru mgbe ahwa ogun-iri kwasi nnunaì ahun gi zuguu.) Onwan wu igha-onwun-lihi nke ibuzo.

⁶Onye wẹ gozi agozi lẹ onye ri nso ke onye owule k'a ri ndi k'a gha onwun lihi nke ibuzoni wu. Onwun nke ebuo enwon iken ebe ndini ri—anwunko wẹ onwun nke ebuo. Kama, wẹ k'a wu ndi nchu-ejan Osolobue lẹ Kraisti. Wẹ k'e son Kraisti ki ahwa ogun-iri kwasi nnunaì.

Nke Ekwensu A Gpu!

⁷Ahwa ogun-iri kwasi nnunaì hu zuguu, a topu wẹ Ekwensu, gha ime ngan o ri wepuha a. ⁸O k'a pu d'e dufie

anì ndì rìsonmẹ ẹbamin-ẹno ọwa, Gọgu lẹ Magogù kẹ w'a kpọ wẹ. Ọ k'e weg-bama wẹ d'a lụ agha. E bukenmẹkẹ wẹ ọda: wẹ nọ kẹ ejan rì ohimin. ⁹Wẹ nọ ghakwọrì ebe wẹ rì fetu alì ichen-ichen rì elu-ọwa³ bja d'e fihunmẹ ebe ahun ndì nke Osolobue rì (ago wẹ) lẹ obodo ahun rì Osolobue obi; kanì, ọkùn nọ gha enu-igwee hidan, bu wẹ ile rì.

¹⁰Wẹ nọ tẹ Ekwensù hun dufieni wẹ ye omì ọkùn lẹ nsin-ẹnya-anwun hụ—ebehù eje-anù hụ lẹ onyẹ amuma-ntu hụ rì. Wẹ k'e ye wẹ afunfun uhinhin lẹ efinnai jẹrin jẹn.

Okinkin-ikpe Ikpaẓun

¹¹Ya m nọ hun ukpo ọchan ohu hi-ogbe lẹ onyẹ hun nọdì alì elu ẹ. Ọwa lẹ elu-igwere nọ gha ebe ọ rì gbafu, o nwonzini ebe wẹ k'a nọdì. ¹²M nọ hun ndì nwunni kẹ wẹ turu ihun ukpo-eze hụ—kẹ ndì-uku kẹ ndì-nta. E kpupusomẹ wẹ ẹhuhọ bu ọda; ya wẹ nọzì kpupù ẹhuhọ ọzo, hun wu ẹkukwo nke ndun. Wẹ nọ gi ihien onyẹ-onyẹ mẹ kin ndì hun nwunni ikpe—kẹ wẹ don detosomẹ wẹ imẹ ẹhuhọ ndì hụ.

¹³Ohimin nọ wepuha ndì-nwunni rì imẹ ẹ, Ọnwun lẹ Alì-mmon nọ wepuhazikwo ndì-nwunni rì imẹ wẹ. Wẹ nọ gi ihien onyẹ-onyẹ mẹ kin ẹ ikpe.

¹⁴Ya wẹ nọ tẹ Ọnwun lẹ Alì-mmon ye imẹ omì-ọkùn hụ.

Omì ọkùn wu ọnwun nke ẹbuo. ¹⁵Onyẹ ọwulẹ wẹ hunleni ẹfan a imẹ ẹkukwo nke ndun, a tẹ wẹ onyẹ hụ ye imẹ omì-ọkùn hụ.

Isi Nke Ohu-kwasì-ogun

Elu-igwee Ọhun Lẹ Elu-ọwa Ọhun

21 Ya m nọ hun elu-igwee ọhun lẹ enu-ọwa ọhun, makeni elu-igwee

ibuzọ lẹ elu-ọwa ibuzọ a laguo. Ohimin arizi a.

Jerusalem' Ọhun

²M nọ hun obodo-nso hụ, Jerusalem' ọhun hụ, k'ọ gha enu-igwee hidanla, Osolobue zihẹ ẹ. Ọ rì kẹ nwa-agboọ wẹ choḡu mma, hun rì e che di ẹ. ³M nọ nọ oken olu gha ebe ukpo-eze hụ rì a sị, “Lee ẹ, ebe-obibi Osolobue a biaguo imẹ igunrun ihian; o k'e bi imẹ igunrun wẹ. Wẹ k'e fee ẹ ni uwẹ wu ndì nke ẹ; [Osolobue k'e mẹ wẹ ni ya wu Osolobue wẹ]—Osolobue lẹ enwen ẹ k'a noyeni wẹ. ⁴O k'e finchanpuchanrin wẹ ẹnya-mirin ọwulẹ rì wẹ ẹnya. Ọnwun arikozì; kẹ ihien ẹnya-mirin kẹ ekwan kẹ ufù arikozì—makeni ihien akan a ghafeguo.”

⁵Onyẹ hụ nọdì anì elu ukpo-eze hụ nọ sị,

“Lee ẹ! M rì e kedonzi ihien ile!”

Ọ nọ sizi, “Detu ihienni, makeni oku ndini wu ezioku lẹ oku furu wẹ gi e don ẹnya.”

⁶Ya ọ nọ sị m, “O meḡuo! Mmẹ wu Ibuzọ lẹ Ikpaẓun, Mbidon lẹ Oḡuḡu. Onyẹ ọwulẹ ẹgun-mirin rì a gun, m k'a gha isi-mirin hụ mirin e ye ndun gha e hupuha ye ẹ mirin ofe. ⁷Ndì hun merini k'e nwehen ihien ndini m k'e ye. M k'a wuru Osolobue wẹ, a wuru wẹ umu m.

⁸Kani, nke ndì a tẹ egun lẹ ndi-kwerileni lẹ ndi runi; ndi-izighe lẹ ndi-ughere; ndi ile e bu-nshin lẹ ndi gi iken eje-mmon a run; ndi a ru mmon lẹ ndi-ntu ile—wẹ ile shiko d'a rì imẹ omì ọkùn lẹ nsin-ẹnya-anwun hụ, hun wu ọnwun nke ẹbuo.”

Jerusalem Ọhun Hụ

⁹Ya mmon-ozì ohu imẹ wẹ ẹsa hụ te bu afere afunfun ikpaẓun ẹsa nọ bja d'a sị m, “Bja, m k'a ḡosì i onyẹ

³20:9 ledẹle Habakoku 1.6

hụ ya lẹ Nwa-ebulu hụ jẹnkọ d'a gba ẹhùhùọ, nwunye Nwa-ebulu hụ.”¹⁰ Ọ nọ buru m ime-mmon shi enu ugu ohu, oken-ugu, hùn jẹn elu ọda-ọda; ọ nọ ghosì m obodo-nso hụ wu Jerusalem k'ọ gha elu-igwee hidanla, Osolobue zihẹ e.¹¹ Ọghọ Osolobue rì a ẹhù, ọ hụ e be nwanran-nwanran kẹ ihien-mma ndi ahun a kokenmeni, leke akpuru Jaspá; ọ hụ e nwun zai.¹² Mgbon e hi-ogbe, jẹn elu ọda-ọda. Onu-mgbon mmebuo k'o nwe; mmon-ozì ohu-ohu turusonme onu-mgbon ndi hụ. Wẹ deye efan ikpun-ulo mmebuo rì Izrelu ohu-ohu onu-mgbon ndi hụ.¹³ Onu-mgbon eto-eto risonme e ebamin eno—eto rì ibeka owuwa-nya-anwun, eto rì ibeka ugu, eto rì ibeka ndidan-mirin, eto rì ibeka ndidan nya-anwun.¹⁴ Mgbon anì hụ nwon omuma mmebuo gin'e noke iyeto. Wẹ deyesonme efan ndi-ozì pu-ichen mmebuo Nwa-ebulu hụ enu wẹ.

¹⁵ Mmon-ozì hụ gwa m oku gi mkpin-sin goru wẹ gi a ma ihien, hùn o k'e gi ma obodo hụ lẹ onu-mgbon ndi rin'a lẹ mgbon e.¹⁶ Obodo hụ nwe azun eno. Azun eno ahun wuchan-rin ahanmahan—ya wu, k'o suehan k'ọ shìahan.

Ọ nọ gi mkpinsin a ma obodo hụ. *stadion* nnu-uku mmebuo ro (ya wu ihien noke maili ogun-mmitenei kwasì nnu-eto). K'o suehan lẹ k'ọ shìahan lẹ k'o jẹhan elu wuchan-rin ahanmahan.¹⁷ Ọ nozì ma kẹ mgbon e shìahan: gha mkpo-eka d'e ru onun-eka mmebuo-uzo-mmebuo (kubiti eno kwasì ogun-esa) k'ọ wu—kẹ ihian don a ma ihien. Ihien mmon-ozì hụ gi ma a hanhù kẹ hùn ihian gi a ma ihien.

¹⁸ Omuma a koni w'a kpo Jaspá kẹ wẹ gi tun mgbon hụ; goru wẹ gwagbamalenì ya lẹ ihien owule kẹ wẹ gi tun obodo hụ; o nwun zai kẹ ughegbe.

¹⁹ Wẹ gi udi ihien-mma ile rì ichen-ichen rì mkpa chosonme omuma ndi hụ

gi mgbon hụ noke iyeto mma. Nke ibuzo wu Jaspá; hùn mẹ e ẹbuo wu Safe; hùn mẹ wẹ eto wu ageti. Hùn mẹ wẹ eno wu emaradi;²⁰ hùn mẹ wẹ isen wu onisi; hùn mẹ wẹ isin wu kaneliani. Hùn mẹ wẹ esa wu kraisolaiti; hùn mẹ wẹ esato wu berilu; hùn mẹ wẹ itenei wu topazi. Hùn mẹ wẹ iri wu kraisopresi; hùn mẹ wẹ mmanai wu jasinti; hùn mẹ wẹ mmebuo wu ametisi.²¹ Omuma pu-ichen a koni hùn wẹ gi tusonme onu-mgbon mmebuo hụ risonme udi ichen-ichen. Onu-mgbon owule ime wẹ wu ogbe omuma pu-ichen ohu—omuma ndi hụ w'a cho acho wẹ gi a cho ihien mma. Goru wẹ gwaleni kẹ wẹ gi meme uzo uwaya-kani hùn rì ime obodo hụ: o nwunchanrin zai kẹ ughegbe!

²² Ahunni m uno-nso owule ime obodo hụ—makeni Osolobue hùn wu Di-nwonni-nyi, Onye hùn nwon iken ile, lẹ Nwa-ebulu hụ wu Ulo-nso obodo hụ.²³ Obodo hụ achodeni nya-anwun mobu ifon hùn k'e ye e ukpe, makeni ogho Osolobue wu ukpe e, Nwa-ebulu hụ wu ukpe-eka a.

²⁴ Ukpe obodo hụ kẹ ndi anì ichen-ichen k'e gi bi. Ndi-nze uwa k'e webanhan ogho wẹ ime Obodo hụ.

²⁵ Agunmakọ wẹ onu-mgbon obodo hụ ebe eki rì elu, bu uhinhin ariko ebẹhù. Ya wu, agunmakọ w'a kẹ uhuhin han.

²⁶ Wẹ k'e webanhan ogho alì ichen-ichen lẹ aku-le-uba wẹ ime e.²⁷ Kani, o nwonni ihien owule rileni ochan mobu onye owule hùn e mẹ ihien runi nya Osolobue mobu ihien owule ya lẹ ntu wì k'a banyen'e. Ndi wẹ de efan wẹ ime ekukwo nke ndun Nwa-ebulu hụ, uwe suọ k'a banye e.

Isi Nke Ebuo-kwasì-ogun

Iyi Hù Hùn Mirin E E Ye Ndun

22 Mmon-ozì hụ nọ ghosì m iyi ahun mirin e e ye ndun; ọ gha ukpo Os-

olobue lẹ Nwa-ebulu hụ hula; o nwun zai ke ughegbe. ²O hukọ ahanmahan ụzọ ụwaya-kanị rị ime obodo hụ. Osisi ahun hụn e ye ndun risonme iyi hụ azuunni lẹ azuunni. Osisi hụ a mi udi mkpuru mmebuọ ahua. Ifon-ifon ke o gi a mi mkpuru. We gi ehuhuo a a zuo ndi ani ile oria.

³Ahunkozi we ihien we bu onu. Kama, ukpo-eze Osolobue lẹ Nwa-ebulu hụ k'a rị ime e, ndi-idibo e k'a rị e fe e. ⁴We k'a gha a hun ihun e; efan a k'a rị we ezimezi-ihun. ⁵Ohihị agbakozị; achokozị we ukpe-eka mọbu ukpe enya-anwun w'e gi legha ụzọ, makeni Osolobue hun wu Di-nwonni-enyi jenko d'a wu ukpe we. We k'a ki jenrin ejen.

Obibia Jesu

⁶Mmon-ozī hū nọ sị m, “Oku ndini wu ezioku, we furu w'e gi don enya—makeni Onye-nwonni-enyi, Chuku hun a gwa mmon rị ime ndi-amuma ihien hū ndi-amuma e ku, iya zihē nwan mmon-ozī e d'a ghosị ndi-idibo e ihien ndi hun o meni we k'e meriri egwa.”

⁷Jesu sị,

“Lee e, m lala egwa!

Ngozi rini onye k'e me

ihien amuma rị ime ehuhoni ku!”

⁸Mme wu Jonu, mme gi ntin m nu ihien ndini, gi enya hun we. Ogen m gi nuguu we, hunguu we, m nọ danni mmon-ozī hū ghosị nī m we alī—nī m fe e. ⁹Kanị o sị m, “Emekwole a! M wu odibo ibe i—iyu lẹ umunē i ndi-amuma lẹ ndi hūn e mesonme ihien ndi hū ehuhoni ku. Fee Osolobue!”

¹⁰O nozi sị m, “Ezumele ihien ndi we ku ime amuma rị ehuhoni, makeni, ogen we k'e gi me rī nsue. ¹¹Onye e me njo ya mesonme; onye e bi obibi ru unyin ya bisonme; onye rī ochan ya risonme; onye rī nsọ ya risonme.”

¹²Jesu sị, “Gon ni ntin, m lala egwa! Ugwo-orun m jenko a ku rī m eka. M

k'a ku onye owule ugwo k'o don run. ¹³Mme wu Afa lẹ Omega, Ibuzo lẹ Ik-pazuun, Mbidon lẹ Ogugu.”

¹⁴Ngozi rini ndi hū k'a sū ekwa we, keni we nī we d'e ri mkpuru osisi ahun e ye ndun, keni we nī we gha onu-mgbon hū banye ime obodo hū. ¹⁵Makeni, ndi hū e bi ke nkitē, ndi a rua-mmon, ndi e bu nshi lẹ ndi gi iken eje-mmon a run, ndi-ughere, ndi-izighe, ndi a rua mmon lẹ onye owule ntu a sūo lẹ onye owule e me ihien ya lẹ ntu wī abanyeko obodo hū.

¹⁶“Mme wu Jesu zi mmon-ozī m ozini d'e zi unu, keni o rusonme uka ichen-ichen eka. Mme wu mkpogun ahun Defidi gha suepuha; m ghazikwo ehū Defidi puha. Mme wu kokise utuntun hū hūn e keni.”

¹⁷Mmon-nsọ lẹ okpoho hū 'ya lẹ Jesu jenko d'a gba ehuhuo rī a sī,

“Bia!”

Onye owule hūn nuni ya sizi,

“Bia!”

Onye owule egun-mirin rī a gun ya bia! Onye owule choni, ya weri mirin hūn e ye ndun, ya weri e ofe ra.

Eka-ntin!

¹⁸M rī a gwakwo onye owule nu ihien ndi we ku ime amuma rī ekukwoni nī onye owule becheni ni we, Osolobue k'e beche n'e afunfun ndi hū we ku oku we ime ehuhoni; ¹⁹onye owule wepu ihien ime we, Osolobue k'e wefu ihien run'e ime osisi hū e ye ndun lẹ obodo-nsọ hū we kusonme oku we ime ehuhoni.

Mmekin

²⁰Onye hūn ku ihien ndini, hūn gi we shia eri, sī,

“Eghee, m lala egwa!”

Isee! Onye-nwonni-enyi wu Jesu, bia!

²¹Efoma Onye-nwonni-enyi wu Jesu ya rini ihian ile.